Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

2. 3. 253

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

2-3-253

XXXVII
SEVERT

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

CHRONOLOGIA HISTORICA SVCCESSIONIS HIERARCHICÆ ANTISTITVM LVGDVNENSIS ARCHIEPISCOPATVS GALLIARVM PRIMATVS ET SVFFRAGANEARVM DIOECESEVM.

Cum breui expoſitione Articulorum fidei Catholicæ, qui in pleríſque Conciliis, præſentibus iiſdem Primatibus & aliis Orbis vniuerſi Epiſcopis, definiti fuêre; ad doctrinæ conformitatem in ſucceſsiua eorum propagatione demonſtrandam, aduerſus hodiernos Caluinitas, cæteroſque ab Eccleſia deuios.

Opus tripartitum.

Authore IACOBO SEVERTIO Theologo Pariſienſi, Eccleſiaſte Lugdunenſi.

LVGDVNI,
Apud CLAVDIVM ARMAND.
M. DCVIII.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

ILLVSTRISSIMO
ET REVERENDISSIMO DOMINO
D. CLAVDIO DE BELLIEVRE ARCHIEpiscopo Lugdunensi, Galliarum Primati, Regi ab intimis Consiliis: Inclytis Nobilissimísque Dominis D. Decano, Canonicis & Capitulo Primæ Metropoleos Ecclesiæ, Lugduni Comitibus.

IACOBVS SEVERTIVS S. D.

Seneca lib. de Benef.

SI elogiorum ethnicæ antiquitatis reminisci liceat (Primas amplissime, viri clarissimi) profecto inter cætera acceptorum recordatio beneficiorum mihi sæpe ob oculos versari solet, quam vtique ferunt senescere aut dilabi nunquã oportere è sedula recipiẽtis mente & cogitatione. Atque præterea, huiusce officij præstationẽ in dies prorogandã nõ credidi: quo pacto Christianissimũ Ecclesiæ Doctorem D. Bernardũ suggessisse legimus. Verùm vbi primùm adest occursus, iacio & offero prima saltem fundamenta reddendi vtcunque beneficij. In hoc verò munere perficiundo, arbitratus sum vos omnes, & Proto-Antistitem & spectatissimos Comites, pari nunc honore afficiendos, ac hisce publicis laudum præconijs exornandos, tum pro vestris omnium erga Rempublicam benemeritis & communi vestræ amicitiæ vinculo quo vnà præclarè nectimini; tum etiam propter subiectam huic Operi materiam quæ vos cunctos quasi duas arces piè in vnum spiran-

Super Cãtica.

tes contuetur. Adeoq; æquissimum fuit, vt singulis vestris ex æquo nominibus eundem pene cultum impertiar, atque vno prorsus voluntatis motu ad Archiflaminem & ad omnes ingenuos Capitales Ecclesiæ Præfectos mea vota perferantur. Sic semper optaui vt Opusculum de successiuis Primatibus & tanti Collegij institutis vestras illustres excellentias vinciat, & abeat è nostris in aliorum manus eò lubentiùs, quo resciuerimus munusculum vestris conspectibus acceptum futurum, aut pergratum toti etiam Clero Ecclesiæ vniuersæ sub fœlicibus auspicijs amplissimæ & percelebris vestræ hierarchiæ. Hac enim ratione meos colligo manipulos measq; nuncupationes in fauorem adunatæ parentis Ecclesiæ Lugdunensis. Siquidem dum palam expono vestra vtriusque corporis iura, tum olim communia, tum postmodum ferè discreta: debui plures religiosi huiusce mei appetitus fines sociare, & relicta consortia fraternæ perennisq; vestræ omnium charitatis reserare, totiq; mundo nota facere. Me nanque ad eas parteis tuẽdas perpulêre dulces vestri amplexus, vultus hilares, humanitatis vestræ insignia, quibus me alacriter excepistis, quoties ad vos ornatissimos mihi patuit aditus, & quidem facilis. Addo quòd ad id muneris me rursus adegit & ius patriũ & vestrorum amplitudo meritorum: sed potissimè Ecclesiastis officiũ vestra largitione concessum. Enimuero, ab elapso sexennio cœpit & illuxit singularis illa gratia, qua me in vestrum ordinem ac honestatis scholam cooptastis; ad hierarchicum, inquam, Senatum planè sacrum & omnium nobilißimum conuocastis. Quibus sanè temporibus placuit diuino Numini menses & secularia spatia in studiorum & Palladis alumnorum gratiam constituere, Ecclesia *promulgante: meque sub illo splendẽti horizonte nasci, vt Deo duce & probantibus vobis nobilißimis Ecclesiæ Lugdunensis*

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

nensis Comitibus sacris, vocarer ego ad honorificum Ecclesiastis & sacrorum Scholiastis gradum ac ministerium: quibus sacrorum proceribus immortales gratias ago, referamq; post Deũ Optimum maximũ: & sedulã semper nauabo operã, vt huic meo nõ desim officio quod iure à me expectare queatis, præsertim in sublimibus sacrorũ mysterijs & dogmatibus exponendis & voce & scripto, qualia dudũ palã eueximus, ac dirimere nititur postrema huius Voluminis pars admodũ grauis & ardua. Pro quibus munijs sedulò exercendis, pro ea cura administranda, reuocare cogito priscam illam Theologalem Cathedram gloriosissimi martyris Christi & antiquißimi Principis Ecclesiarum nostræ Galliæ. D. Irenæũ intelligo, famosum Ecclesiæ Doctorem, Lugdunensiũ & Galliarum Apostolum, ab eo iam seculo Archipræsulẽ patriæ, seu Ecclesiæ Gallicanæ Protoprimatem: cuius summi impensi labores in sacra doctrina per eum scriptis tradita, sunt profecto imitatu dignissimi hac nostra caliginosa tẽpestate, quãdo plura volumina exarauit aduersus hæreses, & in Valentinũ ac cæteros sui æui ab Ecclesia prolapsos. Cùm ergo sedeamus in illa vetustissima totîus Galliæ cathedra, in præstantissimo Ecclesiæ Gallicanæ loco, in cellula in qua quondã assederunt & docuerunt eruditi excellẽtesq; Theologi, in qua professi sunt præcipui Patres atque Doctores Ecclesię militantis, nunc meritò nobis fas est elato pulmone & isto insuper calamo ac scribendi genere aduersus hodiernos Caluinitas sectarios instituto, hunc antiquũ morẽ euulgandi sacram sophiã restituere, deperditũ instaurare, & collapsum in sublime attollere, tanquã legitimi hæredes ac filij tanti tamq; eximij Authoris atque parentis. Vt autẽ id onus paulò districtius subeã & exequar, me lubens conuerto ad solidiora sacræ eruditionis cõmentaria alijs nationibus proficua, & Clero

totius orbis Christiani perutilia. Sed maximè hac vice ad laudē vestri nominis. In isto nanq; Volumine Chronologicā meam disceptationē sequuntur velitationes Theologicæ sedulò in aduersarios orthodoxæ fidei cõtortæ. Et ex eo, alię præterea delibutæ in hostē cõtrouersię, habentur præ manibus, breuiq; in mediũ proferentur Christo propitio. Qui quidē omnes lucubrationũ fructus longè prætergredietur cancellos atque parietes Auditorij vestri Lugdunēsis alioqui amplissimi: personabũt (spero) ad extremos Europę angulos, & in aures omniũ hominum tinnient, velut extensę latiùs multò pręlectiones selecti huius vestri Theologi. In eiusmodi conatibus & monimentis quę vario studio coaceruauimus, quę laborioso certamine insomnes sumus pręmeditati, vobis persuasum habete, quęso, me ad maiora in rebus humanis nõ conspirare, quàm vt vestris & Reipublicę obtemperē nutibus atque sententijs; quàm vt spiritualia metere pergā singulari charitatis ardore, etsi nõ sequeretur temporaliũ messis; quā denique vt ad exitũ vsque vitę sim totus in exhibendis propēsę meę voluntatis indicijs. Singula in Ecclesię decus vergāt percupimus, quantulacunque ea sint: Et maximè pręsens hoc Opus. Quę vt cum perēni quoque ad futurā vitā merito pręstem fœliciter: ego diuinam opem inprimis, deinde incredibilē vestram humanitatē hîc implorandā existimaui (Sacri Optimates hierarchici) vt nostros virentes flosculos suscipiatis, quos posthac dominationi vestrę atque matrici ciuitati copiosiores polliceor. Valete: Lugduni, è Scholis & Theologica Cathedra vetustissimi atque doctissimi Diui Irenęi Proto-Primatis ac Martyris. Calendis Martij. Ann. CIↃ.IↃCVII.

INDEX SERIEI ET MATERIERVM HVIVS OPERIS.

IN prima parte deſcribitur Chronologia centum duodecim Archiepiſcoporum Lugdunenſium, à pagina 3
Et ad ipſius calcem ſubditur quadruplex hiſtorici incrementi genus, à pag. 146
In ſecunda, Chronologia duorum & ſeptuaginta Epiſcoporum Matiſconenſium, à pag. 163. & 170
In tertia habentur multæ Synodi œcumenicæ & prouinciales quinque capitibus digeſtæ, præſentibus iiſdem Præſulibus inter plures: hoc ordine, à pag. 224. & 228

Primum Caput eſt de ſeptem œcumenicis Conciliis, diſtributum in totidem Sectiones.

Sectione 1. proponitur Concilium Sardicenſe, vbi agitur de hæreſibus Caluinitarum circa Eccleſiaſticam Monarchiam §. 2. circa ſeptem Ordines §. 4. ſacramentum pœnitentiæ §. 5. Euchariſtiam, Miſſæ vocem & ſacrificium. §. 6. circa purgatorium, preces pro defunctis, indulgentias, cultum Sanctorum, & honorem imaginibus ac reliquiis debitum. §. 8. à pagina 230
Sectione 2. profertur Claromōtanum, circa adorationem ſigni crucis §. 1. inæqualitatem miniſtrorum in prima Eccleſia §. 2. articulum fidei in eadē pro defunctorum obſequiis §. 3. circa dies feſtos § 5. votum caſtitatis Cleri & paupertatis, ac nomen Monachi §. 6. aduerſus Caluinitas, à pag. 253
Sectione 3. legitur Trecenſe, circa vxoratos Caluinitarum miniſtros §. 1. mobilem eorum ſtatum, & honores martyrib. delatos ſub primitiua Eccleſia §. 4. à pag. 263
Sectione 4. adeſt Lugdunenſe decimumtertium generale, circa præfata paſſim: à pag. 269
Sectione 5. Lugdunēſe decimumquartum œcumenicum, ſimiliter: à pag. 272
Sectione 6. aliud Lugdunenſe generale circa fidem adhibendam Pontificiis Decretis ſub reatu hæreſeos §. 3. &

Iubilæum

Iubilæum §.4.à pag.275
Sectione 7.subest Constantiense,circa schisma: à pag.281
Caput secundum est de vndecim prouincialibus Concilijs Lugduni habitis,in nouem sectiones diuisum.
Sectione 1.tractatur de primo prouinciali Lugdunensi circa Paschatis festum §.1.& 2.ac ieiunia Ecclesiastica §.3. in Caluinum: à pag.391
Sectione 2.de secundo,circa pœnitentiam sacramentalem in prima Ecclesia §.1.pœnas sine culpis remittendas §.3. Sacramentum confirmationis §.4. modos baptismi §.5. bigamiam,& contra varios hæreticos §.6.à pag.300
Sectione 3.de tertio, circa auxilium Dei in singulis actionibus humanis,mandata Dei possibilia, & vestes sacerdotales Altariumq; velamina in veteri Ecclesia §. 2. ac circa liberum arbitrium §. 3. semper in Caluinum: à pag.322
Sectione 4.de quarto,circa varia:à pag.330
Sectione 5. de quinto, circa votum citatum Capite 1. Sectione 2.§.6.à pag.334
Sectione 6. de sexto, circa primæ Ecclesiæ terminos §. 2. à pag.336
Sectione 7. de septimo & octauo:à pag.338
Sectione 8.de nono ac decimo:à pag.341
Sectione 9.de vndecimo,circa clandestinum matrimoniũ, & hæresim in id.§.1.2.& 4.à pag.342
Sex Appendices antiquioris ætatis ad primam partem spectantes:à pag.349
Caput tertium, de tribus prouincialibus Synodis Matisconensibus triplici sectione comprehensis.
Sectione 1. de primo Matisconensi, circa votum §. 2. temporales Ecclesiarum fundationes, detentores,ac hæreses in eam rem §.3. & circa festa §.4.à pag 363
Sectione 2.de secundo,circa Pascha §.1.Missam, decimas §.3.& desponsationem viduæ Clerici §.4.à pag.372
Sectione 3.de tertio, circa schisma, sacerdotales benedictiones, & clericalem ac monachalem tonsuram §. 2. à pag.378

Caput

Caput quartum de octo Concilijs prouin[…]alibus Cabiloni celebratis per quinque sectiones.

Sectione 1. de primo & secundo Cabilonensi, circa Psalmodiam §. 2. à pag. 387

Sectione 2. de tertio circa ministros, cantum Ecclesiæ Romanæ, & lectoratum in eadem §. 1. immolationem sub nouo testamento, presbyterium & Archidiaconos, totum Apostolicis diebus, contra Caluinitas, §. 2. à pag. 390

Sectione 3. de quarto, circa prædicationem & opera cum fide §. 2. circa vniuersitates studiornm, mutationem status ministrorum Caluinitarum, & chrismatis compositionem sub Apostolis §. 3. circa peregrinationes pietatis gratiâ in primitiua Ecclesia, patrimonium Ecclesiæ, confirmationem, preces mortuorum pro viuis, Eucharistiam & extremam vnctionem §. 4. circa septem horas Canonicas ex Apostolorum traditione, lucernas Ecclesiæ & antiphonas §. 5. à pag. 398

Sectione 4. de quinto & sexto, circa maiorem excommunicationem è iure diuino à pag. 420. itēq; de septimo pro Carilocensi Prioratu: pag. 426.

Sectione 5. de octauo, circa Cluniacenses seu horum priuilegia §. 1. & 2. qualitates Monachismi contra Caluinum §. 3. Atque subest Catalogus Episcoporū Cabilonensiū §. 4. à pag. 428. & 438

Caput quintum seu postremum, de duodecim Concilijs prouincialibus varia in loca dispersis.

Sectione 1. de prouinciali Cęsariēsi, circa paschalem Quadragesimam §. 3. & aquam baptismi. §. 4. pag. 443

Sectione 2. de Aquileïensi, circa Arianismum Caluinitarum: à pag. 447

Sectione 3. de primo Arausicano circa vsum chrismatis in baptismate §. 1. manuum impositionem in sacramento pœnitentiæ ac pœnitentis absolutione §. 2. consecrationem & holocaustum in Eucharistia §. 3. votum castitatis Clerici vxore viuente §. 4. & sanctitatem voti castimoniæ in viduis §. 5. contra Caluinum: à pag. 451

Sectione 4. de secunda Synodo Arausicana, circa Opera

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

ex libero [illegible]io prodeuntia & circa eorum concursum cũ diuinâ gratia in iustificatione §.1. 2.& 3. tum circa iudicium vniuersale ex operibus, contra Caluinitas §.4. à pag.465

Sectione 5.de tertia Arelatensi,circa nonnulla passim quæ suprà à pag.487

Sectione 6.de prouinciali Concilio Epaunensi, circa sanctorum reliquias §.2.& altaria Ecclesiarũ.§.3.à pag.489

Sectione 7. de tertio Aurelianensi Concilio, circa pleraque,de quibus sæpe antea.à pag.495

Sectione 8.de quarta & quinta Synodis Aureliæ conuocatis,circa Ecclesię bona & possessiones Xenodochiorum inter beneficia Ecclesiastica munerandas §. 4. itémque circa personam Christi & conditiones inferni aduersus Caluinum §. 5. & 6. Tandem circa amplitudinem Primatiæ Lugdunensis §.1.& 7. locísque ibidem citatis: à pag.501

Sectione 9.de Concilio Trenolchiano,circa idem quod in Epaunensi sectione 6.à pag.522

Sectione 10.de Concilio Ansano, circa maiorem excommunicationem à pag. 527

Sectione 11.de Concilio Eduensi:à pag. 532

Sectione 12.& vltima, de Auenionensi: super vnctionibus & chrismate in genere:à pag. 534

Tum,apponuntur octo controuersiæ Chronologicæ speciei:à pag. 535.ad 541

Itémque Epilogus triplex:à pag. 543.cum sequentib.

Et subortæ Appendiculæ.pag.548

AVTHOR

AVTHOR AD LECTOREM.

QVANDO *hoc Opus crassiore sub initium penicillo ordiebamur, seriem duntaxat seu Catalogum omnium R.R. Archipræsulum vrbis Lugdunẽsis simul & comprouincialium Antistitum Matisconensis ac cæterorum proponere statueramus, cum breuiore nota seculi cuiusque Pontificis, quantacunque è sacris scrinijs elici posset, tum vt tutiorem paulò fidem adijceremus nudis horum ex parte nominibus conscriptis ab Anthonio Monchiaceno Demochare. Tomo II. sui Operis, qui est* de diuino Missæ sacrificio *cap. xxvij. tum quoque vt duo ipsius Catalogi ad suum complementum suosq́; numeros peruenire tandem possent. Verùm, dum calamo manum admouimus, facilè haud licuit quodã tempus congerere, quin altiùs Chronologiam venaremur, aut alibi sparsim perlectam ad hanc synopsim ordine reuocaremus. Eo pacto, permulti rude primordium lectitantes, rem suasêre à nobis collustrandam historico breuiario ex Conciliorum aliorúmve adminiculorum annotatiunculis mutuato, quò maior fides accedat seculorum annalibus. Hisce primis conceptibus accessit & affuit cælestis aura, vt hoc adiectionum munus demum consequeremur fœlici fortè successu: non tamen sine graui molestiaq́; supra modum cura, si quæ vnquam lucubrationes assiduæ vires exhauriant & affligant. Dum autem medium Operis excessimus, atque plurimorum passim Conciliorum Ecclesiæ semina obuiarent Chronologico more mandanda memoriæ, inde amplior iterum scribendi campus occurrit. Nimirum venit in mentem spes maioris frugis & in Christianam Rempublicam vtilitatis à cæteris etiam allata. Vtique vehemẽs in nobis exarsit desiderium proponendi & interpretandi singulas theses, omnesq́; circa fidem Canones quos eadem Concilia varijs decreuêre ac promulgauêre Sanctionibus sub prima Ecclesia, quatenus ipsa primorum Patrum themata oppugnant articulos hæreticæ prauitatis quæ hisce nostris viget ac vrget temporibus. Hinc factum est, vt postquam hæc conquisiuisse visi sumus: nos sub Operis exitum ad istum totius argumenti frontem redierimus, faciem instituti lubèns immutauerimus; & loco designati vtriusque catalogi, nomen partis primæ atque secundæ indiderimus: quia aduertimus sequentem dirimendam circa Ecclesiastica Cõcilia indaginem nuncupandam esse Partem tertiam, qua iudicauimus ea diligenter peruestiganda, quæ veteres Synodi*

¶¶ 2

circa orthodoxos ritus definienda putarunt sub Apostolica Ecclesia, quæq; miro concentu & diuino planè nutu cum hodierna Catholica pariterq; Romana cohærent, vti præfiximus[a]. Itaque, quia priore congressu breuioris epitomes fundamenta iaciebamus: propterea decernebamus duplicis catalogi lucem adiungendam solummodo Tabulæ Casuum reseruatorum sedis Archiepiscopalis Lugdunensis, quæ iam Lutetiæ emicat in edita nostra Summa[b] omnium excommunicationum & Casuũ reseruatorum (sic habet libri Titulus) tam Papalis & Apostolicæ quàm Episcopalis absolutionis. At cùm materiæ vbertas mox vndique affluat in bonum non Gallicanæ modò sed totius etiam Ecclesiæ: eam ob causam Opus postea Calcographo tradendum videbamus vnà cum ampliore alio ad calcem Volumine antea nostris lucubrationibus exarato, tametsi nondum in lucem edito, cui equidem titulus est, De Atheismo ac Hæresibus recens Controuersia generalis. Sed profectò maior iterum acceßit rerum moliendarum copia, ne dicam illustrior, tum in adaugendo demùm primæ Lugdunensis Ecclesiæ historico ex intimis eandem Archiuis deprompto, vlteriùs multò penetratis nobisq; communicatis, tum etiam in alijs ad tertiam Partem aggregatis denuo controuersiis. Qualia certè incrementa prægnantem quasi vterum & fœtum densiorem multò effecerunt, atque distinctum hunc Tomum prorsus emeriti sunt ad latiorem rursus ac diuturniorem Christianæ Reipublicæ splendorem & excellentiam. Sic ergo quisque ingenuè fatebitur id Opusculum non temerè neque iactanter, non repentino mentis impetu, non priuato quodam affectu, verùm in gratiam & commodum fidei Catholicæ, Apostolicæ & Romanæ, orbisq; vniuersi, à nobis conscriptum aut edi permissum. Interea, nobis minimè licuit exquirere ac describere integram historicam Chronologiam Eduensis & Lingonensis Antistitum, Suffraganeorũ Archiepiscopatus[c] Lugdunensis, multoq; minus reliquas Galliæ aut Ecclesiæ Latinæ Sedes. Breue quidem Chronicon & succeßionem Cabilonensis Suffraganei simulq; Viennensis Archiepiscopatus[c] lubens expreßimus, quam recèns latinè fecimus[d] cum imperfecta Eduensi Tabella[e]. At progredi haud potuimus vlteriùs in eo elenchorum genere. Fortaßis alius veritatis studiosus ac locis vicinior talia, vt libuerit, isti Tractatui subiungere in posterum non dedignabitur: si Volumen in immensum excrescere fas sit. Hæc sunt quæ primùm narranda ferme videbantur in isto Operæ susceptæ prologio, maioris lucis gratiâ: qualem fortaßis studioso non ingratam fore speramus. Lugduni & Matisconi, Anno sexcentesimo septimo supra millesimum.

Chronolo

[a] In Titulo huius Operis.

[b] apud Nicol. Buon 1601. & ibid quoque De multiplici anathemate iuris æquiualente ad nominatim. 1061.

[c] 1. parte in Appendicib. post. nu. 20.

[d] parte. 3. Ca. 4. post sectiõ. 3. §. 4.

[e] Cap. 5. Sect.

CHronologicam hanc D. Iacobi Seuert Theologi Parisiensis de Hierarchica Lugdunensis Archiepiscopatus Galliarum Primatus & Suffraganæorum Antistitum successione eruditam, ac multis vigiliis elucubratam descriptionem, cum historico excursu ac interpretatione articulorum fidei Catholicæ Apost. & Romanæ qui hodie ab hæreticis controuertuntur, ad auitam Patrum fidem stabiliendam & retinendam plurimùm conducere, singulareque Gallicanæ Ecclesiæ ornamentum futuram arbitrantes, nos Parisienses sacræ Theologiæ Doctores eam ob id luce dignissimam existimamus. Datum Lugduni in Carmelitanis & Augustinianis ædibus, die XIII. Iulij anni 1606.

Frater ROBERTVS BERTHELOT Episcopus Damasci, Suffraganeus Lugduni.

Frater IOANNES COMES Prior Augustinensium Lugdun.

NOs Antonius Emanuel Chalomus in præfectura Lugdunensi Consiliarius Regius, in primatiali Galliarum sede Iudex, ac in Diœcesi Lugdunensi Vicarius generalis Chronologicam hanc descriptionem Theologorum iudicio sana doctrina refertam in lucem edendi facultatem concedimus. Lugduni quinto Calendas Ianuarij anno millesimo sexcentesimo sexto.

CHALOM.

VEu les attestations des Docteurs en Theologie & approbation du S. Vicaire general, il est permis à Bonauenture Nugo Imprimeur de ceste ville de Lyon, d'Imprimer le present Oeure, auec deffences en tel cas requises & accoustumées. Faict le viij. Ianuier. 1607.

DE VILLARS.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

DE LVGDVNENSIBVS ARCHIEPISCOPIS,

Pars Prima.

PROLEGOMENON.

QVIS nobis in tripartito hoc Opere condendo fuerit ſcopus, quod conſilium, ſuperiore generali proloquio perſpicuè inſinuauimus. Ad ſingulas iam parteis, ſi Deus cœptis noſtris faueat, ordine progrediemur. Et quidem offert ſeſe prima, noſq́; compellat, qua Chronologicus omnium Archiepiſcoporum Lugdunenſium Gallicanæ Eccleſiæ Primatum catalogus contexitur, præcipuis eorundem geſtis illuſtratus: quippe cùm hæ breues notæ hiſtoricæ haud mediocrem adſtruũt fidem ad dignoſcendum, quid ſingulis temporibus ſub vnoquoque Antiſtite memoriâ dignum acciderit. Quando autem talia apud nos moliri ſtatuimus, ne mendacij labem aut leuioris fidei cenſuram incurreremus, in hoc præſertim incubuimus, vt ſingula rerum themata ex altiſsimis peterentur radicibus & firmiſsimis inniterentur fundamentis. Eapropter totam hanc Partem ingenti cura ſtudioq́; peruigili ex antiquis compluribus inſtrumentis diligenter collegimus. In primis quidem ex penitioribus inſignis eiuſdem Eccleſiæ Lugdunenſis Archiuis, nobis demum ſolis religioſâ Comitum Canonicorũ beneuolentiâ reſeratis, quæ ipſi alijs hactenus chronographis denegauerant: ac inde pleraque eximia, nec antea tantiſper propatula, deprompſimus. Multa item alia congeſsimus ex conquiſitis aliunde cæteris monimentis nuſquam etiam in lucem editis. Denique, vt exactiùs paulò eiuſmodi rerum primordia aperirentur, Nobilis Gaſparis à Mornieu Iuris vtriuſque Doctoris & Regij in præfectura Lugdunenſi Conciliarij, familiari beneuolentia vſi ſumus. Is enim dum quoſdam Annales Eccleſiaſticos Gallico idiomate extruit, Calcographo forſan poſthac tradendos, ſuas lubens operas in nonnullis alijs contulit, præſertim verò circa antiquiorum Archipræſulum Chronologiam perueſtigandam. Et profecto apprimè

versatus est in hac quoque historica professione: adeoq; eum vniuersam istam congeriem aut ferè similem in illo suo Chronico locupletaturum speramus: quod equidem latiùs præstare non fuit prioris nostri instituti, quia ad vlteriora circa fidem orthodoxam suspiramus. Insumma, hæc proposita multò emendatiora synceriusq; pertractata sunt, quàm ferant Tabellæ Authorum superioris ætatis, vnà cum recentiore multarum dilutione controuersiarũ, de quibus ratione Chronici ambigebatur. Et hinc factum est, vt hoc totum sit præclara semita ad tertiam Partem, velut ad præcipuum Opusculi exitum, pro legitima denuo Ecclesiæ Lugdunensis successione antiquitateque demonstranda planè conformi primæ Ecclesiæ Catholicæ, Apostolicæ & Romanæ, aduersus Lutheranos & Caluinitas. Isto nanque Tractatu minimè profitemur omnia præclarè acta à Reuerendissimis Archiantistibus in medium proferre, sed potissimè Chronologicon. Atque de horum historico, ea duntaxat & paucis euulgamus ex reconditis multorum rescriptis, quæ nostro fini & temporum calculo plurimùm opitulantur. Sic ergo piè negotium ordiamur, & cursu velociore contendamus ad initæ à nobis prouinciæ circa numeros seculares conquisitionem pro ritibus orthodoxis susceptam, eoque tandem finiendam.

TRACTATVS

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

DE LVGDVNENSIBVS ARCHIEPISCOPIS,

Pars prima.

PROLEGOMENON.

IAM *propiùs è generali quodam proloquio Operis tripartiti pedem referentes, ad primæ percontationis fastigium accuratè reredimur. Itaque nunc adest prima parte Chronologicus Catalogus omnium Archiepiscoporum Lugdunēsium Primatum Ecclesiæ Gallicanæ, collectus ex varijs scriptorum monimentis etiam ex parte non editis, ac præcipuis eorumdem gestis illustratus, quatenus eiusmodi breues historiæ, ad fidem seculorum cuiusque Antistitis faciendam inseruiunt. Estq; res multò emendatior & exactiùs pertractata, quàm ferant tabellæ Authorum superioris ætatis, vnà cum recentiore multarum dilutione controuersiarum, de quibus ratione Chronici haud parum ambigebatur: Vt totum hoc sit præclara semita ad tertiam partem, velut ad Opusculi finē præcipuū circa fidei theoremata diuersantem, pro legitima primæ Lugdunensis Ecclesiæ successione antiquitatéque demonstranda, planè conformi traditionibus Ecclesiæ Romanæ, aduersus Lutheranos & Caluinistas. Quippe hoc vniuerso Tractatu non profitemur omnia præclarè acta à Reuerendissimis*

Mens Authoris.

Archiantistibus in medium proferre; sed potissimè Chronologicon. Atque de horũ historico, ea duntaxat, & paucis depromimus ex aliorum Authorum rescriptis & reconditis hactenus Archiuis, quæ proposito temporum calculo plurimùm opitulantur. Maximè quia speramus has prioris partis historias posthac fusiùs explicatas iri à Gaspare Mornieu Regio Præsidulis Curiæ Lugdunensis Consiliario, qui Gallicè exquisitos Annales Ecclesiasticos Prouinciæ Lugdunensis est editurus in lucem (sic enim desiderat Opus suum inscribere) familiari cuius contubernio & amicitia vsi sumus circa antiquiorum Archiepiscoporum Chronologiã peruestigidam*. Is autẽ vniuersam hãc materiam ex varia adiectione locupletabit: quod equidem præstare non fuit prioris nostri instituti. Mox verò superest vt contendamus ad initæ à nobis prouinciæ circa numeros seulares conquisitionem pro ritibus orthodoxis susceptam, eóue tandem iniundam.

*Vsque ad annũ 660 & S. Annedũ nu. 41.

TRACTATVS ordinatio.

I.

BEatus Pothinus sese primus offert, qui fores aperiat sacræ Lugdunensi Chronologiæ; breuiùs tamen pertractandæ, ex iis quæ prælibauimus. Atque hæc Lector æquo ferat animo peroptamus. Noster *Pothinus* in Grçcis Codicibus Eusebij Pamphili [a], D. Hieronymi [b], Nicephori Calixti [c], & Erasmi [d] nuncupatur Ποθεινός, videlicet *amabilis*: tum apud S. Antoninum Florẽtinum [e] *Potinus*. Sic antiqui. Propter-eâ facilè omittimus quòd Latinorum vulgus & recentiores eundem appellant *Photinum* apud Democharem [f], nec non Gallicæ versiones *Phostinum*. Insuper, solus recentior Symphorianus Champerius sanctũ credit natione Græcum, quem vocat *Fotinum* [g], hoc est, *lucidum*, libro *De Claris Lugdunensibus* edito ânno 1505. vbi quatuordecim solummodò notat Archipræsules: tandemq; *Phutinum* tomo suo *De Monarchia Gallorum*, impresso ad annum 1537. Et quidem aduertendum est, ipsum authorem iam tunc mutasse cognomen, seq; ibidem nominasse Campegium consanguineum Cardinalis eiusdem appellationis: effertq; illic nonaginta octo Archiepiscopos. Quo certè in loco vel Calcographus errores commisit in variata eiusmodi vocum nomenclatura, vel Champerium mutasse sententiam credendum est.

De nomine.

De Cãpegio.

a Toto lib. 5. scripsit vsque ad Constant. Magn. & ann. 325. Niceph. 1. cap. 1.
b In catal. de script. Eccles. tom. 1. Scripsit ad an. 400.
c lib. 4. c. 16. & 17. ad ann. 1270.
d Præf. in Irenæum.
e Par. 1. hist. tit. 7. cap. 6. §. 5. ann. 1470.
f cit. suprà.
g Græcè φωτεινός.

Quod nunc ad S. *Pothini* Chronologiam attinet. Is est cui primùm Lugdunensis Episcopatus concreditus fuerat, ex citato Eusebio, [h] & ex Gregorio Turonensi. [i]. Qui quidẽ Præsul apud Celtas Gallos cõsidens, Lugdunensem

Chronologia.

h cap. 1. loci cit.
i Lib. 1. Hist. Franc. ca. 29. scripsit ann. 590. & 600.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

ANNI Christi. 141.

rexit Ecclesiam[k] circa annum humanæ salutis centesimum quadragesimúmprimum, & centesimum sexagesimumtertium, ex Adone Viennensi.[l] Tandem verò ibidem pro Christo mortem passus est annos supra nonaginta natus, ex primæuo Eusebio, [m] absque vlla Ecclesiasticæ suæ historiæ à virgineo partu supputatione. Id autem martyrium in primis expræfato Nicephoro consummatum est anno xvij. imperij Antonini Pij. Quale profectò tempus ex neotericorum calculo deprehenditur extitisse anno sal. 156. & Hyginij Pontificis Max. anno 4. Deinde ex sententia Guilielmi Paradini in Lugdunensi historia[n], mors sub annum centesimum septuagesimum secundum incidit, dum eò refert locum Eusebij[o]. Sed tertiò, ex calculis recentioris Illustrissimi Card. Cæsaris Baronij in suis sacris Annalibus[p], exitus ille veriùs euenit præcisè anno 179. Sotheris Pontificis Max. quinto, ac Marci Aurelij Imperatoris decimoseptimo, proximi successoris præfati Antonini; & quidem quarto nonas Iunij, ex Petro de Natalibus[q], vnà cum alijs 48. martyribus, ex Gregorio Turonensi.[r] Eius festum habetur eodem IV. Nonas, ex Martyrologiis Romanis Vsuardi[s] atque Baronij, & ex Kalendario seu Breuiario Lugdunēsi. Silet verò Martyrologium Bedæ; etsi ibidem meminerit martyrij S. Blandinæ, sociæ Beati *Pothini* in passionis conflictu, quam Nicephorus[t] Blandillam vocat. Cæterùm, Demochares pinxit Catalogum à Theologo Leonardo Sarrazino[u] acceptum, itémque quem dicit ex Campegio mutuatum: at certè diuersum paulò ei prototypo Campegiano, qualem mox in medium adduximus. In vtrolibet autem, sub editione Democharis, plures Archipræsules conscribuntur, quàm ferant seorsum duæ Campegianæ Tabellæ. Et nos priscam primi huius Episcopi appellationem retinemus. Ex Sarrazino iacet eius corpus, in Ecclesia Sanctorum Apostolorum, [x] de qua inferiùs. [y]

163. 172. 179.

De Sarrazino

II.

S. Irenæus,

Græcis Εἰρηναῖος, malè à Campegio vocatur *Hiereneus* & *Hierenæus* quia prototypus habet Eirenæum, idq; spiritu leni. Hāc ob causam quicunque in apographo transcri

De nomine.

k per an. 60. missus à Sancto Clemēte PP. ex Claudio du Rubis in hist. Galli. Lugd. l. 1. ca. 19. & 20. & sedens ab ann. sal. 90. ex Gall. Bituric. hist. Ioannis Chaumeau Lugd. Apud Gryph. 1566. viderint an rite.

l 6. ætate Chronici.

m Ad med. cap. 1.

n Gallica lib. 1. c. 25. & 26.

o Cap. 5.

p Tom. 2. pa. 224. 231. & 235. in editione Plantini Antuerp. viuit anno 1607.

q lib. 5. c. 76.

r De gloria & miraculis martyrū. lib. 1 cap. 49.

s Nectitur cū hist. Patrum.

t loco citato.

u Canonico Ecclesiæ Colleg. S. Pauli. ad an. 1540.

x Nunc appellatur S. Nicetij.

y Nu. 14. &c.

transcribere audeat Hiereneum, fallitur, cùm & elementa inuertendo transponat, & spiritum densum connexo dextrorsum mutato concipiat, quasi esset bibliopolæ somnium. Is sanctus à Tertulliano[a] nominatur omnium doctrinarũ curiosissimus explorator: fuítque discipulus primò D. Ioannis Euangelistæ ex Diplomate Gregorij PP. quinti[b], deinde S. Polycarpi Smyrnẽsis Episcopi, ipso[c], ac Nicephoro testibus[d]; tum Papiæ Episcopi, ex D. Hieronymo, à quo dictus est vir Apostolicorum temporum, in Epitaphio Lucinij[e]: tandémque discipulus præfati Pothini, ex Petro de Natalibus[f]. Siquidem Lugdunum ingressus est in antecessoris adhuc degentis subsidium anno sal.
180. CLXXIII. & decimotertio[g] Marci Aurelij, ibíque con-
184. cionabatur ad annum CLXXXIV. ex Nicolao Vignerio in historiali Bibliotheca. Vel eò amandatus est à B. Polycarpo anno CLXXX. ex Annalista Baronio, vix non nisi cum Romani Pontificis approbatione.

Ipse creatus Antistes, hortatu Episcoporum Galliæ legationem habuit Romam ad S. Eleutherium Pontificem Max. ex Eusebio lib. V. cap. IV. tum pro forma seu specie Paschalis ieiunij[h] populis decernenda; tum etiam pro S. festo Paschæ in Dominicum diem transferendo, ex cap. XXVI. aduersus Quartadecumanorũ[i] errores. Etenim has Galliæ parœcias seu Diœceses *Irenæus* idem *moderatus est*, veluti loquitur præfatus Eusebius c. xxiij. vbi recenset author, coactum eo fine Concilium Episcoporum Gallicanorum Lugduni à nostro Irenæo sub Victore Papa I. ad quem Romanum Pontificem propterea scripsit ipse *Irenæus nomine fratrum Episcoporum per Gallias quibus præerat*, ex citato cap. XXVj. Quippe his ibidem verbis vtitur Eusebius, licèt alia eius roboris de eo notet Paradinus[k]. Ex qua præfectura colligitur eum iam tunc à cæteris præsentibus Galliarum Episcopis agnitum velut Archiflaminẽ, atque Primatem Ecclesiæ Gallicanæ[l]. Nam excellentissimo illi *D. Irenæo* omnes Galliæ Antistites plurimùm deferre soliti sunt. Gallia verò Lugdunensis ea ante id æuum dicta est, quæ Celticam omnem Galliam complectitur[m], quatenus ad Lutetiam & Rothomagum seu Nortmanorum prouinciam extenditur, & ad fines

Pascha & ieiunium.

Irenæ' præses inter episcopos Galliæ.

Cõciliũ Lugdunense.

a Aduersus Valẽtinianos cap. 5.
b Parad. 2. ca. 30.
c Aduersus Valent. 3. c. 3. & in Euseb. c. 14. ac lib. 5. c. 20.
d cap. 13. lib. cit. & Belleforest. p. 315.
e Ad Theodoram, & Baronius to. 2. pag. 165.
f Lib. 6. c. 20.
g Meliùs an. 11. ex Baronio.
h Hoc est, *Quadragesimæ.*
i Epiphanius hæresi 50. & Grego. Turon. in hist. Franc. libr. 5. cap. 17. Beda lib. 5. Gentis Anglorum c. 22.
k Lib. 1. cap. 28.
l Creditur missus presbyter ab Aniceto PP. ann. 167. & deguisse cũ Pothino annis 12. ex Rubyzio libr. 1. & Paradinus in fert cit. c. 28. sedem Irenęi inchoasse an. 60. ætatis illius, & durasse 28. annis.
m Ex Cõmẽtarijs Cæsaris lib. 6. & Parad. 1. c. 8.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

marinos Armoricorum ſiue Britanniæ.

Verſus Romanæ peregrinationis,& Synodi chronologiam diuertamus.Dum vtramque minimè porrigant Euſebius & Gregorius Turonenſis,in hac hiſtorica percontatione,recentiores multifariam Antiſtitis geſta controuertunt.Paradinus cenſet,Concilium Lugdunenſe à Sancto Irenæo collectum fuiſſe anno CLXXIX, & ſequente CXXC Præſulem Romam eſſe profectum [n]. Cuius Prælati etiam meminit Ado Viennenſis ſub anno 181. Deinde recentior Baronius ſingula acta diſtinctiùs ſecernẽs(reor) legationem è diametro præmittit, quam veriùs collocat anno 180.Eleutherij PP.anno ſecundo, & Imperij Marci Aurelij anno 18.Tametſi Vignerius Synodalem eam congregationem diſtulerit ad annum CXC. Tum ipſe Baronius ſtatuit Concilium ac Epiſtolam Irenæi ad Papam anno ſal. CXCIIX. Victoris Pontificis Max. anno quinto, & Seueri Imperatoris anno quarto, tanquam Pontificio permiſſu præiacente celebratum. Et circa id tempus interfuit Irenæus Conſilio apud Cæſaream Palæſtinæ conuocato pro præfata Paſchatis celebratione, ex Petro de Natalibus. [o]

Chronologia.

190.

198.

Tandem, ipſe diuulgatis eius doctiſsimis quæ patent ſcriptis, *Cùm tempore gentilitatis perſecutio Seueri Imperatoris in dicta Lugdunenſi ciuitate inſaniendo debaccharetur, ac interfectis ibi decem & nouem virorum millibus, exceptis paruulis & mulieribus, longo atque glorioſiſſimo coronatus martyrio, tandem hoſtia Chriſti factus eſt* [p] *: ſepultus à Zacharia presbytero in crypta Baſilicæ Beati Ioannis Euangeliſtæ ſub Altari, quæ in colle antiquo miuſini* [q] *& auri puri opere* [r] *extructa eſt : cui corpori ab vno latere Epipodius, ab altero Alexander eſt tumulatus.* Sic hiſce verbis nouo typo dignis habet vetuſtus manuſcriptus Eccleſiæ S. Irenæi [s] in lucem non editus; quem hactenus ſuperſtitem & incolumem librum nos ipſi legimus, ereptum ex Baſilicæ ruinis & capta vrbe à Caluiniſtis hoc noſtro ſeculo.[t] Eccleſiaſticæ cuius hiſtoriȩ partem duntaxat exſcripſère Gregorius Epiſcopus Turonenſis, Beda,ac Petrus citatus,abſque vlla Chronici ratione.Qui cuncti authores vix aliunde credũtur eam ſuam deprompſiſſe hiſtoriam, quàm ex iſta primæua ſcriptura, velut riuulo-

Eius martyriũ & ſepultura.

n Parad.cap. 29.libri cit.

o Lib.6.c.20. poſt Hugonẽ Floriacẽſem.

p In lib. lectionum matutinaliũ Eccleſiæ S. Irenæi Lugdun. pag.55.&56.

q Seu muſini, priſco nomine pro cõfertis minutis lapillis marmoreis verſicoloribus, vulgò, *marquetterie*, aliàs *faict à la Moſaique*, de qua vlteriore voce Paradinus pag.259.forſan à Græco nomine μύνυσις. i. ſignificatio, aut à verb.fut. μύσω, abſcondã: vel etiã cõpoſitũ à pronom. μιᾶ vnîus, & συνῆ pars connexionum, vel tandem à μουσῶσαι.i.exornare venuſtiùs.

r Verſibus ad parietem impreſſis, literis ſub vitro inaurato collucentibus,& à S. Patiente fabricatis,infrà nu. XXII.

s Locis mox cit.

t Die Iouis penult. April. 1562. me authore tres annos ferè nato.

riuulorum ſcaturigine, maximè quia Gregorius conſanguineus S. Nicetij Lugdunenſis Archiepiſcopi ſuo pôſt æuo Lugduni diuerſabatur, vt paſſim liquet infrà ex S. Helij hiſtoria [u] & reliquis eius Operibus. Itaque iam tunc aderat Sacellum aut Baſilica ſancto Ioanni ſacra in præfato monte: at non Baptiſtæ, neque tanquam ſemen fortaſſis conſecutæ poſteà inſignis Eccleſiæ Cathedralis in valle hactenus dicatæ eidem D. Baptiſtæ: quemadmodum arbitrati ſunt nonnulli, inferendum eſſe ex indiſtinctis textibus Gregorij Turonenſis, & ex apertiore venerabilis Bedæ, dum integrum id autographum inſtar originis nondum ad multorum notitiam perueniſſet, aut vix ſatis diligenter ſingula circa idē thema aduerterint noſtris diebus cuſtodes Sacrorum. Nam, etſi Beda [x] ſubiecerit vocem *Baptiſtæ* ad nomen *Ioannis* vniuerſim conſcriptum à Gregorio centum annis vetuſtiore [y]: tamen circunſtantiæ *collis in crypta* S. *Euangeliſtæ*, quas habet manuſcriptum ex antiquiore (opinor) profectum traditione, tutiorem videtur fidem efficere. Atque eiuſmodi Irenæana mors violenta etiam tum illata eſt Leonidi Origenis Patri in quinta Eccleſiæ perſecutione ſub præfato Imperatore Seuero, ex Adone Viennenſi [z]. Quæ omnis carnificina, ex Baronio [a], facta eſt anno ducenteſimo quarto, Zephyrini Papæ anno 2. & ipsîus Seueri anno 10. tametſi manuſcriptus libellus aliam citiùs notam alibi extulerit [b], teſtetúrque pariter [c] ipsîus Irenæi ſedem extitiſſe ſub Aniceto [d] Pont. Max. altiùs paulò quàm hîc allegauerimus ex cæteris Scriptoribus.

Crypta S. Ioānis, qualis.

Protoprimatis Officium celebratur IV. Kalend. Iulij [e] ex omnibus Martyrologiis & Breuiario: eúmq; dicit Campegius in colle [f] capitis damnatum: vnde ſacrum ipsîus corpus iacet in Eccleſia hodie ſui nominis; [*] ex Sarrazino. Quos rurſum Tabularios Scriptores videmus, ſuum omnem catalogum mutuaſſe ex veteri Homiliario & antiquiſſimis duobus Martyrologiis eiuſdem Eccleſiæ, tanquam ex primario fonte, mox ſanè deperditis & laceris à tempore hoſtîlis prælibatæ inuaſionis ciuitatis. Verùm habemus ad manus exemplar originarij ipsîus voluminis Homeliarum, à ſtudioſis fideli calamo exſcriptum ante mœſtos

De Homeliario.

u Nu. 4.

x In Martyrolog. 4. Cal. Iulij.

y Obiit ann. 600.

z Sub numero anni 195.

a Pag. 307. & du Rubiz 1. ca. 15.

b An. 194. ex pa. 2. §. 1.

c Pag. extrema manuſcripti, vbi dicitur Irenæum ex Græcia oriundū, ac legi in Martiniana, Anicetū ex patre Ioāne de Vico Myriſci ac ſedem cepiſſe annos. 165. per ann. 9. mēſes 3. & Pōtificatum ceſſaſſe dieb. 15. Cui cōformis eſt Antoninus Florēt. par. 1. tit. 7. c. 6. §. 1. At Genebr. ſtatuit mēſes 4. dies 13. & ſedem vacaſſe dies 17. eamque cœpiſſe anno 163. in Chronol.

d Obiit ann. 175.

e 28. Iunij.

f Foruiriano.

* In eodem monte.

mœstos illos oppressæ vrbis annos, ex singulari Christi gratiâ: vt scilicet inter conferendum tutiùs omnem veritatis consequentium Archipræsulum indaginem exploremus. Post tempora verò Sarrazini, & dirutum templum à Caluini satellitibus, vti dictum voluimus (id obiter commemorandum superest) caput ipsius S. Irenæi tandem repertum apud prophanum & abditum quendam locum, honorificè nostris diebus allatum est in Cathedralem Basilicam S. Ioannis Baptistæ: de quo infrà suo loco.[g]

[g] Nu. 100. & 109.

III.

S. Zacharias claruit tēpore Paracodis Episcopi Viennensis, & vsque ad imperium Maximini, ex Adone Viennensi.[a] Maximinus autem capessit sceptrum anno CCXXXVII. Quo adhuc anno vt minimùm, vel etiam sequente, præerat Lugduni Zacharias, ex Chronico Adoniano. Igitur certè idem Zacharias in ea sua sede percurrit annos XXIII. sub reliquo Seuero, Antonino Caracalla & Alexandro imperantibus: Pontificibus Romæ post Zepherinum Calixto primo, Vrbano I. & Pontiano ad annum quintum aut sextum suæ sedis, ex Baronio: quia aliter sentit Genebrardus[b] de horum nominibus & tempore. Mimimè verò sedit noster Zacharias sub imperiis Commodi aut Opilij Macrini, quod tamen ita affirmat Paradinus[c]. Nam Commodus imperauit ab anno centesimo octuagesimo secundo ad annum centesimum nonagesimum quintum ante Marcum Aurelium, sub quo dudum obierat S. Pothinus, ex computis Baronianis. Tum alij statuunt Opilium solo anno ducentesimo vigesimo, quo & sequenti triennio dictum est sedisse S. Irenæum. Fertur, ipsum Zachariam ab eodem Irenæo ad martyrium vocato successorem illico delectum[d] ac nominatum, veluti ista generatim loquendi forma vsi sunt recentiores: qui tamen nec fidem hîc meritò faciendam, nec dicti fundamentum vllum adstruunt. Verè autem opinantur & narrant. At ne mox ampliùs hæsitationi relictus sit locus aliquis: insolitam atque tutissimam successionis causam hîc recens inserimus. Quippe vt reconditam veterem literam Manuscripti Ecclesiæ Lugdunēsis detegamus, *postquam* S. *Irenæus noctem* *Eius electio.*

peruigil

Right margin: 205. / 237. / 238.

[a] Loco cit. sub 195. scripsitque verius vsque ad ann. 900.

[b] Lib. 3. Chronol.

[c] Lib. 1. c. 33.

[d] Parad. suprà, & ex collectis à Claudio du Rubys lib. 1. ca. 31.

peruigil in oratione transigeret, supplicante secum Beato Zacharia presbytero, medióque ferè noctis, Angelus Domini ingenti astitit claritate, & sancto Sacerdoti loquutus est[c]: sic adiicit antiquior ille textus non editus, dum continuam vocem Angelicam exprimit, ac dicere pergit: *Zachariam quoque presbyterum sollicitè latère facito* (ait Angelus) *qui post tuum abscessum tibi successor existens, confirmet fratres in Christo*[f]. En diuina prorsus successionis reuelatio, Pōtificio dein calculo Romæ comprobata ex more, vt persuasum debet esse cuique post validissimū testimonium. Quem successionis modum vix perlegerūt aut annotarunt superioris ætatis authores, vt rem ad posteros transmitterent. Hunc verò Antistitem vnus Sarrazinus scribit martyrem. Et liber manuscriptus ter dicit[g] de emòrtuo *S. Irenæo, quòd noctu à sancto presbytero Zacharia corpus eius in crypta abditissima conditum est*: nimirum in allegatis Basilica seu altari suprà sub Diuo Irenæo. Similémque periodum postea obiter edixit venerabilis Beda[h]. Ex quibus profectò facillimè creditur hunc ipsum esse qui proximè post S. Irenæum factus est Archiepiscopus Lugdunensis, quémque locamus à fronte: quātumuis certè eum ad pium id cathedrale officium non nominet Gregorius Turonensis[i], neque Beda ad successionem. Etenim tertius hic Præsul non est alius ille Zacharias presbyter Lugdunensis item sanctus, qui antea propter Christum trucidatus est cum B. Pothino, ex Eusebio,[k] & de quo Vsuardus.[l] Ex allatis tādem meritò concludendum, quod nomen Basilicæ & Altaris, supponit denuo Ecclesiam iam eo æuo Lugduni fundatam, christianis vsibus inseruientem, atque ritu ecclesiastico consecratam, veluti satis docet ipsum altare nullibi vnquam profanum, nec ita permissum aut inane, cùm necessariò ad sacra tantùm mysteria destinetur:[m] etiamsi adhuc tum temporis ingrauesceret crudelium paganorum in catholicos furor exæstuans, sacra libamina præpedientium.

Alius Zacharias.

c Hoc tātùm cōmemorat Rituale editionis hodiernæ Breuiarij Lugdunēsis, die 28. Iunij, Lect. 7.
f Hæc addit manuscriptū lectionū matutinaliū Monasterij S. Irenæi, Lect. 9. pag. 22. Similiaque ferè inserūtur Lectione 9. in vetustissimā seu 1. impressione Breuiarij, cui titulus est, Breuiariū Cameræ ad vsum Eccles. Lugd. fol. 252
g Loco cit. sub Irenęo in lib. pag 59.
h In Martyrol. ad IV. Iulij.
i Lib. 5. Hist. Franc. c. 1.
k Lib. 5. c. 1.
l In martyrol. 4. non. Iunij.
m Bellarm. tom. 2. libr. 4. de Eucharist. & 1. de Missa c. 2. 14. & 16. ac tom. 1. cōtrouersia 7. lib. 2. cap. 4. & 5.

IV.

S. Helius Confessor & venerandus senex, ex Paradino[a], apud Campegium vtrobique vocatur *Helias*. Is raptim & clam sepultus est à chri-

S. Helius.

a 1. ca. 33. & li. 2. ca. 73. & 106.

ſtianis Lugdunenſibus in crypta, vnà cum annulo & infulis Pontificalibus (quaſi mixtos paganos tanquam hoſtes metuerint catholici, aut Pontificalia apponere ſueuerint, vel ea detrahere liberum eis per otium non fuerit:) quas dum ſequente nocte ethnicus quidã ſpoliare nixus eſſet, eum corpus exanime extenſis lacertis cõſtrictum ita amplexabatur, vt nõ dimiſerit, donec die illuceſcente, populis accedentibus, id palam ſacrilegium innotuiſſet, ſummáque impius ignominia afficeretur; ſeu donec ipſe ac iudices cæteríque gentiles ad orthodoxam fidem & pœnitentiam tot prodigiis diuinitus immiſſis inducerentur.[b] Hæc & plura vetuſtas Gregorius Turonenſis, qui mirabilem hunc Antiſtitem nominat *Magnum Sacerdotem*. Propterea verò feſtum mirabilium ſeu miraculorum Lugduni inſtitutũ eſt: cuius ſolennia adhuc viſa ſunt tempore Petri Sabaudiæ Archiepiſcopi ad an. 1312. ex Paradino[c]. Ipſius Helij ſeculum non legitur: at ſola eiuſdem ſucceſſio poſt præfatum Zachariam, apud omnes authores: propterea facilè colligitur ſediſſe ad annum ducenteſimum quadrageſimum quintum & CCL. *Ad an. 245. 250.*

b De gloria confeſſorum c. 62. qui vidit ſepulchrũ & alia Lugduni.

c Cit. ca. 73.

V.

Fauſtinus.

Fauſtinus is eſt cuius duntaxat nomẽ referunt duo ſuprà allati authores Democharis ſub hoc ordine. Verùm diligens vetuſtatis percontator D. Baronius[a] apertè docet eum conſtitutum Lugdunenſem Antiſtitem adlaboraſſe contra Nouatianos, ac retuliſſe ad Stephanum I. Pont. Max. de Marciano Epiſcopo Arelatenſi ea labe infecto, anno ſal. ducẽteſimo quinquageſimo octauo. Quo tempore Fauſtinus quoque ſedit, ac habuit in eum finem Concilium Lugduni, eodem authore Baronio. Et quamuis ille Synodi locus non deſignetur à D. Cypriano huiuſce rei ſcriptore primario, ac ibidem ſuffragatore: ſitus tamen non ægrè ex ipſius Epiſtola[b] elicitur; vt apparet infrà parte tertia.[c] 258.

a To. 2. pag. 521. poſt Cypriani Epiſc. Epiſto. 67. & lib. 5. Epiſto. ſcribẽs ad PP. Steph. 1. Epiſtol. 13.

b Tom. 1. Epiſt. 67. Antuerpiæ ann. 1589.

c Cap. 2. Sect. 2.

VI.

Verus.

Verus, De quo Campegius apud Democharem tomo 2.[a] ſcribit vno verbo, *in Concilio Sardicenſi*, cui ſcilicet interfuerit Verus, quem ita ſecutus eſt poſterior Belforeſius[*]. Reuera quidem vnus catalogus

Epiſcopo

a Id eſt, lib. de ſacrificio Miſſæ c. 27.

* In ſua Coſmográphia Gall. parte 2.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

Cõciliũ Sardicense. Episcoporum Sardicensis Concilij, isque passim erroneæ editionis & imperfectus, *Verum* inscribit, de quo nos tertia Operis parte.[b] At nihilominus vix tutò quis eum illic suffragatorem existimabit; si penitùs rem contueatur, & vnicam non duas Synodos Sardicenses admittat. Imprimis quidem, quia alter horum Patrum Catalogus est antiquioris seu coëtanei Diui Athanasij, & recentioris tum Democharis tanquam exscribentis[c]. Qui tamen Athanasius author primarius, dum Patres ducentos octoginta quinque œcumenici eiusdem Concilij enumerat, id est omnes, huius certè Archiepiscopi haud meminit; at *Verissimi*, inter Galliæ Prælatos: ex quibus Gallicanis patribus, *Maximianus* est primus, & septuagesimus nonus eo in Concilio sedēs; postmodúmque *Maximus* horum postremus ac centesimus duodecimus eiusdem Sardicensis cœtus. Nisi quis fortè sibi persuasum habeat, *Verissimum* illic conscribi loco & nomine *Veri*, errore calcographico propter vocum viciniam. Sed neque id hactenus apparet alio vt decet adminiculo & argumento. Secũda ratio est, quia idem Sardicense Concilium vniuersale, aggregatum est hortatu Constãtij Imperatoris, ex Sozomeno[d] & Tripartita historia:[e] Quod seculum, ex Genebrardo,[f] incidit sub annum trecentesimum quadragesimum quintum, effertq; 300. patres: & deinde ex Baronio Annalista, anno præcisè 347. Iulij Papæ I. anno 11. & Constantij eodem. At tempus istius Veri, sanè cum tali Synodo nõ congruit, veluti paulò[g] post dicendum sequitur. Probabilior igitur conclusio est nos de isto Vero nomen & ordinem hunc sexto loco receptum præ manibus solùm habere: & opportuisse quod sederit circa annum ducentesimum septuagesimum. Cæterùm, dum sola patrum nomina à Demochare hîc apponuntur, defectus ille obscuritatem parit non vulgarem, qui tamen author Episcopales etiam sedes alibi plerunque induxit, quoties forsan potuit. Si autem deinceps fortius occurrat argumentum dirimendæ præsentis controuersiæ, id lubens amplectemur.

Ad 270.

b Cap. 1. Sect. 1. §. 1.

c Cap. 32.

d Lib. 3. c. 11.

e Lib. 4. c. 21.

f In Chronologia.

g Sub Verissimo, infrà. nu. 12.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

VII. Iulius.
IIX. Thomæus
IX. Vocius
X. Maximus
XI. Tetradius

a Lib.1.c.33. & li.2.c.106.

De his quinque Archiepiscopis hodie nomina & series duntaxat supersunt in veteri Homeliario, & apud Paradinum [a], ac duos iam allatos authores in Demochare: omnibus deperditis priscorum chronicis frequenti bellorum strage. Sarrazinus verò *Thomæum* vocat *Ptolomæum*: & Homeliarij Author *Tholomæum*.

XII.

Verissimus.

a Sarrazin. & Parad.

b Sub Vero Archiepisc. Lugd. nu. 6.

De Cõcilio Sardicensi.

345.
347.

c Ex Democha. vel 300. ex Genebr.
d An ipsius 11.

Verissimus hac serie latet in Homeliario, Campegiano Tractatu, ac cæteris, [a] apud quos disertè insignitur Lugdunensis Antistes. Præterea de huius saltem nomine, absque tamen sedis nuncupatione, liquet in catalogo Patrum vniuersalis Concilij Sardicensis apud Democharem suprà recensiti [b] seorsum inter Gallicanos Patres Episcopos. Cui generali Synodo adfuit sanè quidam *Verissimus* ordine octogesimus, & secundus Episcoporum Galliæ, isq; vnicus eius nominis, ibidem. Quia verò id Concilium celebratum est anno trecentesimo quadragesimo septimo, probabiliùs est *Verissimum* tali Synodo interfuisse, eumq; Lugdunensem Antistitem, & non *Verum* pariter Lugdunensem, in ampliore præsertim Concilij catalogo haud commemoratum: tum certè quia Acta S. Iusti sequentis Archiepiscopi patent ab anno CCCLXXXI, quod tempus adhæret propiùs annis CCCXLV, & CCCXLVII, aut seculo sedentis *Verissimi*: tum etiam quia verisimile non est aut *Faustinum* præfati *Veri* antecessorem, aut ipsum *Verum* vel vtrunque tãdiu vixisse, & quinque interiectos inter *Verum* ac ipsum *Verissimum* Archipresules adeo breue tempus sedisse quod superesset, & quales mox descripsimus ex reperta cohordinatione. Censetur ergo *Verissimum* in præfato Concilio præsentem, eum extitisse qui hac catalogi serie digeritur duodecimus. Legitur autem vnicum Sardicense catholicum. Eam verò vniuersam conuocationem ducentorum octogintaquinque Patrum [c] adegit Iulius Papa primus [d] aduersus

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

aduersus Photinum hæreticum & Arianos, ex Socrate [e] atque Nicephoro [f]. Qui author dum refert tempus Concilij ad decimum Constantij annum: rite concluditur Synodum occurrisse circa commemoratos iam annos præcisè, quia Constantius ipse cœpit imperare anno salutis trecentesimo trigesimoseptimo, ex Baranio [g]. Attamē ipsamet Concilij editio aut eius interpres Gētianus Heruetus eidem Synodo attribuit annum 6. Constantij, & salutis tricesimum octuagesimumprimum, Cōsule Salustio. Quæ enumeratio neque cum superiore cohæret, neque cum aliis circunstantiarum appendicibus. Quippe moderni [h] Salustium collocant solo anno sal. trecentesimo quadragesimo quarto, & sexto Imperatoris Constantij, cuius mortem indicant anno trecentesimo sexagesimoprimo. Deinde præfatum annum CCCXXCI. (ante quem iā sedebat Lugduni *S. Iustus* successor) attribuūt anno 15. Gratiani Imperatoris, & anno item decimo quinto Damasi Papæ, qui Iulio post Liberium successit, Consulibus Eucherio & Syagrio. Igitur prior supputatio verior. Obiter meminimus quod nonnulli citra probationem Synodum attribuant anno CCCLI [i].

e Lib. 2. c. 15.
f Lib. 9. c. 12.
g In Annalib.
h Baronius suprà.
i Bellarmin. tom. 1. Controuers. 4. lib. 1. cap. 7.

XIII.

S. Iustus.

S. Iustus, Vir summæ humilitatis ac miræ sanctitatis, floruit sub anno trecentesimo septuagesimo nono, ex Adone Viennensi [a]: & prophetico spiritu donatus, ex Beda [b], comparuit vocatus ad Cōcilium Aquileïense: illicque dictus est *Gallorum Legatus*, velut agnitus excellens præ cæteris Episcopis & Primas Galliæ vniuersæ, aut ad minus Celticæ, anno XV. Imperij Gratiani, 15 Pontificatus Damasi, & trecentesimo octuagesimo primo nostræ salutis ex Demochare [c], Baronio [d] & aliis [e]. Tandem in Aegypti Eremum secessit & ibidem migrauit ad Dominum pridie Idus Octobris, ex iisdem authoribus, & Surio atque Haræo. Quo de transitu ad Eremi solitudinem Kalendarium Lugdunense eo die memoriam recolit, ipsiusq; recordatur Beda seorsum [f]. Eiusdem verò sancti Cōfessoris Natale habetur IV. Nonas Septembris, ex Martyrologiis Bedæ & Vsuardi [g], præter Breuiariū Lugdunense. Ad extremū, cultus & Officiū translationis

379.

Legatus Gallorum.

Cōciliū Aquileïense.

a 6. ætatis sub ann. 379.
b in 4. Non. Sept. Martyrologij.
c In catalog. Concilij to. 2. cap. 32.
d Tom. 3. sub eod. ann.
e Repetit. du Rubys 1. ca. 39.
f Sub pridie Idus Octobr.
g Scripsit ad ann. 800.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 2.3.253

Reliquiarum veriùs quàm aduentus ſeu reditus perſonæ viuentis, aut obeuntis Lugduni celebratur pridie Nonas Augusti, ex eodem Beda & Breuiario, tacente Vſuardo: vel ipſis Nonis, ex Petro de Natalibus [h]. De qua oſſium aſportatione alia idem Petrus libro IX [i]. præter quàm Ado [k]. Et hæ quidem ſacri corporis Reliquiæ tum repoſitæ ſunt in Baſilica ſeptem Machabæorum IV. Kalendas Septembris, ex ipſo Petro [l]. Quæ Baſilica poſtmodum dicata eſt ſub vocabulo *Sancti Iuſti*, ex præfatis Beda & Petro [m]. Dum nonnulli prælibatam Synodum Aquileenſem perrexiſſe notant [n] ſub anno CCCLXXXII. ſanè Genebrar- 382.
dus [o] eandem ſtatuit ſub ann. CCC.LXXXIII, & ipſe vnà cum 383.
Tomo I. Conciliorum ſcribit hanc extitiſſe prouincialem ſolùm, aduerſus Bedam ac reliquos qui ipſam dicunt Oecumenicam. In ea verò, cùm adeſſent triginta tres Patres, Diuus Ambroſius Mediolanenſis Archiepiſcopus illic ſedit ordine ſecundus, & Sanctus *Iuſtus Legatus Gallorum* vigeſimus ſecundus, ex ipſo tomo & Demochare citatis. Cuius *Iuſti* quanquam ſemel meminerit Martyrologium Baronianum [p], eius tamen ter recordatur Martyrologium Bedæ, ex allegatis. Alia vide num. XVI.

Triplex de eo feſtum.

h Lib.7.c.26.
i Capitib.66. 68.& 90.
k Loco ſuprà cit.
l Locis citatis.
m Ca.26. libri 7. Hinc Sauaro. in li. 5. Epiſtol. 17. Sidonij.
n Apud Baronium.
o In Chronol.lib.3.
p Ac Vſuardi, 4. Non. Septembris.

XIV.

S.Albinus.

S. Albinus, alijs *Alpinus*, Confeſſor; ex Homeliario [a] cõſtruxit Eccleſiam S. Stephani in vrbe; erectam in Cathedralẽ Eccleſiam, quando Archiepiſcopi ſuam eò ſedem tranſtulère, quæ ſedes antea fuerat in Eccleſia ſanctorum Apoſtolorum Petri & Pauli [*], hodie *S. Nicetij*, ex dictis Paradini [b]: in eaq; eius cor- *Ad* 390.
pus quieſcit, ex Sarrazino; aut veriùs in Eccleſia *S. Iuſti*, ex præfato Homeliario antiquiore. Attamen non videtur ſolium Cathedrale ſic tranſlatum ſuo iam tempore, tum propter ea quæ infrà dicuntur ſub *Eucherio* [c]: tum maximè quia quintus poſt ipſum Sanctum *Albinum* Archiepiſcopus ſepultus eſt in eadem ſanctorum Apoſtolorum Eccleſia, nimirum Sanctus *Sicarius* ſucceſſor, velut humatus in ſua adhuc Cathedrali. Qua etiam in Baſilica apparent hoc ſeculo tum eius ſepulchrum prope maius altare, tum ſeiunctum ipſius ſacellum. Præfati verò *S. Albini* officium concelebratur XVII. Kalẽd. Octobris, ex Martyrologiis Bedæ atque

De Eccleſia Cathedrali.

a Eccleſiæ S. Irenæi.
* De qua alia nu.18.
b Lib. 1. cap. 41. & lib.2.c. 106.
c Nu.20.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

atque Baronij, præter Breuiarium, silente Vsuardo. Creditur sedisse ad annum cccxc.

XV.

S. Martinus Confessor, prius Abbas insulæ Barbaræ prope vrbem, & discipulus S. Martini egregij Episcopi Turonensis, vt præmonuit Paradinus [a]. Ex his consequitur eum sedisse ad annum 400. collatione facta cum seculo præfati Turonensis Episcopi qui eo anno obijt, ex Genebrardo [b], aut veriùs anno 402. ex antiquiore S. Seuero Sulpitio [c] Bituricẽsi Episcopo & ex Baronio collectore [d]; vel tandem ann. 412. ex Gregorio Turonẽsi adhuc vetustiore [e], variis in locis: circa quæ tempora omnia sedit præfatus Martinus Lugdunensis. Et reuera etiam iste calculus rite quadrat cum circuniecta serie vniuersi huius Catalogi Lugdunẽsis, adeoq; cum ordinatione ipsius *B. Martini* Archiepiscopi Lugdunensis, deprompta ex authoribus Democharis. Pro cuius festo nihil deprehendimus, ex Breuiario Lugdunẽsi. Nam translatio S. Martini quam commemorat 4. Nonas Iulij, est Turonensis Archiepiscopi, vt manifestum est ex Martyrologio Baronij, eo die. Hic missum facimus S. Martinũ Santonensem Abbatem, etiam tum *B. Martini* Turonij discipulum, ex Gregorio [f] Turonensi & Beda [g]: de quo Martyrologium Baronij 7. Idus Septembris.

(Margin: 400. — 402. — 412. — *Alius S. Martinus.*)

S. Martinus.
a Locis cit.
b In Chronolo.
c In vita B. Martini Turon. Episc.
d In Annal. sub eo an. & in Martyrol. 3. Id. Nouẽb.
e Libris extremis 1. & 10. Histor. Franc.
f 7. hist. Frãc. cap. 10. & de Glor. confess. cap. 57.
g In Martyrologio.

APPENDIX.

De Anthero, Episc.

APVD *Sarazinum duntaxat annumeratur* S. Antherus *hoc ordine sine vlla Chronologia. Qui author, quia recentesimus est, nec fidem dicti efficit: idcirco maluimus hac vice Lectorem de ancipiti re commonere, quàm id nomen à capite Episcoporum erigere. Eius enim obliuiscuntur Martyrologia, Homiliarium & Chronica superioris ætatis. Faxit Deus vt maius authoritatis pondus ad nostrum breui perueniat cõspectum: ne sanctus suis in limine orbetur meritis ac titulis.*

XVI.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

XVI.

S.Antiochus, confessor: de quo obiter Authores Democharis, & Paradinus, cum sequentibus quatuor Præsulibus eodem textu [a]. Ipse est qui antea Presbyter Lugdunensis, pio incitatus officio ad visendum *S. Iustum* eius Episcopum in Ægypti eremo morantem, nomine & actione verè iustum, peregrè profectus est, ex Petro de Natalibus [b]; siue eum adhuc viuum repererit idem *Antiochus*, veluti subobscurè videntur minuere Surius [c] & Hæreus [d]; siue iam mortuum, vnde ipsius reliquias Lugdunum transtulerit, vt apertè affirmat Paradinus [e]: de quarũ translationis festo nos diximus sub S. Iusto [f]. Addit autem Rituale Ecclesiæ Lugdunensis [g], hunc S. Antiochum tempore postea interiecto ad eiusdem Pontificij culmen assumptũ. 415.
Obiit verò Idib. Octobris, sepultus in Ecclesia Sanctorum Machabæorum, ex eodem Petro, Adeóque eius festum fit xv. mensis ex Breuiario & Martyrologiis Vsuardi atque Baronij. Martyrologium tamen Bedæ effert decimumseptimum Kalendarum Nouembris. Et Ioannes Molanus in Vsuardum dicit quidem ad marginem Commentarij, de eo plura agere Adonem Viennẽsem. Verùm certè nihil tale in Adonis Chronico legimus, vt neque de exacta seculari reuolutione ipsiusmet Antiochi in sua sede: quæ tamen non ægrè obtinuit annos quadringentesimum decimumquintum & vigesimum, aut circiter. Tacuit Campegius: & in Homeliario scribitur *Antiochus*. 420.

S. Antiochus.
a Lib. 1. c. 41.
b Lib. 9. cap. 68.
c Tom. 5.
d In vit. Sãctor. Episcop. Equilino.
e 1. cap. 39.
f Num. 13.
g In Breuiar. 2. Septemb.

XVII.

S. Elpidius Confessor pluribus effloruit miraculis, ex Campegio in priore editione [a], quantumuis taceat in posteriore [b], & remoueatur in relatione Democharis sub nomine ipsius Campegij. Is in pace quieuit IV. Nonas Septembris, & denuo iacuit in Basilica SS. Machabæorum, ex Petro de Natalib. [c] Quo die, Ecclesia memoriam recolit, ex Baronio, citra Bedam [d], qui eum vocat *Helpidium*. *Ad* 424.

S. Elpidius.
a Ann. 1507.
b Ann. 1537.
c Lib. 8. c. 27. Homeliariũ tamen S. Irenæi eam Ecclesiã adhuc appellat S. Iusti hoc in loco.
d In Martyrolog.

XVIIX.

XVIIX.

S. Sicarius Confessor, quem prætermisêre Homeliarium, & Sarrazinus apud Democharem:& nominat *Sycarium* Campegius apud eũdem. De ipso officium celebre fit in Ecclesia *S. Nicetij*: ibiq; extat Capella eius nomini dicata:qua in Basilica, ipsîus sacrũ corpus conditum fuerat, etiam ex Baronio [a]. Inq; eius rei signum habentur quatuor Sacerdotes Prebendarij eiusdem Sacelli ac tituli,nostris diebus.Huius quidem festiuitatis recordatur solus Vsuardus: saltem eius memoria describitur III. Idus Aprilis à Ioanne Molano ipsîus Martyrologij Commentatore. Silent autem planè Beda, Baronius & impressio Breuiarij Lugdunensis. Video tamẽ hoc tempore in quibusdam Breuiarijs, maximè Sacerdotum & Cleri Ecclesiæ Collegialis S.*Nicetij* manu adnotatũ,*Sicarius Confessor* [b], VII. Kalend. Aprilis. Cuius certè solennia recolit Clerus præsertim eiusdem Ecclesiæ.Interea idem Molanus ad VI. Nonas Maij dicit vno verbo, *Ipso die passio S.Sicharij Martyris*. Nec locum impositæ crucis designat, vt moris tamen ei est alibi passim. Duntaxat in distincta anteriore periodo meminit Monasterij S.Galli in Alemania, pro sancta *Vuilberada*.Campegius denuo seorsum nominat nostrum *Sicarium*.

S.Sicarius.

a Tom.6.pa. 10.

b Nonnullis, *Ciccarius*.

Cæterùm,viderit recens Auctor Ligni Vitæ alienigena, à quonam didicerit præfatam Basilicam Sancti Nicetij quondam extitisse Abbatialem,qualem ipse eam conscribit.Nondum enim alius Annalista,præsertim Lugdunensis aut indigena id hactenus deprehendit vel palam edidit.Non aïo tamen sententiam eiusmodi haud esse verisimilem,ne dicam impossibilem.

XIX.

Senator, Is est quem Paradinus [a] minus verè constituit tempore Maiorani Imperatoris vnà cũ *S.Sicario*: & in margine notat annũ sal. CCCCXLIII. Quippe ex Cardinali Baronio [b] constat Maioranum arripuisse imperium suum anno quadringentesimo quinquagesimo septimo, & Leonis Papæ I. anno decimo octauo. Præfato autem anno 443. imperabant Theodosius [c] & Valentinianus. Insuper, capite antecedente scribit idem

Senator.

a 2. Cap.2.

b Sub ann. 457.

c Ann. 36. Theodosij.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

Paradinus in margine annũ CCCCXLI. quo præciso tempore enarrat sedem *S. Eucherij* Lugdunensis Archiepiscopi, quem ideo præfert *Sicario* ac *Senatori*, vti ex ipso concludendum venit. At ex authoribus Democharis & aliis, qui manum calamo ante Paradinum admouerunt, constituitur ac sedit primùm *Senator*, multoq; magis *S. Sicarius*. Igitur istîus *Senatoris* seculum cadit ad minus sub annum quadringentesimum trigesimum tertium & sequentem. Qui calculus nulli iam cõtrarietati obnoxius, veritati magis conformis est; nec verò vlteriùs, propter sequentis Antistitis historiam. Silet Campegius, non apud Democharem: sed in propriis suis editionibus. Obiter autem commemoro hoc Vsuardi dictum, *Ciuitate Albano sancti Senatoris* VI. Kalend. Octobris.

433.
434.

XX.

S. Eucherius.

a In Martyrolog.

S. Eucherius è nobilissimo ordine Senatorio oriundus, ex Vsuardo [a], postquã cum Galla vxore castitatem vouisset, in Eremum secessit: sed vacante Solio, & celebratis Lugdunensium precibus erga Deum, ac diuinis subinde reuelationibus ex infantis ore fluentibus de ipso conquirendo [b], vi Lugdunum adductus est atque sacratus Antistes. Res creditur gesta anno ad minus quadringentesimo trigesimo quinto, tum quia Sigibertus [c] eum statuit sub annis CCCCXXXV, & XXXVI, tum etiam quia cùm multa in Ecclesiæ commodum perdoctè scripserit post acceptum Pontificatum, Conradus Gesnerus in anacephalæosi [d] Operũ eiusdem, dicit ipsum *S. Eucherium* claruisse Lugdunensem Episcopum anno CCCCXL, itémq; Paradinus [e]. Multi Scriptores ei attribuunt fabricam Basilicæ Apostolorum [f] mox nuncupatam S. Nicetij. At certè, vel primò ipsa censetur iam antea constructa consecrataq;, ex dictis suprà sub Sanctis *Albino* & *Sicario* Archiepiscopis [g], vel secundò horum Præsulum corpora nondum illic tunc sepulturæ mandata fuerant, quando ipsi obière, sed veriùs eò translata credentur post seculum *S. Eucherij*, si vera sit istîus Archipræsulis fundatio. Is quoque habetur fundator Reclusorũ Lugduni, ex Sarrazino.

435.
436.
440.

Fũdationes Eucherij.

b Petrus de Natal. 10. ca. 67.

c In Chronico scripsit vsque ad 1210.

d Ordine Alphabeti.

e Lib. 2. ca. 1.

f Homeliarũ cit. & inde Campeg. ac Paradin.

g Num. 14. & 19.

Interea duo de eodem adnotamus. Vnum est quòd Eremus ad quem primùm accessit *Eucherius*, vocatur Insulare

Duplex cõnotatio.

Monaste

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

Monasterium Lyrinense, ex sententia Sidonij Appollinaris [h] atque Baronij [i]. Ille autem situs est Abbatis S. Honorati Insulæ Lyrinensis Graciensis Diœcesis*: qualem legimus conscriptam tum apud authorem Ligni vitæ [k], tum nuperrimè in Chronico manuscripto Cluniacensi, ex perlecto Diplomate Bonifacij Papæ octaui, directo ad Abbatem S. Honorati Lyrinensis ad annum (inquit) millesimũ trecentesimum. Quod equidem Cœnobium Benedictus Papa VII. donauit (addit locus) Sancto Maïolo Abbati Cluniacensi & successoribus suis ad annum millesimum decimumquintum. Verùm profecto, cæteri passim authores eundem Eremum ad Aquenses Phocẽsis prouinciæ referunt. Nam reuera sic loquitur ipsius sancti historia in veteri Breuiario *Cameræ* [l]: *ingressus Beatus Eucherius specum sitam in territorio Aquensi in agro suo, quem montem Marcum* [m] *appellabat super fluuio Durantiæ, &c.* Sanè vix scio quonam pacto ad concordiam reuocanda sit duplex historia sic deprompta ex duobus locis disparibus pro vnico Eremi situ. Etenim nonnulli testes oculati & accolæ, viri religiosi nobis aliquando affirmare non dubitarunt; idem Lyrinense Cœnobium esse peninsulam ad Mediterraneũ mare positam sub Diœcesi Grassiensi Archiepiscopatus Ebredunensis [n] in extrema illa Phocensi prouincia [o]: sed distantem ab Aquensi Archiepiscopatu [p], etiamq; à præfato fluuio Durantiæ, plusquàm bimilliaribus circiter triginta versus ortum, veluti ex Topographicis etiam planispheriis deprehendimus. Igitur credendum est, vel solam posteriorem narrationem inniti veritate, vel *Eucherium* priùs Monachatum exercuisse in peninsula, deinde verò secessisse ad specum montis Marci. Quippè mos fuit antiquorum vitam Monasticam profitẽtium, quòd tandem è Monasterio ad Eremum aliquem pedem referrent, sicuti in Chronico [q] Cluniacensi sæpiùs factitatum legitur inter Religiosos eius Ordinis. Postquam autem Beatus *Eucherius* ad Lugdunenses profectus est, sancta Consortia ipsius filia, ante votum paternæ castitatis nata, *Ecclesiam super specu ædificauit*, quo in loco obierat, sepultáque fuerat *Eucherij* vxor. Tandem ergo, Paradinus malè assignat Lyrinum in Insula Barbara propè Lugdunum ad Ararim.

Prima

Lyrinẽse Monasterium, quale & vbi.

h Eiusque commẽtator. Sauaro, libr. 8. Epis. 14. & lib. 9. Epis. 3.
i Sub ann. 441.
* *Grasse.*
k Pag. 117. è regione Antipolis in Prouincia Narbonensi.
l In vita B. Eucherij fol. 299. Lect. 5.
m Paradinus vocat *Mommars.*
n *Embrum.*
o *Provence.*
p *Aix.*
q Manuscripto.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 2.3.253

Alterum connotandum est quòd Ecclesia, quam idem *B.Eucherius* Lugduni constituit, multis quidem visa est dicata Apostolis Petro & Paulo determinatim [r]: at reliqui eam putant dicatam Apostolis in genere, hoc est omnibus; & Breuiarium Cameræ [s] Ecclesiæ Lugdunensis simul ac vetus Martyrologium Ecclesiæ [t] S.Petri Matisconensis addunt eam simul dicatam quadraginta octo Martyribus. Nonnulli senes è Clero dicunt ex traditione haustam inter plures sententiam, quòd tempore istius Eucherij sedes Archiepiscopalis translata est ab ipsa Apostolorum Ecclesia ad ædem S. Stephani. Quæ opinio ritè cohærebit si persuasum sit cuique Basilicam Apostolorum fundatam esse ante *Eucherij* seculum, aut saltem ab *Eucherio* duntaxat restauratam, seu pristino splendori restitutam, post aliquod excidium. Alioqui statim à fundationis tempore translatio eiusmodi facta esset. Quod sanè consilium aduersatur alteri firmæ opinioni: quæ est de Sede aliquo notabili seculo constituta in Ecclesia Apostolorum, ex accepta etiam traditione.

Secūda conotatio, circa Ecclesias ab Eucherio fundatas.

r Petrus de Natalib. locis cit.
s Manuscriptum 4. Non. Iunij.
t Fol. 287.

Sanctus ipse *Eucherius* primo adiit duo Concilia Arausicanæ ciuitatis: vnum quidem [u] anno quadringentesimo quadragesimo primo, & alterum anno quadringentesimo quadragesimo tertio ex Viguerij Bibliotheca, vel anno quadringentesimo quadragesimo quarto ex Tomis ac Indicibus Conciliorum: vtrunque verò sedente Romæ Leone Papa primo. Deinde interfuit quoque Conciliis Carpentoractensi anno cit. quadringentesimo quadragesimo quarto [x]: & Arelatensi tertio, anno quadringentesimo quinquagesimo tertio, ex præfatis Tomis ac Demochare [y]. Pro exitu capiundo, aduertendum quòd Ado Viennensis ponit ipsum *S.Eucherium* mortuum sub annum quadringentesimum quinquagesimum secundum [z] (saltem ante annum quadringentesimum quinquagesimum octauum) quem ita vniuersim citat Baronius in suo Martyrologio. Tum Author Gennadius. [a] insertus Operibus D.Hieronymi [b], concludit eundem *D. Eucherium* obiisse Valentiniano & Martiano regnãtibus: qui certè Valentinianus Imperator diem extremum confecit anno sal. quadringentesimo quinquagesimo quarto, & Martianus [c] anno qua

Cōcilia ad quæ accessit. 441. 443. 452. 454.

u Democh. Tom. 3. cap. 35. Vulgò *Aurenges.*
x Baron. in Martyrol. sub 16. Nouemb.
y Tom. 4. ca. 2.
z 6. ætat. Chron.
a De viris illustrib. scripsit ad ann. 490. Baronius.
b Tom. 1. extremo.
c Sic duplex author diuersè scribit.

456. no quadringẽtesimo quinquagesimo sexto, etiam ex præfati Baronij Annalibus. Quo anno alius Author [d] in Martyrologio Baroniano meminit ipsius nostri *Eucherij*. Verùm profectò, vt extremũ addam: idem Baronius in consequente suorum Annalium Chronico [e] cõstituit alteram citatam Synodum, hoc est posterius Concilium Arausica-
463. num, præcisè anno quadringentesimo sexagesimo tertio, Pontificatus Hilarij anno tertio, Imperij Leonis I. anno septimo, & Childerico Francorum Rege [f]: atque narrat apertè Baronius S. *Eucherium* vtrique Arausicano subscripsisse, effertq; Elogium Claudiani in laudem *Eucherij*. En Chronologiæ discrimina. De fundamentis Baronianæ supputationis dum minimè inquirimus, hîc sententiam non ferimus: sed nos suam cæteràsque retulisse sat est hac vice, donec certiùs aliquid coniectari possimus. Alius est Eucherius ille, qui eodem seculo occisus legitur, instantibus præliis Alarici * atque Honorij occidui Imperatoris, impulsatis vario seditionum motu Burgundionibus & Gallis, viginti aut triginta duntaxat annis antequam noster *Eucherius* suum Episcopatum iniisset: de qua re Nicephorus Calixtus [g], Gregorius Turonensis [h], & Genebrardus [i]. Lugduni verò tunc non fuêre duo Eucherij presbyteri, docente alibi eodem Baronio [k]: dum extiterit vnicus iste, dictus presbyter apud quosdam, de more illius temporis. In Breuiario Lugdunensi nuncupatur *Eucherius*: in quo festum adnotatur XVI. Kal. Decembris; simúlque in tribus suprà citatis Martyrologiis.

Alius Eucherius.

d Marcellinus in Chronico 16. Nouembr. & in Epitome Baronij.
e Diserte To. cit. pa. 257.
f An. ipsius 5.
* Gottorum Regis.
g 13. ca. 35.
h 7. Hist. Franc. ca. 38.
i Chronolo. sub ann. 406. & 411. lib. 3.
k To. 6. pag. 9. & in Martyrol.

Appendix circa Lugdunenses & Viennenses Archiepiscopos.

Historia S. Salonij Episcopi, vbinam.

POST *Eucherium adsequitur* Salonius *identidem creditus à nonnullis Archiepiscopus Lugdunensis: qui dum* Salonius *appellatur apud Sarazinum, atque Campegium seorsum, dicitur* Saloinus *Demochari &* Salomus *Paradino*, [a] *ex suis quibusque Tabulis. Pro cuius assertione in Lugdunensi Ecclesia, magna est cõtro-*

a 2. Ca. 14.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

uersia. Priore loco eum haud extitisse Lugdunensem Archiflaminem inducitur primò ex commentarijs S. Eucherij Lugdunensis Archiep. qui multa passim dicauit ad Salonium & Veranium fratres Episcopos *(ait). Fuit ergo Salonius Episcopus degente Eucherio, adeoq́ alibi quàm Lugduni, quia duo in eadem ciuitate sub iisdē annis præesse non potuerunt, veluti probè argumentatur Baronius in Annalibus* [b]. *Hinc nonnulli eum addicunt Viennensi Ecclesiæ quòd ad ipsum Viennam scripserit Sidonius* [c] *Appollinaris. At, prȩterquàm quod eundem Sidonius epitheto Episcopi non insignat: huic insuper decreto aduersari videtur & taciturnitas Democharis in Catalogo Archiepiscoporū Viennensium* [d], *& vetustissimum testimoniū Gennadij* [e] *de Saluiano Maßiliēsi presbytero, qui deuouit ad* Saloniū, librū vnum, *(inquit) atque* expositionis extremæ partis Ecclesiastis ad Claudianū Episcopum Viennensem, librum vnum. *Qui quidem Claudianus ex Trithemio est idem quod Mamercus Viēn. Episcopus; & Claudiani Poëtæ ac presbyteri Viennensis frater. Cum igitur ipsi Claudiano Viennensi fuerit synchronus Salonius, iste simul Viennensis Præsul dici nō potuit. Propterea Doctiss. Sauaro Sidonij commentator* [f] *Salonium reddit Genuæ, eoq́ refert* V*suardum, qui in Martyrologio* [g] *scribit,* Ciuitate Ianuis S. Saloni Episcopi. *Attamen certè ex mutatione vrbis seu nomenclaturæ ac seculi minimè indicati, licet inferre & dicere aliò tendere Historiam Vsuardi, etiamq́ persimilem locum ac diem Martyrologij Bedæ* [h], *qui absque certo discrimine ponit,* in Gallia Solorni Episcopi: *vt nimirū Salonius Genensibus attribui ritè non possit. Cuius sententiæ potissima ratio est, quia Baronius* [i] *in suo Martyrologio eadem loca exponit sub variata voce* Salomonis Genuēsis Episcopi & Confessoris. *Ergo veriùs* Salomon, *& non Salo-*

Nominis variatio.

b Tom. 6. pa. 10. ann. 441. Leonis PP. ann. 2.

c Lib. 7. Epist. 15.

d To. 2. c. 29.

e Ca. 67. in Tom. 1. Hieronymi.

f In cit. locū Sidonij.

g 4. Kal. Octobr. siue 28. Sept.

h Cit. die Sept.

i Die cit. & 16. Nouēb. ac Tom. 7. Annal. pag. 9. & 10.

mus Genuæ sedit. Itaque, adsunt ancipites valdè editiones. Verùm tandem dicam. Sixtus Senensis in Bibliotheca sacra eundem Salonium reponit Ecclesiæ Viėnensi, quem disertè inscribit Episcopum Viennæ cum multis eius quæ ibi extant Operibus[k] editis ad an. 450. Vbi præterea inseruntur libri tres Saluiani Massil. Episcopi[l] sub anno 480. ex præfato Trithemio, vtique missi ad Saloniū Episc. Viennensem, cuius nomen & Cathedram obiter renouat Genebrardus in Chronologia[m]. Sed ad extremum, recentior Baronius eam Viennensem Salonij sedem in dubium vocat planè, quòd Ado Viennensis, dum recenset Viennenses Episcopos, hunc ignorauerit: adeoq; pars negās demum redire censetur. Etenim præterquàm quòd Ado eiusmodi suum antecessorem in Chronico prætermittit[n]: Baronius quoque dicit[o] quidem, tres insigniores Galliarum Episcopos nomine cæterorum scripsisse ad Leonem Pont. Max. an. 449. nimirum Ceretium, Salonium, atque Veranum: attamen vbinam fuêre Antistites non affirmat. Reuerâ certè de S. Salonio nihil habet Breuiarium Lugdunense. Posteriore autem loco, Salonium aliquem è diametro potuisse Eucherio successisse, etiam non obstante Salonio Viennensi, duplex est probabilis coniectura; & pendet ex eo, quod imprimis à pari argumento legimus duos synchronos Burchardos præfuisse ijsdē Ecelesiis Lugdunensi ac Viennensi Archiepiscopos, necnon constitisse vnà in Concilio Ansano, scilicet an. sal. 1025. veluti nos recèns collegimus ex vetustissimis manuscriptis, qui inscribūtur. Tituli antiqui Ecclesiæ Matisconis[p]. Deinde ratio altera inde fluit, quòd credere fas sit Salonij translationē ex priore sede ad Lugdunensem, euenisse post Eucherij decessum, sicuti apud Democharē[q] legimus Ioannem 63. Pictauiensem Episcopum, postea effectum Lugdunensem Archiepiscopum, & alios pariter, vt in vsu quotidiano

De duobus simul Salonijs Episc.

est: maximè

k Super Parabol. & Ecclesiastic. Salom. in Bibliotheca Margarini de la Bigne Tom. 6. colum. 375.
l Et octo alij libri in Bibliot. Tom. 3. col. 248. & 342.
m Sub an. sal. 485. fuitque Salonius primùm Monachus Lyrinēsis perdoctus.
n In 6. ætate ad an. 396. & 458.
o Tom. 6. pa. 81. Leonis PP. ann. 10.
p Fol. 178. & infrà 1. parte num. 63.
q Tom. 2. cit. cap. 26.

est: maximè quia superius negans propositum pedem satis fixum alibi Salonio non statuit. Et fortassis oculos mentis in alterutram hanc sententiam conijcit Baronius, dum in suo Martyrologio ad partem aientem inclinat cum Tabellis citatis [r]*, præsertim si S. Eucherius obierit, non post ann. 463. sed ante mortem Valentiniani Imperatoris, seu anno 454. ex priscorum voluminibus* [s]*. Quippe Leo PP. I. naturæ satisfecit an. 460. ad quem Salonius literas exarare potuit, sedens Lugduni ab anteriore septennio vt minimum. Quia tamen non etiam liquet apertè de ista posteriore sententia; eam ob causam nec expungimus omnino, nec in album & ordinem extollimus S. Salonium. Sed interea meritò Lectorem de ipsius historia certiorem factum voluimus in ista Epitome. Maiorem verò post hac lucem, si tempora dederint, expectamus.*

r 28. Septẽb. sub Salomone.

s Citatis suprà sub Eucherio.

Duplex Parænesis, de Viennensibus Archiepiscopis.

Prior admonitio.

CÆterùm, hîc obiter de duobus Lectorem monemus. In primis Democharem oblitum Salonium in Viennensi Catalogo [a]: & minimè Claudianum adnominasse, siue seorsum, siue vnà cum Mamerto, qui describitur ordine quartus post Claudium Viẽnensem Episcop. secundum seriem ipsius Democharis, simulq; Adonis atque demum Baronij. Idem Demochares dum statuit Claudium & Verum sub anno sal. 326. locat Mamertum tempore Archadij Imperatoris, qui quidem obijt ann. 408. Illa verò Tabula Democharis parum congruit cum calculis Trithemij, qui testatur Claudianum siue Claudiũ Mamercum Saluiano coëtaneum, floruisse atque sedisse anno 480. Hæc enim nomina pro eodem Præsule sumpsit Trithemius. Ado tamẽ Viennensis clarissimè distinguit Mamertum à Claudiano, eadem pagellâ. Nam statuit S. Mamertum Antistitem tempore baptismi Clodouei [b] Regis Francorum sub ann. 452. Deinde adnominat Isicium Episc. Viennensem, sextum à B. Paschasio itidem Viennensi Antistite, vnà cum morte Eucherij Lugdunensis. Tum seiunctim describit [c] Claudianum presbyterum Viennensem cum Saluiano Massiliensi Episcopo. Sic enim loquitur sub an. 458. At verò Demochares Isicium proximè

a Cap. 29. Tom. 2.

b Baptizatus est precisè ann. 499. vel 500.

c Ado in 6. ætate Chronici.

proximè locat post S. Mamertum. Igitur, ex Adone, Claudianus Isicium sequutus & postmodum creditus Viennensis Episcopus, est verè alius à Mamerco. Quo insuper sensu Baronius[d] *sub an. 490. eum dicit fratrem Præfati S. Mamerci. Iam posterior admonitio est, quòd Tabula Viennensis eiusdem Democharis non peruenit ad annos vtilis recordationis Adonis, Burchardi atque* Armanni Viennensium *Archiepiscoporum: qui certè omnes, cum pluribus aliis quos nunc subiungemus, posteriores sunt infimo Archiepiscopo quem Demochares adnominauit. Nam vltimus, quem ipse descripsit, & quidem quadragesimus octauus eidem, fuit Aglimarus tempore Caroli Simplicis Regis Fräcorum*: cuius sceptrum occupabat annos nōgentesimum & 926. At verò, nos reuoluendo passim veterum scripta, mox deprehendimus alios quinque Viennenses Archiepiscopos, post Aglimarum hìc ad catalogum ordine adiungendos. Igitur* Quadragesimus *extitit Ado, aut saltem sequutus est Aglimarum: quia etsi postremus calculus Adonianæ historiæ legatur esse annus octingentesimus septuagesimus septimus, aut Chronicon suum pertraxerit duntaxat ad vlteriores annos viginti tres*[e]*, vt alibi diximus ex aliorum sententia: tamen probabiliùs est maturiorem eius vitam & cathedram seriùs multò cōtigisse. Etenim, in extremo suo Chronico meminit Caroli Simplicis,* Qui Ludouicum ex Eagina[f] Anglorum Regis filia (*inquit*) antequam captus esset, genuit. *Ille autem Rex, fuit verè Ludouicus transmarinus, qui sceptrum tenuit ab an. 929. ad 955*[g]*. De quo præterea instituit Ado sermonem, velut de re dudum præterita. Sic Ado ita successit Aglimaro, vt aliquis adhuc videatur admittendus intermedius, seu immediatus successor.*

Posterior paranesis.

Breuis historia quinque Archiptæsulum Viennēsium.

Alius Viennensis Episcopus, est Burchardus, *sub an. 1025. ex allatis à nobis numero 63. huius partis, velut opportuniore loco.*

Alius itē à nobis recognitus est Armannus *ad annum 1072. vt liquet ex* Titulis antiquis, *quos sæpenumero allegamus*[h]*, tanquam præsens consecrationi Abbatis S.* Rigaldi *in Diœcesi Matisconensi*[i].

Alius denuo ex successoribus, fuit Vuido *seu* Guido, *quē legimus in Chronicis manuscriptis Monasterij Cluniacensis benedixisse Pōtiū I. Abbatem Cluniacensem anno 1109. ac quædam ibidem Altaria consecrasse ann. 1118. Deindeq; assumptum ad apicem supremi Pontificatus cognomento Gelasium II. anno præfato.*

Denique vnus ex consequentibus fuit Ioannes Primus cognomine de Burnino[k]*, qui benedixit Stephanum II. Cluniacensem Abbatem an. 1231. Hæc de chronologico incremento Catalogi Ar-*

d Tom. 6.

* Ioan. Tilius de Carolo.

e Ad annum 890. num. 50. hac part.

f Vulgò *Algine*.

g Tillius.

h Fol. 1.

i Par. 2. num. 36.

k Vel fortè secundus, cognomine *de Nanto*.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

chiepiscoporum Viennensium, quæ hic hactenus ad emeritam posteritatis lucem non deuenerunt.

Recentior in idem admonitio.

POstquam ista adstruximus, ad manus peruenit [l] *complementum catalogi Archiepiscoporum Viennensium operâ doctissimi Petri Villarij* [m] *Archipræsulis, centesimum quintum agentis ex ordine. Deinde, isto properante ad prelum Volumine, edita est in lucem Bibliotheca* [n] *Ioannis à Bosco Celestini Parisiensis* [o], *qui historiam sacram Viennensem ab eo mihi primùm in autographo ostensam præclarè digessit, qualem apud priuatos quosdam Viennensis Ecclesiæ delitescentem, ac pene despectam apprehendit. Ambo* Soloniũ *quidem præterêre: at* Simpliciũ *efferunt Isicij proximè antecessorem, atque à Demochare in Viennensi Tabella prætermissum. Tum, Villarius Aglimarum constituit quinquagesimum, & præfata Bibliotheca eundem quinquagesimumsecundum* [p] *efficit, vocatque Agilmarum dum apud Democharem in quadragesimo octauo subsistit. Sed posterior minimè vltra Palmerium Archiepiscopum progreditur* [q], *quem videtur fecisse septuagesimumquartum, Villarius autem centesimum. Interim, eadem Bibliotheca finem imponit commotæ hactenus liti inter Viennenses Archiepiscopos qui se prædicant Primates Primâtum, & inter Archiepiscopos Lugdunenses Galliarum Primates. Etenim Bibliothecæ author ex perspecto à nobis manuscripto docet Viennensem Archiepiscopum præesse Archiepiscopis Narbonensi, Aquensi, Bituricensi, Burdegalẽsi, Auxitano, & Ebredunensi, ex concessione ac Bullis S. Syluestri Papæ, sub persona Paschasij Archiepiscopi, Zozimi Papæ in persona* Symplicij, *& S. Leonis primi. Archiepiscopus verò Lugdunensis suam dilatat Primatiam in Arcgiepiscopos* Senonensem, Rothomagensem, *& Turonensem, ex his quæ traduntur hoc in Opere. Sic itaque Primas Viennenses suos discretos habet limites in Gallia Braccata, Aquitanica, & Togata: Lugdunensis verò in Celtica: de qua nos alibi* [r], *& de Primatia Bituricensi* [s]. *Quare nihil dißidij aut controuersiæ superest.*

Aliud Chronicum circa cæteros eiusdem Sedis Præsules.

Exactior Primatia Ecclesiæ Viennẽsis.

l An. 1605. ex dono Authoris.

m Opusculo. 2. finali Lugdun. 1598.

n An. 1605.

o Ex dono eiusdẽ, 1606.

p Aut 51. in eadẽ Bibliotheca nihil de præfata historia quinque Præsulũ Vienn. §. *cæterùm* extãte.

q Pa. 105.

r In nostra Summa omnium excõmunicat. in Tabula Viennensi extrema.

s Ibidem in extremo Tabulæ Bituric.

XXI.

S. Veranus expungitur quidem à recentiore Sauarono è Catalogo Lugdunensi. At certè historica priscorum veritas manifesta est tum ex Epistola Hilarij Pont. Max. scribentis ad *Veranum* Lugdun. Antistitem sub ann. 465. de quibus habent Bibliotheca Patrum 465.

ca Patrum

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 2.3.253

ca Patrium [a] & commentarius Martyrologij Romani Baronij [b], tum etiam Breuiarium Lugdunẽſe, & textus Martyrologiorum Bedæ atque Vſuardi, vbi diſertè inſeritur feſtum *Verani* Lugdunẽſis Archiepiſcopi III. Idus Nouembris: Quæ eſt antiquior recepta fides. Ex eoq́; conſequitur alium eſſe *Veranum*, quem Sauaronus in Sidonium [c] efficit Vencienſem Epiſcop. & alium quem Petrus de Natalib. præfato die ſub nomine *Veri* ſcribit fuiſſe epiſcopum Gabalitanæ ſeu Graualitanæ ciuitatis [d], quocunque ſederint tempore. Cùm enim ijdem Petrus ac Sauaro minimè deſignent horum Antiſtitum ſecula, certè minorem vim ſuo afferunt argumento, quia iſtis facilè fuit diuerſis ſeculis à *Verano* Lugdunenſi ſuas occupare ſedes. Quinimò etiam plures eius nominis eodem tempore multis in locis Epiſcopalem dignitatem obtinere potuerunt, ex ſuprà allegatis [e]: niſi fortè oppoſitum & apertum valde illuceſceret argumentum (hactenus ignotum) quod planè conuinceret. Adde quod Baronius in Annalib. loquatur de *Verano* cum aliis Galliarum Epiſcopis ad an. 449. veluti iam allegauimus. Vbi certè quamuis non dicat qua in ciuitate ſederit ille animarum Paſtor: Lugdunum tamen ei adſcribit in ſuo Martyrologio [f]. Credit verò eundem eſſe de quo Gennadius ſupra [g].

S. Veranus

a Citata ſub Salonio.
b Ad 11. Nouemb.
c 7. Epiſt. 15.
d Nonnullis Anitiũ vulgò *Le Puy en Velay*. *Sauaron* in carmine 24. Sidonij.
e Mox ſub Salonio.
f 28. Septẽb.
g Sub præfato Salon.

XXII.

468. **S. Patiens** is eſt quem Campegius ſeorſum nominat *Pathicum*: & ſedit ad ann. 468.
470. 470 [a]. atque 475. ex Baronio, vbi loquitur de publicis ab
472. eo exporrectis eleemoſinis. Cuius certè Archiepiſcopi temporibus claruit Sidonius Apollinaris Epiſc. Aruernus Claromontanus, ex collectore Genobrardo [b] poſt veteres [c]. Idem verò Sidonius Epiſt. XVII. libri V. [d] hæc vniuerſim conſcripſit: *Conueneramus ad Sancti Iuſti ſepulchrũ, &c. Cultu peracto vigiliarum, quas alternante mulcedine Monachi plerique Pſalmicines concelebrauerant, &c.* Hunc autem textum Paradinus [e] (qui locum nõ citat) ac Sauaronus intelligunt ſpeciatim de Eccleſia Sancti Iuſti in monte extra Lugdunum, quæ ante annos cẽtum inſigniebatur vocabulo ſanctorum 7 Machabæorum, veluti monitum voluimus ſub *S. Iuſto* [f]: vnde ſequitur iſto iam ſeculo aut circiter eidem

S. Patiens.

a Tom. 6. Baron. Annal. pa. 313. &c.
b Lib. 3. ann. 470.
c Gregor. Turo. lib. 2. hiſt. Fran. cap. 21. & 22.
d Ad Eriphium.
e Lib. 2. c. 15.
f Supra, nu. 13.

Basilicæ recens inditum fuisse titulum *Sancti Iusti*, in eaq; hoc *Patientis* æuo concludebantur Monachi ex voto, & receptus erat Psallentium ritus Lugduni, perindeq; tum in orbe passim Christiano cantus vsum suum obtinebat, id est plus quàm integro seculo ante Gregorium Magnum Pont. Max. qui præcepit in vniuersa Ecclesia modũ Chori & Psalmodiæ. Sedit enim dũtaxat Gregorius ab an. 590[g]. Sidonius verò *Patiẽtẽ* ratione dignitatis vocabat Papam[h] more sui æui erga Episcopos, maximè Patriarchas aut Primates. Ipse *Patiens* construxit Ecclesiã S. Irenæi in suburbio Lugdunensi ann. 472. ex Guil. Paradino[i], post Sidonium, qui dum generatim loquitur, Ecclesiam haud nominauit. Tum an. sal. 490. & S. Fœlicis 3. PP. præfuit in Prouinciali Concil. Lugdunensi, ex eod.[k] Baronio. Competitores pro Cabilonẽsi Episcopatu sedauit atque compescuit, ex Burchardo[l] & prolixiore Sidonio[m]. Deponitur III. Idus Septembris, ex Petro de Natalib. Quo die fit eius memoria, ex Breuiario Lugdun. Martyrologio Baroniano, & commentariis Ioannis Molani in Martyrologium Vsuardi. Silet Beda. Sarrazinus hunc vocat *Petrum*. 490.

g Vsque ad 604. de Psalmodię Antonin. 2. par. tit. 12. ca. 3. §. 6. ex Paul. Diac. li. 2. ca. 17.
h Lib. 2. Ep. 10. lib. 4. Ep. 25. & li. 6. Ep. 12.
i Li. 2. cap. 3. 15. & 105.
k Tom. 6. pa. 447.
l Li. 1. ca. 24. & 25.
m Lib. 11. ca. vlt. ar. 244.

XXIII.

S. Africanus.

S. AFRICANVS à solo Campegio ponitur, tum in Demochare, tum seiunctim; vbi eum efficit quondam Ducis Burgundiæ filium, nominatq; *Aphricanum*, alij *Affricanum*. Velim quidem ego maiorem & antiquiorem historiæ fidem: quæ tamen quia à nemine controuertitur, sicut res gesta Salonij: ideo hunc non ægrè à capite Catalogi collocamus, & attributam seriem eidem conseruamus. Referemus verò nonnulla eorum quæ sub finem conscripti huius Operis ad nos nondum edita peruenẽre ex veteri manuscripto Ruthenensis Ecclesiæ[a]. Is claris ortus natalibus & alto sanguine[b] Burgũd. *S. Patienti* Episcopo ad nutriendum traditus est: cuius vitã moresque imitatus ac sacris literarum apicibus eruditus, Lugdunensis Ecclesiæ Primatum obtinuit. Deinde, Ariana per Gallias diuulgata perfidia, & Galliarum Præsulibus aut fauentibus hæreticis, aut segnitie moras trahentibus, disputationis conflictum sustinuit. Illi autem seorsum positum *Affricanum* blandimẽtis & precibus vincere tentaue

Ad 492.

a Habentur sex lectiones matutinales in Collegiali S. Affricani.
b Fortè ex proximo antecessore Gũdebaldi Regis Burgundi patris S. Sigismundi.

tentauerunt: cúmque nullatenus acquieuisset, in carcerē tradi iussus est. Post aliquot verò dies Ruthenensem populum [c] in sua feritate ex permixtis Arrianis perseuerantem verbum Dei docuit: cui sacra Missarum solennia celebranti in Ecclesia S. Saturnini à se tum consecrata, ac corporis Dominici Eucharistiam percipienti igneus circulus super caput in modum coronæ effulsit, dignis quidem eius regionis qui intererant conspicuus, sed non reliquis. Assuta præterimus alia miracula [d]. Finitis tandē præsentis vitæ laboribus & ærumnis (infit rescriptum) gloriosus Antistes quieuit in Christo: cuius obitus celebratur Kalendis Maij in Ecclesia Collegiata oppidi S. Affricani, sui nominis, ad eandem Diœcesim Ruthenensem pertinentis. Hæc ibi. Martyrologicæ autem editiones, tanti viri haud meminerunt: neque scitur an veriùs martyr quàm Cōfessor Christi animam exhalarit. Non est tamen denegand a ei sedes Lugdunensis, ex eo quòd in Ruthenensi Diœcesi obierit, vt censent pauci infirmo admodum argumento. Nam zelus Domini & Christianæ Reipublicæ in Galliis necessitas ipsum eò facilè aduersus Arianos impulit, vbi feliciter expirauit, tametsi extra propriam Diœcesim: sicut & aliis etiam Episcopis plerunque contigit. De Primatiali ipsius seculo, hæc obiter dicimus. Ad manus incidit historica breuis censura seu coniectura eruditi cuiusdam, nondum typis mandata: qui quidem docere conatur extremum *Patientis* Actū accidisse anno 474. desertis aut expositis Baronianis calculis de eius sede vsque ad an. 490. quibus mox suprà vsi sumus [e]. Proptereáque sentit *Affricanum* sedisse annis 20. quia minimè iam cum Baronio
493. inficiatur sedem *Rusticij* successoris cœpisse ann. 494. Expectabimus syncerum iudicium in aperto sole, cui vix difficilè annuemus. Interea, ex alio calculo censetur hîc *Affricanus* quatuor circiter annos solium tenuisse.

c Vulgò *Rhodez* in Gallia Aquitanica.

d De homine aquis immerso nec submerso, sed incolumi redeunte.

e Num. 25.

XXIV.

S. Rusticus. (margin)

S. Rusticus Confessor: soli Baronio *Rusticius* post Homeliarium. Sedit ann. sal.
494. 494. & anno quadragesimo Gundebaldi [a] Regis Burgundionum simul ac Galliæ Lugdunensis: sedente Romæ Gelasio PP. I. anno ipsius tertio, ex eodē Baronio. Eius festum

a Tom. 6. pa. 490.

vii. Kal. Maij, ex Breuiario Lugdun. quamuis taceant tres Martyrologici Authores de more suprà citati. Hoc ordine apud Campegium vbique: etsi variēt reliqui, at absque temporis nota.

XXV.

S.Stephanus.

a Lib. 11. ca. vlt. art. 63.

S. Stephanus Confess. is veriùs est quem Petrus de Natalib [a]. cognominat Episcopum, & passum esse Martyrium Lugduni vnà cum Iuliano pridie Idus Februarij. Attamē Ecclesiasticum eius officium celebratur Idibus eiusdem mensis, ex Breuiario Lugdun. Molano in Vsuardum, & aliis duob. Martyrologiis. Eius seculum non legitur: sed hic ordo duntaxat apud Authores Democharis. Ad 495.

XXVI.

S. Lupicinus.

a Li. 11. cap. 230. ar. 49.

S.Lupicinus Confessor, ex Petro de Natalibus [a] passus est Lugduni 3. Nonas Februarij: quo die habetur eius memoria ex Breuiario & cunctis Martyrologiis: quāuis ex Campegio, 5. Februarij, & hoc quidem ordine. Requiescit in Templo S. Iusti, 496. ex Homeliario, vbi *Rusticio* præfertur.

XXVII.

S.Viuētiolus.

a 2. Suæ Biblioth.

b Tom. 6. pa. 594. & 595.

c Tom. 2. ca 28.

d Locis cit.

S. Viuentiolus Cōfessor, Sarrazino & Belforesio in Cosmographia *Vincentius*: & in Homeliario *Viuentius*, vbique hac serie. Sub prima appellatione adstitit primùm Concilio Epaunensi celebrato per Gelasiū I. Pont. Max. ad ann. 497. ex Vignerio [a]. At ex Genebrardo in Chronol. anno 1. S. Symmachi 497. PP, successoris Gelasij, atque salutis 500. & ex Baronio an. 500. 509 [b]. operâ Sigismundi pij Burgūdiæ ac Lugdunensium 509. Regis, qui fuerat Gundebaldi suprà commemorati filius: vel ex Indicib. Conciliorum anno 517. vbi Cōcilium eiusmodi vocatur Paunense, coactum tempore Hormisdæ 517. Pont. Max. & quidem an. 4. ipsius Papæ. Deinde, interfuit Cōcilio Prouinciali Belnensi in Burgundia, sub Archiepiscopatu Lugdun. & in Diœcesi Eduensi, an. cit. 509. Præside vtrobique *Alcimo Auito* Viennēsi Archiepiscopo, tanquam tum Legato de latere Symmachi, ex diligentia & zelo præfati Sigismundi, testibus Demochare [c] ac eod. Baronio [d]. Festum ex omnibus Martyrologiis iv. Idus Iulij: Beda tamen eum vocat *Iuuentiolum*.

XXIIX.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

XXIIX.

S.Lupus Primùm Anachoreta, *Sigiſmundi temporibus clarere cœpit, renitens captus* ac *ceſſor Cathedræ ductus*, vt loquitur hiſtoria Breuiarij Cameræ [a].
Ipſe autem Sigiſmundus Burgundiæ Rex ex allatis ſuprà [b],
obiit in puteum diſiectus,& miraculis clarus,anno 527. ex
Baronio [c]. Adeoq; ſedes noſtri S. *Lupi* exordium habuit
526. ſaltem ab anno ſal. 525.vel 526.Is præfuit Concilio Aurelianenſi,non primo vt cenſent pauci,ſed tertio ex Demochare [d], Renato Choppino in Domanio Franciæ [e], Vignerio [f], & Lugdo Triputio Regio Conſiliar. Aurelianenſis Curiæ in ſua Syluicula antiquitatum Aurelianorum: quæ quidem Synodus in Tomis Conciliorum legitur celebra-
537. ta ann. 537.vel ex aliis anno 539.ſed veriùs anno præcisè
539. 540.ſub Vigilio I.Pont.Max.anno ipsîus tertio, hoc eſt an.
540. 26.Chidelberti Regis Francorum, & ſub Imperatore Iuſtiniano filio filiæ (vel ſororis,ſecundum alios) Imperatoris Iuſtini eius anteceſſoris,ex Ioanne Baptiſta Ignatio,& Vignerio.At minùs bene ſub Imperatore Valentiniano 3.ex quodam recentiore [g]: cùm Valentinianus ille,Cæſar fuerit ab an. 425.ad ann. 450. duntaxat, etiam ex Annaliſta Baronio,præterquàm ex Genebrardo.Ex qua *Lupi* præfectura in prouinciali eiuſmodi Concilio, facillimè concludendum venit eum nõ habendum velut ſimplicis Epiſcopi nomine præditum,ſed tanquam verè Archiepiſcopum ſeu Metropolitanum,quia præerat multis aliis Metropolitanis capite v.recenſitis in parte III [h]. Quæ ſanè res arguit apertè Archiepiſcopatum, ne dicam Primatum, aduerſus eos minùs bene oculatos qui cenſent inſigne Archiepiſcopi ſeriùs aduenisse *Leidrado*: de qua materia illo ſuo loco [i]. Is eſt alius à Sãctis Lupo Trecenſi ac Senonenſi [k] Epiſcopis,vt docet Baronius in Martyrolog.[l] etiámque à SS.Lupo Catalaunenſi & Cabillonenſi Antiſtite, qui poſterior ſedit ad ann. 700 [m]. Lugdunenſis iſtîus *Lupi* feſtum recolitur VII.Kalend.Octobris,ex Petro de Natal [n]. & cæteris Martyrologiis.Quieſcit apud Inſulam Barbaram, ex Homeliario.

S. Lupus.

a Eccleſiæ Lug. fol. 285.
b Nu. 28.
c In Annalib.
d Tom.3.ca.30. & de 1. Conc. vide To.2.ca.15.
e Lib.3.tit.8. ar.5.
f 2. par. Biblioth. fol. 539.
g Apud Baronium.
h Sectione 7.
i Nu. 51.
k Ab an.613. ex Democh. Tom.2.c.17.
l 25. Septem.
m Petrus Sau. Iulianus de Orig Burgũdionum Gall. pag.443. &c.
n Lib.11.ca. vlt. ar.269.

XXIX.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

XXIX.

Leontius. Leontius Campegio, seu *Licontius* Sarrazino post Homeliarium. Alibi nihil, pro tutiore fide facienda. Alius verò est ille huius nominis, qui sub id tempus fuit Burdegalensis Episcopus, scilicet anno 566. ex Baronio in Annalibus Ecclesiasticis [a]. Sed forsan iste est sanctus Episcopus, de quo Molani Martyrologium [b] in genere. *Ad 542.*

a Tom.7.pa. 469.an. 559. & pa.476. ac 509. &c.
b 14. Kal.Aprilis.

XXX.

S.Sacerdos. S. Sacerdos Confessor: non sedit anno 526. vt notat recentior Paradinus [a], quia aduersantur superiores omnes calculi ex antiquiori ac tutiori promptuario fluentes sub *S. Lupo* [b] antecessore Archiepiscopo: sed veriùs sedit ab anno circiter 546. Is 546. anno sal. 549. præcipiente Vigilio Pont. Max. præfuit in 549. quinto prouinciali Concilio Aurelianensi, ex Indicibus Conciliorum [c] & Demochare [d]. Quia tamen caput ipsiusmet Concilij adnotat annum 38 Childeberti Regis Francorũ; profectò solaris ille annus incidit in annum 552. ex 552. Æmilij Chronico: & à Baronio attribuitur eidem Synodo annus sequens. Sic itaque, dum ibidem præfuit *Sacerdos* velut Primas, de frequenti iam more prædecessorum: inde sequitur quòd Primatia Ecclesiæ Lugdunensis est talis agnita ante Hugonem Capetum Franciæ Regem, aduersus Chronologicon Belforesij [e]. Quippe discrimẽ est quinque seculorum ferè. Necdum tunc temporis Sedes Archiepiscopalis Bituricẽsis, aut alia quæuis Galliarũ, insigniebatur titulo Patriarchatus; tametsi postea attributi sint distincti fines eiusmodi Patriarcharum. Et de Titulo Lugdunensis Archiepiscopatus, suprà *. Idem *S. Sacerdos* Collegiatam Ecclesiam S. Pauli construxit: simúlque Parœcialem S. Eulaliæ, nunc dictũ S. Georgij [f], ex Homeliario [g]. Quieuit Parisiis ann. 553. idq; pridie Idus Septemb. ex Petro de Natal [h]. Breuiario & omnibus Martyrologiis. Atque reconditur in Ecclesia S. Nicetij [i].

Primas Galliæ.

a 1.cap.7.
b Nu. 28.
c Tom. 1. & 2.
d To.2.c.16. & Baronio To.7.pa.391. an.13.Vigilij.
e De quo alia infrà nu. 67.
* Nu.28.
f De patrona tu Tẽplariorũ, seu equitũ Rodiensiũ S. Ioannis Hierosolymitani.
g Tum Para. 2.ca.7.
h 11.cap.vlt. ar.245.
i Ex Homel.

XXXI.

S.Nicetius. S. Nicetius Florentini Senatoris filius & præfati *Sacerdotis* nepos: ex infrà positis [a] colligitur factus Præsul Lugdunẽsis anno 553. qaanquam 553.

a Hoc nu.

Paradinus

564. Paradinus ſubſcribat ad marginem annum ſal. 564.[b] Dictus eſt Patriarcha, adeòque Primas: quo nomine interfuit illi Concilio prouinciali, quod habuit Lugduni hortatu Guntrani Burgundiæ Regis, qui fuit frater Chereberti
570. Franciæ[c], an. 567. ex Paradino[d]; vel certè anno 570. ac 6. Guntranni, ex Conciliis[e] & Baroniano Martyrologio[f]. Cauſáque fuit pro deponendis Salonio Ebredunenſi ac Sagittario Vapinenſi Epiſcopis, ex Gregorio Turonenſi[g]: etſi ea de materia nihil ediſſerant textus Concilij. Miſſum facimus alium eius nominis tunc temporis Treuerenſem Epiſcopum, ex Demochare[h] & loco cit. Baronij[i] ac alibi. Sedit verò noſter *Nicetius* Lugduni annis XXII. ætate ſexagenaria, ex præfato Turonenſi[k] & Haræo[l]. Qui quidem annus vigeſimus ſecundus incidit in annum ſal. 575. íſque
575. calculus rite quadrat præfecturæ *Priſci* ſucceſſoris. Quam ob rem miramur quòd recentior Baronius ſeriùs meminerit[m] ipsîus *Nicetij* ſub anno 587. poſt tutam antiquioris editionis fidem. Eiuſdem *Nicetij* feſtum colitur IV. Nonas Aprilis, ex Breuiar. & ſolitis Martyrologiis. Attamen ex Petro[n] poſt Martyrologium Adonis, deponitur III. Non. de cuius feretri ac ſepulchri miraculis Gregorius Turonenſis[o]: & conquieſcit in Eccleſia ſui nominis, ex Homeliario.

b 1. cap. 8.
c Vterque ex dote.
d 2. cap. 10.
e Tom. 2.
f 2. April. ſedente Ioanne 3.
g Lib. 5. hiſt. Franc. ca. 20. fuit affinis ipsîus Nicetij cap. 5.
h Cit. Conc. 5. Aurelian. ſub Sacerdote.
i Pa. 392.
k In vitis Patrum ca. 8.
l In vitis Sãctorum.
m Tom. 7. pag. 631.
n 4. ca. 26.
o De Gloria Confeſſ. c. 61.

XXXII.

Priſcus.

Priſcus, Primùm Capellanus S. *Nicetij*, à Gregorio Turonenſi etiam nuncupatus Patriarcha; quinque aggregauit Synodos prouinciales: primam Matiſconi ſub Ioanne 3. Pont. Max. anno 12. Guntranni Re-
576. gis, id eſt ann. ſal. 576. ex Indicibus Conciliorum[a], præſente *Euſebio* Matiſconenſi Antiſtite[b]. Secunda verò legitur celebrata Cabilloni, in qua depoſiti ſunt reipſa Ebredunenſis & Vapinenſis Epiſcopi, iã ſub S. *Nicetio* propoſiti, anno 18. Guntranni Burgundi Regis, ex Gregorio Turo-
583. nenſi[c], qui fuit annus ſalutis 583. Sed dum idem Gregorius ſimul annectit in ſuo textu annum 4. Childeberti Regis Francorum: ſanè, ex Aemilio & Tillio, ille annus eſt ſalutis 577. Attamen ex recentiore Vignerio id Concilium adactum eſt an. 581. in quo ſequitur affuiſſe *Priſcum*, velut tunc & vlteriùs Lugduni ſedentem Metropolitanum.

a Tom. 2.
b Infrà nu. 5. par. 2.
c Lib. cit. ca. 27. Deque eo iterato Cõc. Paradinus ca. 10. cit.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

Tertia Synodus, fuit altera Matisconensis anno 8. Pelagij 2. Papæ, & salutis 588. in qua apertè præfuit ipse *Priscus* tum denuo proclamatus *Primas*. Quas duas Synodos Matisconenses repetit Baronius [d]. Et Onuphrius atque Vignerius [e] commemorant denuo aliquod prouinciale Concilium anno 590. At nescitur vtrum eam Synodum concipiant pro secunda ablata, an pro tertia [f]: temporis enim discrepantia videretur efficere tertium Concilium: quod tamen hactenus non legimus. Saltem veteres illi Patres soliti sunt singulis bienniis aut trienniis Synodos prouinciarum diuersis in locis cogere ad probos mores restituēdos: nec hodie Synodales Tractatus scripto constant omnes, propter varia deinceps suborta bellorum incendia. Quartam Synodum coëgit *Priscus* Lugduni an. 22. Guntranni & 12. Chilperici ac 7. Pelagij Papæ 2. perindéque an. sal. 586. eo præside, ex ipsis Conciliis [g]: vel an. præcedente, ex Vignerio. Quintam denique habuit item Lugduni ex Paradini historia anno 593. qui author hanc solitariam tanti Præsulis Synodum enarrat. Iste *Priscus* est veriùs is de quo obiter Ado Viennensis cum Artemio Senonensi & Remigio Bituricensi Episcopis. Nam ex Episcopalibus Tabulis Democharis [h], nullus Priscus sedit Senonib. ac Biturigibus. Et ipse Ado [i] Sanctum vocat hunc nostrum *Priscum*: quanuis taceant Martyrologici, dum de solo Prisco martyre Antisiodorensi loquũtur [k], cum Petro de Natal. [l]

588. | 593.

d Tom. 7. pa. 590. & 634.
e 2. part. Biblioth.
f De hoc habetur Parard 3. c. 3. Sect. 3.
g Tom. 2.
h Cap. 17. & 24.
i 6. ætate sub an. 575.
k 26. Maij.
l Li. 5. ca. 50.

XXXIII.

Ætherius.

ÆTHERIUS interfuit Concilio Pictauiensi an. 593. vel 594. ex Cæsare Baronio Tomo 8. [a] Pro cuius rei testimonio citat Gregorium Turonen. libro 9. cap 41. Qui certè locus in historia Francorum nihil de eo Concilio déue Pictauis edisserit. Bene quidem de ciuib. illis verba miscet libro 7. cap. 13. & 34. nimirum de ipsis depopulatis armata vi Gunthranni Regis, anno X. Childeberti Regis Franciæ, hoc est salutis 524. Historia verò Baroniana reponitur sub anno 4. Gregorij Magni Pont. Max. octauo Mauritij Imperat. & sexto Clotarij 2. Regis Francorum, scilicet anno virginei partus 593. & sequẽtib. annis. Rursus idem Baronius de ipso *Aetherio* loquitur sub an. 596. & 7. præfati Gregorij PP. Ac tertiò meminit eiusdem

a Pag. 58.

594. | 596.

dem *Aetherij*, quando Antistes nonnullos ad clerum & sacros ordines promouit sub Guntheranno (ait) vulgò *Guntrano*, anno sal. 611. Quo sedente *Aetherio*, fundata est Abbatia Athenatensis Lugduni, anno 612. & 12. prælibati Clotarij Franciæ, ex cõgestis à Paradino [b]. Attamen Campegius antea scripsit [c] Solonium Archiepiscopum Lugduni Basilicam Apostolorum [d] à Diui *Eucherij* obitu ætate sua delapsam, simul & templum Athanacũ instaurationi pristinæ restituisse. Quæ historia supponit sacrã illam Ædem diu ante *Aetherium* constructam. Adeoq; fortassis Ecclesia sub ipso *Aetherio* erecta est duntaxat in titulum Abbatiæ, aut potissimùm ædificiis aliis ac possessionibus dotata. Saltem nos Lugdunensem Salonij sedem, qui floruit ad ann. 450. in dubium suprà reuocauimus [e]. Idem verò *Aetherius* consecrauit [f] Augustinum Anglicanum Antistitem. Citra præmissos Paradini atque Baronij calculos, dicam obiter Supplementum Gregorij Turonensis [g] apposuisse annum 7. Regni Theodorici in Burgundia, filij Childeberti Francorum Regis: deinde sequenti subinde textu renunciasse obitum *Aetherij* Lugdun. Episcopi, eodem anno (inquit) quod equidem paucis denuo recognouit Aimoinus historicus [h]. At verò ex Ioan. Tillij Chronico haud obscurè colligitur Theodoricum è tutela captasse regnum anno sal. 600. consanguineo Guntranno prædecessore mortuo. Adeóque septimus eius annus & depositio *Aetherij* obuiat anno 607 Sed liberum est volenti lectori recentiorib. adhærere Chronologis, qui seriùs de *Aetherio* loquuntur; si tamen pari modo Theodorici sceptrum tardiùs paulò cõstituant. Atque hunc Archiepiscopum diphtongo pingimus cum vetustis allatis Authoribus probatioris notæ: quanquam scribat vtrobique Campegius *Atherium*, & Sarrazinus *Etherium*. Hoc tandem loco cõmemoramus, quòd Baronius Tomo 7. [i] scribit generatim *Aetherium* Episcopũ (loci non meminit) calumniis oppressum, & à Guntheranno Rege susceptum anno 588. Quæ circunstantia proximi temporis, & Regis præfati Burgundiæ, docere videtur eum esse *Aetherium* Lugdunensem Archipræsulem: dummodo concurrens ac prior supputatio Paradini de *Prisco* antecessore sub ann. 593. hîc minimè obstet, nec sit fallax.

Margin (left): 611. 612.

b Li. 2. ca. 14. scripsit ann. 1573.
c An. 1537.
d Mox S. Nicetij.
e Sub Salonio post Eucherium. nu. 21.
f Parad. c. 15.
g Ca. 21. libri 11.
h Siue Annonius lib. 3. ca. 90. sed editio errat in nuncupatione sedis. Scripsit vsque ad an. 844. Alia lib. 4. ca. 1.
i Pa. 631.

Prӕterimus verò duos SS. Aetherios, vnum Antiſiodorenſem, alterum Viennenſem [k] Antiſtites, inſertos hoc nomine Martyrologiis [l]: priorem quidem tempore Benedicti I. Pont. Max. ad an. 578 quem Demochares in Tabula Antiſiodorenſi vocat Etherium [m]: & poſteriorem ſub Dagoberto Rege ad ann. 540. dictum *Aetherum* apud eundem Democharẽ. Inſuper Sigibertus commendat Aetherium Arelatenſ. Epiſcopum, an. ſal. 600 Iſte noſter triceſimus tertius Archipræſul vocatur *Aetermius* in Homeliario. Hoc loco ſolus recentior Sarrazinus, inter plures cæterorum Præſulum Authores, locat quendam Gregorium ſucceſſiuè poſt *Aetherium*: nec aliud ſubdit. De quo Gregorio cùm nulla adhuc ſuppeditentur documenta: nõ audemus eum tam facilè à fronte & apice Catalogi extollere: maximè quia eidem Sarrazino aduerſatur mox ſequens vetuſtioris Gregorij Turonici authoritas. In excubiis verò ſtamus exploratores: ſi aliqua poſthac grauia occurrant teſtimonia: vt deinceps hunc à capite tanto decore cohoneſtemus.

De Gregorio.

k Ado 6. ætat. an. 604.

l 14. Iunij & 27. Iulij.

m Cap. 29.

XXXIV.

Secundinus.

Secundinus ſucceſſit immediatè *Aetherio*, ex cit. Supplemento Gregorij Turonenſis [a]. Quem Lugduneum Antiſtitem conſequitur ſediſſe vel ab anno præcisè *613*. vel fortè iam ab anno 608. Ex variis ſuprà allatis calculis præcedentis Archiepiſcopi. Sed verior cẽſetur media quædam ſupputatio: aut ſaltem obiiſſe credendus eſt ad minus anno *610*. propter ſequentem Præſulem, omnibus inuicem collatis ſingulorũ Chronicis. Taceo S. Secundinum Sinueſſæ Epiſcopum in Martyrologiis [b]. Noſtrum *Secundinum* omiſit Sarrazinus.

613.

a Hoc eſt lib. 11. ca. 22. cõpoſito ab alio quopiá Greg. Turon. poſt Homeliariũ & Aimoinũ cit.

b 1. Iulij.

XXXV.

Dalfinus.

Dalfinus prætermittitur quidẽ à ſolitario Campegio [a], & in Tabulis Democharis. Verùm inſignitur Præſul ac Epiſcopus Lugdunenſis apud primæuum venerabilem Bedam in Hiſtoria Gentis Anglorum Tomo 3. ſuorum Operum [b], qui teſtatur eum ſibi perfamiliarem habuiſſe pium Vvilfridum Antiſtitem Anglicanum, quando in tranſitu Romam proficiſcebatur, & apud quem Lugduni in reditu per tres annos cõmoratus eſt,

a Præterquã in Homeliar. non edito.

b Lib. 5. cap. 20.

est, donec ipse *Dalfinus* ad violentam ductus est mortem iussu Brunichildis Reginæ. Quam necem Baronius [c] narrat illatam sub ann. vlt. Bonifacij PP. 4. & salutis 614. pro diuina veritate pio vultu coram Principe denũciata: perindeq; est martyr Ecclesiæ. Ille verò annus ex aliis Chronologis [d] fuit 615. Propterea sedit Lugduni quatuor integris annis vt minimum: quia Vvilfridus saltem annum itineris complesse putatur: & inde concludendum Archipræsulem *Aetherium* diem extremum confecisse ante annum 612. ac *Secundinum* ante 613. Super ipso *Dalfino* obmutescunt Martyrologia: etsi propter Deum obierit. Alia inferiùs [e].

Marginal notes: 614. — 615. — *S. Martyr.*

c Tom. 8. pa. 229.

d Genebrardus.

e Nu. 42.

APPENDIX.

IAM *ingens adsequitur controuersia Tabularij Scriptores adnumerant* S. Desiderium *inter Lugdunenses Archipræsules. Solus quidem Campegius* [f] *ipsum* Desiderium *constituit proximè post* Salonium, *illícque eum apposuit vicesimum secundum Lugdunensem Archiepiscopum: interiectis huc vsque quindecim Archipræsulibus, suprà, & ante duo ferè secula. Deinde, Sarrazinus, citra Martyrologia Ecclesiæ S. Irenæi ac vetustum Homeliarium, descripsit eundem* [g] *post* Lambertum *Archiantistitẽ, Præsulibus 7. interpositis, & solari fermè seculo, infrà: vterque solo nomine. Huius controuersiæ scopus eò tendit, quòd multi sentiant falli præfatos Authores in attribuẽda ei Sede Lugduni. Reuerâ vnus Desiderius ex Martyrologio Bedæ fuit Viennensis Episcopus, his verbis:* Viennæ natale Sancti Desiderij, *x. Kalend. Iunij. Est autem iste martyr. Etenim, consilio Brunichildis auiæ Theodorici Burgundi Regis lapidibus obrutus est in terris Diœceseos Lugdunensis, ex Adone Viẽnensi* [h], *& quidem ann. sal. 612. ex Sigiberti Chronico, Paul. Aemilio* [i],

Marginal note: *De S. Desiderio Viẽnensi Archiepisc.*

f Seorsum, ann. 1537. & apud Democh. to. 2. c. 27.

g Desideriũ ordinae 41.

h 6. ætat. ann. 583.

i Sub Clotar. 2. ad mediũ.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

Sauarono [k] *ac cæteris* [l]*: eumq; Demochares adstruxit in Catalogo Viennensi. Et quòd attinet ad festiuitatẽ aliam huius nominis, quæ occurrit 3. Idus Februarij : sanè Baronius in Martyrologio vult esse translationẽ corporis martyris, factam exterritorio Lugdunensi ad propriam Sedem Viennæ*. Profectò Ecclesia Lugdunensis festum* S. Desiderij *celebrat, quem nominat Confessorem, idq; adnotat 3. Idus Februarij. Hinc, pro prima instituti ratione, plerique arbitrantur quòd discrimen tum diei tum personæ sat efficit, vt iste Confessor facilè credatur Lugdunensis Archipræsul, quia est alius ordo ac status personæ à Desiderio martyre: siue vterque hoc eodẽ seculo floruerit* [m]*, siue diuerso: cùm dudum viderimus duos* Burchardos *eadem tempestate Lugduni & Viennæ sedem obtinuisse* [n]. *Secunda probatio firmum conijcitur habere fundamentum, ex eo quòd Vsuardus dicat præfato die Februarij*: Apud Lugdunum natalis sancti Desiderij Episcopi: *& Martyrologium vulgare Romanum*, Lugduni Desiderij Episcopi & Confessoris. *Quæ natalis dies, idcirco de Lugduneo Archipræsulæ debet accipi, tum quia ratio Confessoris apposita discrepat à conditione martyris, tum etiam quia mox allatum est Natale alterius Viẽnensis: nec enim de aliquo Beato duplicem natalem cõcelebrare assolet militans Ecclesia. Tertia hæc erit, quam nonnulli contẽplantur dum vident vnicum Baronium recèns scripsisse eam Desiderij Viennensis translationem stato die percelebrem, maximè sub mense Februario: fortaßis quia cùm ipse aut sequax Sauaronus non legerit Kalendarium Lugdunense, vbi tali mense ac die* [o] *colitur Lugduni natale* Desiderij *Confessoris, qui dein in Rubricis Breuiarij apertè dicitur* Lugdunensis Episcopus [p], *adq; eius Collectas iubetur proferri*, atque Pontificis, *pro sedis nota, idem*

(inquam)

De S. Desiderio Lugdunẽsi Archiepiscopo.

k In Sidon. li. 7. Epist. 15.

l Tillij Chronico, & Baronio in Annal. To. 8. pa. 224 sub an. 6. Bonifacij PP. 4.

* Salonius post nu. 21. & *Lambertus* nu. 44.

m Quando *Dalfinus* mox suprà vitam perdidit eadẽ Regina Brunichilde authrice.

n Nu. 21.

o 11. Februarij.

p In recẽtiore editione.

(inquam) Baronius eam memoriã retulerit ad Desideriũ Viennensem; cuius natale cùm iam mense Maïo celebretur, oportuit ipsum in suo Commentario translationem innouasse corporis occisi. Et quidni mox liceat singula suis locis ac ordinibus restituere? At certè, hoc etiã retorqueri posse videtur argumentum, vt dicatur, Vsuardum, nomen hoc Episcopi ibidem vniuersim conscriptum, vix concepisse adstrictum vrbi Lugdunensi (vt neque necessarium putatur) sed tantùm intendisse loqui de Desiderij Viennensis natali qui interemptus sit in agro Lugdunensi: adeò quòd vnicus fuerit isq; martyr, ex Authoris mente, nullus verò Confessor qui apertè probetur: quasi sic respondeatur obiectioni, quòd facta duplex memoria de natali Desiderij ad Viennensem referenda, non sit vnîus Martyrologici Authoris, sed duorum seiunctim, & ob id nullum implicet contrarium. Ad propositum, Ioannes Molanus interpres addit sub decimo Kalend. Iunias ad textum ipsîus Vsuardi: Item Viẽnæ natalis S. Desiderij Episcopi, qui passus est in territorio Lugdunensi: & Appendix ad Gregorium Turonensem [q] disertè eundem efficit Viennensem Episcopum citra prælibatos Authores. [r]

q Lib. 11. histor. Franc. c. 24. & 31.

r Quibus additur Annonius Monac. lib. 3. cap. 90.

De Homeliario, & libro Obituũ Ecclesiæ Lugdunensis.

Et reuera liber manuscriptus Obituum Ecclesiæ Lugdunensis (vulgò inscribitur Obierunt) dum renouat Catalogum Lugdunensium Antistitum, hunc Desiderium præterit. Non ampliùs quidẽ extat prototypus ipsîus Voluminis Obituum qui describebat in Tabella Præsules Lugdunensis Prouinciæ, ac diem certum obitus cuiusque, aut maioris saltem partis, ad instar breuioris Homeliarij quod sola nomina exarauit, quale haud raro citamus à S. Irenæo citrà [s]. Etenim perijt ille liber Obituum insana cupidine Caluinistarũ sub præfato Irenæo recensitorum [t]. Sed ex Christi gratiâ superest exemplar à quibusdam Clericis

s Nu. 2. §. Protoprimatis.

t §. *Tandem* Erat in Ecclesia S. Irenæi.

ricis Cathedralis Ecclesiæ quondam desumptũ è typo sano & integro, antequã primaria eiusmodi scriptura in amnem frustratim ab hoste proijceretur, veluti de Homeliario primigeneo pariter factitatum diximus loco citato. Sic demum effigies relicta ac taciturnitas eiusdem Voluminis Obituum *sufficientem adhuc fidem efficit hisce diebus, vt censeamus* Desiderium *vix adscribendum inter Lugdunenses Protopastores.*

Itaque tutores vnius tantùm Desiderij, potissimùm Viennensis, hinc concludendum autumant, quòd dum Ecclesia Lugdunensis diuina peragit officia sub intercessione S. Desiderij Episcopi, talia agat in piam recordationem solius Viennensis, tanquam martyrio sublati in Lugdunensi ipsa Diœcesi, ex veteri mente instituentium Ecclesiasticũ id officium Lugduni [u] *(vix tutum diuerticulum:) nomen autem Confessoris errore calcographorum Lugdunensium veriùs in vsum abijsse. Nec aliter. En opiniones. Quicquid sit de præcisa quadam huius thematis veritate nondum palam cognita: quia impræsentiarum absolutam ferre non possumus sententiam: sanè ex allatis tandem consequitur hac vice, festum tertij Idus Februarij sumi pro translatione Desiderij Viennensis, & quidem accommodatè ad postremum Martyrologium Romanum* [x] *ab Ecclesia Apostolicaq; Sede probatum: donec fortior accedat demonstratio, maximè sub posteriori seculo quod allegant Homeliarium & Sarrazinus in ipso Demochare: Chronologicæ cuius historiæ euidentia hactenus deficit. Propterea clarius lumen peroptaremus* [y].

u Cùm in veteri editione Breuiarij Cameræ dicatur tantum *Confessoris*, & non *Lugdunensis*.

x Quod est Baronij cit.

y vt infrà cõstituatur ante Isaac. nu. 45.

XXXVI.

Chagnoaldus à nonnullis creditus est potiùs Laudunensis Ecclesiæ Antistes sub Archiepiscopatu Rhemensi, quàm Archiflamen

men Lugdunensis, tum quia silent Tabularij Democharis, tum maximè ex eo quòd Franciscus Haræus, recens vitæ Sanctorum recognitor [a], postquā in historia S. Eustachij [b]: retulit textum Ionæ Abbatis, qui recordatur *Chagnoaldi Lugduni Præsulis*, monet & dicit ad marginem his verbis: *Lauduni, ita Molanus*. Quasi exin concipiant à Typographis commissum illum errorem in Vrbis nomēclatura. Verùm cogimur admittere eundem veriùs Lugduni sedisse, multis de causis. Imprimis, quia Baronius [c] receptæ authoritatis historicus Ecclesiasticus Romæ, hunc prædicat Lugdunensem Archipræsulem in Annalibus, & quidem sub ann.
616. sal. 616. adeoq; meritò istam retinet seriem ante *Aridium* sequacem. Secundò, quia Ionas Abbas & venerabilis Beda [d] coëtanei Authores ac velut fratres [e] *Chagnoaldi*, disertè in vita S. Columbani Abbatis hunc textum efferunt: *Patrem communem Columbanum ad me venire compelle*. Et post pauca. *Quomodo autem bestiæ & volucres viri Dei parerent imperio, non est silendum. Nam Chagnoaldum Lugduni Pontificem, qui eius minister & discipulus fuit, nouimus referentem, quòd testabatur sæpe vidisse, cùm in eremo vel ieiunio vel oratione vacans deambularet, se esse sæpe solitum feras bestias ac aues arcescere, quæ ad imperium eius statim veniebant*. Scripsit autem Beda ad ann. 692 [f]. Tertiò, quia ijdem duo vetusti Authores in vita S. Eustachij ita loquuntur [g]: *De fratribus sub eius* (*Columbani*) *regimine constitutis, postea plures Ecclesiarum Præsules extiterunt: Chagnoaldus Lugduni, Acharius Viromandorum & Nouiomensis Episcopus, &c.* Quartò, quia Author Fasciculi tēporum eius meminit, ipsúmque efficit Lugdunensem Antistitem: quāquam citiùs paulò [h]. Ex quibus primariis scriptorib. Baronius, opinor, suam periodum excerpsit. Et omnem prorsus textū repetit Haræus pro Eustachio, at non vbique ex serie pro Columbano [i] persecutionem passo iussu Brunichildis. Quintò, quia quando Haræus citat Molanum: certè nec Ioannes Molanus, nec textus Martyrologij Vsuardi, quem ipse commentatur, aliquid de *Chagnoaldo* planè edixerunt in depositione SS. Columbani atque Eustachij, vbi præsens controuersia typis mandari debuit: cum vtrobique scribat Vsuardus de Columbano & Eustachio Abbatibus Luxouiensibus [k]: quòd ille *innumerabilium*

Chagnoaldus.

a 29 Martij. pag. 299.
b Seu Eustasij apud veterē Bedā to. 3.
c Tom. 8. pa. 243.
d Tom. 3. Operum in vita S. Colubani.
e Eiusdē Ordinis Monastici.
f Ex Antonim. 2. parte histo. tit. 13. c. 3. initio. & an. 696. ex Sigiberto. Obiit ann. 633. ex Trit. de viris illustr. li. 2. cap. 21. & lib. 3. cap. 155.
g Colū. 337.
h an. 604.
i pag. 1031.
k Gallis Monasterium de Luxur *en la franche-Comté de Bourgogne*, in limitibus Lotharingiæ.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

l Festa 29. Martij & 21. Nouemb. *Pater extitit Monachorum*, hic *ferme sexcentorum*[l]. At profectò inter tantos nec *Chagnoaldus*, nec alius quispiam ibidem adnominatur: vt neque adfuit alius scriptor qui vocetur Molanus. Sextò, quia Ioan. Molanus in locum præfatum admittit prorsus allatos omnes textus, nec meminit similis emendationis quam conscripsit Haræus. Duntaxat sentit historiam esse primùm Ionæ[m], non Bedæ: adeóque eam ad integrum lubens suscipit. Et quamuis obiter alibi Laudunensem Sedem *Chagnoaldo* attribuisset recens iste Molanus, aut Haræus: tamen nisi hæc leuior obiectiúcula posito firmiori aliquo fundamento in aduersum fulciatur, vix alicuius est roboris. Et ratio est (quæ hîc esto sexta & vltima) quia integer Catalogus Antistitum Lugdunẽsium apud recentiorem Democharem[n], *Chagnoaldum* minimè recenset.

m Scripsit an. 630. ex Cõra. Gesnero.

n Tom. 2. c. 17.

Cæterum, vix prudens lector sibi persuadebit errorem videri commissum in editione Operum Bedæ: sed potiùs in recentiore editione Haræi. Nam Conradus Gesnerus in Bibliotheca, qui singulas Authorum impressiones calcographicas in memoriam reuocare assolet, vnicam pro Beda declarat Basileæ factam an. 1563. quam mox præ manibus habemus & terimus. Alius præterea lapsus legitur apud Tritemium, tum in titulo[o] tum in tardiore anni nota, libro de viris illustribus. Siquidẽ Titulus *Chagnoaldum* insigniuit Meldensem Episcopum, & textus Lugdunensem, anno 640. Igitur vel falsa est inscriptio, vel dicendum est ipsum Antistitem à Meldensi sede ad Lugdunensem translatum. Segnior autem temporis nota si locum haberet, sanè *Chagnoaldus* inter *Viuentium* & *Gaudericũ* Archiepiscopos reponẽdus esset, infrà[p]. At neutrũ sufficiẽter demonstratur. Ergo vndique perstat vera affirmatio non euertenda, donec forsan efficacius empodisma appareat quod posthac infirmet, si res tandem eueniat.

o Lib. 3. c. 69.

p Nu. 40. & 41.

Interea, de Ecclesia S. Ioannis Baptistæ quæ constructa & Cathedralis esse potuit tempore istîus Archiepiscopi[q] aut successoris *Aridij*, habetur commodior disputatio infrà[r] sub *Leidrado*: ad quam scilicet translatum sit Solium Primatiale è viciniore Ecclesia Sancti Stephani superiùs[s] commemorata: vtraque sub eodem tecto inde hactenus *Ecclesia Cathedralis.*

q Hoc 6. seculo.

r Nu. 52.

s Nu. 1. & 21.

persisten

persistente, & eundem Clerum idemq; corpus efficiente. Alia de titulo S.Ioannis suprà.[t]

t Nu. 2. ex Beda.

XXXVII.

Aridius. In præfato Supplemento Gregorij Turonensis legitur saltē ab anno 8. Theoderici Burgundi Regis. Quod tempus incidit sub anno sal. 620.
620. præcisè, veluti ex Cardinali Baronio[a] colligere est, qui dum docet Childebertum Regem Frācorum nactum esse Theodoricum minorem natu, adiicit eum quasi hæreditario iure potitum Regno Burgundionum anno sexcentesimo duodecimo, qui deprehenditur esse annus primus Heraclij Imperatoris ex Abbate Vrspergensi[b] & S. Antonino Florentino[c]. Ipsum verò Supplementū, *Aridij* etiam reminiscitur quarto pòst anno[d]: adeoq; sedit ann.
624. 624 Quòd si fides adhibenda putetur calculis depromptis ex Io. Tillio, commemoratis sub *Aetherio* suprà, tunc sanè octauus Theodorici annus occurrit an. sal. 608. quo anno sedem obtinuerit *Aridius*. Est autem libera cuique lectio. Cæterùm, idem *Aridius* fundauit atque construxit Ecclesiam parœcialem S. Crucis Lugduni ex Sarrazino[*]: tum restituit Basilicam S.Iusti fundatā ante tempora *S. Patientis* ex Sidonio & Parad[e]. qui hunc nominat *Arigium* cum recentioribus Campegio atque Demochare: apud quos is prædicatur Sanctus Confessor, etsi taceant Martyrologia, nec tanta vitæ suæ sanctitas credatur facilè induci ex suis rebus gestis in præfata Appendice Gregoriana recensitis. Tandem Aimoinus[f] tradit eum regiam Theodorici legationem habuisse ad Bertricum Hispaniæ Regem pro eiusdem filia ipsi Burgundo in vxorem adducenda. Fertur autem ipsum Archiepiscopum in Hispanijs tum diem extremum confecisse.

S. Confessor.

Aridius.

a Tom. 8. pa. 220.

b In Chronico.

c 2. par. sui Chron. tit. 13. ca. 3. §. 2.

d à ca. 20. ad 30.

* Post manuscriptū Homeliarum.

e 1. ca. 39. lib. 2. cap. 15. & 102.

f Lib. 3. c. 94.

XXXIIX.

Tetricus ad sacrum Ecclesiæ ministerium euexit sanctam illam animam Baldomerum Confessorem Lugduni: de quo Breuiarium Lugdunense & Martyrologici scriptores omnes 3. Kalēd. Martij. Bedę dicitur Baldimerus. Iste tricesimus octauus Archiepiscopus Campegio vocatur *Thetricus*: & apud omnes Authores statuitur hoc ordine: eiúsq; meminit Paradinus[a]. Aliud verò

Tetricus.

a 2. ca. 15.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

nihil: præterquàm quòd ex circuniectis antè & retrò, concluditur eum sedisse Lugduni anno exactè 625. 625.

XXXIX.

Viuentius. a Loco cit.

Viuentius prius Abbas S. Iusti, ex Parad.[a] Sedit ad annum 626. tempore obeuntis S. Claudij Bisuntinen. Archiepiscopi, ex Surio[b], Harço[c] in vitis Sanctorum, Petro de Natal. Tract. de sanctis nuperrimè canonizatis, & ex cit. Paradino, qui eiusdem Claudij vitam adnotat quoque sub an 615. Ergo minus cautè recentior quidam[d] scripsisse videtur S. Claudium interfuisse Concilio Lugdunens. sub *S. Patiente* Archiepisc. Lugdunensi, suprà: cùm seriùs plus quàm seculo & semis vixerit idem Claudius. Hunc *Viuentium* prætermittit Sarrazinus: nec est is sanctus Viuentius in Monasterio Versiaco quondam agens, de quo Martyrologia Vsuardi & Baronij Idib. Ianuarij. Alia sub *S. Annemundo* infrà: & nonnulla sub Chagnoaldo, suprà. 626.

b Tom.7. c Ad 6. Iunij. d Apud Claudium du Rubis. lib. 2. c. 5.

XL.

Gaudericus, quem duo Democharis Authores post Homeliarium antefe runt quidem præfato *Viuentio*: sed profectò citra iudicium ac seculi notã cap. 27. sui Tomi 2. Etenim ex cap. 19. eiusdem, præfuit *Gaudericus* concilio Cabillonensi, temporibus Clodouei Regis, veluti vniuersim loquitur ipse Demochares. Est autem veriùs Concilium 1. Cabillonense sub Clodouæo 2. & Eugenio 1. Pont. Max. ad an. 655. ex Gilberto Genebr.[a] quàm Concilium 2. sub Carolo Magno Cabilloni celebratum an. 813. apud eund. Genebrardum ac cęteros. Nam alioqui inuerteretur omnis ordo Antistitum simul & Chronici: dum non posset oppositum demonstrari: perindeq; summa induceretur falsitas. De illo autem Concilio sub Clodouæo sermonem instituunt tum Franciscus Iouerius in Sanctionib. Ecclesiasticis[b], tum Baronius[c]: sed nesciri dicit iste[d] quoto anno regni Clodoueani. Verùm certè deprehenditur esse annus sal. præcisè 658. ex Indicib. Tomi 3. Conciliorum[e] qui editi sunt auspicijs Sixti PP. V. Cuius seculi, pariter & ordinationis Concilij, haud meminit Demochares. In eo Concil. aderant 44. Patres Ecclesiæ; ex quibus fuère *Deodatus* Matisconensis

Gaudericus. a In Chron. b Classe 2. pag. 84. c Tom. 8. pa. 482. d Baron. e Pa. 686.

655. 658.

nensis Episcopus, & S. Audinus siue Audoënus Rothomagensis.

XLI.

S. Annemundus filius Sigonij Dynastæ Romani, creati Lugdunensium Præfecti amica optione Clodouei 2. Francorum Regis, patrinus fuit Clotarij 3. eius primogeniti & horũ Regum dilectissimus semperq; à Secretis Consiliarius: ob quam Regis gratiam ac singularem Præsulis virtutem, Ebroinus Palatij Magister [a] inuidiâ perperam concitus, eum apud Clotarium Reginámq; matrem Bathildem fraude atque mendacijs accusauit lesæ Maiestatis. Tandemq; ita obtinuit, vt missi sua arte satellites, Antistitem Lugduno, quò è Curia relegatus fuerat, ad Principis conspectum perducentes deuinctum, perfidè antequam eò appulisset necarunt [b], verentes legitimam accusationis ipsîus purgationem & in gratiam regressum: ex Paradini discursibus [c]. Sic ille Sanctus perpetuis in Deum precibus vitam ducens, pro pietate & republica ad normam æquitatis restituenda ac liberanda ab impiorum insultibus, *martyr* obiit martyr Ecclesiæ. Ebroinus verò malorum omnium princeps dictus à Roberto Gaguino [d] Francorum Annalista, & astutus, atque crudelis à Io. Tillio [e], in pœnam detectorum scelerum comprehensus, ad Luxouium Cœno-
660. bium detrusus est, ex Sigiberto [f]: è quo demum egressus [g], & insidias permultis parans, meritò ab Hermenfrido interfectus est, ex Adone Viennensi [h]. Aguntur ista ab anno
662. 662. ad ann. 667. apud omnes præfatos & sequaces Au-
667. thores. Quo toto tempore claruit ac sedit Lugduni *Annemundus*, euectus primùm ad Archiepiscopatum ope Clodouæi anno fortè 660. biennio ante ipsîus Regis decessum. Interea, Bathildis innoxia & sanctissima vidua, tanquam decepta Ebroini technis, multis piis constructis Monasteriis, liberè Cœnobium suum Calense ingressa, eam vitam professa est, ac miraculis claruit. De cuius sanctitate. Antoninus [i], Surius [k], Haræus [l] & Martyrologia 7. Kalend Februarij. De S. Annemundo conticescunt Martyrologici scriptoris: at ex Kalẽdario seu Breuiario Lugdunẽsi agitur festum 4. Kal. Octobris: & sanctus vocatur in publico

a Seu Maior domus ex Sigib. & Antonin.

b Propè Aureliam.

c lib. 2. c. 16.

d lib. 3. p. 41.

e in Chron.

f in suo Chronic. sub ann. 667. aliis *Lucon.*

g An. 680. ex Sigib.

h Sub ann. 696.

i 2. par. hist. tit. 13. cap. 4. §. 6. & Tillius sub ann. 667.

k Tom. 7.

l In vita Sanctor.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 2.3.253

instrumento Guichardi Archiepiscopi [m].

Pro exitu, hîc suboritur controuersia meritò dirimenda. Vetus Breuiarium Cameræ [n] huic Primati aliud nomen ingerit, hac nota : *Igitur Dalphini seu Beati Annemundi martyris vitam exponam.* Quo in loco pauci opinabãtur non esse seorsum suprà conscribendum à nobis *Dalfinum* [o] Archiepiscopum, vt ipse & *S. Annemundus* efficiant duos Ptimates: sed veriùs hæc nomina vnam & eandem designasse personam. Nos verò cogimur atque debemus eiusmodi voces distinctis duobus Archiepiscopis tribuere. Imprimis quia ad id inuitant temporum ac Reginarum discrimina quæ martyriis assensum præbuêre. Nam *Dalfinus* mortem passus est præcipiẽte Brunichilde sub Clotario 2. Rege Francorum, anno 614. At *S. Annemundus* obiit sub annum 667. Balthilde alia Regina annuente huic neci sub Clodoueo 2. Rege, quam Reginam vel etiam adnominat Breuiarium Cameræ. Secundò quia ferox Brunichildis Regina equis indomitis membratim pertracta vitam finiit anno 616. iubente præfato Clotario, ex Paul. Aemilio [p], vel ann. 617. ex antiquiore Sigiberto: cuius mortis meminit Ado Viennensis post annum 583. & ante annum 604. Clotario autem successit *Dagobertus* Rex ante Clodoueum 2. Tertiò quia *Annemundus* sedit maximè sub Rege Clotario 3. Clodouei 2. successore : sub cuius tantùm sceptro Aemilius & Tillius verba faciunt de Ebroino annis 633. 668. & 680. velut de tortore seu authore martyrij *S. Annemũdi*. Adeoq; chronologica veritas postulauit vt inter *Dalfinum* & *Annemundum* medios dederimus *Chagnoaldum*, *Aridium*, *Tetricum*, *Viuentium* & *Gaudericum*. Sic tandem tutiùs opinari licet vocem *Dalfini* eidem *S. Annemundo* attributam, fuisse cognomen suæ familiæ fortassis consanguineam superiori *Dalfino*: quemadmodum plures inscribi assolent solo nomine domus, professionis, status, gentis, aut rerum gestarũ: omissis sæpe nominibus propriis. Sic enim passim eruditus Thostatus citatur sub nomine solo Abulensis, è qua Diœcesi extitit Episcopus: sic Valerianus [q] affinis *S. Eucherij* Episcopi Lugdunensis ; sic *Viennensis Diaconus* [r], Vticensis [s], & innumeri pene alij præsertim scriptores ac Ecclesiæ præfecti. In summa ; perstat hæc *S. Annemundi* Chronologia ac appellatio:

Controuersia.

m Apud Par. 2. ca. 38. Gallicè *Panchar-te.*

n In legenda S. Annemũdi fol. 287.

o Nu. 36.

p Fol. 19.

q Forsan dictus à Valeria oppido Hispaniæ, nũc *Sturia*, Ptol. li. 3. ca. 3. Plin. 3. ca. 1. seu à Valeria regione Oriẽtali Germaniæ.

r Martyr an. sal. 169.

s Fortè ab Vtica vrbe Aphricæ.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

De Viuentio. pellatio: qui certè non videtur electus in locum *Viuentioli* vrbis Lugduni Episcopi, veluti affirmat præfatum Breuiarium [t]: sed author sacri ipsius Voluminis veriùs intendit dicere, in locũ *Viuentij*, qui solus *Viuentius* ex allatis authoribus proximè anteponitur *Annemundo* [u]. Attamẽ minùs tutè is hoc ordine statueretur, ex proposita iã chronologia [x]. Sanctus autem *Viuentiolus* dudum præcessit [y].

t Fol. 286.
u Num. 40.
x Sub *Gauderico* suprà.
y Nu. 28.

Cæterùm, Homiliarij Tabula hoc nomen repetit quidem: at id ab aliis authoribus non comprobatur. Ex quo loco, simúlque ex Martyrologiis Ecclesiæ S. Irenæi, noster *S. Annemundus* requiescit in Ecclesia SS. Apostolorum, vel apud S. Petrum prope Ararim [z] (inquiunt:) hoc est in Abbatia S. Petri Lugduni, vbi idem Archiepiscopus virgines moniales triginta duas plurima cum dote antea instituerat, ex Campegio seorsum & Paradino.*

z Pro pia cuius ostiũ custodia ortæ lites.
* 2. ca. 20.

XLII.

S.Genesius Confessor: ex Campegio, Sarrazino, & Paradino [a], hoc ordine post *S. Annemundum*. Priùs fuit Abbas Fontanellæ seu Fontinellæ, ex Surio & Haræo locis cit. sub ipso *Annemundo*. Núncq; vocatur Abbatia Vuandregisili in Nortmania, ex Tritemio de Viris illustribus Ordinis S. Benedicti [b]: de quo item loco ac nomine Molanus in Vsuardum [c] ad aliud propositum. S. Antoninus Florentinus Archiepiscopus [d] testatur Sanctam Bathildem *multa Monasteria in Francia construxisse, præterea multa bona Ecclesiis, sed & pauperibus necessaria ministrasse per manus Genesij Abbatis viri sanctissimi* (ait hac periodo) *quem sibi mulier prudentissima in hoc opus assumpserat.* Tum subdit *Hic postea factus est Episcopus Lugduni.* Vno verbo creatus est Magnus tantæ Reginæ Eleemosinarius, ex effectis verè probatus eiusmodi, nec nomine tenus. Is ipsum Lugdunensem Archiepiscopatum iniisse videtur anno præcisè 668. aut sequente. Licèt Fasciculus temporum seriùs eũ statuat, vocetq; *Senesium* [e]. Hunc Baronius nuncupat Sanctum in suo Martyrologio sub *S. Lamberto*, velut successore. Attamen eiusdem *Genesij* festum nullibi indicat, vt neque eum cõnotant reliqua Martyrologia. Verùm ex Breuiario Lugdunensi habetur festiuitas Kalend. Nouenbris. Nec est ille S. Genesius martyr, Episcopus quondam Arelatensis

S.Genesius.
a 2. ca. 106.
b Cap. 611. lib. 4.
c 31. Mart. 22. Iulij, & 3. Sept.
d Loco cit. sub Annemũdo.
668.
e Sub ann. 684.

f Lib. 1. de Miraculis ca. 67.68.69. g In Vsuardũ 25. Augusti.

latensis, de quo Gregorius Turonensis [f] atque Molanus [g].

XLIII.

S.Lâbertus.

a Vt etiam in Homeliario. b In vita S. Ansberti apud Franc. Har. in vitis Sãctor. 9. Febru.

S.Lambertus Confessor, Haræo *Lantbertus*, & Sarrazino *Landebertus* [a]: de quo scribit Angradus [b], quòd postquam vita functus est clarus Vvandregisilus Monasterij Fontanellensis constructor ac inter Diuos relatus, *subrogatus ei fuit famulus Domini Lantbertus, religione præclarus, & genere nobilis*: Deinde adiicit: quòd *Lantberto in Lugduno celeberrima vrbe Galliæ, defuncto Sancto Genesio, Pontifice subrogato, vnanimes in Cœnobio Fontanella Monachi Beatum Ansbertum sibi elegerunt præesse Rectorem.*

c In Martyrol. 14. April. d 2. Ca. 10.

Sedit autem Lugduni idem *Lambertus* ab an. 670. ex Baronio [c]: tum sub anno 682. ex Paradino [d]: qui dicit S. Antoninum Florentinum ei cognomẽ adscripsisse *nobilem Lambertum de Tauerno* cum honorifica de eo memoria, ac oriundum ex agro Bressiano Diœcesi Lugdunensi. Verùm, cùm minimè locum citet; etiam nos saltem apud Antoninum aliud nihil legimus, quàm quòd, *electus est Lambertus Tauernensis Abbas Fontanellæ* [e], *postea factus Episcopus Lugdunensis post B. Genesium*, 2. parte suæ historiæ [f]. Simile verò habet Tritemius libro 3. [g] de viris illustribus Ordinis S Benedicti. Quanuis editio fallat lib. 4. [h] in quo bis scribitur *Lampertus Taruanensis, Archiepiscopus Bituricensis*: vbique certè anno præfato 670 [i]. ex qua quidem Annali recentior Baronius suum Chronicon hausit. Antoninus autem vberiore multò narratione describit historiam alius Sancti Lamberti [k], qui legitur creatus Traiectensis Episcopus & martyr eodem prorsus tempore quo noster *S. Lambertus*. At ille demum Traiectensis, dum curiales fornicarios è suggesto coargueret, à Lenone Alpiade telis Leodij peremptus est ann. 698. ex Sigiberto [l]: adeóque festum Leodiensibus habetur 15. Kal. Octobris, ex Haræo [m] cum solis Vsuardi & Baronij Martyrologiis. De quo alia Registrum Chronicorum * mundi VI. ætate. Tum, corpus miraculis fulgens Traiecto vnà cum Sede Pontificia Leodium translatum est an. 710 [n]. ex eodem Sigiberto. Vnde colitur illic translatio 9. Kal. Iunij ex solo Molano in Vsuardum. [o]

670. 682. 698.

e Mortuo Vvandregisillo Abb. f Tit. 13. cap. 6, §. 21. g Cap. 96. h Cap. 58. & 61. i Tamẽ malè ann. 620. cap. cit. 58. k Par. 2. Tit. 13. ca. 6. §. 29. l In Chronic. m In vitis Sãctor. * Fol. 158. n In Cathedrali sui nominis. o Et 4. Kal. Maij. Alia 4. Id. Septemb. & Dedicat. 5. Kal. Nouẽbr.

Noster *Lambertus* Lugdunensis præfatum Ansbertum è Cœnobio transmissum ad Rothomagensem Archiepiscopatum

patum

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

patum (post *B. Andoëni* obitum)[p] perunxit & consecrauit in Aula regia, ex cit. Angrado: eiúsque depositio celebratur Lugduni 18. Kal. Maij, ex Molano[q] & Martyrologio Baroniano citra Breuiariũ, tacẽte Beda. Verũ duo recẽs de ipso *S. Lamberto* adnotanda putamus. Vnùm est, quòd idem Molanus 10. Kal. Ianuarij ista generatim typis mandauit: *Eodem die translatio Beati Lamberti ab Ecclesia* S. *Mariæ in Cryptam, & eiusdem Cryptæ dedicatio in honore sanctorum omnium.* Quæ profectò scriptura censetur concipienda de *Lamberto* Lugduneo. Nam Gregorius Turonensis, qui eundem *Lambertum* videre potuit[r], postquam libro de Gloria Confessorũ depinxit[s] miracula Sanctorum *Nicetij*, *Helij* & Epipodij Lugduni: sequenti capite[t] pergit loqui in hæc verba de probis nobili matrona & viro è viuis illic decedente: *Duo in hac vrbe fuisse ferunt, &c. sed vir priùs obiens, in Basilica Sanctæ Mariæ sepultus est*: & Ado Viennensis adiicit *semper Virginis*[u] (ne alia putetur) dum loquitur de sepulto ibidem Carolo Ludouici Imperatoris fratre. Extitit ergo Lugduni Ecclesia sub vocabulo *B. Mariæ Deiparæ*, in qua facilè credatur reconditum corpus *S. Lamberti*: cuius postea translatio in *Cryptam* prudenter accipiatur pro crypta Lugdunensi Sanctorum Ioannis, Irenæi ac sociorum[x], deindeq; aliorum Archiepiscoporũ qui eo in loco cõsepulti leguntur, & quæ crypta hisce temporibus superest conspicua. Atque reuera contuemur eam esse vetustam Basilicam D. Mariæ, qualis hodie visitur Lugduni, siue illa intelligatur quam Ado locat in Monasterio S. Petri, nunc Abbatia, siue alia sub nuncupatione ipsius Deiparę, quæ postmodũ apparet erecta in Prioratum Ordinis S. Rufi[y] in Platea[z]: seu denique Sacellum eiusdem tituli satis vetustũ in Conuentu Eremitarum Ordinis S. Augustini[a]. En vna sacri

II. corporis translatio. Alterum dicendum, est quòd præfatus Molanus 6. Kalend. Septembris hæc vniuersim cõscribit: *Item translatio Sancti Lamberti, de crypta in Altare Sanctæ Crucis.* Qui locus non ægrè venit intelligendus de nostro rursum Archipræsule, duplici argumento priore, propterea quòd suprà vidimus *Altare* S. *Crucis*, seu Basilicã sub eo titulo, fundatã à S. Aridio Archiepiscopo Lugdun. de quo loquuti sumus num. 38: Posteriore, quia ista secũda trãslatio ritè suc-

Dupl. connotatio.

p An. 690. Sigib. in Chronolog.

q In Vsuar. Tossanus Ferier translationẽ coli dicit. 5. Kal. Iunij scripto Matisconi relicto.

r Quia scripsit ad ann. 590.

s Cap. 61. 62. 63. 64.

t 65.

v Sub ann. 862. §. Ludouicus.

x Suprà nu. 2.

y Qui fuit filius Simonis quem Iudæi angariauerũt vt tolleret crucem Iesu, missus Valentiam Galliç à D. Paulo, alius ab eo de quo ad Roman. 16. & Martyrolog. 21. Nouẽbr. ac 18. Decẽb.

z Olim extra muros, nunc cincta mœnibus.

a Constructũ ante 500. ferè annos.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

cedit ad conformen ſenſum priori; cùm corpus de ipſa crypta, in quam tranſlatum iam fuerat, iterum aliò ſolenni ritu ex more Eccleſiæ deportetur. Qui varij textus nihil oppoſitum inducunt: quinimò ſucceſſiuam & laudabilem ſubalternationem Idcirco eiuſmodi bene ordinatæ & inuicem reſpondentes tranſlationes nequeunt attribui S. *Lamberto* Leodienſi, duplici de cauſa. Primùm quia optimi Religioſi & oculati teſtes [b] nobis præſentibus affirmãt planè non adeſſe in Leodienſi ciuitate eaſdem aut ſimillimas Eccleſiarum & ſeriei circunſtantias, quales ad propoſitum patent Lugduni, ex dictis. Ibidem adſunt quidem Eccleſia Collegiata S. Crucis, & parœcialis S. Mariæ ad fontes, in qua reſidet Archipreſbyter: ſed præter quàm vtraque cryptis caret, etiam accepimus [c] corpus ipsîus *Lamberti* Leodienſis in neutra depoſitum aliquando fuiſſe, vt inde aliò tranſlatum fuerit: nec duplex eius celebratur tranſlatio. Secundò, quia iam ſuperiùs egit Molanus de tranſlatione *S. Lamberti* Leodienſis, quæ vnica legitur. Et hæc poſtremæ rationis Appendix, eſt communis vtrique probationi conficiendæ de tranſlationibus *S. Lamberti* Lugdunenſis. En ergo egregia quæ occurrit rerum applicatio ad optimum conſenſum, ex diſſipata hiſtoria.

b Lugduni & alibi in Galliis.

c Ex ſcripto Toſlani Fererij Theologi Doct. Louañ. & eius ſocij Eremit. S. Auguſt. Conuentus Leodieñſ. die 24. Octobris. 1604.

Pro exitu verò, Obiter inſinuandum eſt dixiſſe Paradinum [d], quòd tempore præfati *Lamberti* ſedes Archiepiſcopalis trãſlata eſt ad Baſilicam SS. Apoſtolorum, quæ priùs fuerat in Æde Sancti Stephani diu antea conſtructa, ſcilicet ab *Albino* Archipræſule. ſuprà [e]. Quo loco videndum quanam ratione probabilitatem habeat illa narratio. Nã ipſemet Author locis ſub *Albino* citatis, dum narrat Templum S. Stephani ab eodẽ *Albino* fabrefactum, adiicit idem euectum in Cathedralem (multo tamen poſt ipſum tempore [f]) quæ primùm fuerat in ſacro Apoſtolorum Fano. Si hæc vtraque ſententia ſuam cuique debitam rem geſtam & veritatis effigiem ſecum afferat, mox admittere decet regreſſum denuo ipsîus Cathedrę eò vnde venerat: quem reditum velim certè antiquiore innixum eſſe teſtimonio, quale non tradit Paradinus, nec quiſquam alius quòd ſciam. Eapropter certiores priſcæ ætatis teſtes expectamus. Poſt hæc, vide de *S. Deſiderio* forſan Archiepiſcopo, ſuprà [g].

Sedes Archiepiſcopalis.

d cit. cap. 16.

e num. 14.

f ex loco cit.

g ad nu. 36.

XLIV.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

XLIV.

Isaac Campegio vtrobiq;,& *Isachar* Sarrazino in Demochare: sed primùm *Ysahac* in Homeliario:
687. vbique hac serie, proindéq; circa annum 687.
Non extat tamen in libro *Obituum*.

XL V.

Leboynus priori nominato, vel *Loboinus* posteriori. Aliud nihil de hisce duobus Archiepiscopis. Veruntamen ex notiore & certissimo præcedentis *Lamberti* ac sequentis *Gadimi* chronico, ritè inferuntur præcisè seculares anni, quibus hi duo Cathedrā
690. occupasse creduntur; vt iste *Leboynus* sederit circiter annum 690. Facilè verò ponuntur, & quidem hoc ordine suo, quia substractionis nulla legitur emersa controuersia.

XLVI.

Gadinus Campegio semper, & *Gudinus* Sarrazino. At legitur *Godinus* in manuscripto Ecclesiæ Floriacensis [a], quod legimus anno 1605. quale postea editum est à Fr. Ioāne de Bosco in veteri Bibliotheca Floriacensi Benedictina [b]. Alijs autem antiquioribus habetur *Goduuinus*. De quo hanc breuem periodum nobis præbet Campegius apud Democharem tātùm: *Beda* 694. *hic ordinauit Berechtualdum Episcopum Anglum.* At nec locum nec efflagitandas alias circunstantias porrexit, tutioris fi-
692. dei gratiâ. Igitur paucis; Beda in Ecclesiastico Chronico
694. gentis Anglorum [c] excurrit super obitu Theodorici sanctissimi Archiepiscopi Dorouernensis in Anglia, *anno sexcentesimo* (ait) *nonagesimo incarnationis Dominicæ.* Deinde pergit hoc pacto: *Successit Theodoro in Episcopatu Berechtuualdus, qui erat Abbas &c. qui electus est quidē in Episcopatū anno Dominicæ incarnationis sexcentesimo nonagesimo secundo &c. Ordinatus autem anno sequente, tertio die Kalendarum Iuliarum, Dominica, à Goduuino Metropolitano Episcopo Galliarū* [d]. En præclarum antiquitatis monimentum.

Gadinus.

a Vulgò S. *Flury*, diœcesis Aurelianēsis: non autē S. Florentij, vulgò S. *Florent*, sub diœcesi Andegauensi: Estque Abbatia.

b 1. parte.

c lib. 6. cap. 8. & 9.

d Fuit istis contemporaneus Beda.

XLVII.

Fraldus apud duos pariter Democharis Tabularios. Nec piget huic ac sucessori dare lucem à capite Catalogi: cùm nullus scriptor in aduersum iē-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

rit. In Homeliario, *Foaldus*. Et fortassis idem est quòd *Fucoaldus* sic conscriptus in Autographo Abbatiæ Floriacensis, de quo nos suprà. Taceo exemplar libri Obituũ vbi nominatur *Boaldus* vel *Fialdus*. 710.

XLIIX.

Maldabertus Campegio: vel *Nadalbertus* Sarrazino. Ignoratur quidem exactum Sedis tempus horum duorum Archiflaminum. At isto ordine retento, quem reperimus, seculum aut annorum affinia colliget quisquis, nec falsò aut ægrè, ex alio antecessore Metropolitano atque sequace historia. In Homeliario seu Martyrologijs Ecclesiæ S. Irenæi scribitur *Madalbertus*. *Ad* 730.

APPENDIX.

SISTE *gradum, Lector. Hoc loco Sedis vacatio occurrit enuncianda, duplicis Authoris nuntio: priùs quidem isto Adonis Viennensis contextu*: Vastata & dissipata (*inquit*) Viennensi ac Lugdunensi prouincia, aliquot annis sine Episcopis vtraque Ecclesia fuit: *posteriùs verò hac Aemilij periodo* [a]: Decumarũ sacrum ius militaribus viris attribuisse, adeò militibus suis (*Martelli*) omnia permisisse, vt dum hi magis quàm hostes Visigotthi sacra profanáque diriperent, per aliquot annos Lugdunensis Viennensísque Sedes viduæ suis Episcopis fuerint, militaribus iniurijs altero defuncto minimè suffecto, altero Cœnobij portum ingresso. *Vetustior autem Ado subinde enumerat annum salutis DCCXLI* [b]. *& paulò antè necnon à tergo imperatores Leonem (scilicet tertium) atque Constantinum, quem cæteri Chronologi efficiunt quintum cognomine Copronymum. Quæ tristis pastorum disiectio, aut qualiscunque abdicatio, euenit (reor) quia illis diebus grassabatur secundum bellum Saracenum & Gothorum Gallias immani*

Vacat Sedes.

741.

a Sub Childerico 3. stup. post an. 742. pag. 2.

b in 6. ætate, sub ann. 669. & 727.

mani furore inuadentium, vt se vlciscerentur, teste Io. Tillio, & reliquis passim: regnantibus in Francia Theodorico Cala Childerico stupido, mox ante strenuum liberatorẽ Pipinum breuem, Caroli Martelli filium, ac sceptri Gallici deinceps possessorem [c]. *Estq́ creditu facile tum extorta & deperdita esse Chronica aut res gestas præfati* Maldaberti *ac superiorum, ob diutina ea bella quæ à ferocissimis eiusmodi Christiani nominis Ecclesiarumq́ hostibus illata leguntur.* c ab an.751.

XLIX.

Addo, sic scribitur in duplici Democharis Authore, fortassis ad distinctionem Adonis Viennensis, quo iste fuit prior tempore. Nã Ado Vienn. scripsit vsque ad ann.890 [a]. Alioqui certè, idem Ado Viennensis Demochare multò vetustior hunc Lugdunensem simplici consonante adnotat in suo Chronico [b], post Homeliarium. De quo obiter dicam, quòd Demochares in Tabula Archiepiscoporum Viennensium [c] non peruenit vsque ad ætatem eiusdem Adonis Viennensis conscribendi, qui tamen ei notissimus fuit, & eò magis quã Burchardus & Armannus Viennenses suprà commemorati [d]. Adeoq; mirandum tantæ omissionis: quandoquidem ipse Ado habitus est Episcopus Viennensis, intérque diuos relatus ex Martyrologio Molani in Vsuardo [e]. Sedit autem noster *Addo* Lugdunẽsis tẽpore Caroli Magni, ex Adone Vienn. & Paradino [f]: qui quidem Carolus inauguratus est Rex
769. Franciæ an.769. Verùm Ado Vienn. meminit etiam istius
792. *Addonis* sub annum 792 [g]. propter Felicem Aurelianẽsem Episcopum de hæresi condemnatum, & ad perpetuos carceres Lugdunensis Archiepiscopi destinatum, sedẽte ipso
793. *Addone*, Quam rem gestã attribuit Paradinus anno 793. Legitur autem apud Democharem proximus successor *Maldaberti.*

Addo.

a Ex quibusdam in Genebrard. vel ad 878. ex Baronio.

b 6.ætat.sub ann.796.

c to.2.ca.29.

d Post S. Eucheriũ.nu.21

e 17. Kal. Ianuar.

f 2. cap. 18.

g loco cit.

L.

Ilduinus ex Adone Viennensi [a], Eldoinus Campegio [b], Eldonius Sarrazino, & Heldonius Paradino [c]. De cuius sede Lugdu-

Ilduinus.

a cit. loco.

b Seu *Eldoynus* in Homeliario prototypo.

c suprà.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

nensi à recentioribus confirmata, ipse Ado sic per homonymiam ferè locutus videtur: *Post Adonem nepos eius Ilduinus paululùm Lugdunensem Ecclesiam non Episcopus tenuit:* (ait) & *abscedens Lirinis insulæ Monasterio monachalem conuersationem suscepit.* Qui textus Adonis reponitur sub ann. sal. 796.[d] vtpote quòd ea solari reuolutione floruerit *Ilduinus*, quinquennio antequam Carolus Magnus Pipini maior natu esset Augustus Romanorum Imperator declaratus[e]. De Lirinensis verò insulę situ & regione. Vide opiniones sub *D. Eucherio*[f]. 796.

d In 6. ætat.
e dictus ann. 801. & 33. regni.
f num. 21.

L I.

Leidradus.

Leidradus sic dictus & seculari dignitati intentissimus, ac honori Reipublicæ vtilis, ex Adone Viennensi: at ex Actis solennibus, *Ledradus.*[a] Ante Episcopatum, Magister habitus est sacri Palatij sub Carolo Magno, seu Bibliothecarius eiusdem Imperatoris: quo postea procurante creatus est Archiepiscopus valde doctus: sedemq; tenuit ad annum 799, ex eod. Adone[b]: tum de eo loquitur Paradinus ad annum 806. & pergit Ado eius meminisse anno 814. Quo tempore, Ludouico Pio imperium suum inchoante, Monachatum professus est in Cœnobio S. Medardi Suessionensis: multáque priùs ab eo instaurata sunt pia loca Lugduni, teste ipsius Epistola ad Imperatorem recẽs impressa Lutetiæ,[c] ex Paradino. Reuerẽter suscepit reliquias S. Cypriani, in Ecclesia S. Ioannis[d] honorificè reconditas: sed tamdem sublatas à Caluinitis ciuitatem inuadentibus an. 1562[e]. 799.

a Extât apud Parad. 1. cap. 20.
b 6. ætate.
c ann. 1605 ex Massono. Parad. ca. 19. & 20.
d Cathedrali.
e à die Iouis penult. April.

Nescio tamen à quonam Authore Paradinus didiscerit corpus S. Cypriani sub annum 806. Carthagine allatum à Ratberto Caroli Magni Legato, Siquidem de ijsdem asportatis reliquiis hæc legimus ante annos centum apud Bedam[f], qui postquam in Martyrologio[g] dixit: *Carthagini natale Sanctorum Sperati, Narthali, Cythini, &c.* adiunxit: *Horum reliquiæ cum oßibus beati Cypriani & capite* S. *Pantaleonis martyris* (inquit) *ex Aphrica in Gallias translatæ venerantur Lugduni in Basilica Beati Ioannis Baptistæ*[h]. Vnde aduertendum, videri Bedam loqui de eiusmodi Æde sacra déque reliquiis verbo præsenti, tanquam de re iam tum veteri, suo æuo, aut

f Obiit ann. 700. Genebr. vel 731. Sigibert.
g 16. kal. August.
h Denuò Beda simile 4. kal. Iulij. ex num. 2.

quæ

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

quæ ante ſua tempora aduenerit, ad minùs ſexto Eccleſiæ ſeculo, propter aſſuetum religionis cultum Lugduni à Beda repertum circa præfatas reliquias. Ex cuius veteri textu iterum patet, Cathedrale ſolium haberi in Eccleſia S. Ioannis Baptiſtæ hoc ſeptimo ſeculo, non verò ampliùs in Baſilica S. Stephani, de quo ſitu antea ſub *SS. Albino* atque *Eucherio* Archiepiſcopis [i]: & rurſus inde manifeſtum eſt nouam eandem Cathedram Bedæ æuo antiquiorem cenſendam, ſiue minùs ſuperbam quàm quæ nunc erecta conſpicitur, ſiue hanc ipſam velut minimè bis inſtructam [k].

Cathedralis Baſilica.

i nu. 14. & 21.

k De qua nu. 37.

Viderit porro vnus aut alter hodie loquax, quonam firmo innixus fundamento arbitretur & an rite putet dignitatem Archiepiſcopatus cœpiſſe attribui Lugdunenſibus Archiepiſcopis in perſona duntaxat iſtius *Leidradi*, nec ciiùs. Etenim Gregorius Turonenſis multò antea nuncupabat Sanctos *Sacerdotem, Nicetium & Priſcum,* Patriarchas Lugduni ſedentes. Quod equidem inſigne non niſi Archiepiſcopis, ne dicam Primatibus competere vnquam viſum eſt. Præterea, ante tres iſtos Præſules, *S. Lupus* Antiſtes Lugdunenſis in prouincialibus Conciliis præfuit multis Galliæ Metropolitanis perindéq; Archiepiſcopis: & poſt eoſdem *Gaudericus* item Lugdunenſis vno ſeculo & ferè ſemis priuſquàm ſediſſet *Leidradus*. En fortiora duo in contrarium argumenta, ſuis locis fuſiùs expoſita [l].

De Archiepiſcopatu Lugdunenſi, opinio.

l nu. 28. 30.

Nullus ergo mirabitur quòd Epiſcopos Lugdunenſes ab initio vocemus paſſim Archiepiſcopos: maximè à tempore Sancti *Sacerdotis* ad hos vſque dies [m], & poſthac. Quinimò vix vllus prudens in diſputationem trahere etiam poterit quorſum id nomen Archiepiſcopi cœperimus impertiri Sanctis *Irenæo*, Zachariæ & cæteris ante S. Sacerdotem. Nam cùm ignoretur exactum tempus inchoatæ huius prærogatiuæ beneficio alicuius Diplomatis Romæ conditi, ſatiùs fuit hanc honoris præeminentiam inchoare à ſanctis Irenæo & Iuſto aut ſociis: tum quia vidimus antiquiſſimos Authores indidiſſe ſingulis horum præclara inſignia *Legati* & Præfecturæ, veriùs forſan perpetuæ quàm temporaneæ ſupra reliquos Gallorum Antiſtites tum etiã quia maior euidentia tantæ authoritatis, quæ breui & latiùs patuit ſub *S. Sacerdote*, efficit vt nobis licuerit eundem

Titulus Archiepiſcoporũ quãdo cœpit.

m nu. 31. 32.

Titulum

Titulum præuenire paulò, atque id iam iam elicere ab Irenæo, iuxta vulgarem Doctorum sententiam.

LII.

S. Agobardus a loco citato.

S. Agobardus pius Poëta, successit *Leidrado*, an. 815. ex Adone Vienn[a]. 815.
Déque eo scribit Chronicon 835.
Monasterij S. Petri & Pauli, an. 830. in Lingonensi Diœcesi, & Paradinus [b] an. 833. Deinde Baronius an. 835. sub Gregorio PP. IV. anno ipsius 8. qui eum vocat *Agobertum* [c] Et tãdem Ado prosequitur vsque ad an. circiter 840. quãdo Antistes apud Sanctonas in expeditione regia positus defungitur. Adeoq; silentio præterimus Fasciculum temporum, qui altiùs eum ascendere iubet. * Instituit professores in Theologia, ex Sarrazino Theologo Ecclesię Lugdunẽsis [d]: & eius memorias celebrat Ecclesia 8. Idus Iunij, ex Breuiario Lugdun. silentibus tamen Martyrologiis. Sarrazino *Agobaldus*: & in Homeliario *Agobertus*. 840.

b cit.
c tom. 9. col. 1007.
* Ad an. 794.
d ad an. 1560

Eius verò Opera quæ hactenus in tenebris delituerant, mox edidit Papirius Massonus [e], quando volumen hoc ad prælum ferè properabat. Alia de ipso vide parte 3. cap. 2. [f]

e ann. 1605.
f Sect. 7. §. 1.

LIII.

Amulo.

Amulo, ex vetusto Adone Viennensi [a]: vel *Hamulus*, ex priore Cãpegij editione [b]: tum *Aynolus* ex posteriore seorsum, & ex Demochare sub eius nomine: tandémq; *Amolo* ex Sarrazino Apud Adonem statuitur sub anno 841. & ipsius proximè recordatur post monachatum Ludouici Pij Imperatoris: quam professionem attribuit *anno* (ait) *ab incarnatione Domini* DCCCLXV Paradini autem mentio de ipso *Amulone* occurrit præcisè anno 855 [c]. 841. 855.

a & seq. Paradin. 2. c. 22.
b & ex Biblioth. Conradi Gesneri.
c Obiit 2. Kalend. Martij, ex lib. Obituum, sine nota anni.

Scripsit aduersus Iudæos, in lingua Hebræa apprimè doctus, ex Campegio: primæ cuius editiones hunc Præsulem collocant sub anno 830. Verùm eiusmodi supputatio parum cohæret calculis pro *S. Agobardo* allatis, & sufficienti fortè testimonio corroboratis. Homeliariũ & Martyrologia Basilicæ Irenianæ hunc vocant *Sanctum Amolonem*.

LIV.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 2.3.253

LIV.

S.Remigius doctissimus fuit, & summus sacri Palatij Lotharij Imperatoris Capellanus, seu Magister ac Præses Regiæ Capellæ. Hinc etiã eum multis donis suam sedem Imperator studuit perornare: veluti constat ex Archiuis Augustæ Lugdunẽsis Ecclesiæ; quas ideo nostris conspectibns exponere tandem non dubitarunt D. D. Nobiles Canonici ab insigni Capitulo ad hoc designati. Atque hîc inchoamus scrinia eiusdem Ecclesiæ palam facere. Itaque sic decernit Lotharius Ludouici Pij Franciç Regis ac Imperatoris filius. *Ad aures serenitatis nostræ perductum est* (ait) *agente hoc maximè venerabili & nostræ celsitudini deuotissimo Pontifice Remigio, quomodo sancta Lugdunensis Ecclesia aliquando ditissima, & rebus latè florentissima, ac religione præclarissima fuerit, Pontificibus eius in hoc studium magis impendentibus, vt non modo Deo fecunda generosaq́; filijs existeret, verùm & facultatibus atque potentia seculi ad fastum mundi comprimendum opulentissima redderetur, &c. Visum est dignationi nostræ, dono & largitione rerum nostrarum eam nunc ad præsens aliquantulum promouere, quòd donec ad primam formam (si possibile sit) perducatur, semper ob venerationem loci & Pontificis, vbi opportunitas se dederit, id ipsum animo residebit. Conferimus ipsi sacræ & primæ Gallorum Ecclesiæ pio animo, promptissima voluntate, simplici corde, quòd deinceps firmum esse & stabile permanere cupimus Cœnobium cum suis omnib. ad illud pertinentibus in honore D. N. Iesu Christi, sub inuocatione beatissimi Martini Episc. & Confessoris constructum*, quod Saueniacus publicè vocatur, &c. *Data 2. Idus Septemb. anno Lotharij Imperatoris in Italia XXXIII. & in Francia XII. in villa Gerniaco.* Cuius indictæ diei, si vulgus Chronologorum hodiernæ tempestatis inspexerimus, & vocem Italiæ pro Imperio quis audeat assumere: sanè annus iste salutis esset octingentesimus LXXIV. quo equidem celebrata putaretur eiusmodi actio. Et ratio est, quia vulgares eundem Lotharium imperio donatũ allegant sub anno DCCCXLI. Sed profecto hic scrupulus temporis *S. Remigij* aduersari censetur calculo *Amulonis* prædecessoris. Propterea faciliùs creditur supputationem huius Chartæ aliò diuertere circa nomen portionis Italiæ: & vocem Franciæ veriùs

Dotatio Ecclesiæ Lugdunensis.

Conuẽtus Saniniaci

quoque illic sumptam pro Burgundionum regno: quia iste Lotharius Francorũ sceptra non tenuit; at Carolus Caluus eius frater iisdem prorsus annuis reuolutionibus. Igitur sufficiat hoc statutum reuocare ad annum octingẽtesimũ 856.
quinquagesimum sextum. Non autem seriùs vt neque citiùs: eo quòd Lotharius vita functus est illo vel sequenti anno, inchoante: & præcedenti videbatur *Amulo* sedem adhuc occupasse. Hæc de primo Chronico *S. Remigij*. Deinde verò, is perseuerabat esse Archiepiscopus anno 859. In- 859.
dictione 6. 18. Kal. Iulij, ex libello proclamationis Domini Caroli Calui Regis, apud Pithoëum in Annalib[a]. Restituit Ecclesiam deperditã S. Irenæi, [b] simúlque ampliationem priuilegiorum Abbatiæ Insulæ Barbaræ procurauit anno præfato, ex allatis à Paradino [c]. Vnde tutum non est protrahere superioris Amulonis sedem vsque ad ann. 865. sub prætextu leuioris coniecturę & homonymia in Adone deprehensa, qui ad institutum de eo non loquitur: sed obiter, dum suprà ex professo meminit professionis monasticæ Regis Ludouici Pij: & maximè quia alij Chronici [d] tradũt eundem Regem in Cœnobium detrusum anno. 833. seu 834. Calculi autem Pithoëi & Paradini innituntur singularibus publicorum instrumentorum circunstantiis, quibus fas est hac in parte maiorem adhibere fidem. Fertur autem eundem S. Remigium Canonicos S. Iusti effecisse seculares, qui priùs ex Sidonio Apollinari verè Monachi fuerãt ante seculum S. *Patientis* Archiepiscopi [e]. Publicum cuius rei instrumentum apud Paradinum [f], constat exaratum anno 868. vbi enarrat primò quoque fundatum ab 868.
ipso Remigio Monasterium Saxiaci.[g] Alia ad calcem[h] pro quodam Concilio Cabilonensi.

a Francorum fol. 379.
b de qua inferiùs alia. nu. 68.
c 2. cap. 105 & 106.
d Ioan. Tillius in suo Chronico. Ex Æmil. fol. 54. in Cœnobio D. Medardi.
e suprà num. 23.
f cap. 23. & 102.
g cit. cap. 23.
h par. 3. ca. 4. sect. 4. §. 1. Obiit 17. Kal. Ianuarij ex libro *Obituum*.

L V.

S. Aurelianus, ex nobilissima familia cretus, & antea Abbas Athanatensis Lugduni, tẽpore *S. Remigij* cui successit, teste duplici authore Democharis & alijs [a]: Prædia attribuit constructo Monasterio [b] Saxiaci, ex Guil. Paradino [c], cuius Authoris Codex, & editio calculi deprauatur paulò. Veriùs enim sedit ab anno 869. quàm 859 san- 869.
ctus iste Aurelianus Lugdunensis Antistes: pro cuius constitutione

a Parad. c. 23.
b vulgò *saix*.
c loco citato.

ſtitutione ac ſede latet quædam controuerſia paucis dirimenda, quantum ſaltem hac vice poſſit obtineri. Id primùm dicimus. Ex tribus Martyrologiis Romanis dudum citatis indicatur iſta periodus: *Lugduni depoſitio Beati Aureliani Arelatenſis Epiſcopi*, 16. *Kal. Iulij*. Hoc loco Baronius[d] ſentit ipſum eundem eſſe qui vocatur Aurelius Epiſcopus Arelatenſis, ſuffragator ordine ſecundus in Concilio prouinciali V. Aurelianenſi an. 552. & cuius patres[e] deſcribit Demochares[f], præſide ibidem S. Sacerdote Lugdunenſi Archipræſule[g]: neque is aut alia Martyrologia vſpiam meminerunt alicuius Pręſulis Lugdunẽſis, qui vocetur Aurelianus. Ex altera etiã parte, Campegius in prima editione[h], dicit quòd *Sanctus Aurelianus Lugdunenſis ob vitæ ſuæ perfectionem, in Arelatenſis Eccleſiæ Antiſtitem aſſumi meruit*: ſiue concipiat eum duntaxat oriũdum Lugduni, & inde Arelatem illectum, ſiue ipſum priùs Eccleſiæ Lugdunenſis præfecturam exercuiſſe, velut ſuccedentis duplicis honoris digniſſimum, vel ſic aliò propter varia ſuorum meritorum incrementa tranſlatum. Quæ poſterior ſententia cohærere nequit, ſaltem cum præfato Aurelio Arelatenſi, renitente temporum diſcrepantia, cùm tria interijciantur ſecula.

Igitur alius eſt Aurelianus ille, qui præfuit Arelatenſibus. Atque reuera opinio hoc nouo fulciri videtur argumento, & quidem triplici: Primò, quia vox Aurelij Arelatenſis caret ea ſufficiente affinitate cum nomine Aureliano quanta opus eſſe creditur, vt vix rite in eundem Antiſtitem coëant. Secundò, quia in Abbatiæ Saxiaci Archiuis extant ſui nominis monimenta à Paradino propriis textibus enunciata, in quibus *Aurelianus* inſignitur Archiepiſcopus Lugdunenſis hoc præſenti æuo.[i] Tertiò, quia Catalogus Epiſcoporum Arelatenſium imperfectè à Demochare conſcriptus verſus exitum, minimè prorſus chartis mandauit tale nomen Epiſcopi: neque ad tempora peruenit iſtius Lugdunenſis: cùm finiat ſub Ioanne Arelatenſi tempore Caroli magni, patris Ludouici Pij dudum etiam vitâ functi: ſedes autem huius noſtri *Aureliani* deprehenditur ſub Carolo Caluo ipſius Ludouici primogenito[k]. Tandem ergo conſiſtimus datæ aliorum Authorum fidei,

d in Martyrolog.

e num. 52.

f tom. 2. c. 17.

g ſuprà num. 31.

h an. 1537.

i an. 859. vel 869.

k an. 29. regni ſui. Tilius.

ac veritati satis firmatæ de ipsa sede Lugdunẽsi *Aureliano* concessa, siue tanquam deprompta ex eius depositione Lugduni celebrata, prçter allatum argumentorum ternarium: siue potissimùm quia Baronius etiam in suo Martyrologio & Tabula exprimit quatuor Arelatenses Episcopos illic inter duos rite habitos, videlicet SS. Trophimũ [l], Honoratum [m], Hilarium [n], & Cæsarium [o]: at certè idem Baronius Aurelianum præterit omnino, simúlque Demochares vetustum Cæsarium [p].

l 29. Decẽbr.
m 16. Ianuarij.
n 5. Maij.
o 27. Augusti
p 17. Iunij.

Pro exitu, adnotemus insigne donum Caroli Calui illustrissimi Principis. Sic enim fatur in typo. *Concessimus Ecclesiæ Beatiß. protomartyris Stephani Lugdunensis, cui venerabilis Aurelianus Archiepiscopus præesse dignoscitur, Ecclesias villasque cum omnib. ad eas pertinentibus in pago Lugdun. positas, etiam longo iam tempore ab ipsa Ecclesia alienatas: videlicet Ecclesiam S. Laurentij cum beneficiolo, Genoliacum villam cum portu & mercato* [q], ac cætera attribuit quæ renouãtur à Ludouico Baldo eius filio, vt infrà. *Actum in Stirpiaco villa, anno* V. *Imperij, & in Francia anno* I. Alia igitur egregia donatio seu confirmatio Balbi pariter Imperatoris simul & Regis Christianissimi, hæc fuit, qualis sequitur ex perlectis Archiuis Ecclesiæ. *Deprecatione dilecti nostri ducis Bosonis* (inquit) *res Ecclesiæ Lugdunensis, cui venerabilis Archiepiscopus Aurelianus præesse dignoscitur, sub immunitatis nostræ defensione, sicut genitorem nostrum diuæ memoriæ Carolum Augustißimum Imperatorem fecisse suscepimus, ipsi Ecclesiæ & suo Præsuli roborando confirmamus: videlicet in pago Lugdunensi Nantoadense Monasterium & Sauiniacense, cum appendit ijs eorum, quæ quondam Lotharius Imperator patruus noster per suæ authoritatis præceptum Lugdunensi Ecclesiæ in honore Beati Stephani protomartyris dicatæ condonauit: & immunitatem villæ Orbanæ iuxta ipsam ciuitatem, & Ansam villulam in vsus fratrum, &c. Actum Trecas 2. Idus Septemb. An. I. regni*, hoc est salutis 879. Itẽ alia eius Chartula sic habet: *Consilio gloriosißimæ genitricis nostræ Hyrmingardis, & pro sincerißimo Aureliani Didascali obsequio concessimus Ecclesiæ Beatiß. Protomartyris Stephani Lugdun. cui idem venerabilis Aurelianus Archiepiscopus præest, Ecclesias villasq́; in pago Lugdun. sitas, Abbatiam S. Martini, quæ Atanacus vocatur, in pago Viennensi villam Turnonem, in Gratianopolitano Calonicas, in pago Brionensi, Augustanensi, Belnensi, Cauillonẽsi, &c.*

q Dotauit quoque Ecclesiam S. Irenæi.

Fũdationes.

875.

Facultates adauctæ pro Ecclesia Lugdunensi.

879.

&c. Lugduni XV. Kal. April. An. DCCC. XCII. & An. I. regni
892. Burgundiæ seu Prouinciæ. Huius autem beneficentiæ recordatio perutilis est expetitæ Chronologiæ sancti Põtificis; præterquàm rei pro eo gestæ: quæ historia ideo simul efferri debuit, vt inde Chronicon venaremur.

Eiusmodi autem nostri *Aureliani* festum non adnotatur quidem in Breuiarij Lugdunensis editione Sed tamen in nonnullis exemplaribus Ecclesiæ S. Nicetij calamo manuali inscribitur ad mensem Iunij [p], in eaq; celebratur: & liber *Obituum* dicit simpli verbo eum è viuis decessisse 4. Nonas Iulij, absque anni nota.

p Die 16. aliis 17.

L V I.

Aluualonus, profertur quidem obiter immediatus successor S. Remigij à Paradino [a], post Campegium in omnibus editionibus. Verùm censetur, in præsenti, Aureliano postponendus; triplici ratione. Imprimis, quia ex publico Burchardi Archiepiscopi instrumento alibi apud Paradinum edito [b], eidem disertè prefertur S. Aurelianus. Secundò, quia Sarrazinus hanc prælationis seriẽ obseruat post Homiliarium. Tertiò, quia cùm adpareant
893. Acta de sede S. Remigij [c] ad ann. saltem 868. (& forsan diutiùs sedit) vix vllum superest tempus interiectum, ne quidem agnoscitur ferè semiannus, quo inter SS. Remigium atque Aurelianum opportunè commisceri possit Aluualonus: superest autem diutinum & admissu facillimum inter eund. Aurelianum & sequentem Austerium; vt pote cuius historia inchoat tantùm annis quadraginta quatuor post deprehensum probabilem annum primum Aureliani. Quarta autem & potior ratio illucescit clariùs ex firmissimis Rescriptis Ludouici Balbi Imperatoris in gratiam præcedentis S. Aureliani. Qui quidem Princeps
895. ex aliis quoque Actibus demonstrat tutius seculum ac præsentem ordinem nostri Aluualonis, his notulis *Pro sincerissimo Aluualone didascalo nostro concessimus Ecclesiæ B. Protomartyris Stephani* Lugdun. *cui Aluualo Archiepiscopus præesse dignoscitur, Ecclesias in pago* Lugdun. *pro nob. & pro nostris genitorib. scilicet, Bosone glorioss. Rege, ac auis & proauis, sis Ararim Abbatiam S. Martini, &c. Contulimus quoque Ecclesiam S. Irenæi*

Aluualonus.
a lib. 2. ca. 23.
b 2. cap. 106. vlt.
c supra n. 54. vide par. 2. n. 24.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

ad stipendia Canonicorum ibid. seruientium, &c. vt suprà. Et post pauca: *Volumus quæ ibidem largita sunt aut reddita, seu ab alijs quibuscunque collata, sub nostra immunitate firma & stabilia perseuerent, sicuti Remigius cæteriq; eius successores tenuerunt* [d]. *Actum est præceptum apud* Lugdunum *An.* DCCC.XCV. & ann. I. Imperij. Cæterum, iste Archiepiscopus Campegio seorsum dicitur Alimala; in Demochare Almoala, Sarazino Annala, & in Homeliario Aluuala. Obiit autem 14 Idus Aprilis ex libro Obituum, qui annum defectus minimè recolit.

d Num. 55.

LVII.

Austerius subscribitur certè cuidam Bernardo Archiepiscopo apud Campegiū vbique, & in Homeliario. Sed dum is vnus Author Bernardum alium postea repetit absoluto ac solo nomine: ideo de ipso breui sumus dicturi seorsum, vt liquet inferiùs [a]. *Austerius* verò hunc ordinem meritò retinet, propter res hisce annis ab eo præclarè gestas, tanquam historicæ veritatis, Sedis & Chronici ostentatrices, quales habet Paradinus [b]. Etenim habuit Concilium prouinciale Cabilloni ad postulationem Girardi Episcopi Matisconensis, & quidem sub anno 883. secundum quosdam. Sed veriùs anno 915. scilicet in eum finem quem infrà enarrat Catalogus Episcoporum Matisconensium sub S. Girardo [c]. Alioqui certè prior nota [d] reluctaretur antecessori Archiepiscopo Aluualoni. Necnon etiam ex alio veteri instrumēto, quale profert idem Paradinus [e], sedem iam possidebat anno 913. itemq; ex Chronico Maticensi, post annum nongentesimum decimoquintum [f]. De alia Cabilonensi Synodo legatur tertia pars sub id tempus. [g]

Austerius.

a num. 61.

b 2. ca. 26. ponit ad marg. 881.

c par. 2. n. 26.

d 883.

e 2. ca. 25. super Comitib. Lugdnn.

f Ex titul. Matisconensib. nu. cit.

g Cap. IV. Sect. IV. §. 3.

913.

915.

Sed dignum notatu deprehendimus Priuilegiū in Archiuis, quod est Sergij Papæ tertij, idq; in hunc modū hactenus palā inuisum. *Austerio Archiepiscopo, &c. Quando Metropolita diuino iussu obierit, liceat Ecclesiæ Lugdunensi & Suffraganeis eius, quem diuina clementia prouiderit ex ipsa Ecclesia eligere & Canonicè sibi ordinare Antistitem. Similiter & de Suffraganeis statuimus, vt eorum quolibet defuncto, qui à Metropolita & viduata Ecclesia electus fuerit, canonicè ordinetur. Mense Maio, Indictione* XIII [h]. Id ius hodie quidem obsoletum est in quacunque Galliarum prouincia, nimirum à tempore Leonis Papæ

Archiepiscopus Lugd. nominat Suffraganeos.

h Sedit ab ann. 906. ad 913.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

Papæ X. & Francisci I. Regis Christianissimi, qui mutuò concordata inierunt de regia Episcoporum nominatione [i]. Sed Deo duce reuiuiscet aliquando hæc vetus & syncera eligẽdi potestas. Obiit Austerius Idibus Nouembris, ex libro Obituum.

i An.1517.

LIIX.

Anchericus, — 927. — in vtraque Tabula Democharis hoc ordine, & pariter in Campegio seorsum. Sedit autem anno 927. ex Paradino, describente iura quibus ipse tum liberè renunciauit in commodum Basilicarum SS. Irenæi & Iusti. Atque reuera ex alio manuscripto vidimus eum tunc præfuisse in Synodo Carilocensi de quo parte 3. [a] Creditur obiisse 18. Kal. Ianuarij, ex lib. Obituum.

Anchericus,

a Cap.4.§.4.

LIX.

Guido, ex Homeliario & Campegio: vel *Guydo*, ex Paradino [a]: tum *Vuido*, ex libro Obituum: atque Guidistra, ex Sarrazino. Quando cœperit, non legitur. Veruntamen duplex habetur de eo Chronologia. Prior liquet ex Bulla Leonis Papæ VII. quam Pontifex misit ad Archiepiscopos Guidonem Lugdunensem, Tutolonem Turonẽsem, Geruueũ Bituricensem, Gerlannũ Senonensem & Artaldum Rhemensem, hoc ordine: qua Põtifex testatur corpus sancti Benedicti quiescere in Floriacensi Abbatia [b]. Sedit autem ipse Leo ab ann. nongentesimo trigef. septimo ad sequens ferè quadriennium. Pro posteriore nota, idem *Guido* præfuit Synodo prouinciali
935. Trenolchiano ann. 944. ex Archiuis tertia parte decẽtiùs
944. renunciatis [c]. Istam verò successionem ei vno consensu attribuunt præfati Authores, vt sedem fortassis inchoarit circa annum 935. Aliud nihil: præterquàm obierit Nonis Octobris.

Guido,

a cap.554. loco citato.

b In biblioth. Floriac. pag. 240.an.1605

c cap.5. Sect. 9.

LX.

Bernardus, dum bis à Campegio tantùm adnominatur tribus interiectis, & semel à Sarrazino ante *Anchericum*: tandem ei hunc vnicum repetitionis Campegianę locum censuimus asseruandum, velut posteriorem Campegij, perindeq; tutiorem: donec potior rei notio occurrat.

Bernardus,

Quippe

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 2.3.253

Quippe Paradinus eũdem solùm post *Guidonem* collocat, 946.
at citra omnem Chronologiam, quam posthac contueri percuperemus. Vix autem citiùs primũ suæ sedis annum eidem hac vice concendendum putamus, quàm nongentesimum quadragesimumsextum.

LXI.

Amblardus.

Amblardus restaurator Abbbatiæ Athanatẽsis anno præcisè 956. ex Paradino[a]. Sarrazino *Ambladus*, post *Bocardum*, qui tamen veriùs mox adsequitur. Obiit autem 8. Kalend. Iunij ex breuissimo lib. Obituum. 956.

a Cap. 29.

LXII.

Burcardus.

Burcardus, Conradi Imperatoris filius[a], Campegio dictus *Brochardus* in vtraque editione, & Sarrazino *Bocardus* bis ab eo in sede collocatus. Vnde prior quidem apud ipsum præfertur *Amblardo* mox allato, sicut & vnicus eius nominis à Campegio ac Paradino recognitus, qui tali serie nominatur *Boruardus* in Homeliario. Deinde posterior eidẽ *Amblardo* sufficitur, necnon in repetitore quoque Homiliario vocitatur *Borcardus*. At sine Chronologico examine sic *Amblardum* interserunt Bocardumq; repetũt idem Homiliarium, liber Obituum, ac Sarrazinus. Hæsimus verò, vtrum duos Burchardos à fronte seorsum cõstitueremus certo aliquo ordine: aut vnum duntaxat, & vbinam. Etenim variæ Chronologicorum discrepãtiæ, quæ passim leguntur pro præsenti themate, nos eò repetitionis & commixtionis vocum ferme compulerunt: vt hoc faciliùs pacto tot ac tanta historicorum aut temporum discrimina in concordiam reuocare possemus: maximè quod inde coniectaremus, Sarrazinum nõ abs re forsan duplicem Burchardum Lugdunensem Archipræsulem apposuisse: vel sanè ita suspicari liceret. Verùm hîc nonnulla paucis cogimur præmittere, vt simul eiusmodi controuersiam nitamur & pergamus diluere. Ex vna parte *Burchardus* Lugdunensis sedit primùm anno 979. teste publico ipsîus instrumento apud Paradinum. libro 2. Cap. extremo. Deinde nonnulla de illo patent an. 999. ex recentiore historia Lugdunensi Claudij du Rubyz. Tertiò Paradinus cap. 31. alia 979. 999.

a Dictus 2. huius nominis. Imperauit ab ann. 1025. ad 1040. & filius Henricus dictus Niger hinc ad 1057 frater Burchardi Archiepiscopi.

1014. alia eius Acta exerit ann. 1014. quãdo Præsul à Rodulpho Rege Burgundo obtinuit restaurationem Monasterij S. Mauricij [b]. Quartò & vltimò, eiusdem denuo seculum ac
1025. sedes liquet an. 1025. ex prouinciali Cõcilio Ansano, quod ipse tum habuit cum Burchardo Viennensi Archiepiscopo [c], Amirone Archiep. Tarentasiatensi, & pluribus, veluti nos ipsi hausimus ex veteri manuscripto volumine, cuius inscribitur caput, *De Titulis antiquis Ecclesiæ Matisconis* [d]: è quo velut è primario fonte oportuit *Philibertum Bugnonium* ac Paradinum suam huius propositi historiam deprompsisse, quam deinceps in lucem edidère: at quibusdam immutatis [e]. Hæc est vera sedes aut totum recognitum tempus *Burchardi*. Ex alia parte, idẽ Paradinus anteriore cap [f]. profert *Almaldum* Archiepiscopum, quem nominat proximum *Odolrici* successorem: & editio in margine statuit annum DCCCCLXXX. Idcirco eidem etiam postponit *Burchardum*. Quo sensu vel ingens sequeretur historica contradictio: vel duos extitisse Burchardos Lugduni, vnum quidem ante *Odolricum* atque *Almardum*, alterum verò ipsis successisse. At certè quotquot de *Burchardo* Lugdunensi loquuntur, eum Conradi filium prædicant [g], etiamq; Paradinus variis in locis citatis. Igitur, ex ipsorum mente, vnicus præfuit *Burchardus* Ecclesiæ Lugdunensi: & quidem hunc antecessionis ordinem ei adscribimus, propter cætera rationum momenta conuenientiùs enuncianda inferiùs sub *Almardo* [h], pro absoluendo huius controuersiæ exitu. Itaque duplicẽ huius nuncupationis Archiantistitẽ hîc non extollimus; nisi quandoque secundus quidam magis eniteat.

Quãdo Comitatus Lugdunensis ad Ecclesiam translatio cœpit.

Obiter autem commemoro vim triplicis argumenti recentioris alicuius authoris [i], qui docet Ecclesiã Lugdunensem cœpisse sub isto *Burchardo* Comitatũ Lugdunensem iuraq; fori possidere in titulum: imprimis argumento ab antecedentibus, quòd scilicet ante hoc tempus priuati duntaxat nobiles laici eâ dignitate pollebant, tum ab Imperatoribus tum à Regibus accepta. Deinde alio à comitantibus, quòd nimirum Rodulphus postremus Burgundiæ simul & Lugdunensis Galliæ Rex, suum regnum testamento deuouit Cõrado, & Imperatori Henrico 3. eius

b In regione Valesiorum vulgò *Chablaix*, priscis Agaunum, & apud Sarrazinum Agãnentense, in honorem SS. Martyrũ Machabæorum.

c Suprà nu. 21. §. Cæterũ.

d Fol. 178. b. & 179. a. Extabat in thesauro Ecclesię Matisc. dictus liber catenatus.

e De quib. in Catal. Matiscon infrà, nu. 34.

f 30.

g S. Antoninus Florẽt. 2. par. cap. 8. tit. 16. §. 1. & 2. vocatque Chunradũ.

h Num. 64.

i Claudius du Rubyz li. 3. cap. 31. tamẽ cũ homĩnij iure tunc Imperatori reddi cœpto & postea Regib. Franciæ persolui solito: ann. 1030. moriẽte Roberto Rege.

filio *Burchardi* Præsulis fratri, quos probabile fuerit in fauorem sui sanguinis perpetuo dono vrbis ditionem & Comitatum tunc connexuisse Lugdunensi Ecclesiæ. Ac denique tertio argumento à consequentibus: quòd deinceps & hactenus Ecclesia Lugdunensis id Comitatus insigne possidet. Hæc ille. Reuera videmus Tritemium [k] & Io. Tillium [l] obitus Rodulphi testatoris meminisse. * Sed potissimùm quando Paulus Aemilius scribit Rodulphum morientem *diadema cæteraque Regni insignia ad Conradum misisse, & Henricum eius filium hæredẽ* instituisse [m]: hæc vniuersum subiicit idem Aemilius: *Vrbium illarum, in quibus & Lug-*
dunensis Pontifex numeratur (inquit) *dicto audientes sunt, præsidia* 1031.
arcibus recipiunt, &c. * Ista autem, ex Antonino Florẽtino [n], 1032.
gesta sunt ab anno sal. 1031. & deinceps. Quos Authores quatuor non allegat ille recens. Ex eiusmodi verò textibus aliisq; adiunctis, tanquam posteri euentus experientiâ innixis; sanè verisimili argumento inferre licet, Lugdunensem Ecclesiã cœpisse confusum aliquod tẽporale ius nanscisci in ciuitate atque prouincia, ex mera possessione sine vllo Rescripto. At nõdum tunc specialis prærogatiua Comitatus eidem Ecclesiæ creditur acquisita. Quippe tali sententiæ impedimento est Vuilelmus nobilis laicus, qui postea legitur Comes Lugdunensis sequenti seculo, seu anno 1107. tempore Hugonis Archiepiscopi: idq; patet ex imperfecto eo instrumẽto quod diuulgat [o] Paradinus. Nota autem inchoati seu attributi Comitatus atque imperij dilucidè apparet ab anno CIↃ.CLVII. & sequẽti decennio sub Archiepiscopis Eraclio atque Guichardo [p], veluti deprehendimus ex prototypis in Ecclesiæ Gazophilacio coràm ostensis, ac præfato recentiori historiographo ignotis: qui ideo ex leui duntaxat coniectura, ne dicam fallaci, Comitatum Ecclesiæ à tempore *Burchardi* emersum videri est arbitratus.

Iam, cùm noster *Burchardus* sit oriundus ex illustri Saxonum Principum sanguine in Germania: dicam circa eam gẽtem & id m seculum, quòd Burchardus Abbas Hirsfeldensis, factus est Episcopus Herbipolensis ad ann. 930. isq; est sanctus, de quo Martyrologia [q]: quem tamen Baronius duobus fere seculis præuixisse facit [r]. Tum floruit alius

Burchardus

k Pag. 35. ex editione Basileensi. scripsit an. 1508.

l In Chron.

* Obiit ann. sal. 937. At ex Sigiber. 936. qui tamen eius postea testamentum narrat ann. 1019. fuitque vltimus Rex Burgundiæ.

m Sub Henrico I. post ann. 1031. & ante an. 1061 apud quẽ regnauit Rodulphus annis 30.

* Alia nu. 76. §. obiter.

n Loco cit.

o 2. ca. 25.

p Nu. 76. & 78.

q Prid. Idus Octobris.

r Ann. 791. ibid. Vsuar. & Beda.

Seriùs distinctè tractatus est.

Burchardus Episcopus Vuormatiensis [f], scriptis clarus an. 1008. [t] & plures sub id tempus, omnes apud Abbatem Vrspergensem [u] atque Tritemium [x]. Non lego tamen quòd iste Lugdunensis fuerit primùm vnus illorum: etsi inde sequuta translatio sit creditu facilis, cùm omnes pari seculo sub eadem appellatione floruerint. Preterimus gesta quædam intemperantis animi eidem ferè attributa, & nuper apud veteres autographos reperta à Baronio, inq; 1034. suos Annales congesta sub anno Seruatoris 1034. & Benedicti Papæ noni an. 1. [y] tum alia insuper omittuntur perperam acta à quodam anonymo Præsule, & ibidem pariter recensita, qualia nonnulli arbitrantur referenda ad eundem Burchardum [z]. Quippe sufficit author ille. Hunc ergo quisque adeat; nec rem frustrà refricemus, ne nauseam pariat. Obiit Burchardus 4. Idus Iunij, ex libello Obituum.

f Opera Othonis 3. Imper. qui obiit 983. Baron. to. 10. Annal. col. 1971.
t Sigibertus & Trite. pag. 57.
u pag. 227. in editione Basileensi.
x pag. 103.
y tom. 11. sub Conrado Imperat. ann. 8. & Michaële Imper. an. 1. Moguntiæ 165. col 160.
z Adam Hermanus, lib. 2. cap. 49. & 50. ac Cōtr. edit. vlt. ex Cod. Augusta. hoc an. & 1036.

LXIII.

Odolricus, in Homeliario; deinde Campegio *Oldoricus*, & Sarrazino *Odoloicus*; ex Paradino immediatè præcessit *Almardum*: cui Authori maior fides hac in parte velut discurrenti adhibetur, quàm vnis vocibus Campegij, aut paucorum qui eum vocitant *Oldericum*. Quia verò *Burchardum* eidem *Almardo* præfigimus: cōcluditur hunc *Odolricum* proximè *Burchardo* successisse. Cuius dies & anni ignorantur quidem: verùntamen ex collatione antecessoris facta cum successore, rectissimè creditur eum sedisse anno circiter 1042. millesimo quadragesimo secūdo.* Sed nobis tandem succurrit firmissimum suæ proximę post Burchardum successionis testimonium, & singularis electionis: dum volumen hoc ad prælum properaret. Etenim sic habet strictior textus vetusti autographi [a] recèns à Baronio editi: *Fuit dissentio per maxima post mortē Burchardi de Præsulatu ipsius sedis* (ait.) *Primus omniū præfati Burchardi nepos supra modum superbissimus relicta sede Augustana procaciter Lugdunensem arripuit, qui post multas nequitias captus perpetuo est condemnatus exilio. Post ipsum quidam Comes Gerardū filium suum sola præsumptione authore substituit. Romano Pontifici suggestum est vt Odilonem Cluniacensis Monasterij Abbatem eligeret: sed vir religiosus renuit fieri. Henrico*

Odolricus.

* Fuit annus 11. Henrici Regis 1.

a Author est Glaber. lib. 5. cap. 4. ex Baron. loco cit.

Duo ambiētes Archiepiscopatū Lugd. minimè cōsecrati.

Regi apud Vesontionem suggestum est ab Episcopis & plebe, vt virum æquè tali ministerio dignum Odelricum Lingonensis Ecclesiæ Archidiaconum Lugduni constitueret Pontificem: atque illico restituta est totius prouinciæ requies & pax diu optata cum gaudio. En præclara sexagesimi tertij Archipræsulis origo: qui etsi inter medios videatur habuisse nepotem anonymum atque homuncium Gerardum: tamen neque hi duo neque Odilo huc compellũtur in album Archiepiscoporum: tum quia de horũ consecratione non liquet, tum maximè quia Tabulariorum vulgus eosdem minimè ad scripturæ capita ausus est reponere, talésq; insignire. Itaque solo nomine tenus hodie reuelata sunt. Obiter aduertendum, quòd idem Odolricus publicam pœnitentiam & restitutionem suscepit alicuius anonymi *Dynastæ super Altare S. Stephani* Prioratus Cariloci [b], *de omnibus malis* à se illatis tum eidem Ecclesiæ, tum *circuniacentibus terris ac villis ad præfatum locum pertinentibus*, in præsentia Almanni Decani Claustralis Abbatiæ Cluniacensis, Roberti Prioris Carilocensis, ac *plurimorum nobilium & optimatũ totius regionis tam Clericorum quàm laicorum, &c.* Sic rem mutuati sumus ex Archiuis eiusdem Prioratus [c]. Multa dona idem Odolricus impertitus est Ecclesiæ, tum vasa aurea & argentea, ex Obituum Volumine.

b de eo. par. 2. nume. 23. & 24.

De Prioratu Cariloci.

c sine Data.

LXIV.

Almardus, primùm Abbas S. Benigni Diuionẽsis, diuinitus à Clero electus est, & confirmatus à Gregorio PP. veluti absolutè loquitur instrumentum à Paradino exscribente digestum [a] his notis ad calcem: *Sancti Domini Gregorij Papæ, Sancti Henrici Regis, Sancti Hugonis Archipræsulis.* Ex quo loco, Paradinus, qui eum *Burchardo* anteposuit; vt ipsius seculum eliciat, infert Diploma comprobatæ electionis *Almardi* profluxisse à Gregorio v. Pont. Maximo, tempore Imperatoris, Henrici cognomine Aucupis, Burgundiæ Regis (ait) & ad caput inserit annum 980. Quemadmodum iam sub *Burchardo* præmisimus. Verùm res secus se habet, multis rationum momentis è Chronico depromptis. Imprimis, Henricus auceps dictus fuit primus huius nominis, qui imperauit dũtaxat ab an. 919. ad an. 936. ex Tritemio [b]. Sicq; non

Almardus.

a 2. cap. 30.

b pag. 32. vel ex aliis ab an. 920. ad 938.

non attigit ætatem *Almardi* à Paradino connotari ſolitam; nec habitus eſt Burgundiæ Rex; quinimò tunc temporis Ricaredus [c], deindeq; Rodulphus eius filius Regnũ Burgundionum poſſidebat per annos triginta, ex Paulo Æmilio [d], ac è viuis diſceſſit an. 936. ex Sigiberto [e]. Secundo loco, anno præfato 980. Paradini, imperabat Otho 2. ab anteriore ſexennio [f]: eique ſucceſſit filius Otho 3. vnctus Rex ab an. 983. [g] ex eod. Tritemio [i], qui Author manifeſtè teſtatur ipſum Othonem poſt triennium in Imperatorem Romæ conſecratũ à Gregorio Papa V. Attamẽ huius Pontificis ſedes cœpit tantùm anno 989. excit. Tritemio [k], vel an. 992. ex allatis in Chronico S. Antonini Florent. [l] vel denique ex aliis anno 995 [m]. ſolóque biennio [n]. Igitur ex vniformi ſaltem omnium aſſenſu ad præſens inſtitutum, nequiuit Gregorius V. ſedens anno 980. electionem *Almardi* Archiepiſcopi confirmare, quia docetur inferiùs eũ

1046. ſeriùs conſediſſe. Pro tertia ratione, vt ad propoſitum thema veniamus: dicendum quòd Nicolaus Vignerius 2. parte ſuæ Bibliothecæ hunc *Almardum* cõſtituit anno 1046. valde diſſidenti à ſuperiorib. annis: eúmq; vocat *Helinardũ*, vel *Helmar*, & nonnulli recentiores *Aimaricum* [o] Id verò ſeculum, eſt tandem ſedes tutiſſima *Almardi*: cuius profectò electionem comprobauit Gregorius VI. Pont. Max. qui tunc item biennio [p] ſedit, ſcilicet ab an. 1045. ex Antonino [q]. Nam temporibus Henrici I. & Othonum Imperatorum, nullus Gregorius Romæ reſedit [r]: quia Gregorius IV. obierat ann. 844 [ſ]. Pro quarto & vltimo demonſtrationis loco: ſedente Gregorio VI. Henricus Conradi ſecundi filius, Regnum Burgundiæ poſſidebat ab ann. 938 [t]. quem Æmilius dicit trigeſimum annum varia fortuna regnaſſe. Et anno 1046. inauguratus eſt Imperator à Clemente 2. Gregorij ſucceſſore, dictúſque eſt Henricus 3. Niger, ex Nauclero & Genebrardo in ſuis Chronicis. Atque is verè eſt Gregorius, quem Bulla electionis *Almardi* Archiepiſcopi nominat & interpellat ad calcem. Ergo vera noſtra propoſitio: & rite quadrat data iã ſedes *Almardo*. Qua in re, miſſum hîc facimus vnicum, & quidẽ leue dubiũ, quod forſan twupereſſet, de quo nimirum *Hugone* Archipræſule concipiatur extremum Pontificij Diplomatis. Etenim de

c Paul. Æmilius ſub Ludouic. Balbo poſt an. 879. & ante 881.
d ſub Hẽrico I. poſt ann. 1031.
e vel 937. ex Tillio.
f Tritem. pa. 43.
g à Villigiſo Archiep. Moguntino.
i per an. 18. pag. 48.
k pag. 52.
l Tom. 2. tit. 16. c. 1. §. 17. & 18.
m Genebrar. in Chronol.
n & menſib. 5. apud omnes.
o Claud. du Rubyz. 3. ca. 32.
p & mẽſib. 7.
q tit. 16. §. 19. vel an. 1044. ex Genebrardo.
r ſed Ioãnes 11. 12. 13. 14. 15. 16. Leo 7. & 8. Benedic. 5. & 6. Bonif. 7. & 8. &c.
ſ ex Genebr.
t vel 937.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

quodam Hugone Lugduneo infrà ſermonem hoc etiam fine inſtituemus [u], quantum licebit. Quapropter iſta mox deſeramus: & in fortiore thematis concluſione ſiſtamus. Noſtrum *Almardum* præterit Sarrazinus:& in Homeliario ſcribitur *Almaldus*, ac in libro Obituum *Halinardus*, vbi eum defeciſſe fertur 4. Kal. Auguſti.

u num.68.

LXV.

Humbertus I. Cuius præſertim ſumptibus & motu, tanquam Comitis vbis, Pons Araris Lugduni cōſtructus eſt an CIↃ L. ex Homeliario & Cāpegio ſeorſum in poſteriore editione [a] tum copioſiùs ex Paradino [b]. Eo anno Gregorius PP. vij. nondum Romæ ſedem obtinuerat: quia ſummi Pontificatus apicem conſcendit duntaxat an 1073. ex Tritemio [c]; vel an. ſequēti per duodecim annos ſibi ſuccedētes, ex S. Antonino. [d] Quibus forſan diebus aut ſaltem anteriori triennio adhuc ſedebat *Humbertus* [e]. Saltem *Almardus* Archiepiſcopatum Primatialem conſequi haud potuit ab iſto Gregorio VII. ſed à ſolo VI. commemorato [f]. Adeoq; mox ſuprà fuit in ordinem diſponendus idem *Almardus*. Sitque hoc obiter noui cuiuſdam argumenti additamentum: pro firmiore ipſius [g] conſtitutione. De quo alia patēt ſub Hildebrādo Vicario ſeu Legato Victoris Papæ ſecūdi in reſtauratione Eccleſiæ S. Petri Viennēſis, ex perſpecto à nobis manuſcripto quod edidit Fr. Ioannes à Boſco in Bibliotheca Floriacenſi. Plura autem de ipſo *Humberto* parte ſecunda [h], & tertia. [i] Obijt 3. Idus Maij: poſtquam domū Epiſcopatus cum turribus ędificauit, ex lib. Obituum.

Hūbertus I. — 1050. — 1070.

a an. 1537.
b cap. 32.
c pag. 92.
d tomo 2. tit. 16. cap. 23. §. 21.
e an. 1070.
f num. 64.
g Almardi.
h ſub Drogone. nume. 36.
i cap. 2. ſect. 7. §. 2.

LXVI.

Gaufredus apud vulgatos ſculptores hactenus quidē inuiſus eſt. Verùm eius meminerunt priſci Authores. Quippe Baronius eum nuper reperit conſcriptum in antiquioribus geſtis Romanorum Pōtificum [a], velut Preſidem Prouincialis Concilij Heduenſis aduerſus grauamina Roberti Burgundiæ Ducis, vbi aderat Drogo Antiſtes Maticenſis inter plures Epiſcopos tertia parte recēſitos. Eapropter idem *Gaufredus* vix citiùs Lugduni ſedere poſuit quàm an.

Gaufredus.

a Primùm exaratis à Nicolao Aragonio Cardinali.

1071,

1071. 1071, nec feriùs quam inchoante an. 1072. tum quia Dro-
1072. gonis Matiſconenſis ſeculum non prætergreditur id tempus, tum etiam propter circuniacentium duorum Archiflaminum Chronologiam. Quamquam verò omnes Chronologici ſcriptores Tabularij hũc tacitus prætermittunt: tamen ei caput ereximus, & in Tituli frõte deteximus, donec amplior fides eluxerit. Adeſt ad calcem Operis [b] textus Concilij. Tanta non affuit authoritas ſuprà de ancipiti Anthero [c].

b III. parte. cap. v. ſectio. II.

c num. 15.

LXVII.

Gebuinus Paradino, *Gibuynus* in Homeliario, *Guyboinus* Campegio apud vnum Democharem, & *Giboinus* Sarrazino: à Gregorio PP. VII. an. 1076. aſſequutus eſt confirmationem iuris ac dignitatis Primatiæ, iam dudum inditam ſub *SS. Irenæo* [a] & Iuſto [b] nomine Legati, deinde ſub SS. *Sacerdote* at-
1076. que *Nicetio* [c] Archiepiſcopis, nomine Patriarchæ, quæ velut prima eius inſtitutio fuerat. Et mox apertiùs corroborata eſt ſub titulo Primatus aut Primatiæ, ex relicto quodam antiquitatis veſtigio [d]. Etenim priſcis Canonibus eiuſdẽ eſt officij Primas atque Patriarcha ſub diſcrepante ea appellatione: teſte Cap. Prouinciæ. Diſtinc. 99. [e] & Gloſſa. De quibus nos plura in noſtra *Sũma Excõmunicationũ & Caſuum reſeruatorum &c* [f]. Fortaſſe autem vnà cum præfata confirmatione Primatus, idem *Gebuinus* obtinuit Diploma Archiepiſcopatus; aut vtrunq; ſimul adeptus eſt. Nam eodem anno aduenerat Hugo Dienſis Antiſtes, Sedis Romanæ Legatus, & variis inſtructus Bullis ac facultatibus: quo tunc præſente, *Gebuinus* ipſe Collegiatam Bellijocenſem Eccleſiam dicauit Virgini Deiparæ, precibus Beraldi ac Humberti ſeu Huberti filij, primi huius nominis, locupletiſſimorum fundatorum ac Bellijoci Dynaſtarum [g], ex Guilelmo Parad [h]. Cuius Huberti auus fuerat Vmfredus, aliis Omfredus, primus factus Bellijoci Princeps ſeu Comes, frater Artaldi Comitis Lugdunenſis, ex Franciſco *de Rozieres* libro Stemmatũ Lotharingiæ [i], & aliis [k]. Hîc obiter monemus Belforeſium citra cauſam dictitaſſe Primatum Lugdunenſis Archiepiſcopatus ortum habuiſſe tempore Hugonis Galliarum Regis [l]: quia præſentis negotij Bullæ

Priores notæ Primatiæ.

Primatiæ Cõfirmatio apertior

I. Dynaſta Bellijocenſis.

Gebuinus.

a num. 2.
b num. 13.
c num. 31. & 32.
d apud Paradin. 2. c. 94.
e Anacleti Papæ.
f in Tabula extrema Bituricenſi.
g redeundo Romæ è conſpectu Leonis PP. 9. qui ſedit ab ann. 1048. ad 1054.
h 1. cap. 33.
i tom. 6. hiſt. Capitali 93.
k Claud. Parad. in Genealogic. affinit. extremo. & & Guilielm. Parad. ſuprà cap. 24. Obiit Vmfred⁹. an. 989.
l de quo ſuprà nu. 31.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

Bullæ *Gebuino* primùm explicatiùs allatæ, non sunt primæuæ collatrices eius iuris, sed confirmatrices antiqui iam priuilegij, & verè ratihabitiones, vt ferunt ipsa verba. Adde quòd neque *Gebuinus* sedit Rege Hugone [m], quinimò Philippus tum Rex habebatur, etiam ante annos sexdecim, cuius quidem auus fuerat S. Robertus Hugonis Regis primogenitus. Ipsius autẽ Hugonis æuo sedit Lugduni Burchardus antea recensitus [n]. Idem Archiepiscopus veterem quoque Ecclesiam S. Petri Matisconis ædificauit, cui parœciales Ecclesias plures sui olim Archiepiscopatus ac in Diœcesi Lugdunẽsi sitas [o] annexuit. Liquet ex Martyrologio ipsius Ecclesiæ S. Petri 14. Kalend. Iunij: quo die obiit ipse *Gebuinus* [p], ibidem dictus *Gibuinus*, & ab aliis Matisconi *Iubinus*. Ex quo loco discimus, eius corpus quiescere in Basilica S. Irenæi. At ex libro Obituum migrauit die Kalendarum Maij.

m rexit ab ann. 988. ad 996.

n num. 62.

o in agro Bressiano.

p nesciturann us.

Ecclesia S. Petri Matiscon.

LXIIX.

Hugo est is, qui antea Diensis Episcopus, Pontificio munere translatus est ad Lugdunensem Archiepiscopatum post *Gebuinum*: persistens in sua velut perenni legatione sanctæ Sedis Apostolicæ, ac venerabilis nuncupatus, ex Sigiberto: quemque ferunt nepotem Hugonis filij Odonis primi Burgundiæ Ducis [a], atque Priorem Monasterij S. Marcelli Cabilonensis [b]. Ipse primùm anno sal. 1080. triplex genus actionis percelebre habuit. Vna vice consecrauit beatissimũ Arnulphum, præcipiente Gregorio Papa VII. altera vice sanctũ Hugonem inaugurauit [c]. Ille Suessioni creatus est Antistes: hic Gratianopoli, qui quidem postmodum ingressus est Carthusiam, sanctum Brunonem sequutus. Et tertiò præfuit Synodo quam habuit Auenioni. De quo extrema parte tertia [d]. Deinde, ex antiquo Homeliario, Canonicos Basilicæ Lugdunensis S. Irenæi effecit Regulares Ordinis S. Augustini, etsi forsan priùs censebantur alius cuiusdam Ordinis ad ann. 868 [e]. asserente Paradino [f], qui postea alibi dicit Regularem præfatum Ordinem ab eodem institutum anno circiter 1112 [g]. Tum verò, ann. 1096. ratam denuo accepit confirmationem ab Vrbano PP. 2. [h] eo præsente in generali Concil. Claromontano, vt illi Primatiæ addiceretur

Hugo.

a Ex manuscripto Cabilonensi.

b ex Archiuis Prioratus pendentis ex Abbatia Insulæ Barbaræ.

c Sigibertus eo. an.

d sect. 12. c. 5.

e tempore S. Remigij restauratoris Tẽpli. suprà. num. 55.

f 2. cap. 23.

g cap. 105.

h an. 8. suę sedis.

1080.

Tertia eiusdẽ Primatia Cõfirmatio.

Suffragan

Suffraganei Lugdunensis Metropolitani, itemq; Archiepiscopi Senonensis, Rothomagensis, ac Turonensis, post motam ex eo litem à Richerio Senonensi. *Cui sententiæ se humiliter obedituros Senonensis Ecclesiæ Suffraganei propria quisque voce professus est* (ait Bulla) *& idipsum de Rothomagensi Ecclesia confirmatum est, &c.* reliquis Archipræsulibus eorumq; Suffraganeis Episcopis suum pariter consensum in cœtu præbentibus: atque præsentibus aliis XII. Archiepiscopis, LXXXII. Episcopis [i] & XC. Abbatibus, *per manum Ioannis sanctæ R. Ecclesiæ Diaconi Cardinalis* [k]. Sic loquitur typus nobis factus conspicuus in Archiuis Ecclesiæ: cuius exemplaria duntaxat legit Paradinus [l]: tametsi hic noster epilogus Lectorem ad eum in cæteris lubens remittat. Iterũ, præfatus Hugo anno 1098. inuentam Eremum sub Diœcesi Cabillonensi erexit in Abbatiam: cuius consilio, pariter &

1098. Odonis Burgundiæ Ducis ac Vualterij [m] Cabillonẽs. Episcopi, iussúq; Vrbani interueniente, præfectus est primùm Beatus Robertus eidem Abbatiæ, quæ dicta est Molismẽsis [n]; exprimario Authore Sigiberto in Chronico, & repetitore Ioanne d'Assignies [o]. Tandem verò Annales Baronij [p] delitescentem extraxerunt è Codice Vaticano controuersiam, motam inter S. Iuonem Carnotẽsem Epi-

1099. scopum & Hugonem Lugdunensem anno sequẽti 1099. [q] Obeunte è viuis Richerio Lugdunensi Archipræsule, electus in locum Dainbertus [r] suam postulauit fieri ab Iuone consecrationem [s]. Obstat Hugo Lugdunensis hoc argumento, quòd prætenderit ad Primatem Lugdunensem spectare Archiepiscopos suæ Primatiæ inaugurare, quantumuis non foret Legatus à latere Romani Pontificis. De lite monetur Vrbanus Papa secundus. Literæ hinc inde rescribuntur: ac tandem sopita est discordia iudicio summi Præsulis. Cætera apud ipsum Authorem. Verùm nec idem Baronius nec Paradinus aut quisquam alius meminit insignis alterius Bullæ præfati Vrbani, quam è Chronico Lugdunensis Ecclesiæ hausimus. Hanc Papa sub eandem anni reuolutionem [t] direxit ad Hugonem à quo Archipræsule tunc Romam missus est Ismeon Diensis Antistes: vbi certè Primatia maius robur accepit, ex Damberti constitutione, Primati suo obsequentissimi: adstantibus

i Aganone Eduensi, Lamberto Attrebatens. &c. de eo etiam Parad. 2. ca. 94.

k Apud montẽ Aruerniæ, Kal. Decẽbr. Meminit Vrbanus antecessor Gregorij 7. in idem Priuileg.

l 2. cap. 94.

m malè Campegius in folo Democh. hũc Episcop. vocat Genalterum, cõtra vetustum Sigibertum.

n vulgò *de Molesme*. ord. Cisterciensis.

o Flandro *de Cambron*, Ordinis S. Bernardi. ca. 11.

p tom. 11. col. 937. Mogũtiæ. 1605.

q indictione 7.

r die Purificationis B. Mariæ.

s sequẽti Dominica.

t 7. cal. Maij. 1099. Pont. 12.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

Anselmo Cantuariensi, Leodegario Bituricensi, Amato Burdegalensi Archiepiscopis: tum *Gualterio Abanensi, Odone Hostiensi, Guntardo Fundano, Leutardo Syluanectensi Episcopis, &c* [u].

[u] & trib. Cardinalib.

Vt verò finis sit: dicam quid sentiendũ videatur de eo instrumento, cuius textum integrum refert Paradinus, pro *Almardi* Archiepiscopi electione à Gregorio Papa 6. cõfirmata, quam suprà commemorauimus [x], & in qua demum conscribitur *Hugo* Archipræsul. Siquidem, etsi nullus eo tempore sedit *Hugo* Lugduni, tamen verisimilius est Rescriptum concipi de isto nostro *Hugone*. Probabilitatis ratio est, quia declaratio eiusmodi non est Gregorij Papæ qui in Pontificia persona loquatur, nec alicuius insuper Archiepiscopi Lugdunẽsis (ideo etiã Scriptum hoc vocandum non est Bulla seu Diploma:) sed verè est tertiæ cuiuspiam personæ, siue priuatæ, siue Collegij aut Ecclesię, quę tamen dictis sufficientem fidem faciat. Et fortassis Abbas successor seu solus Cõuentus S. Benigni Diuionensis eam compegit: cùm ex ipsius Abbatiæ Archiuis depromptum sit id Rescriptum. Etenim postquã illic dictum est: Lugdunensis *Clerus & populus pari animo Almardum Diuionis Abbatem diuinitus reuelatum, prudenter, sobriè, iusteq́; viuentem elegit*: sic pergit stilus post pauca: *Dominus Papa Gregorius sanctitatis culmine venerandus, eius electionem laudãdo cõfirmat, &c* [y]. En, non prima persona aut Põtifex ipse Gregorius loquitur: at tertius quidam, post obitum *Almardi* seu tempore *Hugonis* Archiepiscopi hæc in posteritatis gratiam memoriæ mandauit. Adeoq́; nõ mirandum, si Rescriptum in exitu simul coniungat ac dicat, *Sancti Gregorij Papæ, S. Henrici Regis, S. Hugonis Archipræsulis*. Quia, etsi idem Gregorius ante sedem *Hugonis* Lugdunensis è viuis discesserit: nihilominus vterque eodem prorsus seculo floruit, & eiusdem fuit hominũ memoriæ; qui vtrumque, imò ipsi se inuicem, contueri potuerunt. Nam discrimẽ ætatis aut sedis est duntaxat annorum triginta trium, inter obeuntem Gregorium & *Hugonem* creatum Lugdunensem, qui forsan diebus Gregorianis factus iam fuerat Diensis Episcopus. Idem *Hugo* obiit in vrbe Salamina, ex Tabulis Homeliarij: & quidem 12. Kal. Aprilis, ex lib. *Obituum*.

[x] num. 65.

[y] Alia de ipso Hugone Lugd. part. 2. nu. 37. cũ Lãdrico Episto. Matiscon. an. 1087.

LXIX.

LXIX.

Gauceranus Paſchalem PP. ſecundum, qui ann.1112.ex Italia venerat, decenti humilitate ſuſcepit Lugduni anno ſequenti 1113. à quo Pontifice conſecrata eſt Eccleſia Abbatiæ Athanatenſis,ex Paradino [a], quam paulò antè inſtaurarat *Amblardus* Archiepiſcopus [b] : & inde Papa ad generalem Trecaſſinam Synodum profectus eſt. Eidem *Gancerano* præfata dignitas ac præeminentia Primatialis rurſum eſt attributa ab ipſo Paſchali, ex Diplomate Roma miſſo an. 1116. In qua Pontifex, enumeratis quatuor tantæ prærogatiuæ prouinciis,ita rem vniuerſam concludit,ex primario Diplomate: *Decernimus vt nulli omnino hominum liceat eandem Eccleſiam* (Lugdunenſem) *temerè perturbare &c. Si qua igitur Eccleſiaſtica ſecularíſve perſona contra hanc noſtræ Conſtitutionis paginam venire tentauerit, ſecundò tertióve commonita, ſi non ſatisfactione congrua emendauerit, poteſtate honoriſq; ſui dignitate careat, &c. Per manum Ioannis S.R. Eccl. Diaconi Cardinalis ac Bibliothecarij* [c]. Ibidem verò Bulla Papalis Archiepiſcopum nominat *Gozeranum*, & Campegius *Gouceranum*. Succeſſit immediatè *Hugoni*. Paradinus [d]. Et ante adeptum Lugdunenſ. Epiſcopatum fuit Abbas Athanatenſis, ex Sarrazino, poſt manuſcriptũ Homeliarium & librum *Obituum*. Vitam poſuit 12. Calend. Martij.*

1113.

Primatia quartò confirmata.

1116.

Pœnæ in perturbatores Primatiæ.

Gauceranus.

a 2.cap.34.
b nume.62.

c Laterani 2. Kalē. Martij. Pontifica.an. 17.hunc textum præterit Paradinus.
d locis citat
* vide par.3 cap.1. ſect.3.

LXX.

Vmbaldus, cui Calixtus 2.Pont. Max. impertitus eſt ratihabitionem Primatiæ, datam Romæ ann. ſal. 1121 [a]. ex origine textus hiſce verbis præcipuis: *Venerabili fratri Vmbaldo Lugdunenſi Archiepiſcopo, eiuſq; ſucceſſoribus, &c. Patrum veſtigia ſubſequentes, conſtitutum antiquitus Lugdunenſis Eccleſiæ Primatum præſentis Decreti pagina confirmatus, &c. Per manum Griſogoni Cardinalis* [b] *ac Biblioth.* vnà cum pœnis infligendis ſuprà deſignatis aduerſus renitentes. Iſte autem Archiepiſcopus dicitur Campegio *Vnibaldus* apud Democharem: & ſeparata eius editio [c] nominat ipſum quondam Heduenſem Archidiaconum. In Sarrazino autem vocatur *Vimbaldus* & in libro Obituum *Vmbaudus*; vbique hoc ordine, aduerſus præfatum Paradinũ, qui cap.34. [d] credit *Gancerano*

1121.

Alia ſecuta Primatiæ cō firmatio.

Vmbaldus.

a lib.2.

b Laterani Nonis Ianuarij.Indict.14. Pontifi. an.2.
c an. 1537. poſt Homeliarium.
d eiuſdem libri.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

decedenti *Alnaldum* in locum fuisse substitutum, adq; marginem è regione notat annum 1128. At vix opportunè. Siquidem antecedens repetitæ Primatiæ tempus à Paradino [e] alibi designatum, & cæterorum Authorum ordinatio, efficit, vt iste *Vmbaldus* iure anteferri debeat. Luminibus orbatus est 3. Nonas Nouembris.

e paucioribus 2. cap. 94.

LXXI.

Alnaldus.

ALNALDUS, primùm Abbas Veselanus [a], sedem cōsecutus est an. 1128. ex Paradino [b]. Qui Author videtur credidisse ipsum Antistitem comitatum esse Paschalem 2. Pont. Max. è Cōcilio Trecensi Galliæ redeuntem, velut *Gaucerani* successorem. At res aliter gesta est. Quippe Paschalis in cœlum raptus est anno sal. 1118. ex S. Antonino [c]: cui successère Gelasius & Calixtus secundi, deinde Honorius secundus ab anno 1124. per sequentes sex annos [d]. Propterea *Alnaldus* sedit tempore Honorij: sub quo eum verè constituit Platina, etiam Paradino alibi exscribente [e]. Vbi Platinæ dicitur *Arnulphus* seu *Alnulphus* concionator eloquentissimus ac piùs: qui dum Romæ esset, ob diuinas conciones à se habitas aduersus humana crimina, ab impiis siccariis clam extinctus est Parricidis minimè inuentis ad pœnam, magno cum dolore Papæ ac Sancti Bernardi Abbatis tūc degentis [f]. Noster *Alnaldus* forsan is est, quem imprimis vnus Cāpegius in Demochare vocitat absolutè *Faynaldum*, & seorsum dictitat Abbatem Varciliacensem: deinde quē Sarrazinus post Homeliarium [g] inscribit *Raynaldum* priùs Abbatem Virgiliacensem: & ratio est quia vterque *Alnaldum* præterit omnino, ínque locum hac serie ista duo nomina subrogat satis affinia. Sententiam mutare non dedignabimur, si posthac aliud constiterit. Obiit verò 7. Idus Augusti, & quiescit in Ecclesia S. Irenæi, à parte sinistra, ex eod. Homeliario.

1124. 1128. 1130.

a vulgò *de Vezelay*.
b cit. cap. 34.
c 2. par. tit. 17. cap. 1. ante §. apud quē sedit. an. 17. mēsib. 5. sed apud Genebr. an. 18. mēs. 6. diebus 7.
d & mensib. 2. ex Antonino. seu an. 5. menses 2. ex Genebr.
e ca. 34.
f Cuius Epistolam citat Paradinus, incipientē *Fera pessima*. sed non inueni.
g Et librum Obituum.
Obiit ann. ætat. 63. sal. 1153. Monachus factus an. 1112. ætatis 22. tū Abbas. Antonin. par. 2. tit. 17. ca. 5. §. 1. & 2. & Tritemi. pag. 189. an. ætat. 64. 13. Kal. Septem.

LXXII.

Petrus I.

PETRUS I. is est de quo Sanctus Bernardus primus Abbas Clareuallensis religiosissimus, honorificū fert testimonium [a], simul ac de suo mox successore totáq; Lugdunēsis Ecclesia, quādo rescripsit ad D. Papam Innocentium 2. hac periodo: *Dominus de cœlo*

a Epist. 172. in persona Godefridi Lingonen. Episcopi.

de cœlo prospexit super matrem nostram Lugdunensem Ecclesiam (ait) *qui decedenti piæ memoriæ Petro Archiepiscopo, virum optimū Falconem Decanum in omni pace substituit. Peto Domine* &c. Sedit
1131. autem iste *Petrus* ab anno saltem 1131. quia Innocentius 2. Pontificatum Beati Petri Apostoli inijt antecedente an. præcisè, ex Antonino [b]: successitq; Honorio 2. ad annum b Loco cit. §. 4.
1135. vsque 1144. Et esto sederit noster *Petrus* circiter quinquennio post annum secundum Innocentij. Sic est verisimile: ob sequentis sub Falcone rationum auguria. Eum Campegius seorsum & Sarrazinus in Demochare hac serie donatum, narrant [c] priùs extitisse Episcopum Viuariensem. c Post librū Homeliarij & Martyrologiorum S. Irenæi.
Obmutescit hîc Paradinus. Fuit verò iste Petrus Romæ. Nam ante Falconis electionem (nimirum Petro sedente) dicit D. Bernardus in anterioribus Epistolis [d]: *Dum adhuc Romæ essemus contigit illo venire Dominum Archiepiscopum Lugdunensem*, &c. hæc obiter: nec frustrà. Obiit autem 4. Kal. Iunij postquam multa construxit ædificia pro Ecclesia [e]. d Epist. 164. de actione causæ Lingonensis Ecclesiæ. e lib. Obituū.

LXXIII.

Falco, ante obtentam sedem, fuit primùm Decanus Ecclesiæ Lugdunensis, ex Campegio seorsum [a]: & ipse apud Democharem eum vocat *Fulconem*. Ad id propositum D. Bernardus Epistolam vnam exerit [b] hoc titulo: *Ad Falconem Decanum & Guidonem thesaurariū Lugdunensis Ecclesiæ*. Atque in anteriore Epistola [c] hoc inserit: *Appellatum est à Falcone Decano Lugdunensis Ecclesiæ*. Sed in maiorem suæ postea electionis commendationem, paucis absoluamus sequentium Epistoliorum textus paulò antè cœptos [d] sub *Petro* Archiantistite. En S. Bernardi verba: *Peto Domine, vt qui à suis concorditer est electus, vtiliter promotus, rite consecratus* (Papam alloquitur) *à vobis honoris sui officijq; plenitudinem consequatur*. Hunc verò Metropolitanū, pro exacto tempore suæ sedis, credendum est circuisse an-
1136. nos circiter octo, ab anno fortassis 1136. ad 1142. tum vt
1142. prudenter diuidatur medium ferè tempus superstes inter hunc & antecessorem *Petrum* Archipræsules: tum maximè quia quo anno obiit Innocentius Papa, ex dictis; eodē iam sedebat Lugduni sequens Primas Gallorum. Obiit autem Falco 5. Calend. Februarij. Missum facimus Fulconem Archiepiscopum Rhemensem [e] superiore semiseculo: qui di-

Falco.
a Post Homeliar.
b Epist. 165.
c 164.
d Epist. 172.
e 33. Archiepisc. Demochares Tom. 2. cap. 14. impiè occisus ann. 900. vel an. 901. ex Sigib.

citur Falco apud Tritennium [f]. f Pag.30.an. 903.

LXXIV.

Amedeus I. a Vulgò *Amé*.

Amedeus I. [a] is dicitur cuius tempore præfati tres Archiepiscopi suæ Primatiæ addicti, & sub *Hugone* commemorati, Pontificiam declarationem iterato acceperunt de Primatus super ipsis dignitate quam obtinuit *Nobilis & famosa Lugdunensis Ecclesia* (inquit Bulla) *secundum antiquam Sanctorum Patrum constitutionem à matre sua sancta & Apostolica Romana Ecclesia.* Sic loquitur Diploma Celestini Papæ 2. anno 1144. [b] quod ipse digessit *venerabilibus fratrib. Hu. Rothomagensi, Turon. & Senonensi Archiepiscopis, vt venerabilem fratrem nostrum Amedeum* (inquit Bulla [c]) *Lugdunensem Archiepiscopum Primatem vestrum sine aliqua refragatione cognoscatis, &c.* Illo autem citato inchoante anno obierat Innocentius 2. Et idem Celestinus mox eius successor sedit duntaxat mensibus quinque, diebus 13. [d] Nonnulli opinantur hunc & præcedentem Archipræsulem ortum traxisse ex nobilissima familia *de Talaru.* Iste vero migrauit ad Dominum 11. Cal. Augusti, ex lib. Obituum.

b Apud Lateran. 13. Kal. Martij.
c Hoc non addit Parad. 2. cap. 94.
d Suprà Antonin. §. 5. & Genebr.

1144. *Quinta Primatiæ confirmatio.*

LXXV.

Hũbertus II.

Humbertus II. Carthusianum Cõuentum adstruxit, quam postmodũ solitudinem professus est [a]. Non admittendum verò, quòd dicat Paradinus [b] eum *Alnaldo* successisse. Nam obstant imprimis duo superioriores Archiepiscopi à coëtaneo D. Bernardo congesti: deinde conscripta alibi ab ipsomet Paradino [c] sedes præcedentis *Amadei*: tertiò Celestini PP. Chronologia præmittenda atque cõformis huic nostro ordini: & postremò ista series etiam retenta ab Authoribus Democharis. Iudicamus autem eum sedisse ad annum 1151. Cæterùm, de intermediis tribus [d] post *Alnaldũ*, pro quibus dicit Paradinus vix aliquid dignum humanis mẽtibus extasse, si qui fuerint: sanè multa satis vidimus apud D. Bernardum, inq; Catalogum coniecimus, circa diuinam propemodum electionem eorum quos ipse nouit suo æuo. Quæ prima futuræ segetis ac frugis sementa, eximiam personarum suapte naturâ portendunt expectationem à D. Clareuallense semper laudibus mi

a Parad. 2. ca. 44.
b Loco cit.
c Cap. 94.
d Petro & Falcone: tum Amedeo I.

1151.

bus mirificè euectam: nec abs re. Non extat in Volumine Obituum.

LXXVI.

Primatiæ sexta confirmatio.

1154.

Eraclius claruit Apostolicę sedis Legatus[a], ex Archiuis: ad quem Adrianus 4. Pont. Max. literas alias Primatiæ confirmatrices direxit ann. 1154. Publico item instrumento, pendente aureo sigillo Federici I. Imperatoris[b] insignitus est nomine *Exarcon*[c] sublimiq; in toto Imperio dignitate ac principatu, anno 1157[d]. quo scilicet tempore Imperator possessionem inijt sui Regni Burgũdionum, eúmque profectus est salutatum Eraclius. Tunc enim Lugdunensis prouincia ad eiusmodi regum spectabat. Rescriptum & aureum sigillum[e] vidimus: cuius textum etsi describat Paradinus[f]: tamen fatetur non nisi exẽplar mutuo accepisse ab Officiali Ioanne de Farges. Quæ autem ibidem adijcit Fredericus, sunt hæc imprimis: *De vniuerso corpore ciuitatis Lugdunensis, & de omnib. regalibus infra vel extra ciuitatem per totum Archiepiscopatum constitutis, quæ tam antiquo quàm moderno tempore visa est habere Lugdunensis Ecclesia, plenariè eam inuestiuimus, &c. Item: Concedimus & Casamenta tam Comitis Sauoyæ quam aliá omnia de antiquo & nouo iure ad Lugdunens. Ecclesiam pertinentia, & insuper dictis omnib. siue infra Episcopatũ vel extra sint, generalem iurisdictionem.* Ex quo sanè loco primùm concludere fas est Lugdunensem Ecclesiam multum ius temporale iam antea nactam esse in ciuitate aut in parte ipsius, siue ex moderna acquisitione & emptione, siue mero ac vetusto dono à tempore fortassis Conradi Imperatoris seu Archiepiscopi Burchardi eius filij: hoc est centum viginti quinque annis vt minimum ante Eraclium; saltem quantum ad vsum ex Imperatoris, opinor, permissu relictum sine legali concessione quæ hactenus pateat, veluti suprà lectitamus[g]. Quam certè vniuersam iuris vsurã magis corroborat & approbat Fredericus, lege lata. Deinde, pro cæteris additamentis, ista recens protulit idem princeps[h]: *Concessimus itaque præfato Archiepis. & Primati Eraclio, & per eũ omnib. successoribus eius in perpetuum, totum corpus ciuitatis Lugdunensis, & omnia iura regalia per omnem Archiepiscopatum eius circa Ararim infra vel extra ciuitatem, in Abbatijs, possessionibus, Monasterijs,*

1157.

Antiquũ ius temporale in vrbe Lugd. confirmatum Ecclesiæ per Imperatorẽ.

Principatus nouissimè attribut' Ecclesiæ in vrbem Lugd. ab Imperat.

Eraclius.

a Parad. 2. c. 35.

b Cap. 94.

c Dicti *Barbarossa.*

d Id est supremus post Regem.

e In vno latere sculpitur vrbs Roma, in altero effigies integra Imperatoris, & quodque sigillum põdus habet 10. aut 12. aureorũ scutorum Frãciæ.

f 2. ca. 35.

g Nu. 62.

h Testes Hũbertus Bisuntin. Archiepisc. Mathe' Dux Lotharingiæ, Delpodus frater Ducis Boëmiæ, &c.

nasterijs, Ecclesijs & earum appenditijs, vbicunque sint comitatibus, &c. monetis, naulis, theloneis, pedagijs, castellis, villis, &c [i]. Quæ profectò singula denotant nouum ius largitionis à Frederico Ecclesiæ impertitum: nondum tamen apertè concessum sub titulo Comitatus, de quo videndum in successore Archiepiscopo [k]: Verùm generatim mutuatum sub nomine principatus, retenta nimirū simplici fide hominij ad Burgundiæ aut patriæ Reges deferenda. Eúmque censum amplectūtur hodie literati hac in materia & lectione versati.

i Dat Arbosij, *en A. bo's*, 14. Cal. Decemb. Imperij ann. 3. Regni Burgūd. an. 6.

k Guichardo nu. 78.

Obiter commemoramus quòd multi Gallicani passim historici centiunt Burgundiam ac Lugdunensem perinde regionem primùm fuisse Regum Francorum: tum veriùs vsurpatione quàm iure vsurpatam ab Imperatorib. Conrado ac Frederico aut similibus: at deinde ad Gallos principes redijsse temporibus D. Ludouici Regis & successorum cum pari Ecclesiæ hominio ijsdem Regibus præstito. *Nota.* De nostro Eraclio Acta alia prostant, habita anno 1158. 1158. cum Humberto Bellijocēsi. Qua de re, parte 2 [l]. Interim, Petrus venerabilis Abbas Cluniacensis extitit eius frater charissimus [m]: de quo Sigibertus [n]. vterque magni nominis in doctrina ac vitæ sanctitate. Animam verò exhalauit 3. Calend. Nouembris, vt habet libellus Obituum, vbi scribitur *Heraclius*.

l Nu. 40. sub Pōtio, I. Matisc. Antistite.

m Parad. 2. c. 44.

n Sub ann. 1158. & infrà seq. num. 77. Venerab. lib. 4.

APPENDIX.

MOx *istic pręterimus* Gregorium, *qui apud vnicum Sarrazinum dicitur* electus *hoc loco; quia inde recta pendet illatio, eum nusquam consecratum, perindeq́; in album non adscribendum: sicut eandem ob causam infrà concludimus delendum Ioannem Borbonium: ni posthac res magis inlucescat.* *De Gregorio.*

LXXVII.

Drogo.

Drogo apud Paradinū & post Homeliariū; & *Drodo electus* apud Cāpegium, tum seiunctim [a], tum in editione Democharis [b]: omnes hoc ordine. Pro cuius seculo ista legūtur. Postquā Humbertus 2. Bellijoci

a An. 1537.

b An. 1562.

2.Bellijoci Princeps,& Guichardi 1.filius[c], construxit Basilicam Belleuillæ in Diœcesi Lugdunẽsi, dicatam Deiparæ virgini curâ *Eraclij* Archiepiscopi [d] anno millesf.centesimo quinquagesimo octauo,inde Humbertus ipse Lugdu-
1164. num profectus anno M.C.LXIV. præsente *Drogone* Archipræsule electo,ad *Eraclij* vita functi successionem,in Capitulo Cathedralis Ecclesiæ obtinuit erectionem suæ fundationis in dignitatem Abbatiæ: Stephano priore S.Irenæi Lugdunei creato tunc primo Abbate, veluti discurrit Paradinus in extremis additionibus suæ Lugdunensis historiæ extra metas libri tertij[e].En de peculiari nota *Drogonis*. Attamen antea dixit obiter idem Paradinus[f] *Guichardum Eraclio* subrogatum. Pauca inferiùs [g] de ipsius sede anno millesimo sexcentesimo sexagesimo sexto.

c Qui Hugonem patrem habuit Humberti 1. filiũ, nu.67.
d Mittentis Pontiũ Episc. Matisconen.
e Pa. 407.capita non numerantur.
f Parad. cap. 44.
g Cit. num. proximo 78. §.vt nunc.

LXXIIX.

Guichardus, & in Homeliario *Vichaldus*, fuit excellẽs poëta, ac primùm Abbas Pontiniacensis, ex Paradino[a]: seu Poligniaci, ex Sarrazino. Pro Chronologica cuius designatione,sanè multùm operæ ac studij adhibendũ nobis fuit,ob varios inuicem cõmixtos adeóq; sibi aduersos Paradini calculos quibusdam in locis. Viderit alius, si quid certius deprehenderit: quam seriem vbi forsan correxerit,gratum nobis beneficium contulerit. Prima secularis nota sedis *Guichardi* Archiepiscopi,legitur apud Para-
1167. dinum anno M.C.LVIII[b]. sed perperam. Secunda deprehenditur anno M.C.LXVII. apud eundem alibi[c]: & ritè, circa motam litem ipsius Archiepiscopi suæq; Ecclesiæ cum Guigone Forensi Comite & eius filio.De cuius historia primùm dicturi, aduertere decet iurgium tandem sedatum anno M.C.LXXIII inter Ecclesiam & Comitem. Varia erant iura Comitis in ciuitate & prouincia Lugdunensi:itémq; Archiepiscopi & Ecclesia possidebant multa quoque iura ibidem,sæpius permixta prætensis Comitum iuribus.Itaque pro communi bono pacis, & præcipiente Alexandro Papa tertio, celebris permutatio ex mutuo contractu facta est, qua *Guido Comes eiusq; filius præstito iuramento Ecclesiæ iure perpetuo concesserunt quicquid Lugduni habebant, & in appenditijs trans Rodanum à Vienna vsque Burgun-*

Guichardus.
a Ca. 44. ex perlecta sepultura vulgò *de Pontigny*.
b 2.c.94.sub finem.
c Cap.37.
Lis Comitis Forẽsis aduersus Ecclesiam Lugdunẽsem.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 2.3.253

d Textus ex ipsis Archiuis depromptus.

dium, [d] *&c. Vltra Ararim quoque Castrum Perogiarum ac medietatem Montanesij, Biriacum, &c. Citra Ararim Castrum Castellionis, Castrum Iconij, Tirasiacum*, & rurales alias arces atque loca tradiderunt sub præcipuo dominatu seu cum omni sua iurisdictione. In summa ipse Princeps cõtulit Ecclesię vniuersum suum Comitatum: ab eóq; tempore Archiepiscopi & Capitulum siue Canonici indiuiduo nexu dicti sunt Comites prouinciæ Lugdunensis. Viceuersa autem *Guichardus* Archiantistes & Ecclesia impertiti sunt Comiti suísq; hæredibus *quicquid trans Ligerim poßidebant, &c. in Castro Sancti Romani de Podio vsque Aruerniam, &c. Citra Ligerim verò concesserunt Comiti ab Albiniaco & Poliaco vsque ad Caneuam, &c. ad mandamentum Chamoceti, &c. Sancti Symphoriani* [e], *&c.* En igitur Comitatus Ecclesiæ in priore periodo. Ipsa quidem diuersum ius ciuile antea fuerat consecuta tum fortassis à Cõrado Imperatore [f], tum clariùs à Frederico [g]. At certè eiusmodi potestas tunc visa est inchoata aut minimè continua per prouinciam. Nunc autem, seu à *Guichardi* tempore, cernitur completa ipsiusmet Ecclesiæ in patriam dominatio. Quorsum ergo (opponet quis) Fredericus paulò antè professus est dedisse *totum corpus ciuitatis & regalia iura per Archiepiscopatum*? An non talia iam videbantur complecti quicquid postea largiri Comes potuerit? Sanè huic empodismati subnectitur ista responsio. Iura à Frederico concessa, fuerãt valde distincta sedibus & loco à iuribus Comitis: vtraque scilicet variè cõspersa. Quorum iurium quisque dedit suum. Multi autem opinantur Guigonem & suos progenitores fretos esse suo Comitatu sub titulo principatus, ac persoluisse solam simplicem hominij fidem Regi Burgundionum, penes quem esset reliquum prouinciæ Et eapropter nullus subest anceps scrupulus in illa duplici forma commodi Ecclesiæ collati. Interim missum facimus quòd nonnulli sentiant donationes Frederici ad parteis Imperij extitisse: Comitis autẽ à parte regni, totas & tantùm: vt contradictorium in dono auertant. Etenim certè, quidam agri à Comite relicti suum habuere sitũ in Bressia: quæ semper hactenus vocata est Imperij pars. Cæterùm, Paradinus admittit se integrum textum Cõtractus furatũ esse duntaxat in exemplari aliunde mutuati.

Permutatio iuriũ Comitis cũ Ecclesia.

e Et mille cẽtũ marcas argenti.

f Suprà num. 62. ann. 1131.

g Nu. 76. an. 1157.

Comitatus Lugdunensis prouincia tũc translatus ad Ecclesia.

Obiectio & solutio.

Quorũda sententia.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

Aequiuocum Paradini.

mutuati [h]. Nos verò ipsum autographum (cuius portio superiùs allata est) in Archiuis perlegimus; & quidem tutiùs factum Atque reuera etiam deceptus est idem Paradinus, quando insculpsit, *vsque Burgundiam.* Adeòque intellexit fines doni ad Ducatum vsque Burgundionum [i] videri extensum. Ipsius autem fallacia in eo posita est quòd typus dicat *vsque Burgundium* [k]: scilicet oppidum Delphinatus; de qua sola prouincia ibidem loquitur membrana. Eáque villa hodie spectat ad Viennensem Archiepiscopatum, & vicinia ad Lugdunensem Ecclesiam.

Examē ali⁹ Chronologiæ

Vt nūc meminerimus stare promissis; alterius Chronologiæ errorem detegamus, quæ est præfati Paradini, eáq; prima ab eo imposita Sedi *Guichardi* Archiflaminis Lugdunensis [l]. Profectò eius annus, quem Author fecit millesimum centesimum quinquagesimum octauum, si adiungatur seculo *Drogonis* Archiepiscopi ante *Guichardum* conscripti, ingētem parit sessionis seu Chronici vtriusque statuendi difficultatem. Nā hoc pacto, vel adsequeretur mēdosum dici calculum Paradini pro *Dragone* è vestigio suprà commemoratum, qui Archipræsul alioqui esset *Guichardo* postponendus, emendato eodem calculo: vel duo *Guichardi* Metropolitani essent constituendi, *Drogone* intermedio; sicut antea duo *Burchardi* Archiepiscopi visi sunt Lugduni ferè adscribendi, ex præmonitis [m]. Verùm, nos tandem hanc omnem controuersiam sic dirimere sumus enixi. Imprimis *Guichardum* vnicū proponimus, ex eo quòd nullus Authorum duplicem huiusce nominis Lugduni constituit: nec repetitionis moliendæ fides aliqua tātisper occurrit. Secundò, *Drogonem* ei præferimus: graui ad hoc ducti argumento, quòd nimirum videmus hîc euertendā esse supputationem sedis *Guichardi* anni 1158. si rem propiùs vt par est inspexerimus: maximè cùm vix aliud succurrat propugnaculum præsentis vitandæ contrarietatis, aut iustæ sedis horum duorum Archipræsulum efficiendę. En causa discordiarum. Alexander Papa tertius Bullam Primatiæ à se confirmatam erga tres dudum commemoratos Archiepiscopos, renouauit eidem *Guichardo*: imperfectum cuius textum è membranis nimia vetustate attritis expressit Paradinus [n], & in propriis suis discursibus te-

Septima Primatiæ confirmatio.

h Scil. ab exemplari defuncti D. Belicurij Præsidis Parlamēti Delphinatus lib. 2. cap. 38. Est auus Illustrissim. Claudij nunc Archiepiscopi ab ann. 1605.

i *La Bourgōgne, païs.*

k *La ville Bourgoin.*

l Seu vltima Erachij prædecessoris.

m Num. 62. Guichardus pignora Ecclesiæ Lugdun. pro 60. marchis obligata redemit

n Cap. 94. libri 2. vulgò *Guychard.*

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

ſtatur eam datam Montiſpeſſulani die 11. Auguſti ann. 1158. Nos, retentâ & approbata hiſtoria, ſeu facto Apoſtolicæ Sedis, hunc calculum duntaxat improbamus. Præfatus Alexander Pont. Maximus ſede Romana donatus eſt non citiùs quàm anno 1161. ſi rem penitiùs contemplemur. Etenim poſtquàm Lucius 2. ſedit Romæ menſibus 11. & diebus 4. ac obiit, ex Genebrardo [o] & vetuſtiore S. Antonino [p], id eſt vbi cõpleuit annũ 1144. vſq; ad ingreſſum propè anni ſequentis (cùm niſi dies ſex deerint) ſanè eius ſucceſſor Eugenius 3. ſedẽ occupauit annis 8. mẽſibus 4. diebus 20. ſcilicet hos menſes atque dies ſurripuit verſus & ſuper annum 1153. vt concluditur eiiſdem Authoribus, aut infertur ex ipſis eorũdem calculis. Deinde Anaſtaſius 4. exin Cathedram tenuit anno vno atque triente [q] cum diebus 24. vnde ſequitur vitam finiiſſe die 8. menſis decimi anni ſal. 1155. Tum Adrianus 4. alius ſucceſſor, qui rexit Eccleſiam annis quatuor & menſibus decem, animã exhalauit die 8 menſis octaui anni 1161. veluti probè licet inferre. Iſtícq; vacat ſolium dies tres. Igitur ſedes Alexandri III. ſucceſſoris ipſius Adriani initium habuit anno tantùm 1061. die 12. menſis octaui. Qui menſis cadit quidẽ 1061.
in Auguſtum (de quo ſuprà) ſed triennio poſt tempus Bullæ eiuſdem Alexandri, deſignatum in textu Paradini; ſi credatur annuas ſolis reuolutiones tunc ſolitas eſſe exordium ſuum ducere à die feſto Circunciſionis Domini, veluti annum [r] nunc emetimur, de qua materia diuerſimode Beda [ſ]: vel cadit in menſem Decembrem aut Ianuariũ [t], ſi eo æuo anni cœperint à Paſchate, ſeu connumerati fuerint à menſe Martio, ex priſtino more noſtris adhuc diebus variato [u], annis mox inchoantibus die Calendarum Ianuarij.

o lib. 4. Chronol.
p 2. par. tit. 17 ca. 1. §. 6.
q quatuor menſib.
r Solarẽ ſeu ciuilem.
ſ Tom. 1. lib. de diuiſionib. tempor. §. de trib. dierũ nominib. Tom. 2. lib. De temporũ ratione. cap. 34. iterum tom. 1. lib. de Compoti ratione. §. 6. & 7.
t Quem Genebr. in Chronol. pag. 3. facit 11. menſem.
u Edicto Regis Caroli 9. Lutetię 1563 art. 39. poſt ſtatutum Pij 4. cùm antea annus inciperet in Galliis & alibi in feſto Paſchæ.

Tandem verò, quocunque vertamur, ſanè Alexander nondum ſedit anno cit. 1158. Arbitrandum ergo fallacem dici Paradini editionem, & veriùs ſumptã pro anno 1168. 1168.
qui annus illic (reor) apponi debuit: vnde nos etiam eiuſmodi ſupputationem iſtic retinemus & cõſeruamus. Etenim verè eo tempore, imò vlteriùs pulchrè ſedebat Alexãder. Nam ex 2. parte S. Antonini [x] in ipſo ſuo textu, vniuerſa huius Pontificis ſedes extitit annorum 22. vel ex titulo

x 2. par. tit. 17. cap. 1. §. 10.

tulo ibidem, fuit annorum 21. mensium 11. & dierum 23. At ex Abbate Vrspergensi [y], legitur annorum circiter 24. Quòd si inspiciatur confusum quoddam suæ Sedis exordium, certè ex sententiis quidem Tritemij [z] ac Genebrardi non nisi anno 1159. incepit: aut ex Abbate, sub finem anni 1158. Qui omnes, dum prætermittunt recapitulationẽ mensium atque dierum in summam annui temporis ad integrum meritò redigendam: profectò Chronicon exactè scrutati non sunt, vt veriùs coniicitur. Ratioq; satis euidens inducti sensim erroris aut vitij, est quia ipsi passim enumerant annum imperfectũ cuiusque Pontificis sedem ingredientis, paritérque annum inchoatum obitus eiusdẽ pro integris annis in emetienda continua Chronici duratione: non secus ac annus natiuitatis adeóq; decessus personæ alicuius vulgò ei adscribitur primus, velut integer, & sequens item imperfectus, secundus, nec minùs absolutè ex suscepto more, quàm si emensa adesset tota annua reuolutio, quantumuis medio anni vel extremo ad hanc lucem peruenerit homo. Falsò tamen sic sæpe fieri assolet. Atque idcirco, in præsenti negotio hoc additionum munus accuratiùs percõtari & exequi debuimus: dum se obtulit vrgens necessitas tanti examinis adamussim perficiundi, quia alioqui mensium atque dierum omissio conspicitur tandem notabilis, quando simul facta collectio perpenditur. Hacq; tandem ratione præfata Papæ confirmatio in gratiam Primatiæ Ecclesiæ Lugdunensis attribuenda videtur anno 1168. vel saltem anno 1165. vt minimum, si factum *Drogonis* rite annumerauerit Paradinus [a]. Sic prætensa repugnantiæ difformitas in concordiam scitè reuocata putatur: re ex altiore ducta principio. Et verè etiam prototypus Bullæ Alexãdrianæ [b], quem legimus, secularem annum non adnotat: sed duntaxat vrbem & tertium Calend. Augusti [b] conscribit. Adeóque nescio certè à quo Paradinus suum milliarium didicerit. [c] Cætera iam
1173. absoluamus. Noster *Guichardus*, præter Acta anni 1173. alia insuper habuit, vt loquitur Paradinus*, quibus apparet eundem Archiflammem Basilicam Abbatiæ Bellæuillæ
1179. palam consecrasse anno 1179. præsente *Stephano* Matisconensi Episcopo.

y pag. 295.

z pag. 189. editionis Basileensis, apud Iac. Parcum.

a Parad. 2. ca. 37.

b Estque dies 30. Iulij longè distans à die 11. Augusti: Paradini. Nec cõstat Alexandrũ duas pro Primatia edidisse Bullas.

c Parad. cap. 38.

* Ad calcem Operis pag. 407.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

Mirandum verò quanam ratione idem Paradinus alibi narret [d] emptionem à *Guichardo* Archipræsule factam in Ecclesiæ fauorem anno 1239. & septimo regni D. Ludouici, venditore Ioanne Brenno Comite Matisconensi, quem P. Æmilius [e] dicit Regem Hierosolymitanū, & alij Acrensem [f]. Nam aduersantur huic calculo secula adsequentiū Archiepiscoporum etiam à Paradino dimensa. Nec tandiu sedere potuit iste *Guichardus* [g]: vt neque apud aliquem auditum est vnquam, quòd alius Archiantistes huius nomenclaturæ successerit. Præterea, ille annus fuit decimustertius S. Ludouici, non septimus, ex omnium ore [h]. Miramur denuo quonam pacto Bibliothecæ Floriacensis editio dictitet [i] Acta Frederici Imperatoris apud Bisuntium habita anno XIIII. Regni & salutis M.C.LXXVI. in quibus testis adfuerat *Drogo* Lugdunensis Archiepiscopus: quandoquidem tunc sedit *Guichardus* successor. Sed profecto censentur ea Acta veriùs celebrata anno millesimo centes. sexagesimo sexto, qui præcisè est annus decimus quartus Frederici, cū cœperit imperitare anno 1152. Itaque viderit Calcographus num errorem in prælo commiserit. Saltem dicimus, quòd retento anno 1166 Chronogia rite congruit ad seculare *Drogonis* tēpus, quale præfiximus [k].

d cap. 41.
e Sub Philip. August fol. 134. & 137.
f Parad. sup. & San-Iulianus in Origine Burgundionum pag. 255.
g Aliis Guicherdus.
h Æmil. Tillius, &c.
i In antiquitatib. Viennę pag. 89.
k nu. 77.

LXXIX.

Ioannes I.

IOANNES I. apud Campegium in solo Demochare pro cognomine dictus, *de bellis manibus*: quem prædicat excommunicasse Vualdenses [a] hæreticos, statuitq; ei annum 1170. Sed citra iudicium. Imprimis quia reluctantur superiores calculi seriùs conscripti pro *Guichardo* Archipræsule. Secūdò quia idem Demochares in Catalogo Episcoporum Pictauiensium inscribit Ioannem 63. Antistitem Pictauum anno 1181. quem testatur postea migrasse ad Lugdunensem Archiepiscopatum. Igitur sedem Lugdunēsem citiùs non est ingressus, quàm anno 1182. Quo præcisè solis cursu Lucius Papa III. permutationem Guigonis Comitis cū Ecclesia Lugdunēsi factam, confirmauit & ratam habuit. Bulla data *Velleterani* (inquit) *per manum Alberti S. R. E. Presbyteri Cardinalis anno* M.C.LXXXII. Pontificatus ann. I. Ac 1182.

a Seu Valdēses.

paulò

paulò ante idem præstitit Alexander Papa tertius [b]. Deinde ex collectis in Archiuis, Federicus I. Imperator, quẽ suprà diximus [c] multa priuilegiorum dona communicasse *Eraclio* Archipræsuli, eadem prorsus isti *Ioanni* impertitus est, quibus priora confirmat, in villa S. Zenonis [d], anno M. C. LXXXIV. [e] necnon testibus plerisque Episcopis ac Principibus, & recognitore tum Godofredo Aulæ [f] Cancellario.*

Hîc obiter dicimus Vualdonem Lugduneum sectam suam nuncupatam *pauperum de Lugduno* inchoasse ad ann. 1153. ex Tritemio [g], seu anno 1160. ex Paradino [h], vel ann. 1170. ex Genebrardo [i], aut vnà ferè cum pio ordine B. Francisci ad ann. 1199 [k]. ex Paul. Æmilio [l]. Quos vocatos Fraticellos, iactitantes ordinem tertium D. Francisci, damnauit hæreseos Bonifacius Papa 8. [m] in Concilio Lugdunensi ann. 1297. Canones tamen in vniuersum duntaxat exarantur aduersum errores quos ipsi amplectebãtur, non expressis Vvaldensium nomine & secta. Denuo anathemate generatim percussi sunt à Ioanne 22. Pont. Max. ad ann. 1322. ex S. Antonino [n]: cuius patent sacræ Extrauagantes [o]. Ac tandem ex Marchia Anconitana expulsi sunt à Martino PP. 5. [p] in Greciam aufugientes [q]. Verùm, antea, iisdem adhuc emergentibus sectariis inter cõciues suos Lugdunenses, *Ioannes* Præsul Lugdunensis ipsos primus coràm diro fulmine Ecclesiastico adorsus est: seriùs tamen quam insinuare videatur Campegius. Neque Sanctio aliqua in eos tum edita est. Etenim, quanuis Lucius Papa 3. (& non secundus, ex paucis [r]) sub id tempus tales pronunciare cœpit hæreticos, dictante Vrspergensi Abbate [f]: nihilominus decretum latæ sententiæ non apparet aliquo Canone Lucij authoritate promulgatum: qui Põtifex veriùs sola voce obiurgans, sedit ab an 1181. ad 1185. [t]
1185. authore Tritemio. Horum verò fuit hæresis inter plures, quòd dum emẽtito religionis Monasticæ titulo certas sedes aut fundos sui iuris habere nolebant, mulieres tamen quasi professas aut veriùs sponsas circunducebant, simulq; in lectulis accubare credebantur, &c. Hic Ioannes apud quosdã creditus est Cardinalis, & oriũdus è nobili familia *de Talaru*. De quo alia in sequẽti numero. Obiit 8. Cal Maij.

LXXX.

b Agnaniæ Calen. April. & 5. Cal. Iunij, Ferrentij.
c nu. 76.
d 3. Cal. Nouemb.
e Cum alio aureo sigillo.
f Parad. 2. cap. 35.
*Ioãnes Crucem auream gemmis ornatam dedit huic Ecclesię
g pag. 188.
h cap. 36.
i lib. 4. Chronol.
k Genebrar. sub Innocẽt. 3. PP.
l Sub Phil. Aug. fol. 129. Lutiæ ann. 1530.
m Genebr. & Caput vnic. lib. 3. tit. 17. in 6. Decre.
n 3. par. tit. 21. ca. 5. §. 1.
o tit. 14. ca. 3. 4. 5. *Ad conditor. cùm inter. & quia quor.*
p ad an. 1420.
q Antoninus tit. 22. c. 7. §. 4
r Choppin. de sacra Polit. lib. 2. tit. 8. §. 6. de quo Lucia suprà, num. 78.
f postan. 1213 pa. 318. Hinc Bellarm. to. 1. Cõtrouer. 5. li. 2. ca. 4.
t Sedit an. 4. mensib. 2. sed Genebrar. addit dies 18. & Antonin. 28. par. 2. tit. 17. c. 1. § 11. ibid. ab an. 1182.

LXXX.

Raynaudus.

a 2. cap. 39. vulgò *Renauld de Forest.* & ca. 66.

Raynaudus ex veteribus Actis à Paradino recensitis [a], *Reynaldus* in homeliario, *Raynardus* Campegio vbique, *Rainaldus* Sarrazino, alijs *Renaudus*, seu *Renaldus*; sed ex manuscriptis & Archiuis insignis ac Primatialis Ecclesię Lugdunensis dicitur *Raynodus*: in quibus legitur eum extitisse fratrem Guigonis Comitis Forensis; estq; fortassis ille de quo suprà cum *Guichardo* Archiepiscopo.

Regalia Ecclesiæ Lugd. & Eduēsis.

De inchoata sede nostri *Rainaudi*, hæc controuertimus. Dominus de Mitte vetustior Canonicus Ecclesiæ nobis tradidit in scriptis, eundem Archiflaminem cathedram occupasse trigintatrib. annis, ac è viuis discessisse III. Cal. 1189.
Nouembris anno 1226. Isque asseruit id quondam excepisse in Archiuis Ecclesiæ. Vnde cōsequens est quòd idem *Raynaudus* sedem inierit anno 1191. Verùm, ex Rescripto Philippi Augusti Regis Christianissimi, facilè conijcimus ipsum ante biēnium ad minus sede donatum. Sic enim habet princeps vnà cum eximio Ecclesiæ collato à se priuilegio: quale in iisdem Archiuis postea legimus. *Didicimus* (inquit) *vt quoties Eduensis Sedes vacauerit, toties Archiepiscopus Lugdunensis & regalia nostra Eduensia & alia quæ ad Episcopatum Eduensem pertinent, in manu sua habeat. Et viceuersa, quoties Lugdunensem Sedem vacare contigerit, toties Episcopus Eduensis in manu sua habeat &c. Ita videlicet quod neutri Ecclesiarum cedat ad præiudicium id quod Regalia Eduensis Episcopatus ex ignorantia occupauimus post decessum Stephani Eduensis Episcopi. Vnde fideli nostro Ioanni tunc Archiepiscopo Lugdunensi Regalia restituimus,* 1208.
& per ipsum successoribus suis ipso Episcopatu vacante imperpetuū habenda conceßimus. Actum Parisijs an. M.C.LXXXIX. Regni decimo [b]. Hinc sanè apparet quòd præfato anno iam obierat Ioannes II. & sedebat successor *Raynaudus*. Quippe Rex de eodem loquitur, tanquam de Prælato vita functo, cui antea restituerat id ius Regaliæ mox suo rursus nomine confirmatum. Et ipse Rex idē renouauit *Patraci* anno M.CC.XXII. Leuiter autem cōmemoramus medium eiusdem Rescriptum clarissimè Raynaldo indictum pro con- 1222.
cessis pedagijs, hac periodo. *Nos chariβimo consanguineo & fideli nostro Raynaldo Lugdunensi Archiepis. & per eum Ecclesiæ Lugdunensi, &c.*

b Minimè ista apud alios Scriptores.

dunensi &c. Apud Campendium An. CIↃ.CC.VIII. Et paulò antè ipsi *Renaudo suisque Successoribus concessit dominium & Regalia Abbatiæ* [c] *Sauiniaci* (ait typus.) *Actũ apud Villam Franchæ An.* M.CC.II. *cum Sigillo Guidonis Buticularij, &c.* c nu.55. & 56.

Quod ad reliquos Actus publicos attinet: *Humbertus* iunior Bellijoci Dynasta ac Guichardi filius, *obligauit pro ducentis marchis argenti Domino Renaudo Archiepiscopo & Ecclesiæ omnia feuda & fidelitates quæ ei debebantur, & à quocunque nobili vel ignobili inter Castrũ Iconij vsque ad Sagonam teneãtur, &c.* Prætereaq; sacramento firmauit quòd iura Ecclesię Lugdunensis defendet aduersus illos qui talia auferre præsumerent, & quòd Archiepiscopum atque Canonicos præsentes ac futuros eorúmq; homines saluos reciperet. Gesta sunt ista an. præfato 1222. [d] Tum, sequenti an. Ducissa Burgundiæ hominium fecit eidem R. Lugdun. Archiepiscopo Cabiloni, sicut Odo maritus & eius prædecessores olim fecerant pro villa *de Nuys* [e], *&c.*

Hominia.

d 11. Calend. Maij.

e Cal. Septẽb. 1223.

De dato cuius Antistitis pignore ciuibus ipso captatæ sedis anno, necnon de decimis leprosario Lugdunensi attributis an. 1215. & seriùs, liquet apud Paradinum [f]. Qui author alibi profert in medium multa castrorum mœnia pro tutamine Ecclesiæ ac sedis Archiepiscopalis ab ipso Archipræsule ædificata. At vetustiores Homeliarij scriptores simul cum sequace Campegio addunt quòd *nobilitauit Ecclesiam Lugdunensem:* scilicet is fortè cõfirmauit vnionem Comitatus Forensis cum sua Lugdunensi Ecclesia peractam, qualem hodie contuemur eidem attributum, ex allatis suprà. Probabilitatis ratio est quòd idem *Raynaudus* esset frater germanus Comitis Forensis, quasi fieret Comitatus etiam antea consors & particeps iure quodam hæreditario: atque Canonicos perinde ex nobili prosapia oriundos voluit, aut tales fortassis instituit hactenus egregia successione illustres. Vbi aduertendum obiter, quòd Guido Forensis (alius à Guigone parente sub *Guichardo* Archiepiscopo [g]) hoc tempore recognouit habere à Domino Archipræsule & Capitulo in feudum, Castrum *de Chamelet*, quale Dominus Bellijoci tenebat ab ipso Comite in tale feudum. [h] Ipsíus autem *Raynaudi* mater fuit nobilis matrona Vvilelma: in cuius obitu filius Pręsul septua-

f cap. 44. & in Archiuis, hominium Hũberti Bellijoci factũ Archiepiscopo ann. 1222. 8. Idus, Maij pro loco *de Belmont.*

Ratihabitio Comitatus Forẽsis pro Ecclesia Lugdunensi.

Recognitio feudi.

g nu. 78.

h Ann. 1220. Martij 3. & alio Actu mẽse Iunio.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

i ann. 120. ginta libras argenti dedit Ecclesiæ [i] Cathedrali atque is postquam sedit anno XXXIII. cœlum petiit II. Calend. Nouembris, ex membrana Obituum.

Hîc duo tibi notanda, Lector. Vnum est quòd ab isto Primate ad nostros ferè dies maiorem partem chronici huius ac sequentium Archiepiscoporum hausimus ex cõquisitis studiosè præfatis Archiuis manuscriptis Ecclesiæ Lugdunẽsis [k], quas ad manus porrexit præfatus nobilis Gaspar *de Mitte* nuper Canonicus Comes & Cameratus octogenarius valde literatus eiusdem Ecclesiæ [l]. Siquidem perrexit nobiscum feliciter vsque ad *Hippolitum* Ferrariensem. Alterũ est quòd post eius decessum nobilissimus Carolus de Busseul item Canonicus Comes & Magnus Custos ipsius Basilicæ potestatem habuit [m] à Capitulo latiùs aperiundi nobis Thesaurum, vt singulos pene Codices inuiseremus. E' quorum promptuariis desumpsimus multa Pontificum Diplomata, & alia hîc passim recensita ab *Hugone* [n] aut à *Falcone* [o] Archiepiscopis ad *Philippum Sabbaudiæ* [p]. Ac denique præsto etiam fuit nobilis Hector *de Cremeaux* Præcentor, iuris vtriusque Candidatus, ex collato secundario rerum origine [q], singulari sua humanitate. Interea vix fidendum Tabulariis Democharis, qui hunc efficiunt *Raynardum* secundum: quia is quem primum huius nominis fingunt, suprà lubẽtiùs *Alnaldum* nominauimus [r].

Adiutores cõficiẽdæ huius Chronologiæ

k aliàs *de Cheurieres.*

l Mẽse Maij 1604. Obiit mẽse Decẽb. sequẽt. 1606.

m an. 1606.

n nu. 68.

o nu. 73.

d nu. 84.

q an. 1607. libro est in foleo & alius in quarto extracto ex originalibus per Notarios regios Vauselles & Bamel. Item mutuauit libellum *Obituum.*

r nu. 71.

LXXXI.

Robertus.

ROBERTUS, ex Homeliario & Sarrazino priùs Antistes Claromontanus [a]. Etsi verò ignoretur exactum tempus suæ translationis ad Ecclesiam Lugdunensem: tamen in Archiuis habetur de eo præclara mẽtio pro Archipræsulatu Lugdunensi, anno præcisè CIↃ. CC. XXX. quo certè Delphinus Viennensis & Albonensis Comes accepit *in feudum Francũ Castra* d'Annonay *&* d'Argẽtau, *fecitq; homagiũ D. Roberto Archiepiscopo & Ecclesiæ* (ait textus) *ac eis iurauit fidelitatem: & è contra, Ecclesia pollicita est eum iuuare ac eidem auxilium impendere* [b]. Demũ Robertus cõdidit Testamentũ anno millesimo ducentesimo trigesimo secundo, mense Iunio: & Obiit seq. 7. Idus Ianuarij: atque deuouit Ecclesiæ ducentas marquas pro duo 1232.

a Vulgò cognomine *de la Tour*: etiã ex Campeg. seorsum.

b Mense Ianuar.

pro duobus Anniuersariis (vt vocant) annuatim celebrandis, nomine suo ac Odonis Ducis Burgundiæ cognati Nepotes habuit Hugonem Episcopum Claromontensem, & Guydonem de Turri Lugdunẽsem Archidiaconũ. Hæcq; mutuati sumus ex Archiuis Ecclesiæ Lugdunensis [c]. c Et ex lib. Obituum.

Miramur verò quo titulo Paradinus dicat ad extremũ Capitis 40. [d] Concordata videri inter *Robertum* ac ciues inita circa annum 1270. præsente Odone duce: & tamen sub initium ad marginem cõscribitur annus MCCXV. Etenim seriùs priorem notam apponit, quia interseruntur quatuor Archiepiscopi, ex Archiuis: & posterior nota citiùs allata est, cùm tunc *Raynaudus* sederit: nec tãdiu vitam agere potuerit idem *Robertus*. Adeoq; latet ibi repugnantia. Tutiùs autem ipsis Archiuis fides est adhibenda. d lib. 2.

LXXXII.

Rodulphus. Rodulphus ex Archiuis & Homeliario, *Radulphus* ex Campegio vbique & Paradino [a], vel *Radolphus* [b], ex Sarrazino: primùm Cisterciensis Monachus ac Episcopus Agenensis [c]: constitutus est præfectus Ecclesiæ Lugdunensis operâ Gregorij IX. Pont. Max. anno 9. sui Pontificatus, &
1235. salutis 1235 quantumuis pars vna Capituli Archidiaconũ, altera procuratorem Ecclesiæ Valentinensis postulasset. Successitq; *Roberto*, ac rexit Ecclesiam vno duntaxat mense, vt loquuntur Chartæ Gazophylacij. Obiit 3. Nonas Martij.

a 2. ca. 44.
b Gallicè *Raoul* ex Belforesio.
c ex lib. Obituum.

LXXXIII.

Æmericus. Æmericus ex Demochare sub Campegio, *Aymericus* ex Homeliario, *Aimericus* ex Sarrazino, tum *Emericus* & Campegio seorsum & Paradino [a]: primùm Archidiaconus [b] Parisiensis, ex nonnullis sedem occupauit biennio tantùm [c]. At quicquid de ea duratione sit, ipse saltem ex Homeliario
1236. renunciauit Archiepiscopatui anno 1245. inter manus In-
1245. nocentij Papæ quarti, anno 2. sui Pontificatus: licet ex Paradino facta sit renunciatio an. 1251. præfato Innocentio PP. redeundo Romam è generali Concilio Lugdunensi, quod fuit decimum tertium [d] œcumenicum, & in quo præfuit idem Innocentius. Qui certè calculus Paradinia-

a ca. 44. cit.
b In Homeliar.
c Parad. cit.
d Ex Genebrar. in Chronol.

nus non cohæret Chartis è Gazophylacio Ecclesiæ depromptis: cùm ex ipsis Chartularibus libris sequens Archipræsul sedem suam inchoauerit ab anno 1246. Quòd si verum sit antecedentem *Rodulphum* sedisse vnico mense: concluditur istum *Aemericum* Episcopale agôlum tenuisse integris decem annis aut ferè vndecim, posita renunciatione(& quidem veriùs) anno 1245. quia hoc pacto cœpit ab an. 1236. Ex libro Obituum multa fundauit Anniuersaria tam pro Raynaudo Archiepiscopo eius affini, & Roberto item Archipræsule ipsius auunculo[e], quàm pro Guigone Archidiacono eiusdem fratre: ibidémque vocatur *Aymericus*.

e nu. 80. & 81.

LXXXIV.

Philippus.

Philippus *de Sabaudia* electus est Archipręsul anno 1246. ex Archiuis: & quidem creatus à præfato Innocentio Papa 4. qui eo anno Lugdunensi Concilio initium dedit[a], *Aemerico* tunc Sedi renunciante. Attamen, ex Paradino[b] suprà[c], Innocentius ipsum Philippum selegit an. 1251. ad exitum Concilij. Qui Pontifex summus anno 1245. Lugdunum[d] appulsus consecrauit maius Altare Ecclesiæ Lugdunensis ex vetusta editione Breuiarij Cameræ[e]. Et alio Diplomate, quale in Archiuis legimus, sub annum sequentem *omnibus benefactoribus fabricæ Lugdunensis Ecclesiæ, quæ dudum incœpta est, magno & sumptuoso opere*(ait Pontifex) *quadraginta dierum indulgentiam duximus concedendam*: *quia aßistentibus nobis venerabilib. fratrib. nostris Cardinalibus, & alijs quàmplurimis Ecclesiarum Prælatis*(addit[f]) *sacrosanctum Altare ipsius Ecclesiæ manibus proprijs consecrauimus.*[g] Estq; maius Altare Cathedralis Basilicæ, tanquam magna ex parte ante id tempus ædificatæ, qualem hodie contuemur immensæ structuræ, sub inuocatione D. Ioannis Baptistæ. Et à quonam cœpit extrui ipsa Ecclesia, videtur docuisse Martinus Papa V[h]. in Bulla quam direxit ad Abbatem Sauigniaci, Carolum Archiepisc. Viennensem, & ad Capitulum Lugdunense, hac verborum serie. *Olim in primaria fundatione Ecclesiæ, tam Burgundiæ quàm Boëmiæ, qui tunc erant Reges illius fundatores, considerantes multitudinem nobilium in illis vigere partibus*, tradiderunt * eidem Basilicæ patrimonium, & omnē iurisdictionem, &c. Quo in loco etsi Pontifex minimè fundatorum seculum

1246.

a Vide par. 3. cap. 1. Sect. 4. Alia ex Parad. 2. ca. 42. & Genebr. in Chronol.
b cap. 44.
c nu 83.
d 7. Idus Iulij.
e folio 258.
f Datū Lugd. 8. Kal. Iunij Pōtific. an. 3. sal. 1247.
g Alia Bul. de ipsius Indulgētiis pro eadem fabrica, Lugd. 5. Kal. Martij an. 8. Alia ne cleri⁹ Lugdunensis trahatur ad iudiciū extra vrbem. 16. April. an. 3.
h Sedit ab ann. 1417. ad 1431.
* 4 Cal. Febr. Pontif. 3.

Consecratio Altaris Ecclesiæ.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

ſeculum deſignarit: tamen ſatis indicat antiquam cenſendam Templi fabricam, ſimul ac poſſeſſionum nexus ipſi loco allatos. Niſi forſan præcellat eorum ſententia qui arbitrantur ſacram illam ædem conſtructam à Ioãne Franciæ [i], Duce Burgundo, ſeriùs regnante in Galliis, ad quem creditur referendus anceps textus Paradini. [k] Attamen certè tardius ſeculum præfati Ducis aut Regis legitur obtigiſſe duntaxat circa annum 1350. apud San-Iulianum [l]. Verùm dicam, profectò: ante quingentos illinc annos ad minus, erat Eccleſia S. Ioannis, eáq; Cathedralis, veluti liquet è ſexto & ſeptimo Eccleſiæ Chriſti ſeculo, ex allegatis ſub *Leidrado* Archiepiſcopo [m]. Adeóq; mox vel ſolùm maius Altare reſtitutum eſt, vel Baſilica ſplendidiùs duntaxat reſtaurata.

Cathedralis Eccleſiæ reædificatio.

i Fuit Ioãnes I. Rex Franc.
k Cit.
l In origine Burgundiæ pag. 408. per 14. annos.
m nu. 551. ad an. 800.

Alia certè egregia priuilegia miſit idem Innocentius Papa *Dilectis filijs Decano & Capitulo Lugdunenſi.* Vnum quidem, *vt nullus delegatus vel conſeruator aut etiam executor à Sede Apoſtolica deputatus in vos excommunicationis vel ſuſpenſionis ſeu contra Eccleſiam Lugdunenſem interdicti ſententias valeat promulgare* (ait iudex ſummus) *abſque mandato ſedis prædictæ ſpeciali facientes expreſſam de verbo ad verbum de præſenti indulgentia & de Lugdunenſi Eccleſia mentionem. Peruſij* 8. *Calendas Maij.* Pontificat an. 9. hoc eſt ſal. 1251. Aliud verò ſtatuit, ne qui Eccleſiæ moleſtētur atque grauentur in *præbendis, dignitatibus aut alijs beneficijs* ac temporalibus ſuis, ſub pœna ſimiliter irroganda *per cenſuram Eccleſiaſticam appellatione poſtpoſita.* Ibidem, die præfato. Et alia duo Nonis Martij, ac x. Calēd. Aprilis: itémq; reliquum ix. Cal. Iunij. [n] Quæ omnes Bullæ prædicant quidem Innocentium generali nomine. At cenſentur veriùs manaſſe ab Innocentio quarto, quàm à ſecundo tertióve eiuſdem appellationis idque poſtquam è Galliis Romam & Peruſium reuerſus eſt. Colligitúrque ex libro VII. Actuum Capitularium Eccleſiæ [o]. Cæterùm, Hugo Dux Burgundiæ manualem fidelitatem fecit D. Amedeo Maurianenſi Epiſcopo, nomine D. Philippi de Sabaudia Archiepiſcopi, quo modo anteceſſores præſtare ſueuerunt. Datum Aquæ-bellæ ann. 1248. Et iterum Renaudus Forenſis ac Dominus Bellijoci anno 1260. [p] permiſerunt ſtipulationem perpetuò obſeruatã iri cum Ar-

1251.

Bullæ de non excommunicando Clero Lugdunenſi.

Alia cõcordata.

n Vbique an. 9. cit. aliæ 5. Cal. Iulij & 12. Cal. Aug. an. 10.
o Fol. 207.
p 3. Martij.

chiepiscopis & Capitulo, qualem antea factam docuimus sub *Raynaudo* Archipræsule[q]. Atque res mox renouata est. Noster autem *Philippus* credebatur etiam administrator Episcopatus Valentiniensis. Attamen sedit Lugduni annis XXII. ex Campegio[r]: adeóque vsque ad annum 1268.[f] quia postmodum resignans, factus est Comes Burgundiæ atque Sabaudiæ, iure successionis.[t] 1268.

q Nu. 80. cũ Guigone.
r Seorsum, post Homeliar.
f Ex nu. 85.
t Fuit Comes septim.

APPENDIX.

IN solis Archiuis Ecclesiæ Cathedralis hoc loco scriptũ reperitur, quòd à mense Septembri anni 1268. *vacabat Sedes Lugdunensis. Ibiq; extat recordatio Bullæ Clementis Papæ quarti, datæ* 3. *Kalend. Ianuarij Pontificatus sui anno* 3. *hoc est salutis an. præfato* 1268. *extremo*[u]. *Qua Bulla apparet, quòd* cùm pars Canonicorum Lugdunensium Millonem Decanũ elegisset, pars Episcopum Claromontensem postulasset: ipse Papa G. Episcopũ Alticiodorensem Ecclesiæ Lugdunensi præfecit. *Quis verò fuerit ille G. Archipræsul, nescitur: neque vtrum fuerit consecratus, vel duntaxat electus. Saltem suprà*[x] Gregorium *solummodò electum commemoramus extra catalogi seriem. Sic tandem istum G. creditum forte Archiepiscopum, hac vice è directo ordine remouemus: donec palam de positionis veritate constiterit.*

u 30. seu penult. Decẽbr.
x Post nu. 34.

LXXXV.

Petrus II. cognomine *de Tarentesia*, ex Archiuis: sacræ Theologiæ Doctor, & antea generalis magister Ordinis Dominicanorum[a], ex Homeliario ac cæteris[b], nullum habet satis peruium inchoatæ Sedis tempus. Verùm certè dum subobscurum manuscriptum Gazophylacij enumerat quartum Idus Februarij anni 1271. vnà cum Bulla Clementis Papæ citati antea collatæ[c], & consequenter sub eadem periodo describit atque commemorat ipsum *Petrum* Tarentasiensem: 1271.

Petrus II.
a Primus eò euectus ex Ordine Prædic.
b Campeg. seorsum.
c nu. 84.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

ſem:hinc magis opportunè præſumitur tunc eundem *Petrum* ſedem obtinuiſſe, quàm anonymum G. tum quia Clemens 4. Romæ ſedit annis tantùm 3. & menſibus nouem, adeoq; vitam finiit an. 1269. ex Tritemio [d] & Antonino Florentino [e], quamuis editio ſolius Genebrardi ponat annos 5 [f]. tum etiam quia Gregorius 10. Clementis ſucceſſor Pontificatum adeptus eſt anno 1270. ex eod. Antonino, vel ſequente an. ex recentioribus [g]; quem propterea Gregorium Paradinus [h] ſcribit conſecraſſe ipſum *Petrum* Viennæ, & quidem poſt celebratum generale Concilium 14. [i] Lugdunenſe ipſo præſide Papa. Homeliarium verò & Campegius [k] dicunt eundem *Petrum* poſt adeptum Archiepiſcopatum fuiſſe Cardinalem creatum, & Paradinus antea [l], beneficio præfati Gregorij. Omnes autem [m] ſta-
1274. tuunt Cõcilij celebrationẽ anno 1274. quo anno idẽ Petrus veriùs purpura Cardinalitia indutus eſt in medio Cõcilio, ſub feſtum Pentecoſtes, & factus maior Pœnitentiarius, ex Archiuis: poſtea verò tranſlatus legitur ad Eccleſiam Oſtienſem [n], ac tandem euectus ad Papatum [o], dictúſque Innocentius 5. ab anno 1276. De cuius Papatu parte 3. capite 1 ſectione 5. [p] Sub id ſeculum Clemẽtis 4. & Gregorij 10. obiter typis mandandum, quòd ex textibus veteris manuſcripti Eccleſiæ D. Irenæi [q], *ſanctiſsimi Patres Domini Alexander Papa tertius, Eugenius PP. 3. Innocentius 4. Alexander 4. Lucius 3. Clemens 4. & alÿ quam plures ſummi Pontifices* (his ſparſim verbis) *ob reuerentiam SS. martyrum Irenæi, Ippipodÿ, Eleazari cum filÿs octo, & decem ac nouem millium martyrum* (illic ſepultorum) *relaxarunt cunctis Eccleſiam viſitantibus ſeu iura ipſius cuſtodientibus, in ſolennitatibus anni* [r], *ſeptem annos & totidem quadragenarum Indulgentias.* Hæc cæleſtia dona vtinã lucrentur permulti.

d & dies 2. pa. 250.
e Ac dies 21. par. 3. tit. 20. cap. 1.
f In Chrono.
g Genebr.
h 2. ca 51.
i De quo parte 3. c. 1. Sect. 5. & Onuphrius.
k Seorſum.
l Loco cit.
m Parad. ca. 50. Genebr. Solus Æmil. an. 1280.
n Parad. cap. 52.
o Homelia & Campeg.
p §. 1. 4.
q pag. 51.
r in Purificat. Palmis, Om. ſanctor. Apoſtol. & reliqu. B. Mariæ.

LXXXVI.

Aymarus

Aymarus cognomine *de Roßillon*, Cluniacenſis profeſſus, à Gregorio PP. 10. dilectus & conſecratus, quando præfatus *Pe-*
1275. *trus* [a] Hoſtienſem Eccleſiam aſſumpſit anno 1274. [b] & annis ſequentibus ſedit. Idem Gregorius lites *Aymari* cum Capitulo Eccleſiæ compeſcuit anno cit. & 3. ſui Pontificatus, ex viſo Diplomate: atque eundem cõſtituit tutiſſimum

a nu. 85.
b Homel. Cãpeg. Sarraz. Parad. ca. 52. & Gazophylaciũ cũ libr. Obituum.

oecumeni-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

c 1274. in Aprili.

œcumenici Concilij custodem & vadem [c]. Editio autem Democharis nomine Sarrazini minùs rectè scribit Gregorium 9. quia sedit is Romæ ab an. 1227. ad 1241. solummodo. 1283. Creditur verò *Aymarum* sedisse vsque ad annum 1283. quia ex Archiuis in consequente textu habemus, quòd eo anno vacabat sedes Lugdunensis quinto Nonas Octobris. Qua equidem præcisa anni reuolutione (posteriore aliquo mense) celebrata sunt Cōcordata inter DD. Capitulantes, quibus statutum est, quòd *R. Iacobus Episcopus Eduensis confessus fuit & recognouit se habuisse ac recepisse administrationem Archiepiscopatus Lugdunensis à Capitulo Lugdunensi, & eandem administrationem debere reddere, restituere, & tradere dicto Capitulo Lugdunensi, nomime & ad opus electi Archiepiscopi qui præerit in Ecclesia Lugdunensi prædicta, quotiescunque casus, tempus & locus se obtulerit, &c. Pontificatus D. Martini Papæ quarti anno tertio.* Sicq; Capitulum est custos Regaliæ, velut pro Rege constitutus ex mera Principis donatione suprà [d], & deinde per Papalem approbationem. Adeòque fit medius seu procurator tēporaliū Archiepiscopatus inter decedentem Primatem & Regalistā Eduensem, seu etiam proximum successorem.

Ius Capituli Lugdunēsis in Regaliam.

d Philippi Augusti nu. 80.

LXXXVII.

Rodulphus.

a cap. 55.
b Parad. 2. ca. 56. ex Actis.

Rodolphus ex Campegio vbique & Paradino [a], deinde *Radulphus* in Sarrazino, cognomine *de Torreta* [b], vel ex Homeliario *de Correca*, antea Monachus Cluniacensis ex Cāpegio seorsum, seu Canonicus Verdunensis apud alios, semperq; hoc ordine: ex Archiuis erat Archiepiscopus anno CIƆ.CC.LXXXIV. die Lunæ post festum Natiuitatis Domini: scilicet tunc Sedi est constitutus: & eo in loco dicitur *Rodelphus*, proximúsque *Aymari* successor. Is cum Capitulo beneuolè suscepit realem inaugurationem Hugonis Heduensis Episcopi qui eos sic affatus est: *Ego Hugo S. Eduensis Eccles. electus & confirmatus subiectionem & reuerentiam à sanctis Patribus* [c] *constitutam & obedientiam sanctæ Sedi Lugdunensis Ecclesiæ, Rectoribusq; eius in præsentia venerab. virorum D. Radulphi Dei gratiâ Archiepiscopi & Guidonis Decani ac Capituli perpetuò me exhibiturum promitto* [d]. Hæc peracta sunt paulò ante consecrationem. Et eiusmodi textus videtur docere Archiepiscopos tunc in suffragiis & secularibus negotiis vnitos 1284.

Sedes Eduensis qualis.

Cōmunitas Archiepiscopi & capituli.

c Sergio 3. nu. 57.
d Hæc cōscribuntur lib. 3. Actorū Capitul. Ecclesiæ Lugd. fol. 3. sub an. 1379. mēse Ianuario: sed ad altiores istos annos sunt referēda proindeque videntur illic serius posita diu post rem gestam.

vnitos adhuc esse cum Canonicis seu toto Capitulo: perindeq; in communibus regendis suis possessionibus ac temporalium vsu. Quæ forma deinceps nō ita visitur. Ad præfatum Hugonem redituri: is aliquo postea tempore Contractum celebrem fecit cum Rodulpho Præsule, nimirū,
Regalia. *quòd Sede* vtriuslibet *vacante*, alter *habeat administrationem in temporalibus & spiritualibus ciuitatis, quatenus de longa & approbata consuetudine extitit obseruatum* (de qua nos sub *Raynaudo*
1286. Archiepiscopo [e]) *Datum mense Martio an.* CIↃ.CC.LXXXVI [f]. e nu. 80. ex Philippo I. Rege. f Ex Archiuis.
Item clariùs anno sequenti, *Conuentum est solenniter inter præfatum Hugonem Heduens. & Decanum ac Capitulum Lugdunensem in præsentia Notariorum & testium: quòd si administratio pertinuit ad electum prædictum, dictus Episcopus prædictam administrationem nunc denuo prout moris est petit & recipit à Capitulo memorato, &c.*

Hîc autem nonnullæ scripturæ duplex æquiuocum induxisse videntur. Prius est quòd acceptum exemplar Homeliarij denunciat *Radulphum* obiisse die Lunæ ann. 1277. cui annuo calculo aduersatur superior Archiepiscopus [g], g Aymar. nu. 86.
1287. ex iisdem Archiuis: vnde forsan scribi oportuit 1287. Posterius est quòd dum Paradinus [h] narrat *Rodolphi* discrimina inter ciues pro clero habita, editio ad marginem locat annum M.CC.XC. quasi ideo ipse *Rodolphus* debeat postponi Ioanni secundo Archiepiscopo. Verùm huic notę reluctatur tum antiquior Campegius qui è contrà ipsum Ioannē vbique efficit successorem *Rodolphi*, tum etiam calculus ipsiusmet Paradini, de eodem Ioanne, vt adsequitur. Idcirco præfata ciuium Concordata forsan maturiùs celebrata credentur, *Rodolpho* citiùs decedente [i]. h 2. ca. 55. i vt pote an. 1287.

LXXXIIX.

1289. **Ioannes II.** Sedit anno 1289. vt manifestum est ex inita pace cū Ludouico & Guichardo V. Bellijocensibus Dynastis, apud Paradinum [a]. Hîc obmutuère Gazophylacium Ecclesiæ & Sarrazinus. At historicæ circunstantiæ sat eum statuunt. Quare verò ipse *Rodolpho* postponitur, diximus [b]: etsi Paradinus eum prætulerit. Ioannes II. a cap. 54. libri 2. b nu. 87.

Sub hoc autem ordine recens palam edendum est Diploma Nicolai Papæ, directum Capitulo Ecclesiæ Lugdu-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

nensis, circa priuilegium spiritalis cuiusdam facultatis eidem concessum, his potissimùm verbis: *Ad audientiam nostram peruenit quòd nonnulli propriæ salutis immemores, &c. ac etiã plerique Officiales Regij commissæ iurisdictionis finibus non contenti, vos ac eandem Ecclesiam & alios beneficiatos ipsius Ecclesiæ in personis & bonis ac iuribus eiusdem Ecclesiæ & vestris, &c. grauibus iniurijs & offensis afficere indebitè non verentur. Nos igitur diligentiùs attendentes quòd eò commodiùs & efficatiùs vos & benefitiatos Ecclesiæ bonaq; & iura prædicta conseruare poteritis, quo per eandem Sedem maiori fueritis authoritate muniti: Vobis spiritualem gladium, vt eo contra vestros & beneficiatorum ac Ecclesiæ vestræ iniuriatores, molestatores & impeditores quoslibet, cuiuscunque præeminentiæ, dignitatis, conditionis aut status existant, liberè per vos vel per alium seu alios vti poßitis quotiescunque putaueritis expedire, de gratia concedimus speciali. Volentes vt huiusmodi gladius vobis alias* [c] *quomodolibet competens in sui perduret roboris firmitate. Non obstantib. quibuscunque priuilegijs charißimo in Christo filio nostro Philippo Regi Francorum illustri vel prædecessorib. suis, seu Comitibus, Baronibus ac nobilibus, sub quouis tenore verborũ conceßis, &c. si de Indulto huiusmodi ac de toto eius tenore plenam & expressam ac de verbo ad verbum & etiam de prædicta Lugdunensi Ecclesia non fecerint mentionem. Nolumus autem quòd conceßio huiusmodi ad prædicti Regis & consortis suæ personas & Capellam regiam aliquatenus se extẽdat, &c. Reate* XV. *Kal. Augusti, Pontificatus anno secundo.* Hæc de Bulla hactenus in Archiuis recondita. De Nicolai verò qualitatibus certè prototypus non dictitat quotus fuerit huius nomenclaturæ. Verùm circũstantia Philippi, quem vniuersim adnominat Papa, præbet fortissimũ argumentũ inferẽdi, quòd is fuerit Nicolaus quartus & Philippus Pulcher etiam nominis quartus. Causaq; est asserti, quia nullus Nicolaus Pontifex summus occurrit tempore alicuius Philippi Galliarum Regis (qui fuère sex) quàm Nicolaus IV. cum præfato Philippo. Adeoque annus ille incarnationis diuinæ fuit millesimus ducentesimus octuagesimus nonus. Quo fit vt rectè priuilegium ex promamus sub Ioanne II. Archipræsule. Capitulum autem ab eodem anno semper exercuit spiritualem & Ecclesiasticam eiusmodi iurisdictionem. Vnde perspicua etiam vestigia leguntur ea de re in Manuscriptis Ecclesiæ: videlicet quando

Priuilegium Gladij spiritualis pro Lugd. Ecclesia.

c Videtur hìc indicari aliã de ea re Bullã præcessisse.

Papa loquitur.

Nicolaus Bullæ patronus, quantus.

quando Capitulum tulit æquissimam diræ execrationis sẽtẽtiam aduersus equitem Guilielmum de Chalomonte & milites suos propter violata ab eisdem claustra Ecclesiæ anno 1362 [d]. & rursus quando Ecclesiasticam pœnam relaxarunt aliis crimine infectis anno 1369 [e]. Et sic de reliquis. Hodie pergit Ecclesia frui & gaudere illo suo gladio. Adeoq; Dominus Antonius de Gibertés Archidiaconus, & Thomas de la Faye Cantor, eiusdem Basilicæ Canonici, nunc Iudices sunt gladij [f] à Capitulo constituti, iurisdictionem huiusmodi exercentes.

d lib. 1. Actuũ Capitulariũ 16. Decemb. fol. 16.
e fol. 98.
f an. 1604. 5. 6. &c.

APPENDIX.

SOLVS *Campegius hac serie & solo nomine* Raynaldum *subiungit: quem præterimus: tum quia Homeliarium & Gazophilacium antiquioris authoritatis hunc cum alijs* [g] *subticent: tum maximè quia de quodam* Raynaldo *Archiepiscoppo Lugdunensi iam verba fecimus sub* Alnaldo [h] *&* Raynaudo [i] *expectamus qui nos ab ancipiti cura liberet.*

g Sarrazin. & Parad.
h nu. 71.
i nu. 80.

LXXXIX.

Beraldus.

Beraldus Cardinalatu est insignitus ex Campegio & Paradino: etsi purpuram non legamus apud Onuphrium. Ei cognomẽ fuit *de Bloco*, ex Archiuis; seu *de Goco* ex aliis [a]; vel *Beraudus Delgot*, ex Homeliario Basilicæ S. Irenæi: nonnullis quoque *Bertraudus de Gasconia* [b], ac tandem *Bertrandus Delgel* ex Sarrazino. Non legitur Archipræsul Lugdunẽsis citiùs quàm
1290. anno CIↃ.CC.XC. creatus mẽse Iunio, ex Gazophilacio Ecclesiæ Cathedralis. Post quadrimestre tempus inchoatæ suæ sedis habuit solennem valde Compositionem rerum suarum cum Capitulo, eámq; probatam à duobus Cardinalibus, quos Nicolaus Papa IV. Lugdunum & vlteriùs direxerat. Hanc hausimus ex Archiuis Ecclesiæ præsidio nobilissimi D. Decani qui prototypum exscribendum nobis contulit, in hæc verba.

a Parad. 2. ca. 56. extremo.
b Ex Homeliar. vel Lemouicẽsis ex Parad. ca. 60.

Solẽnis Compositio inter Archiepiscopum & Capitulum iussu Papæ.

Cùm olim inter bonæ memoriæ Rodulphum de Toreta primæ

Lugdunensis Ecclesiæ Archiepiscopum ex vna parte, Decanum & Capitulum, ac Henricum de Villarijs Camerarium eiusdem Ecclesiæ Obedietiariumq́, Comitatus ipsius, & Præpositum Foruerij ex altera, super iurisdictione temporali seu seculari ciuitatis Lugdunensis ac eius exercitio & super iurisdictione Clericorum ipsius & in ea delinquentium ac eius exercitio, super alijs articulis suborta fuisset materia questionis maximè Ecclesiasticæ cuiusdam ordinationis olim factæ per felicis recordationis Dominum Gregorium Papam decimũ, tandem præfata discordia per Hugonem Episcopum Eduensem & Girardum Abbatem Sancti Stephani Diuionensis Lingonensis Diœcesis quandam formam compositionis & pacis vmbram assumpsit, ex qua multa dubia nonnulla obscura & quædam imperfecta Beraldo nunc dictæ Ecclesiæ Archiepiscopo ac dictis Decano, & Capitulo, Camerario, & præposito videbantur quæ materiam magnæ dissentionis & discordiæ minabantur inter Archiepiscopũ, Capitulum, Camerarium, & Præpositum supradictos. Propter quæ sanctißimus Pater & Dominus noster. D. Nicolaus Papa quartus, cupiens præfatam Ecclesiam & personas in statum tranquillitatis & pacis impposterum conseruare nobis miseratione diuina Gerardo Episcopo Sabinensi & Benedicto [c] Diacono Cardinali direxit literas formam quæ sequitur continentes. Nicolaus seruus seruorum Dei fratri G. Episcopo Sabinensi, & dilecto filio B. Sancti Nicolai Diacono Cardinali Salutem & Apostolicam benedictionẽ. Cùm inter venerabilem fratrem nostrum B. Archiepiscopum & eius Prædecessores aliquos ex parte vna, & dilectos filios Decanum & Capitulum Lugdunense super diuersis articulis ex altera, grauis dissensionis materia sit exorta: nos percupientes dissensionem ipsam sopiri, vobis quos ad partes vltramontanas pro quibusdam Apostolicæ Sedis negotijs destinamus, præsentium authoritate committimus & mandamus, quatenus vos, iuxta datam vobis ex altißimis gratiam, partes ad concordiam reuocetis, ita quod opitulante vobis diuina gratia per nostræ diligentiæ studium, inter easdem partes huiusmodi dissentio præcidatur, ac postmodum quod in præmißis per industriam nostram de vtriusque partis assensu communicatum fuerat vel etiam ordinatum, faciatis immobiliter obseruari: Contradictores auctoritate nostra appellatione postposita compescendo. Datum Romæ apud sanctam Mariam maiorem Non. Maij Pontificatus An. 3. Deinde nobis per ciuitatem Lugdun. transitum facientibus, dum essemus in prosecutione nostri itineris ad parteis Gallicanas ad quas per sanctiss. Patrem D. N. prædictũ fuimus

Prior eius fabrica.

Tutior eius renouatio

[c] Tir. S. Nicolai in carcere Tullian.

Commissio Papæ.

Duo Prælati commissi.

Cõmissariorũ propositum.

fuimus destinati, partes productæ super causis & discordijs prælibatis se nostræ ordinationi & dispositioni submiserunt sub forma inferiùs annotata. Nouerint vniuersi quòd nos Beraldus Dei gratia primæ Lugdun. Ecclesiæ Archiepiscopus volumus & expressè consentimus quòd Reuerendi in Christo Patres & Domini D. Gerardus Dei gratia Sabinensis Episc. & Benedictus, &c. quasdam Compositiones super iurisdictione Ecclesiæ secularis Lugdunensis & eius exercitio inter D. Radulphum quondam Archiepiscopum Lugdun. prædecessorem nostrum, ac venerabiles viros Decanum & Capitulum dictæ Ecclesiæ, &c. valeant facere inuiolabiliter obseruari. Promittentes sub obligatione omnium bonorum nostræ Sedis Archiepiscopalis prædictæ, quicquid per dictos Cardinales in prædictis actum fuerit. In cuius rei testimonium, sigillum nostrum duximùs præsentibus literis apponendum. Datũ Lugduni, die Dominica post festum Natiuitatis B. Ioannis Bapt. anno CIↃ.CC.LXXXX. *Reuerendis in Christo Patrib. & Dominus D.G. diuina prouid. Sabinensi Episc. & D. Benedicto, &c. G. Decanus & Capitulum primæ Lugdunensis Ecclesiæ subiectionem & reueren. cum honore. Cùm Reuerendus in Christo Pater D. Hugo Episc.* Eduen. *ac bonæ memoriæ Gerardus, &c. super quæstionib. & quærelis vertentibus inter claræ recordationis dictum Rodulphum Archiepisc. Lugdun. & nos dictos Decanum & Capitulum Petrum Augusta tunc Archidiaconum, Henricum de Villars nunc Camerarium, Hugonem de Turre tunc Seneschallum* Lugdun. *super iurisdictione Curiæ secularis Lugdun. seu Curiæ Cõmitatus, &c. composuerunt amicabiliter super quæstionibus prælibatis; &c. Datum die Dominica in crastinum festi Natiuit. B. Ioan. Baptistæ An.* M.CC.LXXXX.

Archiepiscopi submissio. *Capituli submissio.*

Hactenus de Apostolica facta ad duos iudices arbitros Commissione, & duarum partium ad id submissione.

Nunc sequuntur Concordatorum Articuli à Cõmissarijs prudenter instructi penitusque decisi, his notis. *Igitur Mandati Apostolici ac submissionum partium prædictarum authoritate, virtute & potestate suffulti: ad ordinationem & compositionẽ interparteis præmissas processimus in hunc modum. Imprimis dicimus, arbitramur, laudamus, statuimus ac etiam diffinimus sub pœnis, iuramentis & obligationibus inferiùs annotandis, quòd deinceps sit & esse debeat concordia, zelus syncerræ*

Cõmissariorũ Decretum in sex Articulos distributum.

patriæ & filialis dilectionis inter &c. Item ordinamus ſeu Primus
modificamus iuriſdictionem temporalem & eius exercitium in Ciuitate Lugdunenſi ſpectantem ad Archiepiſcopum pro duab. partibus, & ad Capitulum pro tertia parte pro indiuiſo. Adeſt primus totius materiæ articulus.
Secundus: *Item diffinimus quòd vna ſola ſit Eccleſia ſecu-* II.
laris in ciuitate Lugdunenſi prædicta [d] *& exercitium iuriſdictionis eiſdem ſit Archiepiſcopi & Capituli. Ita quod ratione exercitij iuriſdictionis eiſdẽ ordinetur hoc modo: videlicet quòd primo anno Archiepiſcopus qui pro tempore fuerit per ſe vel per alium ipſi Curiæ Corearium* [e] *ac iudicem inſtituat in capitulo Lugdunenſi, requiſito in communi conſilio &c.* Reliqua huc ſpectantia omittimus, quia hodie talis in laicum populum iuriſdictio eſt regia, nec amplius penes Cathedralem Eccleſiam, ſaltem intra vrbis ſepta. Verùm cæteri rerum articuli & textus hoc loco viſi ſunt integrè à nobis recenſendi, eo quòd circa Clerum verſantur, & Capituli in Clericos iuriſdictio mox tota ſupereſt & perſeuerat. Ergo
tertius eſt eiuſmodi. *Porro ſuper iuriſdictione Clericorũ* III.
in ciuitate Lugdunenſi commorantium, vel in eadem ciuitate Lugdunenſi *delinquentium, dicimus & ordinamus vt ſuprà* [f], *quòd omnis iuriſdictio Clericorum perſonalis pecuniaria & etiã ſpiritualis ſit & eſſe debeat Archiepiſcopi, & etiam realis, exceptis rebus cenſualibus Capituli & ſingulorum Canonicorum de dicto Capitulo, quarum rerum cenſualium ſi quæſtio oriatur ſuper proprietate eorundem, ſit cognitio illius cuius res prædictæ fuerint cenſuales, ſi per ſimplicem querimoniam ipſum à quo res cenſuales tenentur adierint, vel ad eum petierint ſe remitti, &c. In criminalibus autem quæſtionibus in quib. agetur criminaliter vel ciuiliter de crimine, ſit & eſſe debeat communis iuriſdictio*

d Nota quòd videtur alias collegiatas vrbis Eccleſias tũc fuiſſe Monaſticas aut regulares.

e *Vn Procureur*, diſiũctiuè ſumptum à iudice.

f Hoc eſt cũ pœnis, ad calcem Statuti.

iurisdictio Archiepiscopi & Decani, exceptis Curatis & Religiosis Ciuitatis, & saluis Archiepiscopo suis visitationibus, correctionibus, reformationibus & inquisitionibus, cùm ad loca Collegiata descenderit pro prædictis vel aliquo prædictorum, quorum iurisdictio totaliter pertineat ad Archiepiscopum memoratum. Verùm si ratione exercitij iurisdictionis Clericorum, aliorum quoque Curatorum & Religiosorum vt suprà in Ciuitate Lugdun. commorantiũ vel ibi delinquentium cùm agetur criminaliter vel ciuiliter vt suprà de crimine, Iudex fuerit ordinandus, ipse Archiepiscopus & Decanus, quotiescunque super prædictis fuerit instituendus, Iudicem committant & ordinent, qui iuret in prædictis fideliter iurisdictionem prædictam nomine Archiepiscopi & Decani, & pro bono vtriusque exercere: & obuentiones ac emolumẽta quæ occasione prædicta obuenient, diligenter & fideliter custodire, ita quòd inter prædictos Archiepiscopum & Decanum diuidantur.[g] *Et si necessarium sit quòd aliqui occasione [...]ctæ iurisdictionis per censuram Ecclesiasticam compellantur, Officialis Archiepiscopi Curiæ Lugdunensis ad requisitionem Iudicis communis illum per censuram compellat Ecclesiasticam, & compellere teneatur. In iuratis verò Curiarum dicti Archiepiscopi vbi delinquerent in officio vel officium tangentibus, vel quocunque modo delinquerẽt, in domo Archiepiscopali vel ipsius porpresio, iurisdictio totaliter pertineat ad Archiepiscopum supradictum. In alijs verò omnib. & singulis, de quib. aliquid superiùs vel inferiùs non statuimus, diffinimus vnicuique ius suum remaneat illibatum: saluis tamen & retentis nobis iure & potestate addendi, mutandi, corrigendi, interpretandi & modificandi prædicta & infrascripta prout videbimus expedire.* En quartus articulus. *Itẽ volumus, ordinamus & pronunçia*

g Paradinus Compositionem Gallicè tãtùm enarrat lib. 2. cap. 56.

IV. Articulus.

pronunciamus, quod si Canonicus aut Canonici vel Clerici Ecclesiæ Lugdunensis, vel familiares eorum, in Clericos vel personas Religiosas vel alias quascunque, exceptis familiaribus Archiepiscopi, de quib. nondum determinatũ est, de ciuitate & Diœcesi vel in Ciuit. & Diœcesi Lugdunensi commorantes deliquisse videntur; duo Canonici Ecclesiæ, de illis qui probiores homines & magis pacifici reputabuntur, annis singulis per Capitulum eligentur & iurabunt officium sibi commissum fideliter exercere, qui infra sexaginta dies & citiùs si commodè possint à tempore querimoniæ excessus prædictos perfectè & commodè faciant emendari: & nisi infra tempus prædictum fecerint emẽdari, Archiepiscopus nominet duos Canonicos de Capitulo quos voluerit, & illi ponantur per Capitulum, qui prædicta faciant emendari, nisi per partem petentẽ emendam sibi fieri vltra prædictos LX. dies oportuerit prorogari, &c. Tum omittimus residentiam Canonicorum Ecclesiæ Collegiatæ Foruerij, minimè spectantem ad præsens institutum. At subinde apponitur quintus articulus. *Nolumus autem nos prædicti Cardinales, quòd per ea quæ suprà diximus & ordinauimus, aliquibus Conuentualibus vel Collegiatis Ecclesijs vel personis ciuitatis Lugdunensis vel alijs qui in nos non compromiserint, vel ordinationi nostræ se non supposuerunt, aliquod preiudicium generetur.* Denique adiicitur iste sextus atque postremus articulus. *Archiepiscopus possit dare licentiam vni Doctori in Legibus, alij in Decretalibus, & Capitulũ vni in Legib. & alij in Decretal*[h]*. &c.* Adeoque tunc temporis aderat florens studiorum vniuersitas Lugduni. Et ibidem dictum est: *Seneschalia quæ fuit in Ecclesia Lugdunensi omnino cesset.*

V. Articulus.

VI. Articulus.

h Hæc materia prætermissa est à Paradino.

Iam verò properemus ad sequẽs sacrorum Com-

Articulorũ stipulatio per Cõmissarios Pontificis.

missariorum Decretum, & propositorum stipulationem. Sic ipsi edisserunt. *Hanc autem Compositionem & ordinationem, & omnia & singula suprascripta dictus Archiepiscopus pro se & suo nomine ac Henricus de Villars Camerarius, Briandus Sacrista, Guigardus Præpositus Foruerij in Ecclesia Lugdunensi, Guilielmus de Franchelins, Hugo Bruni eiusdẽ* Ecclesiæ *Canonici procuratores Decani & Capituli prædictorum, tam suo quàm procuratorio nomine eorundem Decani & Capituli Lugdun. emologantes, volentes & approbantes expreßè iurarunt & firmauerunt, stipulatione solenni interposita, videlicet Archiepiscopus in præsentia Euãgeliorum & dicti Canonici tactis sacrosanctis Euangelijs, ipsam Compositionem & singulos eiusdem articulos pro se & eorum successoribus firmiter in perpetuum & inuiolabiliter obseruare, & contra præmissa non venire. Et vt res effectum habeat pleniorem, mandamus vt deinceps hæc præsens Compositio annis singulis in crastinum Festi Natiuitatis B. Ioan. Baptistæ legatur, & tunc prædictum iuramentum per Canonicos Lugdunenses qui ibidem præsentes fuerint renouetur.* Tandem verò graues pœnæ proponuntur contranitentibus, hoc pacto. *Insuper ad maioris roboris firmitatem, authoritate Apostolica qua fungimur, decernimus & statuimus, quòd tam Archiepiscopus quicunque quàm singulares Canonici qui nunc sunt vel qui pro tempore fuerint, si forte, quòd absit, contra præsentem compositionem nostram in toto vel in parte venerint, nisi admoniti infra octo dies ad dignam emendationem venerint de excessu, ipso facto statim sententiam excommunicationis incurrant Canonici Lugdunenses, Archiepiscopus verò ab ingressu Ecclesiæ excludatur, & nisi infra alios octo dies emendauerit, à Pontificalibus nouerit se suspensum,* [i] *&c. Acta, lata, statuta, & pronunciata fuerunt omnia & singula supradicta* [k] *prout enarrantur, per nos Cardinales prædictos. Parisijs sub anno Domini* CIↃ.CC.LXXXX. *die* XII. *Septembris, Pontificatus Nicolai PP.* IV. *anno* III. *præsentibus Philippo Granen. Archiepiscopo, Hugolino Cantore Meldensi, Leonardo de Fusco Parisiensi, &c.* [l] Itaque videmus quot & quanta beneficia Nicolaus Pontifex contulit Ecclesiæ Lugdunensi. Nam est idem summus Præsul qui superiore anno impertitus fuerat gladium spiritualem Capitulo sub *Ioanne* II. Archiflamine, [m] & qui mox gladium temporalẽ iisdem Canonicis præbuit exercendum aduersus Clerum oberrantem. Ex Voluminibus autem sacrorum Fastorum seu Actorum Capitularium

Decretum.

Pœnæ aduersus inobedientes.

i Similia de ea re libro 7. Actorũ Capitularium fol. 83.

k Debuerunt hic esse integra.

l alios testes finimus in originali: Et nonnulli sequẽtes Pontifices hæc denuo approbarunt.

m num. 88.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

Ecclesiæ visa est hactenus illa praxis in vsu: vtpote quando iudices Ecclesiastici præfatos Clericos in scãdalũ prorumpentes *cum manu forti* ad virtutis semitam regredi coëgerunt anno 1380. ex libro III [n]. quando insuper vnus aut alter Canonicus de molesta percussione accusabatur; indéq; anno 1405. præceperunt, vt processus *in Curia claustri coram Dominus Iudicibus eiusdem claustri terminetur*, ex libro VII [o]. Propterea que iisdem Officialibus, dum in Capitulo nominabantur, tunc tradebatur *sigillum Curiæ gladij* [p] *cum præstito iuramento*, in signum adeptæ dignitatis [q]. Qua potestate capitulum illico vtendum mandauit vel vsque in Prçcentorem Ecclesiæ Canonicum [r], ob patratum ab eo aliquod maleficium. Huiusque rei alia quæ extant paradigmata omittimus [s]. Probus autem ille ritus hoc nostro seculo perseuerat: cuius ope retinetur egregiè splendor, grauitas, & decus tantæ Ecclesiæ, remota omni personarum acceptione. Neque hanc ob causam facilè possunt abusus in eam irrepere, quãdiu forẽsis æquitas ita semper assuescet rigorem iuris imitari, & pariter cum clementia temperare. Ex eo nanque fit vt rariora multò conspiciantur errata in Clero. Atque potissimùm omnes ingenti lætitia afficimur, dum contuemur veterem Lugdunensis Ecclesiæ disciplinam & Chori præstantiam hodie pristino splendori redditam, in renouatis etiam aliis maiorum statutis [t]. Sic enim Deus cætera in dies prospera, vti speramus, adiiciet.

Ad nostrum *Beraldum* Primatem redeamus. Nonnulli exscribunt Onuphrium esse authorem, quòd is ex Archiepiscopo Lugduneo deuenit Episcopus Cardinalis Albanus anno 1294. in quatuor temporibus Septembris, operà Celestini v. Pontificis Max. anno I. sui Pontificatus. Sed id non lego in Venetiana Onuphrij editione & Epitome anni 1557. sub præfato Celestino eiúsue Cardinalibus [u]. Verùm habentur egregij alij authores de ipsîus Cardinalatu, qui decentiùs à nobis proponuntur parte III. capite I. Sectione VI. [x] Insuper plerique admittunt eundem esse quem Paradinus vocat *Beraudum del Goth*, & Genebrardus *Bertrandum*, vtrobique Vasconum genere, electum Papam dictum Clementem v. anno 1305. interiectis post Celestinum v. Bonifacio IIX. & Benedicto x. ac translatorẽ Sedis

Roma

n Fol. 43.

o 28. Maij fol. 22. Alia fo. 25. 26. 27.

p ibid. fo. 41.

q lib. 3. fo. 136.

r 1. Septem. an. 1411. lib. 8. fo. 60.

s Ibid. in clericum furem, & in alium, mercatorem an. 1409. fol. 6. & 9. Item inter Custodes S. Crucis & Curatum S. Georgij, lib. 19. fo. 20.

t Mense Februar. 1607.

u pag. 188.

x §. 4.

Secuta praxis circa tẽporalẽ Capituli iurisdictionem in clerum Cathedralẽ.

Iuris huius vtilitas, & bona mens Authoris.

Cardinalatus præsentis Archiepiscopi.

Roma Auenionem. Reuera etiam, ad propositum, Onuphrius[x] & reliqui passim aduertunt eundem Clementem Burdegalâ redeuntem fuisse Papam inauguratum Lugduni, præsentibus Philippo IV. Francorum Rege, totáq; Curia: & inde anno 1310. creasse Berealdum de Gerrano Burdegalensem Vasconem, ex consobrina sua nepotem, Diaconum Cardinalem Gallum, Tituli Sancti Eustachij[y]. Quem non constat fuisse præfatum nostrũ Archipræsulẽ.

x pag. 206.

y pag. 190.

X C.

Henricus.

Henricus *de Villarijs* quondã Camerarius Ecclesiæ Lugdunensis, dictus homo nobilis[b] & Cõmes iure patrimonij, factus est
1296. Archipræsul anno 1296. post Pentecosten, nec non successit *Beraldo*. Anno sequente habitum est Lugduni Concilium, præside Bonifacio 8. Pont. Max[c] pro interdicto nobilium qui vectigalia Sacerdotibus imponerent. Et alio sequenti 1298. idem *Henricus* quædam hominij iura præstitit Philippo Pulchro Regi Aurelijs*, præsente Guichardo quinto Bellijocensi[d], non Humberto, vt cẽset Guilielmus Parad[e]. quia Humbertus 5. ac postremus huius nominis semisseculo istum annũ præcessit. Id sat superq; liquet ex Concordatis valde prolixis quæ idem Guichardus habuit cum ipso Villario, qualia perspeximus in Archiuis, inita
1298. anno CIↃ.CC.XCIIX*. eo quòd de possessionum limitibus *querelæ & graues discordiæ, quæstiones & controuersiæ mouerentur & essent ac grauiores apparerent* (habet textus) *inter Reuer. Patrem D. Henricum Lugdun. Archiepiscopum nomine suo Ecclesiæq; suæ Lugdun. ex vna parte: & illustrem virum Guichardum Dominum Belli-joci, ac Guidonem D. Sancti Triuerij, ex altera, &c. Pontificatus Bonifa ij Papæ* VIII. *anno* IV. Horum oblitus est Paradinus.*

a Vulgò *de Villars.*

b Ex Homeliario, per catexochin.

c Parad. c. 58. De immunit. Ecclesiar. ca. 3 in 6. & Genebr. in Chronol an 1297.

* Hoc est, simplicẽ fidẽ vni Regi debitam ab Eccles.

d Claud Par. & Stemmata Lotharin.

e cap. 58. cit.

* 4 Kal. Iulij.

* Debuerat meminisse loco cit.

Fundauit idem *Henricus* Sacellum B. Mariæ Magdalenes in Cathedrali, ex Campegio seorsum[f]: atque discessit è viuis in Curia Romana pro iuribus Ecclesiæ Lugdun. ex Homeliario, anno 1301 die 15. Kal. Augusti, ex Archiuis. In quibus legimus quòd mense Iulio anni præfati, testamento impertitus est Ecclesiæ iura quæ sequuntur. *Præcipimus* (inquit) *quòd Castrum Treuoltianum cum suis pertinentijs ab Archiepiscopo & Capitulo teneatur perpetuò in feudum. Mandãtes*

f Post Homeliarium Alia part. 3. cap. 1. Sect. 6. §. 4.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

hæredibus nostris quòd hominium faciant Archiepiscopis & Capitu-
g 15. Julij an. 1301. *lo.* g Vnde sequens hæres Dominus de Villariis fassus est
h in festo S. Laurentij 1304. quarto pòst anno h se tenere in feudum à successore *Ludouico* Villario Archipræsule consanguineo suo, scilicet Treuoltium, & insuper Castrum Burgum, seu *quicquid habet Ecclesia Lugdunensis ex causa proprietatis ac iurisdictionis*, sub iisdem præsidij legibus quibus suprà.

X C I.

Ludouicus de Villards patruo Hērico successit anno 1301. mense Septembri, 1301.
ex Archiuis: quem elegit ac confirmauit Bonifacius Papa 8. & cōsecrationem misit anno sequenti celebrandam in Archiepiscopatu Lugdunensi: fuitque solenni ritu consecratus per manus Archiepiscopi Viennensis, Episcopi Matisconensis & aliorum. Hinc Parœcialem Ecclesiam S. Nicetij erexit in Collegiatam 18. Canonicorū, ex Homiliario a, quā ponimus infrà nu. 106.*

* Sub Hippolyto Archiep. Ludouicus.
a huic Parad. 2. ca. 57. 58.

Postmodúmque authenticum fœdus percussit cum Rege Philippo IV. cognomine Pulchro. Etenim Rex Christianissimus expetebat temporalem Ciuitatis Lugdunensis iurisdictionem, atque Prouinciæ sibi assiscere, quasi eandem arctiùs sceptro vincire niteretur, quàm præstare cœpisset auus sanctus Ludouicus b: etsi Philippus III. Pater eādem siuisset Archiepiscopo Petro Tarentasiensi c. Igitur Philippus ipse quartus, ex vna parte, inspexit superiorem Ecclesiæ Lugdunensis statum, penes quam fuerat patriæ principatus à temporibus Conradi d ac Frederici e Regum Burgundiæ, pariter Lugdunensium: qui quidem ista sua iura pene tota eidem Ecclesiæ transtulerant, retenta simplici fide hominij. Siquidem Philippus patriam ad Franciæ sceptrū reduxit feliciter, è quo Gallicani Chronologi ipsam credūt profluxisse, antequā præfati Imperatores, aut similes alienigenę regionē extorquere conarētur ex vetustiori sua matrice. Quod longiùs peruestigare non est breuis huius Proloquij. Ex altera parte contemplatus est idem Philippus prærogatiuam Comitatus, quam Guygo Forensis dudum eidem Ecclesiæ contulerat, siue addictam Regi Burgundo, siue non. Et insuper vidit se ac duos prædecessores suos Franciæ Reges iam receptos Regno Burgundionum

Philippi Regis Priuilegiū pro Ecclesia Lugdunēsi, & tēporali eius iurisdictione.

b Rebusius lib. 3. cap 37. & 38.
c nu. 85.
d nu. 62.
e nu. 76.

dionum in successionem gentis Frederici. Propterea'que mixtum regimen introducere peroptauit: hoc est Comitatum adscripsit denuò tanti Ecclesiæ, sed temporale ius fori ad se trahere non dubitauit, dum Archiepiscopus auxilium ab eo postularet aduersus insultantes. Summa ergo Transactionis hæc est. *Nos volentes ipsam Ecclesiam Lugdu-*

Textus *nensem frui prædicti Comitatus honore, & dignitatem huiusmodi latioribus terminis ampliari: Dilectis & fidelibus nostris Ludouico Archiepiscopo, & ipsi Ecclesiæ tenore præsentium concedimus gratiosè, quod ciuitatem Lugdunensem, necnon castra, villas, feuda, retrofeuda, terras*, possessiones & iura quæcunque sub Ecclesiæ iurisdictione seu Baronia existentes aut existentia. Omnémque temporalitatem suam perpetuò in Comitatum habeat Lugdunensem, & sub titulo habeat dignitatis & prærogatiuæ specialis Comitatus & Baroniæ, &c. Sicq; volumus Comitatum Lugdunensem perpetuò in posterum appellari: ac deinceps sub Priuilegijs & honoribus Comitatus & Baroniæ perpetuò futuris temporibus censeatur, & iure Regio in omnibus perfruatur, &c. Item consequenter, thelonea, monetas, feoda, retrofeuda, census, seruitia, nundinas, immunitates, & alia cuiuscunque speciei per Archiepiscopos qui pro tempore fuerint, Capitulum & Ecclesiam Lugdun. coniunctim vel diuisim quæsita laudamus & concedimus gratiosè, &c.* Quo sanè textu Rex excellentius & clariùs Comitatum tradit Ecclesiæ, quàm nacta id fuisset initio: attamen cum solo primæ litis iudicio. Nam forenses appellationum lites ad Matisconensem Baliuiam [f] & inde ad Curiam suam deuoluit, vti ex vsu patuit: ac perinde supremũ ad se dominatum perlexit.* dũtaxat, vti ex postrema hac suæ Philippinæ periodo liquet & indicat, quando concludit, *Saluo in alijs rebus iure nostro, & in omnibus quolibet alieno. Datum Pontisaræ* [g], *anno* M.CCCVII [h]. Præterea in eadem Priuilegij Charta Philippus concessit Regalia insuper Ecclesiæ Eduensis, & Monasterij Sauigniaci dominium cum iure regio inter speciales gratias à prædecessorib. Francorum Regib. factas prædictis Archiepiscopo & Ecclesiæ Lugdunensi. In cuius gratiã anno CIↃ.CCC.VIII. nonnulla recognouit Bellijocensis Dynasta sub ista periodo: *Nos Guichardus Dominus Bellijoci confitemur esse vassallum D. Archiepiscopi Lugdun. & Ecclesiæ, propter villas de Maximiaco, de Chalomonte & eorum territorijs. Præsentibus Humberto &*

Mixta iurisdictionis potestas in vrbe

1307.

Regalia.

1308.

* De his cõfusè alij authores sine regio rescripto. Parad. 2. ca. 61. 62. 63. & Rebuf. cit.

f infrà nu. 94.

* Scil. cum simplici hominij fide.

g *Pontoyse.*
h Mense Septembri. Id legimus in Archiuis præter quàm in Parad.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

Guilielmo de Bellijoco, &c. Tum eadem solari reuolutione obiit idem Ludouicus, die 4. Idus Iulij, ex Homeliario & Archiuis.

XCII.

Petrus III.

PETRUS III. cognomine de Sabaudia, filius Thomæ, Principis Pedemontani *, sedẽ Ludouici cõsecutus est mense Decembri, anni 1308. ex Archiuis, & sequente anno inauguratus est Archiepiscopis Lugdunensis. Is anno CIↃ.CCCXII. transegit cum Philippo Pulchro Rege [a], pro extinguendis controuersiis ob ciuilem in vrbe iurisdictionem exortis: textúmq; effert integrum Paradinus. [b] Tum eadem solari reuolutione captus est à regiis hominibus Ludouici Hutini [c] è præfato Philippo patre oriundi. Qui dum scepтro Franciæ Lugdunum planè conuexit anno CIↃ. CCC. XV. alius subsequutus transactionis Contractus pacem cõciliauit 11. Calend. Iulij anno 1320. apud eundem Paradinum [d]. Sed alia extant concordata in Archiuis à nobis perlecta, quę habuit ipse Archipræsul, imprimis cum eodẽ Rege mense Aprili anni præfati [e], deinde cum Capitulo, sequenti biennio: eáq; Paradino ignota fuêre. Eiusmodi autem Compositiones aliud nihil sunt quàm plenior renouatio cuiusdam præcedentis ferè similis, circa tertiam partem vrbanæ iurisdictionis ad Archiepiscopum pertinentis, & reliquam penes Capitulum adhærentem, qualẽ iam indiximus sub *Beraldo* Archiflamine [f]. Adiicit dũtaxat istud rescriptum, *Quingentas libras Viennenses annuatim soluendas eisdem Decano & Capitulo per dictum D. Archiepiscopum & successores suos in dicta Ecclesia, &c.* Acta sunt hæc per Ioannem de Poilliaco tenens *sigillum commune in Baliuia Matisconensi constitutum pro D. Franciæ & Nauarre Rege,* [g] *&c. inter illustrem Principem & R. D. Petrum de Sabaudia Primæ Lugdunen. Ecclesiæ Archiepiscopum & Comitem, ac venerabiles DD. Decanum & Capitulum Lugdun. super restitutione iurisdictionis meri & mixti imperij Ciuitatis Lugdun. &c. Præsentibus Guilielmo de Belli-joco Præcẽtore, Philippo de Laya, Guiliel. de Sarraualle, Hugone de Marziaco, Gaufredo de Balma, Petro de S. Symphoriano, Perceuallo de Palude, Guil. de Telix, Ludouico de S. Laurentio, & Guichardo D'Aillant,*

Right margin: 1309. 1312. 1315. 1320. *Transactio Archiepiscopi & Capituli.* 1322.

* Tertij Comitis Sabaudiæ. Tamen inter eius filios Chronicõ Sabaudiæ nõ ponit Petrum nisi Comitem successorem & vxoratum.

a Mẽse Aprili.

b lib 2. c. 72.

c De quo fine nominis expressione Gaguinus li. 7. ca. 5. §. Per.

d cap. 64. 65. 73.

e Parisiis.

f nu. 89.

g Pulchro & Hutino.

D'Aillant, Canonicis Lugdun. Datũ die 2. Maij An. M.CCC.XXII.

Ad extremum, idem Archipræsul *Petrus* III. Testamentum
1332. condidit anno 1332. Kalend. Nouembris, sedente Romæ
Ioanne XXII. [h] ex Gazophylacio Ecclesiæ: & corpus decedentis [i] conditum est in Ecclesia *S. Iusti* ad muros vrbis.

Suo quidem æuo & paulò pòst adhuc recolebatur festum Miraculorum, Lugduni quõdam cœptum aut emersum ex prodigiis diuinitus immissis D. Helij [k] Antistitis. De temporali cuius festiuitatis retentione obiter tractãt Acta Capitularia annis 1361. [l] 63. [m] & 69. [n]

Festum Miraculorũ extinctum.

h ann. 17. sui Pontif.
i In domo de Laya prope S. Genesium.
k nu. 4.
l 9. Iunij lib. 1. fol. 7.
m fol. 19.
n 2. Iunij fol. 98. adhuc celebrabatur ann. 1401. ex Actis Caroli 6. Regis Paris. 10. Iunij, regni 21.

XCIII.

Guilielmus *de Sura* fuit antea Cantor Ecclesiæ Lugdunensis, deinde Archidiaconus; tũ in defuncti *Petri III.* locum suffectus est IX. Cal. Ianuarij anno prefato, & sequẽ-
1333. te mense inchoantis anni 1333. perunctus creditur Archiepiscopus Lugdunensis, anno 17. Pontificatus prælibati Ioannis 22. veluti prænunciant exemplaria Gazophylacij sacrorum: vbi denuo legitur eum viam vniuersæ carnis in-
1340. gressum anno 1340. iacetq; in Sacello *B. Mariæ de Alto dono* in maiori Ecclesia Lugdunensi. De hac ipsius successione Demochares [a] & Paradinus [b]. Isq; est fortassis *Guilielmus*, quem Campegius seorsum in antiquiore editione [c] credit esse Ordinis Fratrum Prædicatorum ac Episcopum Lugdunẽsem creatum, sine seculi nota, quemq; dicit subtilem & scriptis Theologicis [d] clarum.

Guillielmus.
a Tom. 2. ca. 27.
b 2. ca. 65. ad calcem.
c an. 1507.
d Super sententias, summam virtutum, & de eo alia lib. 16. Actorum Capitulariũ fol. 34.

XCIV.

Guydo *de Bolonia* ex Archiuis videtur factus Archiantistes præcisè 3. Idus Septemb. ann. 1340. Adstitit fundationi Collegij Heduensis Lutetiæ cum perdocto Cardinali Bertrando fun-
1341. datore anno 1341. ex Gillio Corrozet in Antiquitatibus Parisiẽsibus [a]. Quo equidem anno Philippus Valesius Rex hoc rescriptum edidit. *Iurisdictio ciuitatis, Baroniæ & subditorum Ecclesiæ Lugdunensis sit & regatur sub & de resforto Balliuiæ nostræ Matisconensis, ita quod causæ appellationum tam primarum quam secundarum ciuitatis & Baroniæ prædictarum secundum distinctionem olim factam & declaratam ad nos remitti debent & possunt prout in quibusdam literis Charissimi Domini & consanguinei nostri*

Guydo.
a fol. 121.

nei nostri Philippi olim Francorũ & Nauarræ Regis in cera viridi & serico sigillatis plenius cõtinetur. Datum apud Conflétium [b] *iuxta Parisium An. M.CCC.XLI* [c]. Hęc legimus in Thesauro Ecclesiæ.

b Suprà nu. 19. vulgò *Conflans.*
c mense Septemb.

Deinde verò, idem *Guydo* sub annum 1342. in quatuor temporibus Septembris euectus est ad Cardinalatũ Auenioni per Clementem 6. Pont. Max. sicuti existimant nonnulli adnotasse Onuphrium; & fuisse antea Episcopum Boloniensem ad mare. Verùm quicunque addunt ei cognomen *de Monte-forti* tituli S. Ceciliæ, talia non legunt in Onuphrio, cuius hæc sunt verba [d]: *Guido Episc. Boloniensis supra mare Cardin. Tusculanensis Gallus, Anno cit* [e]. 1342.

d pag. 118.
e 1342. & 15. Cal. Octob.

XCV.

Henricus II.

Cardinalis Canonicus Lugd.

a 24. Decẽb.

Henricus II. *de Villarijs* ex sacro Gazophylacio iuramentum receptionis ad Primatiam præstitit vigiliâ natalis Saluatoris [a] ann. 1342. Pontificatus Clementis Papæ sexti 1. tum realem possessionem arripuit oriente anno 1343. 1343.
Floruit suo æuo Lugduni Bernardus *de Turre*, alias vulgò *de Turene*, domus nobilissima Franciæ. Qui quidem extitit Canonicus Sacrista, posteaq; Camerarius Ecclesiæ Lugdunensis, & simul Cardinalis Romanæ, ex Archiuis: receptus anno sequente 1344 post festum Natiuitatis B. Ioannis Baptistæ. Terræq; diuisio per eius obitum facta est anno 1361 [b]. Iste verò Cardinalis nõ legitur apud Onuphriũ scribam creatæ genealogiæ purpuratorũ. Qui enim propiùs huc accessit apud ipsum Authorem, est *Bernardus de Porto, de Castro nouo Diœcesis Caturcensis Gallus, presbyter Cardin. Tit. S. Marcelli*: concreatus à Ioanne Papa XXII. [c] sub hoc tempus [d]. Sed ad Henricum Archiepiscopum regressuri: Is filius Humberti Domini *de Thoyré* & *de Villards*, necnon Leonoræ *de Belli-joco*, rexit Delphinatum loco & nomine Caroli Delphini primogeniti Regis Ioannis Franciæ. Fuerat primò Episcopus Viuariensis, deindeq; Antistes *Valentianus*, ex Homeliario: ac obiit in Archiepiscopatu Lugdunensi 7. Kalend. Decembris anno 1355. ex præfatis Archiuis. 1355.

b 20. Augusti.
c In Epitome Pontific. pag. 114.
d 1316. an. 1. Ioan. & tunc Bernardus de Mõte fauentio Gallus Caturc. Diac. Card. S. Mariæ de Aquino pag. 107.

Hîc finem habent tum rescriptum Homeliarij seu duorum Martyrologiorum Ecclesiæ S. Irenæi Lugdunensis, tum

Nota.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

tum liber [e] *Obituum*. Sed obiter de tribus in Paradino mirandum. Imprimis, quomodo, dum refert [f] præfatum Carolum Delphinum hominij ſacramẽtum detuliſſe eidem *Henrico*, ob quaſdam terras Eccleſiæ quas Princeps poſſidebat, eum declararet *Henricum* huius nominis primum, cùm ſtatuat in margine annum M.CCC.XLIX. ſcilicet conformem ſeculo ſolius *Henrici* ſecundi, quem iſtic deſcribimus. Etenim vidimus *Henricum* 1. eiuſdem familiæ [g] iam mortuum ab elapſo ſemiculo. [h] Secundò, quorſum alibi [i] cõſcribat *Henricum* 2. Archiepiſcopum (qui ſcilicet iſte eſt) ſub anno 1357. cùm ſuprà ex Archiuis dixerimus eum naturæ ſatisfeciſſe anteriore biennio. [k] Tertiò, eodem an. [l] Carolus 5. Rex Franciæ Ioannis Regis filius ſceptrũ Francorum nondum eſt aggreſſus, veluti ipſe Paradinus teſtatur; verùm inauguratus eſt Rex anno 1364. dũtaxat, teſtib. Chronicis Æmilij & Tillij.

e, Deprõptus ex originali an. 1558.
f 2. ca. 79. an. 1349.
g Parad. cit.
h ann. 1301. nu. 90.
i Parad. 2. ca. 65. extremo.
k 25. Nouẽb.
l 1357.

XCVI.

Raymundus.

Raymundus *Saqueti*, ſic dictus ex Archiuis & Paradino [a], vel *Sequeti* ex Campegio ſeorſum, ſeu *Sacheti*. Demochari [b], & à *Saquella* Sarrazino: ſedit primùm in Epiſcopatu Morinenſi ad an. 1346. vt hab. t Tabula Epiſcoporũ Morinenſium apud Democharem [c]. Quo certè anno Ciuitates Morinenſis [d] & Caletum portus ab Anglis concremata ſunt: vnde *Raymundus* Lugdunum ſe contulit, ſede ibidem donatus ex præſtito iuramẽto 5. Kalẽd. Maij anno
1356. 1355. Innocentij Papæ Sexti anno 4. Sic reſcriptum Gazophylacij Eccleſiæ. Et ſedit ad biennium. Campegius [e] nomen proprium pingit *Reymondus*.

a loco cit.
b In Tabula Epiſcoporũ Morin. to. 2. cap. 17.
c cit. ordine 42.
d vulgò *de Torouene*.
e Seorſum.

XCVII.

Guilielmus. II.

Guilielmus II. vulgò *de Turëio*, hoc pacto & ordine ex Archiuis ac Paradino [a], etſi recentior Sarrazinus hũc poſt *Ioannem de Talaru* inſinuauerit. Is antea Decanus Eccleſiæ Cathedram Lugdunenſem occupauit cir-
1357. ca annum 1357. ex ſacro Gazophylacio: & iura Eccleſiæ
1359. tutatus eſt pro Religioſis recluſis in vrbe ann. 1359. ex eodem Paradino [b]. Nonnulli cenſent eum poſtea extitiſſe Epiſcopum Eduenſem. Veruntamen obiit Lugduni ex

a 2. cap. 80.
Hugo de Lugny Burgũdus factus Canonicus Comes 23. Decẽb. 1361. obiit in Iunio 1397.
b loco cit.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

libro Martyrologij vbiq; perrexit ad annũ vſque millesimũ 1365.
trecenteſimum ſexageſimum quintũ. Neque Demochares [c] inter Præſules Eduenſes præfatum agnomen *de Thureïo* ſupponit, at proprium duntaxat valde ambiguum. Et vix inſuper ſibi perſuaſum habebit quis, noſtrum Guilielmum tunc prætuliſſe Epiſcopatũ Primatui: niſi fortè priorem ſimul cathedram vnà cum poſteriore eidẽ eſſet permiſſum obtinere.

c lib. 2. c. 28.

Interim, ſedente eo Archiflamine, Capitulum Lugdunenſe multa præclara moliebatur, qualia hauſimus ex libris Actorum Capitularium eiuſdem Eccleſia. Hæc autem Volumina ſub præfato Guilielmo inchoata ſunt, & varios eiuſmodi Tomos alibi paſſim citamus. Quod verò ſpectat ad materiam quæ impræſentiarum occurrit iſtic erigẽda, tota collocatur in docenda numiſmatum conficiendorum poteſtate Capitulo Lugdunenſi relicta. Id eximium ius fabricandi pecunias fuit & reſidet penes Eccleſiam Primatialem: veluti antea probarunt allata duo Capituli Concordata priùs inita cum ſummis Principibus Frederico [d], Philippo Pulchro [e] & Comite Forenſi [f]. Quiquidem vſus poſtea fœliciter ſequutus legitur. Nam conſtat lib. 1. Actorum, Dominos Capitulantes præcepiſſe anno 1363. *quòd fiat bona moneta* [g] ſuo nomine, ſuiſq; inſignibus. Deinde ſub annum 1367. clariùs edixerunt his verbis: *Petrum de Capalijs tailliatorem monetarum facimus & creamus* [h] *: qui Petrus ſe breui iuramento deiunxit ad id officium* [i]. *Et ſequenti tremeſtri capacem nummorum cuſtodem inſtituerunt* [k]. Quæ lex denuò in publicum cõtractum verſa eſt anno 1372 [l]. Tum ipſi ſuis monetariis priuilegia conceſſerunt anno 1375. cuius rei inſtrumentum incipit. *Nos Ioannes de S. Amore Decanus, &c.* Libro 2 [m]. Pariterque ſacramentum fidelitatis præſtari voluerunt in Capitulo à Præpoſito Lugdunenſi Symone Detorgenas & ab vndecim ſuis militibus, antequam ſua poſſent munia exercere [n], ſcilicet, *quòd non facient aliquid cõtra conuentiones contentas in compoſitione dudum facta.* Atque id totum, eſt patens indicium ſummæ poteſtatis, quam Eccleſia ſibi adhuc aſſeruabat diu poſt ſui deditionem Philippo Regi factam.

Capitulũ Lugdunẽſe poteſtatem habet fabricandi monetas.

d nume. 76.
e nume. 90.
f nume. 78.
g 9. Septẽbr. fol. 26.
h 28. Iunij. fol. 69.
i vlt. Iunij. fol. 81.
k 20. Septẽb. fol. 23.
l fol. 138.
m 8. Aprilis fol. 16. Item an. 1367. lib. 1. ad fol. 94. & 95.
n 1. Auguſt. 1363. li. 1. fol. 25.

Hîc autem nemo ſollicitus ſit quorſum præſentem explicatiunculam

catiunculam protrahamus vltra dies præfati *Guilielmi* Archiflaminis, quæ alioqui videretur differenda ad vnumquodque tempus succedentium Primatum, iuxta nostrum dicendi morem aliis in rebus. Nam hac vice magis opportunum iudicauimus huiusmodi narratiũculam simul omnem diluere, ex coniectis vnà Capitularibus actis breuitatis causa: ne post hac cogamur rẽ frustra repetere, & proliхiores chartas efficere.

Cõmoda Authori præstita interscribendum.

Nobilis & eruditus Thomas de Meschatin, *de la Faye*, hodiernus Cãtor Ecclesię sacra Voluminũ repositoria nobis aperuit [o], de mente D. Decani, cæterorúmque Collegarũ: vt hæc & id genus plura depromeremus quæ cõsequenter dictitamus, quoties eiusmodi libros suprà & infrà proferimus. Similes autem facilitatis indices DD. Canonici Comites nunquam hactenus patefecerunt aliis præsertim laïcis Lugdunensis hystoriæ Chronologis, quales mox nobis perbenignè ostentarunt: qua ope licuit syncerum veritatis aditum recognoscere, & singula nostro labore exactiùs perscrutari.

o mẽse Martio 1607.

Sed vt pro exitu ad Primatem Philippum secundum redeamus: ipse ex iisdem Actis viam vniuersæ carnis ingressus est 4. Idib. Maij, anno qui suprà 1365 [p]. & iacet in choro Cathedralis Ecclesiæ ad Sancta Sanctorum.

p initio huius nume. 97.

APPENDIX.

Duo electi Archipræsules ante sequẽtem Carolum.

PRiusquam fiat ad vlteriora progressus: ista paucis dicenda. Capitulum Regaliæ possessionem arripuit per obitum Guilielmi de Tureyo, ex allato sæpiùs Canonicorũ iure [a]: vt eam inde retrocederet Eduensi Episcopo. Ista dum agerentur, Capitularis congregatio selegit Iacobum de Cologinco Cantorem in cathedrali Lugdunensi, vt se pro Archiepiscopo gereret, veluti loquitur Tomus primus Actuum [b]. At scrutinium euanuit sine effectu, die XIII. Kalendis Iunij anno præfato 1365. Subinde verò Canonici iura Regaliæ attribuunt Præsuli Eduensi, suisue Vicarijs in spiritualibus & temporalibus [c]. Qui nihilominus An-

a nume. 86. 87. 91.

b fol. 42.

c die 13. Iulij

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

tistes sequenti mense Iulio eandem remittit Capitulo, in quo tum nominatus est Ioannes de Talaru. Verùm rursus frustrà pro illa vice: quia è diametro proximè successit Carolus Alenconius nouo delectu, qualis nunc sequitur. Et inde postmodum sedem consecutus est præfatus Ioannes, vti ordine dictum imus de vtroque.

XCIIX.

Carolus Alenconius.

a vulgò, de Alenconio. Gallis *d'Alençon.*

Carolus Alenconius Comes [a], ex Ducibus Alenconiorum & illustri Franciæ prosapia cretus, tandem legitimè ordinatus est Archipræsul Lugdunensis 3. Idus Iulij 1365. per decessum Guilielmi prędecessoris. 1366.

Etenim quantunuis Ioannes de Talaru à Canonicis paulò antè esset electus viâ Spiritus-sancti: Carolo tamen prouisum fuit de Primatu per Gregorium Papam XI. inter Vrbanos V. & VI. Romæ sedentem, atque præualuit. Hinc oriente anno sequenti Acta in Capitulo digesta sunt [b], quibus Canonici iam tūc Comites palam vocabantur, hac nota: *Nos Ioannes* [c] *Decanus & Capitulū primæ Lugdun. Ecclesiæ & Comites*: ex primo Actorum libro [d]. *Titulus Comitū.* Et sub finem solaris eiusdem reuolutionis Carolus præstitit ad maius Altare iuramentum [e]. Deinde anno 1368 percelebris actio visa est. *Andreas de Bourneuille, Domicellus Capitaneus in ciuitate Lugdunensi pro D. nostro Francorum Rege, de quibusdam excessibus per eum commissis contra Claustrum & immunitatem Ecclesiæ* mulctatus est in Capitulo [f], vi Bullæ gladij spiritualis. 1368. In cuius Capituli custodia tunc depositum est Testamentum Guilielmi Archipræsulis: ac promulgatum generale Decretum [g], quòd vltimæ Archiepiscoporum voluntates scripto relictæ debeāt in eodem aperiri & asseruari. *Testamenta Archiepiscoporū intra capitulum.* Necnon tertiò Canonici Primatem Carolum cogere haud dubitarunt, vt eisdem libras quinquaginta persolueret, in compēsationem tertiæ partis iurisdictionis ciuitatis: nimirum *pro Comitatu tradito & singulis eius iuribus ac emolumentis.* [h] Sic vetus liber [i] fatur vbique. Et pridem descripsimus mutuum inter parteis de eiusmodi pecuniarum solutione contractum [k]. Hæ sunt notæ continui tunc Principatus in vrbe, quo Ecclesia fruebatur: adeóque

b 23. Februarij. 1366. fol. 44. lib. I.
c de Talaru.
d fol. 49.
e die Domin. 22. Nouēbr. fol. 59.
f 28. Iulij. fol. 88.
g 11. Septēb. eod. an. 1368. fol. 91.
h 4. Nouēbr. folio. 92. & 6. Nouemb fo. 93.
i primus locis cit.
k num. 92. Alia sub Carolo 5. die 2. Augusti. fol. 101. & die 20. Februar. 1368. fol. 96. ann. 6. regni Carol.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

adeóque valido iure animaduertebat in plebem, vel in regios etiam Officiarios, teste mox Capitaneo, & concur-
1372. rentibus potissimùm casibus. Denique anno 1372. idem Carolus in medio Capitulo à Collegis incitatus, pollicitus est [l] se nunquam præbiturum cõsensum alienationi temporalis iurisdictionis ciuitatis aut Ecclesiæ Lugdunensis
Alienationes quales. cum damno. Et sanè modus ille cõformis est omnino Decretali Alexandri Papæ 3. [m] qui ante annos ducẽtos [n] hæc indixit: *Irrita erit Episcoporum donatio, venditio vel commutatio rei Ecclesiasticæ* (ait) *absque collaudatione & subscriptione Clericorum.* Rursus eadem annua tempestate [o] censuras pronunciauit ipse Primas aduersus nobilem Archimbaldum de Combort, ex Paradino. [p] Tandem verò obiit 3. Nonas Iu-
1375. lij anno 1375. in castro petræ scissæ Lugduni, ex libro 2. sacrarum Ephemeridum seu Actorum [q] Capitularium.

l 23. Iulij. fo. 137. de similium ratificatione in Capitulo, alia li. 3. fol. 183.
m li. 3. Decretal. Noruicẽsi Episc. tit. 9. de his quæ fiunt &c.
n ab an. 1159. ad 1181.
o 1372.
p c. 84. & 85.
q fol. 7. aliis 4. Non.

XCIX.

Ioannes III. cognomine *de Talaru* credebatur primùm maior Custos Ecclesiæ Lugdunensis ab obitu Guilielmi de Layre anno 1353. postmodumq; Decanus per decessum Æmilij Basseti anno 1360: & inde suppleuit locum
1376. Caroli in Archiepiscopatu sub exitum anni 1375, seu ordiente an. 1376. cuius vice antea electus fuerat. Sed quidam priuati calamo exscribere ausi sunt eundem Primatui cessisse anno 1380, quando ad Cardinalatum euectus est à peramico Clemente nuncupato Papa septimo, ante Pontificatum Canonico & Præcentore Lugdunensis Ecclesiæ; atque arbitrãtur ipsum illo iam tempore suam porrexisse cathedram Philippo de Turreyo [a]. Verùm certè fallax est illa Chronologia. Nam Paradinus effert [b] patentissima Concordata ex ipso textu, quæ celebrata sunt inter nostrum *Ioannem* de Talaru & Obedientiarium Ec-
1387. clesiæ S. Iusti ac eiusdẽ Canonicos, anno præcisè CIↃ. CCC. LXXXVII. [c] Etenim Archipræsul Lugdunensis insignitur perpetuus Abbas eiusdem Basilicæ Iustinianæ: de qua re orta tunc erat controuersia, præsente *Ioanne*. Adeoq; diutiùs sedit Lugduni, quàm ferat illa sententia. Quinimò statim
1392. ta ipsius Sedes perrexit ad annum vsque millesimum trecentes. nonagesimum secundũ, ex Archiuis Ecclesiæ. Qua

Ioannes III.
a fratri suo.
b Parad. 2. c. 88.
c die Mercurij post Purific. Ratificata sequenti 7. Martij.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

ſolari reuolutione [d] is animam exhalauit 8.Calend. Octobris,& iacet in Sacello D.Petri [e] ſuæ maioris Eccleſiæ,nec longiùs. Etiamq; potuit reuera ſimul eſſe Cardinalis & Archiepiſcopus.

Quod ſpectat ad Onuphrium circa id genus hiſtoriæ chronologicæ: quidam ſcripſit calamo illum Authorem celebraſſe nonam Cardinalium creationẽ anno ſui Pontificatus 12.ſalutis 1389.& 6.Idus Nouembris:quo etiam die inſtituerit Lugdunenſem Archiepiſcopum Cardinalem Preſbyterum (illic anonymum;) & ab ipſo Onuphrio recenſitum mortuum incerto tempore, attamen ſub interſtitiis annorum 1400.& 1409. in obedientia Benedicti XI. At profecto,nihil tale deprehendimus in Epitome Pontificum Onuphrij,edito Venetiis anno 1557. Bene quidem ter ibidem ſtatuitur *Petrus de Tureyo Gallus presbyt. Card. Tit.S.Suſannæ ad duas domos* [f]: nimirum bis ſub præfato Clemente in quarta ordinatione [g], & ſemel ſub Benedicto dicto Papa XIII [h]. Quocirca cenſetur verior ſaltem noſtra Chronologia de *Ioanne* Lugduneo Archipræſule. Hic autem obiter commemoro præfatos Clemẽtem & duos Benedictos Auenioni ſediſſe in ſchiſmate tandem piè ſopito, quando Vrbanus PP.ſextus íſque legitimus Romæ ſedit.

Interim, idem Clemens confirmauit numerum triginta duorum Canonicorum Baſilicæ cathedralis, extremo citato anno *Ioannis* Archiepiſcopi. Eóque præterea tempore celebrata ſunt Acta in Capitulo , quorum hæc fuêre initia,*Guichardus de Epinacia Decanus*, [i] *&c.* Quibus equidẽ apparet Ioannem Ducem Bituricenſem [k], dediſſe Lugdunenſi Eccleſiæ [l] maxillam S. Ioannis Baptiſtæ pro ſanctis aſſeruandis reliquiis:& optaſſe admitti in Canonicum ſeu Comitem honoris,præter conſuetos XXXII. Datum menſe Iulio [m] anno 1392. præſentibus Dominis Guilelmo d'Albon & Gautherio de Paſſac.*Ioannes* verò Archiepiſcopus vocatur *de Talaria* in Campegio apud Damocharem: & *de Talara* apud Sarrazinũ,obmuteſcente ſuo Belforeſio.

Sed hoc loco quinque ſumma rerum capita,Lugdunẽſi Eccleſiæ honorifica, ſunt meritò enarranda , quæ euenerunt pendente Sede præfati Archiepiſcopi Ioannis. Primarium genus eſt,quòd Iacobus Gebennẽſis filius nobi-

lis Gre

d alij ponunt obiiſſe anno 1412. prope Auenion. in legatione Gallicana.

e ad dexterã ſpeluncę:ibique præbendã fundauit.

f Frater Philippi ſequen. ex li.2.Actuũ Capitul. fol. 118.& li.3.fo. 43.

g pag.239. & 242.

h pag.245.

i antea Præpoſitus Eccl. 1375. Obiit in Decanatu 26.Nouemb. 1399.

k Et Auuernię.Is teſtem ſe obtulit in Capitulo nobilitatis Guilielmi Emoin recepti in Canonicum & Sacriſt. ann. 1377.*auec Guy de la Trimoüille Chambellam du Duc de Bourgoingne*,&c.lib.2. Actorum fol. 50.51.52.

l per Epiſcop. Cabilonenſem.

m die 23.

Quintuplex diſcurſus de Cardinalibus Canonicis Lugdunẽſibus.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

lis *Guigonis* de Rupecula creatus est Canonicus Lugdu-
nēsis ad effectū per Gregorium Papam XI. præter com-
I. pletum numerū. Literis datis in Diœcesi Arelatensi, anno n 4. Non. Iun.
1376. [n] ex secundo Capitulari volumine [o]. Stirpis nobili- Pontif. an. 4.
tatē docuit ad exēplar probationū in Capitulo, pertracta- o 24. 26. 27.
II. rū Frācisci Richerini, signatarū P. Pascal anteriore bien- p 21. Decēbr.
nio [p]. Pro altera specie: idē Pontifex Bullā ad Capitulum 1374. fol. 11.
misit anno sequēte, qua offert & creat Robertū de Gebē-
nis in Lugdunēsem Canonicū. Is erat presbyter Cardina-
lis, Tituli Basilicæ duodecim Apostolorum, Sedísque Le-
gatus, vt fatur Tomus qui suprà. De quo Onuphrius talia
Duo Cardinales de familia Comitū Geneuēsium. repetit [q] cum sua in Lombardiam & Romandiolam lega- q pag. 236. in Epitome cit.
tione: sed ipsum effecit postea Cameracensem Episcopū.
Subinde verò eidem impartitur stemmata domus Sabau-
diæ, è qua originem traxerat iste filius Comitis Geneuen-
sis. Successit autē Canonicatui decedentis Episcopi Va-
lentinensis, in cuius gratiam optauit Pontifex, vt obtinue-
rit *stallum in Choro, & locum in Capitulo*, quantumuis
esset extra certum numerum *Canonicorum existere de-
bentium in eadem Ecclesia, &c.* Hæc liber Capituli [r], cum r fol. 45. 46. 47. 48. 49.
Roberti possessione [s]. Tertium insigne respicit Clemen- s fol. 50.
III. *Cardinalis.* tem Papam VII. tempore schismatis, qui in quarta suo-
rum Cardinalium creatione erexit Nicolaum presbyterū
ad id honoris fastigium, teste Onuphrio, qui eum adnomi
nat *Albanum Gallum* [t]. Sub id verò tempus scripsit Aueniō- t ann. 1390. Pontific. ann. 10. pag. 239.
ne ad Capitulum Lugdunense, ex tertio Capitulari Vo-
lumine [u], in quo Titulus Cardinalatus ponitur [x] Sanctæ u an. 1379. & 13. Kal. Decēb. Pontific. 2. vbi nō cō-
Mariæ trans-Tyberim [y]. Et in Bulla seipsum præbet fide- gruunt in data duo scriptores præfati.
iussorem nobilis progeniei præfati Nicolai, hisce vocibus
ad quartum vsque gradum; quod nimirum esset, *ab vtroque
latere ex nobili prosapia & genere militari procreatus, suiq; aui &
proaui ex vtroque parente, & alij progenitores, &c.* Gesta sunt x fol. 2. 4. & 7.
IV. ista anno CIↃ.CCC.LXXIX. vt fert ille Tomus. Quarta ma-
teria sermonem instituit de aliis Epistolis Clementis Pon- y Hæc omisit Onuphrius.
tificis & duorum Cardinalium qui peroptarunt D. Cusan-
tinum Cardinalem Neapolitanum admitti in Canonicum
Lugdunensem anno citato [z]: vacante præbenda ex obitu z fol. iisdem.
D. P. de S. Albano. Hi autem tres testati sunt de ipsius am-
bientis nobilitate (præter cæteros præsentes) & receptus
est in

a 11. Februarij.

est in Capitulo. [a] Hunc verò non lego apud Onuphrium.

V. Cardinalis

Quintum & postremum caput dicendorum est de Amadeo Salluciarum, quem Onuphrius dictitat [b] Marchio Lõgobardus, effectus Cardinalis Diaconus à præfato Clemente, Tituli S. Mariæ nouæ. Is anno 1383. receptus est Canonicus Archidiaconus in Ecclesia Lugdunensi [c], ex libro 3. [d] Actorum. Tum obiit anno 1419. ex libro 11. [e] sepultus in Cathedrali cum multa suæ pietatis fundatione. Sic Cardinales non Episcopi possunt omni iure Canonicatum nancisci & eo frui: etiámque Episcopi, tũc poterãt sine Pontificia dispẽsatione nõ nunc post Conciliũ.* Interea hîc obiter aduertendum eundem Clementem VII. & antea Adrianum V. ac Bonifacium IIX. summos Pontifices extitisse quondam Canonicos Lugdunenses, præter alios duos Romæ sedentes ac suprà passim commemoratos [f]: de quibus in cumulum Acta Ecclesiæ sub hoc seculo [g]. Atque hæc leguntur tempore Ioannis de Talaru Archiepiscopi.

b pag. 239. & 142.
c 14. Martij.
d fol. 140. de quo lib. 8. f. 99. 104. & lib. 9. f. 241. ann. 1418.
e fol. 46.
* Tridẽtinũ.
f nu. 85. & 89. ac parte 3. cap. 1. Sect. 5. §. 1.
g lib. 3. fo. 22 & 23.

Romani Põtifices qui fuẽre canonici Lugdunenses.

C.

Philippus II.

a Vulgò *de Thurey*, ex Parad. 2. ca. 90.
b ab an. 1364 & Præpositus 1372.

Philippus II

dictus *de Tureio* [a] apud Campegium vbique: antea Canonicus Ecclesiæ Lugdunensis [b]: cuius terrarum diuisio facta est 13. Kalend. Decembris an. 1389. secundum quosdam, dum legitur promotus ad Archiepiscopatum in locum præfati *Ioannis* creati Cardinalis feligentis. Sic rescriptum Gazophilacij. Attamen actualis & realis Sedis tradita possessio commodiùs annumeranda censetur ab obitu eiusdem *Ioannis* seu ab inchoante anno 1393.

1393.

Duo Principes facti Canonici.

Nihilominus sub exitum anni præcedentis agnoscebatur iam Archipræsul, velut electus: atque hoc nomine suscepit reipsa in Canonicum honoris illum Principem, qui paulò antè id decus religiosè ambibat: de quo mox in *Ioanne* Archiepiscopo prædecessore [c]. Eiusmodi autem publica actio sic depingitur libro V. Actorum Capitulariũ Ecclesiæ [d]: *Illustris & serenißimus Princeps D. Dux Bituricensis attenta deuotione quam habet erga Ecclesiam Lugdun.* (ait textus) *petijt ipsum recipi in Canonicum dictæ Ecclesiæ ad modum illustris & sereniß. Principis D. Philippi eius fratris Ducis Burgundiæ ac fundatoris*

c nu. 99.
d fol. 38.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

datoris eiusdem Ecclesiæ [e] *quoniam idem Dominus Dux Bituricensis super hoc obtinuit Bullas seu literas Apostolicas. Idcirco Domini Canonici habita deliberatione cum Reuerendo in Chr. Patre D. Philippo de Thurreyo Dei gratia* [f] *Archiepiscopo & Comite Lugdun. qui propter hoc ad dictos Dominos accesserat, &c. Decretum fuit quòd ipsi dictum D. Ducem Bituricensem reciperent in Canonicum dictæ Ecclesiæ Lugd. ad formam dicti D. Ducis Burgundiæ Fundatoris Ecclesiæ prædictæ, &c. His peractis dicti Domini à Capitulo accesserunt ad D. Ducem Bituricensem, qui erat in domo Domini Lugdunensis infra Claustrum: & inde D. Dux venit cum Frochia & Aumucia ad modum Canonicorum dictæ Ecclesiæ, & ipso existente ante maius Altare, petijt recipi per dictos Dominos in Canonicum ad modum D. Ducis Burgundiæ fundatoris, vt pari modo reputaretur fundator eiusdem Ecclesiæ. Cui D. Duci Bituricensi responsum fuit per D. Lugdunensem ex parte dictorum Dominorũ & Ecclesiæ Lugdunensis, quòd antequàm aliquis reciperetur in Canonicum dictæ Eccl. ante omnia debet informare iuxta morem dictæ Ecclesiæ, quòd sit nobilis ex vtroque parente & ex legitimo matrimonio procreatus. Tunc D. Dux Bituricensis statuta & Ordinationes dictæ Eccle. obseruare volens, de & super origine ac nobilitate sua examinari iussit magnificos Principes DD. Ioannem de Sancerra, Ludouicum Comitem de Tampis, præfatum D. Lugdun. Archiepiscopum, & nonnullos alios Duces ac Magnates cum ipso D. Duce existentes, qui medijs eorum iuramentis in solidum deposuerunt, quòd dictus D. Dux Bituricensis est nobilis ab vtroque parente, & ex legit. matrimo. prognatus, quoniam fuit filius naturalis & legitimus Regis & Reginæ Francorum. Et sumpta informatione quamdicti D. reputarunt esse sufficientem, ipsi Domini receperunt eund. D. Bituricensem in Canonicum dictæ Eccles. Ita tamen quòd ipsi Domini non intendunt eorum numerum infringere, nec statutis suis in aliquo derogare. Quib. sic actis, præfatus D. Dux Bituricen. iurauit statuta & Consuetudines dictæ Eccl. Lugdun. tenere, &c. Præsentibus supradictis, &c & quàm plurimis alijs testibus in multitudine copiosa ibid. astãtibus.* [g] De exordio autem illius consuetudinis, si quid nobis obiter dicendum sit: profecto censetur inchoata tempore Burchardi inclyti Archiepiscopi è Conrado Imperatore oriundi sub annum salutis millesimum. [h] Deinde maiora forsan suscepit incrementa tempore Frederici Imperatoris, qui Eraclio Archipræsuli [i] & successoribus temporalem in vrbe

Secũda rij fundatores Ecclesiæ Lugdun.

Nobile genus Canonicorum Lugd.

[e] ac Comitis Flandriæ, cognomine Audacis. Erant filij Ioannis primi Regis Frãciç & fratres natu minores Caroli Simplicis Regis.

[f] Nota est tẽporalis principatus in vrbe, ex vsu Archiepiscoporũ antea perfruentium illo principatu.

Ann. 1400. Committebantur Villáfrancham D. Decanus & Sacrista ad D. Ducẽ Borboniũ, vt hominium redderet ꝓ terris quas tenebat ab Ecclesia Lugdun. defunctus D. Bellijoci, cuius ille erat hæres. ex lib. 6. Actor. prçstitit fol. 19. ann. 1402. fo. 189.

[g] signatum *Humberti*.

[h] nu. 62.

[i] nu. 76.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 2.3.253

iuriſdictionem attribuit, ad annum 1157. Quo tandem ſeculo eadem probatio nobilitatis creditur in legẽ abiiſſe propter donationem Lugdunenſis Comitatus à Guidone Forenſi Comite factam Eccleſiæ cum Primate *Guichardo*[k] ex cauſa permutationis: tum clariùs illuſtrata eſt ſub *Raynaudo* Archiantiſtite[l], veluti ſuperiùs patuit[m]. Et quod attinet ad ſublimen hodiernæ Eccleſiæ fundationem iſtis attributam princibus; ſanè creduntur partiales duntaxat & ſecundarij fundatores. Nam de primariis diximus ſub Philippo Sabaudiæ, Archiepiſcopo[n].

Iurãmenta Abbatum & Epiſcoporum addictorum Eccleſia Lugduneſi.

Nunc ad reliquam Primatus *Philippi* ſecundi Chronologiam redeamus. Eo rurſus ſedẽte geſta ſunt iſta. Ex tertio Actorum libro, in Capitulo feſta S. Annemundi[o] & S. Crucis[p] inſtituta ſunt annis 1393.[q] & 99. Domus canoniales Eccleſiæ Collegialis[r] S. Pauli tunc declaratæ ſunt releuare ab ipſo Capitulo Eccleſiæ Cathedralis[ſ]: Abbas Belleuillæ recens electus iuramẽtum in eodem præſtitit[t]: Milo de Graueriis ex Decano Eduenſis Eccleſiæ, factus ibidem Epiſcopus, *Confirmatus eſt à Philippo de Tureyo Archiep. Lugdunenſi in ſuo Palatio* (inſit locus) *præſentibus D. Decano & Cantore Lugdunenſi, deputatis ad hoc à Capitulo Lugdun.* an. 1401. 1401.
ex ſexto Volumine[u]: & Abbas Sauigniaci de nouo creatus ibidem confirmatus eſt IV. Kalend. Auguſti, anni 1415. 1415.
ex libro octauo[x]. Quo loco, memorandum eſt obiter parem fidẽ deberi Archiepiſcopo ſimul & Capitulo ab Abbatibus Athanacenſi[y], Inſulæ Barbaræ, S. Petri, de Iugo Dei, S. Eugendi nunc S. Claudij, itémque à Prioribus S. Irenæi, Plateæ, domus Deſertæ, &c. Quorum confirmatio non ſolet quidem ampliùs hodie ita præſtari, ex eo quòd introducta ſint per Gallias Cõcordata inter Leonem Papam X. & Franciſcum I. Regem inita elapſo mox ſeculo[z] quibus Rex præſentat Antiſtites Romanæ ſedi quæ eoſdẽ inſtituit. Verùm poteſt nihilominus Eccleſia Lugdunenſis quoties volet ſingulos vocare ad confirmationẽ & iuramentum celebranda: antequam poſſeſſionem arripiant, inſtitutione obtenta. At quia id parum forſam prodeſſet in præſenti rerum ſtatu: ideo tacitè quemque de eo munere diſpenſat & ſiuit, abſque præiudicio tamẽ reſumendi ſuum ius aliquando quod minimè deperditum eſt. Ad

Quomodo id ius exoleuit & redire poteſt.

k nu.67. ann. 1167.
l nu. 80. ann. 1226.
m locis cit.
n nu.84.
o fol.64.
p fol.170.
q Taceo actũ pro clauſtro, eo an. in Parad.2. ca. 90.
r fo.157.
ſ 158.
t fol.159.
u fol.48. die 19. Aprilis. Alia de illa Sede nu.87.
x fol.51. Sauiniacũ Capitulo Lugdunenſi traditum eſt ab Imperat. ſuprà nu.54.
y item traditũ ex nu. 55.
z ad an.1517.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

Abbatem verò Sauigniaci paucis redeuntes, ipse id suum obtulit sacramentum præfato Primati Philippo ægrotanti, & post aliquot menses obeunti è viuis. Is enim diẽ clausit extremum [a] IV. Cal. Decembris an. 1415.[b]

Circa Abbatem de Iugo Dei patet factũ 23. Martij an. 1424. lib. 12. Actorum. Capitular. fol. 116.

Sed quadriennio ante eius obituum hæc præclara denunciat vetus manuscriptum [c] Basilicæ S. Irenæi: *Consequẽter anno currente millesimo* CCCC. *decimo Reuerendissimus in Christo Pater Dom. Cardinalis de Thureio Legatus à Latere à Dom. nostro Papa Alexandro V.* [d] *reuerenter & honorificè corpora SS. martyrum Irenæi, Ippipodij & Alexandri releuauit in dicta S. Irenæi Ecclesia: ac festiuitatibus prædictorum SS. dedit 4. annos & totidem quadragenas Indulgentiarum. Item à 1. die Quadragesimæ vsque ad Octauã Paschæ omnib. diebus concessit dictam Ecclesiam visitantibus vnum annum & 40. dies Indulgentiarum, &c.* Adest pius valde Præsulis exitus.

Indulgẽtiæ cõcessæ.

a fo. 68. & 69.
b Fundauit Cappellam S. Sepulchri cum 6. Præbendarijs & 500. libris annui prouentus.
c lectionum matutinal. pagina 56.
d an. 2. sui Põtific.

CI.

Amedeus II.

Amedeus II. cognomine *de Talaru*, vir nobilissimus, religiosus ac eruditus, cùm esset Archidiaconus Ecclesiæ Lugdunensis, Clerus eum selegit vt proficisceretur ad œcumenicum Constantiense Concilium [a], apertum ab anno 1414. In quo cùm sederet suffragator, anno 1415. accesserunt Constantiam literę de eius à Capitulo electionis vice demortui Philippi. Quæ electio facta fuerat die IX. Decembris [b] anni præfati, ex libro IIX [c]. Actorum. Deinde approbata est tum in ipso Concilio à tribus nationibus ex Paradino [d]; tum à suffraganeis Lugdunensis prouinciæ Episcopis, Lugduni, ex iisdem Actis [e]. Siquidem euocati propterea è Concilio, in vrbem appulerũt die XIII. Ianuarij anno 1416. nimirum Reuerendi Carolus Lingonensis, Ioannes Matisconensis, & Hugo cõfirmatus Cabilonensis Antistites. Hinc ipsi, relatione à doctoribus facta de electi examine [f], eum in Cathedrali Lugdunensi consecrarunt die XVI. cum solenni valde ritu [g]. Postmodum, cùm Martinus Papa V. finalis Concilij præses & comprobator illinc rediret, & Geneua pertransiret, eidem Amedeo Primatiæ innouauit priuilegia ibidem, die Calendarum Augusti anno CIↃ.CCCC.XVII [h].

De cõcilio generali.

1416.

Octaua Primatiæ confirmatio.

1417.

a 16. vniuersale.
b alijs 28. Nouem.
c fo. 59. cum Missa de Spir. sancto.
d 2. ca. 93.
e f. 117. 119.
f 123. 128.
g f. 133. Treuoltiũ vrbs ad eum pertinebat. fol. 136.
h Parad. 2. ca. 94.

Interea per Philippi interitum aperta sunt denuo iura

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

regaliæ petentibus Vicariis Episcopatus Eduensis; quibus à Canonicis in Capitulo Lugdunensi, [i] talia susceperunt, *tenentes claues Sigillorum* in signum traditæ potestatis, & singula fideli calculo administrare iurarunt, eaq; congregationi restituere opportuno tempore. Quo pendente Hugo d'Orgez electus Episcopus Cabilonensis legitur confirmatus Lugduni ab Episcopo Eduensi [k] tenente Regaliam Sedis Lugdunensis, & ex Capituli assensu: Atque ab eo restituta sunt tandem omnia dominis Capitulantibus [l] & subinde inaugurato Amedeo.

i 9. Decembris 1415. fo. 68. & 69.

k ad 14. Ianuarij. 1416.

l 28. Ianuarij.

Regalia tum apperta.

Sed hîc occurrit pergrata sermocinatio de tutiore approbatione secretioris statuti nobilitatis Canonicorum Lugdun. vnà cum serie dignitatum Primatialis Ecclesiæ. Eius originem alibi trahendam diximus [m] à tempore Burchardi Archiepiscopi, [n] promulgatam sub Amedeo I [o], dilatatam per Principes sub Eraclio atque Guichardo Primatibus [p], & tandem altiore vsu pertritam sedente *Ioanne III.* Archipræsule. [q] At eiusmodi lex non tam cito nata est ciuili & capitulari statuto, atque præsidio summorum Principum, quin è vestigio approbata & confirmata fuerit à summis Ecclesiæ vniuersæ Patribus & Pontificibus, quorum ope talis consuetudo ecclesiastica altas radices ac vires assumpsit, sicuti peræquum videbatur. Veruntamen hac in Epitome missa facimus antiquiora quædam eorundem diplomata, & ad clarissimam Bullam Martini Papæ V. descendimus, quæ obuiat omnium patentissima, quæq; scrupulum totum sedauit si quod fuisset. Hoc breui vt sequitur ordine aperimus concessionis huius causas & rationes. Quinquennio post sacras Amedei secundi vnctiones accessit Petrus de Grolea, qui optabat Canonicatum vacantem per decessum D. Archidiaconi de Salluciis Cardinalis, ex libro xj. veterum Actorum. Proptereáque suam probauit nobilitatẽ per Humbertum de Grolea Baliuum Matisconensem & alios, admisśusque est an. 1419. mense Iulio [r]. Hinc mẽse Nouembri sequẽte [s] DD. Capitulantes exactiùs *renouarunt & approbarunt Statutum olim factum à fundatione Ecclesiæ, quòd nullus in Canonicum recipiatur, nisi priùs probata nobilitate sua in Capitulo, &c.* Quale decretũ cùm æquo satis animo non ferret initio Ioannes de Grolea præfatorum

m nu. 100. §. *nihilom.* fin.

n num. 63.

o nu. 74.

p num. 76. & 78.

q num. 99.

r die 5. fo. 31.

ſ die 9.

Statutum de nobilitate Canonicorũ, quale.

Statim à Pontificib. confirmatũ.

Apertior Bulla sequuta.

1419.

Iteratio legis.

rum

rum consanguineus,& Canonicatum quoque ambiret,conatus est aucupari Martini Papæ beneuolentiã: cuius ideo reuerenter perlectæ sunt literę Roma allatæ in Capitulũ, de ipso Ioanne recipiendo, anno citato. Sed se excusarunt Canonici apud Romanam Sedem, nisi idem Ioannes probaretur nobilis in eodem Capitulo [t]. Etenim Ioannes dedignabatur ferè genus suum ita palam facere, vel id certè præstare expetebat non perductis in Capitulum testibus, at iisdem longè absens cõuocatis, aut ipso in Romana Curia degente. Eum verò increpabat Carolus VII. Rex, qui id sibi vertere honori fatebatur hisce verbis ad Pontificem à se conscriptis: *Ioannes de Grolea improbè petit admitti in Canonicum præfatæ Ecclesiæ, in illud consortium cui ratione Delphinatus ac Ducatus Bituricensis ascripti sumus, & iureiurando sponte constricti: Atque vult annumerari aliter quàm liceat & expediat: mense Decembri an. 1422.* [u] Qua solis reuolutione recepti sunt in Canonicos Georgius de Salluciis [x] & Petrus d'Amansé [y], priùs liberè probata eorundem nobilitate. Pari rursus voluntatis propẽsione introductus est Petrus de Iuys ad aliũ ibidem Canonicatum. Testesq; produxit sui generis Antonium de Iuys fratrem, nobiles & potentes D.D. Humbertum de Grolea Baliuum Maticẽsem & Seneschallum Lugdunensem, Hugonem de Chãdea, dominũ loci & Baliuum de Bressia, Meraudum D. de Franchelius, Amedeũ Masseti Domicellum [z], &c. anno 1475. ex libro XII.* Tandem ergo Ioannes ad exemplar horum paradigmatũ piè excitatus quibus se subiiciendum persuasit, pacificè creatus est Canonicus & magnus Custos Ecclesiæ sub id tempus [a], informatione de ipso præcedente [b]. Atque breui pòst interuallo dierum Romam missus est à capitulo cum obsignatis eiusmodi capitularibus documentis corporum nobilitatem concernentibus, simul & dignitates Ecclesiæ. Adeoq; anno sequente *impetrauit in Romana Curia à D. N. Papa Martino V.* (inquit volumen) *Bullam confirmationis statutorum Ecclesiæ Lugdun. de non recipiendo Canonico in dicta Ecclesia, nisi nobilis sit.* [c] Vno verbo, Pontifex in animo habuit veterem Ecclesiæ traditionem corroborare: vt nimirum sacer ille Chorus [d] pergat semper retinere in vsu nouem dignitates Angelicarum hierarchiarum repræsentatrices,

Ioãnes de Grolea difficilis ad obediẽdũ statuto.

Reprehensus à Rege.

1422.

Exẽpla aliorũ sui seculi obsequẽtiũ.

1425.

Demũ paruit legi, & receptus est

Inde missus Romã.

1426.

t fol. 46.

Nota quòd an. 1424. Andreas Ferrati missus est Romã prosequi causam Custodiæ Ioãnis de Grolea 27. Iunij fol. 96. libri 12.

u fol. 191.

x 1. & 3. Septẽb. fol. 176.

y 4. Ianua. fo. 193.

z Cõsanguineum Episcopi Matiscon. eius cognominis par. 2. nu. 68.

* 19. Septẽbr. fol. 134. 135.

a 6. Nouẽbr. 1425. lib. 12. fol. 149.

b fo. 140. 142

c 2. Iulij.

d Cantant in trib. Ecclesiis S. Ioannis, S. Stephani & S. Crucis, sub eodem signo campanę, quòd in militãte Ecclesia refert vnitatẽ diuinæ essentiæ & personarũ Trinitatẽ triumphãtis.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

inter XXXII. Canoniales præbēdas seu tot Canonicos nobiles per quadruplicē stirpem progeniei; deinde quatuor Custodes, totidem SS. Euangelistis respondētes; tertiò Ecclesiasten seu doctorem in Theologia; quartò septem Milites [e] Licentiatos in iure, omnes hoc ordine in Capitulo & Ecclesia assidentes, velut sectatores donorum spiritussancti: tum duodecim presbyteros ac plures alios additios. Vmbilicus autem contentorum in Bulla, & verba ipsa Martini huc necessariò compellēda, sunt eiusmodi; ad dictorum fidem meritò faciendam. Postquam in Diplomate anteuertitur *petitio pro parte dilectorum filiorum Decani & Capituli Ecclesiæ Lugdunensis*: idem Pontifex antiquum in ea receptum morem sic pergit diligentiùs enarrare: *Comitatus Lugdunensis longus & latus ac in Imperij* [f] *& Regni* [g] *prædictorum & aliorum Dominorum, Ducum, Principum, Comitum & Baronū limitibus consistens ad ipsam Ecclesiam pertinet* (ait) *necnon Duces, Principes, Comites & Barones præfati suos Ducatus, Principatus, Comitatus & dominia, aut aliquas ex illis parteis ab eadem Ecclesia in feudum tenere censentur, propter quæ ipsi Decanus & Capitulum multas cōfederationes & ligas pro pace & stabilitate eorum per media Canonicorum ipsius Ecclesiæ qui ex eisdem Ducibus, Principibus, Comitibus aut Baronibus traxerunt originem, & sæpiùs fauore sanguinis & promotionis parentum & amicorum eorundem Canonicorum causâ, qua iuris rigore fecisse dignoscuntur, & etiam in ipsa Ecclesia vltra triginta duas præbendas solis nobilibus conferri assuetas* (nomen dignitatibus comprehensis) [h] *& quorum nobilitas absque commixtione ignobilitatis vsque ad quartum gradum ascendendo per testes nobiles vel alios omni exceptione maiores* [i], *in Capitulo dictæ Ecclesiæ & coram ipsis probentur expressè, quòd etiam eorū parentes Ecclesiæ* * *non fuerant in guerris contrarij, aut patrimonium vel bona illius non occupauerant violenter, &c.* Deinde Papa præter nouem dignitates ista renouat, nimirum, *quatuor alia beneficia Custodiæ nuncupata* [k], *quo etiam beneficiati Custodes* [l] *nuncupati Missas cantare & sacramenta Ecclesiastica ministrare adstricti fore noscuntur; & octo alia perpetua beneficia etiam præbendæ nuncupata, vnam videlicet pro vno Magistro in Theologia,* [m] *& reliqua septem pro septem Doctoribus in iure Canonico vel ciuili, aut cum rigore examinis Licentiatis pariter fundata existunt, &c.* Enumerat quoque *duodecim perpetua beneficia, quorū beneficiati* inibi

e vulgò *Cheualiers*.

f Occidentis.

g Franciæ.

h Archiepiscopo, Decano, Archidiacono, Præcētore, Cātore, Camerario, Sacrista, Custode & Pręposito, tū magistro Chori primo subsequentiū Canonicorum.

i id est vulgò, *Gens sans reproche*.

* tam vniuersæ seu Romanæ, quā particularium, & præsertim Lugdunēsis.

k vulgò *Custoderies*.

l *les Custodes*.

m nota Theologum pręcedere septem Milites, ex Capituli & Pontificis instituto.

Attulit Pōtificiā cōfirmationem statuti.

Textus Bullæ.

Numerus Canonicorum, & qualitates testiū nobilitatis.

Quales esse debuerint parētes & aui nobilium Canonicorum.

Dignitates Ecclesiæ.

inibi die ac nocte diuinæ laudis organa modulatis vocibus cantant, &c. Tum Pontifex Canonem suę voluntatis & Sanctionis perenni decreto subiungit his verbis, quod est pręcipuum præsentis instituti: *Nos itaque huiusmodi supplicationibus inclinati, consuetudinem & obseruantiam prædictas ac omnia inde secuta rata habentes & grata* (loquitur Martinus PP.) *illa, authoritate Apostolica ex certa scientia confirmamus & præsentis scripti patrocinio communimus. Atque decernimus illa vim atque vigorem perpetuos debere in omnibus obtinere: supplentes omnes defectus si qui forsan interuenerint in ijsdem, &c. Datum Romæ apud sanctos Apostolos 2. Idus Martij, Pontificatus anno* IX. hoc est salutis CIↃ.CCCC.XXVI. Hæc verò Bulla in Capitulum allata est à Ioanne de Grolea [n], ibidem promulgata, asseruatur. In cuius tenorē vix nemo arbitrabitur rite obiiciēdam Decretalem Gregorij Papæ IX. [o] missam ad Portuensem Episcopum, qui cum effectu nixus est ignobilem admitti in Canoniā Argentinensis Ecclesiæ vacantem: in cuius gratiam *Procurator Argentini Capituli proposuit consuetudinem antiquam inuiolabiliter obseruatam, iuxta quam nullum nisi nobilem & liberum, & ab vtroque parente illustrem, honestæ conuersationis ac eminentis scientiæ in suum consortium hactenus admiserant, &c.* * Fatemur sanè tunc responsum esse à Pontifice Gregorio, quòd *non generis sed virtutum nobilitas vitæq; honestas gratū Deo faciunt & idoneum seruitorem: ad cuius regimen non multos secundum carnem nobiles & potentes elegit, sed ignobiles ac pauperes, eo quod non est personarum acceptio apud ipsum.* Ac denique non inficiamur Papam conclusisse, quòd si constet Portuensem Episcopum cōtulisse Argentinensem Præbēdam ignobili, ipse ad eam recipiatur. Verùm dicimus parem haud esse animaduersionem in præsenti themate ad Lugdunēsem Ecclesiam spectante, multis de causis.

I. Imprimis vtraque Decretalis Pontificia est singularis & super priuatis duabus Ecclesiis lata. Adeoq; subtractio nobilitatis Gregorij ab Argentinensi Ecclesia non includit legem vniuersam, aliquo quod in textu appareat iudicio; imò neque perennem aduersus vnicum Argentinum Capitulum: sed veriùs dispensabat in statutis Capituli pro illa vice.

II. Secundò Martinus V. in cathedra B. Petri collocatus, quia æqualis esset potestatis cum præfato Gregorio, potuit partem aīentem affirmare pro

Decretum Papæ confirmatiuum.

Obiect. in Bullam.

Quintuplex solutio.

n 11. Iunij 1426. lib. 12. fol. 158. 161.

o li. 3. Decretal. tit. de præbēd. & digni. c. 37. Venerabilis.

* Nota quod receptus est Canonicus illustris Princeps Antonius de Leui, Comes de Villards, cum probatione nobilitatis, li. 17. Actor. fol. 154.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

pro Lugdunensi Ecclesia multùm dissita ab Argentina. Tertiò, posteriores leges prioribus derogant. Qua in re aduertẽdum est præceptum Martini successisse annis ducentus post nudum Gregorij mandatum. Quartò Gregoriana approbatio est simplex permissus in singularem personam. At Martiniana regula generalis est pro tota Lugdunensi Ecclesia, & in omne tempus. Quintò, etsi Deus nascente Ecclesia voluerit pauperes ad Clerum vocari, vt magnum hac in re doceret miraculum quòd Ecclesiæ fabrica non pendeat ex opibus Magnatum huius seculi: tamen postquam spõsa militans visa est altas radices egisse, atque hæreticorum zizania simul creuisse in mundo & agro Christi: tunc proculdubio ipse consentaneum esse duxit per claues probantibus relictas Pontificibus, vt nobiles etiam habeant aliquos sibi peculiares Ecclesiarum recessus inter plures, vnde maiori vi & potestate Ecclesias defendant, tueantur & protegant ab aduersariorum insultibus, veluti probè adnotarat Martinus. Atque eiusmodi cõsuetudo frequẽs est in aliis etiam Galliarum Ecclesiis.* Proprerea institutio legitima est, maximè nobilibus existentibus honestæ vitæ & literaturæ, vt suprà monent Canones.

III. IV. V.

* at nullibi ita exactè & splendidè.

Ad Amadeum de Talaru Archiepiscopũ regrediamur. Is postero tempore alia pietatis argumenta promouit suis adhuc diebus: qualia patent Acta contra blasphemos: simúlque enixus est disiectionem Iudaïcæ Synagogæ vrbis Treuoltianæ Diœcesanæ anno 1429. ex Paradino p. Campegius in Demochare non apponit cognomẽ huiusce Primatis: & Sarrazinus omittit planè, vel saltem immutat nomen proprium, dum solus scribit vno verbo *Andream de Talaru*, fortè eandem personam quæ suprà.* Quapropter ob sufficiẽtis testimonij defectum, hũc Andream in præsenti à capite Catalogi minimè conscribimus. Noster verò Amadeus excessit è viuis 3. Idus Februarij q anno 1443. ac humatum est eius corpus in Sacello iam memorato Sancti Petri.

p lib. 2. c. 95. 96. 97. 98.

1429.

* Alia par. 3. cap. 1. Sect. 7. §. 3.

De Andrea Talaru

q ex lib. 16. Actor. f. 178.

1443.

APPEN

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

APPENDIX.

Ioãnes Borbonius electus in Archiepiscopus.

MVLTA *sese offerunt hoc loco digna notatu sub titulo Appendicis. Vacante Solio, per viam scrutinij in Capitulo electus est Ioannes Borbonius* [a] *Comes Velaniæ, Abbas Monachus Cluniacensis, Episcopus Aniciensis, & Abbas S. Andreæ propè Auenionem. Gesta sunt ista pridie Idus Februarij anno præfato* 1443.[b] *Sed sequenti mense Aprili liberrimè* electioni dissentit & eidem penitus rennnciat procuratorio nomine M. Petri Balarim [c], *vt ferunt Acta libri XVI. Attamen, celebrata electione, & ante renunciationem, Canonici continuò eam in scriptis miserunt ad Eugenium IV. Pontificem Maximum, confirmationis obtinẽdæ gratiâ: apud quem ipsi electum benemeritum summopere commendarunt. Verùm subsequuta honorifica Cathedræ renunciatio* [d] *pijs eiusmodi conatibus finem fecit. Nescimus verò à quo hîc didiscerit Paradinus* [*], *quòd Lugdunenses Canonici hunc Ioannem in secularis Ecclesiæ Prælatura non patiebantur, quia Monachus esset, adeoq; appellationem ad Romanam Curiã mouerint, de eius ad Primatum subrogatione. Sanè vix acta Capitularia eidem Authori communicata sunt: ex quorum lectione res secus se habet, multis rationum momentis. Primùm quidem quia anteriore seculo eiusmodi Ecclesia valde prudens & religiosa non est dedignata, quin potiùs vltrò amplexata electionem & pacificam possessionem Aymari Cluniacensis* [e] *& Petri II. Ordinis S. Dominici* [f]. *Quòd si altiùs ascendere oporteat, Capitulum lubenti animo suscepit Alnardum Abbatem S. Benigni* [g] *in Archiepiscopum, itemq; Alnaldum Veselanum* [h] *& Guichardum Pontiniacensem* [i] *Abbates: non vtique Commendatarios vel seculares, quia minimè talis vsus tunc fuerat: ergo Conuentuales & verè Monachos.*

1443.

Nulla oppositio, seu appellatio suæ electioni.

I. Causa.

Archiepiscopi Monachi.

a seu à Borbonio.

b lib. 16. fol. 167. 175. 178. tribus diebus post obitum Amedei 2.

c die 6. mensis anno 1443. f. 237.

d ad instar S. Celestini Papæ. &c.

* li. 2. c. 100.

e nu. 86.

f 85.

g 65.

h 71.

i 78.

R

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

k 20. *Prætereo antiquiores S. Eucherium Eremitam*[k], S. *Lu-*
l 28. *pum Anachoretam*[l] *& Chagnoaldũ professum S. Colum-*
m nume. 36. ac S. Genesiũ num. 42. *bani Abbatis.*[m] *Vnde, sic se pariter gerẽdum sensuit Ec-clesia Lugdunensis erga probum Ioannem Borbonium lon-gè absentem ab electionis loco. Secunda ratio Paradinianæ allucinationis, eaq; clarior, profluit ex vnanimi Canonicorũ assensu in secretiore Ioannis Borbonij electione, cui aderant Domini Gaufredus de Montecameto Decanus, Guilielmus de Chamreyo Archidiaconus, Regnaudus de Albone Camerarius, duo Antonij de Trezetes & d'Ars, Ioannes & Iacobus de Amanziaco, Ludouicus de Pictauia, Ioãnes d'Andelot, Iacobus de Saconeyo & Gui-*
n 16. fol. 155. *chardus de Albone Canonici, ex præfato Volumine*[n]. *Ipsi curarunt* tunc prout Spiritus sanctus gratiam in eis inspirauit, eligendum virum habilem in Archiepiscopum & Pastorẽ: elegerúntque scrutatores D. Regnaudum, &c. *Sic habet textus: ac tandem nominatus est insignis Borbonius. Nec satis. Quando Capitulantes eundem præterea obtulerunt Eugenio Papæ quarto, loquuti sunt hoc verborum tenore:* Inspirante gratia, nemine penitùs discrepante, vota nostra perlata sunt in generosum, venerab. & magnæ religionis virum D. Ioan. de Borbonio Abbatem, &c. electum Aniciensem Episc. prouidum moribus virtuosis & multipliciter perornatum, in spiritualib. & temporal. eruditum, & ex illustri prosapia ortum, in nostrum & dictæ Ecclesiæ Archiepiscopum. Quapropter, Beatissime Pater, humiliter supplicamus, quatenus eandem postulationem canonicè factam recipere & admittere, ac eam confirmare eundemq́ue postulatum Archiepiscopum recipere, sibiq́ue munus consecrationis impartiri benignè dignemini. Datum in Capitulo,

Electionis missio ad Pontificem.

pitulo, vltimo Februarij [o]. *En, mutuus ille consensus nullam portendit alicuius Canonicorum appellationem ad Romanam Curiã, nec alibi legitur in Actis quòd viderim. Igitur simulata appellationis narratio apud quosdam remotos scriptores, est verè somnium. Et citra dubium: Pontifex postulationem confirmasset, nisi Borbonius absens subitò per Legatum eidem renunciasset. Tertius discursus est quòd renunciationis causa non fuit aliquorum appellatio & condemnationis metus, sed probitas & synthereßis Borbonij: qui cùm alias iã Prælaturas cõsecutus fuerat, verebatur diuina iudicia. Hæc enim sat ipse indicauit hisce capitularibus de eo responsis, quibus dictum est;* quòd ex certis, iustis & legitimis de causis ipsum ad hoc mouentibus, non fuit intentionis cõsentiendi, quinimo dissentiendi & renunciandi, &c. [p] *Illico autem dedit operam, vt iuris sui resignatione & Capituli postulatione Sedes postridie deuolueretur ad illustrem adolescentem Carolum nepotem suum optimæ spei* [q].

III. causa.

Ioãnis renunciatio.

[o] 1443. fol. 182.

[p] fol. 237.

[q] 8. April. fol. 262. constituerunt procuratores ad præsentandũ magnæ authoritatis & prosapiæ Carolũ de Borbonio in Archiepisc. Lugdun. postulato 1443.

Intereaq; idem Joannes suscepit œconomatum Archiepiscopatus, donec nepos ætatem legitimam, Sacerdotium ac Pontificalia esset adeptus. Pro eiusmodi verò temporalium gubernaculo fidelitatem in Capitulo fecit sub annum 1449. *his præcipuè signis & notis:* Ego Ioannes Borbonius Vicarius & administrator Lugdun. Ecclesiæ, &c. deinceps Deo dãte non tollã de vestra communi possessione, me sciẽte, Abbatias Canoniales quas nunc Canonici tenent, &c. ex Libro XVIII [r]. *Postmodumq; Rescriptum pergit isto pacto:* Præfati Domini per vocem D. Decani protestati sunt quòd per huiusmodi iuramentum non intendunt derogare neque renunciare iuramento per Dominum postulatum præstando in sua receptione dum ad ætatem per-

Eius susceptio ad œconomiã Archiepiscopatus.

1449.

[r] fol. 214.

uenerit. Acta in præsentia G.Decani, G.Archidiaconi, G.Præcentoris, G.Cantoris, P.Camerarij, A. Præpositi, P.Magistri Chori, & H.de Proprieriis. Ac inde D.Administrator cum cæteris Dominis in Capitulo dilectionem adinuicem promittentes, prænominatus D.Episcopus tanquam Administrator dictæ Sedis singulis DD.Decano & superiùs nominatis osculum pacis præbuit. Anno cit. [f] *Quo sanè in loco, appellatio à Paradino recensita cohærere nequit cum eiusmodi protestatione: quia illa est litis, ista concordiæ, qua retinetur duntaxat mos & consuetudo se ita gerendi in publicis Actis, seu dicendi,* Saluo iure, &c. *Eodem verò tempore, iussu Regis Caroli VII. habitum est Concilium prouinciale Lugduni pro auferendo schismate inter Nicolaum V. legitimum PP. & Felicem Sabaudiæ suborto.* [t]

f 8. Nouẽbr.

t 1449. Genebrard.

Sed ad Borbonium redituri: patet solennis actio quæ cum alijs adiunctis docet egregiè tempus diuturnum prorogatæ administrationis & eius exercitij hac serie. Nos Ioannes de Amanziaco Camerarius Ecclesiæ Lugduni, Vicarius General. in spiritualib. & temporalib. Reuerendi in Christo Patris D. Ioannis de Borbonio, Dei gratia Episcopi Aniciẽsis, administratoris [u] in eiusdem spiritualibus & temporalib. Archiepiscopatus & Sedis Primatialis Lugduni, pro Reuerẽdissimo D.N.Carolo de Borbonio S. Sedis Apostolicæ Protonotario, dictorúmque Archiepiscopatus atque Sedis Primatialis electo & Commendatario, authoritate Apostolica deputati, [x] &c. Cùm nuper dispositione diuina Basilica Sãctæ Crucis huius inclytæ Ciuitatis, iamdudum antiquorum Patrum pia deuotione fundata, ampléq; dotata, ac in titulum Ecclesiæ Parœcialis & baptismalis erecta, adeóque populosa,

u *Oeconome du temporel.*

Readificatio Eccles. S.Crucis.

x ex Scriniis Custodũ Eccl. S.Crucis.

pulosa, quadam die paulisper lapsa, in qua tam Parœcianorum quàm aliarum personarum multitudo copiosa tota die fuerat conuersata, ex omnino integra in ruinam totalem præ nimia eius senectute vnico momento collapsa penitùs extiterit. Et iterum dono diuino ac tempore breuiori reædificata pro sui parte fuerit, ampliori forma intra paucos dies Deo duce completura, &c. Die IIX. Decembris Anno M.
1458. CCCC. LIIX. *Signatum* [y], Hugo de Bellieure. [z] *Huius rei non meminerũt Scriptores superioris ætatis. Quæ cùm patefacit Chronologiam & statum præfati* D. Ioannis, *simul ostentat restaurationem adiunctæ Ecclesiæ propè Cathedralem in populi & sacramentorum præbendorum gratiam. Eiusmodi autem administratio* D. Ioãnis Bor-
1465. bonij perdurauit *vsque ad annum M. CCCC. LXV. & per aliquot menses anni sequentis.*

y Sigillo Cameræ præfati D.Commendatarij.

z Testib.DD. Custodib. &c.

CII.

Carolus II.

Borbonius Regio sanguine genitus, palam receptus est Lugdunensis Archipræsul 11. Kal. Octobris ann. 1466. comitantibus eum ad vrbis ingressum Archiepisco-
1466. po Bituricẽsi, Episcopis Electensi ac Vticensi, Dominis Ludouico à Borbonio Comite Montispenserij, Bertrando de Thurre Comite Boloniæ, & Godefredo de Thurre. [a] Is pro gerendis sui Archiepiscopatus negotiis D. Bartholomæum Bellieurium ciuem Lugdunensem nactus est, virum perdoctum, prudentissimũ, ac vices Primatis gerentem, qui eius nomine tredecies Romam profectus est: tandémq; Carolo attulit purpuram Cardinalitiam, & Bullas Legationis Auenionensis. *Idem Carolus* optatus est patrinus Regis Caroli 8. & construxit Archiepiscopale Palatiũ atque Capellam in Cathedrali Basilica, qualia nunc ex-
1488. tant: ex Paradino [b]. Attamen, ex Archiuis, veriùs dicendũ quòd eius auunculus id boni præstitit, pendente Caroli adolescentia. Spiritum Deo reddidit Idibus Septembris ann. 1488. ex ijsdem Archiuis.

Carolus II.

a Domino de Montgascõ. hactenus ex Archiuis.

b 2. cap. 100.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

DVÆ APPENDICES.

PRIOR *Appendix elicienda, est quòd in Archiuis Ecclesiæ Lugdunensis hoc loco fit mentio solius electionis* Hugonis de Talaru *Archidiaconi: qui sanè non legitur sacra inauguratione delibutus, licèt interea quinquennium ferè effluxerit. Adeóque hũc obiter commemoramus extra hierarchiam Primatum: quãuis eum vbique adnominet Campegius, quem dictat electum. Saltem extitit* Abbas *S. Cornelij Compendiensis, & Præpositus S. Benedicti Saltus. Prospicimus expectaturi, si alia pro situ phenomena appareant.*

De Hugone Talaru — 1490.

Posterior Appendix, est eiusmodi.

QVANDO *Calcographus peruenit ad segmenta huius pagellæ nectenda, prælóque tradenda: inter legendum aliorum Volumina nouus ferè Archiepiscopus occurrit nostris aspectibus, ad hoc inuitatis diuino quasi spiramine: equidem seriùs paulò, quia veremur eum altiùs floruisse: at decenti adhuc loco & tẽpore, propterea quòd nomen duntaxat absque sedẽtis Chronologia deprehensum est: adeóque eius commemoratio ita bene potest istic competere, sicut & alibi. Vir ille nobis innotuit ex titulo libri suo nomine editi, hac periodo:* Summæ virtutum & vitiorum Tomus primus, Guilielmo Peraldo Episcopo Lugdunensi Ordinis Prædicatorũ Authore; Lugduni apud Rouillium an. 1571.[a] *Vt verò seculum ipsius ad nostram posset deuenire notitiam, perlustrauimus in prouincia Tomum alium defuncti R. Patris* de Lusignan *oriundi ex illustri familia Principum Cypri, atque professoris Theologi eiusdem Ordinis S. Dominici, quem senẽ vidi adolescens Lutetiæ, eumq́ sum alloquutus. Is itaque scripsit* Chronicon fratrum Prædicatorum, &c. *Et spes optima me tenebat recognoscendi ibidem dies & annos sedis præfati Guilielmi. Sed ille Tomus nondum inuentus est, quacunque adhibita diligentia. Quid sentiant alij, & quid tandem augurandum, dicam paucis. Omnes Tabularij Scriptores & Gazophylacium Ecclesiæ Lugdunensis stabiliunt Guilielmum cognomine de Sura qualem apposuimus*

De Guilielmo Peraldo Episcopo Lugd.

[a] Et deinde Pręfatiuncula liminasis Epistolæ repe it id suum nomen cum cathedra, itéque Tritemius lib. de Scriptorib. ecclesiasticis.

De alio Guilielmo.

appoſuimus numero XCIII. ſuprà ad annum 1341. Et ſolus Campegius, qui huius non meminit, in locum ſtatuit Guilielmum generatim ac ſine agnomine. Attamen ſcribit eum extitiſſe Religioſum Dominicanum. Verùm, non proinde opinandum hæc duo nomina ad eandem perſonam referenda, triplici de cauſa. Vna depromitur ex cognominũ diuerſitate, quæ duos homines arguunt. Altera eſt quia Guilielmus de Sura prædicatur antea Canonicus Cantor, deindeque Archidiaconus Metropolis Eccleſiæ, perindeque erat vir Eccleſiaſticus ordinis ſecularis, ex Archiuis. At Guilielmus Peraldus fuit Regularis & clauſtralis: adeoq; longè diſcrepant. Tertia ratio eſt, quia non legitur Guilielmum de Sura libros compoſuiſſe, veluti de Peraldo affirmatur in multis voluminibus[b]. Hinc nõnulli ſuſpicantur hunc Peraldum extitiſſe ſolummodò Coëpiſcopum illuſtriſsimi Caroli Borbonij aut vicini alterius Primatis Lugdunenſis, quem hodie nuncupant Suffraganeũ Lugdunenſem paſsim depromi ſolitum ex graduatis Patribus Ordinũ Mendicantium: & qualem nũc contuemur Reuerendum ac per amicum optimè meritum D. Robertum Berthelot Carmelitã Lugdunenſem, conſecratum Damaſcenum Epiſcopum & ſucceſſorem patrui D. Iacobi Maiſtret pariter Carmelitæ, ac ſummos Doctores Theologos Pariſienſes. Et horum argumentum eſt, etiamq; noſtrum, quia in ſimili caſu nouimus defunctum Dominum à Sancto Germano etiã Theologum valde pium, qui Lutetiæ fuerat conſecratus, & dictus in ſcriptis Coëpiſcopus illuſtriſsimi Cardinalis Gondij Pariſienſis Antiſtitis. Hæc autem rationum momenta nos iure retinuerunt, cur adhuc non audeamus præfatum Guilielmum Paraldũ erigere ad caput Primatum Franciæ, diſtincto quodam numero. Attamen ipſius certè reminiſci debuimus à latere, ex officio. Et fortè vices Epiſcopales gerebat pendente memorato quinquennio ſedis vacantis inter præfatum Carolum atque ſequacem Andream Cardinalem: quem Suffraganeũ vulgus Lugduni facilè appellaſſet Epiſcopum Ludunenſem, tanquam Prælatum magnæ authoritatis & doctrinæ: idq; tum ob perennem ſuam in vrbe præſentiam, tum ob frequentem Primatis abſentiam in Curia diuerſantem, præter ſecutam vacationem. Cæterum, ſi quandoque noſtro & amicorum ſtudio lux maior acceſſerit reſpectu iſtius Prælati, ſecunda editio nomen auguſtum, ordinem & debitum ſitum eidem exactiùs reſtituet Deo Duce.

Suffraganei Lugd. cõſuetudo & qualitas.

b Adde quòd Tabularij citati eum non allegant.

CIII.

CIII.

Andreas d'Espinay antea Archiepiscopus Burdegalensis & Cardinalis Sācti Martini de Montibus, anno 1493. ac mense Aprili, nō obstante electione facta *de Hugone de Talaru*, (infit locus) præcepto Regis receptus est in Archiepiscopum. Cuius dein obitus nunciatus est 16. Kalend. Decembris ann. Christi 1500. Hoc totum ex Archiuis: & simile Gillius de Corrozet, [a] qui scribit eum Lutetiæ mortuum 4. Idus Nouembris an. præfato, ibidē sepultus in Cœnobio Celestiniano. 1493. 1500.

a In antiquitatib. Parisiēsis lib. 3. cap. 12.

CIV.

Franciscus de Rohan filius principis Mareschalli de Giez, electus est à Dominis Capitulantibus, & receptus procuratorio nomine V. Idus Februarij an. 1501. Verùm alius author [a] in suo Chronico sentit eum solemnem Lugduni adeptū possessionem 19. Kal. Septembris an. 1506. Quo tempore vixit S. Catharina Senensis. Præsulatū etiam Ecclesiæ Andegauensis cōsecutus est eadem simul tempestate. Quippe Symphorianus [b] varium & multiplex suum Opus ad eum voto destinauit VI. Idus Iunij an. 1507. vbi illum hoc duplici titulo insigniuit, & Archiantistitem nominat [c]. 1501. 1507.

a Petrus *des Ryx*.

b Cāpegius.

c De eo obiter Paradinus 2. c. 100.

Eo sedente, *die Dominica vltima mensis Augusti anno 1511. Domini Canonici dictæ Ecclesiæ induti cappis cum toto Collegio cruce & candelabris, accesserunt processionaliter à Choro eiusdem Ecclesiæ* (ait typus) *& ibidem reperto D. Carolo Duce Sabaudiæ, eum in Canonicum Ecclesiæ receperunt, habitumq; sibi contulerunt, ipsum induendo supercilio & cappa. Tum Domini Hugo de Talaru Archidiaconus & Iacobus de Amoncuria Præcentor eundem D. Ducem conduxerunt à porta vsque ad maius Altare, cātantes,* Te Deum, &c. *Atque illic oblationem fecit in præsentia plurium Magnatum.* Quo fine se primùm iam præsentarat anno 1488. dederátque testes probationis nobilitatis nobiles viros *Dominos Ludouicum de Camera Comitem, Iacobum de Monte-valle Comitem, Ludouicum de Miliriaco, Franciscum de Rotarijs Vicecomitem, Antonium de Monte, Iacobum de Grolea, Antonium de Roßilion, & Ludouicum Allemam, &c.* Canonicus honoris. 1511.

Deinde

Confirmatio nobilitatis Canonicorum.

Deinde Clemens septimus legitimus Pontifex anno 1532. confirmauit Bullã Martini V. quem ipse interpellat: renouátque exactam nobilium habendam probationem ad quatuor gradus, vnà cum dignitatibus & ordine Cleri, qualia iam extulimus sub *Amedeo* [d] secundo. Atque concludit hoc pacto: *Nos igitur qui Ecclesiarum omnium decus & venustatem ac bonorum conseruationem synceris desideramus affectibus, huiusmodi supplicationibus inclinati, fundationem & ob-*
1532. *seruationem cum omnibus & singulis in eis contentis clausulis & decretis singulas literas productas ac inde secuta quæcunque ex certa scientia nostra, ac de similis potestatis plenitudine authoritate Apostolica tenore præsentium approbamus* * , *confirmamus ac innouamus, atque illis perpetuæ & immobilis firmitatis robur adijcimus,*
1535. *&c.* [e] Inq; sigillo Diplomatis attexuntur literæ approbatrices Francisci I. Regis Christianissimi, collatæ vigesimonono mensis Augusti, anno 1535 [f]. Qua de re promulgatum est Arrestum in Lutetiano Parlamento, idq; Registris Curiæ insertum IV. Octobris, anno eodem.

Cõpositio inter Canonicos pro fructibus Ecclesiæ.

Sequente annua reuolutione 1536. frater Ioannes de Rebé legum Doctor, Abbas de Cruaz Diœcesis Viuariẽsis, & Guygo de Fugieres pariter Doctor, Abbas Biscodonensis, Diœcesis Ebredunensis, selecti sunt compositores & arbitri inter iuniores antiquioresq; Canonicos Lugdunenses, in causa appellationis ad Parlamentum, antea lite Parisiis contestata 5. Kalend. Augusti anno 1535. vt habet Compromissi Volumen in Archiuis. [g] De qua Senatus actione loquitur Renatus Choppinus * in sua sacra Politia [h] ad eundem annum sub nomine Arresti. Arbitraria
1536. verò ipsorum sententia sanxit in vrbe Lugdunensi, quòd per modum prouisionis clericales libræ fundorum eiusdem Ecclesiæ reducerentur ad æquilibrium tunc temporis in suas species expressum prò tota succedentium posteritate quandiu vtilius aliquid non decernetur: & reliqua sacri Chori statuta eodem tenore reformata sunt, qualia hodie obseruantur, hîc minimè recẽsenda. Qua in re meritò quoque decet aduertere Gregorium quondam Papam decimum celebrem Constitutionem edixisse annuatim promulgandam [i] in Capitulo circa iuramenta à beneficiatis in eodem præstanda, & censuras aliásue pœnas ca-

Gregoriana Constitutio antiquior.

d num. 101.

* ad 4. grad.

e 4. Non. August. Pontif. an. 9.

f à *Esclairon.* regni. an. 21.

g prolixius valde.

* statuit aliũ anni diem.

h lib. 1. titu. 3. num. 18. in editione ann. 1577. non in posteriorib. idque dixit nomine æqualitatis Præbendarũ: sed multùm abest ex fine Arresti ac huius compromissi versantis tãtùm circa libras æquandas.

i Die sequẽti festũ natiuitatis D. Ioan. Baptistæ.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

nonicas, quas voluit incurri à Cathedralibus Clericis, quoties debitis Ecclesiæ iuribus, officiis ac oneribus satisfacere renuerint: memor ipse illius insignis Ecclesiæ cuius antea fuerat pius valde Canonicus. Singula autẽ ibidem contenta ex professo istic omittimus. Attamen data est Bulla Lugduni anno 1274. [k] & quarto sui Põtificatus. Huiusq; Diplomatis tenorem in animo habuerũt præfati duo Arbitri, dum similem Articulorum materiam excitarunt. Vniuersum verò eiusmodi arbitriũ sub annum 1536. [l] acceptauêre in generali Capitulo nobilissimi Claudius d'Amansé Decanus, Antonius de Talaru Archidiaconus, Bertrandus de Turre Cantor, Carolus d'Estang Camerarius, Rolinus de Semur Sacrista, Claudius de Mont-dor, Ludouicus de la Barge, Petrus de Nagu, Ioannes d'Estang, Gabriel de Saconay Canonici. Postmodúmque compositionis instrumentum facilè approbarunt absentes Canonici, cùm primùm eò appulerunt. Obitus autem Francisci Archipræsulis renunciatus est Clero Lugdunẽsi 3. Idus Octobris anno præfato [m]. Atque hîc finem sibi imposuit solitaria editio Campegij [n].

k Ordo Gregorianæ Sãction. competebat nu. 85. sub Petro 2. Archiep. at seriùs eam accepimus huc rite cõgerendam.

l die 7. Iulij.

m 1536.

n impressa an. 1537.

Ioannes II

Ioannes II.

Lotharingus [a], illustrissimus Cardinalis Diaconus, antea Episcopus Metensis, & Abbas Cluniacensis [b]. Is primus deputatus est Archiepiscopus Lugdunensis nominatione Francisci primi Regis Galliarum, vi Concordatorũ quæ Rex ipse annis paulò elapsis [c] habuerat cum Leone Papa X. Propterea̋que noster *Ioannes* Lugduni ad Primatiam euectus est reali per procuratotem possessione 3. Nonas Augusti anno 1537. post præfati Francisci decessum. 1537.

Regiæ concordatæ.

a vulgò à Lotharingia, *de L'orraine.*

b ac Abbatiæ *de Marmotier.* in Turonẽsis prouincia.

c. finita in cõcil. gener. Lateran. an. 1516. registrata in Francia an. 1518.

Hunc rescripsit quidem Sarrazinus ac suus Belforesius: at sine vlla tẽporis superscriptione. Et silet vbique Campegius. Ex Archiuis autem resignationem Primatiæ contulit sequenti sub anno 1539. 1538.

CVI.

Hippolytus

Astensis Cardinalis Ferrariensis, à Demochare sub Campegij nomine nuncupatus *Hercules*, creatus est primùm Archipręsul Mediolanensis & Abbas Athanatensis.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

tensis. Deinde assumpsit Archiepiscopatum Lugdunẽsem, resignatione prædecessoris, vacantem. 4. Calend. Martij anno 1539. per missum procuratorem receptus. Tum sequenti anno [a] piè cõfirmauit fundationem Canonicorum Ecclesiæ S. Nicetij, quæ antea in Collegiatam erecta fuerat à R. Ludouico de Villariis Archiepiscopo [b], & ab eodẽ homologata (vt loquuntur) sequenti biennio [c]. En efficatiora primi fundatoris verba mox nobis allata post prælum superioris chartæ [d], & illico à multis prudenter optata, vt hîc inserantur; tametsi paulò seriùs, sed oportunè.

1539.

Fũdatio Canonicorũ Ecclesiæ S. Nicetij.

a 1540. die 20. Maij. signatũ Ioan. *Girinet.*
b nu. 91.
c Ex Cathedrali gazophylacio S. Nicetij.
d In qua est breuiatiũ historicũ Ludouici, nu. cit.

Ludouicus miseratione diuina primæ Lugdunens. Ecclesiæ Archiepiscopus, &c. (ait typus) *Cùm actus hominũ vetustas deleat, eorũq́ mentes paulatim subtrahat obliuio, condecens est ea quæ de nouo fundantur firmis radicibus roborari, &c. Cùm igitur per scripturam antiquam didiscerimus sedem Metropolitanam nostræ Ecclesiæ Lugdun. in nostra Ecclesia S. Nicetij Lugdun. retroactis temporibus extitisse, multaq́ corpora sanctorum prædecessorum nostrorum ibidem requiescere: nos ad laudem Dei & S. Petri Apostoli, sanctiq́ Nicetij & aliorum sanctorum in dicta Ecclesia quiescentium, cultum diuinum ibid. augeri cupientes, in hoc bonæ memoriæ D. Rodulphi* [e] *prædecessoris nostri vestigijs inhærentes, qui infràscripta facere proposuerat, sed morte præuentus non potuit, ordinamus dictã Ecclesiam S. Nicetij, quæ ad nos pertinet pleno iure, in perpetuum Conuentualem esse: vbi per nos & per nostros successores* (qualis nunc est Hippolytus) *creantur & instituuntur sexdecim Canonici, ac conferantur per nos & nostros success. &c. Primos Canonicos creamus in dicta Eccl. videlicet Curatũ ipsius (qui nunc est) Petrũ de Chalone, &c. Sit vnus Sacrista maior inter cæteros & Caput Capituli, & qui curam animarum regiméq́ ipsius Ecclesiæ seu Canonicorum ac aliorum qui ibidem deseruiunt habeat: necnon tota familia dictorum Canonicorũ & Capituli dictæ Ecclesiæ eadem immunitate gaudeat, qua gaudent nostri Canonici Lugdun. in personis, rebus & familia eorundem, &c. quando literæ Canonicorum fuerint sigillandæ, pro sigillo nostro & successorum nostr. & Officialatus Lugdun. nihil omnino dare teneantur, &c. In cuius rei testim. Bullã nostr. ac sigillum Officialatus Curiæ nostræ præsentibus duximus apponendum. Datum Riorgijs* [f] *die veneris ante Ramos Palmar. An. CIↃ.CCCV.*

Ludouicus Archiepis. partim fundator.

e num. 87.

Prim. Sacrista Ecclesiæ.

f vulgò *Riortiers.*

His peractis, quia nobiles Canonici Cathedrales vnum corpus in Capitulo efficiebant cum suo Archiepiscopo,

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 2.3.253

eorum zelus facilè passus non est Archipræsulem solitarium esse circa religiosam eiusmodi fundationem: sed aduerterunt se esse nectendos pari charitatis ardore in illo pio opere. Propterea vno simul ore & valde propensa in Deum & sanctos voluntate hæc edixerunt, quasi superiùs dicta ratificantes. *Ludouicus Archiepiscopus, Guilielmus Decanus & Capitulum Ecclesiæ Lugdunensis, præuidentes quòd Ecclesia S. Nicetij, quæ olim cathedralis extitit, & in qua plurium Sanctorum coruscantibus miraculis corpora requiescunt, &c. ordinamus dictam Ecclesiam S. Nicetij fore collegiatam & collegij Canonicorum secularium munificentia decoratam, sexdecim Canonicos seculares ibidẽ præbendas habentes, &c. Sacrista nominatus curam habens animarũ, dignitas siue personatus erit, est, & habebitur. Alter verò de Canonicis Magister Chori est, & erit officium, non personatus* [g], *&c. Volumus tam nos Archiepiscopus quàm Decanus & Capitulũ Lugdunense, quòd Archidiaconus Lugdun. perpetuò censeatur post nos Archiepiscopum & successores nostros maior Canonicus Ecclesiæ S. Nicetij: tamen in eadem Ecclesia nihil percipere debeat* [h], *nisi solùm quòd conferat nomine Capituli Lugdun. tres Canonicatus, scilicet Canonicatum & officium Magisterij quòd nunc tenet vir discretus Petrus de Chalone Officialis Lugdun. &c. Decanus verò nomine Capituli præbendas & Canonicatus duos, &c. Item quòd post fidelitatem quã Domino Archiepiscopo facere tenentur Canonici S. Nicetij, fidelitatem quoque Archidiacono facere teneantur nomine Capituli & Eccle. Lugdunensis, omni dilatione postposita, & iurare quòd contra Capitulum Lugdunense non erunt, &c. dictusq; Archidiaconus & successores iurare debent dictis Sacristæ & Capitulo dictæ Eccles. S. Nicetij quòd erga ipsos fideliter se habebit. Datum an.* CIↃ. CCCVII. *in octauis Purificat. B. Mariæ.*

Capitulũ partim fundauit.

Ius Archidiaconi Lugdunensis.

g Nũc appellatur Cãtor.

h Id est sit Canonicus honoris, & habet superius stallum in Choro.

Tandem verò, eo quòd suprema Romani Pontificis cõfirmatio adhuc desiderabatur, velut potior, eam post quinquẽniũ assecuti sunt sodales Canonici hac periodo. *Clemẽs Episcopus seruus seru. Dei. Sanè petitio pro parte dilectorum filiorum Sacristæ & Capituli Ecclesiæ S. Nicetij Lugdun. nobis nuper exhibita continebat quòd bonæ mem. Ludouicus Archiepiscopus Lugdunensis cultum diuinum augere cupiens, voluit dictam Eccl. fore in perpetuum collegiatam, &c.* Vbi postquam summatim recensuit ea quæ de fundatione dicta leguntur, sic vniuersum negotium clausit: *Nulli ergo liceat hanc paginam nostræ confir-*

Prior fundationis confirmatio.

mationis

mationis & suppletionis infringere, & ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Dei, &c. se nouerit incursurum. Datum Auenioni quinto Iuns Maij Pontificatus nostri anno VII. hoc est salutis 1312. Estq; Clemens Papa quintus. Fuit verò consentaneum, vt postdecessum Archiepiscopi fundatoris & primò confirmantis, alius quispiam inter eius successores celebrem hanc fundationem suo rursus comprobaret calculo, & eidem aliquod pietatis insigne palam adiungeret. Hoc autẽ munus nunc egregiè præstitit noster *Hippolytus*, velut Antistes magni nominis & sedis Rom. proximus. Etiamq; profecto iucũdus effectus illius repetitæ firmitatis breui postea successit. Si quidem, ex Archiuis, nobilis Bertrãdus de Turre, aliàs de S. Vidardo, Archidiaconus, prouidit de Cantoria seu magisterio Chori, vacante 9. Calend. Apriles [i] anno 1562. & sequente anno, de alio Canonicatu [k].

Posterior cõfirmatio.

Iam nostra tempestate floret Antonius Emanuel Chalom I. V. Candidatus, Sacrista eiusdem Ecclesiæ S. Nicetij, Vicarius generalis RR. Archiflaminum Pinacij & Belliceurij, Primatiæ Officialis, in Lugdunensi Præfectura Consiliarius Regius, [l] doctissimus si quis vnquam, verè at nepos carne & spiritu præfati Petri de Chalone sui terque quaterq; propatrui, & nobis non vulgari amicitia coniunctus.

Alius Sacrista Ecclesiæ.

1548

Sed postremò, ad sequentem Hippolyti Chronologiam pedem referentes: is anno 1548 honorificè suscepit Henricum 2. Francorum Regem, solenni apparatu Lugdunũ ingredientem, ex Paradino. Eaq; res gesta est, ex perspectis Archiuis, postquam Princeps corroborauit nobilem Canonicorum prosapiam sufficienter probandam de more maiorum ad quatuor vsque gradus nullo ignobilitatis genere inter medio [m], quatenus suprà definitum est [n]. Talesq; Canonicos semper vocauit *fides suos, Lugduni Comites.* [o] Quam legem renouare non dubitarunt alij Reges Christianissimi ipsius successores ad hãc vsque diem [p]: Hos tamen in suas species nequaquam deducimus præsenti breuiario. Ad extremũ, idẽ Hippolytus Cardinali Turnonio Sedem resignauit, ex canonica mutua, vt ferunt, permutatione sui cuiusque Præsulatus. Et fortassis tunc ipse Hip-

Alia confirmationes nobilitatis Canonicorũ Lugdunensium.

i Signatum *Faure.*

k 14. Martij 1563. pro Antonio Tissier. sign. *Bortelier.*

l ab an. 1580. ad 1607.

m 28. Iulij 1547. regni 1. sign. *De l'aubespine.*

n nu. 104.

o *A noz feauz & biẽ aymés, les Doyen & Chanoynes, Cõtes de Lyon,* & 20. Februarij 1553. apud S. German. in *Laya.*

p Franciscus 2. à *Loches* in Maïo 1556. signatũ *Dumesnil.* registratũ. Lutet. 1. Decẽ. 1583. Henricus 3. Nouẽb. registr. die & an. cit. sign. *Thiellement,* & infra post nu. 112. in additione 1.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

polytus Episcopatum Eduẽsem ingressus est: quia Demochares eodem seculo Eduis admoninat Hippolytum Cardinalem Ferrariensem, eúmq; successorem Ioannis Huraut ibidem, & antecessorem Philiberti Dugni sedentis in illa Eduensi Cathedra anno 1560. aut in circum.

CVII.

Fràciscus II.

a Itẽ Abbas S. Germani Parisiẽs. Trenolchij in Burgundia, Casæ Dei, & Comes de Rossilone.

Franciscus. II. Cardinalis *de Turnone*, Archiepiscopus Auxitanus, [a] die 9. Kalend. Iulij anno 1551. præsentauit Bullas (vt loquuntur) quibus ei prouisum erat de Archiepiscopatu Lugdunensi vacante per liberam antecessoris renunciationem: fuitque receptus vi Diplomatum, die. 13. Kalend. Augusti eod. anno. ad cuius nomẽ Demochares terminos imposuit suis Tabulis. Creditur autẽ obijsse anno sal. 1559. ex Belforesio in Cosmographia, præterquàm ex senibus oculatis testibus adhuc superstitibus, [b] qui id coràm testantur nobis præsentibus.

1551.

1559.

b an. 1604.

CIIX.

Hippolitus Cardinalis Ferrariensis, illustri Cardinali Turnonio sublato de medio, via resignationis defuncti amici regressus est vnde venerat & exierat, assumpta denuò præfectura Lugdunensis Ecclesiæ. Ipse in iterato illo suo Lugdunensi Solio vitam cum morte tandem commutauit, anno præfato, vt fertur.

1560.

CIX.

Antonius *de Albone* hac Sede donatus est ab anno 1560. seu 1561. quam Ecclesiam rexit per annos tredecim: ac obiit ann. 1573. Ipse verò, detractis Lugduni innumeris pene Sanctorum reliquiis à Caluinistis, tandem effossum saltem caput Diui *Irenæi* multo labore redemit, idq; facto solenni Ecclesiarum comeatu transtulit [a] ac magnificè reposuit in Ædẽ sacram D. Ioannis Baptistæ, thecis argenteis hodie reuerenter inclusum [b], & festiuo die Altari piè apponi solitum. Reliqua eius gesta præterimus in ista epilogo, cùm recenseantur à vulgatis historiæ Lugdunensis scriptoribus.

1561.

1573.

a Rubyzius.

b Expensis Archidiaconi *de la Barge.*

CX.

CX.

Petrus *de Pinac* nobilissimus, perdoctus & eloquentissimus, inde claruit successor *Antonij* ab anno 1574.* quem præclarè nouimus. Orauit publicè in vtrisque Blesensibus Ordinum Franciæ Comitiis anno 1576 [a]. & sequente Synodum Diœcesanam habuit Lugduni eo fine adactam & in luce editam, vt se suúmq; Clerum ac laicos quantum posset in Galliis adiungeret obseruationi Decretorū sacri œcumenici Tridentini Concilij: cùm princeps summus nondum id palam Gallis promulgarit. Hanc verò Primatis Synodū eo postmodum animo imitati sunt alij plures Gallicani Archipræsules in suis prouincialibus Cōciliis, quales legimus Archiepiscopos Viennensem [b], Rothomagensem [c], Burdegalensem [d], Rhemensem [e], & Bituricensem [f], quorum meminimus in nostris Tabulis [g] prouincialibus libri infrà commemorati [h]. Denique idem *Petrus* huius nominis quartus Lugduni vitam posuit 5. Idus Ianuarij an. salutis millesimo quingēt nonages. nono, sepultus cum Pallio Archiepiscopali in modum crucis ad pectus transuerso, & de more misso à Romano Pontifice, necnon composito ex alba lana agniculi nondū lactati. Ab illo tempore ad hos vsque dies floret Decanus benemeritus insignis Ecclesiæ Metropolis Lugdunensis venerabilis caniciei septuagenarius ac nobilissimus vir D. Claudius de Chalmazel de Talaru, pius diuini cultus recognitor & obseruator, quiq; nos singulari semper beneuolentia ex sibi ingenita humanitate prosequitur & amat vnicè. Hunc beet *Christus*.

Margin (left): 1574. 1576. 1577. 1599.

Margin (right): Petrus IV.
* Mense Septēbri: fuitq, simul Abbas Athenatensis Commendatarius.
a Chronol. Genebr.
b an. 1578.
c 1581.
d 1582.
e 1583.
f 1584.
g fol. 97. 118. 131. 226. 240 in nostro lib.
h nu. 111.

CXI.

Albertus *de Bellieure* Papalem de Primatu institutionem accepit, datam Romæ apud S. Petrū 4 Calend. Aprilis anno 1599. Pontificatus vero Clementis PP. VIII. anno 8. Deinde consecratur Lutetiæ nobis præsentibus die festo SS. Trinitatis ann. præfato [a] in Sacello Catherinæ Mediceæ Reginæ matris prope S. Eustachium: & præsens arripuit canonicā possessionem Lugduni vltimo Calend. Augusti anno 1600. [b] Est I. V. Doctor, in mystica Theologia & Patrum lectione admodum excellens ac pius Consiliarius à Secretis Regis

Margin (left): 1599.

Margin (right): Albertus.
a Nonis Iunij.
b hora 8. matut.

tis Regis Christianissimi Hẽrici IV. filius Pomponij Bellie-
urij de Republica christiana tantopere meriti, hodiéq; [c]
summi Galliarum Cancellarij. 1600.

c ann. 1604. & 1607.

Eidem illustri *Alberto* anno 1601. dicauimus Volumen 1601.
nostrum, cui titulus est, *Summa omnium Excommun. & Casuum Reseruatorum tam Papalis & Apostol. quàm Episcopalis absolutionis*, vnà cum quindecim prouincialibus Tabulis Casuum, qui reseruantur singulis Gallicanæ Ecclesiæ Archiepiscopis, inter quas Tabellas Archiepiscopatus Lugdunensis Primas tenet. Quibus Opusculis ac lucubrationibus putabamus opportunè adiiciẽdum esse & omnium luci relin-
quendum præsentem Catalogum Atchiantistitũ seu Pri- 1604.
matum Galliarum, ac ferè totius prouinciæ Lugdunensis pro Ecclesiæ bono & pia hostium eiusdem conuersione, in ea præclara tutatæ fidei ac protopastorum successione. Sed allatum tandem isti Chronologiæ incrementum postulauit hoc Volumen seiunctim edendum.

CXII.

Claudius *de Bellieure* frater præfati Alberti liberè cedentis loco: iuris vtriusque candidatus, Regius à secretis, in supremo Senatu Consiliarius Parisiensis, in rebus agendis apprimè versatus, & animi candore ac pietate clarius: vi Pontificij Diplomatis Clementis Papæ octaui [a] donatus est Lutetiæ sacra inauguratione pridie Idus Decembris anno 1604. equidem ministerio illustrissimi Cardinalis Gondij [b]: dictúsq; Primas Galliarum & Comes Lugdunensis. Tertio Kalendis Ianuarij consequente, in realem possessionem missus est [c] procuratorio nomine nobilis Antonij de Gibertés Canonici Comitis Ecclesiæ Lugdunẽsis. Tum profectus Lugdunum, ac honorificè Cathedralem Basilicam
ingressus, solenni ritu in capitulo receptus est decimosex-
to Kalendas Maij anni 1605. à nobilissimis & egregiis illis 1605.
Canonicis Comitibus eiusdem Primatialis Ecclesiæ, quos aliquando hoc in Volumine nominamus, itémq; ab aliis [d]. Porro omnes eum præsentem actuali denuo possessione ad Sedem conduxerunt sequente 6. Calend. eiusdem mẽsis. Et solenni pariter ritu susceptus est in Ecclesia S. Iusti, nomine Abbatis ipsius sacri Fani, anno præfato.

Claudius.

a Romę apud S. Marcũ an. 1604. & 8. Kal. Octobr. Põtific. an. 13

b Lutetiæ in Aula Episc.

c ante merid.

d Claudio de Ressiz Sacrista, Ioan. Meslet de la Benerie Pręposito, Guichardo de Chantelot, Iac. d'Amansé, Claud. de Ressiz, &c.

Inde

Inde variis tapetibus ac sumptibus illustrauit & ornauit maius Altare Cathedralis Basilicæ; necnon Archiepiscopale Palatiũ statim ab ingressu pristino splendori summa cum liberalitate restituit. Similiq; officio perfuncti sunt DD. Canonici in circunducendis Choro, Altari, atque Sacellis vario æris opere, & instructo marmoreorum lapidum artificio versicolore. Eidem verò Primati reuerendissimo oblata est dedicatio vberioris Gallicæ versionis *Summæ Casuum Reseruatorum*; quatenus legitur primùm Latinè facta ab Authore, vt in *Alberto* fratre patuit.

Cõsiliũ Parisiense. Denique præfuit Congregationi Antistitum Galliæ Parisiis anno sequente 1606. pro totius Cleri in Regno defensione [e]: vbi Pallium à summo Pontifice missum, reuerẽter accepit, per manum R. Gasparis Matisconēsis Episcopi. In eiusmodi cœtu, regia, non Pontificia authoritate conuocato, aderant decem Galliarũ Archipræsules, viginti duo Episcopi, viginti quinque ad minus venerabiles Clerici seu Sacerdotes, ac plures alij illuc destinati ex parte cæterorum Galliæ Archiflaminum & Episcoporum. Qui cuncti tandem definierunt ius præsidentiæ ad illustrissimum

1606. nostrum *Bellieurium* pertinere super mota eam ob rem cõtrouersia à reuerendo Reginaldo de Beaune nuper Senonensi Archiepiscopo [f], tametsi omnium vetustiore secundum consecrationis tempus & ordinem. Etenim iudicatũ est [g] locum hunc intra limites Lugdunēsis Primatiæ suum habere situm: nulla tum habita ratione ad consecrationũ instantia. Deq; similibus publicis Lugdunensium Antistitum Præfecturis nos fusiùs loquimur multis exemplis tertia Parte, in singulis pene Sectionibus Capitis secundi atque sequentium.

Eiusdem verò nostri *Claudij* simul & Capituli hortatu, dum Opus ad Prælum ferè properaret, præcipua Actionũ capita hausimus ex communicatis Ecclesię Archiuis, quatenus ad Indulta & Priuilegia Ædis sacræ noscuntur spectasse, & qualia describit hæc prima pars à *S. Remigio* Lugdunensi Pontifice [h] ad Franciscum vsque, huius nominis secundum Archiflaminem [i]. Ad extremum autem, ipse R.

1607. *Claudius* residet insignis morum probitate, eximia in gregẽ pascendo charitate, & demum multa virtutũ superlectile

[e] à 25. Iulij 1605. ad 14. Aprilis 1606. mos est vno quoque decennio.

[f] obiit mense Septẽb. sequenti.

[g] Extat liber Parisiis editus apud Ioã. Richer 1606 fol. 194.

[h] nu. 54.

[i] nu. 107.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

ac vrbanitate prędictus hoc anno 1607. Quem Deus ad seniles illustris parentis annos beatum tueatur peroptamus.

ADDITIONES ALIQVOT priscæ ætatis.

I.

POST prælum antecedentium hactenus narrationum plura antiquitatis vestigia ad manus allata sunt, quæ huc ex multorum votis cõpulimus. Prima est, altera, quædam *Bulla* Frederici Imperatoris concessa in gratiam Ecclesiæ Lugdunẽsis suorum ciuium dominatricis. Profectò, suprà sub Eraclio Archipræsule * expressimus duntaxat fragmentum prioris Rescripti eiusdem Frederici, quia Paradinus integrum extulit. Neque temporis opportunitas tunc nobis facilè in Archiuis sinebatur, vt Imperialem repetitam donationem exscriberemus sub donatario Ioãne I. Archiepiscopo [a], Eraclij successore duobus intermediis. Adde quòd breuitati studebamus. Verùm mox visum est oportunum, & à nonnullis peroptatum, vt celebrẽ secundam largitionem posteris traderemus, dum liberior paulò ingressus ad sacrum gazophylacium permissus est: maximè quia ad aliorum Scribarũ notitiam minimè peruenerit. En ergo textus posterioris dotationis: quæ fuit exactior prioris confirmatio tantisper in verbis discrepans, quæque viginti septem annis anteriori successit.

Quatuor addita menta.

* nu.76.

Primũ

a nu.79.

In nomine Sanctissimæ & indiuiduæ Trinitatis: Fridericus diuina fauente Clementia Romanorum Imperator Augustus Officium Imperatoriæ maiestatis à Deo nobis creditum & innatæ cordi nostro humanitas Clementiæ personarum quoque discreta consideratio solertiam nostram sapienter instruunt ac inuitant, vt vnumquemque Principum nostrorum suis decoremus honoribus & illustremus Titulis, & eos quidem ampliùs, quorum dignitas alijs iure suo præfertur, & honestas personæ moderantia vitæ morumq́ ac virtutum venustate multos præcellit. Et hanc quidem habentes obseruantiam, vt sacri Principes imperij

De Frederico Imperatore.

Ipsius donatio pro Ecclesia Lugd.

imperij secundum ius & meritum vniuscuiusque, æquitatis librato moderamine, gratum Deo nostro præstare speramus obsequium. In examine nanque cuncta Dei conspicientis æquale meritum fore credimus dantis & corroborantis. Credimus etiam ad imperialem nostram maiestatem pertinere, omnium sanctarum Dei Ecclesiarum, præcipuè earum quæ specialiter sub iure ac dominio Romani imperij consistunt, commoda considerare, & perpetuò valitura corroborationis nostræ suffragia eis impendere. Si quid est incommodum abolere, vt inter sæuientis huius pelagi procellas securè & intrepide Deo seruire, & pro stabilitate imperij nostri diuinam misericordiam indefessis precibus valeat exorare. Nouerit igitur omnium Christi Imperijq́; nostri fidelium tam præsens ætas quàm successura posteritas, quantis honoribus progenitores nostri diui imperatores Lugdunensem Ecclesiã sublimauerint, quàm largis beneficijs ditauerint, & quàm dignè eam nobis successoribus eorum imposterum transmiserint non imparibus dignitatum fastigijs exaltandam. Habentes itaque promptissimam iuris & gratiæ voluntatem erga eandem Ecclesiam & principales dignitatis suæ titulos, quæ antiquis temporibus ritu gentiliũ primis flaminibus vel primis legis doctoribus certis ciuitatibus præeminebat. Nunc autem diuina Religione & imperiali munificẽtia latiùs præsidet, & inter omneis Ecclesias Galliarum prima est & Primatus dignitate præfulget, Charissimum Principem nostrum Ioannem prædictæ Sedis Archiepiscopum & Galliarum Primatem, virum illustrissimum, prudentem & industrium, morum honestate præditum, & religione perspicuum, ad thronum maiestatis nostræ reuerenter accedentem debita honorificentia suscepimus, & consueta beneuolentia tractauimus, sicut prædecessorum nostrorum

Imperatoris deuotio erga Lugdunensem Sedem.

pia ac veneranda sanxit authoritas, & sicut sacra eorundem nos informabant munimenta de vniuerso corpore ciuitatis Lugduni, & de omnibus Regalibus infra vel extra ciuitatem per totum Archiepiscopatum constitutis, quæ tam antiquo quàm moderno tempore visa est habere Lugdunensis Ecclesia, plenariè eum inuestiuimus. Concedimus itaque præfato Archiepiscopo & Primati Ioanni, & per eum omnibus successoribus suis imperpetuum totum corpus Ciuitatis Lugduni, & omnia iura regalia per omnem Archiepiscopatum eius, citra Ararim, infra vel extra Ciuitatem, in Abbatijs & earum possessionibus, Monasterijs, Ecclesiis, & earum appendicijs vbicunque comitantibus, foris [b]*, duellis* [c]*, mercatis, monetis, naulis, teloneis* [d]*, pedagijs, Castellis, villis, vicis, areis, seruis, ancillis, tributarijs, decimis, forestibus, Syluis, venationibus, molis, molendinis, aquis, aquarumq; decursibus, Campis, pratis, pascuis, terris cultis & incultis: & in omnibus alijs rebus quæ in Lugdunensi Archiepiscopatu ad imperiũ pertinent. Concedimus quoque casamenta ei, tam Comitis Sauoyæ quàm alia omnia de antiquo & nouo iure ad Lugdunensem Ecclesiam pertinentia, & in supradictis omnibus siue infra Episcopatum vel extra sint, generalem iurisdictionem. Nulla ergo in supradictis omnibus infestatio tyrannorum sæuiat, nulla potestas ibi per violentiam irruat, nullus Comes aut Iudex legem in his facere præsumat, præter Archiepiscopum & Primatem Lugdunensem. Omnis Ecclesiæ possessio pro immunitate habeatur. Sit illa Ciuitas Lugdunensis & totus Episcopatus liber ab omni extranea potestate, salua per omnia imperiali iustitia* [e]*, quatenus ibidem Deo famulantes & primi constructoris memoriam digne celebrare, nosq; fautores & corroboratores poßint & velint Deo sedulis precibus commendare. Cæterùm vt Lugdunen*

Donationis articuli & termini noui.

Veteres termini.

Pœnæ in perturbatores.

b nundinis.
c guerris.
d Mensis publicorũ Quæstorum.
e Hoc est simplex fides hominij.

Lugdunensis Ecclesia Dominum suum Imperatorem Romanum recognouisse semper exultet & gaudeat, Archiepiscopum eius ampliori & eminentiori prærogatiua dignitatis quæ à nostra imperiali excellentia esse possit, noua & gratuita pietate inuestiuimus, vt sit semper videlicet Palatij nostri Burgundiæ gloriosissimus Exarchon, & summus Princeps consilij nostri, & in omnibus faciẽdis agendisq; nostris præcipuus. Vt autem hæc nostra donatio & cõfirmatio perpetuæ firmitatis robur obtineat, præsentem inde paginam conscribi & Bulla aurea iussimus insigniri, annotato signi nostri Caractere, & adhibitis idoneis testibus: quorum nomina hæc sunt; Conradus Maguntinus Archiepiscopus, Robertus Viennensis Archiepisc. Ottho Babumbergensis Episcopus, Cõrardus Merseburgensis Episc. Henricus Virdunensis Episcopus, Omen-bonum Veronensis Episcopus, Ioannes Gratianopolitanus Episc. Lodouicus Lancrauius Thoringiæ, Marchio Albertus de Andexe, Comes Thebaldus de Kemude, Garnerus de Boulant, Hericus Marescallus de Lutra, Rodulphus Camerarius. Signum Domini Friderici Romanorum Imperatoris inuictissimi. Ego Godefridus Imperialis aulæ Cancellarius vice Philippi Coloniensis Archiepiscopi & Italiæ Archicancellarij, recognoui. Acta sunt hæc anno Dominicæ incarnationis CIↃ.CLXXXIV. Indictione III. *anno Regni eius XXXIII. Imperij verò XXXI. Datum in Villa Ianicoi Zenonis iuxta Veronem.* Hoc autem imperiale rescriptum nostris diebus plurimùm vtilitatis attulit Ecclesiæ Lugdunensi Nam idem ius temporale postmodum legitur confirmatum non modò à Philippo quarto dudum allato*, verùm etiam à posterioribus Christianissimis suis successoribus Franciæ Regibus: patentes quorum literæ Canonicos Lugdunenses vocant & profitentur esse *fidos suos, Lugduni Comites*[f]. Ac tales præterea recentiore Arresto Senatus[g] confestim promulgati feruntur: in quo qui-

Prærogatiua donationis.

Testes.

Regiæ ordinationes.

Pro Comitatu Ecclesiæ & Canonicorum Lugd.

* nu 91.

f Hẽricus 2. & 3. cit. num. 109. §. Sed. Itẽque quartus Lugd. in Septẽb. 1595. *Nos feaux & bien aymés, les Doyẽs & Chanoynes, Comte de Lyon.*

g Magni Cõsil. 18. April. 1602.

h Au vis's. dem antiqua eiusmodi instrumēta citantur [h] & comprobantur. Ea verò distinctis suis numeris hoc loco minime deducenda putamus, duplici de causa: vna est quia seiuncta coronata Archipræsulis & Capituli stemmata palam diuulgata & sacris in ædibus semper affixa nec vspiā controuersa perennem Comitatus effectum satis prædicant & in appertum proferunt. Altera est quia Epitome nostri instituti eam descriptionem facile non patitur, vt neque communis assensus in re vix necessaria. Attamen singulares autographos & regios textus perspeximus in Archiuis. Quæ dum hac vice videbuntur sufficere: hoc obiter dictū voluimus, ad sufficientem propositorum fidem studiosæ posteritati faciendam. Deq; his vno verbo Choppinus [i], super singulis Canonicis Comitibus, sic nuncupari solitis.

i In sacra Pulit. lib. 2. tit. 1. §. 1.

II.

Altera additio.

SECVNDA materia huius addimenti posita est in fundatione Collegialis Ecclesiæ Forueriane, Deo præpotenti dicatæ sub honore S. Thomæ Cantuariensis Archiepiscopi operâ Primatis Franciæ atque Capituli coniunctim. Aduertendum tamen primùm extitisse Sacellum in eodem situ & cacumine montis altissimi intra vrbis septa: omnia equidem hoc fundamenti ordine. *Ioannes Dei gratia primæ Lugdunensis Ecclesiæ Sacerdos humilis, & Stephanus eiusdem Eccl. Decanus cum vniuerso Capitulo &c. Nos præsenti scripto futuræ posteritati notum facimus, quòd nos in Capitulo nostro communiter residentes, Cappellam de Foruerio ab Oliuerio bonæ memoriæ quondam Decano in fundo nostro in honorem B. Mariæ Virginis & Sancti Thomæ Cantuariensis Archiepiscopi & martyris inchoatam, sicut infrà notatum est, Domino inspirante instituimus & dotauimus. Imprimis concessimus eam fore Ecclesiam conuentualem: ita quòd ad cultum Dei & ad honorem B. Mariæ & noui martyris, noui creentur Canonici, quibus præficiatur vnus de Canonicis nostris, & non alius, &c. Datum Lugduni, sedente Celestino PP. III. imperante Henrico I. & regnante Philippo Rege* [a]*: anno à passione memorati martyris vigesimo, & salutis* CIↃ.CXCII. Causa verò cur Lugdunenses isti fundatores piè selegerint titulum præfati S. Thomæ, & ad suffragia sui patrocinij confugerint, est eiusmodi. Nemo nescit probum illum Thomam Londinensem, [b] disiectum fuisse ex Anglia ab Henrico secūdo

De fundatione Ecclesiæ Forueriane Lugduni.

Quare Ecclesia dicta sit in honorē S. Thomæ Cātuariensis Archiep.

a 2. Augusto, regni 11. auo S. Ludouici.

b ex Ioā. Carnutēsi Episc.

Rege

Rege ſuo, dum in Cancellarij munere (quod obibat) regiæ cupiditati parere nollet in his rebus *quæ cum diuinis legibus pugnarent*, vt loquitur Surius [c]. Ipſe verò in terribili exilio Galliam petiit anno circiter milleſimo centeſ. quinquageſimo. Tunc inſignis Eccleſia Lugdunenſis tantum virum reuerenter excepit, & in eum chriſtianiſſimæ hoſpitalitatis officia deuotè liberaliſſiméq; exercuit. Nam vt neceſſaria humanæ vitæ ipſi Præſuli miniſtraret, domum in vrbe & Caſtrum ruri cum adiacentibus poſſeſſionibus, ſuis omnino vſibus largita eſt: vbi quandiu is remanſit, nimirũ pluſquam decennio & ſemis, corpus ſuum ieiuniis, cilicio, verberibus in ſingulos pene dies ſecretò affligebat, cum ſumma erga pauperes liberalitate: hoc eſt illic pergebat eandem profiteri morum integritatem ac vitæ auſteritatem, quam iam antea in Curia aut Anglicana Diœceſi inchoauerat, & qualem hiſtorici eum ſemper extitiſſe prædicant: vt miræ ſanctitatis eſſet exemplo prouinciæ Lugdunenſi ac toti Clero. Miſſam facio hoc loco quædam alia præclara ſuæ vitæ facinora: imprimis quòd probus ille vir poſtea Lugduno in Italiam profectus ſit ad Alexandrum tertium Pontificem Maximum circa annum centeſ. ſexageſimum ſextum ſupra milleſimum: deinde quòd legatur Româ ablegatus ad Burgundionum Pontiniacenſe Monaſteriũ: tertiò quòd reuocatus cenſeatur ab exilio in ſuã Angliam, operâ Ludouici VII. cognomine Iunioris, Galliæ Regis, ad quem iſte Sãctus refugerat: & quartò quòd tandem in Anglia martyrio ſublatus ſit anno quinto ſequenti [d], vel ex aliis anno IX [e]. Verùm hîc potiſſimùm commemoro, quòd tantus amor & pietas Eccleſiæ Lugdunenſis exarſerit in talem virum, ſeu (inquam) quòd is Preſul adeò flagrantem reliquerit odorem ſuæ virtutis in naribus & mentibus Primorum Lugdunẽſium, vt poſtquam auditus eſt euentus martyrij crebris illuſtratus miraculis, & Alexander Papa eundem in Sanctorum Canonem retulit [f], è veſtigio Ioannes primus Lugdunenſis Archiepiſcopus totúmq; Capitulum piè irruerit in religioſam illam communium ſuffragiorum ſentẽtiam, atque decreuerint moliendam eam fundationem & fabricam Eccleſiæ Foruerianæ cum eius Canonicis, quam mox extulimus in decus & memo

S. Thomas exul, receptus ab Eccl. Lugdunenſi.

Quatuor alij articuli ſuæ hiſtoriæ hinc remoti.

Cur Eccleſia Lugdunenſis hũc Sãctũ potius ſelegit in dedicatione Templi

c tom. 6. poſt M. Eduardũ contemporaneum Regi.

Nota quòd Rex Ludouicus 12. aliqua adiecit fundationi Eccleſiæ de Foruerio, anno 1476.

d an. 1171. ex Ioã. Carnutẽ.

e an. 1174. ex Petro de Natalib. lib. 2. c. 13.

f Alexander ſedit ab ann. 1159. ad 1180.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

& memoriam Sancti Thomæ martyris: vt qui paulò antea corpore pręsens aderat in agro Lugdunensi, nunc supersit perpetuus ob oculos syncerę recordationis Præfectorum Cleri Lugdunensis. Nemo autem istic miretur quòd Nicolaus Sanderus aut alij, quicunque historiam S. Thomæ delinearunt [g], haud meminerint prouinciæ Lugdunensis, in qua ipse constiterit. Cùm enim vniuersaliùs paulò de illo loquantur, non proinde debet induci negatio specialis cuiusdam facti, dum adsunt præfati sui documenta perfugij in penetralibus Ecclesiæ Primatialis. Equidem certè Caluinistarum excidia aduersus hanc nostram Ecclesiam perpetrata, obstant quominus aliquas antiquiores habeamus præ manibus notas rerum præclarè gestarum illîus æui, cùm ipsi instrumenta pene omnia ignibus hostilis suę infidelitatis tradiderint anno 1562. Idq; tunc ab ipsis factitatum est in Galliis, non secus ac in Anglia Henricus octauus Rex Anglicanus hæreticus [h] sustulit quoque de medio atque diripuit Sepulchrum Cantuariense Sancti Thomæ anno 1536. teste Sandero: qui author aliud nihil de ipso martyre præfatus est, quàm quòd recentior ille Henricus imitatus sit in peius veterem Henricum secundum ante quatuor secula prædecessorem in regno: dum, scilicet, atroces istîus successoris milites sustulerint è sacro illo monumento *tantam auri, argenti, ac lapidum pretiosarum & sacrarum vestium vim & copiam* (inquit) *quanta viginti sex plaustra boum deportauerant* [i]: nimirum talis fuit ingẽs maiorum deuotio erga pium illum martyrem! In summa, etsi ex Archiuis Ecclesiæ Lugdunensis deperdita sint coëtanea documenta de tanto martyre: tamẽ, ex singulari Christi gratia, in iisdẽ supersunt hoc tempore Capitulares libri subsequentium seculorum, qui profecto huius narratiunculæ veritatem edocent, & varios effectus rei præcedentis in lucem proferunt centum ac ducentis pôst annis.

Obiectionis præuentio per antiphorã.

Audacia hæreticorũ duplicis secta in odium D. Thomæ.

Eius sepulchrum furto euacuatum.

Duplex genus probationis quòd S. Thomas receptus sit in Ecclesia Lugdunensi.

Totius argumenti explanatio demonstratur duplici locorum ordine. Prior complectitur decretum Capituli, habitum anno 1382. præside D. de Sancto Amore Decano: nimirum, *quòd erat quædam domus dictæ Ecclesiæ Lugdunensis vocata de Cantorberio, sita in Claustro ante Ecclesiam S. Ioannis, cuius domus paries anterior fortuito cecidit, &c.* Sic describit typus

libri

g Petrus cit. & vetus Breuiarium Cameræ Ecclesiæ Lugdun.

h Lutheranus.

i lib. 1. de origine schismatis Anglicani pag. 189. Romæ 1586. Simile Iacobus Estourneau in Commẽt. rerũ memorab. Gallicè sub an. 1538. Lutet. 1573. pag. 205.

Vnum.

libri IIII.[k] Actorum Capitularium, ex quo patet ordinatum esse eam *funditus & omnino euertendam*[l]. Idémq; repetit liber XIV. super Capitulari actione anni 1430[m]. Et destructionis ratio fuit ob nimiam domus vetustatem quondam Ecclesiæ seu Clero Cantuariensi liberè concessam in aduersis ad suorum perfugium: nec ampliùs ab Anglicano illo Clero sartatecta conseruabatur. Ista ergo euidenter supponunt hanc domum antea Archiepiscopo exulãti traditam.

k fol. 92.
l 5. Nouemb.
m 15. Septẽb. fol. 142.

Alterũ idque triplicis speciei.

Posterior locus magis expressus pẽdet ex tribus aliis Capitularibus Actis, singulisq; diuersis, circa castrum rurale. Primus est an. 1411. ex lib. IIX[n]. adstãtib. in Capitulo D. P. de Mõteioco Decano, Amedeo de Talaru Cantore, &c.

n 13. Iun. fol. 53.

Prima species exẽpli.

Hi ordinauerunt quòd scribatur nomine ipsorum Dominorum Archiepiscopo & Capitulo Cantuariensi in Anglia, pro facto domus & Aulæ Quinciaci[o], *quæ domus fuit antiquitus data per Capitulum B. Thomæ tunc Cantuariensi Archiepiscopo* (ait textus) *qui fuerat per Anglicos ab Anglia expulsus.* Et missæ sunt literæ: scilicet vt Clerus Cantuariẽsis tueretur suas possessiones & tecta valde caduca: vel certè Ecclesia Lugdunensis in eas manum mitteret, velut desertas, ab extraneis sæpiùs occupatas, & ad ipsam iure redeuntes.

Domus S. Thomæ Lugduni.

o vulgò, *le Chasteau de la Salle de Quincieu.*

Secũdũ exẽplũ.

Secunda probatio multò amplior inseritur eodem libro[p] sub anno 1416[q]. in quo textus est eiusmodi adstante præfato Decano. *R. Philippus de Thureio Archiepiscopus & comes Lugdun*[r]. *accessit in dicto Capitulo, & tam ipse quàm Ecclesia vt eos tangit, concesserunt literas, videlicet quòd cùm prædecessores ipsorum ex feruore charitatis tradiderunt B. Thomæ Archiepiscopo Cantuariensi, tunc apud Ecclesiam tanquam in exilium manenti, ne inopprobrium Pontificialis mendicaret dignitatis, Aulam Quinciaci, cum suis iuribus & pertinẽtijs contulerunt. Vnde ex zelo charitatis, vt perpetua vincula fraternitatis inter Lugdun. & Cantuariensem remanerent Ecclesias, & præfati S. viri ac beneuolæ receptiones apud vtrosque æterna ageretur memoria, eandem Aulam, cum suis pertinentijs, voluerunt Ecclesiæ Cantuariensi permanere. Sed tamen exorta grandi dissentionis materia inter Francorum & Anglicorum Reges*[s]*: factum fuit vt ijdem Cantuarienses Religiosi apud eundem locum Quinciaci venire metuentes, eandem Aulam cum suis pertin. sub dominio occupare volentium reliquerunt, & per concessionem inclytissimorum Regum Francorum eadem Aula à multis fuerit possessa, vt iam profanatum vi-*

p 8. fol. 104.
q 5. Ianuar.
r De eo reliqua suprà nu. 100.

Castrũ rurale Lugd. Ecclesiæ pro S. Thoma.

s Inter Carolũ 6. & 7 Frãciæ, & Henricum 6. ac 7. Angliæ.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

deretur patrimonium Christi, & eius dominium manere sub incerto. Quod considerans venerabilis & circonspectus vir Magister Guilielmus de Salione Domini nostri Regis Consiliarius & Miles Ecclesiæ Lugdunensis, dictus Dominis exponi fecit quod prædictũ locum Quinciaci per concessionem Regis & aliàs de consensu detentoris dictæ Aulæ, acquirere & ad ius & proprietatem Capituli & Ecclesiæ Lugdunensis Deo præuio reducere intendit, si in his ipsi Domini eorũ præbere velint assensum. Idcircò dicti Domini attendentes quòd iustè petentibus non est denegandus assensus, sed cum Apostolo Deum & bona diligentibus omnia debent cooperari in bonum [t], *voluerunt vt pleniori lætetur securitate dictus M. Guilielmus, ac dictam Aulam cum suis iurib. & pertin. eidem M. Guilielmo quandiu vixit contulerunt. Ita tamen quòd ipso sublato de medio, dicta Aula ad Capitulum redeat pleno iure. Promittẽtes bona fide, &c. rata habere & contra nõ venire, &c.* Tertius ac postremus argumẽti locus exprimitur libro XII [u] & ann. 1424 [x]. *quo Canonici voluerunt de gratia consensum suũ dare Domino Ioãni Gersonis Cancellario Parisiẽsi & Gerardo Matheti Cõfessori D. nostri Regis, in sacra pagina professoribus, ex certis causis, iustis & rationabilibus animũ ipsorum in hac parte mouentib. & eis placet, quòd ipsi teneant & possideant pacificè & quietè, vita eorum duntaxat comite, Aulam & reditus terræ de Quinciaco cum suis pertin. vniuersis, sitam in Comitatu dictæ Ecclesiæ Lugdun absque eo quòd per ipsos Dominos de Capitulo & successores suos directè vel indirectè aut suos officiarios præfatis Dominis Cancellario & Confessori impedimentum quouismodo in sua possessione generetur, saluo iure Ecclesiæ & alieno.* En hactenus sufficientissimæ demonstrationes, quòd D. Thomas martyr, Lugduni honorificè receptus est sui tempore exilij. Qua in re diligentiùs paulò contemplari oportet quid nam dicere intendant Breuiarium Cameræ & Petrus de Natalib. [y] quando scribunt, quòd S. Thomas ex Anglia *fugam cepit, & cum parua nauicula mare transiens & Senonas veniens à Papa Alex. III. ibidem reperto* [z], *ac Senonis manens* [a], *honorificè suscipitur.* Vix enim concipiunt Senonensem Gallicanã ciuitatem, sed veriùs Senensem Italiæ, sic errore Calcographico immutatam. Nam in primis, cùm Alexander esset Senensis genere & ortu, idcircò hanc frequentiùs vrbem suæ ditionis incoluit. Deinde Platina ac reliqui minimè commemorant ipsum Papam Alexandrum in Gallias

aduentasse:

Castri possessor post obitum D. Thomæ

Tertia species alio exẽplo.

Successores alij possessores castri.

Quadruplex probatio quòd D. Thomas Lugd. remansit priusquàm apud Pontificẽ & in Pontiniaco.

t Rom. 8. v. 18. & 1. Cor. 16. v. 16.

u fol. 113.

x 21. Martij.

y locis cit.

z ex Petro.

a ex Breuiar.

aduentasse: sed Romæ inauguratum, ibidémque decedentem. Porrò, idem Petrus subinde renouat Legatos Henrici Regia sequutos insciam fugam S. Thomæ, *ad Curiam Romanam* appulisse, vt excusationibus præuenirent. Quartò, Platina testatur Pōtificem Tusculi prope vrbem excepisse regios oratores Anglos post Thomæ martyriū, expurgantes suum principem super Archipræsulis nece. Propterea videtur à nobis probabiliùs factum & scriptis relictum, quòd Thomas priùs ac diutiùs Lugduni collocatus est hospes, quàm in Conuentu Pontiniaco, intermedia Romana seu Italica peregrinatione. Cæterùm ordo Ioannis Archiepiscopi fundatoris Basilicæ Foruerianæ occurrit suprà numero LXXIX.

III.

Tertia additio

Tertium ac vltimum additionis incrementum ad hanc primam partem sacræ Chronologiæ allatum, proponit & manifestat laudabilem fundationem Ecclesiæ Collegiatæ vrbis Capitalis atque Baliuiæ Forensis patriæ: quā ex aliorum votis & prototypo hactenus inuiso collegimus hac serie. *Guigo Comes Forensis, &c. Nos, &c. ad honorem Dei & B. semper Virginis Mariæ authoritate Diœcesani nostri, venerabilis Lugdunensis Archiepiscopi patrui nostri, Ecclesiam construximus apud Montembrisonem in parochia Modoni sine præiudicio iuris alieni, & in eadem Ecclesia tredecim Canonicos instituimus, qui diuinis officijs mancipati, Deo & B. Virgini Mariæ perpetuò deseruirent. Ex quibus vnus Decanus, alter Cantor, alius Sacrista, sequens Magister Chori essent. Hæc omnia in præsentia venerabilis Patris in Christo, Domini R. Lugdunēsis Archiepiscopi. Actum anno* CIↃ.CC.XXIII.

De fundatione Collegialis Ecclesiæ Mōtisbrisonis.

Deinde adsequitur confirmatio per Archipræsulem obsignata. *R*[b]. *Dei gratia primæ Lugdun. Ecclesiæ Minister humilis: notum sit quòd Guido quartus, Comes Forensis, Charißimus nepos noster, diuina inspiratione tactus intrinsecus, pro salute animæ suæ & prædecessorum ac successorum suorum, nihilominus de consensu & consilio nostro, &c. eidem Ecclesiæ conceßimus quantum ad authoritatem pertinet Diœcesanam sine præiudicio iuris alieni. Actum anno* CIↃ.CC.XXIIII. *mense Octobri.* Tum immunitates & priuilegia eidem Ecclesiæ concessa sunt à præfato Guidone, Forensi & Niuernensi Comite, anno 1229. Iterum, statuta circa diuina collata sunt à Ioanne Archiepiscopo[c], anno

Confirmatio.

[b] fuit Raynaudus suprà nu. 80.

[c] nu. 79.

d 13. Octobr. 1385 [d]. Ac tandem eadem priuilegia cum statutis legun-
e 14. Iunij. tur approbata per Franciscum I. Regem anno 1535 [e].

IV.

QVANDO huc peruenimus, in ipsis prӕli angustiis effossus est tandem vetus *Liber Obituum* à studiosis quibusdã Canonicis, antea sanè occultatus aut detentus, & de quo consequesti sumus in Appendice ad numerum xxxv. post Dalfinum Archiepiscopum [a]. In illo originali manuscripto pleraque typo digna sunt deprehensa, quæ hîc esto simul ponantur pro tota quarta postremaq; addictionum parte. Horum verò anacephalæosim arctamus distinctis quibusdam articulis ad marginem, & fidẽ dictorum adauget. Isq; liber statuitur post antiquum Martyrologium Ecclesię Lugdunensis sub eodem Volumine. Vniuersa autem dicendorum series in duo summa genera distribuitur. Vnum est de Archiepiscopis, pro quibus sequi nõ debemus annuam Martyrologici Kalẽdarij reuolutionem, qualem liber inseruit: sed Archipræsulum secula & numeros suprà inditos. Alterum est de egregiis aliis viris Ecclesiæ membris infra Archiepiscopos, iisq; seorsum locandis, & quos non obstat Kalendarium minimè imitari. Equidẽ omnes sub vnica articulorum ordinatione, hoc pacto.

a §. Et reuera.

Quartũ additamẽtũ, reformationis loco.

Prӕteritorũ aliquot locorũ restitutiones & Articuli.

Imprimis, folio CXXIIII. exprimitur catalogus veterũ Antistitum Lugdunensium, in quo reponitur *Salonius* nobis valde anceps, ex allatis suprà in Appendice post numerum xx. At illic omittitur *S. Desiderius* pariter apud nos dubius, ex alia Appendice numeri xxxv. citati. Reliquus tamen ille Catalogus, imperfectus est, mixtus, & breuior æquo. Adeoq; ita leuem fidei coniecturam efficit, vt toti nostræ probatæ ordinationi insistamus. I.

Secundò, ex folio 263. *Leidradus* Episcopus Lugdunensis obiit v. Kalend. Ianuari. Cætera num. LI. *Amulo* obiit 2. Kalend. Aprilis ex fol. 157. nos de ipso, nu. LIII. S. Remigius obiit 5. Kalend. Nouembris ex folio 243. Itemq; ponitur eius decessus die 17. Kalẽd. Ianuarij, ex folio 260. Sed lubens peterem, quorsum duplex hæc nota? Nõ enim leguntur duo huius appellationis qui in Lugdunensi cathedra sedem obtinuerint: tametsi Volumen in priore pagina dictitet *Remigium Episcopum*; & in posteriore, *Archiepiscopum*, II. III. IV.

ſcopum; vtrobique Lugduni. Nos de vnico, ſub numero LIV.

V. Aurelianus Epiſcopus obiit 8. Idus Februarij ex folio 139. An verò ſit Lugdunenſis, Martyrologium non dicit. Exemplar quidem Libri Obituum facit eum diſceſſiſſe quarto Nonas Iulias, de quo nos ſuprà num. LV. Et à quonã id ſcriba didiſcerit, inquirere nequeo. Saltem pręfatus noſter prototypus id iam non ediſcerit tali die; ſed locat ibidem Odolricum, de quo infrà.

VI. *Aluualonus montem aureum* [b] *dedit fratribus*: & obiit Archipræſul 4. Idus Maij ex folio 160. Originalis, veriùs quàm habeat exẽplar, de quo numerus LVI. b vulgò, *Le mont d'or prés Saone.*

VII. Guido Archiep. Lugdun. obiit 12. Kalend. Octobris ex folio 153. *qui eidem Eccleſiæ prouidit varijs ornamentis*. Quòd ſi verus ſit dies obitus Guidonis primi, recenſitus numero LIX [c]. in illo caſu iſte dies capitur pro obitu Guidonis ſecundi numero XCIV. c Non. Octobr.

Exemplar fluens è typo ſtatuit Brocardum Archiepi-
VIII. ſcopum obiiſſe 4. Idus Iunij, numero LXII. At autographũ id retulit ad menſem ſequentem pari die [d], ex folio 181. Rurſus folio 185. ſcribitur Brocardus, decedens è viuis die 10. Kalend. Iulij. Vnde concluditur videri eiuſmodi volumen intellexiſſe duos Burchardos Lugduni ſedem fixiſſe, Et ſanè folio 124 ponuntur duo eiuſdem vocis, Amblardo interiecto in illo catalogo. Sed dixi hanc exigui catalogi ſeriem vix tutam: & memini vnîus Burchardi nu. LXII. cit. donec maior notio in apertum prodeat. d 4. Id. Iul.

IX. Odolricus Archiep. obiit 4. Idus Iulij ex folio 181. Reliquum numero LXIII.

X. *Humbertus Lugdunenſis Archiepiſcopus monetam S. Stephano recuperauit, & conſuetudinum huius villæ* (Lugdun.) *medietatem: necnon villam de Maximiaco & domum Epiſcopalem cum turribus ædificauit*. Sic habet fol. 171. & obiit ille 3. Idus Iunij. Itémq; fol. 233. hæc inſerũtur, *Hũbertus vallis S. Mariæ monachus & quondam Lugd. Archiepiſcopus dedit S. Stephano vnã Caſulam, duas Tunicas, & duo candelabra quinque marcharum*. Ac obiit iſte 4. Idus Nouẽbr. Vbi aduertendum nos duplicem Humbertum Lugduni Præſulẽ effeciſſe. Hæc tamen ſuperſcriptio diſtinctè non innuit, qualis aut quantus ſit vterlibet præfatorum. Iudicamus verò poſteriorem narratiunculam

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

ſermonem inſtituere de Humberto, quem nũcupauimus ſecundum, numero LXXV. eumq; mortuum in Carthuſiano Cœnobio. Et quod ad primum attinet: ſanè exemplar libri renunciat obitum ipſius die 3. Idus Maij, numero LXV. ſed nunc ipſe prototypus ſtatuit ſimilem diem menſis ſequentis.

Gebuinus Archiep. obiit 14. Calend. Maij cum eccleſia- XI.
ſticis collatis muneribus ex antiquiore typo, folio 162. meliùs quàm in exemplari numero LXVII.

Hugo Archiepiſcopus eidem Eccleſiæ vtiliter prouidit: Cappas, Ca- XII.
ſulas, Dalmaticas & Tunicas reliquit: aliáq; contulit, de quibus plenæ ſunt 4. paginæ à folio 229. Tum obiit nonis Nouembris ex typo, non quo die arbitratur exemplar num. LXIIX.

Amedeus obiit 11. Calend. Octobris, ex folio 222. Igno- XIII.
ratur verò an liber concipiat ſecũdum huius nominis numero CI. Fortaſſis typus ſic reformat obitum primi [e] allati numero LXXIV. quia vix ſcripſit vſque ad ſecundum.

e 11. Kalend. Aug.

Guichardus Archiep. Lugdun. *pignora Eccleſiæ pro LX. marchis obligata redemit*: & alia non pauca impertitus eſt, ex XIIII.
folio 225. Cætera numero LXXIIX.

Ioannes Archiep. Lugdun. crucem argenteam gemmis ornatam XV.
cum pede argenteo dedit S. Stephano: & Caſtrum iuxta ripam Rhodani ſumptuoſè à fundamento ædificauit, &c. Ex die obitus recenſitis folio 165 [f]. colligitur hunc extitiſſe Ioannem primum, de quo ſuprà num. LXXIX. omiſſis hîc ſecundo & III. numeris LXXXIIX. & XCIX.

f & nu. 79.

De Raynaudo Lugd. Archiep. habetur folio 236. quòd XVI.
munitiones nouas Caſtrorum Eccleſiæ conſtruxit [g], *aliarumq; acquiſitionẽ promouit, feoda plurima & hominia ſibi & ſuis ſucceſſoribus peperit:* [h] &c. per 7. folia Obitus num LXXX.

g Petram inciſam, *Cœindrieu*, *Chacelay*, *Pollenay*, &c.

h De Thalaro, Anſa, *Rochefort*, &c.

Ex folio 189. *Odo Dux Burgundiæ Canonicus huius Eccleſiæ* XVII.
Lugdun. obiit 2. Nonas Auguſti, & *dedit S. Stephano calicem argenteum deauratum, veſtimentum ſacerdotale, pannum ſericum ad ornandum Altare, & vnam vitream in capite maioris Eccleſiæ. Pro cuius Anniuerſario Robertus Archiepiſcopus reliquit B. Stephano centum marchas*: eaſq; præter ducentas commemoratas ibidem folio 128. & allatas ſuprà num. LXXXI.

Altera

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 2.3.253

Altera ordinatio, sequuta idem Martyrologium Lugdunense.

XVIII. EX folio 137. Mallenus Episcopus Gratianopolitanus obiit Calendis Februarij. Ipseq; ibi commemoratur velut benefactor Ecclesiæ Lugdunensis: Et nos hîc opportunè: scilicet ad fabricam iuuandam catalogi & successionis Episcoporum Gratianopolitanorum pro Ecclesiæ bono aduersus Caluinistas: cùm alios quosdam eiusdem Episcopatus per hoc Opus dispersos [i] extulerimus; & Demochares nullos planè in suo libro *De diuino Missæ Sacrificio.* i nume. 68. & parte 3. cap. Sect. 12.

XIX. Vvilielmus de Colonges Lugdunensis Decanus multis Ecclesiam auxit Anniuersariis, ex folio 142. Obiitq; 13. Calend. Martij. Vbique sine anni nota.

XX. Ex folio 158. *obijt Fredaldus Sacerdos Decanus vndecimo Nonas Maij, qui ex proprio, viuente se* (ait typus) *turrem campanarum huius construxit Ecclesiæ, primò inceptam diruì anno CIↃ.CC.XCIII. in festo translationis B. Martini Turonen. mense Iulio, &c.* Hæc verò iuuant indagationem fundationis Ecclesiæ Cathedralis S. Ioannis Baptistæ: de qua superiùs numeris LI. & LXXXIV.

XXI. *Obijt Audinus Corepiscopus qui dedit S. Stephano Ecclesiam de Vererijs cum manso, &c.* Sic fatur Martyrologium folio 164. ad decimum Calend. Maij. Hinc autem videtur iure eliciendum quòd iste fuerit Suffraganeus vrbis seu Archiepiscopi Lugdunensis, ex vetusto vsu sic nuncupatus. Quæ res adaugent causam arbitrandi Guilielmum Peraldum fortassis extitisse duntaxat Coëpiscopum Lugdunensem, de quo in posteriore Appendice post numerum CII.

XXII. *Pontius Matisconensis Episcopus bonæ memoriæ, & antea Ecclesiæ Lugdunensis Præcentor, dedit Ecclesiæ S. Stephani cyphum argenteum cum cocleari, & quingentos solidos fortium, &c. In opere maioris Ecclesiæ LX. solidos, in magna eleemosina C. solidos, in minori XX. solidos, duas Cappas & Dalmaticam cum aurificijs, &c.* De quo Maticensi Antistite habetur Parte 2. ad annum 1150. [k] k num. 40.
Eiusq; obitus renunciatur 2. Calẽd. Maij folio 167. Atque hæc ostentant tunc videri pene absolutam potiorem fabricam Basilicæ S. Ioannis commemoratæ [l], qualem nunc contuemur. l §. 20.

Stephanus

Stephanus Eduensis Episcopus, pro Anniuersario suo XL. marchas S. Stephano reliquit. Obiitq; 3. Calend. Iunij, ex folio 177. Is verò apud Democharem [m] est quinquagesimus primus Heduorum Antistes circa annum 1100. ex coniecturis adsequentium, ibidem [n]. *Vuilielma Comitissa Forensis mater D. Raynaudi Archiepiscopi obijt 4. Idus Iunij.* Hæc fol. 171. Reliqua numero LXXX. XXIII. XXIV.

m lib. cit. cap. 28.

n & sunt 83. Episc.

Ex folio 192. *Amaldricus Decanus apud Rochetalliam turrim sumptuosè ædificauit: multa Ecclesiæ maiori reliquit: apud Ansam turres & portas Castri leuauit:* aliáq; præstitit, ac obiit 2. Idus Augusti. XXV.

Petrus Berardi Decanus adhuc multò plura Ecclesiæ tradidit, ex folio 196. Animam Deo reddidit 8. Idus Augusti: at quo anno vterque, nescitur. XXVI.

Berardus Matiscensis Episcopus obijt 12. Calend. Augusti, ex folio 198. vix sine donarijs Ecclesiæ Lugdunensi concessis: de quo Parte 2. num. XXXVIII. XXVII.

Arnaudus de Colongijs Decanus Sacerdos locuples, testimoniũ de se reliquit in fundationũ & donorum numero, ac obijt 3. Idus Octobris, ex folio 218. XXIIX.

Ismio Diensis Episcopus & Canonicus S. Stephani, obijt 2. Kalend. Octobris: deditq; eidem Ecclesiæ annulum aureum cum pretiosissima gemma: ex folio 227. Et inde conijcitur verum esse quod diximus numero XCIX. [o] nimirum Episcopos olim potuisse Canonicos fieri in Ecclesia Lugdunẽsi, qualis iste fuit inter plures illic recensitos. XXIX.

o ad calcem.

Denique, ex folio 245. Guido Episcopus Gebennensis atque Canonicus S. Stephani benefecit Ecclesiæ, & obijt Calendis Nouembris. de quo censendum vt suprà. XXX.

En hactenus de diebus *Obituum*, è membranis & manuscripto exactiùs depromptorum: relictis ibidem alijs innumeris eius generis. Cæteri verò obitus Archiepiscoporũ, qui per vniuersam primam partem innouantur, ideò mox prætermittuntur, quia in exemplari illic citato conformes sunt isti prototypo.[p]

p vt in Falcone Archiep. fol. 137. & hic num. 73. &c.

Epilogus

Epilogus primæ partis.

Scopus Authoris. HÆC ab anno millesimo sexcentesimo quarto ad septimum faciebat Iacobus Seuertius sacræ Theologiæ Doctor Parisiensis, Ecclesiastes primæ Metropoleos Ecclesiæ Lugdunensis, in Scholis & Cathedra antiquissimi Doctoris Diui Irenæi Martyris Lugdunensis ac Protoprimatis: eo potissimùm fine vt ad amussim examinetur perennis nec intermissa sacra hierarchia, propagatio, & legitima successio Prælatorum Ecclesiæ Latinæ atque Romanæ à temporibus Apostolorum & primitiuæ ad hoc vsque seculum, aduersus Lutheranos & Caluinistas deficientes omnino in ista prærogatiua, sicut & in plerisque aliis: communicato vnà studio ac operâ multorum huius æui. Alius autem locuples futurus hanc fortassis epitomen absoluet fusiusq; dilatabit: nisi calamum denuo Operi admoueamus.

Defectus Catalogi Eduensis. ET reuera vt Volumen suis magis absolutus esset partibus, semper optauimus Chronologicam successionem Episcoporum Eduensium adiũgere proximo post Lugdunensem ordine. Etenim Antistes Eduensis est primus Suffraganeus, Archiepiscopi Lugdunensis: adeóq; multa iura habet cum suo Primate communia, veluti suprà passim de Regaliorum iure dictum est [a]. Et meretur antiqua illa Sedes copiosum aliquod historiæ lumen. Verùm certè frequentes literas misimus ad Reuerendissimum Antistitem qui Eduis sedet hodierna tempestate: & prẹterea eundem in fortuitis occursibus hac de re loquuti sumus. Ipse verò pollicitus est se nauaturum sedulam operam in historica successione peruestiganda, ordine restituendo, & exemplaribus ad nostras manus tradẽdis. Atque hinc etiam audimus eundem industriam suam ad huiusmodi studium deinceps collocasse. At quia nondum potuit conatibus finem imponere: idcirco vltra progredimur, aliunde coacti atque distracti; cùm insuper nobis haud licuerit efficere vt prælum sisteret. Interea Eduam rescripsimus semel & iterum, vt saltem quæ hoc suo loco deficiunt, ad Operis calcem recuperentur. Qui Tractatus si breui mittatur: nos

Einsdẽ expectatio pro fine operis, aut secunda eius editione.

[a] num. 80. 86. 87. 101.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

ſingulas narratiunculas commodè adiungemus ſub exitum tertiæ partis propè Concilium Prouinciale Eduenſe [b]. Quippe Demochares percurrit quidem integrum Catalogum Eduenſis Epiſcopatus [c]. ſed ita ieiunè, vt nuda prorſus nomina ab eo inſerta ſufficientem fidem non faciant aduerſus hæreticos. Quam ob cauſam maior ſecuritas foret, valde opportuna, maximè Chronologica ſimúlq; hiſtorica, qualem eam expectamus depromptam iri ex Archiuis Eccleſiæ Eduenſis. Quæ ſi nondum detur: ſpes vltima expectabit editionem alteram, ſi ſeſe offerat. Prouideat Deus Opt. Maximus.

b cap. 5. Sect. penult.
c li. 2. cap. 28.

Iam verò ſequitur Catalogus pariter hiſtoricus Epiſcoporum Matiſconẽſium, atque viciniæ. Quem cùm texuerimus; tertia Opuſculi parte ſubiungimus plures Articulos ad fidem orthodoxam ſpectantes, promulgatos in illis Eccleſiæ Conciliis quæ initiantur & commemorantur per totum hactenus expreſſum Catalogum ſacræ hiſtoriæ Lugdunenſis, ſuffragantibus ibidem quoque Archiepiſcopus Lugdunenſibus, pro molienda hæreſeum refutatione, etiámque ad vnanimen noſtrorum Antiſtitum concentum cum Romana Cathedra in ſacroſancta horum ſucceſſione docendum ac demonſtrandum; veluti longiùs ſumus polliciti in liminari Epiſtolio, dum præclara huiuſmodi vniformitate carent aduerſarij.

Semen futurorum.

✠

PRIMÆ PARTIS FINIS.

PARS

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

Pars Secunda,

DE

Matiſconenſibus. Epiſcopis.

AVTHORE
QVI SVPRA.

M.DC.VII.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

REVERENDISSIMO IN CHRISTO PATRI DOMINO D. GASPARI DINET, vigilantisimo Matisconensium Antistiti; egregiis sapientisimísque viris Dominis D. Decano, Canonicis & Capitulo insignis Ecclesiæ Matisconensis.

IACOBVS SEVERTIVS S.

RECTISSIME *quondam in diuinis oraculis decretum est (Præsul dignissime, viri ornatissimi) vt integra absolutaq; forent sacrificia præpotenti Deo offerri solita sub priore testamento. Non abs re lex vetus suggessit imprimis ne fideles Leuitæ hostias arbitrarentur viuentes superisq; placentes, nisi eas totas* cum capite & membris *ad Altare conferrent, ignibusq; religiosè traderet. Addam & aliud præceptum :* Pellem, *nimirum,* & omnes carnes cum capite, pedibus & intestinis ac reliquo corpore *numini fuisse tradenda inter priscos illos Patriarchas & Sacerdotes. Quidnam verò præsagiat hic cortex literæ, quale rursus veritatis insigne hæc proferat veritatis vmbra, satis indicant antiquorũ volumina in Ecclesiasticæ vestræ societatis gratiam & pietatis incrementum. Certè ibidem, caput cum membris nectitur; & vicissim membra Capiti, quoties de Ecclesiastico regimine sacræ ipsæ literæ disputationem solent instituere. Nunquid præteritæ sunt præsentium figuræ in hac Euangelica Christi lege? Igitur*

Leuit. 9. v. 13.

Ibid. 4. v. 11.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

eiusmodi profecto vaticinia ostentãt quàm arcta esse debeant concordiæ vincula, & quantus perpetuò nexus retineri oporteat inter Episcopum noui Testamenti tanquam Diœceseos caput, & Cathedrales Canonicos velut proxima sui Præsulis membra. Præclarè nostis (Viri Patres) non aliter peroptatam animorum tranquillitatem obtineri vnquam posse, quàm ex mutuo perennique assensu capitis cum membris, quàm vt omnes simul adunati piè composueritis semperque impleatis perfectum laudis sacrificium super altari diuinæ misericordiæ, concremandum igne charitatis & Christianæ synceritatis. Hoc idem quod sanctorum paginas indicasse recognoscitis, omnes vnà benignè fecistis ac exercere in dies pergitis. O faustus sacri Solij ingressus! ô medium pergratum circa probos mores in Clero renouandos completum! O quàm lætus iste continuus rerũ egressus, verè inuicem sanctificastis corda & membra vestra Deo, in signum expressæ veritatis imaginum totiûs antiquitatis. Ita res ipsa excellentissimè vmbris apud vos præsertim respondet, dum vnanimi omnes consensu animas vestras supremo semper rerum conditori egregiè sacrificastis. Cuncta, hoc est pellem, carnes, caput, pedes, intestina, & corpora in hostiam pacificam cœlo propitiam immolastis. Pellem scilicet obtulistis, quando seculares opes in vnum vtrò conferebatis ad sacrarum ædium restaurationem. Carnes præterea exenterastis, quoties ad fouendam tantæ vnionis alimoniam humanos fauores contempsistis propter Deum & militantem ipsîus Ecclesiam. Caput iterum extulistis, quando suspiciẽdus primùm Episcopus suam cœlitus mentem direxit cum sano iudicio atque ratione humanarum actionum capite, membris pariter suâ ad hoc operâ concurrentibus. Pedes concremastis, vbi benemeritus Canonicorum cœtus temporales ferè re-

Origen. sup. Leuit. Hom. 1. Clem. Alex. 5. Stroma.

spectus

spectus despexit pro Antistite suo capite debitis honoribus restituendo ac protegendo. Intestina denique consumpsistis, quoties vos, ô sodales collegæ, rectum syntheresis iter versus caput vestrum collimare iussistis, & Antesignanum sequuti estis sacris quotidie aris mancipati. Hos Biblicorum textuum sensus atque mysteria tali quondam tenore interpretati sunt Patres Ecclesiæ ad vestrum omnium solamen atque salutem, ne dicam pro nostris quoque & vniuersæ plebis catholicæ moribus rite componendis, ac in cælum euehendis. Itaque hoc pacto priscos Aaronis Leuitas & vestrum deinde patronum Leuitam Vincentium Martyrem cum diuis beatissimum studiosè imitatos esse putastis, & verè, nec sine eximio apud Deum merito. Sic insuper veritas successit vmbraculis, quando Deus Antistitem ipsum dedit caput supra omnem Ecclesiam *vestram, ô Canonici, qui* augmentum facit in ædificationem in charitate, *ait Paulus eiusdem preco veritatis. Ergo* pro inuicem sollicita sint membra, *dicere pergit Apostolus: inter quæ caput esto præcipuum & mysticum totius corporis membrum. Hinc non ægrè* membra vestra templum sunt spiritus sancti, qui in vobis est. *Ob eamq; causam,* si quid patitur vnum membrum, facilè compatiuntur omnia membra. *Ex quo cælesti fonte gignuntur similia prorsus summorum Pontificum decreta, quibus Victor Papa primus & successor Calixtus palam docendum censuerunt*, non decere vt membra à capite discrepent *in Ecclesia. Hæc sanè vniuersa rerum meditatio, praxis ipsa quam intueor me ingẽti afficit gaudio. Lætor summopere in dies, cùm inspexerim diuq; videam quietos vestrorum spirituum motus producere maturos ac vberes fructus mutui consensus & vnitatis: suauissimoq; probi exempli odore ciues & patriam totam impleße.*

Isichius in Leuit. cit. Gregor. 32. Moral. cap. 23. & sup. Psal. 101.

Ephes. 1. v. 22.

4. v. 16.

1. Corint. 12. v. 25.

Cap. 6. v. 19.

Cap. 12. v. 26.

Distinct. 12. cap. 1. & de cõsecrat. dist. 3. c. 22.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

plesse. Atque is euentus omnino singularis meos demum artus eò conciuit, vt historicam paucis collectam Chronologiam vestræ Sedis, & meam omnẽ industriam cunctosq; labores ad vos deferam ac hilari vultu deuoueam. Proposita dictis materia plurimùm quadrat. Etenim complectitur veterem ac indiuiduam proauorum Antitistum cum Collegijs & Capitulo Societatem, atque pariter Canonicorum vota sub vexillo sui cuiusq; Præsulis ex affectu militantia pro Ecclesiæ bono. Quinetiam postquam seiunctim tibi, ô doctissime Præsul, Opusculũ aliud superioribus annis nuncuparim, & vestra plerunq; vsus fuerim necessitudine ac amicitia, ô sacri Sodales: nunc duo lumina in vnum perstringenda optimũ duxi, vt lumẽ angustius de lucidiore robur accipiat, & maius lumẽ à minore ex æquo iuuetur: necnon vos vtrobique rite coalescere exteris comprobemus. Satagite ergo, vt quã inijstis viam ad exitũ fœliciter perducatis. Sic nos tenet spes optima vestræ notæ vrbanitatis ac zeli, velut semita & riuus virtutis sectandæ: dum non mea sed vestra singulorũ erga Deũ cõmoda quæro & prædico. Ignoscite, quæso, si eò pij desiderij me perferãt igniculi & æstus quidã diuini ardoris. Bonũ publicũ appetere licebit, si placet. Id vbi cõsequutus videbor, vnũ supererit, quod feruor ille singulis vestrũ cõmunis meas quantulascunq; vigilias æquis, opto, animis excipiat. Quippè hoc duntaxat à vobis semper optaui. Meas interim ignorantias ne memineritis, si quid in Opere secundo prętermiserim quod ad maiorũ vestrorũ dignitatẽ spectasse credatur post Authores alios huc forsan spectantes, aut si rursus in pręlo error tantisper effluxerit, me illinc longè summoto vestrorum causa & amore. Omnes valete in Christo Iesu. E foro Iudiciorum Episcopalium, Kalendis Maij. M.IↃC.VII.

SECVNDÆ

SECVNDÆ PARTIS ORDINATIO, DE MATISCONENSIBVS EPISCOPIS.

PROLEGOMENON.

EXPLANATO *Lugdunensium Archiepiscoporum Epilogo, subnectitur hac altera parte Catalogus pariter historicus & Chronologicus RR. Matisconensium Episcoporum studiosè concinnatus: isque depromptus primùm ex libro* De Titulis antiquis Ecclesiæ Matisconensis, *nusquam typis mandari solito: deinde ex Philiberto Bugnonio in suo Maticensi Chronico: tertiò, apud Petrum à Sancto-Iuliano, qui vnus ex iisdem* Titulis *mutuo acceptis suum pene Catalogum excerpsit libro 11. Gallico* De Antiquitatibus Matisconensibus: *Quartò hæc eadē pars secunda traxit originē è variis Conciliorum Voluminibus: necnon postremò ex adiectis aliis manuscriptis nondum in lucem editis: ad perēnem successionem Antistitum sub Romana Ecclesia demonstrandā in perpetuo vsu tremendi Sacrificii, aliorumq; Ecclesiæ sacramentorum, ac reliqua traditione legis Euangelicæ, aduersus hodiernos hæreticos & Caluinistas. Quem alioqui breuiorem Catalogum, at imperfectum solaq; nomina complectētem antea tradiderat Anthonius Monchiacenus Demochares in erudito Opère suo propugnationis christianæ religionis,* Libro de diuino Missæ Sacrificio *Cap. XXIIX. Hanc verò partem priore nostrarum compositionum exordio decurtatam, absoluimus, ac prolixiore paulò enarratione, postmodum locupletauimus pro chronici virtute ac energia fortiùs corroboranda ex immixtis rebus gestis: quo pacto iam factitatum diximus in primæ partis Prolegomeno ac Lugdunēsis Catalogi proposito. Proderit verò hæc etiam secunda pars, seu Matiscōnēsis chronologia, propter amplissimum quoque ordinem sacrum Cluniacensem toto orbe diffusum, ac permixtum ipsi historiæ Matisconensi, tanquam intra diœceseos septa conclusum capitale Cœnobium. Etiámque alibi subnectimus Catalogos Viennensem & Cabilonensem. Pergamus, & in allato themate consistamus.*

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

INSTITVTI SERIES.

I.

Placidus sic conſcribitur ac inſignitur Matiſco-
nenſis Epiſcopus in Prouincialibus illis
Conciliis, ad quæ vocatus ſua contulit
ſuffragia. Primò quidem adiit tertium Concilium Au-
relianenſe, celebratum anno humanæ ſalutis 537. præſi- Anno ſal. 537.
de S. Lupo Archipræſulæ Lugdunenſi, ex dictis ſuprà in
hiſtorico Catalogo Lugdunenſi [a]. Quo de Concilio habet
Demochares in Volumine præfato, Tomo 3. qui eſt *De mi-
niſtris Sacrificij Altaris* [b]. Secundò interfuit quarto itẽ Con-
cilio Aureliano ann. 547. ex Tabulis ac Tomis Concilio- 547.
rum, ſeu ann. 550. ex Demochare Tomo 2. citati Volumi-
nis [c], cui titulus eſt de diuino Sacrificio: Vel denique cõ
ventum eſt circa tempora S. Pelagij Papæ 1. ex claſſe 2.
Sanctionum Eccleſiaſticarum [d]; qui Pelagius ſedit ab an-
no 555. ad ann. 562. Tertiò conſtitit quintæ Synodo pari- 555.
ter Aurelianæ anno 552. præſide S. Sacerdote Archiepi-
ſcopo Lugdunenſi [e], S. Lupi Lugdunei ſucceſſore [*]. Quar-
tò & vltimò legitur interfuiſſe Concilio 2. Pariſienſi [f] ann.
DLIIX. in quo comparuit S. Siagrius Eduenſis Epiſcopus [g] 558.
frater Brunichildis Reginæ, qui ex Demochare [h] rexit
Eduenſem Eccleſiã tempore Gregorij Magni PP. ſeden-
tis Romæ ab ann. 590. ad 604. Non autem iſte Antiſtes
ibidem appellatur *Placidius*, qualem eum vocat Petrus
San-Iulianus [i]. Neſcitur verò an iſte *Placidus* ſit primus
omnium Antiſtitum Matiſconenſis Eccleſiæ, an verò alius
eum præceſſerit; & quo præciſè anno, quibúſve ſolenniis
facta ſit prima fundatio ac inſtitutio ipſius Cathedræ.
Quippe frequentes ignes & triſtia bella, dum ſæpe vrbs
hoſtiles impetus in viſceribus ſuſtinuerit, omnia hactenus
documenta priſcæ ætatis non ſimul & ſemel è coëtaneo-
rum ac poſteritatis manibus euulſere. Saltem credere fas
eſt circa primæ Eccleſiæ ſecula Præſules Lugdunẽſes mo-
deratos eſſe Eccleſiam Matiſconenſem atque viciniam in
ſpiritualibus, tanquam habentes Lugduni firmam fixámq;
ſedem confeſtim poſt SS. Apoſtolorum paſſiones, vti iam

vidimus

Placidus.

a nu. 28. qui eſt 30. apud Campegiũ, & 28. apud Sarrazinum.
b Cap. 27.
c cap. 25.
d per Franciſ. Iouerinm pag. 52.
e ſuprà in Catal. Lugd. nu. 31. Democh. To. 2. ca. 16.
* poſt Leontium.
f Demochar. cit. ca. 30.
g nu. 30. Synodus ann. 558. ex Iudicib.
h Tom. 2. ca. 28.
i pag. 233. & 270.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

Vetus status Ecclesiæ Matiscēsis. vidimus [k]. Id docent relicta illi Ecclesiæ Lugdunensi Primatus seu Archipræsulatus iura, quæ mox supersunt. Etenim priuilegium huiusmodi manifestat quòd postmodum Diœcesis illa Lugdunensis in duas aut plures distributa sit, sicuti plerunque alibi euenit pro maiore diuini pabuli opportunitate, crescente populorum fide & regēdi Christianos necessitate: quatenus passim liquet factitatum in vitis Summorum Pontificum: qui de nouo plures passim crearunt Episcopos diuersis in locis. Itaque Vigilius Pontif. Max. cui successit præfatus Pelagius sedit Romæ ab an. 537. ad annum [l] quingentesimū quinquagesimū quintū, *Placido* fortassis Cathedram Matisconi inchoante. Propterea illo tempore sedes Maticensis facilè potuit ab eodem Vigilio constitui in persona *Placidi*. Hæc ab exordio videbantur dicenda.

k Sub S. Pothino & Irenæo.

l aliis vsque ad 553.

II.

S. Saluinus hunc fortè obtinet ordinem. Antiquitus per Diœcesim Maticensem fieri solitus est eius festum seu diuinum officium IV. Idus Septembris, ex vetustiori Breuiario Matisconensi impresso, vt narrat San-Iulianus [a]. Sed id minimè legimus, neque in vetustis impressis, neque in diuersis manuscriptis antiquioribus, priùs quàm ars typographica esset inuenta: etsi singula conquisiuerimus. Non tamē abnuimus quod San-Iulianus legisse testatur. Adeoque *Saluinum* istinc non censemus eradendum. Pro seculo
560. autem posset ei non imprudenter attribui annus 560. & circiter.

S. Saluinus.

a pag. 270.

III.

S. Nicetius Confessor, adscribitur primus Maticensis Antistes in libro manuscripto nec palam edito *De titulis antiquis*, &c [a]. De quo San-Iulianus dicit [b] vulgi sententiam ferre quòd sederit tempore Guntrandri Regis scilicet Aureliorum & Burgundionum, quem alij vocitant Gontranum aut Conradum, & Paul. Aemilius cum Io. Tillio Guntrannum [c]. At Bugnonius I.C. in Chronico Matisconensi rem affirmat planè, quando scribit Conradum principem sanctum cōstituisse *Nicetium* eadē sanctitate clarum

S. Nicetius.

a fol. 24.

b pag. 271.

c & Granum filiis Lotharij I. Regis Frācor. Germanis Guntchram.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

in vrbe ſua Matiſconenſi ſub titulo Epiſcopi: quaſi Rex ille Pontificio quodam beneplacito Epiſcopalis ſedis inſtitutionem Romę procurauerit. Saltē reuera Sedi pro penu ſubnexuit Romenæum oppidulum in Breſſia [d], velut in dotem paſtoralis oneris: vt mirum fortè non videatur, ſi *Tituli antiqui* ſuum à *Nicetio* Catalogum inchoarint. Guntrannus autem Clotarij primi filius ex Tillio, Regnum cum fratre Chereberto [e] diuiſit anno 565. mortuúſq; eſt ann. 597. Hinc ergo *S. Nicetius* ad minus ſedit Matiſconi ab anno 566. & vlterius. Verùm, hac omiſſa ſententia prætenſæ cuiuſdam primogenituræ *Nicetij* in ſede Maticenſi, vt pote quam efficit nullam præmiſſa *Placidi* hiſtoria, aliud hîc habemus ſigillatim docendum. Profectò, nulla ſubeſt cauſa qua quis in dubium vocet vtrum iſte ſit idem Antiſtes qualis *S. Nicetius* Lugdunenſis Archipræſul item Confeſſor, tanquam ſpiritualem exercens iuriſdictionem in totam prouinciam ſeu Galliam Lugdunenſem, vt loquitur San-Iulianus cum dubia nonnullorum opinione: dum ſcilicet eiuſmodi ptouincia à multis ſeculis complectitur Diœceſes Eduenſem, Lingonenſem, Cabillonenſem & Matiſconenſem; quarum Epiſcopos habet ſibi Suffraganeos Lugdunenſis Archiflamen. Etenim licet ex ſedula noſtra percontatione in Catalogo Lugdunenſi dixerimus *Nicetium* Lugduneum ſediſſe [f] Archiepiſcopum ab ann. 553. ad annum certè 575. hoc eſt eodē planè ſeculo quo iſte *Nicetius* Matiſconenſis: tamen nihil in oppoſitum ex eo concludi oportet, quadruplici ratione. Prima eò quod *Placidus* ſedit Matiſconi iiſdem prorſus annis quibus *Nicetius* Lugduni, & probatur ex quaternario Conciliorū in quibus adſtitit idem *Placidus*: duos autē ſimul & ſemel in eadē Diœceſi Præſules admittere fas non eſt. Secundò, quia in duobus horum Conciliorum cœtibus videmus præfuiſſe *SS. Lupum* [g] & *Sacerdotem* [h] Lugdunenſes, *Placido* Maticenſi præſente ac Suffragatore. Qui duo Archipræſules ſanè anteceſſerunt ſuum *Nicetium* pariter Lugdunenſem. Tertiò quia vetus Eccleſia extat [i] intra muros vrbis Matiſcenſis illi ſuo *D. Nicetio* dicata, quondam parœcialis, hodieq; Pontificio Diplomate piæ ciuium congregationi inſeruiens, vt Deo ac pœnitentiis famulentur. Diuus autem

Nicetius

Dotatio Epiſcopatus Maticēſis.

566.

Hic, alius à Nicetio Lugdunēſi.

d ex Bugnonio.

e Fráciæ Rege.

f ſuprà num. 31.

g ibid. num. 29.

h nu. 31.

i Quondam Parœcialis.

Nicetius Lugdunenſis aliam ſeorſum habet Eccleſiam Deo conſecratam ſub ipſius pariter nomine ac inuocatione Lugduni. Et poſtremò obeſt quoque *Iuſti* ſequentis hiſtoria [k]. k nu. 5.

IV.

Cæledonius, omittitur quidem ab omnibus quos citamus hac in tota ſecunda Operis parte Authoribus. Verùm legitur octauus Suffragator quarti prouincialis Concilij Lugdunenſis, & *Nicetius* Lugduni Patriarcha, ſecundus, anno præciſè 570. veluti docent duo præcipui Authores prima parte cõmemorati [a]. Articulos autem fidei ea in Synodo comprobatos, 3. parte enodamus [b]: vbi, ex Gregorio Turonenſi, liquet, Concilium hortatu Guntranni Regis Burgundi conuocatum: quem equidẽ Guntrannum ferunt Epiſcopalem Matiſconeam ſedem facultatibus & emerita poſſeſſione paulò antea exornaſſe in perſona S. Nicetij Matiſconenſis. Nullus verò erit anceps, quòd in Catalogo quatuordecim Patrum præfati Concilij, Cæledonius vocetur Epiſcopus Mateſcenſis, quaſi alius ſit à Matiſconenſi. Etenim Matiſconenſes apud veteres paſſim nuncupantur Matiſſani, Maticenſes & Matiſcẽſes, vt ſæpe habent *Tituli antiqui*, itémq; Mataſenſes præterquã Mateſcenſes, quemadmodum variæ Conciliorum editiones de *S. Euſebio* typis tradiderunt, de quo nos infrà [c]: cuius tamen hiſtoria luce clarior eſt pro Matiſconenſi Antiſtite. Itaque *Cœledonium* meritò à capite mox eueximus, & quidem hoc ordine.

Cæledonius.

a nu. 32. ſub S. Nicetio Lugd.

b Ca. 2. Sect. 4. §. 3.

570.

Vrbis nomenclaturæ

c num. 6. in Conc. 2. Matiſc. Tom. 2. Cõcil. ex editione Venetiana 1585. & part. 3. cit.

V.

S. Iuſtus is rurſus multo minùs eſſe poteſt *S. Iuſtus* Lugdunenſis Præſul, ſub prætenſis quibuſdam rationum vmbraculis ex nominum conformitate pendentibus, quas denuo promit San-Iulianus. Nam ille Lugdunenſis vetuſtior ſedit ab anno 379. ad ann. 383. qui in Aegypti ſolitudinem ob Maximi cædem in probum imperatorem Gratianum Lugduni perpetratũ ſeceſſit ac obiit, ex dudum allegatis [a]. Adeoq; duobus ferè ſeculis præceſſit *S. Nicetium* Maticenſem. Iſte verò *Iuſtus* Matiſconenſis, quia in *Titulis antiquis* [b] & Chro-

S. Iuſtus.

a ſuprà, num. 13.

574.

b fol. 24.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

nico Matiſcenſi ſufficitur *Nicetio* anteceſſori: idcirco nobis tanto antiquitatis ordini locum iure ſuo præbere decet. Et inde veneranda Matiſcentium traditio à priſcis accepta, cultuq; digniſſima, docet Sanctum corpus ipsius *Iuſti* conditum in æde ſacra S. Clementis prope Matiſconem quondam titulo Abbatiæ inſignita. Probabile autem eſt ſediſſe ad annum 574.

VI.

S. Euſebius.

a Prouincia-lib. ſedés 13. ordine.
b Succeſſit Ioanni 3. & Benedicto I. poſt Pelagiũ I.
c vel 589.
d Tom. 2. ca. 1. fol. 3.
e Claſſe cit. fol. 61. & ſuprà nu. 33.
f nu. cit.
g Can. 3.
h Sub Priſco.
i Ex Onuphrio & Vignerio.

S. Euſebius præſens in duobus Conciliis Matiſconenſibus [a], celebratis tempore Ioannis 3. & Pont. Max [b]. annis ſal.
576. & 588. [c] ex Demochare [d] atque Sanctionibus Eccle- 576.
ſiaſticis [e], præſide *Priſco* Lugdunenſi Archiepiſcopo vtro- 588.
bique, qui ſucceſſit [f] *S. Nicetio* Lugdunenſi. In priore Con- 590.
cilio [g] ſancitum eſt, ne qua mulier in cubiculo Epiſcopi abſque duobus Preſbyteris aut Diaconibus ingredi permittatur: & in altero apertè de Miſſæ Sacrificio decernitur, iuxta Apoſtolicam traditionem. In Chronologico Lugdunẽſi Catalogo [h] allegamus tertium quoddam prouinciale Concilium Matiſconi coactum anno 590. [i] de quo hîc aliud nihil.

VII.

S. Decius I.

a fol. 24.

S. Decius I. cuius deſcriptio habetur hoc ordine in *Titulis antiquis* manuſcriptis, vnà cùm ſequentibus duobus Epiſcopis [a]. Aduertendum autem, quod Nicolaus Vignerius parte 2 ſuæ Bibliothecæ dicit Matiſconi celebratum eſſe
Concilium prouinciale anno ſal. 612. Id verò fortaſſis geſtũ 612.
eſt ſedente potius iſto *S. Decio*, quàm ſub præcedenti aut ſubſequenti Epiſcopis: ſic poſtulante Chronologico ferè calculo. Non legitur tamen certior fides ſedentis huius *Decij*. Ergo hactenus quatuor Synodi prouinciales viſi ſunt Matiſconi: quinimò forſan plures: veluti ſaltem liquet ex varia multorum Authorũ opinione & Chronologia, quos commodiùs tertia parte attulimus Cap. III. Sect. III. *

* §. 1. & 2.

IIX.

S. Momulus.

a pag. 6.

S. Momulus; ex Titulis & Demochare, hac ſerie, de quo obiter notat Bugnonius [a], quòd Pipinus Rex ei

firmas

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

firmas fecit donationes Conradi Burgundiæ Regis & præ-
decessorum Franciæ Regum. At creditur falsam nomen-
claturam interpellasse, & scripsisse *Momulo* pro *Dumnulo*
Episcopo infrà [b]. Quippe Pipinus sceptrum duntaxat con-
secutus est ann. 751. ex Tillio. Nec ad illos vsque annos
Decius I. antecessor sedere tandiu potuit: atque deciperet
etiam ille calculus, dum nullus superesset tempus pro se-
quentis *Florentini* Cathedra. Facilè autem persuasum erit
618. cuique *Momulum* veriùs sedisse ad annos 618. & 630. ob vnà
630. collatam sequentium historiã cum prædecessorum Chro-
nologia. Apud Renatum Choppinum vocatur *Mummolus* [c]:
qui Author dicit eum interfuisse Matisconensi Synodo:
nec tamen memorat quanta fuerit, & à quo historiam de-
prompserit, cùm non nisi duo priores Synodi Maticenses
extent in Tomis Conciliorum. Id verò Concilium forte
celebratum est anno præfato 618. de quo congragationis
seculo habet vniuersim Baronius, & nos citata parte III.
Momulus iacet in Ecclesia S. Clementis.

b nu. 11.

c In sacra polit. lib. 1. tit. 5. §. 14.

IX.

S. Florentinus.

S. Florentinus: sic in *Titulis* cit. [a] De quo nihil
aliud vllibi legitur, præter
id nomen & hanc seriem.
Cuius Chronologia etsi non deprehendatur, tamen haud
640. ægrè lector concludet eum sedisse ad annos 640. vel 650.
650. propter allata rationum momenta. Quippe vetera manu-
scripta Ecclesiæ Matisconẽsis Martyrologia [b] ignibus sunt
tradita hoc nostro seculo, in proditoria direptione ciuita-
tis bis [c] captæ & afflictæ dementi furore Caluinitarum.

a fol. 24.

b quorũ habemus exscripta aliqua fragmenta, de quibus suprà nu. 67.

c 1. Maij an. 1562. vsque ad 19. August. tunc à Catholicis redimitæ: & iterum 28. Septemb. 1567. restitutæ 4. Decẽbr. sequenti.

X.

Deodatus.

Deodatus affuit in Concilio I. Cabilonensi, ce-
lebrato sub Rege Clodoueo 2. ex
Demochare [a], ad annũ 657. ex Ge-
nebrardo [b], aut præcisè an. 658. ex Indicibus Conciliorũ,
præside *Gauderico* Lugduni Archipræsule, ex Catalogo [c]
657. Lugdunensi. Non autem in Synodo 2. Cabilonensi seriùs
658. coacta; de qua Sanctiones Ecclesiasticæ Iouerij sub Caro-
lo Magno [d], regnante ab ann. 769 [e]. Sic perspecta recèns
Chronographia effecit vt iubeamus. *Deodatum* assequi
proximè *Florentinum* sanctum Confessorem: licet *Tituli*

antiqui

a cap. 19.

b in Chrono.

c suprà num. 40.

d Classe 2. fol. 96. & prior Synodus fol. 84.

e & imperãte ab 801. ex Tillio.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

f fol. 24. *antiqui* [f] & Demochares *Decium* 2. confestim substituant in suis obiter Tabellis nullo instructis temporum scrupulo: dum ipsæ cum Bugnonio *Deodati* planè obliuiscuntur. Insistendum enim positis & nobis hactenus exporrectis Ecclesiæ Patribus in Concilio Cabilonensi suffragatoribus. Adde quòd etiam alioqui tempora & sedes *Florentini* ac *Decij* 2. sese consequentia fuissent plus æquo longiora, etsi non nobis comparassemus præcisum *Deodati* seculum: sedes autem adsequentium Antistitum superessent breuiori compressæ dierum interuallo quàm ratio ac iudicium postulet.

XI.

S. Decius II.

a locis cit.

S. Decius II. exprimitur in præfatis Titulis & in Democharis Catalogo [a]. Is ex Bugnonio in Chronico animam exhalauit an. 2. regni Pipini, id est salutis 752. Verùm dum illic Bugnonius scribit Decio Momulum successisse, sanè ex mox allato Catalogo [b] sequeretur talem extitisse Decium primum. At fallitur Author triplici de causa; si hoc cogitarit, aut vnicum Decium conceperit. Primò vel in anni enumeratione deceptus est, vel in cõscribendo Momulum pro Domnulo per æquiuocum, quia habemus Domnolum verè successorem Decij secundi, vt constat ex eadem solari reuolutione qua sedem accepit Domnolus hîc sequens. Propterea bugnonius Decium 2. in animo habere debuit. Secundò, quia sancti Eusebius & Decius I. non potuère soli sacrum agôlum tenere per ducentos ferè annos: quod alioqui esset affirmandum. Siquidem noscitur Eusebium floruisse ad annum saltem 588. ex secundo Matiscon͞esi Synodo, nec tutò probatur peruenisse ad annum 590. aut 600. Illud verò temporis interstitium probabiliori argumento compleri totum potuit per medias sedes præfatorum Decij I. Momuli, Florentini, Deodati & istius Decij 2. successoris: duplicis cuius postremi tempora adhuc productiora paulò censentur: sed alius legi haud potuit intersepitus. Tertiò quia idem Bugnonius antecedente pagina [c] post Sanctum Eusebium immediato ordine adnominat Momulum, adeoq; Decium qualencunque prætergreditur, ac sibi inter scribendum contradicit.

b Titulorũ, Democharis & hoc nostro

700.
752.

c pag. 14.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

dicit. Ergo rursum suus ille Decius debet esse secundus.

XII.

Domnolus non exprimitur in ordinato priore Catalogo manuscripti *De Titulis antiquis* [a], vbi certè post Decium 2. ponitur Gundulphus [b]. At idem antiquum Volumen citra recentiorem Democharem alibi eum statuit [c] anno 2. principatus Pipini, ex actis Kalendarū Ianuarij. Proinde sedit ab ann. præcisè 752. scilicet tūc moriente S. Decio 2. & hinc perrexit anno 753. atque sequentibus aliquot. Pipinus ibidem appellat *Casam Dei*, Ecclesiam Cathedralem S. Vincentij, à se locupletatam aliis immunitatibus, prioribus superiore anno (infit locus) igne concrematis. Hunc Antistitem præterit Bugnonius.

Domnolus.

a fol. 24.

b infrà num. 15.

c fol. 32. & 33.

753.

XIII.

Leduardus hoc pacto in *Titulis antiquis* [a], seu Eduardus apud Democharem. Dictus est Archicancellarius Caroli Magni Imperatoris, ex ipsissimis regiis literis reconditis in iisdem Titulis. Quem locum non citat, sed textum effert San-Iulianus [b], qualem in prototypo legimus. Ex Bugnonio autem [c] habuit à Carolo Cluniacū, seu agrum in quo postea conditum est id oppidum & Cœnobium, velut in dotem sedis Episcopalis ditandæ: atque ex ipso Authore sedit Matisconi ab anno 769. ad ann. 793. seu ad 24. regni Francisci eiusdem Caroli, substituto in eius locum Vvichardo. Sed aduertendum quòd vix tam citò ei successisse videtur Vvichardus sequens. Etenim, ex regiis literis seu Actis solennibus, Carolus Magnus in propria persona loquitur, qui ibidem ad calcem insignitur Imperator. Is verò Imperium assequutus est anno 801. ex Æmilio [d]. Igitur vixit etiam Leduardus infra annum 802. aut circiter.

Leduardus.

a fol. 34.

Cluniacum.

b fol. 272.

c pag. 17.

769.

793.

802.

d & Io. Tillio.

XIV.

Vvichardus seu *Guichardus*, San-Iuliano, [a] & *Richardus* Demochari, hoc ordine. Non taēn legitur in *Titulis antiquis*. Ex Bugnonio, Carolus Magnus in eius gratiā anteriora priuilegia roborauit an. sal. 804. Cuius Imperatoris eum San-Iulianus facit denuo Archicancellarium.

Vvichardus.

a pag. 273.

804.

Z

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

XV.

Gundulphus.
a fol.24.
b ſup.nu.12.

Gundulphus hac ſerie in demochare ac Sã-Iuliano: altiùs verò in *Titulis* [a] annotatis [b]: vbique ſine ſeculi
nota: verùm, ex circuniectis ſurſum atque deorſum, per- 810.
facilis illatio eſt eum ſediſſe ad annum DCCCX.

XVI.

Adalranus.
a fol.24.

Adalranus Demochari, *Adelrannus* Sã-Iuliano, & alijs *Andelinus*: ex Chronico Bug-
nonij emoritur ann. 3. Ludouici, fi- 817.
lij Caroli Magni, id eſt ſalutis DCCCXVII. eúmque nominat *Alarannum*. Sed appellationem ex *Titulis* [a] mutuatam cum Demochare retinemus.

XVII.

Braidencus.
a fol. citato.

Braidencus in ſolis *Titulis*, & quidem hac ordinatione [a]: cui, ob honorem antiquiori reſcripto iure tribuendum,
ſuus hic aſſeruatur locus: etſi taceant allati Authores ſu- 823.
prà. Annua verò adſequentis ſellula efficit vt iſte credatur ſediſſe ad annum 828. & in circum.

XVIIX.

Hildebaldus.
a fol.31.b.& 32.a.
b fol.45.
c Acta alia 5. Idus Septẽbr. ann.1. Imperij, f.28.b. & 124.
d Tillio, &c.
e nume. 16. Alia Acta Ludouici ann.1. circa decimas. fo.27.& 38.
f pag.274. ſine nota loci Titulorũ.

Hildebaldus multa præſtitit eximia, aut acta ſunt ſuo æuo. Imprimis Ludouicus Pius Imperator exemptionis Indultum à temporali laica iuriſdictione contulit eidẽ ac Matiſconenſi Eccleſiæ, ex *Titulis antiquis* [a]: quod equidẽ alibi in eodem volumine [b] confirmauit idem Imperator. Duntaxat in determinando expeditæ Collationis tempore hęremus. Vtrobique ſic Acta clauduntur: *Datum III. Kal. Decembr. anno primo Chriſto propitio imperij Domini noſtri, indictione viij. Actum Aquiſgrani, in Palatio regio* [c]. Si enim periodus ſumatur pro anno I. Imperij Ludouici, certè is ex Chronologis [d] occurrit in annum 815. Quo ſenſu, Hildebaldus ſuprà [e] reponendus foret loco Adalrani: & quidẽ aduerſus Bugnonij calculum, ibidem. Verùm San-Iulianus [f], qui partem textus impertitæ immunitatis cum hac finali periodo expreſſit videtur tempus aliquod poſterius deſignaſſe. Saltem illic Ludouicus in ſua perſona loquitur: & nihilominus finis in tertia exaratur, permixtis nomine

ac inuo

ac inuocatione Christi Domini: quasi scripturæ formula homonymiam ingeneret. Pro hac vice, ob vetustatis errorem fortè recognitum in exscripto & attrito exem-
825. plari, licebit opinari scriptum fuisse 815. pro ann. 825. donec clarior lux nobis appareat: & ea ratione contradictorium in allatis prudenter effugiemus. Secundò, ex alijs
Cluniacum. Actis in *Titulis*, idem *Hildebaldus* acceptũ antea Cluniacum imperiali dono [g], concessit ac permutauit vnà cum Cappella, [h] & attribuit pio deprecanti primo Comiti Matisconensi necnon Albanæ vxori: quem Comitem diuersa *Titulorum* loca vocant *Vuarinum* [i] & *Guerinum* [k]: ínq; huius agri commutationem Vuarinus transtulit ac suscepit Hildebaldus Ecclesiam S. Andreæ [l], villam Genoliacum [m], & alia apud Niuernenses [n] atque Aruernos [o]: vnde Cœnobium deuotè Cluniaci extructum ab Vuarino, consecrauit ipse Hildebaldus in honorem beatorum Apostolorũ Petri & Pauli. Gestaq; leguntur permutationum Acta an-
826. no 12 Ludouici, seu nostræ sal. 826 [p]. Tertiò aduertendum quòd Bugnonius speciales expositas immunitates vocat [q] priuilegia in genere, mox corroborata, ac primùm liberè exporrecta à Pipino & Carolo Ludouici Patribus: adcitq;
828. instrumentum permutationis celebratum ann. 828. atque annis ducentis ante Petrum Aquitaniæ Ducem, fundatorem Abbatiæ Cluniacensis. Quam omnino historiam sic exinde recens exscripsit Ioannes Filesacus Theologus Pa-
Monasterij Cluniacẽsis fũdatio. risiensis [r]: & adiicit Cluniacenses minùs ritè Petrũ Aquitanum prædicare fundatorem suum, quin potiùs instauratorem. Hęc illi. Nos ad præsens institutum exactiùs rem vniuersam è Gazophylacio religiosæ Abbatię Cluniacẽsis hausimus: in quo legitur aliud nomen Ducis ac tempus hoc ordine incerti Authoris: *Monasterij Cluniacensis primus fundator fuit Guarinus aliàs Gerinus Comes Cabilonensis & Matisconensis, regnante Ludouico Pio Caroli Magni filio, circiter annum 820. quod postea ab Hungaris deuastatum, à Guilielmo* [s] *Aquitaniæ Duce restauratum fuit.* Atque hæc deinde subnectunt passim: primùm eam Guilielmi fundationẽ toto orbe celeberrimam, factam fuisse anno 910. ipsúmq; in illo suo Monasterio Bernonem I. Cœnobiarcham locasse; de quo Abbate obiter Sigibertus [t]: postea Guilielmum obiisse an. 918. se-

g siue datum Hildebaldo à Ludouico, vt vult San-Iulianus, siue à patre Carolo, ex dictis suprà nu. 13.
h & reliquis mãsis fol. 25.
i ibid.
k fol. 24.
l decimas, & alia.
m vulgò *Iallogny*: San-Iulianus donũ aliter tradit pag. 273.
n in pago Loptamialo & Caldaqua. fol. 25.
o in pago Dobrensi fol. 26.
p fol. 26.
q pag. 21.
r In veteris Ecclesiæ quęrela. folio 14. an. 1603.
s quem ex Chronico Cluniacensi nominat Genebrardus in Chronolog. lib. 4 sub an. 826. Choppino Vuilelm⁹. lib. 1. de Sacra Polit. tit. 4. §. 13.
t in Chronico, sub anno 895.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

pultúmque in Basilica S. Iuliani Biturigibus. Facillimè verò quisque sibi persuasum habebit Guarinum illic commemoratum eundem esse qui Vuarinus [u] à Genebrardo [x] & reliquis allatis sic dictus: & is certè non nisi centum annis Ducem Aquitanicum præcessit. Pro exitu autem, asserunt Petrum venerabilem creatum Abbatem nonum an. 1122 [y]. ætatis suæ anno 28. & defunctum esse ann. 1157 [z]. Ad quod propositum paucis adsunt veteres ordine Abbates quos tradit præfati Sigiberti Chronicon. Primus legitur Berno: secundus Odo, ille sub an. 895. hic ab an 913. tertius Adamarus ab an. 938. quartus Maiolus, & quintus Odilo ad ann. 993. per annos 56. sextus S. Hugo ex familia Principum Bellijocensium [a] ann. 1109. septimus Pontius: & sequens Petrus venerabilis, quem dicit Author viam vniuersæ carnis ingressum Calendis Ianuarij an. 1158. Cæteros aliàs perquiremus ex Chronico Cluniacensi [b]. Tandem vix pręfatus Vuarinus est ille Vuido Comes *Matiscensis, boni* exempli memoria, *qui nullũ hæredem relinquẽs, conuersionis gratiâ Cluniacum venit cum vxore filijs & xxx. militibus suis, omnes Monachi facti, &c.* vt loquitur sculptura [c]. Siquidem creditur Vuidonẽ tanquam postremum Comitem seriùs claruisse ad ann. 1064 [d]. De dote pro Missis sub Hildebaldo in quibusdam Ecclesiis per Diœcesim fundatis agunt Tituli antiqui [e]. vide calcem huius Operis.

Abbates Cluniacẽs.

Anni aliter in chronico manuscripto Cluniacẽs.

u dum Tituli vtrũque apponant.
x lib. 4 Chronol. sub anno 826.
y In Octauis Assumpt. B. Mariæ.
z die Natalis Christi.

a vt quidam volunt: San-Iulianus ait ex Comitibus Brionensibus, fortassis ex vtraque familia per vtrumque parentem.
b vbi paulò aliter: & vide Tritem. sub ann. 1056.
c ad parietẽ in Abbatia.

d San-Iulian. pag. 256. & 283.
e fol. 38.

XIX.

Brenduicus.

a fol. 24.

Brenduicus extra solitam & continuam in Titulis [a] seriem vetustiorũ Antistitum insignitur Episcopus Matiscensis, ex alijs actis eorundem Titulorum in Ciuitate Aruernorum [b] cõfectis pridie Idus Iunij, Indictione 1. anno 14. Regni Caroli [c]. Estq; Carolus Caluus Ludouici Pij filius, qui egregiã oppidi Trenolchiani [d] donationem cum XXX. mansis [e] contulit Ecclesiæ Matiscensi in Bren-
duici persona an. sal. 854. Forsan hic Episcopus est etiam is 854.
qui appellatur Breidingus alibi in ijsdem Titulis [f] súbque 867.
ipso Principe: qui & Bregidus paulò vlteriùs [g] sub eodem: qui & Branduncus Demochari. Hunc denuo vocat Brandauicum San-Iulianus, & Brandauicum Bugnonius: qui memorat ipsum Antistitẽ Fanum Cathedrale bello excisum

b Claromontana.
c fol. 26. b. & 27. a
d nunc Abbatia, vulgò *Tournuz.*
e pagulis.
f fol. 31. a.
g 52. a.

Basilica Cathedralis restitutio. sum pecunijs præfati Caroli Regis, quale nunc est, restituisse, ac migrasse è vita an. sal. 867.[h] h Bugnon. pag. 24.

XX.

Breindigneus legitur extra superiorũ Præsulum ordinem in solis Titulis ant. ibidémque nominatur Pontifex Matisconensis seorsum, [a] sub acceptatione donationis nobilis fœminæ: at sine temporis nota. Attamen certè maior diuersitas nuncupationis in scriptura vix errante videtur eum satis efficere alium à præfatis Braidenco XVII. Episcopo, & Brenduico XIX. quencunq; in hoc catalogo situm postulare debuerit iste Pontifex Matissanus. Cui ideo hunc probabilem tribuimus locum XX. vt pote quòd sedere potuit ab anno sal. 867. extremo, seu ab antecessoris obitu, per annos 868. & sequentes aliquot: quia alioqui plurimùm distant tempora pene vacua inter recognitos dies Brenduici qui mox præcessit & Euicini qui iam adsequitur.

Breindigneus. a fol. 86. b. 868. 869.

XXI.

Euicinus extat quidem apud solitarium San-Iulianum Tomo Gall. *De origine Burgundionum* [a], nec in communi Catalogo aut Tabellis apparet. Verùm in eo Præsule enumerando Author graui sanè argumento ducitur, præsertim hac serie: dum Gilbodum postea Cabilonensem Antistitem comitatus est in honorifica Reliquiarũ S. Lupi antecessoris Cabilonẽsis è tumulo extractione, seu, vt loquuntur, leuatione, celebrata IV Kalend. Septembris an. Sal. 877. & 37. Caroli Calui.

Euicinus. a pag. 274. & 448. 877.

XXII.

Bernardus Demochari & San Iuliano, ac Benaldus in Titulis: cuius Acta extant ibidem [a] pro facta acquisitione iurisdictionis & Ecclesiæ S. Albini, dono nobilis Landrici [b], sine temporis annotatione. Ex San-Iuliani tamen sententia iniit Episcopatum anno pene vltimo Regni Calui, hoc est sal. 878. & Bugnonius eum efficit successorem Brandanici Episcopi: at certè non immediatus, ex allegatis [c]. Non enim ille Author Euicinum agnouit.

Bernardus. a lib. Titulorum. fo. 29. a. b de qua San Iul. 878. c numé. 19. & 20.

XXIII.

Conrardus.

Conrardus reperitur dictus Matiscõnẽsis Episcopus in electione Bossonis Burgundiæ Regis, facta in Diœcesi Viennensi [a] anno 879. eodem Episcopo præsente, simul ac Oruccardo Antistite Cabilonensi, ex veteribus instrumentis quæ collegimus ex priuato quidẽ at recepto manuscripto Cabilonensis Ecclesiæ, è quo rem variis in locis extulit San-Iulianus [b]. Anceps tamẽ est vno in loco [c], propter duo sepulturæ Bossonis loca à nonnullis relata, quasi contradictorium implicantia: dum scilicet Carilocenses [d] Monachi ex vna parte iactitent in sua Basilica haberi corpus Bosonis [e], & Cathedralis Ecclesia Viennensis id quoque sibi vendicet. Verùm certè non est quòd propter dissidium emersum super loco tumulati regij cadaueris, vertatur in dubium historia præsentiæ Cõrardi & Oruccardi Antistitum ad ipsîus Bosonis inaugurationem: quia regia Bosonis electio alius est ceremoniæ actus tempore & re prorsus discrepans ab eiusdẽ obitu & sepultura. Quippe siue vnus siue duo Bosones extiterint, vel vnicus tumulus: sufficit quòd in confesso habeamus præfatos Antistites interfuisse vnctionis vnîus huius nominis. Eapropter satis perstat sedis Conrardi veritas. Quinimò etiam, rationem admittendi duplex sepulchrum ex duplici Bosone, alibi prudenter expiscatus est San-Iulianus [f] post exscriptum à se publicum instrumentum Caroli Calui super donatione sua pro Trenolchiana Abbatia, expedita an. 35. regni ipsîus Caroli, atque salutis 875. quod sit dictorum basis ac fundamentum: & ad propositum habet ea expeditio hæc Regis verba: *Condonamus etiam sacratißimæ Virgini Mariæ, beatoq́; Confessori Philiberto* [g], *ob deprecationem Bosonis Comitis charißimi nostri pro eleemosina nostra ac dulcißimæ coniugis filiæ eiusdem Bosonis, Cellam Sancti Romani, &c.* En vnus Boso pater vxoris Regis. Alium insuper apud Paul. [h] Aemilium & Tillium [i] legimus Bosonem fratrem eiusdem vxoris, quam Iudithẽ nominant: qui quòd sit prioris filius, necesse est inde elicere, & quem Carolo dilectum Lugdunensis Pontifex, regiis insignibus ornauit, sacrauítque [k], vt loquitur Aemilius. Estq́; is, vt facilè creditur, cui ex dictis adstitit Conrardus

Matisco

879.

Bosones duo Reges Burgũdiæ.

a in Prioratu Mantala. San Iul. pag. 448.

b loco cit. & infrà.

c pag. 274.

d vulgò *Charlieu.*

e cum fundatione: quem Prioratũ Priuilegiis exornauit Agapetus PP. 2. ad an. 990. & in Regum protectione posuit Philipp⁹ Augustus, an. 1180. ex Chronico manuscripto Cluniacensi.

f pag. 510.

g Patrono Ecclesiæ.

h sub Caluo. fol. 56. & 57.

i an. 887.

k tunc creatus rex Burgundiæ & Arelatensis, seu Prouinciæ.

Matiſconenſis:alioqui certè vnicus Boſo centeſimum vitæ annum ferè exceſſiſſet, quod ægrè perſuadetur. Hunc Conrardum prætereunt Tituli atque Demochares : & San-Iulianus dubitando eum prætulit Bernardo mox allato:ſed obſtant expreſſi à nobis vtriuſque calculi. Cæterùm, quando prælum Opus peteret, ad manus tandem peruenit vetus autographum manuſcriptum Abbatiolæ[l] ſeu Prioratus Carilocenſis Diœceſis Matiſconẽſis: & quidem diu à nobis conquiſitum. Eidem certè loco prædia multa attribuit Boſo : quem ſecundum huius nominis extitiſſe credimus, quia teſtantur Acta[m] Boſonem tale pietatis munus contuliſſe ipſi Eccleſiæ in remedium animæ Caroli Imperatoris & ſuæ. Ibidemq; loquitur Rex Boſo. Igitur Carolus Caluus iam tunc vita functus erat, adeoq; annoſior ſuperſtite ac iuniore iſto Boſone. Sic itaque collator paſcuorum Cœnobij non cenſetur fuiſſe Boſo pater, vtroque præfato Principe vetuſtior. Etenim vix ille ampliùs poterat in terris agere ſub id tempus. Atque hæc Charta ignota fuit San-Iuliano.

Fundatio Prioratus Cariloci.

l ſic in prototypo.

m Cariloci, data Nonas Decemb. Indictione 7. an. 1. Boſonis, per Stephan. Notariũ vice Adalgarij Secretarij.

XXIV.

880. **Lambertus** Cathedræ poſſeſſionẽ ſuſcepit anno ſal. 880. ex Chronico Bugnonij: cuius eminent geſta ex Actis in Volumine Titulorum[a] exaratis tertio Idus Septembris, Indictione 11. regnante Ludouico. Eſt verò Ludouicus Balbus Calui filius, qui ſceptrum ſuum orſus eſt ab an. 879. ex plurium ſententia[b]. Sed tamen aliorum tabulæ Carolum Caluum ipsius Balbi parentem trahunt vſque ad præfatum ann. 880. at veriùs fortè inchoatum aut mediatum duntaxat. Ex *Titulis antiquis*[c] idem Lambertus Acta quædã celebrauit cum S. Gilbardo Cabilonenſi Antiſtite, controuertente iuriſdictionem ruralis Eccleſiæ S. Albini : quæ tandem à Carolo Caluo adiudicata eſt Matiſconenſi. Si ergo locum habeat prior ſententia de ingreſſu Balbi ad ſceptrum ann. 879. certè ſuus ille introitus eſt concipiendus ad anni calcem : & exitus vitæ Calui ad principium vel medium eiuſdem annuæ reuolutionis, quo ſcilicet anno, & quidem verno aut æſtiuo circiter tempore lis illa ſopita ſit. Quippe mox fecimus Conrardum extitiſſe Lamberti

Lambertus.

a fol. 30.

b Tillij.

c fol. 44.

Exactũ tempus Ludouici Balbi Regis.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

berti antecessorẽ, ipsúmq; statui opportuisse eodem anno 879. nimirum ordiente, & hybernis mensibus.

Pro exitu verò, aduertendum quoddam fragmentum alicuius Synodi, deprehensum in Archiuis Cœnobij Carilocensis, & Suffragante ibidem præfato Antistite Maticensi, hac catalogi serie: *R. Horannus Viennensis Ecclesiæ Archiepiscopus, Hicmarus Remensis Eccles. Archiepisc. Ioãnes Archiepiscopus,[d] Isaac Sanctæ Lingonẽsis Ecclesiæ Episcopus, Lambertus Matisconensis Episcopus, Vnilsiberbis Cathalaunorum Episcopus, Anselmus Lemouicensium Episcopus, Ado Mirensis Episcop. Bernarius Gratianopolitanus Episc. Aluualonus Lugdunensis Archiepisc. Segaldus Turonicæ Ecclesiæ Archidiaconus Legatus[e], Monasterij Abbas, Bernardus[f] Monasterij Abbas, Garelfus Belli-joci[g] Abbas: & nonnulli alij religiosissimi Archiepiscopi, Episcopi, Abbates, & Legati.* Exemplar autẽ à Notariis recognitum[h] testatur quòd ille sacer Patrum conuentus celebris habitus est *ab vniuersis Galliarum partibus in Pontigonum celebre Palatium Caroli Serenissimi Imperatoris.* Ibidémque recẽsetur postulatio Roberti Valentinensis Episcopi vnà cũ suo fratre germano Eduai, do, vt Concilium authoritate sua roborare dignaretur piã quam moliti erant fundationem *in pago seu territorio Matisconensi, & loco quem vocarunt Carum-locum, eo quòd fuerit minùs gratum, per manus & cooperationem venerabilis Abbatis Gausmarij suorumq; Monachorum*[i]. Quod: & effectũ est: necnon Synodus eundem Gausmarium præfecit Cariloci, vt militiam cælestis conuersationis iniret cum optimis religiosis, & numen simul venerarentur sub tutela Sanctorum Martyrum Stephani, Fortunati, & Martini Confessoris, collatis aliquot priuilegiis quibus subscripsit Aurelianus quidam Nicomensis Archiepiscopus, &c. Qua in re duntaxat conquerimur de apposito ibi tempore tanti consessus Nam eiusmodi rescriptum statuit Concilium sub anno DCCC.VI. & Imperij Caroli primo. Quòd si res ita se habeat: sanè opportuisset ordinem Lamberti Matisconensis Episcopi antecessisse præfatos Euicinum, Bernardum & Conradum Episcopos. Verùm huic fragmenti calculo renituntur *Tituli antiqui* satis tuti, qui equidem Lambertum constituunt tertio post anno, velut tribus præfatis succedentem, ex alibi prænotatis. Insuper annus octingẽtesimus sextus

d ignoti loci.

e nomẽ proprium deest in typo.

f locus deest.

g *fortè Belle-uillæ apud Belliocenses. At nõdum tũc fundata erat illa Abbatia.*

h *Extraict pris & vidimé à l'original en velin le 9. Octobre 1566. par A. Micol, & A. Gacier, Notaires Royaux.*

i de illo Prioratu alia par. 1. num. 63. & par. 3. cap. 4. sect. 4. §. 3.

Confirmatio Statutorum Abbatiolæ Cariloci.

ſextus non fuit primus Caroli Calui, ſed trigeſimus quartus ex concordi cæterorum Chronologorum aſſenſu. Itaque vera eſt ſemper hiſtoria: quicquid de ſerie & exactiore temporis ſcrupulo exiſtiment alij. Tacet omnino San-Iulianus.

XXV.

Guntardus.

a fol. 19. b.

Guntardus ſic nuncupatus in Titulis [a], ex Actis celebratis anno 2. regni fratrũ Ludouici & Carolomanni, filiorũ
882. Ludouici Balbi: hoc eſt à partu virgineo. 882. ſiue Gountardus obiter alibi [b], etiámque Gontardus vlteriùs in eodem volumine [c]: & Demochari Guitardus. Aliud nihil. Nominatur quidem Sairatus in præfatis Titulis ſeu Archiuis Matiſconenſibus, vbi breuiore Tabella antiquiorum
Additio. Præſulum nomina duntaxat recenſentur [d], ſed ambigua ſanè ac variata expreſſione numerorum ordinandæq; ſcriptura poſt Guntardum Epiſcopum. Reuera etiam id Titulorum exemplar papyraceum, exſcriptum & depromptum eſt ex prototypo in Pergameno (vt illic loquuntur:) qui typus nuncupabatur *Liber Catenatus in theſauro Eccleſiæ Matiſconenſis.* Verùm inhumani & feroces hæretici Ciuitatis inuaſores, id volumen cum aliis grauiori opinor ſcriptura elaboratũ, flammis conſumpſerunt, & Vulcano dira crudelitate deuouerunt ad annum diuinæ incarnationis ſexageſimumſeptimum ſupra ſeſquimilleſimum [e]. Exemplar tamen fidem ſatis tutam efficit in cæteris, è quo San-Iulianus egregium Chronicum mutuatus eſt circa ſequẽs decennium aut ſeriùs. De Sarrato autem alibi nihil planè: & propterea hunc in album Epiſcoporũ à capite nondum efferimus.

b fol. 24.

c fol. 76. a & 141. b.

d fol. 24. d.

e die 28. Septemb. de quo nos ſuprà aliunde. nu. 8. ad marg.

XXVI.

S. Geraldus.

S. Geraldus Confeſſor, antiquiore appellatione ex quibuſdam locis in Titulis antiquis [a], vel Giraldus ex aliis [b]: deinde Gerardus Demochari, & Girardus Paradino. De quo Antiſtite multa enarrãnda. Imprimis enixus & Geral
883. dus coitionem Synodi Prouincialis Cabilonenſis, Præſide Auſterio Lugdunenſi Archiepiſcopo, aſtantibus Leonino Archiepiſcopo Biſuntino, Aggo Narbonenſi, Ebezachare

a infrà cit. y. fol. 24. a. 56. a. b. tunc an. 897. & 12. Odonis Regis fuit Franco Epiſc. Niuernenſis, ex Actis fol. 47. 5. Id. Iul quẽ nõ habet Demochares tom. 2. c. 19. extremo.

b In Cathal. Lugd. nu. 58.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

Belicensi, Odolardo Maurianensi, Edrardo Cabilonensi, & aliis, de cuius Chronologia est quæstio. Nonnulli apud eundem Paradinum arbitratur hoc gestum esse circa annum 883. præcipiente Carolomano. Quo in Concilio Raculphus Comes Matiscēsis sub anathematis pœna coactus sit, vi lata sententia ablata Ecclesiæ Matisconensi restituere, ex historia Lugdunensi[c]. Reuera patent quædam Acta & Titulis[d] indiscreto sanè tempore digesta, at regnante Ludouico (aiunt,) quem certè videmus alium haud extitisse quàm fratrem præfati Carolomani. Etenim propter sequentis Antistitis[e] historiam; Ille Ludouicus absolutè ibidem insertus, non potuit esse Ludouicus 4. transmarinus, præfatorum Ludouici & Carlomani successor, post medios, Illustres quatuor[f] Francorum Reges. Verùm dicam: omissis priuatis aliquot Actis annorum 906. & 907. Indictione 19. ex Titulis[g] exactum tempus præfatæ Synodi Cabilonen. habetur in vllo veteri Titulorum prototypo, celebratæ an. sal. 915. Indict. 3. vbi iidem ferè recensentur Antistites[h], quos recèns narrat Paradinus. Maximè quia anno 885 nondum sedebat Lugduni Austerius: sed Aluualo eius antecessor[i] immediatus. Et istic obiter meminerimus alterius quoque Synodi Cabilonensis, quam mox in Gazophilacio Carilocensis Abbatiolæ conscriptā deprehendimus, ac olim celebrem ad annum VCCC. LXXXVII. pro renouanda cōfirmatione fundationis eiusdem Conuentus. De quo argumento fusiùs tertia parte[k]. Secundò postera sedes eiusdem S. Geraldi patet ex Actis in ipsis Titulis sub ann. 20. Regni Caroli (infit locus[l]) estq; Carolus simplex, & annus sal. 919. ex Tillio. Nec facilè hîc audiendus recentior Bugnonius[m], qui scripsit Gerardum Guntardo successisse anno 5. Imperij Othonis. Vbi dum indistinctè loquitur, profecto concipere debuit necessariò Othonem primum Henrici aucupis filium, vt deffendat positam à se Chronologiam sequentis Episcopi. Sed neque id pręstare adhuc potuit: quia ille Otho ad Imperij apicē euectus est anno duntaxat 938[n]. adeòque consequeretur S. Geraldum non nisi anno 943. ad Episcopatum peruenisse. Quo equidem sensu, & magis si consequentes reliqui Othones intelligantur, falsissimi essent omnes anteriorum

Renouatio fundationis Prioratus Cariloci.

906.

907.

915.

919.

c Paradini 2. cap. 26.
d fol. 113. 75. 76.
e Bernonia.
f Carolum Crassum Odonē Carol. Simplicem & Rodulphum.
g fol. 124. & 135.
h loco Leoninij ponitur Eiminus Vesoncionensis Elizachar Belicen. & Odelardus Maurian. ibique vocatur Synodus apud S. Marcellum in suburbio.
i par. 1. n. 56.
k cap. 4. Sect. 4. §. 3.
l fol. 18.
m pag. 28.
n ex Abb. vrsperg. pa. 202. Antonino 2. par. tit 16. ca. 3. Stemmatibus Lothar. Tom. 4. fol. 190.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

riorum Epiſcoporum actus vetuſtiori calamo expreſſi, præter quàm concurrentes calculi antiquiores ſucceſſorum Epiſcoporum, quales mox adſequuntur. Etenim conſtitit Geraldum ſediſſe ante ipſum Othonem, quin etiam ante Henricum parentem [o].

Monachiſm' Epiſcopi.

Quæ iam tertio ordine habentur dicenda, hæc ſunt. Ipſe Geraldus conſtruxit primus eum Eremum qui ſupereſt in agro [p] Breſſiano Galliæ Celticæ poſtea à Pedemontano Principe ditatum, & quidem in ſaltu ſeu loco quem nuncupant *Brou* [q], vbi reliquum dierũ ex voto tranſegit [r], ibidémque demum ſepultus eſt, ex San-Iuliano: quinimo in pauperum Xenodochio collocari voluit, ex Bugnonio. Quo ſane in ſitu Duces Sabaudi [ſ] elaboratiſſimas ſuas ſepulturas deinceps appoſuere, conſtructo vel aucto eleganti Monaſterio Eremitarum ordinis S. Auguſtini. Alij verò cenſent eum Matiſconi humatum in vico & Sacello [t] ſui quondam nominis. Atque ea eſt vulgaris fama ex veterũ traditione retenta. Ob ídque prudenter concludendum, eius poſtea corpus vel trãſlatum fuiſſe ex Eremo ſeu Monaſterio in Sacellum; vel etiam è contra (& fortè verius) ex vrbano huiuſmodi Sacello in idem rurale cœnobium. Sub qua rerum ſerie, duo rurſus aduertenda. Vnum de loco eſt, ídque eiuſmodi. Ioannes Molanus in Martyrologium Vſuardi hæc conſcripſit [u]: *In Bronio Monaſterio, natale & tranſlatio ſancti Gerardi Abbatis, qui poſt militiam temporalem Chriſti tyrocinio mancipatus, huius Monaſterij extitit fundator deuotus, &c.* Qui textus Molani cenſeretur decenter intelligendus de iſto noſtro S. Gerardo: cùm nomina perſonæ & loci valde cohæreant, dum probabili argumẽto Gerardus Matiſconenſis præfatum locum à ſe conſtructum in Monaſterium aut Abbatiam erigi curauerit [x]: & maximè quia habet eius hiſtoria ipſum è Belgis in Franciam aduentaſſe [y]. Sed forſan paulíſper obſtabit linearis annotatiuncula; quæ meminit vitæ S. Gerardi conſcriptæ ac miſſæ ad Gonterum Abbatem Bronij in patria Namurcenſi: [z] & quem inſuper appellat Surius [a] Abbatem Broníenſem tempore Giſleberti L'otharingiæ ducis atque commemorati Othonis I. Imperatoris, cúmque ex proſapia Haganonis Auſtraſiorum ducis erectum. Alterùm ve-

Obiectiones.

o is ab ann. 920.

p Sebuzianorum in Com. Cæſaris I. ca. 3.

q Aliis Broz. Bugnon. pag. 30.

r ann. 958.

ſ authore Philiberto Duce.

t diruto à Caluiniſtis ann. 1567.

u ſuper 5. nonas Octobr. Tritem. de viris Illuſ. 3. ca. 271. obiit anno 958. ex cap. 270.

x ad 4. humiliaria prope Matiſconem.

y ad Cœnob. S. Dionyſij Pariſien.

z Gallia belgica Septentrionali.

a Tom. 5. mẽſe. Octob.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

rò monendum est de nomine. Idem Molanus sub. 3. Idus Octobris dixit: In Galliis Sancti Geraldi Confessoris. Et in annotatiuncula subiecit quæ adsequuntur. *Suspicor hunc esse eum Gerardum* (ait) *cuius vitam scripsit, teste Tritemio, Sanctus Odo Abbas Cluniacensis: habet enim Cluniaci XII. lectiones.* [b] &c. quia verò Cluniacum est in Diocesi Matisconensi, verisimilius est Odonem secũdum Abbatem Cluniacensem [c] scripturam de Geraldo Episcopo suo concepisse, quam de quopiam alio: potissimùm quia Odo vixit & obiit an. 937. adeóque tanquam ferè coëtaneus facilè vitam heremiticam Pij Geraldi Maticensis typis ad posteros transmisit. Verùm certè duo rursus obesse viderentur huic allato de Odone sensu. Nam priùs Ecclesiasticum officium S. Geraldi Matisconensis per Diœcesim fit non mense Octobri, sed 4. Kalend. Iunias [d] Attamen sine peculiari eius Historia quæ ibidem legatur. Posteriùs, Cluniacenses ferunt illam Geraldum Cluniaci monachum extitisse, de quo agat ipse Odo; & cunstruxisse Monasterium Abbatiale factum in Aureliaca vrbe [e] Diœcesis Auernensis, è qua ipse fuerat oriundus nobili stirpe. Floruit autẽ eodem prorsus tẽpore, quo Geraldum Maticensem constituimus, nimirũ an. 910. & suprà. Ecclesiasticum verò eius officium in Cluniacensi ordine continet octo lectiones de propria ipsius historia, reliquis 4. communibus. Deq; eo quondam Petrus de Natalibus [f] & recèns Choppinus [g] atque Baronius. [h] At nunquid denuo opponi licebit Geraldum Matisconensem ex Cluniaco facilè assumptum in suam ipsam diœcesim propter vitæ ornamenta, vt vnum, ex duplici festo, translationis esse credatur? Nonne innumeros Galliæ præsules etiamq; Pontifices summos è Cluniacẽsi Cœnobio emersos legimus, ne dicam antea ex Lerinensi, Luxouiensi [i] aliisq; Monasteriis? Tandem hisce verisimilitudinibus fidem humanam adhibeat quisquis par est donec repugnãs assertio historica clariùs elucescat: & iterum duos SS. Geraldos in eadem simul Diœcesi coëtaneos admittere fas erit. Prætereo Gerardum Cameracens. Episcopum, tum alium Leucorum ann. 1053. & tertium Florẽtiæ 1060. omnes ex Sigiberto, ac pari seculo. Apud quem Authorem Cameracensis obiit anno 1094. qui fortassis est is de quo

suprà

b in diuinis officiis.
c ex dictis suprà nu. 18. & non primum vt vult Sigiber. an. 938.
d ex ritualibus breuiarij Matisconẽs.
e vulgò *Aurilac*, in Gall. Aquitanica.
f lib. 9. ca. 45.
g de sacra Politia lib. 1. tit. 4. §. 13. Monasterium mutatum in seculare Collegium Canonicorum, ad ann. 1476. ex tit. 3. §. 7.
h Tom. 10. Annal. ann. 912. nu. 21.
i vt hoc passim opere habetur.

Alij Monachieius appellationis & temporis.

Alij Prælati eius nominis & seculi.

ſuprà Molanus in agro Namurcenſi: velut ad eum Epiſcopatum euectus, (ſi non ad Maticenſem) poſt affinem Cœnobij Bronienſis fundationem & adminiſtrationem, poſito quod Bronium in illa tandem regione lubentiùs intelligatur conſtitutum. Interea, dum opinamur S. Geraldum Matiſconenſem non ægrè hunc eſſe qui è patria Aruernenſi Cluniacenſe Monaſterium priùs eſſet ingreſſus: nō tamen arbitretur quis eum extitiſſe ſanctum illum Geraldum, qui floruit Monachus ſub S. Hugone & Petro venerabili Abbatibus [k]: is equidē factus eſt adminiſtrator Ec- k Cluniaci.
cleſiæ Saluatoris Niuernenſis, & deinde prior Monaſterij de Altoiugo [l], in editiſſimo mōte apud Bellijocēſes, Diœ- l vulgò *de Hault-ioug.*
ceſis ſanè Matiſconenſis. At nihil præterea, quàm quod illo in loco vitæ finem religiosè peregit, vt author eſt idem Petrus libro de miraculis [m]. Seriùs autem claruit poſte- m 1. cap. 8.
rior iſte Geraldus Cluniacenſis, nimirum integro poſtea ſeculo [n], quo Petrus eſt habitus Abbas nouus. Alter verò, n ab an. 1100. ad an. 1130.
ſcilicet Geraldus Aureliacēſis, vixit ſub Bernone & Odone primo & ſecundo Abbatibus.

XXVII.

Berno. (margin)

BERNO ex Bugnonio [a] ſucceſſit S. Geraldo in Matiſcenſi Cathedra anno ſal. præcisè nongenteſimo vigeſimo ſecundo [b]: anteceſſore Eremū adeunte. De quo Præſule patent Acta in Titulis, [c] ann. 8. Rodulphi Regis ſuper donis Alberici Matiſconenſis Comitis pro Eccleſia Cathedrali: ſcilicet ann. ſal. 934. quia ex Tillio ſceptrū inijt Rodulphus ann. 927. Inſuper apparent ibidem [d] alia inſtrumēta de donatione Dogberti ſub Ludouico Rege. Eſt verò Ludouicus cognomine tranſmarinus, ac proximus Rodulphi ſucceſſor & filius, qui ex Æmilio atque ſequacibus [e] regnum poſſedit ab ann. 929. Quas chronologiæ partes dum enumeramus, obiter dicam ex præfatis Titulis antiquis; primo loco hinc manifeſtum eſſe Rodulphum Regem plus biennio regnaſſe, etſi id tempuſculum citati Authores ei ſolùm conceſſerint: deinde ipſum Ludouicum eius primogenitum breuius ſceptrū tenuiſſe, terminis ſuæ vitæ impoſitis ann. DCCCC.LV. ex omnium ſententia, qui anteriorem alioqui eiuſdem ætatem inter ſe controuertunt; vt quod de priore iniuſtè

922. (margin) 934. (margin)

Generalis hiſtorica Franc. & controuerſia, & ſolutio. (margin)

a pag. 31.
b ann. 23. Caroli ſimplicis
c fol. 18. b. & 135. b.
d fol. 141. b.
e Tillio, vſque ad ann. 955.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

detrahebatur, à posterioris duratione suffuretur ac patri restituatur. Siquidẽ non maior censetur fides tribuenda allatis authoribus, quàm priscis manuscriptis Titulorum Ecclesiæ Matisconensis. Nam cuncti in lucem editi authores sua tandem Chronica hauserunt ex similibus Archiuis ac Thesauris, quæ prototyporum scripta recondebantur integra antequam calcographia vim obtinuisset, & nonnulla hactenus talia ad nostras manus supersunt. Reuera etiam in publicam confirmationem veritatis antiquiorum *Titulorum* [f] *Matisconensium* ac nostri huius Calculi, Tabularij [g] censent Rodulphum Francos rexisse annis 12. & S. Antonius vetus quidem sed recentior, [h] apponit 13. annos in suis Chronicis, dicítque eum apud Anticiodorum obiisse anno 938. [i] ac Ludouicum filium è mari seu Anglicana insula ad Gallos remissum, Lauduni Regem inunctum per vndeuiginti quibus vixit annos. [k] Hoc vniformi sensu vndique collecto, duodecimus annus Rodulphi incidit rectissimè sub annum sal. 938. Vt igitur secundum instrumentum donationis susceptæ à Bernone Episcopo (quæ fuit largitoris Dogberti) verè dicatur facta Ludouico transmarino regnante, concludendũ eam celebratam sequente ann. 939. aut 940. vt pote quo obierit noster iste Berno, & diadema gestare cœperit Ludouicus ille transmarinus: nec vlterius in Ludouicanum tempus progrediendum, ob probabilem sequentis Antistitis calculum sub proximum annum. Hæc, quorum explanationem effugere hic minimè licuit, vix indigna notatu.

f finẽ habuerunt sub ann. 1230. infra nu. 43. cõscripti forsan an. 1240.

g vulgati.

h scripsit vsque ad ann. 1470. Genebrar. in Chronol. b. par. 2. titu. 16. cap. 2. §. 10.

i cap. 3. ante §. factus Rex Burgũdionũ. ad an. 891. ex ca. 2. §. 8. Antonini.

k loco cit. alioqui ex anteriorum sententia per an. 27.

Pro exitu: in iisdem Titulis [l] commemoratur rursum absque temporis nota, Bernoldus Episcopus Matiscensis, in accepta fundatione Manij presbyteri. Sed facilè hunc solus non repono in album distincto Præsulum ordine: quia forsan assumendus est pro prelibato Bernone, quòd vulgus disparem eam appellationem suo æuo in vsu habere potuerit: veluti quoque opinatur San-Iulianus [m].

l fol. 135. b.

m pag. 276.

Cæterùm, nescio vnde Bugnonius didiscerit Bernonem sacrum agolum arripuisse anno IXC. XXII. Nam nuper vidimus in Actis prioratus Cariloci Gerardum Bernonis antecessorem adhuc proclamatum Maticensem Antistitem anno IXC. XXVI. Ergo vel seriùs Berno sedem

iniit,

iniit, quatuor aut quinque ad minus annis, quàm credat Bugnonius. Vel certè in publicis Actis non desiit nuncupari Episcopus, honoris gratiâ, postquam eremum petiit, ac Bernoni locum cessit. Qua de re plura Sectione IV. Capitis IV.[n]

n §.3. part.1.

XXIIX.

Naymbodus

Naymbodus [a] seu Naymboldus [b] ex Actis in Titulis sedit imprimis anno 12. & 13. Ludouici [c]. Est autem Ludouicus 4. transmarinus dudum citatus [d], & annus sa-
941. lutis 941. si quis eam malit amplecti sententiam [e] qua credunt nonnulli illum Regem cœpisse frui regno an. sal. 929. iuxta priorum suprà allatorum opinionem: vel est annus
951. 951. si rem discusserimus conformen posteriori sententiæ ibidem expositæ, qua Ludouicus ipse sceptrum assumpserit anno 939 [f]. Cui rei adiungimus aliud instrumentum in iisdem Titulis [g] reconditum; & eodem Rege Ludouico exaratum, anno præcisè 952. Sub id verò tempus idem Naymbodus testis affuit [h] Testamento cuiusdam Principis nomine Sobonis: de quo potente viro habetur in Archiuis Prioratus Cariloci, quòd agnouerit se possessiones sacri eius loci iniustè detinuisse, quas narrat extitisse de bonis paternis & hæreditate Roberti quondam Valentinensis Antistitis, qui Altare Numini deuouerat in honorē B. Martyrum *Stephani, Felicis, Fortunati & Achillei*. Addit idē Sebo quòd optante Rege, & accedēte Apostolica autho-
952. ritate Cluniacense Monasterium obtinuit Prioratum D. Oddoni Abbati mancipatum. Adeóq; Princeps cupiditatibus suæ fræna rumpens (ait textus) *D. Eymardo* [i] *Cluniensis Cœnobij venerando Abbati præfatam Abbatiolam* (Cariloci) *reddidit pro animæ suæ remedio* [k]. Ista videntur gesta sub annum DCCCC. LII. Postea autem ipse Naymbodus consequutus est priuilegium ab Agapito Pont. Max. de Episcopo Matisconensi à Canonicis eligendo [l], nescitur tamen specialis vllus temporis scrupulus. Verùm iste Agapetus fuit secundus huiusce nominis, qui sedit Romæ ab ann. 947. ad 955.
954. Adeóque id euenisse potuit ann. 954. Tertiò, ex iisdem Titulis Antistites quosdam contractus habuit pro Eccle-
954. sia anno salut. exactè 958 [m]. tum alios sub Lothario Rege Francorum

a in Titul. fo. 24. a.
b fol. 4. b. de Decimis Lētiniaci & 141 a. de Prisciaco.
c fol. 5. 22. 14 Kal Iul.
d sup. nu. 26.
e loco cit. sub Drogone.
f Alia fo. 112. a. 121. b.
g fol. 124. b.
h cū Gerboino Catalaunensi Episc.
i seu Aimardo. fuit Abbas 3. ab an. 944. ad 954.
k siue data.
l fol. 34. b. 37. a. alia 92. a. 98. 107. 130. a. 136. b. 143.
m 3. Lotharij. fol. 147.

Francorum præfati Ludouici filio absque annua conno-
n fol.102.111. 115.a. 126.b. aliud 140. tatione [n]. Sed quia Lotharius iure regni potitus est ab an.
956. per annos 31. esto quòd ea Acta ferantur conscripta 960.
circiter annum 960. quinto ann. regni sui. Sic námque ve-
risimilius est, ex sequentibus: quia reliqui ipsius Regis an-
ni mox consequuntur in successore Episcopo. Interea, hinc
viderit quisquis malè Bugnonium impressisse inchoatum
o pag. 34. tempus [o] sedis eiusdem. Naymbodi anno 922. apud Nico-
laum Edoard. Etenim aduersatur sibi in Bernone, ex fir-
mioribus calculis de Titulis. Naymbodus autem Anti-
stes Maticensem ciuitatem concrematione ignis de po-
pulatam quanta potuit diligentia restaurauit, vt Tituli
p fol.48.b. loquuntur [p].

XXIX.

Teotelinus. a fol. 24. & 86.a.

Teotelinus sic describitur in Titulis [a]: at ex
Bugnonio dicitur *Thertermus*: qui
Author statuit hunc Episcopum suã
arripuisse sedem post Naymbodum anno sal. 292. Adegit 962.
b 100. librarum. Marchiones Balgiacenses ad feudum & pondus [b] Ceræ
perpetuò offerendæ Ecclesiæ ac die S. Vincentij Martyris: 967.
sub cuius tutela ac nomine sacro Cathedrale Fanum con-
secratum est. Gesta sunt ista anno 12. Regis Lotharij, & sal.
c pag. 250. & 278. 967. San-Iulianus [c]. Tametsi hodie pauci prætendant id
non hominij nomine fieri; sed perẽnis eleemosinæ quon-
dam relictæ ipsi Ecclesiæ ex Marchionis testamento: vnde
publici protestationum actus vtrinque quotãnis conscri-
buntur, donec lata sententia liti finem imponat.

XXX.

Ado.

Ado Episcopatum iniit per cleri collationem sub fi-
nem anni 967. & inchoante anno 968. Deinde
vitâ migrauit 14. Kal. Maij ann. 970. ex Chroni-
a pag. 43. b fol. 62. 63. 81. 83. 85. 86. 88 89. 95. 98. 131. 138. 140. 144. co Bugnoni [a]. Plura Titulorum Acta [b] de Adone claudun-
tur vniuersim sub Lothario absque speciali nota. Verùm
facilè deprehenditur fuisse Lotharium seu Clotariũ huius 968.
nominis quartum, eumq; proximum Ludouici transmari- 970.
ni in regno successorem. Et reuera bene congruunt ea
Acta cum Bugnonij calculo. Quippe annus cit. 968. est de-
cimus tertius præfati Lotharij, ex Tillio. Vnum superest
sedulò conspiciendum. Aliud extat publicũ instrumẽtum
in Titulis

in Titulis de Adone Matiſconenſi Antiſtite, quod dicitur exaratum regnãte Conrado Rege [c]. Simileq; habet aliud reſcriptum [d] in gratiã Naymbodi [e] pariter Epiſcopi Maticenſis tempore Gonradi Regis (ait locus) & laboramus paulò circa id Regis nomen, etiam paulò diuerſum. Non arbitretur lector hunc eſſe illum Aureliorum ac Burgundionum Regem ante annos quadringentos pium & illuſtrem [f], quem multi vocarunt Guntranum, Guntrandum & Conradum filium Regis Lotharij primi: de quo nos ſuprà [g] ſub S. Nicetio Epiſcopo Matiſſano. Nam alioqui hi duo Præſules eſſent multò altiùs ordinandi: quod tamen non patiuntur recepti Catalogi & ordines horum Antiſtitum, tum in Titulis ſeparatim [h] tum in Demochare cõgeſti. Neceſſe eſt ergo opinari alium eſſe iſtum Conradũ ſeu Gonradum hoc æuo Burgundionum fortaſſis Regem: etſi id nuſquam alibi legerimus. Sic itaque ambigua priſcorum hominum ſcripta nullis ſæpiùs temporum notis colluſtrata, hodie torquent ſtudioſorum ingenia, & tædiũ multo labore atque ſudore nobis progignunt in cõciliandis, accuratè ſupputandis & ad concordiam demum reuocandus pleriſque rebus olim geſtis, ac commendandis poſteritati ea quæ viros illuſtres attinent pro vtili Ecleſiæ defenſione. Qua de graui cura etiam conqueritur in ſuo Opere Petrus à Sancto-Iuliano.

Ancipites veterum calculi in re Chronologica.

c ſine anni nota.
d fo. 112. pro vtroque.
e ſuprà. nu. 27.
f ad an. 566
g nu. 3.
h fol. 24. a.

XXXI.

Ioannes.

Ioannes legitur Epiſcopus Maticenſis, ex Actis anni 19. regni Lotharij [a], die Dominico promulgatis Eſt verò Lotharius quartus Transmarini primogenitus, ex adiunctorum neceſſitate,
974. & perinde annus ſalutis 974. Etenim Lotharius primus [b] & tertius [c] paucioribus annis regnarunt: quàm vndeuiginti & quanuis Lotharius ſecundus [d] pluribus quàm quartus ſceptrum tenuerit [e]; tamen Ioannes Epiſcopus altiorem Catalogi ordinem conſcendere haud debuit verſus annũ circiter 600. vt neque potuit: quia, ex breuiſſimo Epiſcoporum Catalogo in Titulis [f] ac Demochare, Adonẽ proximè ſequitur. Iſte verò Ioannes eſt veriùs eadem Epiſcopalis perſona quam Bugnonius appellat Faneũ & Ianum: nec alia. Imprimis quia idem Bugnonius Faneum ſtatuit [g]

a 2. Kal. Martij, fol. 22. & 124.
b ab an. 560. ad 564.
c ab an. 663. ad 667.
d ab 588. ad 631.
e ab 956. ad 986.
f fol. 24 alia fol. 54. b. 85. & 116. a.
g pa. 43. vulgò *Fané*.

sub eodem prorsus tempore & Rege Lothario: quem dicit virum religiosum & perdoctum, eumq; electum Adonis successorem, cui Leothaldus Comes Matisconēsis confirmauit ac ratas habuit quinq; Parœcias, quas alter Leutaldus eius patruus Naymboldo contulerat. Quam profecto rem gestam seu donationem in ipsis Titulis antiquis

h fol.37. legimus celebratam [h] sub Naymbodo Antistite: deindeq;

i ibid.b. renouatam [i] sub Ioāne Episcopo, veluti apertè etiam de-

k pag.279. clarat San-Iulianns [k]. Secundò, quia sequente pagella di-

l 44. cit Bugnonius [l], quòd anno sal. 990. dum Hugo Capetus 989.

sceptrum Francorum surripuit, obiit Ianus Maticensis Episcopus XI. Kal. Iunij, nō sine lachrymis & mœrore Cleri atque populi (inquit) succedente ei Milone. At verò ex Ti-

m fol.24. tulis [m] & Demochare idem Milo est nostri Ioannis successor. Tertiò, quia conformia sunt nomina Iani & Ioannis: vnde etiam Bugnonius neminem effert Ioannem, vt facillimum sit creditu vocem pro eodem accipiendam, & Faneum pro cognomine Antistitis. Sic tandem securior fides vetustis Titulis censetur tribuenda.

APPENDIX.

a pag. 279. *SAN-IVLIANVS hîc seorsum meminit Arembersti [a], qui sanè episcopalem purpuram non gessit, verùm Præpositi duntaxat partes in Cathedrali Ecclesia tenuit, vacante solio, & regaliorum iure ad fratres Canonicos deuoluto, ex quorū præcipuis & numero iste fuit. Adeoq; tunc temporis, quod creditur sub præfato Lothario, Ecclesiastica omnia negotia eius nomine velut decreto claudebantur, eiq; quasi Præsuli plurimùm deferebatur à Clero.*

De Arēberto.

XXXII.

Milo.

a fol.134.

b fo.105.113. & 140.

MILO sedit sub Hugone Capeto Francorum [a], necnon sub Gonrado seu Conrado Burgundionū Rege [b], saltem sub vtriusque initium, ex Titulis. San-Iulianus & Nicolaus Gillius Senator quondam Parisiensis historiographus Ludouici XII. officiunt Conra-

dum

dum filium Rodulphi suprà [c] Franciæ Regis. Itaque Ca- c nu.26.
990. thedram obtinuit Milo ab ann. 990. ad an. 999. obiitq; die d ex aliis die 14.
999. 18. Ianuarij [d], ex Bugnonio [e]. e pag.46.

XXXIII.

Ledbaldus sedem adiit anno 999. & obiit 4. Nonis Februarij ann. 15. Regni Roberti, ex Bugnonio, hoc est ann. sal. *Ledbaldus.*
1000. 1011. Verùm ex Titulis antiquis [a] cœpit sub Hugone Ro- a fol.140.
1011. berti parente, scilicet ad minus ann. 996. vltimo Hugonis:
1021. & vixit vsque ad annum 25. præfati Roberti, ex Actis 8.
Martij [b], idest ad ann. salutis distinctè 1021. Posteriore b fol.21.
quidem loco citato, qui anterior est Voluminis Ecclesiæ
Maticẽsis, pro huius Antistis nomine scribitur Ledbaldus: c fol. 78. & 90.
sed priore & aliis [c] Letbaldus: deinde vlterius ibidẽ Leut- d 164. b. & 165.a.
baldus [d]: tandémq; apud Bugnonium Lothaldus [e]. e pag.46.

XXXIV.

Gauslenus describitur proximus Ledbaldi successor, ex Titulorũ actis [a]: Bugnonius censet eum sedem inchoasse *Gauslenus.* a fol.78.a.
ipso die & anno quo spiritũ emisit Ledbaldus. Textũ, non
1022. locum, allegat San-Iulianus. Sedit Roberto Rege, ex iisdẽ
1024. actis vniuersim conscriptis, saltẽ ab anno sal. circiter 1022.
& 1024. Mirãdum verò quòd Gauslenus in Actis aliis [b] ad b fol.1.
calcem collocatur *tempore Ludouici Regis*, quando pro Abbatia S. Laurentij prope Pontem Matisconensem resedit *in proprio Consistorio in Basilica S. Vincentij* (infit locus) ad postulationem subaudiendam Rodulphi Marchionis Balgiacensis. Etenim nullus Ludouicus circa id tempus Franciæ Rex est appellatus. Quippe proximus anterior eius nominis in Galliis, visus est Ludouicus quintus anno vnico princeps summus postremísque Regum Caroloningianę familiæ: qui decennio ante Robertum Regem Ledbaldo mox antea intermedio Maticẽsi Antistite coëtaneum: Franciam rexit. Deinde alius proximè sequẽs Ludouicus, nullus sese offert quàm Crassus sceptro donatus annis nonaginta post Roberti occasum. Quodnam ergo capiendũ consilium pro historica hac cedanda controuersia? Lubricus, opinor, ad deliberandum locus, Dicerem certè, Bosonem secundum qui Burgundionum susceptus fuerat Rex

Dilutio Fracia cõtrouersia.

temporibus Carolomanni, Caroli Crassi, & Odonis Regũ Franciæ, quiq; filium nactus est nomine Ludouicum, eundem filium fuisse Burgundiæ pariter Regem ex paterno iure. Quo de nos suprà, & pauca alio fine San-Iulianus libro cit. *De origine* [d] *Burgundionum* inter plures adeoq; idem Ludouicus Burgundus potuit adhuc in vita & Regno suo esse superstes, tempore Rodulphi Franci & Gausleni Matisconẽsis Episcopi. Tituli autem istius sacri Chronici Maticensis soliti sunt sua metire tempora nonnunquam ad Regum Franciæ, aliquãdo & sepenumero ad Regum suæ Burgundiæ circinum atque ætatem, quia Matiscon est Burgundianæ semper ditionis. Eoq; pacto cessabit motus erroris & contradictionum aut prauæ ordinationis Episcopalis, simúlque ingens ille pauor qui iam nostros omnes artus occupare videbatur. Eiusdem Gausleni rogatu, Brochardus, siue Bocardus Demochari, Lugdunensis Archipræsul, in vrbe Ansa Ecclesiasticæ suæ ditionis Lugdunensium & Bellijocẽsium limite, apud vetustissimum Anthonini Imperatoris itinerarium dicta Asa Pauli, Conciliũ Prouinciale coëgit [e], eò conuenientibus Burchardo Archiepisc. Viennensi, Amirone Tarentasiatensi, Heluimo [f] Episcopo Heduensi, Gausleno Matisc. Goffredo Cabillonen. Hugone Altissiod. Guidone Valentiniensi, Humberto Gratianopolit. Vrardo Maurianẽsi, & duobus aliis: quo in cœtu audita Gausleni quærimonia aduersus Odilonẽ [g] Cluniac. Abbatem iura subtrahentem & consortem Burchardum [h] Viennẽsis ille Burchardus tandem mulctatus, postquam suas Gausleno prætexuit excusationes, in pœnam reliquo vitæ cursu transmisit oleum ad sacrum chrisma Matisconensis Dioceseos conficiendum. Gesta sunt an. 1025. ex Titulis antiq. fol. 178. 6. Alia fol. 196. Bugnonius pagina 47. hunc Episcop. vocat Gaustenum, & opinatur eum decessisse anno 2. Henrici 1. filij Regis, incarnationis verò ann. 1932 [i]. at citiùs, ad an. 1030. propter sequentia.

Cõciliũ prouinciale Ansanum.

1025.
1030.

c nu. 23. sub Conrardo.
d pag. 308. & 513.
e In Catalog. Lugd. nu. 68.
f Demochari Heliminus.
g presentẽ in Synodo.
h quia Burchardus cõtulit ordines Monachis Cluniacẽs. in Abbatia seu Diœcesi citra veniã Episcopi Matisconensis.
i pag. 49.

XXXV.

Vvalterius sic dictus ex quibusdam Actis Titulorum, [a] seu Gualterius ex aliis, [b] Gausleno successit, ibidem. [c] Sedit Henrico Francorum Rege, ex plerísque illis instrumentis

Vvalterius.
a fol. 52. & 153.
b fol. 17.
c fol. 179. b.

tis [d] ad VI. Nonas Martij, anno eius. Primo éstque Henri- d fol. 147. & 150.a.
1031. cus I. & annus Incarnationis 1031. Fallitur ergo Bugnonius in calculo obitus Gausleni: quia Tituli antiqui maiorem attulisse fidem creduntur. Eidem Vualterio dona * * equum & vas argẽteũ. contulit Odo Abbas Cluniacensis [e] in satisfactionẽ motæ e pa.282. Sã-Iulian. ab Episcopo querellæ, ex eo quod Episcopus Anniciciẽsis Altare in Abbatia consecrarat citra eius veniam & Episcopalem reuerentiã in Diœcesi conseruandam. Motam verò litem super decimis cum Vuichardo seu Guichardo Belli-iocensi Dynasta piè repressit idem Vualterius: veluti saltem liquet eo in loco [f] & apud San-Iulianum. [g] Qui f fol. 163. g cit. Vuichardus vnà cum Ricoairia illustrissima eius vxore donaria velut perennæ recordationis symbola S. Vincentio in Ecclesia Cathedrali deuouerunt, apud Bugnonium: [h] h pag. 50. ex cuius sententia sedem duntaxat nactus est Vualterius præcisè anno 1032. verùm maturiùs paulò sedit ex allatis Titulis. Interea mirandum ferè, quomodo San-Iulianus dicat [i] hunc Vualterium habuisse negotiũ cum Guichar- i loco cit. do Belli-jocensi principe. Nam ex aliorum Chronicis [k] k Claudij Paradini in Affinitatib. & stẽmatib. Lotharingiæ. Guichardus I. Belli-jocensis cœpit florere nomine Comitis Belli-joci ab anno duntaxat 1066. & Drogo sequens Episcopus Matisconensis sedit ab ann. 1064. Quo tempore Belli-joci claruit Hugo Guichardi Pater, & Humberti primi filius. Vt verò concordes sint scripturæ; fortassis non abs re dicendum esset Guichardum tunc velut maiorem natu de lite transegisse nomine Patris, vel potestate accepta à patre, seu dotem & ius paternum iam tum obtinuisse in præfatas decimas. Tandem Vuichardus senio con-
1062. fectus, Monasterium Cluniacense ingressus est, vbi 4. Kalend. Augusti animam Deo exhalauit [l], ex San-Iuliano: & l cit. sine annuæ reuolutionis perscrutatione. Quæ tamẽ mors aut Cathedræ renunciatio ex consequentibus apud Bugnonium [m] facilè videtur contigisse ad annum 1062. m pag. 53.

XXXVI.

Drogo.

DROGO mox Gualterio suffectus est, ex Titulis, [a] sine tẽporis scrupulo. At Bugnonius sentit [b] eum Sede donatum anno sal. 1063. qui narrat * sub eo Monasterium S. Rigaldi primò fundatum ab Eustorgio S. Austrumonij in Aruernia Abbate. Ex

a fol. 180. b pag. cit. * pag. 54.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

San-Iuliano autem idem Eustorgius fuerat Abbas S. Rigaldi ad annum 1071. quo præcisè anno Alexander Pont. Max. huius nominis secũdus ex priuilegio posuit quidem bona Monasterij S. Rigaldi sub S. Romanæ Ecclesiæ tutela, & quòd Religiosi Abbatẽ eligere valeant: at decreuit vt electus ab Episcopo Maticensi confirmaretur, ex prototypo in Titulis,[c] & rescribente San-Iuliano.[d] *Hinc habet Titulorum prototypus* consequenter hæc verba: *Anno millesimo LXXII. Incarnationis Domini nostri Iesu Christi cum authoritate & priuilegio Alexandri venerabilis Papæ Sanctæ Rom. Ecclesiæ, ex præcepto quoque Domini Drogonis Matiscensis Episcopi, qui iam obierat in Christo, & cum adiutorio Canonicorum ipsius Ecclesiæ, atque cum magna opitulatione Domini Aganonis*[e] *Eduensis Præsulis, nos humilis Grex Monachorum in Monasterio S. Rigaldi vocitato &c. eligimus nobis vnum de Prioribus Fratribus nostris Abbatem nomine Hugonem, à puero sub regula B. Benedicti enutritum doctrina institutum &c. Itaque, quoniam Matisconensi Ecclesiæ, in cuius Episcopatu degimus, deest Episcopus, cuique nos subiici canonicè profitemur, cum assensu canonicorum eiusdem, D. Archiepiscopo S. Lugdunensis Ecclesiæ Vmberto hunc offerimus in Abbatem consecrandum &c.* præsentibus Armanno Viennensi Archiepiscopo, & Guichardo Athenatensi Abbati. Ex quo textu patet Drogonem paulò ante benedictionem Abbatis è vita migrasse. Is autem spiritũ emisit III. Nonas Martij Aureliis, sepultus in Ecclesia S. Agnani, ibidem. Ergo præfata Abbatis consecratio celebrata est sequenti æstate eiusdem anni, successore nondum delecto. Hìc verò est obiter aduertendum quòd eodem anno obitus Drogonis Cluniacenses Cœnobitæ palam renouarunt sua priuilegia exemptionis iurisdictionis ab Episcopo Maticẽsi, prælibato assidente episcopo,[f] ac præside, Petro Cardinali Hostiensi[g] in Concilio prouinciali Cabilonensi.

Right margin: 1063. 1071. 1072. *Fũdatio Abbatiæ S. Rigaldi.* *Priuigium Cluniacense.*

Left margin notes: c fol. 2. & 5. Indict. 9. 16. Cal. April. & 10. sui Põtifi. Romæ apud Later. d pag. 283. e 48. Episc. Democh. f ergo sub mẽse Ianuar. & Febru. g ex San-Iuliano, cit. post Titulos fol. 180.

XXXVII.

Landricus.

LANDRICUS patet quidem ex Actis[a] diei 14. Kalend. Iunij in Titulis antiquis anno subobscurè octauo Philippi Regis Francorum.[b] Qui calculus ex Paul. Aemilio & Tillio incidit in annum diuinæ incarnationis 1068. estq; Philippus huius nominis primus Henrici primi maior natu. Verùm

a cum Guidone Comite Matisc. b deprauatur scriptura fol. 6. 7. & 152.

rũm eiuſmodi ſupputationi aduerſatur paulò alia præfa-
ta [c] de obitu Drogonis & vltimis eius Actis pro Abbatia c nu. 36.
1076. S. Rigaldi in eodem Volumine Titulorũ latentib. ac tar-
1078. diorib. ex dictis. Propterea forſan liber manuſcriptus hîc
voluit ſeu debuit exſcribere annum 1078. ſeu annum 18.
prælibati Regis Philippi. Nam ſequentes calculi Landrici
ſeriùs morte Drogonis conſcripti non patiuntur ipſum
Drogonem medium duobus Landricis hactenus inaudi-
tis extitiſſe. Quippe pro ſecundo Landrici & probationis
ſuæ ſedis loco, extant Acta in ipſis Titulis, [d] quibus mo- d fol. 184. b.
nachi Sancti Rigaldi è grege ſuo Abbatem ſibi elegerunt
ex præcepto Landrici Epiſcopi & de aſſenſu Canonico-
1087. rum Cathedralis Eccleſiæ Matiſconenſis, quem Religioſi
obtulere eidem Præſuli cõſecrandum, in cuius Epiſcopa-
tu ſe degere & cui canonicè ſubijci profeſſi ſunt denuo:
datis [e] anno ſal. 1087. Tertiò manifeſtum eſt aliud inſtru- e in Actis no-
mentum quo idem Landricus adhibitis ſecum Hugone men Abbatis
Lugdunenſi Metropolitano & ſanctæ Romanæ Eccleſiæ omiſſum eſt, & ſpatiũ re-
Legato ex præcepto Gregorij Pont. max. adſiſtentibus lictũ vacuũ.
quoque Aganone Eduenſium & Vualterio Cabilonen-
ſium Epiſcopis ac Suffraganeis, concordes effecit ad par-
tes æquales Canonicos ſeculares S. Vincentij & Regula-
res [f] S. Petri Matiſconenſis, ratione ſepulturæ. [g] fuitq; Gre- f Ordinis S.
gorius 7. & annus ſal. 1087. qui ſuprà, vel circiter, hoc eſt Auguſt.
vltimus ſuæ Sedis. [h] Tandem in ijſdem Titulis [i] legitur g fol. 185. b. h Sedit ab
Bulla Papalis in Landrici gratiam confecta, & cuius ſecu- an. 1013.
lum hiſce clauditur verbis: *Datum Cluniaci per manum Iohan-* i fol. 176.
nis Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Diaconi Cardinalis XV. Kal. Nouem-
1096. *bris, Indictione* III. Anno Dominicæ Incarnat. 1096. Pontifi-
catus autem *Domini Vrbani ſecundi Papæ octauo.* Qui fuit
proximus ſucceſſor præfati Gregorij, poſt Victorem 3.
Miſſas hîc facimus alias eiuſdem Gregorij Bullas initio
Titulorũ expreſſas. Quippe harum ex profeſſo memini-
mus parte III. cap. IV. [k] pro Cluniacenſium exemptionis k Sect. 5. §. 2.
contentione ſub hoc rurſum Epiſcopo mota, & tandem
ſopita: at nullo temporis ſcrupulo inſigniuntur. En de
prompta ex Titulis.

Extra eoſdem Titulos legitur vetuſtior ſedes ac hiſto-
ria de noſtro Landrico Maticenſi, mutuata ex Lugdunẽſi
hiſtoria

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

historia. Etenim Landricus anno sal. 1076. vnà cum Hugone Diensi Episcopo [l] & Gebuino Lugdunensi Archipræsule cõsecrarunt Ecclesiam Collegiatam Bellijoci B. Virgini Deiparæ sacram, eo conducti precibus pij Berardi & Humberti primi eius filij, Principum Bellijocensium ac fundatorum. Et author Renatus Choppinus [m] fundationis Dynastæ Clausulam insinuat cum priuilegiis ab Alexandro 2. Pont. Max. eidem Ecclesiæ paulò antè sub antecessore Episcopo Drogone cõcessis. Atque postmodum præfatus Hugo Legatus de mandato Papæ renata ferè dissidia inter eundem Maticensem Episcopum & Cluniacensem Abbatem in Diœcesi situm, super Antistitis in Abbatiam iurisdictione, consopita esse voluit [n], habita ratione ad quædam Pontificia priuilegiorum seu exemptionis Diplomata. Quo tempore ipse Landricus Monasterium seu Prioratum S. Petri Matisconensis tunc ignibus euersum sollicitè restaurari curauit, ex Bugnonio [o].

Fundatio Ecclesiæ Bellijoci.

Priuilegium Cluniacense.

l Qui fuit postea Lugdunensis Archiepiscopus vt suprà, successor Gebuini.

m lib. 3. Tit. 1. §. 15. sacr. polit.

n Extãt etiã Acta in Titulis. ex percepto Gregorij 7. fo. 7. 8. & 9.

o pag. 58.

Pro exitu, mirãdum quomodo Guillelmus Paradinus [p] statuat Beraldum & Humbertum Belli-jocenses sub annum 1076. cùm Claudius Paradinus eius frater alibi subscripserit [q] Beraldum anno 1032. Humbertum ann. 1053. & Hugonem eius filium anno 1060. dũtaxat, post obitum parentum: quem Claudium sequutus est Franciscus *de Rosieres* in Stematibus Lotharingiæ. Esto forsan sub iudice lis.

p In Lugdun. historia lib. 2. cap. 33.

q In affinitatib. familiarũ Franciæ, ad calcem scripsit an. 1561. & Guilel. an. 1572.

Interea, ex Titulis: *Abbas Sancti Benedicti Floriacensis congregationem Sancti Vincentij Martyris cælesti consortio frui* expetiuit: hoc est pium fœdus percussit cum Landrico & Clero Cathedralis Ecclesiæ Matisconensis, hisce verbis: *Omnes nos in Christo fratres esse. &c. conamur. Quapropter ab Episcopo & ab his qui cum illo aderant, petiuimus, vt fraternitatem suam nobis annuerent, quam illis ita concessimus, scilicet faciẽtes participes omnium eleemosinarum, orationumq; &c.* Vetustissima autẽ & percelebris semper fuit illa Floriacensis [r] Abbatia, in Diœcesi Aurelianensi.

r vulgò *S. Florent pres Saumur.*

XXXVIII.

Berardus ingressus est Pontificatũ Matisconensem anno 1096. moriente tum Landrico x. Kalend. Septembris: & purpuram gessit annis 16. obiitq; 13. Kal. Augusti ann. 1120. ac 11. Ludouici

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

douici Crassi Regis, ex Bugnonio [a]: sed veriùs pridie, ex Berardus.
1097. parte 1. finali additione 4.§.27. Esto autem, in præsenti Ca- a pag. 60. &
1120. talogo & serie eius sedem inchoëmus ab ann. 1097. Is verò 64.
pium iter confecit Hierosolymam cum Godofredo Buillonio in terra sancta Rege creato, & socio Gerardo Comite Matisconensi, ex San-Iuliano [b]. multotiésq; exprimitur in Titulis ant. [c] attamen sine data, vt loquuntur. Saltem illic effertur [d] Landrici successor. Et ex aliis vita cessit xv. Kal. Septembris ann. præfati. Alia infrà [e].

b pag. 285. & 286.
c fo. 173. 174. 175. 191. 192. 193.
d fol. 2.
e nu. 42.

XXXIX.

Iotceranus sic conscribitur in Titulis passim: atque floruit sub præfato Ludouico Crasso & Ludouico Iuniore eius primogenito ac Rege, ab anno 1121. ad ann. 1143. veluti perfacilè colligitur ex circuniectis chronicis sociorum
1121. Antistitum Matisconensium antè & retrò. Pauca alibi [a]: & Iotceranus.
1143. apud Bugnonium vocatur Iosserandus [b], cæteris Iocera-nus [c] ac Iocerãnus [d]. Obiter autẽ dicẽdũ, quòd D. Bernardus in suis Epistolis dũ verba miscet de nõnullis Episcopis, conquestus est de Matisconẽsibus, Lingonẽsib. & Lugdunensibus. Arbitramur autem gestũ esse circa annos 1131. aut 1135. sedente Matisconi Iocerano atque Lugduni Petro. Qua de re suprà [e]. Successit obeunti Berardo, ac migrauit xvi. Cal. Octobris an. præfato 1143. ex Bugnonio [f].

a in Titul. fo. 208. & 209.
b pag. 64.
c in Titul. fo. 24.
d San-Iul.
e in Catalogo Lugd. nu. 72.
f pag. 65.

XL.

Pontius anteà fuit Canonicus Præcentor Metropoleos Ecclesiæ Lugdunensis: de quo Parte 1. in quartis additionibus post numerum CXII. articulo XXII. Inde verò iniit Episcopatum
1144. anno 1144. Saltem antiquiora de eo instrumẽta deprompta sunt ex Titulis & Actis datis anno ab Incarnatione Domini M.C.XLIIII. (infit locus [a]) Indictione VII. XVII. Pontius.
Kal. Iulij. Fuitq; annus 7. Ludouici Iunioris. Qua certè annua reuolutione, nobilis Godofridus Albepinus, Stephanus Belli-jocensis Decanus, Hugo Cantor, & nonnulli alij eidem Episcopo in commodum Cathedralis Ecclesiæ iura decimarum S. Amoris in Comitatu Burgundiæ deuouerunt [b]. Idem Pontius aduersantem reduxit ad pœnitentiam Raynaldum Marchionem Balgiacensem pro ceræ

a fol. 213.
b fol. 214.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

solutione dudum commemorata [c], & mox renouata sub annum 1151. & 1152 [d]. hoc est anno 14. Regis Ludouici. 1151.
Cætera eius Acta patent in Titulis anno 1158. Eaq; tem- 1158.
pestate consecrationis titulo insigniuit Ecclesiam Beatæ Mariæ Virginis Abbatiæ Canonicorũ Regularium S. Augustini Belleuillæ [e], quæ antiquis Lunna vocitabatur, teste Iosia Symlero Germano [*], qualia annotamus in tripertito nostro Opere de *Orbis Catoptrici principijs, &c.* [f] Eò Præsul accessit votis ac precibus Humberti 2. Belli-jocensium Dynastæ, fundatoris locupletissimi: cùm sita sit Lunna in Belli-jocẽsi suo dominatu: de quibus nos alibi, [g] & rursum San Iulianus [h]. Missa facimus ea quæ Bugnonius [i] de tardiore istius Pontij obitu dixisse visus est an. 1183. in suo Matisconensi Chronico. Esto autem decesserit ad annũ 1170. 1170.
aut sequentem. Sic enim verisimiliùs est, propter adsequentia.

c nu. 29. huius part.
d fol. 216. & 217. in Titulis ac Sã-Iul. pag. 286.
e an. 1158. Parad. in Lugd. hist. extra lib. 3. pag. 406. & 407.
* In itinerariũ Antonini.
f lib. 1. propo sit. 20.
g in Catal. Lugd. nu. 76.
h pag. 286.
i pag. 69.

XLI.

Stephanus is est, quem Rex Ludouicus Iunior iter Matisconem faciens, cum singulari beneuolentia terq; quaterq; sua iuuit authoritate aduersus iurium suorum detentores ann. 1172. ex San-Iuliano [a]. Qui calculus alium prætmaturum infirmat de Bugnonij opinione circa tardiorem antecessoris obitũ. Hic Stephanus adstitit Guichardo Lugdunensi Archiflamini in dedicatione Abbatiæ Belleuillæ anno 1179. ex alibi allegatis [b]. Sedit verò ad minimũ vsque 1179.
sub annum 1182. mense Martio: quo tempore litibus de 1182.
Ecclesiasticis possessionibus retinendis finem imposuit, ex Titulis antiquis [c].

Stephanus. 1172.

a pag. 286.
b in Lugd. Catalogo nu. 78. ex Parad.
c fol. 174. a.

XLII.

Reynaldus *de Vergeio* anteà Cantor Ecclesiæ Cathedralis, cõfestim Stephanum sequutus est sub hac voce, ex certis Titulorum [a] Actis: attamen ex aliis locis ibidem [b] & Demochari dicitur Renandus, tum San-Iuliano Reginaldus: vbique passim sine temporis perscrutatione. Quædã eorundem Titulorum instrumenta [c], dum de ipso sermonem instituunt, referuntur quidem *per manum Domini Richardi Apostolicæ Sedis Legati & Horigandi* [d] *Eduensis Episcopi,*

Reynaldus.

a fol. 174. & 194. b.
b fol. 24. a.
c fol. 195. a.
d omittitur à Demochare, 2. cap. 28. nisi sit is quẽ dicit Merigaldum 50. Ep.

Anno

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

Anno ab Incarnat. M.C.XI. Indictione IIII. Epacta VIII. Verùm eiuſmodi nota & charta eſt de iuſtiſſimo tempore, ac ætate Berardi Epiſcopi Matiſconenſis, qui illic quoque conſequenter & proximè adnominatur, quíq; paulò antè in præſenti Catalogo à nobis recenſetur [c]. Cætera autem Acta ſeculum Reynaldi omittunt planè. Attamen, quia hæc ipsîus ſeries habetur in *Titulis antiquis* ab initio [f], vt medius iaceat inter Stephanum ac Pontium II. propterea ritè inferendum cenſemus eum ſediſſe ab anno circi-
1190. ter 1190.

[c] nu. 38.

[f] fol. 24. a.

Hinc decentiùs hoc loco occurrit aduertendum, quòd Cæleſtinus Pont. Maximus impertitus eſt Epiſcopis Matiſconenſibus Priuilegium eligendi Archidiaconos ſuæ Cathedralis Eccleſiæ, & ius inueſtituræ Canonicorum nouiſſimè à Capitulo electorum: veluti vniuerſim loquuntur Concordata Trāſactionis, quam recèns legimus. Eam autem Bullam veriùs conceſſit Cæleſtinus 3. per legationem Melchioris Cardinalis [g], de cuius miſſione ediſſerit ipſa Tranſactio: quod equidem geſtum eſt, ſedente Matiſconi præfato Reynaldo. Imprimis certè quia Cæleſtini Pōtifices II. IV. & V. ne anno quidem D. Petri Cathedram tenuêre. At hoc Diploma latum eſt Idibus Maij, Pontificatus Cæleſtini anno 6. qui annus incidit in annum ſal. præ-
1196. ciſè 1196. Secundò propter rationes alias conuenientiùs allatas infrà ſub Pontio II. Et hæc ſubticet San-Iulianus, qui vix Tranſactionem legerit. Sic itaque ſupponendus hoc loco eſt Cæleſtinus 3. cuius ſedes exorditur an. 1190. ex S. Antonino [h], vel ſequente, ex Genebrardo [i].

Priuilegia Eccleſiæ Matiſcon.

[g] Tituli Sāctorum Ioānis & Pauli Apoſtolorū, presbyteri Card. non recenſetur ab Onuphrio.

[h] In Chronicis, par. 2. tit. 17. ca. 2. §. 13. extremo.

[i] in Chronol. lib. 4.

Iſte Reynaldus primus eſt imò ſolus Epiſcoporum Matiſconenſium, quorum cognomina ſcripto perhibeantur in præfatis *Titulis Antiquis* Eccleſiæ Matiſconenſis: fortaſſis quia ſic ſua manu obſignare ſolitus fuerat. Siquidem anteà Præſules non niſi proprium nomen cum dignitatis expreſſione chartulis annotabāt. Qui ſanè mos prudenter ab exordio Eccleſiarum introductus eſt: quinuerò iure quodam innatus: ſcilicet vt aduerterent Antiſtites, quòd ad Pōtificiam Cathedram euecti, paternam domum obliuioni tradere debuerunt, ac debeant toti diuino eis concredito muneri incumbentes.

Notandum.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

Ex conscriptis sequitur, Reynaldum sedisse sub diutino Philippi Augusti sceptro [k]: finiitq; VII. Idus Septembris: at quoto anno, nescitur [l]. Sequens tamen historia docere videtur ex nata illatione, quòd obierit ad annum 1204. nec citiùs: quin fortè seriùs. 1204.

k ab an. 1137. ad 1223.
l fol. 24.

XLIII.

Pontius II.

de quo aliud nihil quàm repetitum nomen habetur in *Titulis Antiquis*. Nam quæ Acta sparsim de tali nomine in eodem Volumine tradita sunt, ea de Pontio 1. duntaxat veniunt concipienda, veluti docet temporum series & Chronici veritas. Verùm, recognitore San-Iuliano [a], iste vbicunque designatur Reynaldi successor, Episcopali dignitate inauguratus est sub præfato Philippo Augusto Rege, sedémque possedit annis 20. ex Bugnonio, vel certè ex eod. San-Iuliano annis vigintiduobus, pertrãsito triennio regni Ludouici filij eiusdem Augusti: cùm noster Pontius obierit regnante D. Ludouico præfati Ludouici primogenito, & quidem 16. Kal. Nouembris. Diuus autem Ludouicus regnum adorsus est anno 1226. ad quam saltẽ aut sequentem etiam annum reuolutionem peruenit iste Pontius, & forsan vlteriùs. Quo sensu cœpit eius sedes anno 1205. vitámq; posuit sub annum 1227. 1205. 1227.

Pontius II.
a pag. 288.

Huius Chronologiæ veritas hinc facilè petitur, quòd ex prelibata Trãsactione Philippus ille Augustus ad ipsum Pontium summè dilectum authẽticas direxit literas concessionis iuris Regaliorum Ecclesiæ Matisconensis, pro se & cunctis successoribus Episcopis. Quæ iura voluit Princeps reponi in manibus Decani & Capituli ad opus futuri Antistitis reseruanda: sub data anni 1209 [b].

Regalia Ecclesiæ Matisconensis.

b & 28. sui regni, seu 30. ex aliis.

Sedente eodem quoque Pontio, Honorius Pont. Max. confirmauit Priuilegium Episcoporum Matiscensium à Cœlestino 3. prima vice distributum, supráq; sub Reynaldo commemoratum, atque in Matisconensis Ecclesiæ Archiuis reconditũ: sigillo Diplomatis impresso Idibus Martij, anno ipsius Honorij secundo. Etenim facilior cõiectura est, hunc fuisse Honorium 3. [c] atque annũ salutis 1217. quia Cœlestinus tertius [d] paulò ante præfatum Honoriũ 3. sedit, medio vno Innocẽtio 3. Et fidem humanã excedit

c qui sedit ab ann. 1216. ad 1227.
d de quo suprà num. 42.

arbitrari

arbitrari S. Cœlestinum primum Priuilegij largitorem extitisse, quia etsi per nouennium sederit, altiùs tamen ab an. sal. 423. Quo adhuc tempore ne quidem Sedes Pontificis Matisconensis legitur erecta, ex dictis sub Sanctis *Nicetio*[e] & *Iusto* Episcopis Matisconensibus: vt neque vix dum tūc Cardinales Ecclesiæ Romanæ in vsu esse cœperant. Sub præfato Pontio II. qui Episcopale Castrum Virizeti mœniis ac turribus pro Ecclesiæ tutamine communiuit[f], Terminos Chronico suo Matisconensi imposuit Philibertus Bugnonius.

Bugnonius.

e nu. 3. & 5.

f ex San-Iuliano. pag. cit.

XLIV

Aymo.

Aymo vltimus est ac XXXIII. Episcopus Matisconensis, ex recensitis & vnà collectis in Titulis antiquis Ecclesiæ Matisconensis[a]: at solo nomine. Propterea nos accuratiùs sacrum hoc negotium adhibita Chronologia mox vænari enitimur, eūdē efficiendo Antistitem quartū supra quadragesimum. Itaque idem Aymo bis carceres Comitis Viennensis & Ioannis Comitis Matisconensis patientissimè sustulit, Capitulo Ecclesiæ Bisuntinensis pœnam procurante propter vectigalia Araris seu Pontis Matiscon̄esis. Quæ tandem iura Aymoni & successorib⁹ Episcopis perpetuò acquisita sunt fœlici successu, qualia hodie persoluuntur. Ipse verò eundem Ioannem cognomine Deozrenna[b] necnon Guydonem Caprarium[c] eius militem excomunicationis sententia percussit, eò quod Lolutreum Castrū Episcopalis tunc ditionis surripuisset. Guydo tamen Balliuus Matisconensis, & facti innocens absolutionem ab Aymone consequutus est. Patet Episcopale Rescriptum vndecimo Calendas
1230. Martij, anno sal. 1231. Quale nos primi vidimus in originali & manuscriptis Bugnonio, ac San-Iuliano ignotis: vnà cum sigillo Antistitis in cera oualina, quæ Aymonis imaginem ac nomen in circum describit & continet. Rursus anno 1237. Bernardus Dominus Balgiaci sacramentum fidelitatis præstitit eidem Haymoni ad causam Castri San
1237. cti Triuerij, pro se & suis successoribus. Scripsitq; quòd si quis successorū id renuat adimplere, cogi possit (erga Matisconenses Episcopos) à Reuerendiss. Lugduni Archiepiscopo, cuius iurisdictioni se lubens submittit hac in parte.

Iuramentū.

a fol. 24.

b Profectus in terrā sanctā cum Guidone, creatus est Rex Hierosolymitan. ex Chronicis Burgund. Parad. Tūc Comitatum vendidit D. Ludouico, non verò Guilielm⁹ eius pater & Comes, aduersus Bugnonium.

c vulgò de *Cheuriers*, qui Petrū & inde Bartholomeū genuit, pincernā (*Eschanson*) Philippi Pulchri Regis, & vsque ad Gabrielem nunc degentē numerantur x. patres Domini S. Mauritij in agro Matiscon̄esi. Legimus Regia antiquitatis diplomata.

* in Aula Episcopali, m. Octobri.

Datum in festo S. Leodegarij.* Qua de re legimus manuscriptũ. Idẽ verò Præsul Maticẽsis, postquàm claustrũ Ecclesiæ, ac domos Episcopales muris cingi curauit, decessit è viuis VI. Idus Octobris sub D. Ludouico Rege [d]. Adeóq; exactum eius tempus videtur attribuendũ ab anno 1230. ad 1240. aut circiter. Et appositè quidem: tum propter sequẽtis Antistitis historiam: tum quia D. Ludouicus superuixit triginta adhuc annis [e]. 1240.

d San-Iulianus. pag. 289.

e vsque ad 1270. regnauit.

Hîc finem habet Catalogus Episcoporum Maticẽsium à nobis exceptus è breuissimis Titulis seu Chartulariis Ecclesiæ [f]. Sequuntur reliqui Antistites San-Iuliani & nostrâ diligẽtiâ ex superstite Martyrologio & aliũde emẽdicati. *Tituli.*

f loco cit.

XLV.

Seguinus.

a vulgò *de la maison de Lugny en Masconnois.*

Seguinus ex nobili familia in Diœcesi oriundus [a], primùm Ecclesiæ Cathedralis Decanus, Aymonum sequutus est, vt habet San-Iulianus. Interfuit œcumenico Cõcilio Lugdunensi, Præside Innocentio 4. Pont. Max. anno sal. 1246. Rege D. Ludouico. De qua Synodo mos in Catalogo Lugdunensi sub Philippo Archipræsule [b]. Obiitq; Seguinus 14. Calend. Iunij: an. 1262. 1246. 1262. 1264.

b nu. 84.

XLVI.

Ioannes II.

a vulgò *de Damas de Lugny.*

Ioannes II. cognomine Dalmacij [a], ex præfato nobili genere erectus, & anteà Canonicus Ecclesiæ Cathedralis, sedem tenuit per sequens duntaxat biẽnium. Sicq; ad patres vocatus est anno 1264.

XLVII.

Guichardus de Iarmole electus est an. 1264. seu adsequenti consecratus. Is an. 1279. ac nono Regis Philippi 3. filij D. Ludouici Arrestum Curiæ Matissanæ obtinuit, quo Decanus, Canonici, & Capitulum Ecclesiæ Matisconensis tutati sunt in veteri sua possessione omnimodę iurisdictionis Parœciæ ac hominum Sancti Clementis. Item Amedeus huius nominis quartus, & octauus Comes Sabaudiæ, postquàm in matrimonium duxit Dominam Balgiacensem, feudũ recognouit Episcopo & Ecclesiæ Matisconeæ 1265. 1279. *Feudũ.*

debitum

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

debitum, de quo suprà in Theotelmo Antistite [a]. Id liquet [a nu. 29. 40. 44.]
1280. ex literis hominij quas legimus exaratas anno 1280. die lunæ post octauam S. Martini [b]. Qui quidem Prælatus, [b hyemalis datum apud S. Triueriũ.] quia creditur sedisse annis 17. inde cõcluditur obiisse an-
1281. no 1281. [c] Et ritè quidem hic calculus cum successoris [c mense Nouembri.] tempestate cohæret.

XLIIX.

Petrus de Iassia. [Petrus de Iassia.]

Petrus de Iassia, [a] is est cuius diligẽtiâ Philippus 3. Rex Priuilegia Ecclesiæ Matiscõẽsis cõ- [a vulgò *de la Iesse*.] firmauit: maximè Priuilegium Pipini & successorum Regum suprà [b], de incolis intra claustra Ecclesiæ à laïca iu [b num. 12. & 13.] risdictione immunibus, vallatũ Arresto Curiæ Parlamen-
1282. ti anno 1282. In eius posteà exequiis adstitit Matisconi Margarita filia Comitis Prouinciæ (inquit San-Iulianus [c]) [c pag. 190.] relicta vidua S. Ludouici Regis: quę tum Ecclesiam S. Vincentij ornamentis auxit. Sed quoto anno obierit, nescitur: forsan an. 1283. vt colligere est ex sequentibus.

XLIX.

Hugo de Fontanis anteà Archidiaconus, tum Decanus; sedem cõscendit an-
1284. no 1284. Colligitur ex diuisione præbendæ seu terræ Canonialis eo anno facta post festum Pentecostes. De quo, [Hugo de Fontanis.] vt alia aliunde depromamus: is anno 1290. [a] consequutus est clientelares literas à Philippo Pulchro Rege (vulgus [a sub fin. Decemb.] appellat Saluegardiæ) directas ad Baliuum Matiscõẽsem contra Sabaudiæ Comitem, suásue gentes in terra Balgiaci. Et anno 1299. [b] Rex denuò Compulsoriũ impertitus [b eod. mense.] est ipsi Episcopo aduersus eundem Comitem super damnis Romenæi illatis. Sed, ad extremum, præfatus Hugo animã Deo reddidit 8. Calend. Nouembris ann. 1300. ex
1300. manuscripto Ecclesiæ Martyrologio.

L.

Nicolaus, electus est præfato anno 1300. mense Decembri: possessione adepta anno sequente. Is alias regias clientelares literas accepit, missas ad præfatum Balliuum, pro tuitione Castri & Castellaniæ Romenæi à nõnullis oppressæ: datas

Parisiis

Parisiis die Veneris post festum S.Ioan.Baptistæ ann.1303. 1301.
Tum, anno 1311. collatum est rescriptum eiusdem clien- 1303.
telæ sub manu Regis cõtra incursiones Eduardi [a] Sabau- 1311.
diæ, Balgiaci Dynastæ, pro Castellania S.Albini & cæteras
terras spectantes ad superioritatem Ecclesiæ Matisconen-
sis: paritérq; contra Guichardum Bellijoci cogentem ali-
quos parrœcianos in præiudicium Saluegardiæ. [b] Tertiò,
persimiles literæ anno sequẽti renouatæ sunt Lugdunensi
appellationum iudici aduersus eund. Comitem, S.Romani
Dominum: datæ Lugduni [c] in fauorem Episcopi: vnà cum
executione Stephani de Poilliaco tenentis regium sigillũ
Matisconi super mandato Aegidij de Maloduno Baliui
eod. [d] ann. Quibus peractis reliqua iura suæ Ecclesiæ sem-
per protexit, tum aduersus quosdam nobiles [e] Arresto Cu-
riæ anni 1315. tum aduersus Cluniacenses: adiutore sem- 1315.
per Symone de sancta Cruce Decano. Quinto loco, Caro- 1327.
lus Rex cognomine Pulcher anno 1327. mandabat cessa-
tionem excessuum Amedei Sabaudiæ Comitis, & sui com-
plicis, qui se regiæ voluntati submiserũt: literis datis apud
Luppam die 7. Ianuarij. Itémque, eodem extremo anno
præcepit Matisconi [f], vt Balliuus curaret reddi Episcopo
temporalia ab eodem Amedeo [g] ablata è terris Romenæi,
& ipsum ad emendam condemnari pro illata iniuria, sub
pœna bonorum Comitis capiendorum vbicunque forent
extra locum sacrum. Sextò, in fauorem eiusdem Episcopi
& Ecclesiæ Matisconensis à Philippo Valesio Rege con-
cessa est *recredẽtia in bona de quib. amoti fuerunt* (ait typus) literis
datis Lutetiæ anno 1229 [h] cum executione peracta anno
1330. vi mãdati: necnon additis duobus compulsorijs [i].
Quo rursus anno promulgata est regia constitutio [k] in
Amedeum pro hominio Antistiti debito ratione Balgiaci,
per missionem *Ioannis de Marziaco præpositi regij Matiscon.* vt
habetur in autographo. Et inde tunc profluxit Arrestum
Parisiense *super quibusdam attentatis in iurisdictione* apud Ro- 1330.
menæum à dicto Comite. [l] Tandem, bonus ille Prælatus
Ecclesiastica ornamenta liberè contulit in commune bo-
num: & Basilicæ fabricam possessionum suarum constituit
hæredem. Lumina clausit anno 1330. citato.

[a] fuit Comes 9.
[b] Veneris post Octau. Pasch.
[c] 23. April. itẽ 6. Martij 1314.
[d] Vener. ante Ascension.
[e] Comitem Sabaudiæ, Dominos Balgiaci, Bressię, & Bellijoci.
[f] Mercurij vlt. mensis Octob.
[g] quinto huius nom.
[h] 23. Iun.
[i] 8. Iul. 1327. & 23. Iun. an. 29.
[k] *Ordonnance.*
[l] Lunę post S. Martinum, 1330.

In Actis tamen nõ nominatur Nicolaus, sed Episcopus Matiscon. vniuersim.

ODO

LI.

Odo istîc à nobis immediato post Nicolaum ordine subiungitur, aduersus dictum San-Iuliani [a]: qui sanè creditur leuiter de re iudiciũ fecisse, quando ipsum Odonem Episcopum post succedentem Ioannem de Saillaniaco statuit, hac vna ratione adductus, quòd difficilè sit creditu præfatum Ioannem sedere potuisse vsque ad Philippum de Sancta-Cruce. Causa verò huius suæ allucinationis, est quod minimè legerit aut descripserit Capitularem Transactionem Saillaniaci à nobis perlectam & supra [b] infráque [c] commemoratam, nouennio vel decennio sequutam fundationem Cappellæ ipsîus Saillaniaci: de quarum rerum seculis mox dictum imus in successore. Adeóq; arbitratus sit idem San-Iulianus breuiorem extitisse Ioannis sedem: neque insuper aduerterit præfatum Philippum fuisse Decanum maturæ ætatis tempore Saillaniaci, cuius meminit cõcordatorum transactio, velut præsentis & in Capitulo Præsidis: nec perinde viderit prætериisse duntaxat annos 24. inter Transactionis rescriptum ac postremum diem eiusdem Philippi. Eapropter facillimè potuit, imò debuit Philippus proximè sequi Sallaniacum coëtaneum & amicum. At verò inter obitum Nicolai Episcopi, & fundatam à Sallaniaco Cappellaniam intercluduntur anni vndeuiginti. Dum ergo ignoratur præfixum tempus Odonis, eum prudentiùs post Nicolaum locare fas est: vt nimirum sedisse non ægrè videatur idem Odo ab anno 1331. nec vix vlteriùs propter primam sequentis Chronologiam.

Odo.

a pag. 291.

b num. 42. & 43.

c num. 52. & 72.

LII.

Ioannes III. cognomine de Salagni [a], Belli-iocensis, è nobilissima huius agnominis familia oriundus, initio huius Opusculi nobis videbatur principium Sedis duxisse duntaxat ab anno circiter millesimo trecentes. quadragesimonono, quando fundauit Capellam in altum suspẽsam. cum altari sub honore Sancti Yuonis in Cathedrali, velut loquitur San-Iulianus [b], qui hoc solùm de eodem tradidit. Verùm certè, tandem ad manus peruenerunt tria alia priscæ ætatis documenta, seu præclara Manuscripta quæ docent manifestè eum iam egisse Antistitem Matisconi

Ioannes III.

a aliis vulgò, *de Saillanac.*

b loco cit.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

anno 1332. Adeoque declarant Odonem non nisi superiore anno sedisse: præter alia instrumenta quæ Capellæ fabricam sequuta sunt. Ea autem veriùs efficiunt vnicam actionem tribus dierum interuallis celebratam: quibus subest quarta distincta. Omnis verò eiusmodi probatio nō pendet ex *Titulis antiquis Ecclesiæ Matisconensis*: vt neque pleraque alia à tempore Aymonis Episcopi hactenus recensita. Sed fluit è reliquis Episcopalibus autographis nuper inuentis probéq; recognitis. Prima actio reminiscitur apertè *Ioannis de Salloigno* Matiscensis Episcopi, & Amedei Comitis, qui fuit quintus [c] huius nominis, necnon Comes decimus in vniuersum, atque Marchio Balgiaci. Is autem transegit cum præfato Antistite die XII. mensis Septembris anno citato. Vnde quarto pòst die palam confirmauit rescriptum, hac lege quòd Amedeus *homagium & fidelitatem faciat dicto Domino Episcopo ratione suæ Ecclesiæ prædictæ* (ait textus primarius) *& de feudo quod tenere debet ab Ecclesia prædicta nouiter recognitionem dicto Domino Episcopo facere teneatur. Acta Matisconi quoad dictum Dominum Episcopum Anno D. millesimo CCC.XXXII* [d]. *præsentibus Dominis Humberto Caprarij* Canonico, & aliis Canonicis Matisconensibus, &c. Atque hoc refert actionem alteram. Tertia verò est quòd hinc Comes reipsa hominium præstitit in suburbio S. Laurentij, quo se Episcopus transtulit rogatu eiusdem Comitis sequenti XXI. Octobris. Et quarta, quæ magis discrepat, proponit ratificationem compositionis quam ob signauit *Blanca de Burgundia* Comitissa Sabaudiæ ac Domina Balgiaci, renouatam cum eodem Reuerendo Patre, ad instar eius quam supra fecerat Amedeus anno 1332. Et istîus intimatio facta est anno 1347. Hæc verò nobilis matrona, alioqui in Annalibus Sabaudiæ prætermissa [e], non est illa quàm iidē Annales vocant Blancam de Monteferrato Ducissam Sabaudiæ ad annum 1470. quia Blanca Burgundiæ extitit solùm Comitissa: cuius terra erecta est in Ducatum sub solo Amedeo VIII. qui primis ibidem fuerat Dux constitutus anno 1417.

Mox inuestigemus Acta quæ idem Comes habuit cum præfato Antistite post memorati Sacelli fundationem: singula etiam obliuioni tradita à San-Iuliano. Vnū est quòd Amedeus

[c] Eduardi successor proximus.

[d] 16. Septēb.

[e] apud Ioan. Turnonium 1602.

Right margin: 1332. — *Feudū Comitis Sabaudiæ Episcopo præstitum.* — 1347. 1349. *Blāca Comitissa Sabaudiæ qualis.* — *Comitatus Sabaudiæ quādo euectus in Ducatum.*

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

Amedeus VI. [f] Sabaudiæ Concordata inter eius patrem Amedeum & Matiſconenſem Epiſcopum corroborare non dubitauit. Datum Balgiaci anno 1350. [g] Alterum eſt quòd nonnullæ permutationis vices celebratæ ſunt inter præfatas partes anno 1353. quibus decretũ eſt relinquendos eſſe homines ſeruilis conditionis ſeu addictos Eccleſię Maticenſi in locis *de Roy-ſeuſe* & *Rheole*, habitatores imperij ſeu agri Breſſiani; vt pote qui eſſent penes Comitem ſuæq; iuriſdictionis. Qui Comes pro antidoro remittebat è diametro plures penſiones eidem Eccleſiæ & varia iurium debita ad ipſum hactenus ſpectantia in regno ſeu agro Matiſconenſi. Hæc in vetuſtis vnis chartis perlectis. In aliis porro membranis ſeorſum conſcriptis eodem ſeculo, legimus egregia Concordata pariter San-Iuliano ignota (tranſactionem vocant) inita inter eundem Reuer. Epiſcopum & Capitulum, Philippo de Sancta Cruce Decano, anno præcisè 1358. In quibus Concordatis ad vnguem ſecernitur variiſq; Articulis diſtinguitur multiplex forma totíus iuriſdictionis eccleſiaſticæ Matiſcenſis inter partem vtramque: quaſi ſoluerint dubia priſcæ & confuſæ ſatis conſuetudinis. Propterea communi ſtabiliq; decreto ſingulis rebus finem impoſuère. Et in eiuſmodi Concordatis ex altiori principio ac æuo repetitis, per anacephalæoſin includuntur nomina Cœleſtini & Honorij ſummorum Pontificum, atque Melchioris Cardinalis, velut antiquiorum in compilatione præfati inſtrumenti recenſitorum: de quibus aut de horum ſeculis iam ſuprà occurrit dicendum. [h] Ignotus eſt annus mortis huius.

1350. 1353. *Permutationes iurium.* *Trãſactio ſolennis.* 1358.

f cognomine Viridis.
g 4. Martij.
h ſub Reynaldo & Põtio 2. nu. 42. & 43.

LIII.

Philippus *de Sancta-Cruce*, viſus eſt primùm Eccleſiæ Decanus per deceſſum Simonis [a] auunculi. Et legitur Epiſcopus anno 1370. vt liquet ex literis denuo ignotis San-Iuliano: quibus certè Amedeus VI. Comes Sabaudiæ, hominium præſtitit eidem Prælato in Ponte-Velano oppido. [b] Quippe nomen Philippi diſertè ibidem exprimitur, præſentibus Dynaſta Bellijocenſi, Humberto de Villariis, & cæteris. Neſcitur tamen vtrum ille annus fuerit primus ſui ingreſſus, necne. Agnoſcitur pius in eleemoſinis crebro lar-

1370.

Philippus.
a De quo nu. 49.
b *Au Pont de Veile.*

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

giendis,& fundator Hospitalis in Diœcesi Altissiodorensi [c]. Verùm captus est Romenæi, seu in oppido suæ ditionis Episcopalis à quibusdam vicinis & suæ Ecclesiæ subditis nobilibus: sed ex tenebricosis hostium carceribus honorificè tandem liberatus cum eorum dedecore & ignominia: Posteáque eo sedente, Canonici Cathedralis Basilicæ antea incerti cum multo incommodo & ambitu, ad fixum numerum viginti Canonicorum redacti sunt anno sal. 1381. ex San-Iuliano [d]: Capitulo tunc acceptante Decretum antea in eam rem constitutum à Clemente 6. Pont. Max. decedente è viuis ann. 1352. Nam tempore præfatæ acceptationis nullus Clemens Pōtifex Romanus est habitus: nisi certè Clemens quidam dictus, septimus, pseudopapa à nonnullis Cardinalibus Gallis in schismate electus, & Auenioni sedens ab anteriore quadriennio [e] aduersus Vrbanum sextum legitimum Romæ sedentem. Nihil lectum est de diebus inaugurationis eiusdem Philippi: Verùm certè obiit 6. Idus Octobris ann. 1382. & suæ ætatis 80.

c vulgò, *de la Colonge la vineuse.*

d pag. 297.

e ann. 1378. ex Genebr. in Chron.

1381.

1382.

Cæterùm sub isto Philippo finem habuit Catalogus Anthonij Monchiaceni Democharis: in quo Seguinus Episcopus proximè antecedit Philippum, qui ibidem conscribitur solummodo XXXVIII. Episcopus, attamen hoc nostro calculo & examine est quinquagesimus tertius, omissis ab eo septem interclusis RR. Episcopis, quos mox cum adiectis vetustioribus adnumeramus. Et reuera egrè tulit idē Demochares, quòd absens loco non potuit completum sibi catalogum comparare pro Ecclesiæ, quam hîc efflagitamus, defensione. Meritò igitur hanc secundæ partis historiam texuimus, nimirum vt præsentem catalogum absolueremus.

Demochares.

LIV.

Ioannes IV. a 14. mensis.

Ioannes IV is est de quo vnum nobis proprium nomē apparere dicit San-Iulianus [a], quale duntaxat apposuit. Verùm in cōmemorata Transactione Sallaniaci postmodum renouata tum à Philippo, tum denuò repetita ab eius successore præfato Ioanne, legimus quòd iste Antistes nuncupabatur Ioannes de Bossiaco modernus post 1383.
Philippum

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

Philippum à Sancta-Cruce Episcopus. Sic enim ibidem conscribitur:& aliud nihil de ipso;preterquàm quòd eiusmodi renouatio celebrata est sedente ipso Ioanne, atque præcise pridie Idus Martij anno 1383. Hæc hactenus in lucem non prodière.

L V.

1390. Theobaldus sedisse legitur ad annum 1390. Quod seculum liquet ex Actis ceræ, nomine Comitis Sabaudiæ tunc oblatæ die S. Vincentij. Ex successoris nota sequitur
1407. ipsum Theobaldum diem extremum confecisse an. 1407. vel initio sequentis.

L VI.

Petrus II. cognomine *de Iuys*, nobilis è Dombarum Principatu Diœcesi Lugdunensi, electus est Episcopus à Capitulo Matisconensi,& confirmatus ab Archipræsule Lugduneo, an.
1408. 1408. Fūdauit in Cathedrali Sacellum S. Pauli;& quatuor, vt vocant, Anniuersaria, ad annum 1410. Ex manuscripco
1412. Martyrologio Ecclesiæ obiit xv. Calend. Iunij ann. 1412.

L VII.

Gauffredus *de Sancto-Amore*, nobilis Belli-jocēsis, ante adeptum Episcopatum Canonicus Ecclesiæ Belli-joci & Cantor Matisconensis, fundator Cappellæ S. Claudij in
1413. Cathedrali. Postquam sedit ab ann. 1413. tradidit spiritum
1430. Calend. Octobris ann. 1430. ac testamento suos hæredes constituit Collegium Ecclesiæ Belli-joceæ, Capitulum Matisconense, & Hospitale Matisconeum: quemq; locorum pro tertia parte ex æquo.

L VIII.

1441. Ioannes V. cognomine Maceti Ecclesiam Matisconensem Parœcialem S. Petri dicabat Calend. Maij ann. 1441. Insuper fecit, creauit, constituit ac ordinauit Rectorem & administratorem hospitalis burgi noui Matisconensis; id offerentibus atque præsentibus Scabinis [a] & ciuibus. Sic habet publicum instrumentum ibidem datum pridie Nonas Ianuarij, anno 1447. Vi cuius Actus Episcopi perseue-

Ioannes V.

a vulgò *Eschevins*.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

rarunt ferè in ea iuris possessione, non modò ex æquitate sacrorum Canonum & accessione Regiarum Ordinationum [b] præter allatum instrumentum, verùm etiam quia Gauffredus prædecessor extitit vnus è præcipuis fundatoribus inter Matisconenses cæteros Antistites vel ciues. Attamen deperditus videbatur piæ consuetudinis vsus, donec mox [c] R. Gaspar Episcopus, dum hæc scribimus, hunc morem restituerit, ipso Præside ad rationes Hospitalis peraudiendas, Obiit verò Ioannes V. in Castro Virizeti, illícq; sepultus est 3. Calend. Septembris ann. 1448. 1448.
Habetur hodie nobilis familia in Bressia eiusdem stirpis atque cognominis, vulgò *de Masset* [d], Diœcesis Lugdunensis.

b Caroli 9. in Castro Fontis-bellei an. 1561. art. 6. regni 1. mēse Aprili, & Meloduni anno 1580. art. 10.

c ann. 1603. & sequent.

d ann. 1606.

LIX.

Ioannes VI. cognomine Iuuenis, ex Episcopo virtute sua effectus simul & Cardinalis presbyter S.R.E. sub titulo S. Laurentij in Lucina: deinde translatus ad Episcopatum Morinensem [a], vt censent nonnulli: Tandem, ex Martyrologio Ecclesiæ Matisconensis constat eum diem vltimū egisse 4. Idus Septembris ann. 1452. adeoq; vixit in Episcopatu annos circiter quatuor: nisi sequens obsit historia vt vel triennio antè animam exhalarit, vel certè illud triennium consumpserit in Episcopatu Morinensi, ex probabiliori coniectura in Catalogo Democharis. 1449.

Ioannes VI.

a in Belgio, Ptolomeus lib. 2. ca. 8 Iulij Cęs. Comment. lib. 2. c. 1. vulgò *Therouenne*, ex Blasio Viginero in Cōment. fuit 51. Episc. Morinensis ex Democh. tom. 2. cap. 27.

LX.

Stephanus II. cognomine Hugonetus, fundator Capellæ Sanctæ Annę in Cathedrali; sedit ad annum 1450. veluti manifestum est ex transactione Præfecturæ Virizeti. 1450.
Duos nepotes ad virtutem optimasq; scientias euexit: quorum alter Guillelmus maior natu, Causidicus primùm Matisconi, tandem effectus est Cancellarius Ducis Burgundiæ: pro fida cuius defensione incolæ Ciuitatis Gandauensis [a] in Flandria ipsum neci tradiderūt. Ipso autem sedente Stephano, vastatis superbis ædificiis ac Templis nobilium Canonicorum Regularium S. Petri Matisconei extra vrbem, Canonici trāslati sunt ad parœcialem Ecclesiam eiusdem D. Petri Apostoli intra vrbis mœnia [b], velut

Stephanus II.

a Gand.

b ex concessione Ducis Burgundiæ.

velut membrum primæ disiectæ Ecclesiæ [c]. c tempore belli.

LXI.

Philibertus *Hugonetus*, *Stephani* Antistitis nepos, suo tempore clarus ac eruditus, adeóq; creatus Cardinalis S. E. R. Philibertus.
Is dum purpuratus Romam proficisceretur [a] summo Pontifici gratias exhibiturus, ibi naturæ satisfecit vltimo Cal. a ad Sixtum vel Innocentium 8. ann. ipsius 1.
1484. Octobris ann. 1484. Eius initium & patrui exitus non legitur.

LXII.

Stephanus III. cognomine *de Longouico* [a], primùm vocatus Prothonotarius *de Giury*, dilectus suis Diœcesanis, frequentiùs Romenæi morabatur: vbi Acta Synodica solenni ritu conscripsit: etsi locum trans Ararim in agro Bressiano constitutum prætenderit Præsul Lugdunensis sui esse Episcopatus vnà cum locis affinibus extra cõtrouersiam suæ iurisdictioni addictis. Etenim Baro Romenæi totáq; terra creditur annexa ipsi Sedi Episcopali: necnon ciuilia iura Matisconem deuoluuntur. Stephanus III. a vulgò *de Long-vy.*
1500. Sedit ad annum 1500. tempore Alexandri PP. sexti [b]. Latet finis suæ vitæ. b sedit ab 1492. ad 1503.

LXIII.

Claudius *de Longouico*, patrui resignatione ex Archidiacono Matisconensi factus est Antistes. Cuius sedes ac æuum patet ex libro Cleri Matiscõesis, qui vocatur Poletus [a], quémq; Claudius.
1513. anno 1513. conscripsit M. Thomas Seyuert sacrorum Canonum Doctor & professor egregius, Canonicus ac Officialis Matisconensis tunc temporis, & antea procurator Generalis Fisci Stephani à Longouico Episcopi, diligentissimus antiquitatis peruestigator suo seculo, necnõ consanguineus propatruus meus. Est verò aduertẽdum, quòd quando Clemens PP. VII. & Henricus Valesius Dux Aurelius se Massiliam contulère, vnà cum Francisco I. Rege, vt Henricus Frãcisci maior natu Catharinam Mediceam Pontificis Neptam in vxorem duceret, ex Genebrardo [b], Clemens Papa anno 1533. plures Cardinales creauit in Francia, inter quos Claudius iste Matisconensis est annumeratus, a Præsentationũ & collationum beneficialiũ in Diœcesi. b In Chronologia.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

meratus, ſimúlq; factus Lingonenſis Epiſcopus, & poſtmodum Pictauienſis: paſſim vocatus Cardinalis *de Giury*. Attamen ex Actis & computis Matiſconenſibus liquet eum fuiſſe Epiſcopum Matiſconeum anno 1525. Præterea, ex data 3. Ianuarij ann. 1529. eiuſmodi Cathedrã adhuc tunc 1529.
poſſidebat. Creditur autem eodẽ anno ad Lingones tranſlatus, vbi legitur Antiſtes octogeſimuſoctauus ad annum vſque 1560. ex Catalogo Lingonenſi Democharis. Qui Author eum denuo in Catalogo Pictauiẽſi nominat Claudium *de Giury*, illam ſedem Ioanni de Moncourt reſignantem anno fortè 1561. quo an. liminare Epiſtolium dedit in ſui Voluminis editione.

c. ann. 1607. Hodie verò floret illuſtriſſimus D. Annas Deſcaret S.R.E. Cardinalis Tituli S. Suſannę de Giury meritiſſimus, *Cardinalis de Giury.* præfati Claudij nepos ſeptuagenarius, & in Romana Curia degens pro ſanctiſſimæ Sedis ac Henrici quarti Regis Chriſtianiſſimi patrocinio & obſequio: omnes quondam ex eadem nobiliſſima ſtirpe oriundi in Gallicana Burgundia. In hunc autem noſtra vota feruntur ingenti feruore charitatis, propter innumera eius merita & eximiam vitę quam ducit ſanctitatem. Peroptamus vt eundem ſemper proſperet Chriſtus.

LXIV.

Ludouicus *Chantereau*, ſacræ Theologiæ Doctor, Religioſus profeſſor Ordinis Eremitani S. Auguſtini, Confeſſor Regis Ludouici XII. dignitatem Epiſcopalem adeptus eſt Matiſconi ann. 1529. Claudio de Longo-vico ad Lingonenſem Epiſcopatum tranſlato. Obiit Lutetiæ Idibus Septembris ann. 1530. 1530.

LXV.

Claudius II. cognomine *de Hemard*, illuſtris genere, vulgò dictus Cardinalis Matiſconenſis, & antea Epiſcopus Ambianenſis, ſucceſſit huic Sedi anno 1531. Vir excel- 1531.
lens, à Franciſco primo Rege ſingulari amore proſequutus: adeoq; regiam legationem Romæ habuit ann. 1533. Creditur ſediſſe ad annum vſque 1540. 1540.

LXVI.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

LXVI.

Antonius *de Narbona* procuratorio nomine,
Epiſcopatũ ingreſſus eſt menſe No-
uembri ann.1541.ac obiit pridie No-
1542. nis Octobris ann.1542.

LXVII.

Petrus III. dictus *Caſtellanus*, [a] vir apprimè do- Petrus III.
ctus, quiq; multo itinere multa vi- a vulgò *de*
dit, poſſeſſionem Epiſcopatus ſuſce- *Chaſtel.*
1544. pit ann. 1544. Ad quotidianas Regis Franciſci menſas vo-
catus, propoſitas quaſque theſes ſoluebat, & variis diſcur-
ſibus Regi complacuit: ipſiúſq; Franciſci Magnus Eleemo-
ſinarius eſt habitus. Hinc regius ille anagnoſtes [b] & opti- b Lector ex
marum artium recognitor, tantum Regem conciuit ad Genebr.
perennes regios profeſſores, in quibúſque ſcientiis recèns
inſtituẽdos, pro famoſa Pariſienſi Academia multifariam
locupletanda, quod & Prĩnceps perfecit, veluti narrat Ge-
1549. nebrardus [c]. Poſtmodum verò Matiſconeam Sedem cum c In Chrono
Aurelianenſi canonicè permutauit: vbi tandem perfun- log. lib.4. ad
ctus boni paſtoris officio, obiit incerto die qui ad nos per- ann. 1530.
uenerit. Attamen eò tranſlatus videtur ad ſeſquimilleſi-
mum ſolis Chriſtiani circulũ præter annos quinquaginta.

LXIIIX.

Franciſcus *Faulcon*, ex Canonica permutatione
Aurelianenſis Præſulatus cum Ca-
ſtellano, Matiſconenſem arripuit
1550. ann. ſal. 1550. Ac denique Sede Carcaſſonenſi colluſtra-
1555. tus eſt, è qua Diœceſi fuerat oriundus. Geſta ſunt hæc ſe-
quenti forſan quinquennio.

LXIX.

Amedeus *de Foix* [a], is eſt qui ſacras Carcaſſo- Amedeus.
nenſes inſulas contulit pro Matiſco- a Fluſtates,
ne in ſpiritualibus recuperando: ce- prouincia:
lebrata per Procuratorem poſſeſſione Kalẽd. Decembris Ptolomeo, &
1556. ann. 1556. ac ſedens per ſequens biẽnium. Patet eius Tran- in Commentariis Cæſaris: at Viginero Fluſtates,
1557. ſactio Romenæi habita 6. Idus Iunij 1557. Comitatus in Vaſconia. Cæſar lib. 3. cap. 6. extremo.

LXX.

Ioannes Baptiſta *Alamanny*, ortu Flo-
rentinus, filius excel-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

lentiſſimi Poëtæ Tuſcani Lodoici Alamanny, à ſecretis Franciſci I. Regis, Confeſſor & Eleemoſinarius Catharinæ Mediceæ Reginæ matris Fräciæ, Epiſcopus Matiſconi eſt ſalutatus, accepta poſſeſſione anno 1558. ex commutatione Vaſatenſis [a] Præſulatus qui primùm ei obtigit. Obiit in vrbe & Epiſcopali Palatio Idibus Auguſti ann. 1582. 1556. 1557.

a Bazas.

LXXI.

Lucas Alamanny præcedentis conſanguineus, valdè doctus & pius, ſequenti anno Pontificale Agôlum geſtare cœpit Matiſconi vi ſimplicis reſignationis Baptiſtæ: vitia in Diœceſi quäta potuit cura ex officio & charitate repreſſit, nóſq; ſingulari beneuolentia proſequutus eſt Lutetiæ anno 1586. quò appulerat precibus ſui Cleri ad ſuffragia ferenda in cœtu omniũ Franciæ Antiſtitum, in Abbatia S. Germani à Prato conuocatorum, de mandato Henrici 3. Regis Chriſtianiſſimi. Tandem verò, ciuili ac diutino Franciæ bello percitus, in Italiam ſeſe recepit anno 1591. ſpe pacis, reditus & futuræ frugis: Decano Matiſconi prudentiſſimo Philippo Bernardo Curiæ Pariſienſis Senatore integerrimo & venerandæ canitiei. At certè accidit vt Clemens IIX. Pont. Max nunc fœliciſſimè ſedens [a], illectus virtute tanti Præſulis, ei impertitus fuerit moderamina ac Præfecturas imprimis Comitatus Eſini ſeu Heſienſium in Marchia Anconitana, deinde omnes principatus Aſculanorum, tum Anchonæ; ac demum eidem contulerit Epiſcopatum Vulteranenſem anno 1598. quo ann. ceſſit priori Pontificatui & loco. 1583. 1586. 1591.

Lucas Alamanny.

a vſque ad Februarium 1605.

LXXII.

Gaſpar Dinet, ortu Bouïus ſiue Borboniẽſis Molinęus, in ſacris literis erudítiſſimus, antea Prouincialis Lugdunenſis & Vice-generalis in Galliis, Italia atque Hiſpaniis, Religioſiſſimi Ordinis Minorum, per Lucæ träſlationem ad Volteranam Eccleſiam Tuſciæ Prouinciæ, optante primùm ac ſubſcribente Henrico IV. Francorum ac Nauarræ Rege Chriſtianiſſimo, Diplomata accepit Epiſcopatus à Clemente PP. octauo, data Romæ apud S. Petrum 3. & 4. Nonis Auguſti anno 1599. Pontificatus 1599.

anno

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

anno 8. Potior autem causa regiæ de eo apud Sedem Romanam præsentationis, hæc fuit: quòd nimirum Henrici nomine Legationem paulò antè habuerit apud Phocenses Massilienses, qua mirificè perfunctus est. Hinc ipse sacra donatus fuit inauguratione sui Episcopatus in Abbatia San-Germaniana Parisiensi, ministerio Illustrissimi Cardinalis à Ioyeusa die Epiphaniæ Domini anno Iubilæi
1600. 1600. me præsente: Manualem in vrbe possessionem apposuit sacræ Cathedræ die Dominico Idibus Februarij
1601. eod. anno. Consequente annuo, tempore intra quadrimestore vniuersam Diœcesim ante multa secula sic inuisam sedula visitatione perlustrauit, reperitq; vndecim Prioratus, 266. parœciales Ecclesias, 544. Cappellanias, gregem compositum ex quatuordecim millibus quingentis octodecim familiis [a] quódque hæretici Caluinistæ in ea Diœcesi extant duntaxat. 262. personæ vtriusque sexus, hisce teterrimis libertatis animorum temporibus, veluti cõstat scripto ex ingẽti Volumine processuum verbalium, vt loquuntur, quale in perpetuam rei memoriam posteris
1602. asseruatur, postulante officio ac munere. Deinde an. 1602. Synodalia statuta Lugduni impressa promulgauit, pro recognitis defectibus amouendis, & probitate in locum per Diœcesim restituenda.

[a] Gallicè *Feuz.*

Transactionem quondam à Ioanne Sallaniaco Antistite & aliis quibusdam Episcopis institutam, qualem suprà extulimus, [b] eodem anno [c] renouauit, clariúsque distinxit: præside in Capituli cœtibus Nicolao Chandonio Decano, Bernardi Nepote, I. v. Doctore. Iudicamus autem opportunũ quòd solidiores ipsiùs Transactionis Articulos istic perstringamus, sicuti optatum est suprà fieri pro Metropoli Ecclesiá Lugdunensi. Primus est, quod Capitulum habet quidem potestatem eligendi ac instituendi super vacantibus prębendis Canonialibus ac dignitatibus Ecclesiæ Cathedralis pleno iure. At Decanus & Cantor recenter instituti tenentur offerre se coram Episcopo in Ecclesia, & Cathedra sua sedenti, benedictionem & cõfirmationem accepturi, quod tamen institutionis genus validum aut inualidum efficere non possit, & reliqui Canonici de nouo creati in Capitulo ab eodem accipiunt librum in-

Quatuor Trãsactionis capita.

[b] nu. 42. 43. & 52.
[c] 11. Nouẽb.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

uestituræ, quocunque fuerit in loco. Secundus est, quòd institutio quatuor Archidiaconorum tota finitur Episcopo. Tertius quòd omnimoda iurisdictio in materia ciuili ac criminali ad Episcopum pertinet tã erga dignitates & Canonicos, quàm cæteros Capituli seu Chori officiarios, & vigintiquatuor priuilegiatos clericos annuatim cõprobandos in Episcopali foro, non secus ac per reliquã Diœcesim. Ea tamen lege, quòd citati coram Episcopali iudice, dum comparere tenentur, possunt ad nutum vel ibi litem dirimere, vel dimissionem postulare, vt procedatur coram claustrali Iudice qui à Capitulo constitutus est. Et in casu defectus vel contumaciæ, propterquàm citati, essent excommunicati, priusquam ad suam postulationem remittantur, tenentur purgare se ac absolutionem procurare & assequi. Talésque criminales præfatorum causæ etiam spectabunt ad Iudicem Capituli, quatenus iampridem confirmatum est per Cardinalem Melchiorem Legatum summi Pontificis. Quartus & postremus est quòd Episcopus visitat, vt iubet, sacro-sanctum Sacramentum in Tabernaculo Cathedralis Basilicæ repositum, item fontes baptismales, Sacella suę collationis ibidem fundata, comitantibus reuerenter duobus Canonicis à Capitulo deputatis, & quatuor Sacerdotibus è Clero Cathedrali. En satis.

Ad residuum vix minùs dignum notatu conscendamus. Reuerendus *Gaspar* est Regis Christianissimi Conciliarius, Confessor, & eloquentissimus Concionator Ordinarius: susceptos cuius labores pro tutamine fidei Catholicæ & Apostolicarum traditionum exarat Epistolium nostri libelli, *De multiplici anathemate iuris æquiualente ad nominatim,* &c. quẽ tunc eidem deuouimus [d], velut sit legitimus successor atque protector veteris iuris Ecclesiastici sub S. Eusebio [e] Episcopo in Conciliis Matisconensibus dudum sanciti, ex allegatis, & copiosiùs infrà subiiciendis.

Anno sal CIↃ.DCIV. ab Henrico Rege annuas sex liberrimas Romanæi nundinas obtinuit in perpetuum duraturas, literis obsignatis: veniam erigendi Gymnasium Ordinis Iesuitarum Molinensibus suis conciuibus ab eodẽ impetrauit: & solenni ritu prima fundamẽta iecit [f] Conuentui Patrum Capuccinorum Matisconi cõstructum in Arce 1607.

euersa

d Signatura Authoris missa Matiscone Lutetiam ad prælum 17. Cal. Septẽbr. 1601. & lib. edito 14. Cal. April. 1602.

e suprà nu. 5.

f 4. Iulij 1604

euersa Comitum Matisconensium, annuente ipsius Regis Chirographo post varias Antistis erga eum curas, obsecrationes atque vigilias. Huius tandem loci Basilicam Deiparæ virgini sacram publicè consecrauit anno CIↃ. IↃC. VI.[g] qua etiam tempestate à Paulo Papa quinto fœliciter consecutus est[h] decennales Indulgentias in piorum gratiam super parœciali Ecclesia S. Martini Romenæi. Et anteriore solari reuolutione Clemens octauus eidem ac suo pariter generali Vicario potestatem fecit legendi libros in Romano Indice prohibitos, absoluendi hæreticos, ac dispensandi multis in rebus[i] istuc non compellendis. Hunc verò hodie sedentem ad Nestoreos annos pro grege pascendo beet *Iesus-Christus* vehementer optamus: maximè dum fœlicem numerum primorum septuaginta duorum discipulorum *Seruatoris*, vt vocant Patres, in Matisconensi Cathedra compleat atque perficiat.

1606.

1607.

g 3. Non. Iulij 1606.

h 3. Martij 1606.

i 10. Fabruar. 1605.

EPILOGVS.

NON sola nomina vidimus in vtroque historico Antistitum Catalogo apponenda, dum nos præsentes loco, potiora Episcoporum gesta ac pietatis insignia pro Ecclesiæ bono colligere & conscribere potuerimus. Quippe, licèt sæpius Demochares in nudis suis Catalogis è remoto mutuatis nomina duntaxat extulerit: quoties tamen ei licuit surripere aut sibi comparare historicum Epilogũ, id lubens præstitit atque subiunxit: veluti probant Catalogi Ecclesiarum Senonensis[k], Parisiensis & Antißiodorensis[l] inter plures Galliarum tomo suo 2. qui est de diuino Missæ Sacrificio, Capitibus 17. 18. ac 19. tum Diœcesis Moguntinæ[m], Curiensis, Vindonissensis[n], Argentinensis, Spirensis, Vormaciensis Archiepiscopatus[o], Vindelicorum[p], Aureatensis, Leodiensis[q], Capitibus 34. 35. & 37. atque in alijs paßim exterorum Diœcesibus propioribus ferè situs atque præsentiæ Authoris, quotquot forsan expiscare suo tempore potuit, ad tutiorem fidem Chronico faciendam, Religionemq; Catholicam efficaciùs propagandam. Hoc autem officium & munus ex singulari Christi munere pro Ecclesiæ incolumitate ab aduersariorũ insultibus vindicanda, quantum per vires licuit, mox exequi & suis absoluere partibus enixi sumus hoc bicipiti tractatulo, dum locis præsentes nos Deus exhibuit.

Hæc faciebat Author Belli-jocensis Diœcesis Matisconensis, à

Quare partes duæ priores

Historiã cũ Chronologia profitẽtur.

k fol. 30. & 31.
l fol. 34.
m fol. 56. 58.
n fol. 60.
o fol. 65.
p fol. 70.
q fol. 75.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

septennio creatus Officialis, Vicarius Generalis, ac maior Pœnitentiarius Reuerendi in Christo Patris D. D. Gasparis diuina miseratione & Sanctæ Sedis Apostolicæ gratiâ Matisconensis Episcopi: ea mente, vt si acceptus videatur, duplex præsens Catalogus Sacrorum Præpositis, edatur seorsum in lucem, eiusmodi chartas capere non potuerit tertia parte nostri voluminis singulorum Casuum, qui reseruãtur R. R. Archiepiscopis Galliæ: veluti priore exordio decreueramus. Etenim summum tandem incrementum susceperunt, citra primarium institutum.

Reliqui Reuerendi Prælati Ecclesiæ Gallicanæ & Latinæ, quorum quisque domi suorum antecessorum documenta in Archiuis tueri potest, ex nata occasione & opportunitate editi tum præfati libri Casuum omnium penè Diœceseum, tum distincti huius Operis, conferant si lubet suos Catalogos in eundem locum atque libellum, & singula nostris ab oculis nimium semota enitantur disponere ac typographo tradere quàm citò licebit pro Ecclesiarum dignitate maioreq́ successionis orthodoxæ fidei argumento. *Aliæ Diœceses.* Varia Authoris intentio.

Interea mox aggredimur elaboratam propositionum de Fide formam & expreßionem, quales ad verbum olim promulgatæ feruntur in Ecclesiasticis cœtibus, suffragantibus Episcopis Matisconensibus, vnà cum alijs Europæ Prælatis, quatenus persæpe suprà apud nos constitutum esse constat. Siquidem iam liber amplior factus, separatam editionem meritò tandem postulat. *Pars sequẽs.*

FINIS SECVNDÆ PARTIS.

PARS

Pars Tertia,

DE

CONCILIIS CV'M OECV MENICIS TVM PROVINCIALIbus, in quibus præsentes suffragium tulêre RR. Lugdunenses Archiepiscopi, cæteri Galliarum Antistites, & plerique alij totîus Ecclesiæ Latinæ Patres.

Circa Articulos de fide à Caluinistis controuersos, & Catholicè à præfatis Episcopis expositos.

AVTHORE
QVI SVPRA.

M. DC. VII.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

ILLVSTRISSIMO D.D. CLAVDIO A GVYSIA, CLVNIASENSI ABBATI, ET totîus Ordinis Adminiſtratori generali meritiſsimo.

IACOBVS SEVERTIVS S. D.

QVÒD tibi vni poſtremam huiuſce Operis partē ſubmittā atque deuoueam, multi ſunt illices (Abbas Reuerendiſſime) multæ incentiuæ. Vt enim primam, quæ de Lugdunenſibus Archipræſulibus, deq́ antiquiſſima iuxtà & celeberrima Lugdunenſi Eccleſia tota erat, alteri dicare nefas quodammodo videbatur: ſecundam item, cuius de Epiſcopis Matiſconenſibus, deq́ eorum Eccleſia propoſita eſſet materia, idem Maticenſis Antiſtes ſuo propemodum iure vendicabat: ſic & hæc tertia quæ latiorem præbet diuagandi campum, te vnum fautorem ſummopere deſiderat, te patronum compellat. Nā vt taceam te cum perilluſtri Galliarum Primate & cum obſeruandiſſimo meo Præſule pro ſuis cuiuſque meritis indiuiduo amicitiæ necti vinculo, necnon venerabile tuum Cluniacenſe Cœnobium in ſuarū Diœceſeon limitibus verſari, de quibus ſuprà tractatū eſt: vt prætereà mittam tuam erga omnes, ne dicam erga me, vrbanitatē, ingenuumq́ animi candorem, ſapientiam, & claritatem ab aliys exquiſitiore penicillo

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

delineandam, quæ studiosos omnes tanquā funiculis Adæ deuinciat, haud secus quàm collucēs vndique ingeniti tibi splendoris radius, qui excelsam illam, quam in Ecclesia diuino munere adeptus es dignitatem plurimùm exornat, atque illustrat: sanè alia quoque suppetunt in hāc causam potiora. Nimirum, hoc præcipuè tractatu multa ad sacrum tuum Monasticum ordinem spectantia referuntur, multa item nusquam hactenus in lucem edita, quæ profectò ex secretiore tui Cluniacensis autographo Chronico à te mihi exhibito deprompsisse fateri non piget. Atque insuper idem Opusculum, quod vtilius membrum appellare non vereor, varias amplectitur Conciliorum Ecclesiæ Sessiones, & acta piis decorata suffragiis Sanctorum Abbatum Cluniacensis familiæ, qui te in eadem dignitate fœlici successu antecesserunt: qualia tibi ob oculos hac nostra lucubratione obuersantur. Iis autem cœtibus, meísque narrationibus œcumenica & publica doctrina in Ecclesia Romana probari solita, ac recentiore virium commeatu fulgens copulatur. Ita planè, vt neminem in hoc exhantlando cursu patronum adsciscere debuerim alium à te, qui tam egregiis viris eodem merito successeris. Dignetur ergo tua dominatio Opus tantæ molis ardentiùs protegere, incolumémque tueri, & amare. Ego verò ad præpotentis Numinis Aram adstabo pro æuiterna tua salute oraturus perpetuò, Faustum vale. Ex Episcopali foro Matisconensi, Kalendis Iunij CIↃ DC VII.

DE

DE

CONCILIIS CVM OECVMENICIS TVM PROVINCIALIBVS IN QVIBVS præsentes suffragium tulêre RR. Lugdunenses Archiepiscopi Galliæ Primates, & Episcopi Matisconenses, cum plerisque aliis totîus Ecclesiæ Latinæ Patribus.

Pars Tertia.

PROLOGOMENON.

QVO magis frugifera sit omnis præmissa Episcoporum Galliæ Lugdunensis descriptio duabus expressa Operis partibus quæ antecedunt: mox hæc præsertim portio tertia atque postrema; duplex thema nobis ob oculos ponit ordine suo, cui meritò incumbendum videmus. Vnum est descriptio nominum ac sedium antistitum, qui suis quibusque seculis sese contulerunt vocati ad Synodos generales & comprouinciales Ecclesiæ Catholicæ, Apostolicæ & Romanæ: quanta diligentia haberi id potuit. Alterum est fidelissima expressio textuum & articulorum; qui dum ad fidem orthodoxam pertinere noscuntur, in iisdem sacris cœtibus peruij ac authentici facti sunt temporibus primæ Ecclesiæ. Iisq; in locis ius diuinum frequenter exponimus, è quo manasse creduntur ipsi articuli; etsi anteà latuisse passim videretur. Sic verò seriem distribuimus quintuplici rerum capite. Imprimis obuiant ea tantùm Concilia œcumenica seorsum, quorum anachephalæosis toto bipartito præcedenti Opusculo recolitur. Deinde fusiùs referuntur Lugdunenses Synodi Prouinciales, suprà ad Epitomen duntaxat redactæ. Tertio capite describuntur Conciliorum Matisconensium controuersiæ. Quartò Cabilonenses Synodos proferimus: omnes in Lugdunensi prouincia. Quintò & vltimò, alias plures Synodos in reliquis ciuitatibus celebratas reuoluimus: quas sanè posthàc vno simul capite

Duplex generale propositum.

Vide Epistolium liminare.

perstringemus, tum quia leguntur conuocatæ extra metas præfatorum Episcopatuum, aut Suffraganeorum Lugdunensis Archiepiscopatus, tum quia singulares sunt & vnicæ in quibusque suis vrbibus adnotatis. Cæteræ verò Lugdunenses, Matisconeæ & Cabilonensium Synodi multæ sunt in quaque sua ciuitate: adeoq; merentur discreta capita, quibus lucidior obseruetur methodus & vitentur ambages: illis omnibus ac singulis capitibus in sectiones & paragraphos facilioris lectionis gratiâ resecatis. Hoc autem vniuersum Opus, & maximè tertia ista portio, idcirco exactiùs paulò discutitur, quia habemus disserendum aduersus Caluinitas & reliquos horum temporum hæreticos potissimùm nostræ Galliæ qui infideli animo de medio auferunt ea quæ prisci illi Patres sanciuerunt, quæque voluerunt districtè repetitum ac impressum iri, pectoribus fidelium: quatenus eadē sunt ab Apostolis tradita & accepta. Talia creduntur septenarius numerus sacramentorum Ecclesiæ, purgatorium, indulgentiarum & signi crucis vsus, vota, sanctorum veneratio, opera Christianorum in statu gratiæ digna merito vitæ beatæ, arbitrij libertas, ieiunium, cantus Ecclesiæ, festa, horæ canonicæ & alia pleraq; : quæ cuncta aut horum singula qui cum pertinacia denegant, hæreseos crimen subinde incurrunt. Hac ratione vindicabitur Ecclesia vniuersa, sed præsertim Gallicana, ab impuris & prætensis alienæ fidei articulis, quos aduersarij fingunt, & mentiuntur credidisse vetustos eiusmodi Patres primæ Ecclesiæ ad sextum vsque seculum post diuini verbi incarnationem. Itaque ex eo docebitur, nos hodie eadem retinere credibilia fidei obiecta quæ veteres proposuêre: & nostrum perinde, ac illam suam vnicam esse Synceramq; Ecclesiam Christi sponsam, velut Columbam prorsus sine ruga & macula circa fidem catholicam, quam minimè tollunt & oblimant improbi quidam nonnullorum priuatorum actus morales: quicquid blaterent in oppositum capitales animorum hostes, atque prædones.

* * *

DE OECVMENICIS CONCILIIS IN PRIMA ET SECVNDA PARTE RECENSITIS.

CAPVT I.

Et primo ; de Sardicensi;

Sectio Prima.

Paragraphus Primus.

QVOTQVOT generalia occurrere possunt Ecclesiæ Concilia, quorum sola chronologia hactenus obiter suprà [a] depingitur, sunt sex omnino, nec plura. Proptereaque senarium hic numerum Sectionum in suos paragraphos distribuendarum complectemur, quatenus videbitur operæpretium. Prima Sectio seu materia primi huius Capitis tractat de vniuersali Concilio Sardicensi, cuius examen priusquàm aggrediamur, ex pollicitis [b], suffragantium in eo Patrum nomina suscipimus exprimenda: quorum certè duplex apud varios Authores legitur Catalogus. Prior eruitur ex Concilijs [c]: in cuius fronte hæc apponuntur: *Inter cæteros qui subscripserunt, nominatim sequentes exprimuntur.* Hi autem sunt eiusmodi.

Generale Conciliū Sardicense.

An. sal. 347.

a parte 1. & 2.

b in Proiegomeno.

c Tom. 1. pa. 661. ex editione Venetiis 1585. apud Dominicum Nicolinum.

1	Athanasius Episcopus ciuitatis Alexandrinæ magnæ.	7	Alexāder Episcopus ciuit. Larissæ.
2	Arius Episcopus.	8	Alypius Episc. ciuitatis Megaridis.
3	Alexāder Episcopus ciuitatis Meseniæ.	9	Asterius Episcopus ciuitatis. ......
4	Annianus Episcopus ciuitatis Castulonis.	10	Alexander Episc. Maroneæ.
5	Asclepius Episc. ciuitatis Gazæ.	11	Bassus Episc. Diocletianopolis.
6	Athenodorus Episcopus ciuit. Plateæ.	12	Costus Episcopus ciuit. Cæsaraugustanæ.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

13 Chrocras Epiſcopus ciuitatis: .....
14 Calepodius Epiſc. ciuitatis Neapolitanæ.
15 Calinus Epiſcopus ciuitatis Ripeñ.
16 Dioſcorus Epiſc. ciuit. Theraſiæ.
17 Domitianus Epiſcopus ciuitatis Auguſtæ.
18 Dias Epiſc.ciuitatis Aſophis.
19 Dioniſius Epiſcop.ciuit. Helidis.
20 DiodorusEpiſcop. Tenedos inſulæ.
21 Eutherius Epiſc. ciuit. Prochitę de Candos.
22 Euagrius Epiſcop. ciuit. Heracleanopolis.
23 Aetius Epiſcopus Theſſalonicæ ciuitatis.
24 Eutherius Epiſcopus ciuitatis. ....
25 Eutychius Epiſcopus ciuitatis. ...
26 Florentinus Epiſc.ciuit. Emeritæ.
27 Fortunatianus Epiſc.ciuit.Aquileiæ.
28 Gaudentius Epiſc. ciuitatis Naiſo.
29 Gerontius Epiſc.ciuitatis Brebi.
30 Heliodorus Epiſc. ciuit. Nicopolis.
31 Hymenæus Epiſcopus ciuitatis Cyperæ.
32 Ianuarius Epiſcop.ciuit. Bneuentanæ.
33 Ionas Epiſcopus ciuit. Partecopolis.
34 Iulius Epiſcopus ciuitatis Tibiſcæ.
35 Irenæus Epiſc. ciuitatis & Inſulæ. ...
36 Lucius.
37 Lucius Epiſcop. ciuitatis Veronæ.
38 Maximus.
39 Moyſcus Epiſcopus ciuitatis Thabanæ.
40 Macedonius Epiſcopus ciuit. Vlpianæ.
41 Martyrius Epiſcop. ciuitatis Neapolis.
42 Marcellus Epiſc. ciuit. Ancyranæ.
43 Marcus Epiſc. ciuitatis Sciſſiæ.
44 Oſius Epiſcop. ciuitatis Philippis.
45 Paregorius Epiſc. ciuitis Scupis.
46 Prathaſius Epiſc. ciuitatis Mediolanen.
47 Palladius Epiſcop. ciuit. Dien.
48 Prætextatus Epiſc.ciuit. Barchinonenſis.
49 Protogenes Epiſc. ciuitatis Sardicæ.
50 Proſtrarcus Epiſcop. ciuit.Patras.
51 Stercorius Epiſc. ciuit. Canuſiæ.
52 Seuerus Epiſcop. ciuit. Rauen.

53 Tychius

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

53	Tychius Epiſcop. ciuit. Metonæ.	57	Vitalis Epiſcopus ciuitatis Aquiripenſis.
54	Tryphon Epiſc. ciuitatis Macarcæ.	58	Vrſatius Epiſc. ciuit. Brixienſ.
55	Vincentius Epiſc. ciuit. Capuanæ.	59	Valens Epiſc. ciuit. Scythopolis Archadiæ.
56	Verus Epiſcopus ciuitatis Lugdunenſis.	60	Zoſimus Epiſcop. ciuit. Lychnidi.

Hunc Catalogum, non Seſſionum, ſed alphabeti ordinatione conſcriptum ſequitur alius, iſq; poſterius tempore in lucem editus & amplior multò, ex Demochare collectore poſt antiquiores mutuatus, Sedentium aut ſaltem nationum ordine conſcriptus, hac forma.

Sardicenſis Synodi Epiſcopi, ex Demochare to. 4. cap. 32. folio 149. Pariſiis ex editione ann. 1562.

1	Oſius, ab Hiſpania } Iulij Papę Legati.	24	Porphyrius
2	Archidamus	25	Dioſcorus
3	Philoxenus	26	Zoſimus
4	Protogenes Sardicæ	27	Ianuarius
5	Gaudentius	28	Zoſimus
6	Macedonius	29	Eutichius
7	Seuerus	30	Socrates
8	Prætextatus	31	Diodorus
9	Vrſacius	32	Martyrius
10	Lucillus	33	Eumerius
11	Eugenius	34	Eucarpus
12	Vitalius	35	Athenodorus
13	Calepodius	36	Irenæus
14	Florentius	37	Iulianus
15	Baſius	38	Alypius
16	Vincentius	39	Ionas
17	Stercorius	40	Ætius
18	Palladius	41	Reſtitutus
19	Domitianus	42	Marcellinus
20	Chalba	43	Aprianus
21	Gerontius	44	Vitalius
22	Protaſius	45	Valens
23	Eulogus	46	Hermogenes

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

47	Caſtus	81	Victor
48	Domitianus	82	Valentinus
49	Fortunatus	83	Deſiderius
50	Marcus	84	Eulogius
51	Annianus	85	Sarbatius
52	Heliodorus	86	Dyſcolius
53	Muſæus	87	Superior
54	Aſterius	88	Mercurius
55	Parogoricus	89	Declopetius
56	Plutarchus	90	Euſebius
57	Hymenæus	91	Seuerinus
58	Athanaſius	92	Satyrus
59	Lucius	93	Martinus
60	Amantius	94	Paulus
61	Arius	95	Oppatianus
62	Aſclepius	96	Nicaſius
63	Dionyſius	97	Victor
64	Maximus	98	Sempronius
65	Tryphon	99	Valerinus
66	Alexander	100	Pacatus
67	Antigonus	101	Ieſſis
68	Aelianus	102	Ariſton
69	Petrus	103	Simplicius
70	Symphorus	104	Metianus
71	Muſonius	105	Amantus
72	Eupychus	106	Amillianus
73	Philogius	107	Iuſtinianus
74	Spondæus	108	Victorinus
75	Patricius	109	Saturiulus
76	Soſimus	110	Abundantius
77	Adohus	111	Donatianus
78	Sapritius	112	Maximus
79	Maximianus	113	Neſſus
80	Veriſſimus	114	Gratus,&c.Aphricæ.

Galliæ Episcopi

Sic Demochares poſt triginta quatuor Galliæ Epiſcopos,ad Maximum vſqne, conſequenter pergit enunciare 36:Aphricæ Patres à Neſſo ad Paſchaſium, & inde nonaginta

ginta Episcopos Aegypti, tum quindecim in Canalio Italiæ, postmodum 12. Cypri, ac denique 15. Palestinæ, è quatuor orbis vniuersi partibus eò conuenientes, ex quibus postremus est ducentesimus octogesimus quintus. In priore Catalogo disertè locatur Verus Lugdunensis Præsul, & in posteriore Verissimus inter Gallicanos Antistites, qui creditur duodecimus ille Lugdunensis, quem [d] (cum præcedente [e]) suo loco apposuimus parte 1. Posteriorem Catalogum, seu planè similem, legimus in Operibus D. Athanasij Apologia 2. Epistola ad Aegyptios & Aphricanos Episcopos [f]: à quo Authore Concilij teste ac suffragatore Demochares fortè suam exprompsit Catalogi descriptionem; in qua certè Verus nequaquam collocatur. Idem autem Athanasius testatur Patres 344. subscripsisse Concilio [g]: inter quos esto quis sibi persuasum habeat nonnullos extitisse Diaconos atque presbyteros minimè Episcopos; tamen verisimilius est ipsos probitate vitæ ac eruditione commendatos, procuratorio nomine absentium Episcoporum eò accessisse. Et hæc gesta esse anno sal. 347. dudum indiximus [h].

d 1. parte nu. 12.
e nu. 6. ibid.
f pag. 403. ex editione Basileensi ann. 1556.
g pag. 408.
h parte cit.

Paragr. 2.

Articulorũ examen.
1. Artic. Monarchia Ecclesiæ.

SEQVVNTVR mox proponendi Articuli eo in Concilio decisi, qui ad fidem Catholicam spectant, maximè illi inter plures quos iudicamus Lutheranæ & Caluinianæ sectæ aduersari. Atque is profectò semper fuit præcipuus noster hoc in Opere scopus. Primus est quòd patres Concilij & omnes Christiani per missorum Episcoporum ora praclarè agnouerunt Ecclesiam Romanam, seu Episcopũ Romanum esse vniuersalis Ecclesiæ caput: ad quem certè Pontificem ipsi Patres Decreta Concilij detulère confirmãda, veluti sæpe ibidem professi sunt, vt patet in priore [i] ac posteriore editione [k]. Caluinitæ autẽ, & quotquot sectarij hactenus emerserũt [l], Ecclesiam ex malitia diuidũt in exteriore ea professione quæ sit satis interpres obstinatę mentis seu internę professionis in deprauato actu voluntatis: & vno verbo, Romanam D. Petri Cathedram ac perennem in ea successionem execrantur ab eiusq; obsequela prorsus secedunt. Id autem ingens schisma non

Hæresis Lutheranorũ & Caluinitarũ circa schisma.

i cap. 3. 4 & 7.
k cap. 4. & 5. tum can. 3. & 9. Iulio 1. tũc sedente. In Decretis 5. q. 3. ca. 7. Osius.
l Caluin. lib. 4. ca. 7. Inst.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

modò inducit maiorem * excommunicationem & opponitur vnitati Ecclesiasticæ charitatis ad discrimen hæreseos præcisè sumptæ quæ fidei opponitur, vt passim loquuntur Doctores [m]: verùm etiam per se & solitariè sumptum, est hæresis, & talis schismaticus committit crimen hæreseos. Nam omnis illa propositio est hæretica quæ ex intellectus errore & deliberata volũtate sacris Scripturis apertè aduersatur: qualia sunt loca Diuorum Matthæi [n] & Ioannis [o], de summa potestate tradita D. Petro visibili capiti, perindeq; successoribus eius, tum in cultu interiore, tum in ritu externo. Etenim, denegare quemcunque præcipuum Scripturæ textum in specie, & aliquam Ecclesiasticam traditionem Apostolis coëtaneam; seu eis contrarium aliquid positiuè introducere; id totum est hęresis, & dicitur specialis articulus erroris iuxta speciẽ materiæ circa quam versatur animi obstinatio. Quod verò Petrus vltimo Romæ sederit ac pariter cæteri Pontifices, habemus ex Origene, Eusebio & reliqua clarissima traditione per vetustissimos Authores [p] hactenus à tempore Apostolorum ad nos pertracta, vt opus mox nõ sit singulas thematis probationes hoc in Breuiario repetere, quas dudũ tot graues Scriptores demonstrauêre. Igitur iam ex hoc primo argumentorum promptuario efficitur nos Galliæ, Italiæ, Hispaniæ ac reliquos sacrorum mysteriorum professores in Ecclesia Romana, summè coniunctos esse in eadem fide & in externo professionis ritu cum prima ac veteri illa Ecclesia, quam tunc vel Caluinitæ fatentur incorruptam ad sextum vsque seculum [q]. Vix autem hîc diu immorandum in probanda priore thesi de Petri Primatu post tot eruditos superioris ætatis Doctores. Obiter tamen dicam, quòd eum tollere perperam enititur, Caluinus, [r] dum effert veteres Episcopos appellasse fratrem Romanum Episcopum inter scribendum, idq; iuxta Euãgelium quo Seruator hortatur Apostolos maiorẽ horum minori esse inseruiẽdum, vt aduersarius potestatis æqualitatem inter Ecclesiæ ministros inducat. Quippe, solutionis gratia, duplex est genus actionum summi Pontificis, vt & reliquorum etiam magistratuum. Vnum est velut priuatæ alicuius personæ: quo sensu, in Epistolis quas ipse scribit

Cõcentus primæ Ecclesiæ cũ hodierna in agnitione Romani Põtificis.

* Nauar. in Enchir. c.27. nu.57.

m Tho. 2. 2. q.39.art.1.ad 3. Vignerius cap. 10. §. 5. vers. 8. & ca. 12.§. 3. vers. 7.

n ca.16.

o cap. 21. ab Authore exposita in suis Controuersiis seorsum, necdum editis hoc ann. 1604. mense Iunio.

p Origenes tom.3.ex Eusebio Cæs. li. 3.cap.1. & 4. de morte Petri Romæ. Cætera Bellarm. 20. 1. Controu 3. lib.1.ca.3.

q inchoãte Greg. Magno PP. Caluin.li. 1. c.11. §.5.

r 4.Instit. ca. 7.§.3.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

ſcribit aut quæ ad eum reſcribuntur, quæve antiquitus mittebantur, vocabatur quondam frater à reliquis Epiſcopis: & hoc adhuc ſeculo Pontifex viciſſim cæteros Epiſcopos nominat fratres. Altera actio eſt publica: quo in actu verè docetur Pontificis Primatus, vtpote quando palam feruntur leges ab vno quæ ſubditas omnes vinciãt. His inſigniis non modò nunc colluſtratur Præſul maximus Romæ, ſed & primis illis quoque temporibus quibus Epiſcopi Papam vocitabant fratrem. Tunc enim non deſinebat Synodos proinde generales conuocare, legéſque Eccleſiaſticas ferre quæ obſtringerent non Romanam duntaxat ciuitatem, verùm etiam vniuerſum orbem Chriſtianum, comprehenſis Epiſcopis. Quod equidem robur ſat nouerunt ac illis legunculis ſummiſsè ſemper obtemperarunt priſci illi Antiſtites ab æuo huius Sardicenſis Concilij, antea, [ſ] ad Apoſtolicum vſque [*] tempus aſcendendo. Hæc autem, ſunt actus principis ſeu præcipuæ poteſtatis è diuino iure emerſi. Et reuera, vt Caluiniana obiecta longè propulſemus, quando Chriſtus ſic Paſtores commonuit apud Matthæum, [t] *Quicumque voluerit inter vos maior fieri, ſit veſter miniſter*, nõ de publica parta ac moderatè retenta poteſtate eiúſue vſu loquitur: ſed de priuatis & occultis honorariorum ambitibus, more gentilium principum, veluti manifeſtat proximus anterior textus ex aperta ibidem Chriſti mente. Quinimò ſimile alibi contrario fine ad ſenſum noſtrum profert ipſe Anteſignanus apud eundem Matthæum, *Qui maior eſt veſtrum, erit miniſter veſter.* Hoc certè verbo præſente ac affirmante, maior eſt, clariſſimè innuit ſacer Author aliquem Apoſtolorum reipſa maiorẽ ſeu authoritate dignitatis potiorem eſſe cæteris fratribus: vt verè locus iſte cohæreat cum alio eiuſdem Mathæi de clauibus vni Petro traditis: quum diuinus planè ſpiritus Scripturæ motor loca varia debeat pulchrè ad concentum reuocare, & id præſtet neceſſariò abſque omni contradictorio. Ex quo accidit vt ſequens phraſis, *ſit veſter miniſter*, concipi oporteat de Euangelico conſilio in ſolis priuatis actionibus, nõ de quodam præcepto, déve publicis actis. Alioqui loca hæc præfato de claue poteſtatis è diametro aduerſarentur, & ſpiritus Dei ipſi ſibi con-

Papa quo ſenſu miniſter & ſeruus ſeruorum Dei.

[ſ] in 1. generali Cõc. Niceno an. 320. Carthaginẽſi 1. ad 234. altius in Cæſarienſi 19.6. &c.
[*] in 1. Hieroſolymitano Act. 15. ann. Chr. 44. &c.
[t] ca. 20. verſ. 26. & Lucę 9. ver. 35.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 2.3.253

tradiceret: quod ne cogitari vnquam poteſt in tanto rerum fidei orthodoxæ fundamento. Iſta recens aliorum ſcriptis[u] adiecimus: de quorum probatione nos plura in noſtris generalibus[x] controuerſiis. Ergo perſtat denuò mutuus valde concentus antiquorum Patrum cum hodiernis noſtris credibilibus, ratione Primatus Eccleſiæ.

u in hac materia.
x aduerſus Viretū & Marloratū Caluinitas, toto cap. XVI. ſed nōdum editis hoc ann. 1604. menſe Iunio.

Paragr. 3.

SECVNDVS fidei Articulus meritò ex illo Sardicenſi Concilio eruendus, & iſtic ſeriatim deſcribendus, eſt de ordinatione ſeu conſecratione Epiſcoporum ac Sacerdotum: quam in præclaro vſu tunc poſitam exprimunt Capita * & Canones[a] eiuſdem Synodi ac renouat corpus decreti.[b] Scilicet, intelligunt & aperiunt ceremonialem eam cōſecrationem, quam nos huc vſque ex oleo ſacro piè obſeruamus, necnon qualem ab Apoſtolicis temporibus accepere Patres Sardicenſes. Nam eiuſmodi ordinatio non eſt ſola vocalis ſuffragantium ad curam paſtoralem electio: ſed præterea eſt ſeria conſecratio & erectio ad nouum in Eccleſia comparatam ordinem ſacrum, quæ indelebilem characterem imprimat in anima, velut inſigne collati ordinis miniſterio vnctionis, qua ſpiritualis poteſtas traditur ordinato,[c] cum ritu externo,[d] promiſſione gratiæ,[e] & diuino mandato[f] Denuò, alij Patres qui proximè anteceſſerunt, & ſequuti ſunt Concilium Sardicenſe, id quoque ordinationis genus tradidère: teſtibus D. Cypriano, Ioanne[g] Chryſoſtomo, Hieronymo,[h] Ambroſio[i] & Auguſtino[k] vt omnis Eccleſia eam tunc ceremoniam obſeruarit: quinimò hauſerit ex Apoſtolica traditione & vocali Chriſti mandato, qui annuit diſcipulos non poſſe primùm cuncta portare,[l] vnde multa ſuis ſuggeſſit[m] ipſe per diuinum ſpiritum; qualia Apoſtoli deinceps ſcriptis demandarunt, partimque tradiderunt ſolo præcepto. Et certè, ad propoſitum: ſacræ Apoſtolorum paginæ[n] exteriorem poſtea manuum impoſitionem appertè deſcribunt in cleri ordinatione: Hinc Apoſtolici canones à D. Clemente ſucceſſore S. Petri Pont. Max. editi ordinationem Epiſcopi atque presbyteri commemorant, quaſi repetāt & inſinuent diuinum id præceptum[o]. Atq; ex eo

2. *Artic.*

Antiquitas ordinationis Epiſcoporum & Sacerdotum.

Cōſecratio.

* cap. 5. 6. 13. & 19. primæ ædit. & §. ſecundæ.
a Can. 6.
b diſt. 61. cap. 10. Oſius Epiſc.
c Magiſ ſent. in 4. diſt 4.
d Actor. 14. 1. Timoth. 4. per manuum impoſitionē.
e 2. Timot. 1. & cit.
f Actor. 14. 20. Epheſ. 4.
g lib. 3. de Sacerdotio.
h Dialog. cōtra Luciferianos.
i ſeu authore ſermon. de operib. cardinalib. Chriſti.
k lib. de dignitate Sacerdot. ca. 5.
l lib. 2. contra Parmenian. cap. 13.
m Ioan 16.
n ibid. 14.
o in Actis & Paulo cit.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

ex eo Diuinus quoque Dionysius Apostolis coëtaneus in Ecclesiastica sua Hierarchia sequentem periodum edissẽrit. *Sacerdos flexis ante aram genibus, capiti suo ad motam Pontificis manum dexteram habet: atque à Pontifice qui eum consecrat, Sãctis precationibus consecratur.*[p] Et alibi: *Communia sunt & Põtificibus & Sacerdotibus & ministris cùm cooptantur & consecrantur, accessus ad diuinum Altare, inflexio genuum, Pontificis manus admotio, signum crucis,* * *prædicatio*[q] Quid antiquiùs? quid perspicaciùs? Sacramẽtales has ordinationes ex primario Christi instituto fluẽtes & à Patribus primæ Ecclesiæ promulgatas hodie nobis peruias fideli communione tuemur ac studiosè colimus. At verò Luteranos[r] & Caluinitas[s] sæpius piget Ordinationi tribuere nomen sacramenti; multóque minùs eidem consecrationem impertiunt, sed ciuilem solam, ministrorum electionem admittunt, vsuq; terunt; cùm tamen vna manuum impositio in sua pseudoecclesia sacramentum efficere non possit. Nonnunquam verò inaudita etiam contrariorum positione Ordinem sacramentum fatentur,[t] quo Clerus à laicis discrepet; at vnctiones sacras seu consecrationes respuunt planè: quarum nihilominus applicatio collationem Ordinis (quam credunt alioqui realem[u]) nequit certè vel præpedire vel auferre cum imprimendo aut impresso charactere. De vnctione autem loquitur D.[x] Chrysostomus, velut de signo dati spiritus (ait) quando de Christi Sacerdotio verba miscet, eodem seculo quo celebratum est Sardicense Concilium. Id verò signum est externus Ecclesiæ ritus: quam sensibilem ceremoniã antea expresserat præfatus vir Apostolicus D. Dyonisius hisce verbis[y]. *Pontifex sacrosanctam vnctionem orditur: Sacerdotes autem sub eo sacrum perfundendi munus exequuntur.* Eamq; formulam intellexit comitẽ ordinationis & ecclesiasticæ consecrationis. Hunc verò ante Chrysostomũ sequutus est Eusebius Cæsariensis[z] qui eius vnctionis meminit, simul & consecrationum Basilicarum à Constantino Magno constructarum. Quam templorum consecrationem cùm repetat seorsum Athanasius Concilij suffragator[a], & consequenter Ambrosius[b] ac Augustinus[c] eiusdem pene ætatis: sanè vel etiam licet ex eo inferre ritualẽ vsum & praxim inaugurationis An-

Signum crucis.

Hæretici in hac materia.

Vnctio in consecratione.

Antiqua Tẽplorum consecratio.

p Can. 1. & 2. ex versione Perionij.

* hoc signo-se communiuit Paulus in sua passione: Abdias Babylonic.

q cap. 17. & 18. ex editione Lutetiana 1565. fol. 29.

r Philip. Mel. in locis cap. de num. sacram.

s 4. Instit. ca. 19. §. 22. & c. 14. §. 20.

t Calu. ca. 19. §. 30.

u §. 31.

x Tom. 1. homel. in Psal. 44 pag. 787. Parisiis 1556.

y cap. 4. cæl. hier.

z lib. 10. ca. 4. & libro 4. de vita Cõstantini.

a in Apolog. ad Imper. Cõstantiũ tom. 2.

b lib. 1. 1. Epist. 5. ad Felicem.

c sermo. 251. &c. de tempore.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

tiſtitum ac preſbyterorũ: propterea quòd qui Templum inanime conſecrandum admittit, multò magis perſuaſum ſibi habere debet, Sacerdotes animatos atque rationis participes ab antiquioribus illis diebus conſecrari eſſe ſolitos; vt pote quos dicit Scriptura [d] eſſe templum ſpiritus ſancti, & in quorum populiq; gratiam Templa creduntur instituta. Non ergo ipſi aduerſarij, at nos Eccleſiæ Romanæ alumni hodie aſſentimur in præſenti articulo primis Epiſcopis, quibus nobiſcum vna ſemper eſt Eccleſia.

d 1. Corin. ca. 3. Bellarm. de Miſſa libr. 2. c. 14. to. 2. & de Sacram. Ordinis.

Paragr. 4.

TERTIVS circa fidem articulus, qui ſit Concilij Sardicenſis, eſt de ordinũ in Eccleſia multitudine, quem ad ſeptenarium vſque numerum retinet ſedes Romana. De minoribus ſic loquuntur Patres Sardicenſes [a], quorum Sanctionem innouat corpus [b] Decreti: *Si forte diues laicus aut ſcholaſticus de foro aut de adminiſtratione (ciuili) Epiſcopus fuerit poſtulatus, non priùs ordinetur, niſi ante & Lectoris munere & officio Diaconi aut presbyteri fuerit perfunctus: & ita per ſingulos gradus aſcendat ad culmen Epiſcopatus.* En: licèt textus iſte omnes ordines minimè enumeret: tamen ex vnius minorum nomenclatura, facilè tres reliqui ante illud æuum pertriti concipiuntur: maximè cùm addat Concilium *per ſingulos gradus*: quaſi reliquos ordines in mente habuerit, quos illic opus non fuit ad Epiſcopatus finem deſcribendum longiùs enarrare. Nam neque inter maiores Ordines, Sudiaconatus ibidem recenſetur. Quis tamen credat Patres hunc non intellexiſſe? Quippe ad maiorem ſententiæ eiuſdem Concilij probationem, accedunt vetuſtiora aliorum Patrum teſtimonia. Imprimis priore ſtatim ſeculo D. Clemens Pont. Max libro 8. Apoſtolicarum Conſtitutionum [c], ceremoniales ritus per preces deſcribit pro ordinandis Preſbyteris & Diaconis ex conſtitutione S. Bartholomæi Apoſtoli, pro hypodiaconis ex inſtituto Apoſtoli Thomæ, necnon pro Lectoribus ac exorciſtis. Additq; ſacrificij celebrationẽ in Epiſcopi ordinatione, cum decantatione hymni *Gloria in excelſis, Kyrie eleiſon*, ac cæteris. Quæ omnes ceremoniæ tam cito non legerentur introductæ, niſi Patres eiuſmodi hos ſacros ritus inter Ordines

3. Articulus.

Ordinũ 7. Eccleſiæ antiquitas.

Ordinũ ceremoniæ à 1. ſeculo Eccleſiæ.

Miſſæ partes à 1. ſeculo.

a cap. 13. & Can. 10.

b dist. 61. Oſius.

c cap. 16. 17. 18. 21. 22. 26.

dines

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

dines Ecclesiæ propriè sumptos concepissent, & quidem ex mente Christi oculati præceptoris. Eosdem verò promulgatores è vestigio sequutus est S Ignatius [d] D. Ioannis Euangelistæ discipulus pro cunctis passim ordinibus: simulq; institutor habitus est Chori & cantus Ecclesiastici. Hinc secundo æuo D. Cyprianus Lectoris, exorcistæ, & acolithi præclarè meminit [e]. Quam tertio semitam tenuit in Concilio Romano B. Syluester Papa [f], paulò ante præsentem Synodum Sardicensem, circa singulos ferè ordines. Tum quarto seculo Concilium Prouinciale 4. Carthaginense [g], promulgauit latiùs formas velut dudum acceptas, ac modum ordinandi Ostiarium [h], exorcistã & reliquos in eo depictos Ordines. Atque ad extremum sexta ætate & hactenus, prouincialis 4. Synodus Toletana [i] Subdiaconatum renouauit, sanctúsq; Sulpitius Bituricensis [k] Exorcistæ recordatus est. de Diaconatu [l] autẽ & presbyteratu [m], cùm legantur in posito iure diuino, multò minùs est dubitandum an postmodum inserta sint Patrum voluminibus [n], & ad nos vsque pio vsu retenta. At verò Lutherus & Caluinus [o] cum asseclis irrident omnes hos ordines: dicunt non esse fixos quosdam gradus in Ecclesia, maximè qui characterẽ imprimant, sed mera officia quæ Episcopi suis domesticis aliisq; adolescentibus impertire soliti sunt, vt assuescant ad presbyterium tandem consequendum: subindeq; adiiciunt [p], eiusmodi ordines primitiuæ Ecclesiæ ignotos fuisse, multis verò pòst annis excogitatos. Verùm egregiè mentiuntur aduersarij. Etenim probatos primæ Ecclesiæ testes summæ authoritatis attulimus, quos demonstramus accepisse Ordines non pro puris officiis, at pro distinctis gradibus; vt pote quia Patres citatæ Carthaginensis Synodi ab Ecclesia comprobatæ & alia passim Concilia vsu pertrita clarissimè expresserunt specialem Ordinis ac sacramenti cuiusque materiam & formam. Quæ docent gradus dissidere inter se characteribus & statis terminis. Aduersarij autem alibi sæpe nobiscũ fassi sunt, quòd prima illa Ecclesia semper prædita fuerit ea sua puritate quam Christus instituens tantæ contulit sponsæ: proptereáq; contradictorium turpiter adstruunt, dum eandem stolidè & serius sacris spoliant ordinibus, quos

Cantuertũ in Ecclesia institutus.

Hæreses in id.

Contradictio.

d Epist. ad Antiochens. an. 72. & 93. Socrat. 6. ca. 8. Niceph. 13. cap. 8.
e Epist. 55. ex libr. 1. Ep. 3. initio. Epist. 77. ex Ep. 6. fine. & lib. 2. Ep. 5. 20. ann. 270.
f an. 320. to. 1. Concil.
g ann. 403. & 1. Anastasij PP.
h à Can. 3. ad 10.
i sub Honorio 1. PP. an. 626. Genebr. aliis sub Theodoro 1. PP. sedẽte ab an. 640.
k in vita S. Martini ca. 4. an. 650.
l Philip. 1. & 1. Timoth. 3.
m Actor. 14. 15. ad Titum 1. Iacobi 5.
n cit. Carthagin. Can. 2. & 3. to. 2. Concil.
o Inst. 4. ca. 4. §. 9. & ca. 19. § 22. 24.
p §. 27.

quos ſaltem ita crudeliter attenuant, vt vim & energiam tanti ſacramenti tollant prorſus, adeóq; articulum fidei Eccleſiæ perneceſſariũ de medio auferant. Nos verò Eccleſiæ Romanæ cultores fortiùs eandem vim corroboramus. Etenim quando hos ſeptem ordines admittimus diſtinctis formis ac muniis ſuprà populum [q] conſtitutos; vnicum tamen ſacramentum, non plura, vt obiicit Caluinus, reuera efficimus; quod quidem ad ſacerdotium velut ad excellentiorem finem terminatur citra omne incommodum. Nam quemadmodum in phyſicis tota partialia videlicet nerui, oſſa & carnes per ſuas formas partiales in toto heterogeneo ſpecie adinuicem diſcrepant; & nihilominus ita referuntur ad vnicam totîus mixti aut animalis formam, vt vnicum totum naturale componant ex vnica totali ſeu mixti forma atque materia compactum. Sic characteres inferiorum ordinum inter ſe ſpeciebus diſſidentium, peruenuſtè vnicum efformãt ſacramentum, quia ad preſbyteratum neceſſariò ordinãtur. Hæc recèns addimus ſcriptis veterum Theologorum [r], maioris ſpeculæ gratiâ aduerſus Caluiniſtas.

Nota.

q Tho. in Addit. ad 3. par. qu. 35. art. 2. in corp.

Lutherus lib. de Babilonica captiu. ca. de Ordine.

r Thomæ & Bellarmini.

Inſuper, ad propoſiti conſequentiam, peruersè iidem animorum hoſtes aſpernantur veterem D. Dionyſium [ſ]; & arguunt fallacis appoſitionis Canones Apoſtolicos à D. Clemente Papæ editos: eamq; pſeudodoctrinam nouiſſimè repetit Philippus Mornæus [t] Caluiniſta, dum perperam credit tot ceremonias nactam non eſſe Eccleſiam ab initio, vt id Opus cenſeatur Dyoniſij Areopagitæ. Siquidem, quidni ita facilè humanam fidem adhibebũt aduerſarij illis ſcriptis & arbitrabuntur talia opera horum Authorum eſſe qui apponuntur, qualem fidem bene attribuunt prophanis authoribus Platoni, Ariſtoteli, Ciceroni ac cæteris? Cùm eum ipſimet prophanos ſcribentes non viderint, ſed ex traditione id ex aliis certò teneant: ſic quemadmodum non fuerunt teſtes oculati ſacrorum authorum, nec ſimus nos hoc ſeculo; pari modò, hęretici perſuaſum ſibi habere debent veteres illos homines verè ea typo poſteris demandaſſe quæ circunferuntur volumina, quæq; præſertim omnes Patres per ſingulas ætates comprobarunt. At, ſatis cõiicimus: cùm aduerſarij nihil habeãt grauioris

De D. Dionyſio.

ſ Calui. 1. Inſtit. cap. 14. §. 4.

t In Gall. inſtitutione vſus & doctrinæ ſacramẽti Euchariſtiæ.

Alia Bellarm. tom. 1. Controuer. 5. lib. de Clericis cap. 11. 12. 13. & tom. 2. lib. de Sacram. Ordinis.

grauioris alicuius ponderis quod obiiciant: profectò inane diuerticulum quæritant, quoties vetustiorum authoritate premuntur atque vincuntur. Verùm certè, quis rectè Philosophantium nesciat, argumentum ab authoritate negatiuè sumptum nihil prorsus concludere, nisi positiuum aliquod fundamentum proponatur in contrarium? Sed præter id generale augurium, adsunt peculiares item demonstrationes, quæ docent annuendum esse illi traditioni, vt credamus libros de vtraque hierarchia, de diuinis nominibus, & quotquot ei attribuuntur Epistolæ, esse verè ipsius Dionysij Areopagitæ viri doctissimi atque sanctissimi. Imprimis Sindas in collectaneis [u] testatur Timotheũ presbyterum, ad quem Dionysius misit Epistolas ac libros de cælesti & Ecclesiastica hierarchia, fuisse primum illum Timotheum, quem legimus Ephesinæ ciuitatis Episcopũ, Ioannis Euangelistæ in sede successorem, & Pauli Apostoli discipulum. Igitur, Dionysius iste Atheniensis, fuit Apostolis & horũ discipulis coëtaneus: nullus enim alius agnitus est eo tempore, quàm noster Areopagita. Nam Dionysius Corinthius etiam doctissimus paulò seriùs claruit, scilicet anno sal. centesimo octogesimo: & ex Eusebio [x] electus est Corinthiorum Episcopus; Areopagita verò Parisiorum Protoantistes factus est, ex Hilduino [y]. Secundò, Origenes, ad diuersos [z], docet illum magnum Areopagitam scripsisse de *superessentia & diuinitate* (inquit ad secundum Ecclesiæ seculum) deq; verbo Dei filio & luce. Quæ singula passim habet author libri de diuinis nominibus, mystica theologia, & eius Epistolæ ad Timothæum ac Polycarpum: vbi & eædem phrases sparsim deducuntur & tota Trinitas exponitur multis capitibus. Tertiò D. Chrysostomus [a] eum vocat auem celestem velut subtilissimum scriptorem, & Damascenus [b] maximum Theologum, tertio Ecclesiæ seculo. Qui prisci Doctores etsi non nominent præfata eius Opera: tamen allata Epitheta satis innuunt ipsos alium nullum intellexisse, quàm Areopagitã Pauli ministerio conuersum: vtpote theologicos cuius Tractatus de sublimi hierarchia redoleant celestem volatum, more Aquilæ ad superna conscendentis. Quartò apertissima quoque est authoritas Nicephori [c] circa istos

u de eximio martyre, interprete Godef. Tilm. Lugdu. 1585.

x 4. ca. 21.

y in Areopageticis. & Dion. Alexã.

z Homel. 2.

a lib. 4. de Sacerd. & serm. vlt.

b lib. 2. ca. 18. Orthod fidei an. 390. Tritem.

c 2. cap. 20. extremo.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

qui viſuntur libros vni Areopagitæ cõceſſos. Obiter commemoramus fabrum ſtapulenſem [d] & alios recentiores, [e] equidem magis apertos quàm Neotericus repetitor Analiſta Baronius [f]. Hæc de Dionyſio probãda ſuſcepimus: primùm quia ſuperioribus paragraphis eius periodos extulimus pro Ordinandorum conſecratione quam deteſtantur Caluinitæ, & alias eiuſdem deinceps afferemus: poſtmodum verò quia hæretici vehementiùs obiurgant ipſius ſcripta quàm aliorum Apoſtolicæ ætatis; quos certè omnes in Eccleſia Catholica ſequi profitemur. Ergo, extrema ſententia eſt, nos Romanos, non Caluinitas aduerſarios, pulchrè ſemper adhæſiſſe vetuſtis Patribus & Apoſtolicæ Eccleſiæ, in præfato etiam articulo de Ordinibus & ordinandorum conſecrationibus.

d editum ſuper Dion. Pariſ. 1498. & & 1569.
e Georg. Caſſandrum.
f ſub anno 120. & Genebrar. in Liturgia Apoſtolica 1.

Paragr. 5.

QVARTA propoſitio de vera fide Catholica, quæ in Sardicenſi Concilio extent, circa pœnitentiæ ſacramentum verſatur: quo de ſacro ſigno Iulius Papa ibidem præſes, decretum [a] hac periodo promulgauit: *Si presbyter pœnitentiam morientibus abnegauerit, reus erit animarum, quia Dominus dixit: (Quacunque die conuerſus fuerit peccator ad pœnitentiam* [b]*, vita viuet & non morietur.) Vera enim confeſſio in vltimo tempore eſſe poteſt, quia Dominus non ſolùm temporis, ſed etiam cordis inſpector eſt. Sicut latro* [c]*, vnius momenti pœnitentia meruit eſſe in paradiſo in hora vltimæ confeſſionis.* En, depicta ad viuum ſacramentalis pœnitentia aduerſus negantes Caluinitas, qui præeligunt ſolam coram Deo offerendam delictorũ confeſſionem, nemine teſte, & abſque vllo ſacramentali ritu. Etenim, primò, dum Synodus loquitur de presbytero reſpectu pœnitentis è ſeculari vita obeuntis: iam ſupponit humanam mortalem perſonam, & quidem aliam ab ipſo pœnitente & à Deo; vt pote coram quo homine occulti defectus ſecretò aperiantur. Secundò, hæc facta de ſenſibili Sacerdote mentio ſupponit verſum aliquod abſolutorium exteriùs proferendum, ſignum poteſtatis clauium Eccleſiæ & mentis interpres, quo velut formâ abſoluatur pœnitens in foro conſcientiæ: quæ forma cùm eſſentialis ſit ſacramento, ideo fluat neceſſe eſt à Chriſti inſtitutione

& Apoſto

4. Articulus.
Sacramentum pœnitentiæ.
1.
2.

a eſt 2.
b Ezechi. 33. ver. 12. Matt. 3. 9. 18. Lucæ 11. 13. 17.
c Luc. 23. ver. 42.

& Apostolica promulgatione: quia solus Deus institutor est duplicis partis essentialis cuiusque sacramenti aut articuli fidei, & Ecclesia: deinde auctrix accedentium postea
3. solennitatum duntaxat. Tertiò, Synodale Pontificis præceptum affert testimonia sacræ Scripturæ ac ipsum Christi verbum, circa factum conuersionis ad pœnitentiã. Quibus sanè textibus, primæ Ecclesiæ Patres satis docent sacramentum pœnitentiæ dicendum institutionis diuinæ, & cuius presbyter seu Sacerdos minister esse credatur: huícq; antiquiori doctrinæ accedunt planè recentiorum Doctorum suffragia in iustissimo illo ritu Apostolicæ Ecclesiæ nobis piè asseruãdo, vt verè cohæreat hodierna Ec-
4. clesia Romana cum antiqua. Quartò ac vltimò, Põtificius ille textus meminit Confessionis; & quidem, in vltima hora. Quæ loquendi forma exprimit actus exteros pœnitentis velut sacramenti materiam: prætereaq; supponit alias per medium vitæ cursum Confessiones, easq; sacramentales omnes, ex adiunctis rationibus prælibatis, non autem solas fraternas, vt cẽsent aduersarij vbique locorum Scripturæ. Et verè, hanc prorsus mentem Concilij Sardicensis demonstrant Patres eiusdem æui, in maiorem probationẽ.

Patres primæ Ecclesiæ.

D. Athanasius Concilij suffragator dicit [d], *nos ipsos examinemus, num soluta sint nostra vincula. Quod si nondum soluta sint, tradas* (inquit) *teipsum discipulis Iesu: adsunt enim qui te soluant, pro potestate ea quam à Saluatore Christo acceperunt* [e]. En, duo sentit: priùs clauium potestatem deriuare in successores Apostolorum per susceptum ordinem presbyteratus, (dudum enim obierant ipsi oculati *Iesu* discipuli) & solutionem delictorum non fieri à remotis per diuini verbi seu Euãgelij prędicationem sola promissione Seruatoris, vt imaginatur

Caluinus

Caluinus [f] dum enititur hoc sacramentum auellere, & confessionis vocem vsurpare [g] pro sola laude diuini nominis: Quippe verbum, *tradas te*, concipi debet de proximo pœnitentis accessu in auriculari confessione. Posteriùs, intelligit Sacerdotem, quem nominat, habere ad hoc ordinis accepti characterem: quo nimirum & à laicis secernatur, & absoluere possit. Idq; satis ipse docet [h] de Ischyra ac cæteris à Calytho Ariano ordinatis, qui postea ad laicalem statum redacti sunt, quia ordinatio vim habet in Romana

d Serm. in illud profecti in pagũ pag. 578. Basileæ 1556.
e Matt. 16. & Ioan. 20.
f 3. Instit. ca. 4. §. 18. tũ ca. 13. §. 4. & lib. 4. cap. 1. §. 20. tum ca. 11. §. 1. & 2.
g lib. 3. ca. 4. §. 9. ex Actib. 3. 4. 5. & 1. Thes. 1. &c.
h Apologia 2. pa. 385.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

Ecclesia, at non in hæreticorum cœtu. Quæ noua probatio articulos denuò [i] secundum & tertium allatos valde promouet. D. Chrysostomus postquam eâdem tempestate interpellauit verba potestatis à Christo concessæ [k], *Quæcunque alligaueritis, &c.* subdit: *Id autem Sacerdotum vinculum ipsam etiam animam contingit: adeo vt quæcunque infernè Sacerdotes cōfecerint, illa Deus supernè rata habeat.* Vbi disertè ostendit quale sit ministerium presbyteri cōficientis, & ob id è proximo absoluentis ritu sacramentali: ad quem sensum referenda sequuntur ea quæ vniuersaliùs ipsemet extulit in Mathæum [l] & in Sermonib. de pœnitentia & confessione [m]. Nam licèt ibidem scribat, *neque necessarium præsentibus testibus confiteri: cogitatione fiat delictorum exquisitio*: locus tamē Caluinitis non fauet, vt putetur accipi pro vna confessione laudis, vel pro libera auriculari sine præcepto. Etenim cùm sanctus Auctor eôdem quò antea referat plures suos textus (sic debuit etiam in dictis concentum retinere) & semper loquatur apertè de commissis criminibus nulla vnquam laude extollendis, súbq; obligatoria confessione cadentibus: sanè hanc confessionis formam, velut secundam sacramentalis materiæ partem, intendit nullo alio teste quàm vno solo Christi Vicario celebrandam, aut non in exteriore foro vi legis procurandam coram testibus in plurali qui vnum excedant. Simillima proferūt Diui Ambrosius, Hieronymus & Augustinus, eodem seculo: quæ trium patrocinia cùm luculenter recentiores Authores [n] susceperint, aliis recensendis in præsenti Epilogo abstinemus: nósq; alia in nostris generalibus controuersiis sub id propositum aduersus Petrum Viretum & Marloratum Caluinitas innouamus. * Perstat ergo instituti veritas.

Sententiæ hæreticorum.

[i] §.3.& 4. huius Sect.

[k] de Sacerdotio libr. 3. to. 5. col. 429. Parisiis 1556.

[l] in ca. 4. col. 112. tom. 2.

[m] tom. 1. col. 769.

Alia de Confessione cap. 5. Sect. 3. §. 2.

[n] Bellarm. to. 2. de pœnit. lib. 3. ca. 2.

* ca. 20. Sect. 6. §. 2. & cap. 22. Sect. 5.

Paragr. 6.

QVINTA propositio versatur circa augustissimum Missæ Sacrificium, vnà cum Basilicarum consecratione & aliis. priore loco sic edisserit Iulij Papæ decretum in Sardicensi [a] Concilio: *De fabrica Ecclesiæ, si diruta fuerit, instauranda; & si in eo loco consecrationis solennitas debeat iterari in quo Sanctuaria non fuerint, nihil iudicamus officere, si per eam minimè iactetur aqua exorcizata, quia in consecratione cuiuslibet Ecclesiæ,*

5. Artic.

Sacra Eucharistia.

[a] est 6.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

clesiæ, in qua spiritus sancti arra non ponitur, celebritatem scimus tantùm esse Missarum. Ecce primùm aqua lustralis per exorcismos iam tum in vsu posita, quinimò ex Apostolica traditione, testibus D. Dyonisio Pauli discipulo [b] de oleo & sanctificatis aquis pro baptismo, SS. martyrib. Clemente [c] & Alexandro primis, [d] Pont. Max. Iustino, [e] atque Basilio [f] Athanasij commilitone, aduersus Caluinitas, relicto tardiore Sigiberto: [g] tum de Templorum consecratione hîc repetita, quam dedignantur aduersarij, suprà [h] scripsimus: & tandem de Missis mox sumus dicturi, ex allato textu. Posteriore loco, Iulius hac periodo formam sacrificandi dudum promulgatam sigillatim renouat: *Cùm omne crimen atque peccatum oblatis à Deo sacrificijs deleatur* (ait) *quid de cætero pro expiatione delictorum Domino dabitur, quando in ipsa sacrificij oblatione erratur? Audiuimus enim quosdam schismatica ambitione detentos, contra diuinos ordines & Apostolicas traditiones, lac pro vino in diuinis sacrificijs dedicare, &c.* Tũ decernit hoc pacto: *Calix Dominicus* iuxta Canonũ præcepta *vino & aqua permixtus debet offerri, quia videmus populum in aqua intelligi, in vino sanguinem Christi.* [i] Adest hisce decretis sacrosanctæ Missæ Sacrificium & nomine & re compertum. Imprimis ab illo tempore & antè, vox Missæ in vsu est pro oblatione sacra & actione in qua cõficitur Eucharistia ex mirabili transsubstãtiatione panis ac vini in corpus & sanguinem Christi Domini, multis comitibus ceremoniis. Multifariã probatur tantus huiusce nominis vsus: primùm quidem ex Iulij seu præsentis Concilij antecessoribus, videlicet ex Apostolicis Canonibus Clemente, [k] Telesphoro, [l] & Higino [m] Pontificib. Max. sub priore iam seculo Ecclesiæ, vt liquet in Decretalibus eorũdem Epistolis. Quid quæso antiquiùs? Deinde ex Sothero [n] & Syluestro [o] etiam Romanis Pontif. sub altero & tertio emergente seculo. Iterum demonstratur ex coëtaneis ferè præfato Sardicensi Concilio, sanctis Ambrosio [p] & Patribus secundi [q] ac 4. Synodi Carthaginensis [r] Denuò ostenditur ex sequacibus tempore, nimirum ex diuis Gelasio Papa, [s] Augustino [t] & Patribus primi Cõcilij Aurelianensis [u] ac pluribus aliis, quos mox reticemus. Hæc de antiquissima nomenclatura rei significatæ coniuncta. Secundò, propiùs ad rem ipsam

Missæ vox.

b de Eccl. hierar. ca. 3. & 4.
c lib. 8. Apostolicar. Constit. cap. 35.
d an. 122. Genebr.
e Apolog. 2. ad Anton. pa. 40. Lutetiæ 1554. floruit ad ann. 200. &c. ex distin. 3. de Consecr. cap. 20. Aquam.
f lib. de Spirit. Sancto ca. 35.
g in Chron. ann. 688. sub Alexandro 6.
h §. 3. & 4. & sanctio de fabrica habetur de consecrat. dist. 1. c. 24. sub nomine Vigilij PP. annis 200. post Iulium.
i integrũ repetitur de cõsecrat. dist. 2. cap. 7.
k Can 10. sed clariùs de cõsecr. dist. 1. ca. 62.
l c. 14. sedit ab an. 92. ad 102.
m cap. 48. ab 142. ad 151.
n inde ad 157. c. 3. & 19.
o ca. 58. & 61.
p in Concil. Rom. an. 320
q lib. 5. Epist. 33.
r Can. 3. ann. 396.
s Can. 84. sub Ciricio PP.
t ab 492. ad 498. ca. 5. cit. dist.
u Serm. 91. de tempore.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

gradum factiori: Patres Sardicenses Missas vocant Sacrificium, quale id vnicum est in lege Euangelica [x] propriè dictum, quod definitur oblatio externa facta soli Deo, qua ad agnitionem humanæ infirmitatis est professionem diuinæ maiestatis à legitimò ministro res aliqua sensibilis & permanens ritu mystico consecratur & transmutatur. Hæc autem consecrata transmutatio atque consumptio realis, hoc est substantialis circa materiam sacramentalem, sanè in alijs sacramentis nunquam deprehenditur, præter quàm in isto singulari. Quippe mutatio quæ reperitur per sacramentum pœnitentiæ facta, est accidentium & qualitatis duntaxat, sed non substantiæ: quia impius contritus (religiosæ cuius actiones sunt materia pœnitentiæ sacramentalis) fit iustus in animæ substantia remanente semper eâdem, cùm solummodò anima illustretur diuina charitate velut accidente, quod ad summum nuncupatur improprium Deo oblatum sacrificium bonæ volũtatis superstitis in sua nõ demutata natura. In clerico ordinato fit quidẽ mutatio per characteris impressionem: verùm id rursus animæ permanenti aduentitium est. In cæteris externis aliorum quatuor sacramentorum materiis nulla fit immutatio. [y] At in Eucharistia, reuera conuertuntur substãtiales ambæ partes panis ac vini sensibilis in reale corpus & in sanguinem Christi. Quapropter ea res est verè sacrificium incruentum atque repræsentatio cruenti semel oblati in ara crucis, in qua Seruator vitam cum morte pro peccatis reipsa commutauit. Cùm autem Ecclesia Christi stare nequeat absque aliquo iugi sacrificio; sanè necessum est in hoc saltem Eucharistiæ sacramẽto adesse mutationem rei, seu sacrificium, sicuti aderat in consumptis per ignem sub veteri lege animantibus ad sacrificia oblatis. Atque nouum eiusmodi necessitatis argumentum denuò probat Christum voluisse in verborum prolatione iam per se ex significatis præsentissima & efficacissima, duplicem materiam actu in suum corpus & sanguinem permutari ac permanẽtem statum retinere: non verò hinc eliciendam præsentiam fictitiam & imaginariam per solam fidem suscipientis perq; modum manducationis transeuntis, vt sibi audent persuadere Caluiniani

discipuli:

[x] Can. 28. an. 566.

Quid Sacrificiũ.

Alia cap. 5. Sect. 3. §. 3.

[y] August. 8. de ciuit. cap. vlt.

Consecratio & sacrificium est mutatio substantiæ.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

discipuli: qui propterea nullū planè retinent sacrificium, ob realis trāsmutationis defectum, ac perinde carent verâ Ecclesiâ in qua salus residere possit, sed inde concluditur horum cœtum pseudo synagogam dicendum. Hæc nostra Eucharistia appellatur Sacramentum, quatenus est vitæ spiritualis refectio & conseruatio, vnde Christus, [z] *Caro mea verè est cibus, & sanguis meus verè est potus*; quo sanè intuitu & sensu hoc visibile signum confert incremētum inuisibilis gratiæ, estq; animæ suscipientis alimentum, cui vni prodest id sacramentum. Eadem rursus Eucharistia est sacrificium, quo sensu Deo patri in altari offertur ad peccatorum populi Christiani remissionem; adeóque reliquis quoque inseruit. Ista docuit Christus quando in mysterij institutione dixit, *quod pro vobis datur* [a], *tradetur:* [b] *&c.* quam vltro traditionē seu oblationem non semel & cruentam solùm, at continuis hodie temporibus incruentam Deo offerendam intellexit, quia adiunxit, hoc facite: & id præstandi mandatum subinde ex facto promulgat ius diuinum apud D. Paulum [c], vbi dicitur *Omnis Pontifex constitutus: vt offerat dona & sacrificia pro peccatis.* Taléq; præceptum in nomenclatura & vsu frequentarunt veteres, teste Palladio inter plures, ad æuum Synodi Sardicensis [d]. Fallitur ergo Caluinus [e], dum catholicos tam augusto sacrificio orbari vult: nec eius Ecclesia, at nostra, cum primitiua assentitur. Nam sacrificium actionis gratiarum aut bonæ in Deum voluntatis imperfectū, quale tantùm admittit Caluinus, sola semper mente offertur absque vlla substantiæ alicuius transmutatione & consumptione, at nunquam exterius cum pane & aqua, quale est externus priscorum Patrum ritus in Sardicensi Concilio peruius, cui sola hodie adhæret Ecclesia Romana. De his ad præsens institutum non plura tractamus in ista Epitome, quia latiùs alia recētiores Authores [f], & nos alibi [g]. De quibus quia nihil præfatus est Demochares [*], quando Patres Concilij enumerat Capite XXXII. ideo coacti sumus præcipua enunciare. Sui tamen libri titulus, *De obseruanda Missarū celebratione* eum sollicitare videbatur, quòd id thema controuersum soluisset: at is de sola Catechumenorum Missa edisserit, quæ ipsum antecedit sacrificium.

Euchari stia quatenus sacramētū & sacrificium.

Caluinitarū hæresis.

z vt in aqua & oleo.
a Ioan.6.
b Lucæ 22.
c Matth. 26. Mar.14.
d ad Hebræ. cap.5.
e in historia sanct.Patrum Sect.3.& præfati.an.400.
f lib.4.Instit. §.6.7.16.
g Bellar. lib. 1. de Missa, ca.1. & 2.
* in nostris controuersiis generalib.

Paragr.7.

Paragr. 7.

PRÆFATA Synodus generalis condemnauit quidem Arianam hæresim, vt liquet ibidem ex Epistola Iulij Papæ pro Athanasio, & ex ipso D. Athanasio Apologia 2.[a] pro retinenda fide Catholica circa indiuiduam trium in diuinitate personarum æqualitatẽ. Insuper decernit gradus collaterales prohibitos & obseruandos in matrimonij sacramento[b]: atque id genus alia[c]. De quo duplici articulo nihil impræsentiarum dicimus: quia in priore non dissentiunt Lutherani & Caluinitæ ab Ecclesia Romana, licèt articulus præcisè spectet ad fidem: posterior verò solam Ecclesiæ πολίτειαν respicit extra metas fidei orthodoxæ. Adest tandem religiosa fides priscorum Veri aut Verissimi Lugdunensium Archiepiscoporum, & primitiuæ totîus Ecclesiæ, omnino eadem cum nostra Ecclesia hoc decimosexto seculo.

Arriani.

a fol. 377. moritur an. 377. seditque Alexandriæ annis 46.

b 5. Decreto.
c 1. 3. 4.

De Arianismo Caluinitarum cap. 5. Sect. 2.

Paragr. 8.

DVM id œcumenicum Sardicẽse Concilium ex professo recenset quinque aut sex commemoratos articulos ad fidem Apostolicæ & Romanæ Ecclesiæ exactiùs pertinentes, ex eo quòd Synodus in illis allatis argumentis apertè dissidet ab articulis quos deinceps inuexêre Caluinitæ, & cum eo districtè copulantur hodierni Ecclesiæ Romanæ professores; sanè hinc aptè concludendum venit Ecclesiam illîus temporis satis adhæsisse reliquis articulis, qui sunt de Purgatorio, Indulgentiis, Sanctorum veneratione & inuocatione ac similibus: de quibus tamen minimè loquuntur Sardicenses Patres; aut quia nulla tunc in id emerserat controuersia, vt sancire opus fuisset; vel quia locus & occasio sese non obtulit opportuna. Quod autem Ecclesia Romana tempore Synodi Sardicensis (sub Pontificis Max. authoritate conuocati) alios omnes superadditos prælibatos articulos crediderit, manifestũ est ex multis. Imprimis de Purgatoriis ignibus disseramus. Purgatorium elici potest ex diuino iure vtriusque[d] testamenti, & perinde ius ac vsus pius orãdi pro defunctis. Nam hæ duæ propositiones in vnius rei probationẽ incidunt. Qui enim approbat

Purgatorium.

d 2. Machab. 12. Math. 12. Paul. 1. Corinth. 3.

approbat preces pro animabus è corpore disiunctis, purgatorium perinde statuit, cùm alia non dentur animarum receptacula, non cœlum, non infernus dãnatorum, è quibus receptaculis ipsæ viuorum suffragiis deiiciantur. At pro vtraque thesi Synodæ Ecclesiarum sequutæ sunt sacra Bibliorum testimonia. In eam rem effertur Cõcilium III. Carthaginense, eodem seculo quo Sardicense, coactum [e]: caput repetit corpus Decreti [f]: & multò magis hoc ipsum extollunt omnia sequentium seculorum Concilia, quæ quia notata sunt apud alios Authores [g], propterea in præsenti breuiario opus non est talia recensere. Inter Patres verò leguntur vetustiora, oblata D. Dyonisij * Sacrificia in altari, atque preces cum perfuso oleo in corpus & in gratiã demortui: tũ de orationis vtilitate pro defunctis loquitur Athanasius Sardicæ cõgregationis præcipuus, in quæstionibus ad Antiochum [h]. Cæteros prætermittimus. Cùm autem Caluinitæ [i] damnent Purgatorium & preces ipsas pro mortuis, ideò se perperam adnominant sectatores primæ Ecclesiæ, cuius articulos hac etiam in parte credit hodie Romana Ecclesia. Secundò, de indulgentiis populo largiendis, quòd è diuino primùm iure pendeant, & ex eo percrebuerit harum vsus in Ecclesia, docuimus seorsum in nostris generalibus Cõtrouersiis aduersus Caluinitas [k]: adeoq; vana sunt quæ in eas blaterant Caluinitæ [l]. Tertiò, agendum de veneratione Sanctorum quos coli posse demonstrant Scripturæ [m]: & colendos docent primæ Ecclesiæ Patres, Dyonisius in Ecclesiastica Hierar [n]. Origenes in diuersos [o], Cyrillus Hierosolimitanus [p] ante Sardicense Cõcilium, ipse Athanasius sermone de sanctissima Deipara, Eusebius in præparatione Euangelica [q], Chrysostomus homelia 66. ad populum [r], Basilius oratione in quadraginta martyres, Ambrosius lib. de viduis [s], Damascenus lib. 4. de fide [t], omnes pene coëtanei eidem Concilio, Hieronymus in Epitaphio Paulæ [u], Augustinus in Ioannem [x], succedentes Concilio, & multo faciliùs alij posteri, de quibus etiam recentiores Authores [y]. Cultum quoque imaginum ipsorum amplectuntur iidem Patres, SS. Basilius, Chrysostomus [z], Ambrosius [a], Augustinus & socij: quorum loca etsi legerimus, tamen superuacaneum fore

Preces pro defunctis.

Indulgẽtiæ.

De cultu & veneratione Sanctorum.

Honor imaginibus debetur.

e ca. 29. tom. 1. Concil. an. 397.
f De Consecrat. dist. 1. c. 49.
g Bellarm. de purgat. to. 1. lib. 1. c. 5. & 6.
* Dyon. Eccl. Hierar. c. 24. Conuocato, vel par. 3. ca. 7.
h qu. 11. 34. 35.
i lib. 3. Inst. c. 5. §. 6 & cap. 20. §. 21.
k Cap. 20.
l toto c. 5. libri 3. Inst.
m Iob 5. & 4. Reg. 2. Psal. 98.
n cap. 7.
o lib. 3.
p Catech. 5.
q lib. 13. c. 7.
r sub finem.
s vltra medium.
t cap. 16.
u circa finẽ.
x tract. 84.
y Bellar. tom. 1. Cõtrouers. 7. de Eccles. triũph. ca. 13. 14. 15. 16. 17. 18. libri 1.
z in Liturgia.
a Serm. 10. in Psal. 118.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

videretur singulos in hac Epilogo apponere, post locupletem modernum ex professo Authorem de ea re*: maximè quia id thema exposuimus Tomo de Atheismo & hæresibus [b]. Ad extremum, mirãdam vim reliquiarum Sanctorum & cultum approbat verbum Dei, exemplis petitis cùm ex ossibus Helisæi [c], tum ex reddita sanitate tangentibus & osculantibus Christi tunicam [d], ex occurrentibus ad vmbram D. Petri [e], & ex deferentibus ad ægros sudaria D. Pauli [f], sine vlla facti reprehensione: quam inde venerationem piè semper retinuit Ecclesia citra vllam controuersiam, velut consequentem ex natura rei ad præceptum de imaginibus, donec vetusti Patres, aduersarios deprehenderunt Iconomachos in hunc totum fidei articulum debacchantes, quos Synodus II. Nicena palam condemnauit [g], pro ipsis imaginibus retinendis, simúlq; honorandis consecratis horum reliquiarum vasis in Basilicis, ex recepto more antiquæ Ecclesię. Atque eo in Concilio introducitur responsio [h] Epiphanij Diaconi facta proterue obiectioni [i] super D. Athanasij textu, necnon testatur Athanasium contra sola Idola loquutum, quãdo eos carpsit qui creaturas adorant. Et sic Deum alloquitur idem Athanasius: *Ad recordationem sensitorij nostri ad tuam gloriam,* (inquit) *quoad magnificentiam & figuram diuinæ crucis tuæ adducamur, euangelicam imaginum picturam habemus, & alia plurima consecrata vasa: hæc quia in nomine tuo facta sunt, & consecrata, osculamur.* En ergo; satis apertè referendus est cultus reliquiarum ad seculum D. Athanasij & Cõcilij Sardicensis. Quem textum ex altiore paulò allatum principio, & à neotericis vix inuectum, huc compellendum putauimus, tanquam valde opportunum. Missum facimus, quòd consequenter alibi eadem Synodus Nicena vocet reliquias, fontes salutares [k]. Mox tandem longè à scopo suo propelluntur Caluinitæ, priscorum, vt, putant Patrum sectatores, sed falsò: cùm doceamus, id imitationis decus nobis Ecclesiæ Romanæ cultoribus totum deberi. Verùm, esto ad summum possint fortassis obiicere nos carere in prima Ecclesia testimonio circa vsum Indulgentiarum: esto & addant reliquias. Attamen nomine Ecclesiæ respondemus, eos ad sui robur argumenti districtè teneri opponere authoritates

ex illis

Marginal notes:

* Bellar. suprà lib. 2. à c. 3. ad 12.
b ca. 23. Sect. 7.
c 4. Reg. 13.
d Math. 9.
e Actor 5.
f cap. 19.
g in Epist. ad Imperat. Cõstãtinũ Actione 7.
h Actione 6. tom. 3. Cõcil. pag. 569. Venetiis 1585.
i eruitur ex Synodo falsò dicta 7.
k Actione 3.

Reliquiæ Sanctorum.

Hæretici cõtra Indulgentias.

ex illis Patribus fluentes, quibus positiuè & manifestè de medio auferant Indulgentias[l], purgatorium, atque reliquias sigillatim; quemadmodum & ipsimet talia respuunt. Hæc autem cùm aduersarij de iisdem Patribus docere nō valeant, nobis sufficit. Quippe veterum hac in re taciturnitas implicitum & capacem horum assensum porrigit ad mentem nostram. Conticuerunt verò, ac præterierunt eā Apostolicam traditionē, tum propter non subortam tunc in id hæresim refutādam, tum quia feruor charitatis illîus æui minùs eguit frequenti & aperto Indulgentiarum adminiculo[m]. Posteri verò Doctores Catholici & varia totîus Ecclesiæ Concilia in Tridentino collecta ideo fidem circa Indulgentias & id genus alia tunc habendam latiùs promulgarunt, quia nimirum illis temporibus prognati sunt spurij Vuiclefus, Lutherus & Caluinismi dissipatores, omnes meritò confutandi. Nihilominus minimè ex eo ritè potest inferri Catholicam anteà fidem non adhibitam videri circa eiusmodi Indulgentias, aut cætera nonnullis fortasse quondam obscura. Sed ex succedente posteà notiore publicatione Ecclesiæ, concluditur duntaxat, eam id explicitum fecisse aut propalasse, quod implicatum & plebi occultum anteà fuerat, reale tamen. Sic itaque, à simili, Ecclesia ab initio manifestè non edixit vnicam hypostasim Christi Dei & hominis duas habere voluntates, diuinam scilicet & humanam: at id solummodò promulgare cœpit Concilium II. Nicenum[n] septimo Ecclesiæ seculo: nimirum ob inspecta ex eo animorū iurgia, nec priùs. Hæ profecto Indulgentiæ dudum tamē comprobatæ sunt publico Innocentij 3. Decreto in œcumenica Synodo Lateranensi[o], & antiquiora sub prima Ecclesia alibi connotantur[p], tum ex quibusdam Conciliis[q], tum ex B. Augustino: qui quia non censetur applicuisse nomen Indulgentiæ ad eum quò tendimus vsum, ideo plura de ipsîus authoritate non dicimus, sed negotium atque judicium Ecclesiæ submittimus. Intereà, dum Innocentius 3 apèrto Canone agit de Indulgentiis, textus ipsîus clarissimè supponit, easdem multò antè tempore apud Christianos percrebuisse, perindeq; à Christo profluxisse. Etenim Indulgentiam cōcedere etiam nostro vsu, est pœnam temporalem peccato

Voluntas Christi duplex.

Indulgētia quid.

[l] 3. Instit. ca 5. §. 1. & 6.

[m] De Indulgentiis nos lib. de hæresib. cap. 20. Sect. 3. 8. &c.

[n] ann. 790. Actione ac definit. sextis.

[o] 5. Decretal. tit. 38. ca. 14. an 1215.

[p] in Cō. Trid. sess. 25. Decreto de Indulgent.

[q] illic in margine ex Ancyrano, Neocæsariēsi cap. 5. Niceno ca. 1. & 2. Carthaginēsi 4. cap. 75. hāc tamē materiā illic non lego. vide dist. 50. ca. 25. causa 24. qu. 1. ca. 6. de. pœnit. distinc 3. cap. 32.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

debitam ex misericordia extra sacramentum relaxare, postquam culpæ in sacramento pœnitentiæ sunt remissæ: quod equidem bonum docuimus Christum & Apostolos hominibus sæpenumero præstitisse, in nostris generalib. controuersiis*. Atque pro exitu, hoc demum pacto Ecclesia Romana huiusce temporis eadem credibilia, quæ antiqua, credit omnino; aduersus garrulum Caluinum & sodales.

* cap. 20. cit.

Paragr. 9.

VNVM superest aduertendum. D. Augustinus contra Cresconium [a] dicit, *Sardicense Concilium Arianum fuisse.* Ne quis autem existimet, illud esse, quale hactenus extulimus, & œcumenicum fecimus: nouerit ex Sozomeni historia,[b] Episcopos Sardicen ad præfatum generale Concilium sese conferentes, biffidos in præcipua sententia fuisse, & horum omnium partem perniciosum schisma induxisse, scilicet Orientales ὁμιούσιοι qui cùm ad parteis Arianas conuolarint, ad extremum Sardicæ suas seorsum sedes fixerunt: estq; illa pseudosynodus de qua Augustinus. Occidentales verò ὁμούσιοι Antistites, ex quibus fuit D. Athanasius, eâdem in vrbe seiunctim œcumenicā suam concionem habuêre, in qua ipsi omnia quæ suprà deteximus sanciuere; & dicitur orthodoxa hoc loco Synodus Sardica eodem tempore. De bipertitis eiusmodi dissidijs loquitur etiam Socrates [c]: è quibus antiquis auctoribus recentiores libri suos discursus deprōpserunt [d]. Sicq; satiùs est cōcludere, vnicam extitisse Sardicam Synodum, eamq; catholicā & totam confirmatam; quàm ibidē statuere duo Concilia, vel vnicum partim confirmatum, partimq; reprobatum. Etenim Orientalium coitio dicēda Synodus non est.

Sardicēse Concilium duplex videri.

a lib. 3. ca. 34.
b lib. 3. c. 10.
c lib. 2. histor. cap. 15. & 16.
d Bellarm. to. 1. libr. 2. de Rom. Pontifice c. 25. lib. 1. de Cōciliis & Ecclesia c. 7. & lib. 2. ca. 8. ac 21.

SECTIO

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

SECTIO II. CAPITIS I. DE CLAROMONTANO GENERALI CONCILIO.

Paragr. 1.

QVo tempore ſedit Romæ Vrbanus Papa II. coactum eſt Concilium Claromontenſe, ſeu Aruernicum, ante annum ſalut. 1084. ex conſequentibus è diſcurſu Platinæ [a], vel an. 1095. ex Aymonio [b], aut ſequenti ex Guil. Paradino [c]: qui duo Authores verè cēſent, eam Synodum generalem extitiſſe, tū eo quod ibidem ſeſſores interfuerunt trecenti decem primores Eccleſiæ, comprehenſis permultis Abbatibus recenſitis parte 1. ſub Hugone [d] Archiepiſcopo Lugdunenſi eo in cœtu ſuffragatore, & præſide ipſo Pontifice Vrbano: tum maximè quia id quōdam aſſeruit S. Antoninus in ſuo Chronico [e], quem non citant iſti recētiores. Id verò Concilium minimè quidem legitur in Conciliorum Voluminibus: verùm in Decretorum corpore extant aliquot de eo Capita, & conſtat apud Paulū Æmilium [f], citra omnes allatos Authores, habitam fuiſſe eam Synodum pro reformatione morum Eccleſiæ, próq; bellica expeditione contra Turcas molienda, & pro iure primatiæ Lugdunenſis Eccleſiæ. Speciales tamen Seſſiones ac decreta hactenus ſeorſum nō legimus, vt propiùs coniicere liceat vtrùm inter mores reformandos aliquid prætereà circa fidei articulos illic ſancitum ſit. Quæ fortiora argumenta etſi deficere cenſeantur ad præcipui noſtri argumenti theſim roborandam, nihilominùs multa adhuc ſuperſunt, quibus ex propoſitis in Concilio grauiter, doceamus eam Synodum œcumenicam non modò adhęſiſſe fidei Eccleſiæ Romanæ, quod facilè admittent Caluinitæ, cùm huius congregationis tempus ſit poſterioris Eccleſiæ, ſeu poſt Sextum ſeculum; ſed etiam tenuiſſe ipſam eoſdem fideles articulos quos habet primitiua Eccleſia, qualem primam Eccleſiam denuo ſuprà demōſtramus [g] in ſuis primordiis tot omnino fidei propoſitiones complexam fuiſſe, quot

1096.

Concilij Patres.

a In vita Vrbani.
b in Chronico de geſtis Francor. li. 5. ca. 49. & Genebr. in Chronol.
c 2. cap. 94.
d nu. 68.
e 2. par. tit. 6. ca. 1. §. 23.
f ſub Philippo I. in ſuo Chron.
g tota Sect. 1.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

mox credit Ecclesia Romana, aut viceversa, [h] & hoc infirmare audent Caluinitæ. Prima argumentorum acies petitur ex signo crucis quod insignis illa cōgregatio à militibus deferri iussit in apparente & valde conspicua veste, dum sacrum hoc bellum aduersus Turcas decreuit. Quo certè tempore missa sunt à Pontifice summo & Principibus Galliarum trecēta hominum millia, qui hoc signo muniti piè nomen suum in Christi militiam dederunt, teste Platina. A sacris autem eiusmodi signis, longissimè abhorrent Caluinitæ [i]. Attamen antiquissimus vsus tanti signi liquet authoritate priscorum Patrum, quorū passim scripta citant & approbant ijdem aduersarij. Testes signi habentur hi: D. Dionysius locis allatis [k] & alibi [l], Tertullianus lib. de corona militis [m], Cyprianus [n], Origenes in Exodum [o], Athanasius lib. de incarnatione verbi [p], Chrysostomus [q] in Mathæum, Hieronymus, [r] & Augustinus [s] præter plures, qui statuunt id signum inter primas Apostolicas traditiones. [t] Est verò de fide catholica, credere crucem Christi aliásque in omni materia, adorandas esse cultu latriæ; has quidem ob repræsentationem Christi eo in signo nos redimentis & affixi, illam prætereà ob contactum pretiosi corporis Seruatoris. Ratio huiusce articuli fidei eruitur ex eorum natura quæ adorari rite debent, quæq; talia non sunt quin res de fide sit è vestigio, ad minùs implicito sensu, etsi palam non ediceretur ab Ecclesia sub anathematis pœna: veluti docuimus [u] alibi circa credibilium adorandorū naturam, quantumuis non promulgarentur. Istam cruci deferendam adorationem non obscurè suis indicarunt decretis Patres primæ Ecclesiæ, quales habentur Eusebius Pont. Max. [x] qui oriente tertio humanæ redemptionis seculo, perennem tantæ venerationis recordationem instituit festum Inuentionis sanctæ Crucis, deinde D. Basilius [y] & Ioānes Damascenus [z], qui illo æuo eandem summopere cōmendauit adorationem, ex eius vsu in sacramentis iam tunc peruetusto. Hinc emersi plerique Canones in corpore iuris [a], & communis Doctorum sententia [b]. Atque reuera minimè Ecclesia antiqua festum celebrari iussisset, nisi vniuersa credidisset, adeo venerabile signum esse adorandum. Duplex igitur

conclusio

Exercitus crucifer in Turcas.

Antiquus signi crucis vsus

Signum crucis adorādū, esse de fide.

h id est, tot articulos nūc credere Ecclesiam Romanam, quot primitiua credidit.

i Calui. 2. Instit. ca. 16. §. 6.
k Sect. 1. §. 3. l 4. 5. & 6. cęl. hierar.
m pa. 2. & lib. 2. ad vxorē.
n li. 4. epis. 6. in fine.
o cap. 15. homil 6. & c. 7. homil. 4.
p & lib. de humanitate pa. 54. & 58. Basileæ 1556.
q ca. 12. homil. 55.
r epist. ad Demetriad.
s Tract. 118. in Ioan. sub finem.
t Basil. lib. de spir. sancto. ca. 27.
u in nostris cōtrouersiis: quod Christus est risibilis sit de fide.
x de consecr. dist. 3. ca. 19. sedit an 307.
y dist. 40 c. 5.
z lib. 3. cap. 8. & 32. an. 390 Tritem.
a dist. 4. c. 63. & dist. 5. cap. 10.
b S. Tho. 2. 2. qu. 103. art. 4. ad 3. & part. 3. q. 25. art. 4.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

Conclusio elicitur: prior, hæreticos eſſe, quicunque honorem huic ſigno debitum auerſantur, etiam hoc in vno forſan per contumaciam oberrantes [c]: poſterior, Patres Concilij Claromontani, quinimò hodiernam Eccleſiam Romanam, ritè cum prima congruere. Sed hîc vnũ, quæſo, adiiciamus. Dum Hæretici noſtri temporis aduertunt, tot paſſim emergere veterum authoritates de venerabili ſigno crucis retinendo, nec facilè poſſunt hanc piã primæ Eccleſiæ conſuetudinem perimere; nonnulli eorũ aliò recurrunt [d]. Etenim præfatas & ſimiles alias antiquiorum authoritates admittere coguntur miniſtri nõ pauci. Verùm ne annuum pſeudoſynagogæ penſum amittant, dicunt, ideo debere ſe hoc ſignũ omnino abhorrere, quia homines poſterioris ſeculi abuſi ſunt, continuoq́; abutuntur illo ſigno ad magiam & ſortilegia: vnde ſatius ſit, ceremoniolam prorſus deſerere. O præclarum diuerticulũ, ab omni ſyllogiſmo & ratione alienũ. Anne quia exceſſus vini & potus fatuum hominem inebriat: omnes ergo homines vino in totum abſtinere tenentur, & vites ſunt eradicandæ? Quænam conſequentiæ forma? Sanè homines ſortilegi, qui fœdus inierunt cum dæmone, iam vix ſunt catholici; ſed idololatræ & athei; proptereaq́; ſoli ſeorſum pœnam capitis emerentur, ſi id ſignum tam ſalutiferum cum prodigioſo ſcandalo & ſacrilegio magicis artibus immiſceant. Nec tamen abolendus eſt ſacri eiuſdem ſigni vſus in religioſis rebus aliis. Si verò obiicientes hæretici abuſum intelligant circa noſtra ſacramenta, quibus benedictiones piè ab antiquo inducuntur [e], perperam arguunt: nam & hoc abuſus nõ eſt, etiam ex eorundem confeſſis apud veteres. At nihil mirum, ſi hæc ita ſpernant. Siquidem & ſacramentales etiam vſus de medio tollunt omnes. Igitur reſipiſcant, ſi ſapiant atque ſigno crucis quod vtique ſæpiùs agnoſcunt, fidem orthodoxam adhibeant, vnà & reliquis fidei articulis.

Agnitio ſigni à Caluiniſtis.

c Calui. 1. Inſtit. cap. 12. §. 2. 3. ca. 11. §. 7. 8. & libr. 2. ca. 8. §. 17. de hoc crucis ſigno in 1. Eccleſia Palladi⁹ in hiſtor. Patrum Sect. 9. de Petro.

d Miniſter *Caille*, aliquãdo in Breſſia.

e de benedictionib. infrà cap. 3. Sect. 3. §. 2. medio.

Paragr. 2.

ALTERVM caput hîc proponendum ex Claromontano Concilio, eſt de renouatis Primatiæ Lugdunenſis immunitatibus & priuilegiis & in gratiam Hugonis

tum

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

tum Archiepiſcopi, depoſcentis commune Synodi ſuffragium, quo Richerius Senonenſis Archiepiſcopus aliquantum rebellis pronunciaretur eidem addictus Primatiæ. Res ſic geſta eſt: etſi Richerius præſens ac obmuteſcens eccleſiaſticum è ſacris interdictum ad obitum ſuſtinuerit, ſuffraganeis eius Epiſcopis pro agnita ipſa Primatia ſubſcribentibus. Ea res docet & patefacit Eccleſiæ Romanæ Hierarchiam, ſeu inæqualia miniſtrorum iura. Dum enim vnus eſt ſummus Romæ Epiſcopus; alij ſubinde habentur Patriarchæ ſeu Primates ſupra reliquos prouinciæ Archipræſules, ſingulóſque Epiſcopos: omnes ſub Rom. Pontifice: & ita de reliquis. Verè hunc Primatum inſtituit Chriſtus in perſona D. Petri, quando ſingulari tali perſonæ claues Eccleſiæ tradidit [a]. Et hæc pertrita, mox nō egent nouâ noſtrâ demonſtratione in iſto breui loco: quando quidem permulti eam prouinciam doctiſſimè aggreſſi ſunt [b], & nos rurſus id alibi extulimus [c]. Luterani autem, præter Caluinitas [d], æqualitatem in Eccleſiæ miniſterio introducere tentant, quam minimè probant in prima extitiſſe Eccleſia: vt pote quia oppoſitum certè profeſſa eſt. Quippe Patriarchas & Metropolitanos dignitate cæteris ſub Romano Pontifice præcellentes ſemper habuit, teſtibus Decretis SS. Clementis, Anacleti Pontificum [e] ac reliquorum proximè ſuccedentium D. Petro protopapæ: qui quidem omnes ſingulas eas conſtituerunt ac ſuo comprobarunt calculo prerogatiuas. Quid antiquius & propinquius Apoſtolico tempore? Ergo ex hac denuò parte Aruerni Patres & noſter ſtatus aptè incidit ad eundem ſenſum cum antiqua Eccleſia: in qua vel etiam D. Clemens Petri ſucceſſor vtitur nomine Primatum.

Primates & inæqualitatem miniſtrorū fuiſſe in primitiua Eccleſia.

Caluiniſmus in id.

a Math. 18. Ioan. 20.
b Caiet. in Opuſc. Bellarm. tom. 1. controuerſ.
c in noſtris controuerſ. cap. 16.
d diſt. 21. cleros. tota diſt. 22. 65. 80. & 99. Cauſa 9. qu. 3. cōqueſtus.
e Calui. 4. Inſtit. cap. 6.

Paragr. 3.

TERTIA aſſertio huc ſpectans, eſt de præciſis aliquot notis atque Decretis œcumenicæ ſpecialis Synodæ Claromontanæ. Hoc ſaltem caput ex ea quondam decerptum legimus, quatenus extat in Corpore Gratiani iſta periodus. [a] *De laicis quæſtio facta eſt, qui morientibus Epiſcopis, ſiue aliis Clericis res defunctorum inuaſas, Eccleſiæ pauperibuſque ſubripiunt. Contra quos commune totius Concilij anathema prolatū*

De obſequiis defunctorū in 1. Eccleſia.

a Cauſa 12. qu. 2. cap. 46.

eſt,

est, ipso Papa (Vrbano II.) *huiusmodi sententiam promulgante, &c. Episcoporum verò deficientium res per Archipresbyterorum seu Archidiaconorum manus, aut secundum mortuorum iudicium pro ipsorum salute in eleemosynas dispensentur &c.* Hanc dūtaxat sanctionem reperimus, quæ intelligi queat de rebus ad morū reformationem pertinentibus, pro qua seiunctim materia præfati sumus [b]. Eámque renouat S. Antoninus [c], cum aliis Canonibus quos edidit Vrbanus II. in Conciliis Melphiano [d] & Placentino, [e] ipso præside, necnon cum nonnullis statutis Româ aliò missis [f]: at nihil præterea pro Aruerna Synodo. Cæterum allatus ille textus aliquid fidei orthodoxæ adhuc mixtum retinet. Priore situ commēdat vota, eleemosynas & orationes pro defunctorum salute. Qua in re isti Patres iustissimè sequuti sunt mentem primæ Ecclesiæ quam dudum [g] probauimus pia funera ad praxim reuocasse in obeūtium gratiam: veluti mox præstamus. Quod autem id religionis officium non purè ad mores, sed ad fidem orthodoxam referendum censeatur, docet publica fidei professio, quam sacrum Tridentinum Conciliū præcipit [h] faciendam & pronunciandam ab homine Clerum ingressura, quámq; iterum iubent Reges [i] Christianissimi. Ibidem præter septenarium Sacramentorum, vsus quoq; Indulgentiarum & Sanctorum cultus sic ad propositum demandatur: *Constanter teneo purgatorium esse, animasq; ibi detentas fidelium suffragijs iuuari.* Et reuera, affirmare nullam censendā eam vim, est sacras paginas in id allegatas prorsus de medio tollere, velut profanas: quod hæresim rursus ingenerat, perindeq; opposita thesis fidei articulum constituit; iam explicitè traditum; maximè cùm annectetur apertiori articulo, qui est de credendo purgatorio. Mox; posteriore ordine, textus quem præmisimus reminiscitur hierarchiæ sub officiis Archidiaconorum & Archipresbyterorum quos in Ecclesiastica iurisdictione videmus subesse Episcopis & præesse Parochis Sacerdotibus. Atque prætèrea ab initio recordati sumus [k] Abbatum perindeq; Monachorum, qui sua eidem cœtui contulère suffragia: de quibus infrà ab ouo, simúlq; de repetendis defunctorū officiis [l]. Hoc cœtus Aruernici tempore sedebat Matisconi Landricus XXXVII. Episcopus.

Orare pro defunctis, esse articulū fidei.

Hierarchia Ecclesiæ.

b Sect. 1. huius cap.
c loco cit.
d dist. 32. nemo.
e Causa 1. qu. 1. cap. 108. si qui à Simoni.
f 8. qu. 3. Altaldus. 11. qu. 3. Quibus Episcopi 15. q. 6. iuratos. 16. q. 7. Decimas 17. q. 4. Attēdendum.
g Sect. 1. §. 8.
h Sess. 24. de reform. ca. 1. & 12. Est in cathechismo Concilij ad calcem.
i Carolus 9. Blesiis art. 10. an. 1579. Hēricus 3. Lutetiæ mense Februar. ann. 1580.
k §. 1.
l §. seq. & 6.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 2.3.253

Paragr. 4.

NON displicebit, si altiùs conscendẽdo, vetustius Aruernense Cõcilium prouinciale obiter discutiamus: quia etsi in eo perpauci legantur Lugdunensis prouinciæ Episcopi, sed penè cuncti Aquitaniæ aut Bituricensis: attamen cùm celebratum legatur sub prima Ecclesia, & decreta passim habeat communia cum œcumenico Aruernensi mox exposito: ideò arbitrati sumus opportunum videri quòd paucis de ipso loquamur; cùm vel etiam Gregorius tunc Lingonensis Antistes ac Suffraganeus Primatiæ Lugdunensis eidem Synodo subscripserit, & res hæc propositum nostrum iuuet. Ex secundo Conciliorum volumine, ea Synodus conuocata est anno sal. 535. tempore Syluerij Papæ, anno ipsius primo ex S. Antonino [m], & Theodeberti Regis, qui veriùs creditur Theodobertus Mediomatricũ Rex Theodorici filius, quàm alius iunior eius nominis Chilperici Franci filius [n]. Sed præfata anni nota vix ritè constabit ex aliorum Chronologicorum sententia. Quippè primùm eo anno 535. & sequenti sedem Romæ adhuc tenebat prædecessor S. Agapetus I. deinde ex Demochare [o] res gesta est anno 540 sub præfato Rege, qui fuit annus quartus Vigilij Pont. Max. successoris Syluerij. Inter sexdecim autem huius Synodi Capita, huc tria compellimus. Primum quod hoc loco statuimus & illic tertiũ ponitur, est eiusmodi: *Obseruandum ne pallis vel ministeriis diuinis defunctorũ corpuscula obuoluantur: & ne à potentibus &c.* Tum consequenter Caput 5. habet hæc verba: *De opertorio Dominici corporis, seu palla Altaris, nunquam Sacerdotis corpus, dum ad tumulum euehitur, obtegatur: quia sacro velamine vsibus suis reddito, dum honorantur corpora, altaria polluuntur.* Hinc duo colligũtur. Vnum, quòd illo seculo & antè, per vniuersum primæ Ecclesiæ tempus iam vsus percrebuerat pallæ seu linteoli ex lino confecti pro sacro altari, qua vtique cautela hodie ad inuoluendum tegẽdúmq; augustissimum Eucharistiæ sacramentum vtimur. At eiusmodi ceremoniam minimè colunt Caluinitæ: vt neque eis etiã opus est, cùm nullam Dominici corporis præsentiã in sua cœna admittant. Veteres autem Gallicani Patres realem præsentiam egregiè

Conciliũ Prouinciale Aruernicũ.

An. sal. 535. 540.

1. Obseruatio.

Expositio duplex. 1.

[m] in Chron. 2. par. tit. 12. cap. 1. §. 4.

[n] ex nota Æmilij sub Childeberto 1. & Chilperico 1. & ex Tillio.

[o] Tom. 2. ca. 25. effert Patres 15. sedẽtes.

Tũc Lugduni S. Lupus 1. par. nu. 28.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

egregiè nobiſcum agnouêre: quia alioqui ſacramentum non vocaſſent corpus dominicum, niſi ipſum Chriſti Domini corpus ſub deſignatis ſpeciebus reuera adeſſe intellexiſſent. Neque rurſus ita loquitur Concilium, quin eum ſenſum ex communi Eccleſiæ ſententia & Apoſtolica traditione hauſerit. Qua de re nos alibi [p]: & plura Scriptores [q] alij. Igitur tota illa Eccleſia diuiniſſimam tanti ſacramenti inſtitutionem credidit & aſſumpſit pro reali præſentia corporis Seruatoris, in quod ſacramentali ſeu inuiſibili ritu conuerſa credebantur ſubſtantiæ panis ac vini, ex Chriſti mente: non autem pro ſola imaginaria & tranſeunte præſentia per ſolam fidem [r] ſine vllo effectu. Etenim, corpus Domini adeſſe ſub ſpeciebus, ídque tegi & aſſeruari, dicit ſtatum permanentis præſentiæ. Atque ex eo conſtat quàm longè abſunt Caluinitæ à prima Eccleſia falsò ab ipſis ad ſuas parteis ſæpe pertracta. Alterum ex dictis inferendum, eſt pietas in defunctos & vſus precum pro mortuis dudum à nobis ex illa Eccleſiæ origine mutuatis. Sed iſtic adiicimus ceremoniam iam tum pertritam, tribuebantur ſacræ aliquot veſtes corporibus Sacerdotum ad ſua funera delatis, veluti hodie in vſu paſſim cõtuemur. Duntaxat priſco illo tempore in eo Concilio prohibitæ ſunt Pallæ ſacri Altaris ſeu Calicis, quas velut conſecratas à laicis tangi, & perinde à vermibus corrodi non licet: quaſi non abnuerint Patres reliqua diuinorum officiorum linteamina à plebibus attrectari ſolita, corporibus illis ritè tradenda & relinquenda, quæ in ſeculo preſbyterij dignitate inſigniebantur. Sic quondam factitatum legimus erga corpus S. Helij Præſulis Lugdunenſis Eccleſiaſticæ, demandati ſepulturę tribus ante hoc Concilium ſeculis. * Is autem pius vſus denuò ignotus & exoſus eſt Caluinitis ad illam noſtrámque Eccleſiam, idcircò nunquam pertinentibus. Adde quòd & mappę quibus ipſi vtuntur in ſua cœnula, prophanę ſunt omnino, cùm nulla benedictione ſacra deuoueantur Eccleſiæ, ſed eas ſubinde vilibus ac domeſticis ſuis vſibus immiſcent. Eapropter in iſto etiam ritu minimè conformes viſuntur priſcis Patribus, vt neque Romanæ Eccleſiæ huius temporis.

Marginalia (left): *Realitas Euchariſtiæ.* — 2. *Cæremoniæ in Altari.* — *Solennia erga defunctos.* — *Linteamina altaris.*

Marginalia (right): p in controuerſ. recẽtiorib. ca. 14. — q S. Thomas, Saincte' Bellarm. &c. — r Calui. 4. Inſtit. cap. 17. §. 12. 13. 14. — Alia de pallis cap. 2. Sect. 3. §. 2. artic. 6. — * Parte 1. nu. 4.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 2.3.253

Paragr. 5.

SERIATIM ex illo prouinciali cœtu eliciendum est & hoc loco proponendum decretum de festis diebus. Sic edisserit Caput 14. *Siquis ex presbyteris aut diaconis &c. festiuitates præcipuas, Domini natale, Pascha, Pentecosten, & si quæ principales sunt festiuitates reliquæ, nullatenus alibi, nisi cum Episcopo suo in ciuitate teneat.* Ex his facilè concluditur diu ante id tempus talia ac plura iam festa in populo celebria fuisse, qualia etiam textus supponit, nec sigillatim cõmemorat. Hæ autem sunt, quatenus apud antiquiores Ecclesiæ Patres leguntur. Etenim primo loco Dominicum diẽ appertè nominat D. Ioannes Euangelista. [f] Et Apostolicam eam authoritatem persequuntur Clemens, [t] Origenes [u] ac innumeri alij. [x] Secundò, sic tertio Ecclesiæ seculo tradit D. Chrysostomus de aliis quinque festis: [y] *Appetit Festum omnium festorum maximè venerandum &c. Christi iuxta carnem natiuitas. Ab hoc enim illustratio Dei, festum videlicet Epiphaniorum ac sacrum Pascha, Ascensio & Pentecoste originem ducunt.* Tertiâ vice non ægrè passim referũtur admirabilem Mariæ Virginis Assumptionem, ea quæ vniuersim de ipsiûs festis eodem æuo scripsit B. Athanasius, hisce verbis: [z] *Ad prædicationem diuini Euangelij de Deipara & matre Dei nos conferentes, concionaturi, scilicet ad cœtum conuentúmque istius festæ diei &c.* Et post pauca: *memoriæ subijciẽdum, festum hoc vnum esse ex Dominicis festis, atque adeò primarium.* Quæ phrases vtriusque Doctoris satis docẽt eos loqui de re seu de festis iam tunc multò antiquioribus. Et seorsum cõcludit Athanasius suã concionem per laudes & choros Angelicorum omnium ordinum collætantium in Mariæ apud ipsos appulsu & assumptione. Quartò pro obeuntibus Apostolis martyribus & aliis hæc post * Cyprianum reponit Athanasius: [a] *Oblationes pro defunctis, pro natalitijs, annua die facimus.* Cætera D. Augustinus [b] & socij, [c] in variis sermonibus de Sanctorum festiuitatibus *. At hæc omnia irridẽt Caluinitæ, dum vnũ diem Dominicum agant. [d] Qui si Scripturæ ad verbum sectatores esse dignentur, vt iactitant, sabbathum veriùs eis celebrandum foret. Nos verò Romani, non illi hæretici, hac rursus in parte veteribus Episcopis assentimur.

Huius

Festi dies in 1. Ecclesia.

Caluiniana allucinatio.

f Apocal. c. 1.
t Can. 65. Apostol.
u Homil. 7. in Exod. pa. 3.
x Bellarm. de cultu Sãctorum cap. 11. 15.
y Orat. de B. Philogonio ad med.
z in sermone de Sanctiss. Deipara. pag. 1.
* lib. 3. Epist. 6. & libr. 4. Epist. 5.
a de corona militis pa. 2.
b 10. de ciuit. 4.
c Hieron. Epist. 19. ad Eustо.
* de natiuit. S. Ioãnis August. &c.
d 2. insti. 8. §. 33. & 34.

Huius autem articuli pronunciatio directè quidem contra fidem non est: verùm hæresim sapit, & præcipuos religionis mores corrumpit. Adeóque sensibilis valdè controuersia hanc iure digressionem meretur.

Paragr. 6.

SEQVITVR Caput 16. atque postremum præfatæ Synodi prouincialis, de votiua Sacerdotum castitate, hoc tenore: *Sancimus vt fugiatur ab his (Episcopo, presbytero & Diacono*[c]*) extranearum mulierum culpanda libertas, & tantùm cum auia, matre, sorore vel nepte, si necessitas compulerit, habitent. &c.* Radix huius decretuli è primario pẽdet ab Apostolis lege Ecclesiastica composito, & à D. Clemente Petri in Cathedra Romana successore promulgato[f] his notis: *Ex his qui cœlibes in Clerum peruenerunt, iubemus vt Lectores tantùm & Cantores, si velint, contrahant:* nimirũ permittitur vxores ducere cõstitutis in minorib. dũtaxat ordinibus: & perinde non Subdiaconis, non Diaconis aut superioribus. Hanc legem sequutum est ius denuò positum à Calixto Pont. Max. ad secũdum Ecclesiæ seculum[g]: quem quarto seculo piè imitati sunt Patrum authoritates in publicã legem abeuntes ex Pontificio suscepto Decretorum Volumine.[h] Priuatíque Doctores antiquissimi & sufficientis ad vinciendum ponderis coæuam eiusmodi sanctionem suis comprobarunt calculis, Origenes[i], Eusebius in Demonstratione Euangelica[k], Chrysostomus[l], & complures[m]: quorum sententias approbat Ecclesia. Atque hæc omnia apertum habent in iure diuino fundamentum, quantumuis nondum sub ratione præcepti. Hũic voto castitatis indito Clericis (vt vocant secularibus) accesſêre coætanea Anachoretarum vota ex superaddita vltrò paupertate: qui purè inter cæteros Deũ colere ac diuinorũ contemplationi insistere cœperunt, relictis parentibus & mundi curis, quibus non renunciarat vniuersus secularis Clerus. Atque ex ea vitæ solitudine, iam nuncupati sunt Monachi à D. Dionysio in sua Hierarchia[n] & in Epistolis quinque quas ad Caĩum & Demophilũ Monachos misit: Apostolis id nomen, & eam sanctimoniam precandi assiduitate probantibus. Hinc S. Thelesphorus martyr, ante Pontifi-

Votũ castitatis cleri in 1. Ecclesia.

Votum paupertatis & nomẽ Monachi in 1. Ecclesia.

c cap. 15. quò hæc referuntur.

f Can. 25. Apostol. an. sal. 93.

g ab an. 221. distinct. 27. Can. 8.

h Tota dist. cit & 28. ex Hiero. & August.

i Homil. 23. in Numer.

k cap. 9.

l Homil. 2. de patiẽtia Iob.

m Cyrillus Cathechesi 12.

n Ecclesiastica ca. 6. Alia Bellar. to. 1. controu. 5. lib. 2 cap. 1. Et Genebr. in Chronol. sub Thelesphoro. Alia cap. 4. Sect. 5. §. 3.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

catum & ſemiſeculum humanæ partæ ſalutis, monachatum profeſſus eſt. Quod vitæ genus habuerũt tertio pòſt ſeculo D. Antonius [o] præter ſocios plures, & alij quarto ſeculo ex D. Hieronymo [p]: omnes Chriſtianam ſibi perfectionem conſulentes, ex præmonitis liberæ volũtatis à Chriſto datis [q], iiſq; naſcente Eccleſia in mentem & ad exitum fœliciter reuocatis. Vnde exorta ſubinde eſt Abbatum Præfectura, pro eiuſmodi Anteſignani athletis & purioris cultus ſectatoribus dirigendis: quam hactenus piè per orbem vniuerſam diſſipatam contuemur, ex ſingulari Chriſti gratia. Quorſum ergo audet Gallus Caluinus Clericorum vota cõdemnare, & aſſerere monachalem vitam primæ Eccleſiæ ignotam eſſe: cùm nomen ex effectis pronuncient SS. Hieronymus [r] & Auguſtinus [f], quorum ipſe laudat Opera? Sic igitur Eccleſia Romana, nõ Caluiniana [t], primæ adhæret omnino. Et iſta propoſitio licet directè ad fidem orthodoxam non cẽſeatur pertinere: eſt tamen magni momenti & clariſſimæ notæ quæ ſuos aduerſarios facilè arguat improbitatis & ſuſpitionis hæreſeos, etiam hoc in vno.

o ſub Cõſtãtino Magno.
p Ep. ad Heliodor.
q Math. 19.
r cit. & ad Euſtochium.
f In Pſal. 132.
t Calui. 4. Inſtit. cap. 13. §. 17. 18.
Alia in id capite 4. Sect. 5. §. 3.

Error Caluinianus.

Paragr. 7.

HÆc de præcipuis articulis vetuſtæ Synodi Claromõtanæ in Genebrardiana Chronologia prætermiſſæ: cui inter plures ſuffragati ſunt Rhemenſis [a] & Treuerenſis [b] Epiſcopi, eoq; tempore ſedit Lugduni S. Lupus [c] Archiepiſcopus. Illam verò ſequutum eſt generale Cõcilium Aruernorum, de quo ſuperiùs [d], poſt quinque ſecula & fere ſemis: ibiq; ſucceſſit tertium, equidem prouinciale, pręſide Claromonti Innocentio 2. Pont. Max. ann. 1130. ex Genebrardo, aduerſus Anacletum Antipapam, ex Polydoro [e]: denuò quartum pręſide Alexandro 3. ad ann. 1160. aduerſus Federicum Imperat. & Octauianum Romanum ciuem Tituli S. Clementis preſbyterum Cardinalem, Victorem appellatum, pro tollendo ſchiſmate, de quo Platina [f] & Aemilius [g]. Quarum congregationum Acta etſi non legantur: nullus tamen anceps eſſe debet, quin tum in poſteriore Eccleſia ab aduerſariis improbari ſolita, Gallicani Antiſtites eandem nobiſcum hodie fidem

retinuerunt,

a à §. 1. ann. 1095.
b lib. 5.
c Flauius.
d Nicetius.
e par. 1. nu. 29.
f ſub Alexãdro 3.
g ſub Lugdouico Craſſo.

Alia Synodi Aruernicæ.

1095

retinuerunt, quę tota eosdem complectitur articulos cum allatis suprà ex priscis [h] authoribus. h tota 3. parte.

SECTIO III. CAPITIS I. DE DVOBVS GENERALIB. CONCILIIS Trecensibus.

Paragr. I.

PASCHALEM II. Pontificem Max. Româ in Gallias iter habuisse diximus sub Gaucerano Lugdunensi Archipræsule [a], & quidem anno 1112. ex recentiore Paradino [b]. Quo tempore aut sequenti biennio œcumenicam Synodum Trecis in Burgundia celebrauit idem Pontifex, de qua Guillelmus Nangiacus. Sed Abbas Vrspergensis [c] eam congregationem statuit ad annum salut. 1107. iussu Henrici 5. Imperatoris: & Genebrardus [d] anno 1109. pręside Paschali, aduersus Imperatorem. Sic diuersim loquuntur ipsi de vario Concilij motore: quibus in sententiis fortè mirandum: cùm Imperator alioqui pius, tunc sanctę Sedis osor creditus sit: vt vix talem Synodum putetur is conuocasse, in qua Pontifex præfuerit. De exactiore tanti cœtus anno hîc non conquerimur: saltem Paschalis sedit annis 18. & semianno, à centesimo supra millesimũ, & Henricus Imperauit ab ann. 1107. ad 1126. Acta Concilij nequaquam deprehenduntur in Conciliorum Voluminibus: verùm præfati authores [e] testantur, id pręsertim coactum pro nuptiis Sacerdotali ordini interdicendis: quod & fœlici successu denuò sancitum est, forsan propter Græcos legis cœlibatus hostes, & in tetrum schisma collabentes. Hoc verò repetitum de clericali castitate Decretum miro consensu interpellat veteres alias primæ Ecclesiæ Sanctiones in eadem materia à nobis allatas [f]: quam sacram πολίτειαν hodie constanter tuetur ac retinet eadem Romana semper Ecclesia. Id totum, totis illis temporibus militat aduersus posthumos & abortiuos Caluinitarum fœtus, seriùs emersos, adeóq; mox ipsi hunc priscum morem

valido

1113. Landricus Matiscons.

Causæ Synodi generalis conuocata.

a par. 1. nu. 69
b in Lugdun. hist. 2. ca. 34.
c in Chronico.
d in Chronolog.
e circa ascẽsionẽ Christi.
f Sect. 1. §. 6.

validò argumento euertere & destruere posse non amplius arbitrabuntur. Reliqua huius Concilij asserta fuère de libera Pastorum electione, & de coërcẽda laicorum in ecclesiasticas dignitates præsumptione (ait Abbas) déque Simoniacis proscribendis & imploratis contra Henricum suppetiis à Philippo I. Francorum Rege [g], veluti narrant alij. Intereà ferunt D. Bernardum pietatis amantissimum, & è Burgundionum regione oriundum, tanti celebrationem Concilij suggessisse, tanquam capitalem flagitiosæ sui seculi vitæ hostem; vt nimirum singuli hominum status, & maximè Clerus ad meliorem frugẽ conuerteretur. Quem plerique finem religiosè sunt consequuti. Illis autem Diui Bernardi conatibus (si fides humana adhibeatur) vix innotescet hominibus quonam pacto Concilium gestum fuerit anno 1109. quandoquidem ex S. Antonino [h] D. Bernardus adhuc adolescẽs monachatum ingressus legitur anno 1112. vel sequenti, ex Guillielmo Abbate [i]: & vtrobique Bernardus tum temporis attigerat viginti duos tantum annos. Nõdum autem potuit ante professionem, & in tenera ętate, id graue opus aggredi, quale postea minùs ægrè pręstare potuit. Verumtamen hactenus non legimus in eius scriptis mentionem de Trecensi Cõcilio factam: at solummodò de ipsius miraculis ea in ciuitate patratis [k]. Cœterùm, hæc lex de vetitis Sacerdotũ connubiis rursus insurgit contra precoces Caluinitarum sententias de iungẽdis matrimonio suis ministris & Apostatis concubinariis inuerecundè prurientibus ac digrediẽtibus è nostris Ecclesiis atque Cœnobiis, quotquot horum seducere enituntur aduersarij, dum quempiam voluptati deditum animóq; perplexum & inconstantem aduertunt. Sic bonus medicus Christus eo vomitu suę sponsæ proficuò eiici permittit infectos eiusmodi proditores & pseudoapostolos, vt expurgatum, robustum & viuificum supersit corpus Ecclesiæ.

Acta Concilij. — *Clerica stitas.* — *Bernardus.* — *Ministri Caluinitæ vxorati.*

[g] anno vlt. sui regni.
[h] cit. in margine nu. 71. par. 1.
[i] in vitam S. Bernardi lib. 1. cap. 4.
[k] Ex ipso Guill. libr. 3. ca. 3. sub finẽ.

Paragr. 2.

IN præfato Concilio affuit sanè vel Gauceranus Lugdunensium Archipræsul & hospes Pontificis Româ Lugdunũ appellẽtis, vel eius successor Alnaldus Lugduneus [a], & Comes tandem eiusdem Pontificis Romam redeuntis: iuxta

Archiepiscopus Lugdunẽsis Suffragator Concilij Trecẽsis.

[a] cit. part. 1.

iuxta veriorem allatum quem quisque amplecti volet calculum. Equidem, vter sit horum definitè, certò nō scitur: sufficit verò de certitudine alterutrius. Paradinus ad ipsum Alnaldum Archiepiscopum refert rem Romæ gestam ab Arnulpho, ex Platina depromptam: vt Alnaldus sit eadē quoque persona quæ Arnulphus. Esto: id concedamus: cùm positione aliqua minimè demonstratur oppositum. Saltem anceps Platina id clariùs haud apperit de Arnulpho, quando consequente textu de ipso hæc adiicit [b]: *Fuerítne hic sanctißimus vir presbyter, an monachus, an eremita, haud satis constat.* Nec rursus facilè creditur quando dicit: suum antea dictum de eodem concepisse [c], *Arnulphus presbyter Patriarcha creatus ab Episcopis qui tum aderant consecratur.* Non enim satis constat Lugdunensem Archiepiscopū ab ipso Patriarcham appellatum: quo sensu alibi vidimus S. Nicetium itemq; Priscum Lugdunenses Primates ab aliis authoribus quondam dictos Patriarchas [d]. Quòd ea Platinæ mens aliò diuertat, quàm ad Arnulphum Lugdunensem, conuincitur ratione duplici: vnâ, quia eiusmodi textū attulit in vmbilico historici sui discursus, qui est de Gothifrido Gallo vi sacri belli Hierosolymis Rege creato, quē strenuum ducē eò paulò antè cum ingenti exercitu multis Gallicanis Antistibus aduentasse notum est, vt declarat idem Platina: Adeoq; veriùs fas est intelligere quendā Arnulphum tum Patriarcham Hierosolymitanū denunciatum, ex restituto more Patriarcharum eiusdem loci sub prima Ecclesia. Altera ratio, quia si res esset eiusmodi, Platinæ animus non fluctuasset in commemorata priore historia, quę posterior est tempore, & qua Alnulphum putat monachum duntaxat sine vlteriore titulo. Obiter autem proponit [e] Paschalem 2. coēgisse Synodū apud Guardastallum, sed nequaquam Trecis. Cæterùm, Genebrardus id Concilium nuncupat Trecassinum: nō tamen aliud quàm Trecense in Campania Gallorum.

De Arnulpho Arch. Lugdun. cōtrouersia.

Platina.

b in vita Honorij 2.

c in Paschali 2. ante Honorium mediis Gelasio & Calixto 2.

d part. 1. nu. 31. & 32.

e in media vita Paschalis. 2.

Paragr. 3.

DVM de Trecarum vrbe verba facimus, meritò hîc vetustius generale Concilium ibidem habitum in memoriam reuocandum est, quod iam Trecense vocat

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

Genebrardus:adeóq; illud est primum illius ciuitatis. Vnde sequitur quòd alterum superiùs recensitum ibidémq; coactum dicatur secundum eiusdem vrbis ratione temporis;attamen priùs conscribi oportuit, ob maiorem præsentiæ Lugdunensium Archipræsulum euidẽtiam in tanta Prælatorum corona. Primi istius Trecensis Concilij Chronologicam apponit idem Genebrardus sub anno sal. 879. & anteriore Baronius. Sed historiã nudam recolunt Platina [a], ac deinde Annonius [b] multò latiùs, præcipuos, cuius textus hîc referre necessum est, quia Conciliorum vniuersalium volumina hunc Conuentum prætereunt, & Author iste potiores Sanctionum bases coniicit, quas Patres Ecclesiæ illo in cœtu pro Ecclesiasticis fundamentis palàm posuisse videntur,præside Ioanne 8. Pont.Max. Verùm singula acta non habemus sigillatim præ manibus. Sic ergo edisserit Annonius post annum DCCCLXXVIII [c]. *Ioannes Papa irascens contra Lambertum & Adalbertum Comites* [d], *quia villas eius depredati sunt, &c. Romã exijt ferens secum preciosissimas reliquias, &c. suosq; Nuntios ad Bosonem Comitem misit, & per eius auxilium vsque Lugdunum venit, & inde Legatos suos ad Regem Ludouicum*(Balbum [e]) *Turonos misit* [f] *&c. Et quia propter suam infirmitatem antè nõ potuit, Kalendis Septembris apud Trecas ad eum venit.* Tum hæc consequenter seorsum ponuntur. *Interea Ioannes Papa generalem Synodum cum Episcopis Galliarum & Belgicarum prouinciarum agens, qualiter Lambertũ & Adalbertum, &c ac complices illorum Romæ excommunicauerit, relegi fecit in Synodo, & consensum Episcoporum in eadem excommunicatione quæsiuit, &c.* Exinde ad postulata Pontificis hæc respondent Gallicani Episcopi. *Nos filij, famuli, ac discipuli vestræ authoritatis Galliarum & Belgicarum Episcopi, his quæ super vulnera dolorum vestrorum maligni homines addentes in sanctam matrem nostram ac magistram omnium Ecclesiarum commiserunt, compatimur, &c.* Tum propiùs ad præsens institutum de rebus fidei accedentes illi Patres, sic pergit enarrare Annonius. *Deinde ipso*(Papa)*iubente, lecti sunt in Synodo Canones Sardicensis Concilij, & Decretum Papæ Leonis de Episcopis sedes suas mutantibus: sed & Aphricani Canones, vt non fiant Episcoporum translationes, sicut nec re baptizationes, vel reordinationes pro frothario Burdegalensi Episcopo: quia Burdegala Pictauos indeq; ad*

Bituricen

Aliud generale Cocilium Trecense. 879.

Episcopi.

Canones.

a Scripsit vsque ad ann. 1470. aliis 1480.
b seu Aimonius scripsit vsque ad an. 844. lib. 5. ca. 37.
c cap. 36.
d & contra Formosum, vbi nota quòd vnus Formosus fuit postea Papa, mediis Martino 2. Adriano 3. ac Stephano 6.
e tunc Imperatorem inauguratum.
f an. 879. ex Tillio.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

Bituricensem ciuitatem exilijsse dicebatur [g]. Hîc mox consistendum, pro vltima periodo exponenda: cùm cætera apud Authorem huc minimè pertineant.

g post hęc sequitur inauguratio Philippi Balbi Regis Trecis facta à PP.

Paragr. 4.

Duplex Concilij examen. DVo igitur præcipua occurrunt paucis discutienda. Priore loco, hoc Trecense Concilium renouat & in se suscipit Canones Sardicensis Concilij, quos iam extulimus [a]: nimirum. *De Monarchia seu de Primatibus Ecclesiæ pro ministrorum inæqualitate* *. *De ordinatione Cleri & septē Ordinibus, De Sacramentis Pœnitentiæ & Eucharistiæ. De nomine ac re Sacrificij Missæ. De Purgatorio & precibus pro defunctis. De veneratione, imaginib. & reliquiis Sanctorum*: omnibus certè in præclaro vsu positis toto tēpore primæ Ecclesiæ; vt istic aliud de illo proposito enarrare nō deceat: sed duntaxat mouere suffecerit, quòd Gallicanū hoc seculum profiteatur eosdē quos diximus fidei articulos cum Sardicensibus Patribus: à quibus hodie abhorrent Caluinitæ. Posteriore loco, Patres Trecenses decernunt eos minimè reordinandos esse, qui semel ad ordines sacros assumpti fuerint, vt neque iterum sacro baptismate tingendos: atque eo fine reuocāt in memoriam Canones Aphricanos, hoc est Decreta Concilij prouincialis Carthaginensis Aphricæ Metropolis. Suntq; Concilium 3. Carthaginense sub Syricio Pont. Romano celebratum ann. 400. [b] subscribente ibidem D. Augustino, itemq; septimum, tempore Bonifacij Papæ I. [c] an. 425. vtrobique de non rebaptizandis aut rursum ordinandis illis, qui eiusmodi sacramenta à Donatistis & Pelagianis hæreticis accepissent obseruatis Ecclesiæ formulis, aut etiam qui è catholicismo ad ipsos infideles retrocederent, postmodumq; ad Ecclesiam regrederētur. Et ratio quam Patres concepisse videntur, est quòd hæc duo sacramenta indelebilem characterem imprimūt: adeoq; hominem eo in statu constituunt à quo remoueri non queat, etsi per censuras ex sacro suo Ordinis exercitio arceatur. En vetus & recens Ecclesia Romana ad idem fidei punctum incidens: *Hæretici.* quâ notâ carent prorsus Lutherani & Caluinitæ: quia licèt horum nonnulli Ordinationem putent sacra-

a Tota Sect. 1. multis §§.
* & Sect. 2. §. 2.

b ca. 38. tom. 1. 44. Episc. & de Cōsecrat. dist. 4. c. 107. Non licet, & alia ca. Eos quos ibid. ex Felice PP. 3. ann. 490.

c ca. 15. Episc. 38. Similia dist. 19. secūdum. dist. 68. sicut semel. causa. 1. qu. 7. cap. 3. ex Synodo 7. & ca. 19. Maximū. 9. qu. 1. ca. 1. & 2.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

mentum,non tamen ſacro charactere inſigniri hominem volunt.Etiámq; miſeri ſectæ miniſtri firmum ſibi ſtatum non acquirunt in parto illo pſeudominiſterio : quia poſtquam aliquod tempus ementitum paſtoris officium falsò ritu exercuerunt, ipſi ad prius vitæ genus & mechanicas artes redeunt. Quinimò poſt regreſſum eiuſmodi, noua rurſus manuũ impoſitione ad prædicationis & ſacramentorum porrigendorum miniſterium reuertuntur : teſte miniſtro Gracinopolitano [d], nunc medico, deſerto miniſterio. Nunquid illi reditus, ex repetita impoſitione manus, reordinatio eſt apud ipſos? Sic indiſtinctè patiuntur fluxum fœditæ matricis, atque refluxum ſui Oceani quo immerguntur. Nec cohærent cum primæ noſtráue Eccleſiæ:quæ Clerum à Subdiaconatu non ſinit retrò coniugiũ aut ciuilem ampliùs ſtatũ contueri. Hîc prætereo quidem vetuſtiorem Synodum Carthaginenſem, præſente S. Cypriano [e]. At duo obiter cõmemoro. Vnum eſt Decretum primi Carthaginenſis itidem prouincialis [f], de martyrum ſepulchris & debita ipſis honorificentia, hoc textu : *Si quis ad iniuriam martyrum, claritati eorum adiungat infamiam, placet eos ſi laici ſunt ad pœnitentiam redigi;ſi Clerici, poſt cognitionem honore priuari* [g]. Quæ pœna ſancita eſt tempore allati Concilij Sardicenſis:commendatq; litera dies feſtos tum reddi ſolitos beatis martyribus, citra eorum in terris venerationẽ per quotidianas mortalium preces. Alterum eſt ſecunda Synodus Carthaginenſis, quæ anno 428. votum iam inditum caſtitatis Sacerdotum inculcat:de quibus ſuprà diximus [h]. Et in hæc ſimul omnia mentis aciem conuertêre Patres Trecenſes, inter quos affuit ſuffragator Aluualonus, vel ſucceſſor [i] Auſterius Lugdunenſes Archiflamines. Quippè fidem humanam excedit arbitrari quòd Ioannes Pontifex Lugduno iter fecerit, & Galliarum Epiſcopi ſua Treciæ ſuffragia tulerint, teſte Annonio, earum autẽ Archiepiſcopus atque Primas, illuc intra limites ſuę Primatię acceſſerit. Præfatas verò Synodos Carthaginenſes probauit Leo Papa quartus [k] annis triginta ante œcumenicum Trecenſe. Cæterùm, Ioannes PP. 8. Cabiloni dieb. 20. conſidendo è Synodi reditu, in Baſilica S. Marcelli inter Diuos retulit SS. Syluestrum, Trãquillum, Deſiderium, Ioãnem,

Agricolam,

Mobilis ſtatus Miniſtrorũ Caluinitarũ

Honores martyribus delati in I. Eccleſia, aduerſus hæreticos

d Senex *Caille.*

e ann. 254. tom. I. improbatum.

f ſub Iulio I. ad ann. 350. Epiſcop. 18. Tacet Genebrardus.

g cap. 2.

h Sect. 2. §. 6.

i par. I. nu. 56. & 57. Tunc Conrardus Matiſconi Epiſc. 22.

k diſt. 20. de libellis.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

Agricolam,Flauium,Veranum,Gratum & Lupum Cabilonenſes Epiſcopos miraculis claros, extumulatis honorificè corporibus primi & quinti [l].

l Agricolæ. San-Iulia.pa. 449. ex Archiuis, quas legimus.

SECTIO IV. CAPITIS I. DE VNIVERSALI CONCILIO LVGDVNENSI, quod eſt decimumtertium Oecumenicum.

Paragr. 1.

An. ſal. 1246.

INSIGNE eſt iſtud generale Concilium à ſuprema poteſtate conuocatum, & præſide Innocentio Papa quarto. Attamen non leguntur eius Acta & Seſſiones in Conciliorum voluminibus, quemadmodum illic viſuntur reliqui Canones ſigillatim diſpoſiti aliarum paſſim orbis Chriſtiani Synodorum [a]. Contuemur verò permultos Titulos conſperſos ac diſtributos per totum ſextum Decretaliũ corpus, ſecundum diuerſa tractatuum obiecta ſub præfati Innocentij nomine atque Concilio palàm editos, & in publicam legem præclarè verſos. Quæ Capita ita verſantur circa regimen vniuerſalis Eccleſiaſticæ iuriſdictionis & fori, vt nihilominus ſæpè trahant ſecum adiunctam aliquam fidei orthodoxæ materiam, è qua plerunque pendet πολίτεια Eccleſiæ. Enarrando, vbi ſuberit res de fide Catholica, conſiſtemus paulò: vbi verò nulla apparebit, percurremus. Sic ergo talia paucis congerimus. Imprimis, libro primo eiuſdem Sexti Decretalium, Titulo *De reſcriptis* [b], adſequuntur capita duo, *De iudiciorum formulis*, disertè conſcripta ab ipſo Innocentio in ſacro Lugdunenſi cœtu. Secundò, habentur totidem illius Capita, *De electione & electi poteſtate* [c]. Tertiò, alia duo, in titulo *De ſupplenda Prælatorum negligentia*, ad Comites Regni Portugalliæ [d]. Quartò vnum caput ex titulo, *De officio Vicarij* [e]. Quintò, aliud, è Titulo *De officio* [f] *Legati & poteſtate iudicis delegati*. Sextò, vnicum Titulo, *De officio* [g] *Ordinarij*. Septimò, ſimile libro 2. *De iudicij* [h]. Octauò, pariter, *De foro competenti* [i]. Nonò, tria

Innocentius 4. Præſes.

Tituli & capita Synodi 13. generalis.

a etſi quidam obiter citet tom.3. Concilior.

b tit.3. ca. 2. & 3. in 6.

c tit.6.cap.1. & 2.

d tit.8.cap.1. & 2.

e tit.13. ca.1.

f tit. 14.ca.1. & tit. 15. c.1.

g tit.16.ca.1.

h tit.1.cap.1.

i tit.2.ca.1.

k tit. 14. c. 1. capita titulo, *De sententia & re iudicata* [k], vbi sermo est de quodam Abbate, deq; potestate Romani Pontificis ad deponendum Imperatorem ex legitimis causis: & tum depositus est Fredericus 2. Occidentis Imperator, ob suæ congressus rebellionis in sanctam sedem eiúsque prouincias. Decimò, caput 1. *De restitutione spoliator.* vnicum, *De dolo.* caput, *De eo qui mittitur in possessionem* 1. *De Confessis*, caput tertium, *De testibus*, & aliud, *De exceptionibus in oppositionibus excommunicationum*: postmodúmque capita quatuor titulo, *De appellationibus* [l] *ad Papam*, & aliò. Vndecimo, nonnulla libro 3. *De concessione præb.* & caput Tituli, *De rebus Ecclesiæ non alienandis* [m]. Duodecimò, alterũ, *De censibus, exactionibus & procurationibus* [n]. Decimotertiò, aliud libro 5. *De homicidio* [o]. Decimoquartò, ingentia septem capita, *De sententia excommunicationis* [p], *suspensionis & interdicti.* Quibus in omnibus hactenus traditis facilè detegitur Monarchia Ecclesię, Primatus & omnia ligandi potestas in Romano Pontifice, quatenùs eam Christus legislator supremus contulit D. Petro ac successoribus [q]: qualem certè propositionem de fide catholica esse, & primam ab Apostolis relictam Ecclesiã fuisse vsam nomine Primatus, satis docuimus sub œcumenico Sardicensi Concilio [r]: è qua generalissima voce velut ex scaturigine prodeunt riuuli ac species potestatum in Ecclesia mox expositi pro vtroq; ecclesiastico regẽdi foro. Adeóq; ista Synodus fuit iustissima imitatrix primæ Ecclesiæ, quã ipse cœtus ad viuum exprimit cum hodierna nostra Ecclesia: nequaquam autem hoc habet Caluinita, quæ leges vnîus supremæ iurisdictionis perhorrescit. Iam decimoquintò extat singulare caput titulo, *De pœnis* [s]: alterum, *De pœnitentiis & remissionibus* [t]: tum aliud, *De priuilegiis* [u], & seorsum, *De verborum significatione* [x]. Quæ cuncta complectuntur soluendi potestatem, & pœnæ peccatis debitæ relaxationem per Indulgentias, aliáve viâ: veluti indiximus sub prima Ecclesia [y]. Ad extremum superest decimosextò Titulus, *De regularibus & transeuntibus ad religionem*: quo sequitur Concilium Apostolis & Patrib. prioris Ecclesiæ syncerè adhæsisse, vtpote quorum temporibus vota monastica emitti solita atque ab hæreticis spreta cõstupratáque docuimus [z].

Primatus Ecclesiæ.

l Tit. 3. 5. 6. 7. 9. 10. 12. & 451.
m tit. 7. & 9. cap. 1.
n tit. 20 ca. 1.
o tit. 4. cap. 1.
p tit. 11.
q per Quodcunque. Mat. 16.
r Sect. 1. §. 2.
s cit. lib. 5. tit. 9. cap. 1.
t Tit. 10. c. 1.
u Tit. 7. ca. 1. & 2.
x Tit. 12. c. 1.
y Sect. 1. §. 8.
z Sect. 2. §. 6.

Paragr. 2.

Paragr. 2.

SECVNDA facies præſentis Sectionis eſt de ſanctæ Crucis vexillo, qua ſignatus D. Ludouicus Francorum Rex fortem armata vi expeditionem habuit pro Iudæa & humanæ redemptionis loco in ſuam reſtituenda ditionem, diſiectis inde Saracenis, iuxta Innocentij decretum in præfato Lugdunenſi Concilio promulgatum. Atque Princeps ille ſanctiſſimus *Coronam Chriſti ſpineam religioſiſsimo receptam apparatu, & bonam dominicæ Crucis partem cum ſpongia & lanceæ ferro, quibus, dum Chriſtus Cruci affixus eſſet, potus & confoſſus fuerat, ingenti pecunia redemit*, inque Gallias illo tempore adduxit, vt loquitur Gaguinus [a]. En, quantus & quàm religioſus fuit ille cultus viuificæ Crucis, conformis planè delato quodam honori iiſdem ſacris ſignis tempore primæ Eccleſiæ, cuius ſuprà meminimus [b]. Itaque nō ita quadrat Synagoga Lutheri aut Caluini cum veteri Eccleſia, ſicut Romana. Tertia dicendorum facies eſt, *De plenariis Indulgentiis*, quas idem Innocentius piè impertitus fuerat iis omnibus quibus qui bellum Frederico & Saracenis inferrent; quarū recordatur S. Antoninus [c]: & à quo rurſum vſu peruetuſto ſecedunt hodie hæretici Galli Caluinitæ. Quarta & poſtrema facies eſt, *De feſto Natiuitatis Deiparæ Virginis*, cuius Octauas in diuinis officiis præcepit idem Innocentius firmo Decreto, ex Platina. Hunc piū morem in aliis percrebuiſſe ſolenniis eiuſdem Mariæ matris ſub prima Eccleſia iam ſatis ſuperq; monuimus [d]. Propterea q; in hæreſeos ſuſpitionem venit, quicunque iſta famoſæ pietatis inſignia retorquet & improbat. Quem certè priſcum vſum ſacrúmq; execrantur improbi Caluini diſcipuli. Ea verò vniuerſalis Synodus Lugdunenſis, ex Matthæo Palmerio*, celebris habita eſt anno ſal. 1244. vel ex aliis [e] 1246. cui interfuit ſuffragator Aemericus, vel eius ſucceſſor Philippus Sabaudiæ Lugdunenſes Archiepiſcopi, aut vterque viciſſim, iuxta litem & controuerſiam de præciſo horum tempore motam ſuis locis [f], dum prior ceſſit poſteriori in ipſo Concilio eiúſve exitu.

Crux Chriſti.

Indulgētiæ.

Feſta B. Mariæ.

Tunc ſequimus Matiſconi Epiſc. 45.

a libr. 7. hiſt Francor. pag. 4.

b Sect. 2. §. 1.

c in Chron. 3. par. cap. 5. tit. 19. §. 1.

d Sect. 2. §. 5

* ſcripſit vſque ad.

e Platina ſub Innocent. 4.

f par. 1. num. 83. & 84.

SECTIO

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

SECTIO V. CAPITIS I. DE ALIO OECVMENICO LVGDVNENSI CONCILIO, quod est decimumquartum Generale.

Paragr. 1.

MVLTA præclara habemus congerenda, de Gregorio x. Pont. Max. sacri huius Concilij Authore. Huic primùm nomẽ erat Theobaldus, ex S. Antonino [a], è nobili familia Vicecomitum Placentiæ [b] oriundus. Et antea fuerat Canonicus Metropolis Ecclesiæ Lugdunensis. Quod equidẽ constat non modò ex suo diplomate apud eundem Paradinũ impresso [c]: verùm etiam ex pœnalibus constitutionibus Lugdunensi Ecclesiæ relictis [d] ab eo post exitum præsentis Concilij: vbi nominat *Lugdunensem Ecclesiam, in qua nos olim* (inquit) *diuturnam fecimus residentiam, dum minori officio fungeremur de Canonicorum ipsius Ecclesiæ Collegio existentes.* Tametsi crederetur Archidiaconus Leodiensis ex Platina [e], vel Diensis, ex Genebrardo [f], aut certè Eburonicus, ex Aemilio [g], deinde Antistes Placentinus (fortassis successiuè.) Quem, quia vitæ probitas plurimùm commendabat, Cardinales absentem in Pontificem Viterbij selegerunt anno 1271. [h] sede ante biennium vacante, & eo tum in Syria cum Christianissimi Principibus agẽte pro retinenda Hierosolymorum possessione grauissimis bellis parta & denuò periclitante. Is Viterbium appulit, Pontificiæ inaugurationis celebrandæ gratiâ, eum comitantibus Philippo 3. cognomine Audace S. Ludouici primogenito, & Carolo Siciliano Rege ipsius patruele. Inde Lugdunum se contulit ad sacrum Concilium à se indictum sine mora: cui initium dedit an. 1272. ex Tritemio. [i] & Gaguino [k], vel sequẽte anno ex Palmerio, aut 1274. ex S. Antonino, [l] vel deniqne an. 1280. ex Aemilio: [m] suffragantibus ibidem 500. Episcopis, 70. Abbatibus, [n] mille Prælatis aliis, Michaële Palæologo Orientis Imperatore, Rhodulpho Occidentis, Patriarcha Constantinopolitano, & innumeris penè Dynastis

Theobaldus Canonicus Lugdun.

Gregorius 10. factus Pontifex 1271.

Concilij Patres 1274.

a 3. par. tit. 20. ca. 2.
b In Lombardia.
c ca. 50. & 52. lib. 2. datis an. Pontific. 3.
d par. 1. nu. 104.
e *Liege* in Belgio.
f In Chronol. *Dye en Prouence.*
g sub Philip. 2. pa. 1.
h die Natalis Christi, ex Trit. vel 1270 ex Antonino.
i fol. 252. Indictione 14.
k Sub Philip. pa. 2.
l suprà. § 4. olim Parad. cit.
m Sub Philip. pa. 1.
n Fasciculus temporum author primarium.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

naſtis Eccleſiæ Græcorum pro pia eius vnione molienda cum occiduis circa tertiæ Trinitatis perſonæ proceſſionẽ: præcipuis Tartarorum Optimatibus Lugdunum quoque petentibus, & liberè ſacro tum lauacro ablutis ſub perenni Eccleſiæ Romanæ obedientia ex præſtito iuramento. Sic Gregorius Papa x. recèns creatus nihil magis in votis habuit, quàm vt ab exordio id Concilium cogeret, & adeò ſolenne redderet: quo certè prima ipsîus præclarè geſta omnibus claruerunt. Atque illo tempore Sedem Archiepiſcopatus Lugdunenſis obtinebat Petrus II. cognomine de Tarenteſia Galliarum Primas, ſacræ Theologiæ Doctor Ordinis S. Dominici & vir optimus: qui in eodem Concilio à præfato Gregorio creatus eſt Cardinalis Sanctæ Romanæ Eccleſiæ.

Tūc Guichardus de Iarmole Matiſconi Epiſc. 47.

Paragr. 2.

MOX OCCVRRVNT proponenda Concilij Acta, quæ denuò non extant in Conciliorum Voluminibus, fortaſſis quia legũtur in ſexto Decretalium corpore: ſaltem permulti de eo ibidem Tituli interponuntur. Primò loco adſeritur Titulus, *De ſumma Trinitate & fide Catholica* libro 1. [a] quo decretum eſt Spiritum-ſanctum æternum ab æterno patre & filio velut ab vnico principio, non à duobus procedere, aduerſus Græcos contranitentes atque præſentes & ſchiſmata tandem diſſipantes. Secundò, apponuntur tredecim capita Tituli, *De electione & electi poteſtate*, [b] ac pariter, *De collationibus beneficiariis*, Tertiò vnicum Caput, *De ritu Clericos ordinandi*, Titulo [c] *De temporibus ordinationum:* quæ res directè de fide Catholica verè incidunt cum formulis primæ Eccleſiæ circa ſacratiſſimã cleri ordinationem ex dudum allatis. [d] Quartò, *De bigamis* Caput vnicum. [e] Quintò, tractatur, *De diuinis officiis*, Titulo *De officio Ordinarij.* [f] Sextò, habetur quæſtio, *De his quæ vi metúſque cauſa fiunt.* [g] Septimò, inſeruntur triginta & vnum Capita, *De præbendis & dignitatibus canonicè adipiſcendis*, ſecundum varias obtinendi formas libro 3. Octauò, ſequitur Titulus, *De Religioſis domibus*, [h] quo rurſus verificantur ea quæ in prima Eccleſia conſcripſimus de Religioſis & Monachis ex voto. [i] Nonò, idem Grego-

Decretales in Cōcilio promulgatæ

a tit.1.c.vnico.
b à cap.2. ad 15.tit.6.
c tit.9.ca.2.
d Sect.1.§.3. & 4.
e tit.12.
f tit.16.ca.2.
g tit. 20.ca. vnicum.
h tit.17. cap. vnicum.
i Sect.2. §.6.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 2.3.253

rius in præfato Concilio renouat Decretum Innocentij

k tit.20.ca.2. 4. Pont. Max. Titulo, *De censib. & exactionib.* [k] Decimò apponitur statutum, *De decenti reuerentia intra Ecclesias obseruanda*, Titulo, *De immunitate Ecclesiarum.* [l] vndecimò, libro 5. adest locus, *De iniuriis seu damno dato.* [m] Et duodecimò ac vltimò, *De monendis excommunicatis*, Titulo, *De sent. excommunicat.* [n] Quæ singula sunt singulares probati effectus Apostolicæ potestatis à Christo traditæ D. Petro ac selectis eius successoribus: quatenùs ea fide creditur ex probatis iam sub prima Ecclesia, [o] quibus dissentiunt Caluinitæ. [p]

l tit.23. ca.2.

m tit.9. cap. vnico.

n tit.11. ca.9.

o Sect.1. & 2. §.2.

p Calui.4.Instit.ca.11.§.5.

Paragr. 3.

PRÆTER allatas leges orthodoxas, Tritemius & Gaguinus [a] historici testantur in præfato Concilio promulgatam fuisse expeditionem in Saracenos, nimirum cum assumpto vexillo sanctæ Crucis Christi à militibus, ex religioso more illius æui, quoties aduersus infideles bellum gerebatur, & ex apertiore decreto præcedentis Concilij Lugdunensis ante annos duntaxat triginta sub Innocentio 4. initi, [b] etsi Authores isti id mox non repetant: quippè cætera referunt ad ea quæ ipsi paulò antè in materiam persimilem narrarunt cum antiquioribus, atque rursus hanc piam mentem non ægrè ex seculi consuetudine & expeditionis qualitatibus inducere fas est. Quæ tota res nouas probationes adiungit ad veteres, pro tuenda vnitate fidei Patrum huiusce Concilij ac nostrorum simul temporum cum antiquissimis à Christo constitutis Episcopis [c], studiosissimis quoque signi Crucis cultoribus, aduersus Caluinitas, qui se proprio iugulant gladio, dum priores Patres, suos esse iactitant.

a locis cit.

Signum Crucis.

b Sect.4.

c Sect. 2.§.1.

Paragr. 4.

EX PLATINA autem idem Gregorius Papa, *Pontificatus sui anno 4. mense 2. die decimo* (inquit) *Aretij moritur & sepelitur.* Qui certè calculus incidit in decimũ Martij an. 1276. eiusmodíque numeris adhæret Genebrardus; si Pótifex sedere cœperit an. 1271. vt sentit Tritemius. [a] At ex ipso Tritemio consequetur Papam solùm tenuisse per

Mors Gregorij.

a pag.254.

triennium

triennium duntaxat, quia efficit eum mortuum an. 1275. (ingrediente) cui vitæ termino aſſentitur D. Antoninus,[b] tum quòd ſedem inchoarit ab anno 1270. tum quòd illud maximè colligatur ex deſignata ab eo [c] ſucceſſoris Cathedra: cùm teſtetur Cardinales ingredientes ſcrutinij ſellulas die 10. Ianuarij an. 1275. poſt Gregorianum obitum, elegiſſe Petrum de Tarentaſia antea Lugdunenſem Archiantiſtitem, *Fratrē Ordinis Prædicatorum, Magiſtrum in Theologia* (ait Antoninus) nūcupatum Innocentium V. & quem vterque dictitat natione Burgundum: author verò Faſciculi temporum eum nominat Longobardum. Qui quidem eruditus Innocentius multa perdoctè ſcripſit in Pentateuchum [d] in Pſalmos,[e] in Cantica, in Epiſtolas D. Pauli [f] in Magiſtrum [g] ſentētiatum, & in D. Lucam: ediditque libros, *De mundi æternitate*, *De intellectum & voluntate*, *De formarum vnitate*, *De cæli materia*, atque Epitomen D. Thomæ Aquinatis, qui iiſdem annis floruerat:* deceſsitque Innocentius ſexto ſuæ Sedis menſe, Romæ conſepultus in Lateranenſi Baſilica.

Sedes & Opera Innocentij PP. 5.

b loco cit. ſub §. 1.
c parte cit. c. 1.
d Poſtillas ſuper libros Moyſis.
e lib. 1.
f lib. 14.
g lib. 4.
* obierat an. 1274 veniēs ad id Concil. Lugdun.

SECTIO VI. CAPITIS I. DE ALIO GENERALI CONCILIO LVGDVNENSI:

Quod eſt tertium œcumenicum ibidem coactum.

Paragr. I.

HOc rurſus Lugdunenſe Concilium in Tomis Conciliorum non deprehēditur: attamen Polydorus Virgilius [a] vt Anglicana hiſtoria id recenſent, atque ibidem Bonifacium IIX. Pont. Max. præfuiſſe teſtantur: etſi conticeant reliqui Authores, qui vitas ſummorum Pontificum poſteris tradere profeſſi ſunt. Quia verò ſummus vniuerſalis Eccleſię Antiſtes Præſidis perſonam in eo geſſit, idcircò cenſetur Generale, veriùs quàm Prouinciale Concilium: licèt Epiſcoporum numerus aut nomina noſtrum ſubterfugiant aſpectum. Recentiores [b] celebrationem hanc adnotāt ſub an. 1297.

Bonifacius 8. Præſes Concilij.

1297.

a lib. 17.
b Genebrardus.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

qui fuit annus suæ Sedis tertius, si fides adhibeatur Tritemio, [c] qui initium sui Pontificatus statuit an. 1294. aut lubentiùs sexto mense anni sequentis: [d] simúlque tradunt eam Synodum conuocatam ad præcipiendum Clero, ne posthac iniussu Romani Pontificis conferret secularibus Principibus vectigalia tum sæpè imponi solita beneficiis: citántque hoc fine Capita, *De immunitatibus Ecclesiarum*, ab ipso Bonifacio 8. condita, & in sexto Decretalium satis promulgata. Qui tamen locus minimè Concilium in fronte allegat, sed Pontificem duntaxat. Quòd si iustè sic inferatur eam legem concinnatam esse illo in Concilio, silente Decretali, facilè licebit affirmare innumeras penè Decretales eiusdem Bonifacij eo in Conuẽtu expressas esse. Sunt autem eiusmodi quales adsequuntur.

c pag. 263.
d Nã Celestinus 5. Eremita sedit mensib. 5. à die Natiuit. Christi 1294.

Paragr. 2.

IMPRIMIS ergo Bonifacius IIX. author est duorum Capitum, *De Constitutionibus*, libro I. [a] Sexti. Deinde affixit capita vndecim Titulo, *De rescriptis*. [b] Tum quatuor, *De consuetudine*. [c] Postea vnicum, *De postulatione Prælatorum*. [d] Quintò, tredecim capita, *De Canonicis Cathedralis Ecclesiæ* & aliis Titulo, *De electione & electi potestate*. [e] Sextò, Capita duo, *De beneficij renuntiatione seorsum*. [f] Septimò, totidem, *De supplendo Prælatorum* [g] *neglectu*. Octauò, solitariũ, *De maioritate & obedientia*. [h] Nonò, aliud, *De pactis*. [i] Insuper, nouem capita, *De procuratoribus in Ecclesiastica lite constituendis* [k] Rursùm, *De restitutione in integrum*. [l] Duodecimò, duplex caput, *De arbitris*. [m] Decimotertiò, tot habet loca ab exordio libri 2. *De iudiciis*. [n] Decimoquartò, tot iterum, *De foro competenti* [o], & vnum, *De litis contestatione* [p], necnon tria, *De iuramento calumniæ* [q]. Hinc, leges duas, *vt lite pendẽte nihil innouetur* [r], & vnam, *De exceptionibus* [s], atque binam, *De præscriptionibus* [t]. Decimosexto, totidem, *De sententia* [u] *& re iud.* & septem, *De appellationibus* [x]. Decimoseptimò, Caput, *De vita & honestate Clericor.* libro 3. [y] deq; *Clericis coniugatis*, & consequenter, *De non residentibus in Ecclesia* [z]. Postmodum, *De Clerico ægrotante* [a], &, *De institutionibus* [b]. Continuò Capita septẽ, *De multiplici concessione præbendæ* [c], & vnicum, *Ne sede vacante aliquid innouetur* [d], simulq;

Capita Concilij.

a tit. 2.
b tit. 3. à c. 4.
c tit. 4.
d tit. 5.
e tit. 6. à cap. 18.
f tit. 7.
g tit. 8.
h tit. 17.
i tit. 18. ca. 3.
k tit. 19.
l tit. 20. ca. 2.
m tit. 22.
n tit. 1. ca. 2. & 3.
o tit. 2.
p tit. 3.
q tit. 4.
r tit. 8.
s tit. 12.
t tit. 13.
u tit. 14.
x tit. 15. à ca. 6.
y tit. 1. c. 2.
z tit. 3.
a tit. 5. c. vnicum.
b tit. 6. c. duo.
c tit. 7.
d tit. 8.

De

De rerum permutatione [e] ac, *De testamentis* [f]. Vigesimò, Capitula quinque, *De sepulturis* [g], & quatuor, *De transeuntibus ad Religionem monasticam* [h]: qua ex parte sub hac posteriore Ecclesia corroborantur ea quæ sub primitiua demonstrauimus, *De emissis votis in vita Monastica, ijsdem ad obseruationem obligantibus post factum*, cuius obseruationis articulus, *De iure diuino* [i] est, perindeq; ad fidem Catholicam pertinet: vnde Apostata est cuicunque è claustris temerè egreditur [k], quam tamen apostasiã Caluinitæ semper virtuti tribuendam finxerunt, & eiusdem voti redemptionem persequitur Bonifacius cõsequentis Titulis [l], vnà cum statu Regularium ac Monachorum Capellis. Vigesimoprimò, postquam tractatum edidit, *De iure patronatus* [m], sancit nonnulla, *De consecratione Ecclesiæ, Deq; reliquijs & veneratione Sanctorum*, vnicis Titulorum Capitibus [n]: quorum certè pium vsum hactenus retentum nos traximus ex Apostolico tempore & successiuis reuolutionibus in Romana Ecclesia, aduersus Lutheranorum ac Caluinitarum deliramenta, veluti suprà patuit [o]. Vigesimosecundò, adsequitur Titulus, *De immunitate Ecclesiarum, cœmeteriorum & locorum religiosorum* per tria Capita [p], de quo iam præfati sumus. Scribunt autem Neoterici id genus immunitatis seminarium fuisse variæ dissentionis inter Anglos, ne dicam etiã Francos. Certè, ab eo tempore ad nostrum vsque seculum conquieuit mos perennis decimas colligendi à Clero per laicos principes. Illis verò diebus regnarunt in Anglia Eduardus 4. & in Galliis Philippus 4. cognomine Pulcher, quem Tillij Chronicon vocat grauem decumarum exactorem: missósque facimus hostiles impetus quos tunc legimus emersos inter prælibatos Bonifacium atque Philippum. Saltem contuemur Reges quondam non nisi Pontificio permissu à Sacerdotibus pecunias collegisse, easq; temporaneas solùm & in pium vsum, teste imprimis largitione eiusdem Bonifacij facta Carolo Siciliæ & Hierosolymorum Regi, de iure *exigendarum à ditionis suæ Sacerdotibus in sex annos decimarum, Ptolemaidem vt sacro regno contributam defenderet*, authore his verbis Aemilio in historia præfati Philippi [q]. Deinde Ioannes 22. Pont. Max. Philippo 5. cognomine Longo-Franco, *petenti ius decimæ ad sacram militiam de*

Votum Sect. 2. §. 6.

Apostata quis.

De pecuniarijs decimis perceptis à laicis è Clero.

Decretales.

e tit. 10.
f tit. 11.
g tit. 12.
h tit. 14.
i Psal. 21. 49. 60. Nahũ 1. & Paulus ipse Actor. 24. ver. 27.
k nos in summa Casuum, 2. Casu Belgico.
l 15. cap. vnico, & 16. ac 17.
m tit. 19.
n tit. 21. & 22.
o Sect. 1. §. 3. & 8.
p à 3. cap. tit. 24.
q lib. 8. fol. 5. & decimæ Saladinides in hostẽ Ecclesiæ: Æmil. sub Phil. Aug. par. 2. ann. 1183. aliæ 1381. sub Carolo 6. pa. 3.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

Sacerdotibus exigendæ, concessit, si è re pietateq́; id esse Episcopis Franciæ videretur [r]. Tandem ex Leonis x. assertis eiusmodi decimæ perennes effectæ sunt [f]: nec tamen desiit Tridentinum Concilium antiquos Canones pro Ecclesiæ immunitatibus recèns innouare, vt ad primæ Ecclesiæ priuilegia [t], quantum tempora patiuntur, accedatur. Iam pro vigesimotertio loco adest triplex Caput, *Ne clerici vel Monachi secularibus negotijs se immisceant* [u]. Vigesimo quartò sequuntur vnica capita, *De sponsalib. & matrimonijs*, ac, *De desponsatione impuberum* [x], libro 4. Sexti, atque tria eodem tractu, *De cognatione spirituali* [y]. Vigesimo quintò apponuntur libro 5. Capita duo, *De accusationibus* [z], *&c.* consequenter, nouem, *De hæreticis* [a], & vnum, *De schismaticis*. Vigesimosextò, duplex, *De homicidio* [b], & simplex, *De excessibus Prælatorum* [c]. Vigesimoseptimò, sex, *De Priuilegijs* [d], & quadruplex, *De pœnis* [e], atque hinc duplex, *De pœnitentijs* [f]. Postremò, vnicum proponitur, *De verborum significatione* [g]. Quæ singula, aut demptis perpaucis, credũtur exarata in Lugdunensi Concilio: maximè quia ferunt [h] ipsas in eadem Synodo confirmatas, vbi Constitutiones totius Sexti promulgatas obseruari præcepit. Quibus Tractatibus adsequuntur Regulæ iuris octogintaocto in eodem Decretalium Bonifacij Volumine: *Data Romæ* (inquit) *quinto Non. Martij, Pontificatus ann. quarto:* hoc est confestim post Synodæ Lugdunensis exitum & regressum Romam, vt non abs re censeantur Regulæ Lugduni compilatæ: quippè vidimus [i] Concilium adactum Lugduni anno Pontificatus tertio & quarto.

r hac conditione, Æmil. sub Philip 6. pag. 1. ann. 1317.
f an. 1516. cũ Francisco I. Rege.
t ca. duo sunt distin. 96. ex Gelasio PP. ann. 492. & Quis dubitet. ex Gregorio 7. ann. 1080.
u tit. 24.
x tit. 1 & 2.
y tit. 3.
z tit. 1.
a tit. 2. & 3.
b 2. ac 3. tit. 4.
c tit. 6.
d tit. 7. à ca. 7.
e tit. 9.
f tit. 10.
g tit. 12. c. 4.
h Genebrar. in Chronol. etsi non lego in scriptis quos citat.
i §. 1.

Paragr. 3.

LICET potior harum Decretalium pars sanciat circa temporalem in Ecclesiastico regimine iurisdictionẽ, eæ tamen trahunt originem ex præmisso iam articulo fidei de summi Põtificis potestate [a] à Christo Ecclesiæ concessa in D. Petri persona. Neque obganniant Caluinitæ de tot hodie leguncilis [b], quæ in prima Ecclesia minimè patuerunt. Nam diuino Christianorum feruore post Apostolos tepescente, & succrescente nimium improbitate morum, pernecessariũ fuit pluribus homines legibus compescere, & vniuersales facultatis diuinitus attributæ conceptus

Fidem adhibẽdã Pontificijs Decretalibus sub reatu hæreseos.

a Sect. 1. §. 2.
b Calu. 4. instit. ca. 7. §. 9. 11. 19.

ceptus in illos suos riuulos sensim dissecare, quò spectabāt: alioqui frustrà certè retineretur illa chymera generalissimæ potestatis à Deo tam grauiter & seriò prolata, nisi ipse materiam, species ac membra è vestigio concepisset, sine quibus exemplis consistere nequit illa idea. Quemadmodum ergo laïci Principes quondam paucis contenti legibus, eas in plures species postea distribuêrunt quantum opus visum est, neque in id reclamitarunt vnquam hæretici [c]: Sic Ecclesiasticæ leges incrementa ritè suscipiunt pro nutantium temporum ratione & commodis, adeóvt nullam iustæ vltionis causam nancisci possint aduersarij. Nónne Christo prudenter asserere licuit, *Quodcunque solueris & ligaueris*? vt scilicet vox illa indefinita omnē complectatur materiam, sine vlla restrictione aut certo ad aliquod subiectum respectu? Nunquid dictionis illîus natura exæquat vniuersam sub cœlo rerum compositionem? Igitur quicunque de medio tollit vim & robur omnium priuatarum legum quas adduximus, aut qui delet indiuidua naturæ ac species, pariter conuellit omne genus & id vniuersale Epitheton; nec secus præstat quàm qui sublato visibili fundamento tecta domus euertit & corruere iubet. Sic itaque perdurat legum efficacia, quandiu æquitatis collustrantur radiis, & ius naturæ vel diuinū positum imitantur, velut causam quam sequitur effectus. Adeóq; si quis verè putetur hæreticus opponēdo veritati Euangelicæ illîus theseos: pariter credendus est hæreseos labe infectus, qui singulares eius bases quibus innititur, explodit [d] & destruit, cùm implicitè sint omnes de iure diuino vnà cum ipsa explicita cuiuscunque rei nota. Alia id genus in nostris generalibus [e] Cōtrouersiis. Itaque collabuntur hac etiam parte Caluinitarum argutiæ [f].

c Caluin. 4. Instit. cap. 10. §. 14. 24.

d Caluin. cit. cap. 10. §. 2. 23.

e cap. V. VI. VII. IIX. IX. X. XIX.

f cap. 9. §. 2. 9. 10.

Paragr. 4.

Iubilæus.

BONIFACIVS Lugduno Romam regressus, lustralem annū siue Iubilæum centesimo quoque anno primus celebrandū instituit, atque incepit anno 1300. [a] quo relaxari soleat plenaria Indulgentia. quam pietatis orthodoxæ formulam è prima Ecclesia gradatim pertractam ac de fide Catholica tenendam suprà diximus [b]. Cæterùm præfato

a Platina ad med.

b Sect. 1. §. 8.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

præfato Lugdunensi Concilio affuit Henricus Villarius tunc Lugduneus Archipræsul [c], & Beraldi de Bloco successor benemeritus: atque Matisconi sedebat Hugo de Fontanis Episcopus [d]. Bonifacio [e] autem post Benedictum X [f]. successit eodem anni circulo Clemens 5. [g].Pont.Max. qui antea Platinæ vocitabatur *Bertrandus Gotho*, apud Aemilium *Vasco* [h], & Gaguino *Gothus*; dictusq; est apud hos Archiepiscopus Burdegalēsis. Sancto autem Antonino [i] nuncupabatur *Raymundus Gothus* Bertrādi filius [k]. Qui quidem veriùs idem sit quem supra [l] nominamus Beraldū de Bloco Lugduneum Archipræsulem, aut quem vetus Homiliarium Lugdunēsis Ecclesiæ appellat Beraudum Delgot de Gasconia, & Sarrazinus in Catalogo Lugdunensi Bertrandum Delgel [m], inde Cardinalem creatum [n], & tunc fortè Henrico Villario cedētem, atque Burdegalā translatum, ante obtētum summi Pontificatus apicem. Sanè quidem adfuit vnus Raymundus Lugduni Præsul: at seriùs, [o] vt liquet suis locis [p]. Quòd verò hæc nomina eandem referant personam quæ Lugdunensem primæuā ciuitatem suam dilexerit, cōprobat inauguratio sacra quam ibidem delegit celebrandam. Etenim ipse Clemens *Petrusio è Cardinalium Collegio absens, &c. is electioni consentiēs Burdegalâ Lugdunum profectus* (inquit Platina) *eò Cardinales omnes vocat: vbi tyara Pontificali coronatus est* (ait Gaguinus) *adsistente Philippo* [q] *& compluribus Francis* [r] *Principibus: atque Romana Curia in Gallias translata est* [s]. Plura omittimus. Pro exitu tamen monendum, eo seculo Lingonibus sedisse Bertrandum de Agennis Archipræsulatus Lugdunensis Suffraganeum, ex Demochare [t].

Nōnulli Patres Concilij.

Bertrandus Archiepisc.

Clemēs 5 PP. qualis antea.

1305.

c par.1.n.90. De Iubil.Anton.3.par.tit.20.ca.5.§.2.
d par.2.n.49.
e Obiit ann. 1303.
f per 8. menses.
g ann. 1305.
h Prouincia in Galliis, fol. 3. ante finem.
i 3.par.tit.21. cap.1.
k ex oppido Mihādra. Genebr.
l cit par.1.nu. 89.
m ex vtroque Lugduni Præsul.
n in Democ. to.2.ca.27.
o libr. 7. sub Philip. Pulchro fol. penult.
p nu.96.
q & Carolo fratre. Plat.
r Ioanne Britaniæ Ducæ.
s ann. 1305. per annos 74 Plat.
t cap. 28. ad ann.1270.

SECTIO

SECTIO VII. CAPITIS I. DE OECVMENICA CONSTANTIENSI SYNODO: quæ fuit decima ſexta Generalis.

Paragr. 1.

Ioannes 23. PP. ID Generale Concilium in Germania celebratum, imprimis cõuocatum eſt authoritate Ioannis XXIII. Pont. Max. tempore ſchiſmatis ingraueſcentis & perturbantis Eccleſiam, propter variam inter Cardinales Pontificiæ perſonæ electionem tum factu difficilem. Quæ cauſa fuit vt Cardinales Epiſcopi plures initio & medio Seſſiones habuêre, abſque inaugurato vllo Pontifice Capite. Hinc grauis quæſtio cœpit moueri & circumferri, vtrum Romanus Pontifex ſupra Concilium ſit, necne; an verò Concilium ſine Pontifice poſſit decernere Canones, quæ vniuerſam Eccleſiam ſeu *Cõcilium an ſupra Papam.* diffuſos cuncto orbe Chriſtianos in conſcientia obſtringant. Scilicet, vtrum poteſtas à Chriſto Eccleſiæ tradita [a] primariò reſideat in Eccleſia congregata aut conuocatis Epiſcopis totam diſperſam fidelium Eccleſiam referentibus: an verò concipiatur primò reſidere ipſi perſonæ ſummi Pontificis neceſſariò ſupponendi tanquam præſentis in Concilio. Ab illo ſeculo ad noſtros vſque dies bicipiti ſenſu rem controuertunt Doctores Catholici: quaſi liceat cuique partem vtranlibet ſibi nomine problematis pro nutu perſuadere, dum hactenus nihil certò appertè diffinitum appareat. Attamen certè Lutherani & Caluinitæ meritò inde obiiciendum non putent, vt paſſim aſſolent, nos Eccleſiæ Romanæ profeſſores iacere in tali mortifero & ſordido ſhiſmatis volutabro quod præſcindat & diſſipet Eccleſiam, nobiſq; hæreſeos dedecus improperet. *Schiſma duplex.* Nam ſchiſma verſatur vel in nullo vnquam agnito externa profeſſione Romano Pontifice, adeoq; ſchiſmatici ſunt Græci & iidem Caluinitæ ex dudum allatis [b], vel in agnoſcendo eo qui legitimè non ſit electus à maiori ſaniorive Cardinalium parte. Atque id poſterius peccatum ſchiſmatis aut diuiſionis externæ quoties inter catholicos occur-

[a] Matth. 16. ver. 18. 19.

[b] Sect. 1. §. 2.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

rit,censetur haud rarò excusandum præ ignorantia, quia nondum citò patescit quinam sit ille inter plures selectos, cui velut minùs ritè nominato non sit obsequendũ. Hunc verò qui prauo affectu venerantur, dum alius syncerè eisdem innotescit; sanè tunc illi (fatemur) schismatis crimen perpetrantur: sed id genus vitij nunquam perenne visum est, more schismatis hæreticorum, at breui semper consopitum: sectatoribus ad obsequelam legitimo Pastori præstandam fœlici tranquillitate redeuntibus. Verùm profectò, varia Doctorum sententia de speciali subiecto aut eius qualitate cui inhæreat & insit summa potestas iure diuino [c] Ecclesiæ concessa, nullum vspiam schisma inducit: siue quis horum credat ecclesiasticam potestatem adhærere per se indiuiduo naturæ [d], hoc est Romano Pontifici, siue indiuiduo iuris, nimirum toti Concilio, velut referenti corpus Ecclesiæ, cuius caput sit pars totius, quantumuis potior, scilicet Pontifex Romanus. Etenim fides catholica circa hunc articulum, in eo solùm posita est, vt quisquis Christianus ingenuè fateatur omnẽ diuinitus impressam potestatem in Ecclesia residere, quocunque modo resideat: quam fidem firmissimè tenent cuncti catholici, qui in alterutram sentẽtiam circa potestatis subiectum propendent, sine vllo animorum discrimine aut salutis periculo. Aduertant igitur hostes Ecclesiæ ne sic garrientes imprudenter aut ex affectata ignorantia peccent. De eiusmodi materia nos [e] alibi, & fusiùs superioris ætatis Doctores [f]: vt minimè opus sit hoc in breuiario pluribus controuersiam dirimere. Hæc verò istic præmitti oportuit.

Fides Catholica.

c verbis Christi, super hãc petram ędificabo Ecclesiã meã. Mat.16.

d sic loquitur Tostatus Abulensis.

e in Controuersiis.

f Abul. Gerson, Caietan. in Opuscul. Bellarm. to.1. Controuers.

Paragr. 2.

CONSTANTIENSE Concilium sua duxit primordia *anno à natiuitate Christi millesimo quadringentesimo decimoquarto, indictione 7. die Lunæ 5. Nouembris, Pontificatus Ioannis diuina prouidentia Papæ vigesimitertij anno 5.* (infit [g] locus) qui Pontifex postquam Sessioni primæ adstitit Præses [h], cessionem sui Pontificatus obtulit anno sequẽte ex Sessione 2. his verbis [i]: *Promitto, voueo, & iuro Deo, Ecclesiæ & huic sacro Concilio, sponte & liberè dare pacem ipsi Ecclesiæ per viam meæ simplicis cessionis Papatus, & eam facere & adimplere cum effectu* 1414.

Tempus inchoantis concilij.

g tom.4. pag. 1. huius Concilij.

h 16. Nouẽb. seu Decemb.

i 2. Martij. electus Bononiæ.

iuxta

iuxta deliberationem præsentis Concilij: si & quando Petrus de Luna, Benedictus 13 [k]. *& Angelus de Corario, Gregorius 12* [l]. *in suis obedientijs nuncupati, Papatui quem prætendunt per se vel procuratores suos legitimos simpliciter cedant, & etiam in quocunque casu cessionis vel decessus aut alio in quo per meam cessionem poterit dari vnio Ecclesiæ Dei ad extirpationem præsentis schismatis, &c.* Deinde eodem ann. tertiæ Sessioni præfuit Petrus [m] Cardinalis Cameracensis pro Synodo continuanda [n], itémq; quartæ, ne Curiæ Romanæ Officiarij aliò Constantiâ migrent cum exeunte Ioanne 23°. Tum sequẽti anno 1415 [p]. quintæ Sessioni Præses legitur Iordanus Episc. Albanensis, Cardinalis de Vrsinis, vbi primùm inter cætera sic edisserit tota Synodus: *Ipsa in Spiritu-Sancto legitimè congregata, Concilium generale, faciens & Ecclesiam Catholicam repræsentans, potestatem à Christo immediatè habet, cui quilibet cuiuscunque status vel dignitatis, etiamsi Papalis existat, obedire tenetur in his quæ pertinent ad fidem & extirpationem dicti schismatis & reformationem Ecclesiæ in capite & in membris.* Qua de sententia Patrum huiusce Concilij iam diximus [q]. Tertiò à Sectione 6. ad duodecimam vsque, Præside Ioãne Episcopo Ostiensi, & ascendente Ambonem Episcopo Atrebatensi pro natione Gallica, Actum est de approbatis procuratorijs super renunciatione Ioannis 23. Ioannem sententia, deq; damnatis 45. articulis hæreticis Ioannis Vuiclefis Angli: cum Decreto quod nullus trium nominatorum, qui se pro Romanis Pontificibus gesserunt, à Concilij Patribus rursum eligatur. Præfati autem Vuiclefi errores, ijdem sunt quos passim hodie tuentur Lutherani & Caluinitæ: vt pote de substantiis panis ac vini quam remanere voluit in sacramento Altaris [r]. De nullitate Indulgentiarum, & potestatis Romani Pontificis in vtroque foro per varios articulos. De auferendis planè omnium Religiosorum ex voto Ordinibus. Quòd Domini tẽporales possunt ad arbitrium suum auferre bona temporalia ab Ecclesia. Quòd decimæ sunt puræ eleemosynæ, & parochiani possunt propter peccata Prælatorum suorum ad libitum eas auferre. Quòd Imperator, & seculares seducti sunt à diabolo, vt Ecclesiam dotarẽt [s], &c. Alios verò errores asseruit qui eidem censentur proprij: quales sunt, De sacramentis, quæ noluit

Conciliũ supra Papam ex Decreto.

Vuiclefi hæretici errores.

k in Hispania.
l Arimini.
m de Aliaco doctor Theolog. Parisien. scriptis clarus.
n 26. Martij.
o penult.
p 6. April.
q §. anteced.
17. April. 2. 4. 13. 14. 25. & 29. Maij.
r Sess. 8.
s Vnde Decretales Epistolas fecit apocryphas. art. 38.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

ab Episcopo aut Sacerdotibus posse conferri, quandiu occultè sum in peccato mortali. De Sacramentali Confessione, quam dixit inutilem, si homo debitæ contritus fuerit: reliqua omittimus. Ex quibus satis apparet Constantienses Patres è diametro pugnare pseudodoctrinæ Caluini, nos verò eisdem pulchrè assensum præbere cum prima Ecclesia. Quartò, Sessione 13.[t] sancitum est sub pœna excommunicationis ne presbyter populo sub vtraque specie sacram Eucharistiam porrigat: & in singulis Sessionibus Concilij Patres sacrificium Missæ Deo piè obtulerunt. Qui denuò ritus comprobat diuinam Apostolorum ac successorum Liturgiam, cuius perennis vsus ad nos Christo propitio peruenit aduersus Caluinianas hæreses: & Sess. consequente[u], Gregorius XII. procuratorio nomine Papatui renunciauit. Quintò, Sessione xv. damnati sunt 30. hæretici articuli Ioannis Hus[x], inter quos hi annumerantur. quòd soli prædestinati, at nunquam præsciti, sunt partes[y] & membra Ecclesiæ: quòd Papæ institutio à Cæsaris potestate manauit: quòd nullus Episcopus absque diuina reuelatione potest ritè asserere se esse caput Ecclesiæ seu vniuersalis seu particularis: quòd obedientia Ecclesiastica est præter expressam Scripturæ authoritatẽ: quòd Romanus Pontifex author censurarum sit Antichristus: quòd Papa vel Episcopus præscitus (quãtumuis occultè) est æquiuocè pastor & verè fur: quòd condemnatio 45. articulorum Vuiclefi est hæretica, & facta ab hæreticis[z]: quòd qui copiosiùs operatur meritoriè (licèt secretò) habet à Deo copiosiùs potestatem Ecclesiasticam, quæ minimè proficiscitur ex eligentium consensu in deligendo Papam aliúmue Episcopum: quòd non oportet vnum constitui caput regens Ecclesiam in spiritualibus, semper diuersans cum ipsa militante Ecclesia (quasi deberet esse Acephala visibilis Ecclesia) & quòd nullus est ciuilis Dominus, nullúsue Episcopus, dum in mortali peccato iacet. Maiorem horum capitum partem nostro æuo tuentur Lutheri & Caluini discipuli: in quas sectas audacter tunc & mox insurrexit Ecclesia Romana, quæ orthoxam suam fidem habet vnanimem cum primitiua eorundem protestatrice, saltem implicitè & ex animi præparatione. Non

enim

t 1. Iunij.

u Sess. 14. die 4. Iulij.

x 6. Iulij eod. Ostiensi præside.

y art. 3. 5. 6.

z art. 25.

Hæreses Ioannis Hus.

enim suis seculis emerserant hæreses in tales articulos: vnde tam citò opus haud fuerat istam fidem, tum adhuc implicitam cunctis explicitam efficere, etsi eam sat mente conceperint; quod inde concluditur, quia nihil de opposito legitur. His peractis, sequitur Sessio [a] discessus Sigismundi occidui Imperatoris hactenus præsentis; cui benedixit Concilium: deindeq; Sessio [b] abiurationis hæreseos Hieronymi Pragensis, præfatorũ omnium errorum sectatoris.

Hieronymus de Praga hereticus.

a 11.& 15.Iulij. Sess.16. & 17. Præside Ostiensi.
b 23.Septẽb. Sess.19.

Paragr. 3.

FERVNT recentiores [a] in præfato Concilio affuisse Patriarchas 4. Cardinales 29. Archiepiscopos 47. Episcopos 160. (aliis 270.) Abbates & Doctores 564. Verùm in Tomis ipsis Conciliorum & Catalogo, [b] legimus duntaxat in vniuersum ducentos Patres etiam minores. [c] Breuitatis gratiâ ex his Gallos solummodo in ordinem huc compulimus: nec prætermittendos censuimus, quià nostrum deinceps aperiẽdum institutum publicámque causam valdè iuuabunt. En chartæ series.

Patres Concilij Constantiensis.

a Genebr. in Chronol.
b post Sess. 20.
c Abbat. Priores, & Procuratores.

Helias, Aniciensis, nulli præter quàm Romanæ subditus Ecclesiæ. Stephanus, Dolensis Episc.
Alanus, Leonensis.
Ioannes, Syluanectẽsis, Ambasiator vniuersitatis Parisiẽsis.
5. Thomas, Senonensis Episcopus.
Ioannes Abbas Cisterciensis, procurator pro toto Ordine.
Gaspar sancti Ioannis Eremis de Perusio Decretorũ Doctor, procurator pro Burdegalensi prouincia.
8. Mathæus Claræuallis, Ambasiator Ecclesiæ Gallicanæ, in Theologia Magister.
Guilielmus de Precibus, Ordinis Cistercij, Venensis Diœcesis.
10. Guilielmus Sancti Pauli de Cornuto, Turonẽsis Diœcesis.
Ioannes Vrsicampi, Nouiomensis Diœcesis.
Guilielmus sancti Saluatoris, Diœcesis Magalonensis pro prouincia Narbonensi,
Guilielmus de Monasterio de Telli, Bituricẽsis Diœcesis.
14. Siffridus Ordinis S. Benedicti Augustensis Diœcesis Abbas S. Petri Cabilonensis.
Alexander Abbas Monasterij S. Mariæ de Bellofonte, Or-

dinis S. Benedicti, Diœcesis Maleacensis, Ambasiator Ecclesiæ Regni Franciæ, pro prouincia Burdegalensi.

Henricus, Abbas, Ambasiator vniuersitatis Andegauẽsis.

17. Abbas Sancti Massensis, pro Ecclesia Regni Franciæ & Delphinatus.

Stephanus de Galliaco Canonicus & Archidiaconus Losatensis, in Ecclesia Tolosana procurator Capituli.

Magister Ioannes Basiræ, procurator domini Ludouici, Archiepiscopi Rothomagensis.

Ioannes de Trambleïo sedis Apostolicæ protonotarius, procurator Capituli Ebredunensis.

21. Petrus Canthon, Ambasiator Ducis Burgundiæ.

Antonius Mœssi pro Episcopo Gratianopolitano.

Raymundus de Nouobello, pro Episcopo Bituricensi.

Michael Bolosonis pro Capitulis Viennensi, Narbonensi, Viuariensi, & Ebredunensi.

Ioannes, Decanus Lemouicensis, pro prouincia Bituricensi, & Episcopo Lemouicensi.

26. Ioannes de Perona, Canonicus & procurator Ecclesiæ Capituli Turonensis.

Ioannes de Vincellis procurator Abbatis & Conuentus ac totius Ordinis Cluniacensis, & procurator Abbatis S. Regnaudi, ac Prioris de Charitate.

Frater Petrus Coruilelli, procurator Abbatis S. Nicolai propè Andegauiam.

Bego de Rogeriis, procurator Episcopi Vticensis, & Deputatus pro prouincia Narbonensi.

Ioannes Brossandi procurator Episcopi & Capituli Mirapicensis.

Ioannes Vuipperdus pro Abbate Fiscanensi Ordinis S. Benedicti Rothomagensis Diœcesis.

Petrus Gineconi procurator Episcopi & Capituli Conseranensis.

Godoffredus Dauli, procurator Episcopi Lemouicensis, & Abbatis S. Martialis Lemouicens. Diœcesis.

Tierricus de Sancto Deodato, Ambasiator Vniuersitatis Aurelianensis, & procurator Episcoporum Tullensis & Xanctensis.

Guilielmus Votis, Canonicus Ecclesiæ Gratianopolitanæ.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

Guilielmus de Spelunca Canonicus Nolensis, missus nomine illustrissimæ Dominæ Ioannæ Nauarræ & Angliæ Reginæ, & proprio.

37. Robertus Prior Celsinorũ, Vicarius, & procurator Abbatis Cluniacensis, & eiusdem Conuentus Matisconensis pro ipsis & suo Clnniacensi Ordine.

Simon, procurator Dominorũ Episcopos. Andegauensis & Auenionensis.

Archipresbyter Narbonensis, & Prior de Capite stagno Narbonensis Diœcesis, Ambasiator Vniuersitatis Montispessulani, Magalonensis Diœcesis.

Ioannes Dolier, Archidiaconus de Sabolio, & Canonicus Ecclesiæ Cenomanensis prouinciæ Turonensis, procurator Decani & Capituli Cenomanensis.

Frater Petrus de Saliente, Sancti Flori Diœcesis, Vicarius Episcopi Gratianopolitani, & procurator Vapincensis Episcopi, necnon Abbatis Conchensis Ruthenensis Diœcesis.

42. Ioannes Honorodiæ Ambasiator Vniuersitatis Andegauensis.

Hugo Fabri, Procurator Episcopi Cameracensis.

Amedeus, Salutiarum, Diaconus Cardinalis.

Fredericus, Augustensis.

Antonius Concordiensis pro se & Episcopo Aquensi.

Et ad extremum recens hîc statuitur

47. *Amedeus de Talaru*, Canonicus Comes Archidiaconus Ecclesiæ Lugdunensis, deputatus à Metropoli Capitulo Lugdunensi.

De Amadeo Lugdunẽsi Archidiac. tum Archiepiscopo in ipso Concilio.

Quo loco aduerte, Lector, quòd hic Amedeus tum Canonicus quidem, at postea in ipsa Synodo Constantiensi creatus Archiepiscopus Lugdunensis, non recensetur in Conciliorũ Voluminibus: sed profectò monuimus prima parte huius [c] operis eum verè delegatum à Capitulo Lugdunensi ad præfatum Concilium, cui interfuit. Non est verò mirandum, cur in præfato catalogo Conciliorũ minimè adnumeretur: quia si quis rem propiùs contẽpletur, multæ taciturnitatis causæ occurrunt. Imprimis ex allata Gallorum deputatorum epitome liquet Mathæum Clareuallis [d] & Alexandrũ Abbatem [e] Legatos diuisim missos

[c] nu. 101. Paradinus ex Archiuis.

[d] suprà nu. 8.

[e] nu. 15.

fuisse

fuisse pro Ecclesia Gallicana ac Regni Franciæ: cuius certè caput & Primas est Archiepiscopus Lugdunensis: quam sedem anno primo Concilij occupabat *Philippus de Tureio* [f] Archipręsul: quasi ipse Philippus æger, & paulò pòst è vita decedens assensum præbuerit horum delegationi, vel alterutrius. Et certè in propositi huiusce demonstrationem historia non narrat Amedeum missum nomine Philippi, at Capituli: siue ab vtroq; siue à posteriore solo illuc amandatus fuerit. Secūdò quia Episcopi Suffraganei Sedis Lugdunensis eò accessère, aut saltē Legati Diœceseū Eduensis quam vocant Augustensem, & Cabilonensis ac Matisconensis [g]: quæ omnia suffecisse videntur. Tertiò, quia vniuersus vnà collectus Patriarcharum, Cardinalium, Archiepiscoporum & Episcoporum numerus ex commemorato recentiorum epilogo peruenit ad ducentos triginta quinque Patres; cùm tamen elenchus Tomi Conciliorum ad ducētos solùm accesserit. Sic itaque sub illo incremento facillimè debuère concipi Amedeus & plures alij Antistites. Quartò, quia in Paraleipomenis Chronici paulò vetustioris Abbatis Vrspergensis describuntur Archiepiscopi & Episcopi quadraginta sex eo in Concilio præsentes, præter Abbates atque Doctores 564 [h]. Hinc palàm docetur imperfectam esse anacephalæosim Patrū in ipsis Conciliorum Voluminibus expressam, quæ post vigesimā Sessionem ibidem conscribitur: neque locupletior alius sufficitur viginti tribus Sessionibus adhuc succedentibus. Quintò & vltimò, quia historia de Amadeo Lugdunensi non agnoscitur sub Ioanne XXIII. Concilij protoauthore: verùm sub Martino V. quem nondum hîc electum contuemur, at sequacibus postea sedentium congregationibus; veluti per contatum imus. Adeoq; in prȩfato catalogo apponi non debuit ipse Amadeus, tanquam fortè tunc adhuc absens & medio tempore appulsus.

Plures Concilij Patres.

f par. 1. num. 100.

g. suprà num. 15. 37. 45.

h & sedecim millia principes, Duces, Comites, milites, armigeros, pag. 381. Basileæ 1569.

Paragr. 4.

DEINCEPS penitius causas Synodi conuocatæ inuestigemus. A Sessione 21. ad Sess. 39. multa patent: scilicet definitiua sentētia aduersus Hieronymum Pragensem vnum ex genitoribus Lutheranæ & Caluinianæ cohortis,

hortis,eumq; relapſum,atque ad vomitum redeuntem anno 1416.[a] citationes in Petrum de Luna, alioqui Benedictum 13. & receptio illuſtriſſimi Principis Caroli Regis Nauarræ(ſic ibidem nuncupatur) per ſolennes ſuos Ambaſiatores Guilielmum Arnoldi Baïonẽſem, & Nicolaũ Aquenſem Epiſcopos. Quos duos Galliæ Antiſtites ſuperior catalogus non comprehendit: proptereaq; quemadmodum mox ipſi ad ſua de more ſuffragia in reliquo Concilio ferenda venerũt, ſic ſeriùs acceſſit quoque Amedeus Lugdunenſis. Inſuper, patet ibidem Decretum redintegrationis Eccleſiæ ac Epiſcopi Baïonenſis, quæ anteà fuerat de obedientia Balthazaris[b] in ſchiſmate, promulgatum anno 1417.[c] necnon diffinitiua ſententia contra Petrum de Luna[d]: tum à Seſſionibus 40. & 41. interueniente Sigiſmundo Imperatore, habetur proceſſus ad nouam Pontificis electionem, atque præſcribitur modus & forma ipſum eligẽdi, cũ tuta Conclauis cuſtodia per præſtitorũ iuramentorum capitula: ſubindeq; die feſto S. Martini celebrata eſt[e] pacifica & concors electio Domini Odonis de Columna, qui quidem anteà decimumnonum Cardinalem agebat in Concilio ſedentem, & dictus eſt Martinus Papa v. perpetuo hactenus præſide D. Ioanne Oſtienſi Cardinalium primo ac Vicecancellario.

Cætera Concilij Acta.

a penult. Maij.
b Ioãnis 23.
c Vltimo Mart. Seſſ. 31.
d 26. Iul. ſeſſ. 37.
e 11. Nouẽbris.

Paragr. 5.

CORONATIONE facta (vt vocant) Martini Papæ v.[a] anno præfato celebrata eſt in primis Seſſio 42. præſide ipſo Martino[b], pro liberatione Balthazaris de Coſſa è cuſtodia, & reſtitutione ipſius ad Cardinalatum: deinde Seſſio 43. anno 1418[c]. in qua Martini prẽſidis Decreta de exemptionibus, vnionibus, diſpenſationibus, decimis, & alia promulgata ſunt; tanquam ſummæ poteſtatis à Chriſto olim traditæ inſignia, quibus dirè imprecantur Caluinitæ. Tandémq; eiuſdem Martini authoritate vnà cum Patrum ſuffragiis, penitus damnati ſunt peſtiferi errores trium quos præmonuimus hæreſiarcharũ, promulgati in Concilij diſſolutione[d] & exitu. Quibus poſtremis Seſſionibus ſub Martino v. coactis, in dubium vocandum non eſt, quin *Amadeus* II. cognomine *de Talaru* creatus ſit

Seſſiones ſub Martino 5. PP.

a 21. Nouẽb. 1417 ad calcem Seſſionis 41.
b 28. Decẽbris.
c 21. Martij.
d 22. April. Seſſ. 45.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

Archiepiſcopus Lugdunenſis, conſenſum prębente maiore nationum parte in ipſo Concilio, ex alibi prænũciatis [e], vbi expoſita ſunt priuilegia à Martino eidem Amadeo ſubinde collata. Attamen id totum non expreſsêre acta Synodi, vel quia ſunt actiones priuatæ Eccleſiæ, nõ autem vniuerſalis, in præcipuum cuius finem cogitur Synodus generalis, vel quia vnica natio electioni Amadei non ſubſcripſit, & finiundi recurſus ad Suffraganeos Epiſcopos eſt habitus.

e part. 1. cit.

Hæc eſt meta Capitis primi, de œcumenicis Conciliis per totam partem primam diſperſis: in quibus enarrandis excurrimus Eccleſiæ tempora, à primis ad iſta poſteriora. Sequitur caput ſecundum de prouincialibus Lugduni celebratis, & rurſum petendis à primitiua Eccleſia ad noſtrum vſque ſeculum.

Operis Ordo.

✠

DE

DE PROVINCIALIBVS ECCLESIÆ CONCILIIS LVGDVNI HABITIS:

Caput Secundum partis tertiæ.

DE PRIMO,

Sectio Prima.

Paragr. 1.

EXACTA generaliori conquiſitione, nunc deuenimus ad ſingulares Eccleſiæ conſtitutiones in prouincialibus Conciliis aſſertas: ordinem doctrinæ cum Philoſopho Stagirita ſequuti [a]. Inter quas aggregationes, eaſq; frequentes ex ſuperioribus Operis partibus, hîc primùm ordimur à ſolis Gallicanorum Antiſtitum Synodis Lugduni indictis, & in Romana Sede approbatis, velut à Metropoli Ciuitate & Primatiali Eccleſia Gallorum, cuius ſemper iuriſdictio longè lateq; patuit. Originẽ verò trahere ſueuimus ab Eccleſiæ incunabulis, quia Gallicanas Synodos deprehendimus in ea valdè illuſtres: quæ ſanè eo iam æuo cœperunt multas decernere theſes prorſus oppoſitas hodiernæ Lutheranorum & Caluinitarum Sectæ tam ſerò è cimmeriis tenebris excitatæ, aut veriùs in tenebricoſo adhuc carcere conſiſtentis, quàm in lucem editæ. Pro prima hac Sectione effertur primum Lugdunenſe Concilium prouinciale, celebratum authoritate D. Irenæi Protoprimatis Lugdunenſis, & Galliarũ ferè Apoſtoli, anno diuinæ incarnationis 198. [b] Eo in Cõcilio certatum eſt tribus de rebus tum controuerſis quæ ad Eccleſiæ Catholicæ fidem ſpectãt. Primum caput fuit de die celebrandi ſacrum Paſcha Chriſtianorum, pro quo ſta-

Capitis ſeries.

1. Conciliũ Lugdunenſe, Præſide S. Irenæo Archiepiſcopo

An. ſal. 179. 198.

[a] Ariſt. 1. phyſic. cap. 1.

[b] ex 1. parte nu. 2. vel an. 179. Parad.

tuendo in duplicem sententiã versi sunt prisci Patres, teste vetustiore Eusebio Pamphilo. Vna opinionum erat, quòd *cunctæ*[c] *per Asiam parœciæ*[d] *velut ex antiquiore traditione* (vt ipso Authoris textu vtar) *quartadecima luna salutaris Paschatis festũ obseruandum esse putabant, qua die Iudæis agnum immolare præceptum erat, in quancunque septimanæ diem incidat.* Eiusmodi sententiæ authores ibidem produntur[e] Sancti Ioannes & Philippus Apostoli, Polycrates Ephesinus Episcopus, Polycarpus Smyrnensis, Threseas, Sagara, Papyrius & Melyto per minorem Asiam cõstituti, præter Blastum ex Tertulliano[f]. Altera thesis est, quòd cæteri *cuncti vnâ sententiâ Decretum Ecclesiasticum per Epistolas omnibus vbique Ecclesiis constituunt* (dicere pergit Eusebius[g]) *quòd nullo alio vnquam quàm Dominico die resurrectionis ex mortuis, celebrandum sit mysterium. Huius partis extitêre multorum Conciliorum Patres, qui ob eam causam in Palæstina tum temporis congregati fuêre; quibus præfuerunt Theophilus Cæsariensis & Narcissus Hierosolymitanæ parœciæ Episcopi. Et Romæ consimiliter alia propter eandem causam habita est Synodus,* (sic apud Eusebium[h]) *cui Victor Episcopus præsedit, tertius decimus à Petro Romanorum Episcopus*[i]*: deinde & alia Episcoporum Ponti, quibus Palmas tanquam vetustissimus præfuit: adhæc & alia parœciarum per Galliam, quas Irenæus moderatus est: denique & Episcopi per Ostrœnã, ac quæ in illa sunt ciuitates, ea præcipuè Banchylli Corinthiorum Episcopi, ac plurimorum aliorum, qui vno & eodem Decreto ac iudicio eandem sententiam cõstituerũt:* præter superstites decẽ Apostolos & duodecim antecessores[k] Victoris Papæ, vtpote qui huius sententiæ viam creduntur parasse istis Patribus Diuo Irenæo coætaneis: quæ singula pari tenore repetit Platina[l]: adeoq; hæc recepta deinceps sententia præualuit: cùm prioris erroris reliquiæ sequenti tandem seculo sopitæ fuerint in generali Concilio Niceno[m], ex Epiphanio[n], & opposita veritas clariùs tum temporis corroborata sit in prouinciali Concilio Arelatensi[o] primo, deinde seriùs paulò repetita in Carthaginensi[p] ac Bracharensi.[q]

c Eus. 5. ca. 23.
d Diœceses Asiæ minoris ex Socrate 5. cap. 22. pag. 1.
e cap. 24.
f extremo de præscriptionib.
g cap. 23. libri 5.
h cit. cap. 23.
i cap. 28.
k Pius 9. à Petro, de consecrat. dist. 3. c. 21. Eleutherius ex Damaso in Plat. & can. 8. Apost. per D. Clemẽtem ac Dionysius PP. in Cõcil. Antiocheno.
l Sub Victore, cuius can. 22. cit. dist.
m 1. vniuers an. 320. vel 323.
n hæres. 50. non tamẽ lego in Actis Concilij.
o sub Cõstãt. Mag. ca. 1. to. 1. & cit. dist. cap. 26.
p 5. cap. 7. to. 1. an. 438.
q 2. cap. 9. to. 2. an. 573. & cit. dist. c. 25.

Festi Paschatis tẽpus, & duplex opinio.

Multa hinc Concilia.

Paragr. 2.

EN plures Synodi propter sacrum Paschæ diem institutæ ab ortu Ecclesiæ, & inter cæteras illa *parœciarum*

seu

ſeu Diœceſeũ *per Galliam, quas Irenæus moderabatur*: hoc eſt, ipſemet Lugduni Galliæ Metropoli hunc in finem Concilium rurſus habuit de mente Victoris Papæ, conuocatis illuc Epiſcopis per Gallias tũ conſtitutis. Quod equidem Concilium, atque primum eius Decretum ſic alibi repetit

Decretũ Concilij, circa Paſcha.

præfatus Euſebius[a]: *Irenæus* (inquit) *nomine Fratrum*[b] *per Galliam quibus præerat ſcripſit, & id quidem approbauit, ſola Dominica die Reſurrectionis Domini, celebrandum eſſe myſterium.* Scilicet, is nomine Patrum Gallicanorũ literas ad Victorem & Aſiæ Antiſtites exarauit de ordine, ſententia atque Decreto ſuæ Synodi: ſimulq; de Paſchali ieiunio, veluti mox ſeorſum ſubiiciemus. Quæ Synodus non alibi certè quàm Lugduni, & in Sede Protoprimatis coacta facilè intelligitur, vt etiam ſentiunt Eccleſiaſtici Baronij Annales. Itaque temporibus D. Irenæi concluſio hactenus vſu trita, promulgata eſt in vniuerſa Eccleſia, quòd nos Chriſtiani

a cap. 26.
b Epiſcoporum.

Aliud de eo Cõciliũ infrà ca. 5. Sect. 1.

Paſchatis noſtri feſtum recolere debeamus, nõ Lunâ ſeu die XIV. primi mẽſis, aut nouilunij, verno æquinoctio proximi[c], ſed decentiùs tertio pòſt die, aut circiter, qui ſit dies reſurrectionis Chriſti Domini, ſeu dies Dominicus Lunæ XIV. vicinior, quo miranda ea reſurrectio proximè & pulchrè ad viuum à nobis referatur, piéq; commemoretur, ne ſub noua Chriſti lege Moſaicam ampliùs imitaremur: vtpote quia hilarẽ hanc reſurrectionem à Iudæis valdè deſpectam nos perpetuò ſummis laudibus extollamus, in eiúſq; ſolẽnitatem ſabbathum Iudaicum religioſè ac meritò vertamus. Ecce fidei aſſertio. Supereſt igi-

c quod nouiluniũ illis erat primus dies primi menſis.

Prioris repulſæ opinionis excuſatio.

tur paucis proponẽda ratio venerabilis Bedæ in Eccleſiaſtico gentis Anglorum Chronico[d], qua S. Ioannẽ Euangeliſtam, & ſequaces excuſatos habuerit nomine Eccleſiæ, ex eo quòd circa præfatum Eccleſiaſticæ promulgationis tempus adhæſerint diei Iudaico in Paſchatis celebratione. Quippè, *abſit vt Ioannem ſtultitiæ reprehendamus, cùm ſcita legis Moſaicæ iuxta literam ſeruaret* (ait ibidem antiquiſſimus Vuilfridus) *Iudaïzante adhuc in multis Eccleſia*[e], *nec ſubitò valentibus Apoſtolis omnem legis obſeruantiam quæ à Deo inſtituta eſt, abdicare, &c. ne ſcandalum facerent eis qui inter gentes erant Iudæis. Hinc eſt enim quòd Paulus Timotheum*[f] (attamen Chriſtianum) *circuncidit, quòd hoſtias in templo immolauit*[g], *quòd cum Aquila &*

d lib. 3. ca. 25. ad med.

e Sic citiùs tutiúſque feci aptando au[...]thoris verba ad noſtrũ textum, aut nos ſuis verbis.
f Actor. 16. ver. 3.
g cap. 15.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

Priſcilla caput Corinthi totondit[h], *ad nihil videlicet vtile, niſi ad ſcandalum vitandum Iudæorum. Itaque Ioannes ſecundùm legis conſuetudinem, decimaquarta die menſis primi ad veſperam incipiebat celebrationem feſti Paſchalis* (dicere pergit) *nihil curans vtrùm hæc Sabbatho, an alia qualibet Feria proueniret. At verò Petrus cùm Romæ prædicaret, memor quia Dominus prima Sabbathi reſurrexit à mortuis, ac mundo ſpem reſurrectionis contulit, ita Paſcha faciendum intellexit, &c.* Et ante pauca ſic ad propoſitum loquitur: *Paſcha quod facimus, vidimus Romæ, vbi Beati Apoſtoli Petrus & Paulus vixêre*[i], *docuêre, paßi ſunt & ſepulti, ab omnibus celebrari: hoc in Italia, hoc in Gallia, quas diſcendi ſtudio pertranſiuimus, ab omnibus agi conſpeximus: hoc Africam, Aſiam* (maiorem) *Aegyptum, Græciam, omnemq́ orbem, &c. non diuerſo temporis ordine geri comperimus.* Satis ergo innoteſcit, D. Ioannem expetiuiſſe duntaxat cum honore ſynagogã ſepelire: quaſi eo ſaltem æuo ſic res peragi ſyncerè potuerit, nec in mẽte habuerit, aut dixerit ſuum eiuſmodi ritum perpetuò in Chriſti Eccleſia retinẽdum, cùm haud dubiè nouerit reliquos Apoſtolos per orbem Chriſtianum aliud tempus obſeruare iam ſolitos. Hinc etiam eſt, quòd quia *Romanus Epiſcopus Victor confeſtim Aſiæ parœcias tanquam aliena ſentientes à communionis vnitate abſcindere conatur, ac cunctos illic fratres excommunicatos denunciat* (inquit Euſebius[k] Pamphilus) noſter Irenæus eundem *Victorem ne cunctas Eccleſias Dei antiquæ conſuetudinis traditionem retinentes alienaret, competenter ac multis admonet* (perſiſtit ſcribere Euſebius[l]:) nimirum D. Irenæus approbat ſanè feſtum Paſchatis ſub diem Reſurrectionis: verùm ſuadet, non tam citò oppoſitæ ſententiæ defenſores diro anathemate percellendos eſſe, ſed gradatim ab errore deflectendos, & ſeriùs paulò ſacro illo mucrone feriendos ex lata vocali in ſingulos tales ſententiâ. Succeſſu tamen dierum ac ſeculorum, erronea illa theſis, temporaneum cuius curſum tantummodò permiſerat Ioannes, ita penitus deſæuit in poſteris multorum mẽtibus aduerſùm orthodoxos, vt arbitrati ſint, infidelem eſſe aliam theſim quam profitebantur pij ſectatores defunctorum Victoris, Irenæi ac vniuerſi orbis, quod certè nunquam ſic opinatus eſt Ioannes deſæuientium anteſignanus hunc perperam interpretantium. Atque hoc pacto propoſitio quam tuti ſunt

h ca. 18. ver. 18.

i ex vetuſtiore Socrate in Eccleſ. hiſt. infrà ad med.

k lib. 5. c. 25. Alia libr. 7. c. 32. & Socrat. lib. 5. cap. 22. initio.

l cap. 26. lib. 5.

Profeſſores prioris ſentẽtiæ excõmunicati.

ſunt iſti diutini, peiores, & obſtinati velut pediſſequi Ioannis, hęretica deinceps credita fuit, vel hæreſim ſapuit: quia ſufficientiſſimè oppoſita veritas tanquam de Chriſti & Euangeliorum mente legitur illis temporibus promulgata. Etenim hanc intellectus fallaciam obſtinata volũtate amplexi ſunt notorij hęretici ex eo dicti Quartadecumani [m], præter ſimiles Nouatianos [n] & reliquos per Meſopotamiam [o] diſperſos: condemnatæ cui ſectæ finem impoſitum fuiſſe in Nicena Synodo tradunt non quidem Seſſiones ipsîus Synodi, ſed priuati Doctores D. Athanaſius [p] & Euſebius [q] in Concilio ſuffragatores; attamẽ quorum ſcripta in Eccleſiis probata publicam ſemper fidem effecerunt, cum Theodoriti Chronico [r].

Eam tandem ſententiam hæreſim obſtinatis intuliſſe.

Hanc verò hæreſim mox renaſci ferè iubent aduerſarij noſtri temporis: & primũ certè Lutherani in Magdeburgẽſium Centuriis [ſ], vbi volunt, Apoſtolicos viros nullã Eccleſiæ legem dediſſe de Paſchatis celebratione; ſed Chriſtianis rem liberam reliquiſſe, more Nouatianorum [t], teſtanturq; fabulas eſſe quæ Paſchaſinus Epiſcopus pro ea re ſcripſit ſub Leone Magno Pont. Max. [u] Secundò, eoſdẽ errores innouaſſe videntur Caluinitæ, dum nullum fixum tempus retinent: quin potiùs diem Iouis proximum ante noſtrum Paſcha celebriorem habent in conuiuio opipareè fieri ſolitò ſuæ cœnæ: quæ quidem formula ad lunaticã Iudæorum cõſuetudinem accedit: neque etiam Caluinus celebrioris diei meminit, quoties ſeriò huius materiæ recordatur [x]. Sic igitur diſſident hi omnes aduerſarij ab Apoſtolica & ſucceſſiua hactenus Eccleſia Romana hoc in articulo nunc explicitè ad fidem pertinente. Neque eſt quòd quis obiiciat, nos adhuc Iudaiſmum obſeruare in feſto Pentecoſtes retinendo, eodem die quo ſuum Iudæi celebrarunt: & propterea diem Paſchatis Iudæorum à nobis coli poſſe. Quippè nos prima die Pentecoſtes non recolimus illud memoriale datæ legis Moſaïcę, quemadmodum Iudæi: ſed aduentum ſpiritus ſancti, qui ipſomet die Pentecoſtes Iudaicæ, in diſcipulorum corda mirificè illapſus eſt [y], & quidem præfixo die quinquageſimo poſt reſurrectionem Chriſti Domini, quæ eſt noſtrum Paſcha. Atque hunc veriorem calculum mox haud repetendum exprimunt

Lutherani & Caluiniæ circa hoc heretici.

Pentecoſte.

m Epiphan. hęreſ. 70. claruit ad ann. 480.
n Sozomenus 7. ca. 18. ad ann. 430. Socrates 4. ca. 28. ad an. 433.
o idẽ de Maced. cap. 4. 11. 12. & clariùs Athanaſ. infrà, de Meſopot.
p Epiſto. ad agentes ſolitariam vitã, de Synodis Arimini ad med.
q 7. ca. 20. & lib. 3. vitę Cõſtantini.
r lib. 1. cap. 9. & 10. an. 390. extra acta Cõcilij Niceni.
ſ Cent. 1. lib. 2. cap. 6. col. 504. & Cent. 2. cap. 6. col. 119.
t Socrat. 5. cap. 21.
u an. 630. Sigibert. in Chroni. plura Bellarm. to. 1. de cultu Sanctor. lib. 3. ca. 12.
x 4. Inſt. cap. 17. §. 14. &c.
y D. Tho. 1. 2. q. 102. art. 4. ad 10. & qu. 103. art. 3. ad 4.

z Bellar. cit. cap. 13.
* Tertul. Orig. suprà ca. 1. Sect. 2. §. 5. Bellarminus citat Irenæũ apud Iustinũ, sed non legitur, qu. 11.

munt recentiores [z]: nostrámque Pentecosten habuit percelebrem prima Ecclesia, ex dudum allatis authoribus *.

Paragr. 3.

SECVNDVM Decretum præfatæ Synodi primæ Lugdunensis fuit de Paschalis ieiunij lege, seu vno verbo de Quadragesima. Quo de abstinentiæ genere quondam loquutus est Eusebius nomine S. Irenęi protoprimatis. Etenim, postquàm scripsit, Irenæum *Victorem PP. ne Ecclesias antiquæ consuetudinis traditionem retinentes alienaret admonere*, iuxta sui prouincialis Concilij asserta; continuò hæc de ipso Irenæo subiicit idem Author [a]: *Et ad verbum ista dicit, neque de die tantùm disceptatio est, sed & de ipsa specie ieiunij* (inquit) *siquidem alij vnum sibi diem ieiunandum esse putant, alij duos, alij plures, alij quadraginta horas diurnas & nocturnas computantes, diem suum statuunt. Et ista ieiunantium varietas non nostro demum tempore, sed multo anteà per illos cœpit, qui ante nos præter accuratam diligentiam, vt vero simile est, rerum habenis potiti simplicem & vulgatam consuetudinem posthabuerunt ac mutarunt. Nihilo tamen minùs omnes illi pacem inter se retinuerunt ac retinemus, etiamnum & dissonantia ieiunij fidei concordiam commendat.* Pro clariore huius textus expositione & Patrum suffragãtium mente, tria occurrunt recensenda, ne omnis Concilij fructus depereat. Imprimis vox *multo anteà* denotat, Ecclesiasticum id ieiunium antiquiùs esse D. Irenæi ætate, qui cùm secundũ Ecclesiæ seculum adhuc inchoaret, apertè concluditur, ipsam ieiunandi rationem ac laudem ab Apostolis, & perinde è vocali Christi mandato profluxisse, dum *multa fecit Iesus* [b] *quæ non sunt scripta.* In cuius theseos demonstrationẽ, Canones ab Apostolis editi, atq; à D. Clemẽte Pont. Max [c]. promulgati primo subinde seculo, Clericis depositionem minantur, *si quis Quadragesimam Paschæ non ieiunauerit* [d], & inter laicos communionis orbationem. Reuera etiam D. ipse Irenæus tertio suo libro aduersùs hæreseos Valentini, multis effert encomiis ieiunium Seruatoris quadraginta dierum [e], quod nostri prototypum fuit. Id verò diuinum, aut Apostolicum præceptum prorsus exhorrescunt Caluinitæ, teste eorum hæresiarcha [f]. At nos maximè assentimur primitiuæ illi Ecclesiæ: adeóque in ipsîus gremio feliciter

2. Decretũ Concilij, circa ieiunium.

3. Expositiones.
1. Ieiunium Quadragesimale iuris diuini.
Hæresismus in id.

a 5. cap. 26.
b Ioan. vlt.
c quartus fuit à Petro ab ann. 93. ad 102.
d Can. 68.
e Cap. 32.
f Caluin. 4. Instit. 12. §. 14. 19. 21.

liciter hodie consistimus: & è diametro aduersarij ab ea toto cœlo dissident, quicquid conentur eludere. Affirmãs autem ista lex est eiusmodi, vt in hæreseos suspitionem veniat is qui vel solitarium hunc articulum de medio tol-
2. lere contendit. Secundò, commemorata ieiunij species in textu digito monstrat non modò tempus ieiunãdi ex præcepto, quod sanè pertinet ad categoricum genus quantitatis, verùm etiam ostendit qualitatem ipsîus quæ rectiùs dicit ac denominat eam speciem de qua ibidem fit sermo, videlicet ciborum delectum in ieiuniis Ecclesiasticis habendum, quem hoc generali nomine Author seu Præses Irenæus tacitè intellexit, vt nõ carnibus ad pruritum sæpè concitantibus, sed leuioribus cibis vtamur, quos in vsu cernimus. Vtrumq; eum sensum fuisse complexũ id Lugdunense Concilium, facilè docet periodi Socratis historici [g], qui concisa Eusebij coëtanei verba sic ad præsens institutum dilatat. Enimuerò, postquam dixit, *Irenæus Lugdunensis in Gallia Episcopus Victorem per epistolam fortiter adorsus, &c.* nonnullis interpositis ita pergit, simulq; leuem in humana praxi discrepantiam expromit (de qua confestim seorsum [h]) *Ieiunia ante Pascha inuenire est aliter ab alijs custodiri* (inquit ex phrasi Græca.) *Romani namque tres ante Pascha septimanas, præter Sabbatum & Dominicam, continuas ieiunant. Illyrici & tota Hellada & Alexandrini, ante sex septimanas ieiunium ante Pascha ieiunant, illudq; Quadragesimã vocãt. Reliquorum autem præterea alij ante septem hebdomadas festi huius ieiunium ordiuntur, ac solos quindecim dies per interstitia ieiunantes, nihilominus & ipsi tempus hoc Quadragesimam vocant.* En hactenus temporum designationes & quantitas, pro priore conquisitione. Pro posteriore sequitur ibidem immediato ordine species & qualitas ieiunij: *Inuenire autẽ licet* (infit locus) *nõ modò circa numerũ dierũ dissentiẽtes, sed & nõ eandem ciborum abstinentiã retinentes. Nam alij omnino animatis abstinent, alij verò ex animatis solos pisces comedunt. Nonnulli cum piscibus etiam volatilibus vescuntur, & illa secundum Mosen, ex aquis prouenisse dicentes. Alij & baccis & ouis abstinent. Aliqui solum aridum panem manducant, nonnulli ne hunc quidem. Sunt qui ad nonam horam vsque ieiunantes varijs cibis vtantur, &c.* De omnibus hisce rebus disseruit istud primũ & antiquissimum Lugdunense Cõcilium: varias ieiuniorũ

Ieiunij qualitas.

[g] libr. 5. cap. 22. med.

[h] in tertio recensendo.

formas temperauit, ad vniformen ritum quãtum pro temporum ratione eidem licuit, viriliter reduxit, & Decreta reposuit, speciales quorum Canones ad nos minimè peruenerunt, obstantibus continuis gentilium insultibus in prouincia & orbe terrarũ. Etenim S. Pothino, Irenæi prædecessori, nunquam tyrannorum manus requiem & pacatum animum siuerunt, vt Gallicanum aliquod Concilium adigere potuerit in prægnante tunc Lugdunensi Ecclesia, neque vix sæpiùs eidem S. Irenæo, qui à gentibus quoque sacro tandem martyrio ibidem coronatus est.

Deperditi Canones Concilij.

Tertium huc compellendum, est de horum disparitate ieiuniorum allatâ. Quam formulam non obtrectent Caluinitæ schisma induxisse illis temporibus. Nam ipsi admittunt primam illam Ecclesiam fuisse puram, eamq; ad se trahunt: imò extremis editionibus sui pseudomartyrologij (prô dolor) inter suæ sectæ martyres disertè audent connumerare & adiungere Sanctum Irenæum, simúlq; non pudet eos Opera in id allegare Eusebij Cæsariensis Romanum Pontificem & ieiuniorum legem agnoscentis; qualia tamen isti exhorrescunt, & quem Tractatum iidem inscribunt *Persecutio fidelium Lugduni* [i]. Ad propositum verò: ieiunij ineundi discrepantiæ ne tantisper fidem orthodoxam attingunt aut lædunt. Quippè eiusmodi discrimina perexigua sunt extraneæ duntaxat ieiunij circunstantiæ, & adiuncta, quæ minimè speciem rei immutãt. Etiam hodie pro vario charitatis cuiusque feruore (qui sub prima Ecclesia tantopere exardescebat) licet asperiùs quàm lex ferat ieiunium suscipere ex Ecclesiastico consilio, quò præceptum haud quaquam tendit. E' diametro autem dissonantia ieiunij (ait Eusebius [k] nomine Irenæi) *fidei concordiam commendat*. Et ratio est, quia saltem dum catholici omnes crediderunt cunctis in genere ieiunandum esse ex vi legis, tunc & perpetuò tẽpore christianâ fide donati sunt, quacunque tandem forma id præstarent, aut ab Ecclesia idem præscribi viderent. Quæ sola thesis ieiunij sic vniuersim promulgati, est articulus nostræ fidei, nec vix latior. Nos alibi [l] de aliis ita liberis materiis.

3. Schisma prætensum.

i editum an. 1597. libr. 1. persecutione 4. cùm anteriores editiones cœperint ab Vuiclefo lib. 2.

k initio istius §.

l in nostris generalib. cõtrouers. & suprà hac parte.

Paragr. 4.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 2.3.253

Paragr. 4.

3. Decretum circa Valẽtini hæreses sub D. Irenæo.

TERTIVM atque postremum vetustioris Gallicanæ Synodi Decretum versatur circa hæreses Valentini Episcopi, Gnosticorũ & sequacium. Errores quos passim conspercerãt sunt hi:nimirum, *De variis principiis ac modis in mundi creatione vt censent obseruatis, De miranda Christi incarnatione quàm spiritualem duntaxat in virginis vtero è cœlo delapsam conceperunt, De corporum resurrectione quàm planè sustulerunt, De Angelis quos Christo congeneres effecerunt*, & nonnullis aliis. Illis de rebus subtilissimè conscripsit D. ipse Irenæus libros quinque aduersus hæreses eiusdem Valentini, atque similium, quos audacter & piè adorsus est, singuláque repetunt [a] Tertullianus, D. Athanasius [b], Eusebius [c], & S. Antoninus. [d] Apertè quidem non constat canonicas sententias latas fuisse hac in prouinciali Synodo Lugdunensi, aduersus ista Valentini portenta ac sociorum. Verùm colligitur ille effectus, ex eo quòd Valentinus iam anteà errores suos docuerat [e] sub Thelesphoro [f], Hygino [g] ac Pio I. Pontificib. Max. & *prorogauit tempus vsque ad Anicetum* [h] (sic teste ipso [i] Irenæo) cui in Petri cathedra successit Soter [k] & Eleutherius [l] ante Victorem [m] huius Concilij comprobatorem, de quo suprà. Cùm ergo tot Volumina posteris reliquerit Irenæus in Valentinum, cuius fabulæ pseudodiscipulos fœdarant in Ecclesiæ scandalum atque perniciem, quandiu Victor Romæ consedit: sanè verisimiliùs est Irenæum in eadem Synodo pari passu Decreta quædam in Valentini sectam composuisse, taliaq; refutasse. Attamen id omne thema accuratiùs in præsentiarum non discutimus: quia nõ legimus Lutherum aut Caluinitas hęc absurda omnino amplecti.

Communia Valẽtino & Caluinistis.

Obiter tantùm monemus hodiernos hæreticos in tribus cum priscis Valentini fallaciis conuenire: nimirùm quòd cũcti pariter bonã partem ex canonicis vtriusque testamenti libris apocrypham esse dictitant [n], quòd Apostolicas ab Ecclesia traditiones remouent prorsus [o]; & quòd quemadmodũ sectarij Valentini permultùm discrepãt à semetipsis, vt author est ipse Irenæus [p], ita Caluinitæ mutuò inter se digladiãtur circa plerosq; suę pseudo

[a] de præscriptionib. sæpe.
[b] Contra Arianos sermo 3. pag. 180. & 215. set. 4. pa. 266. Basil. 1556.
[c] 4. ca. 11.
[d] in Chron. 1. par. tit. 5. cap. 8. §. 7. & 8.
[e] ab an. 145. Baron. in Annalib.
[f] Sedit ab 139.
[g] ab 150.
[h] ab 163.
[i] lib. 3. cap. 4.
[k] ab 172.
[l] ab 181.
[m] ab 196.
[n] Iren. 3. cap. 11. pag. 7. Basileæ 1560.
[o] Cap. 3.
[p] lib. 1. c. 5. & lib. 4. ca. 69.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

fidei articulos, veluti ex innumeris eorũ Contradictoriis dudum patefecimus [q].

q In nostris cõtrouers. extremo.

SECTIO II. CAPITIS II. DE SECVNDA PROVINCIALI SYNODO Lugdunensi.

Paragr. 1.

SVB annum humanæ salutis 252. surrexit Nouatus presbyter, qui multos in Romanam Ecclesiam errores euomuit. Eam ob rem Cornelius Pontifex Max. Concilium habuit Romæ Episcoporum sexaginta [a], & Ciprianus aliud Carthagini. Marcianus verò tum Arelatẽsis in Gallia Episcopus [b] ad Nouati parteis secessit. Quo fit vt D. Cyprianus suaserit Concilium Gallicanum qui cœtus in Metropoli & Sede primatus Galliarum conuocaretur, quò Galliæ Antistites accersiti illũ suũ Coëpiscopũ deponerent, condemnatis vnà eius pseudodogmatibus quæ pertinaci reperiretur tutari voluntate. Hunc in finem Cyprianus sequenti sexennio Epistolium ad Stephanum [c] PP. misit isto verborum [d] tenore: *Faustinus collega noster Lugduni consistens, frater charißime, semel atque iterum mihi scripsit* (inquit) *significans ea quæ etiam vobis scio vtique nunciata tã ab eo quàm à cæteris Coëpiscopis nostris in eadem prouincia constitutis, quòd Martianus Arelate consistens* [e] *Nouatiano se coniunxerit, & à Catholicæ Ecclesiæ vnitate atque à corporis nostri & sacerdotij consensione discesserit, tenens hæreticæ præsumptionis durißimam prauitatem, vt seruis Dei pœnitentibus & dolentibus, & ad Ecclesiam lachrymis, & gemitus, & dolore pulsantibus, diuinæ pietatis & leuitatis paternæ solatia & subsidia claudantur, nec ad fouenda vulnera admittantur vulnerati, sed sine spe pacis & communicationis relicti, ad luporum rapinam & prædã diaboli proijciantur. Cui rei nostrum est consulere & subuenire, frater charißime, qui diuinam Clementiam cogitantes, & gubernandæ Ecclesiæ libram tenentes sic censuram vigoris peccatoribus exhibemus, vt tamen lapsis erigendis & curandis vulneratis, bonitatis & misericordiæ diuinæ medicinã non denegemus. Quapropter facere te oportet*

a Euseb. 6. ca. 43. ex Italia & Aphrica.
b sextus successor S. Honorati, Democh. tom. 2. ca. 31.
c Cornelij successorem post Lucium, an. 257.
d loco cit. in par. 1. nu. 5.
e Episcopus.
lib. 3. Epis. 13.

Ann. 252.

D. Cypriani Epistola pro Concilio habendo.

Faustinus Archiepisco. Lugdunẽsis Præses Cocilij.

Sacramẽtum pœnitentiæ in primitiua Ecclesia.

portet plenißimas litteras ad coëpiscopos nostros in Galliis constitutos, ne vltrà Martianum peruicacē & superbum & diuinæ pietatis ac fraternæ salutis inimicū, collegio nostro insultare patiantur, quod necdū videatur à nobis, abstentus [f], *qui iam pridem iactat & prædicat quòd Nouatiano studēs, & eius peruicaciam sequens à communicatione se nostra segregauerit; cùm Nouatianus ipse, quem sequitur, olim abstentus* [g], *& hostis Ecclesiæ iudicatus sit: & cùm ad nos in Africam legatos misisset, optans ad communicationem nostram admitti, hinc à Concilio plurimorum sacerdotum qui præsentes eramus sententiam retulerit &c.* Toti huic textui subest prima potiorq; causa Synodi apud Lugdunum coëuntis, quam inde Illustrissimus Baronius [h] facilè infert atque testatur quondā Lugduni celebrem factam anno 258. etiam præsente S. Cypriano [i] & præside *Faustino* Lugdunensiū Archipræsule quinto. Illis ergo temporibus restituta aut veriùs retenta fuit exomologesis, & secreta peccatorum confessio Sacerdoti facienda, ac fieri semper solita ex diuino iure, & Apostolica promulgatione: de qua satis nos alibi [k]. Quos quidem Nouatum & Marcianum directè hac in parte hæreticos & primos destructores tanti sacramenti hodie imitantur Caluinus horum spurius & Lutherus cū quibúsque suis asseclis. De speciali verò opinione Nouati ac sociorum videtur controuersia quædam induci ex anticorū scriptis. Apud D. Ambrosium [l] & alios passim colligitur [m] Nouatianos ideo pœnitentiæ sacramentum extinxisse, quia spem remissionis peccatorum, non Sacerdotum ministerio, sed à solo Deo expectandā autumarūt. At ex Epistola D. Hieronymi ad Marcellam [n], disertè cōcluditur ipsos Nouatianos iccircò negasse Christianos lapsos remissionem delictorum habituros, quia arbitrabantur omnes lapsus post baptismum esse peccata in Spiritū sanctum: verùm huius thesis absurditas & falsitas ex eo docetur, quia inde sequeretur omnes Christianorū culpas [o] irremissibiles esse [p], cùm tamē D. Paulus peccatū fornicario Christiano remiserit [q]. Quicquid sit: hæc omnis sententia verè hæretica est. In alterutram autem facilè pedem suum illidunt præfati quoque hæretici nostri temporis, bilingues, vaniloqui, sæpiúsque nutantes cum pseudoparente Nouato. Cæterùm obiter vetustū Socratis

1. Articulus in Concilio discussus. 258.

f excommunicatus & destitutus à pastorali cura per Papā aut Episcopos, ex Pamelio cōment.
g depositus & eiectus.
h in Annal. to. 2. pa. 521.
i ex Baronio.
k in nostris generalib. controuerſ. & suprà ca 1. Sect. 1. §. 5.
l 1. De pœnit. ca. 2.
m Bellar. to. 2 lib. 1. de pœnit. ca. 6. vbi malè citatur historia Tripart.
n quæ est 12. ad eandē inter plures to. vlt Epistolar.
o mortales.
p de quo Math. 12. & Marci 3.
q 2. Cor. 2.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

historici textum aduerte [r]: *vir religiosus ac simul eloquens nomine Marcianus, qui olim quidem in Curia militauerat* (Imperatoris Valentis) *tunc verò presbyter Ecclesiæ Nouatianorum erat & filias Imperatoris Anastasiam videlicet & Carosim Grammaticam scientiam docuerat, &c.* Probabiliùs enim est illum hominem esse hunc ipsum Arelatensem, de quo mox disputationem in occidua Ecclesia instituimus, etsi locus Authoris de Cōstātinopoli ciuitate & Ecclesia loquatur, quæ passim effertur Oriētalis, quasi agat de quodam Marciano Constātinopolitano Antistite: vel saltem de Arelatensi quidē, at qui depositus ac disiectus hæreticus in Oriētem ad fautores suos se receperit, apud Constātinopolim, cum de peccantium postea conterentium ac pœnitentium salute ampliùs desperaret, & hoc perinde sacramentum de medio tolleret. Eiusmodi autem sectarij Nouatiani, vocati sunt etiam Cathari, eodem impœnitentiæ crimine rei, veluti loquitur Ruffini historia, ex Actis Nicenæ Synodi [s]. Qua de materia habent rursus pœnales Decretales præfati Stephani PP. in genere, & seriùs Gregorij noni, tit. *De hæreticis* [t], post Decretum ex D. Hieronymo haustum [u]. Alia Antoninus. [x]

Marciani desperatio.

r lib. 4. cap. 9. & Niceph. li. 11. c. 5. & lib. 12. ca 36.

s num. 9. post caput 5. ac Eusebium.

t 7. lib. 5. ca. 1. & 15. ann. 1230.

u 33. qu. 3. de pœnit. dist. 2. cap. 40. ann. 380.

x 1. par. tit. 7. cap. 7. §. 11.

Paragr. 2.

ISTI hæretici, è quorum præcipuis habebatur Marcianus, citra allatum priorem articulū de desperata apud eos pœnitentia post sacramentum baptismi, alias adhuc propositiones habebant passim in ore toti Ecclesiæ & fidei Catholicę prorsus aduersantes. Imprimis ipsi, ex Socrate [a], in Phrygia & Paphlagonia quam incoluerunt *Paschatis festum transtulerunt* (ait) emortuam sub D. Irenæo hæresim iterum reuiuiscere iubentes: de qua iam diximus [b]. Huic verò sententiæ se quoque immiscuit Marcianus Arelatensis, ex Sozomeno [c]: *Nouatiani inter seipsos de Paschali festo dissidentes* (inquit) *aliam hæresim quam Sabbatianorum vocant constituerunt. Etenim Sabbatius presbyter à Marciano ordinatus vnà cum Theoctisto & Macario sympresbyteris Pazummianam Synodum quæ sub Valente coacta fuerat, sequutus, festum Paschatis cum Iudæis celebrandum esse voluit.* Isto simul errore haud dubium quin condemnatus fuerit Marcianus à Faustino Primate

2. Articulus.

Martianus in festū Paschæ Lugduni cōdemnatus.

a lib. 4. ca. 28.

b Sect. 1. §. 1. & 2.

c lib. 7. ca. 18. & Tripar. histor. 2. c. 13. ac lib. 8. ca. 9.

mate

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

mate totoq; Lugdunenſi Concilio, ad quod vocatus eſt ille Arelatenſis exciſus Antiſtes. Et hic eſto ſecundus præſentis Sectionis articulus in præfata Synodo Gallicana diſcuſſus [d]. Etenim pariter alibi Socrates dicit [e] clariſſimè, quòd *Marciano Epiſcopo Nouatianorum conſtituto* [f], *Paſchatis feſtum ſub Valente Imperatore mutatum aſſerere conatur, &c.* meminitq; ſeorſum [g] ortodoxæ legis, quatenus *in Gallis* (quarum Lugdunum eſt Metropolis) *concordi ſententia ſeruatur*, præterquam in cæteris ibidem conſcriptis Europæ, Africæ, Aſiæq; prouinciis.

d Alia Euſeb. 7. cap. 32.
e lib. 5. ca. 21.
f per Ageliū.
g lib. 1. cap. 9. §. 4. Quoniā.

Paragr. 3.

3. Articulus.

VLTERIORES proſequamur errores. Eſto hîc tertius iidem Nouatiani, ex S. Cypriano ad Antoninū [a], reſpuebant ſatisfactiones pro pœnis peccatorum debitas: quaſi nullę, prorſus pœnæ poſt culparum remiſſionem ſuperſint ſeiunctim ſoluendæ. Aberrant verò toto cœlo, necnon Lutherani pariter & Caluinitæ iſtorum Simiæ. Nam vetus eſt illud in antiqua lege de Dauide Rege [b], qui pœnæ temporali ſæpè obnoxius legitur propter remiſſas antea culpas: quem diſtinctum finem & exitum directè ex ſacris pendentem Scripturis, deinceps ita propoſuêre priſci Theologi [c] ſanctitate clari citra recentiores [d]: & nos plura noui Teſtamenti loca in noſtris generalibus Controuerſiis è Chriſti & Apoſtolorum geſtis hauſta expreſſimus aduerſus Malloratum atque Viretum Caluini pſeudo diſcipulos [e], præter nonnulla quæ D. Cyprianus in Nouatianos contorquet. Sic igitur in luce meridiana diutiùs non conſiſtimus. Duntaxat monemus aduerſam præfatorum Eccleſiæ hoſtium ſententiam, etiam per ſe ſolam hæreſim ſapere, & implicitè ſuaptè naturâ hæreticam eſſe ab omni æuo, ídque duplici de cauſa: primò quatenùs apertè ſacris paginis reluctatur, etſi nondum diſertè ab Eccleſia declaretur hæretica in foro exteriore. Quippè erronea illa propoſitio euertit prorſus & Purgatorium & Indulgentiarum vſum: quæ duo ex primitiua Eccleſia dudum probauimus [f], eáque diuinitùs ordinata ſunt promulgante poſtmodum Eccleſia, pro abolendo ſolo pœnæ reatu relicto, culpis excluſis. Poſterior cauſa eſt, quia ad planiorem hæreticę eiuſmodi naturæ euidentiam ſic cenſuram

Dicere pœnas peccati vnà cum culpis remitti ſine alia ſatisfactione, eſſe hæreſim.

a lib. 4. Epiſt. 2. prolixa.
b 2. Reg. 12. & 24.
c D. Thom. 1. 2. q. 87. art. 6. tum 2. 2. q. 164. art. 1. ad 4. & part. 3. q. 86. art. 4.
d Caietan. & Bellarm. to. 2. Cōtrouerſ. lib. 4. de Pœn. cap. 2.
e Cap. 20. Caluin. 3. Inſti. 4. §. 31. 32. ſed contra 8. § 6.
f ca. 1. Sect. 1. §. 8.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

ſuram ipſo iure & facto res tanti criminis inflictam propo-nit ſacrum Tridentinum Concilium: *Si quis poſt acceptam iuſtificationis gratiam*[g] *cuilibet peccatori pœnitenti ita culpam remitti, & reatum æternæ pœnæ deleri dixerit, vt nullus remaneat reatus pœnæ temporalis exoluendæ, vel in hoc ſeculo, vel in hoc futuro in Purgatorio, antequam ad regna cœlorum aditus patere poßit, anathema ſit.* Iterũ: *Si quis dixerit, eum, qui poſt Baptiſmũ lapſus eſt*[h], *non poſſe per Dei gratiam reſurgere, aut poſſe quidem, ſed ſola fide admiſſam iuſtitiam recuperare ſine Sacramento Pœnitentiæ, prout ſancta Romana, & vniuerſalis Eccleſia, à Chriſto Domino, & eius Apoſtolis edocta, hucuſque profeſſa eſt, ſeruauit, & docuit, anathema ſit.* Rurſus: *Si quis dixerit*[i], *totã pœnam ſimul cum culpa remitti ſemper à Deo, ſatisfactionemq́ pœnitentium non eſſe aliam, quàm fidem, qua apprehendunt Chriſtum pro eis ſatisfeciſſe, anathema ſit.*

Canones Tridentini.

g Seſſ. 6. Can. 30. die 12. Ianuar. 1547. & cap. 14.

h Can. 29.

i Seſſ. 14. de pœnit. Can. 12. & cap. 8.

Hæc omnis Eccleſiaſtica anathematis pœna reo irrogata, eſt index ſufficiens criminis hæreſeos: vt pote quo anathemate Patres Concilij intendunt eiuſmodi homines infici próque hæreticis haberi. Etenim, dum idem Concilium maiorem iuris excommunicationem perſimili voce anathematis profert in eos qui denegant numerum aut materiam & formas ſacramentorum[k], cunctos ex eo concipit hæreſeos fœtore conſpurcari. Pari autem ratione ad propoſitum licebit inferre: maximè quia Purgatorium eſt fide catholica credendum: quod certè concedi nequaquã poteſt, niſi confeſtim ſuperfluas pœnas ſublatis culpis admittamus: cùm ſint iſta adeò coniuncta vi ſua, vt ſub conceptu vnîus reliquum capiamus, ſeu nomine pœnarum peccati locum purgandi è veſtigio intelligamus propter eas ſolas ad tempus inſtitutum. Quòd verò hunc quoque errorem habuerit Marcianus, ſatis liquet ex eo quòd ſuprà diſertè lapſis ad mortale peccatum denegarit ſacramentum pœnitentiæ & ſpem regreſſus. Nam iſtud de pœnis peccato debitis quas minimè remanere affirmarant Nouatiani poſt culpam in ſacra exomologeſi remiſſam, commune habet vinculum cum propoſitione de actualibus peccatis ſeu culpis poſt baptiſmum perpetratis, nec ampliùs deletu poſſibilibus, vt ipſi putarunt. Itaque cùm ex priore poſterius non ægrè ſequatur & inferatur, Marcianus à Fauſtino Archipræſule & Gallicanis Coëpiſcopis

k Can. 1. ſuprà. & de extrema vnctione Can. 1. de aliis Seſſ. 24. Can. 1. pro matrim. &c.

Marcianus de hoc Lugduni cõdemnatus.

de hoc

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

de hoc tertio hæresismo damnatus etiam credendus est ex directa conclusione.

Paragr. 4.

4. Articulus.

ADEST quartus quidam Nouatianorum articulus etiam hæreticus. Nam de ipsis scribit Theodoretus [a], quòd *ijs qui ab ipsis tinguntur sacrum chrisma non præbent*: vno verbo: sacramentum Cõfirmationis denegabant, aut materiam seu oleum sacrum in eo exhibendum noluerunt. Posterior assertionis pars quæ est de oleo, non minùs hæresim prodit, quàm prior. Etenim materia & forma cuiusque sacramenti efficiunt coniuncta vnam simplicem sacramentorum essentiam, atque sunt diuinæ institutionis planè indispensabilis à quouis homine: adeóq; qui vnam partem demit, totum tollit & aufert. Quo loco paucis aduertendum, remotam materiam esse quidem chrisma seu oleum balsamo mixtum & cõsecratum: at proximã eámq; verissimam seu Episcopalem actionẽ esse ipsam chrismatis motionem ac impressionem [b] in fronte suscipientis ad modum efformatæ crucis cum verborum prolatione: illóque ritu confertur amplior gratia diuini spiritus supra baptismalem gratiam. Quòd hæc à Christo Deo & homine sic instituta sint, sat docent Apostolorũ gesta, per quorum manus dabatur spiritus sanctus [c]: quorũ æuo D. Dyonisius Areopagita [d], tum Petri successor [e], meminit chrismatis in hoc sacramento, præterquàm in ordinatione cleri: quos sequuti sunt Tertullianus [f] & cæteri dudum à nobis citati [g]. Illis autem signis Apostoli & prisci illi homines nequaquam vsi fuissent, nisi Christus id eis voce demandasset: quæ causa fuit vt rem typis & traditione posteris reliquerint. Et probabile est Marcianũ Nouatianum hac ita fuisse infectum opinione, vt eum quoque vehementer carpserint Gallicani Patres in Synodo Lugdunensi. Huius verò hæreseos fautores posthumos se præbent apertè Lutherani [h] & Caluinitæ [i]: qui propterea nunquam se nobis Romanis iustè audebunt anteferre, tanquam primitiuæ Ecclesiæ sectatores, quia id apparet falsissimum, quandiu nostrum istud sacramentum ore mendaci respuent. Iam causa quæ Nouatianos mouerit cur in Confirmatio-

Essentia Sacramentorum.

Chrisma.

Materia & forma sacramẽti cõfirmationis tempore Apostolorum.

a lib. 3. de fabulis hæreticor.

b 2. Cor. 1. vnxit nos, &c, cõfirmat nos. & Clemẽs 7. Constitut. Apostolic. cap. 44.

c Actor. 8. & 19.

d in Eccles. hierar. par. 2. ca. 3. & par. 3. cap. 4.

e Clem. suprà.

f lib. de resurrectione carnis, caro vngitur, vt anima cõsecretur.

g ca. 1. Sect. 1. §. 3.

h de captiuit. Babil. cap. de confirmatione.

i 4. Instit. ca. 19. §. 8. 9. 10. ad 13.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

nis sacramentum blasphemias protulerint: non fuit certè euidens aliqua ratio aut conuincens Scripturæ testimonium: sed quia horum Patriarcha Nouatus *occasionem fidei* (falsæ) *accepit à Satana qui ipsum intrauit* (ait Eusebius.) *Ab exorcistis curatus in grauem morbum incidit, & quoniam moniturus putabatur* [k], *in lecto quo decumbebat, baptismi infusionem accepit, &c. nec reliqua consecutus est post morbum, quæ iuxta Ecclesiæ Canonem consequi debebat, obsignationem videlicet ab Episcopo collatam* [l]: hoc est aspernatus creditur adimplere postea consuetas baptismales ceremonias anteà prætermissas, Cõfirmationémque suscipere: quandoquidem ad Sacerdotium promotus fuerat. Eapropter cùm male audiret apud omnes, dum *arrogantiæ operculo* paucis noto *Episcopatum* (Romanũ) *affectasset, vt petulantem hanc in se cupiditatem celaret* [m], (inquit Author) hoc vnum excogitauit remedium (adiicit quidam recentior [n]) vt negaret Chrismate inungi oportere homines post susceptum baptismum. Reuera etiam subdit idem Eusebius, quod ille Nouatus *se propter mortis periculum ac vitæ cupiditatem in persecutione presbyterum esse negauit, &c. & cum indignatione nolle se ampliùs presbyterum, sed alterius Philosophiæ studiosum esse.* En sectæ obstinatio.

Quare Nouatiani cõfirmationẽ negarũt.

k Euseb. 7.c. 43. non 33. vt habet editio Bellarmini, de confirmat. li.2.ca.1. tom.2,
l post mediũ.
m initio.
n Bellarm.

Paragr. 5.

EX causis allatis quare Nouatiani explosere Confirmationis sacramentum, quatenus ipsæ admixtum habent baptismum à Nouato tandem susceptum ægrotante in lectulo; innata postmodum & suborta censetur alia ipsiùs hæresis, quæ fuit eiusmodi, vt negaret efficaciã baptismi Catholicorum Romanæ Ecclesiæ: ac propterea omnes rebaptizaret quotquot in sua nancisceretur potestate, veluti censent nonnulli. [a] Id profectò videtur sat inferendum ex Eusebio, quando citra commemoratos mox errores eidem improperat quod *præter hæc omnia sacrum lauacrum* [b] *reprobauit.* Hoc denuò vix obscurè paulò antè digito monstrat, quando refert [c] Dyonisium Papam loquutum de Nouati temeritate, & scribentem ad Orientis Ecclesias [d] variis pene sectis à recto auersas, & quas arbitrabatur *pacem esse inter se complexas* sine vllo animorum figmento. Inter quarum Episcopos nominatur *Theoctistus*

5. Articulus.

a Genebrardus in Chronol. & schismate sub Cornelio PP.
b Catholicorũ lib.7.ca.8.
c cap.4. ibid. ad an.267.
d cap.5.

Cæsariæ,

Causa huius articul. & hæresis Marciani.

Cæsariæ, quem suprà vidimus [e] illectum ad Nouatianam synagogam operâ Marciani Arelatensis ad Lugdunense Concilium vocati. Et in altera eiusdem Dyonisij Epistola, eodem subinde Capite, verba miscet Author [f] *de cunctis per Ciliciam, Capadociam & Galatiam conterminis gentibus*, quibus mandat Papa non illis se communicatum *propter causam quòd hæreticos rebaptizarent*. Qui sanè textus videtur cõcipiendus de Nouatianis per eas regiones tum grassantibus: vt pote quòd dum ex dictis reprobent sacrum lauacrum Ecclesiæ, tum Romanæ, tum aliarũ sectarum prætèrquàm suæ, eam sacramentorum ianuam repetere soliti sint illis quos ab aliis Ecclesiis diuerterint. Constat igitur Nouatianos hæresismũ in eo fuisse professos, quòd crederent baptismata præsertim Catholicorum esse iteranda, quos tamen catholicos nouerant isti comitem habuisse in vsu veram materiam [g] & formam, hoc est naturalem aquam, ac Trinitatis diuinæ inuocationem, [h] & tertiò intentionem ministri, quatenus illa à Christo instituta fuêre: [i] Atque iccircò verè suscipientibus impertiri sacramentum spiritualis in effectu regenerationis: [k] quale profectò repeti nunquam potest, cùm sic baptismus indelebilem suum characterem imprimat, exhibitis omnibus necessariis quæ diximus. Adeóque tunc citra nefandum hoc sacrilegium, anathematis pœnam ipso facto incurrunt contranitentes, ex Ecclesiæ Sanctionibus, [l] ac perinde ingentem hæreseos suspitionem. Non enim rite poterant Nouatiani prætendere imprimis quòd baptizarent catholici, in nomine Christi, & non Trinitatis, vt inualidum dicerent Ecclesiæ Romanę baptismum, ob ídque reficiendum: quia duplex adest responsio. Vna est quòd eiusmodi formà vsi sunt soli [m] Apostoli aut proximi eorum successores ex diuina reuelatione, hoc fine vt nascente Ecclesiâ odiosum Christi nomen honorificum redderetur, [n] dum ipse sacramentorum institutor implicitè, contineat extremas duas triadis personas velut medius. Quo fit vt quamuis deinceps inuocatio Trinitatis per trita fuerit, iuxta rediuiuum diuinum præceptum: attamen præfata forma primùm introducta (nomine Christi) nunquam hæretica est habita, sed posteà fallax aut

Hæresis Nouatianorũ, de Catholicis rebaptizãdis ab eis.

Character baptismi.

Nouatianorũ obiectiones Prima, & duplex huic respõsio. 1.

Baptismus in nomine Christi quando licitus.

[e] §. 2.
[f] cit. ca. 5.
[g] Ioan. 3.
[h] Math. vlt.
[i] cũ promissione gratiæ, ibid. saluus erit. & ad tit. 3. tom. 3. qu. 64. art. 8.
[k] gratiæ baptismalis.
[l] in Trid. Cõcil. Sess. 7. Canonib. de baptismo.
[m] Actor. 8. 10. 19.
[n] Tho. 3. par. qu. 66. art. 6. ad 1.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

ſine effectu & extra mentem inſtituentis duntaxat, quia certè hęreſis aut actio grauis peccati ꝓ ſacro ritu diuinitus reuelari non poteſt. Hanc primi Eccleſiæ ſeculi formulam poſtmodum quidem approbauêre D. Ambroſius [o], Beda Nicolaus PP. [p] & alij: at non tanquam ſuis ſequentibus ſeculis ampliùs retinendam, vt affirmant de iiſdem nonnulli recentiores, [q] ſed veriùs quaſi interpretes diſpenſationis in primitiua Eccleſia factæ, ſicuti apertè conſtat ex ipſo Beda in Acta Apoſtolorum: [r] quia ſententiam ſuam eámque oppoſitam deſignat idem Beda in Quæſtionum libro [ſ] ſub ſolita inuocatione Trinitatis. Altera reſponſiúcula eſt, quòd ſi qui in iſto ſecundo [t] vel etiā in tertio Eccleſiæ ſeculo adhuc ſint vſi nomine Chriſti, ſub qua voce iam tunc verteretur in dubium an baptiſma ratum eſſet necne, aut putaretur nullum eſſe propter ſufficientem ferè religionis Chriſtiane dilatationem: ſanè admittunt Canones [u] atque doctores [x] vlterioris ætatis, denuò baptizandos quidem eſſe homines in illo caſu, at per conditionem, *Si tu non es baptizatus, &c.* Quo certè modo verè non iterabant anterius baptiſma, vt pote quod iam nullum fuerat: ſed nouum abſolutè ac ſemel conferebant. Miſſum facimus Eunomium, quem tertiò ſeculo [y] ſcribunt Socrates [z] & Sozomenus [a] *primum auſus eſſe introducere ritum, quo baptiſmus vna duntaxat immerſione perficeretur,* quíque cùm Eutichio, Aëtio, & Theophronio docuit *non eſſe in triadem, ſed in mortem Chriſti baptizandum.* Nam circa primum, Apoſtolici Canones [b] pręcipiunt quidem trinam immerſionē ob Trinitatis inuocationē: ſed *in vna fide nihil officit ſanctæ Eccleſiæ conſuetudo diuerſa,* velut aſſeruit quarta prouincialis Toletana Synodus, quæ ſexto ſeculo ad ſedandum ſchiſma Hiſpanicum illo æuo euerſum vnicam tum ſuaſit immerſionem. [c] Propterea licet ea cauſa ceſſante redierit vſus trinæ immerſionis: non tamen eſt hæreticus quicunque hoc vno è recepta conſuetudine oberraret: quia ex D. Thoma [d] ſufficit ablutio aquæ pro ſacramenti neceſſitate, ſiue per aſperſionem, ſiue per immerſionem celebretur, quia vterlibet modus eſt accidentarius (ait:) graue tamen peccatum committeret (ſubdit) qui trinam hodie immerſionem omitteret, ſi ſanus ſit infans:

Qua is trina immerſio in aquā baptiſmalem.

o lib. 1. de Spir. ſancto. cap.3.
p de conſecrat. diſt.4.c. cap.24.
q Bellar. to. 2. de baptiſmo lib.1.cap. 3.§. fundamēta.
r ca.10. to.5.
ſ poſt quęſtiones in 3. Regum, qu.14. tom.8.
t tempore iſtîus Concilij Lugdunēſis.
u Decretal. Alexandr. 3. libr.3.tit. 42. ca.2.an.1160.
x Tho.3.par. q.66.ar. 9. ad 4. & alij in 4. ſent.diſt.3.
y ad an. 341.
z 6.ca.24.
a 6.cap.26.
b Can.49. & de conſecrat. diſt.4.ca.79.
c tom.3. ann. 643 can.5. & cit. diſt.4. ca. 80.
d cit.qu.ar.8.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

fans: at ratum ſub vna eſſet ſacramentum. Circa ſecundum, ſententia Eunomij non eſſet hæretica, ſi is bona mẽte & ex more Apoſtolorum in mortem Chriſti baptizaſſet, nimirum pro vitando ſcandalo, aut pro expectanda maiore Euangelij promulgatione, ſicut Apoſtoli, qui intendebant hanc formam qua vtebantur ad tempus ſolùm, & non perpetuò duraturam; quandoquidem acceptam oppoſitam legem citatam [e] poſteà ediderunt ſub Trinitatis inuocatione. Verùm ideò hæretica fuit propoſitio Eunomieutychianorum, [f] quia potiorem Trinitatis inuocationem diſertè in Euãgelio à Chriſto commemoratam & orthodoxam obſtinata voluntate cõdemnabant, ídque contra ordinariam Apoſtolorum ſententiam. Catholici autem non ita cenſuerũt: ſed vt minimùm perpetuò crediderunt ad modum & mentem D. Thomæ quem attulimus circa aduentitias baptizandi formas: vnde Nouatiani ritè non potuerunt noſtrorum baptiſmum iterare. Itaque ſic ſolutum & eluſum eſt primum excuſationis Nouatianorum ſubterfugium quod præmiſeramus. Secundò nequiuerunt obijcere ijdem Nouatiani homines ideò apud ſe rebaptizandos, quia fides in ſuſcipientibus ſimul & conferentibus ſacramentum apud nos deficit (quos putãt infideles.) Et ratio eſt quòd neutris Chriſtiana fides in præſenti negotio perneceſſaria eſt [g] ad characteris impreſſionem, bene quidem fides ſuſcipientis ad comparandam gratiam, quæ conſequitur etiam diuturno pòſt tempore, fictione ſublata: ſed impreſſus anteà character repetitionem ſacramenti ſemper præpedit, obſeruatis tribus eſſentialibus quæ expreſſimus. [h] Quæ tria quicumque ex vetuſtis hæreticis retinuerunt, nunquam habuère opus repetitione baptiſmatis; vt neque ſueuimus hodie rebaptizare Caluinitas, quippè cùm ſaltem videntur exteriùs eſſe qualeſcunque triplicis ritus cultores, quia in genere paſſim intendũt efficere quod foris præſtitit Chriſtus: tametſi credatur eum alio exitu id ſacramẽtum inſtituiſſe, quàm ipſi ſibi perſuadeant, vt mox docebitur. Hunc bonum finem cum fortaſſis haud cito aduerterẽt Patres vetuſtiſſimæ prouincialis Synodæ Carthaginẽſis [i], decernere quidem enixi ſunt hæreticos eſſe rebaptizandos tempore

catholica ſentẽtia.

Secunda Nouatianorũ obiectio.

e Can. 49. Apoſtolorum.

f ſic Socrates mixtam ſectã nominat.

g Ex D. Tho. 3. par. qu. 64. art. 9. & qu. 68. art. 8.

h materia, forma & intentione miniſtri.

i ann. 254. quia legitur aliud primũ idque probatum ſub Iulio PP. ad an. 350.

Nouati, etiámq; Trinitatis nomine lotos, atque ibidem præside D. Cypriano hæreticorum baptismata reprobāte. At certè improbatum est id Cōcilium à coëtaneo Stephano Papa, vt innuit Eusebius[k]: etsi ad ipsum Pontificem Max. scripsisset idem Cyprianus de confirmando Concilio & baptismo eorum reprobando, *qui sint foris extra Ecclesiam tincti* (inquit[l]) *& apud hæreticos atque schismaticos profanæ aquæ labe maculati*. Improbationis fortè causa fuit quia vix ad rem pertinuit D. Cyprianū & Coëpiscopos mysticè commentari, sectarios eiusmodi *non habere Patrem neque filium* (scribūt Patres[m]) *neque spiritum Sanctum*. Verùm sanè, iidem Suffragatores Concilij, mutatâ liberè ac breui sententiâ, *ad antiquam consuetudinem reuoluti, nouum emiserunt decretum*, scilicet priori contradictorium, vt sequenti seculo annotauit D. Hieronymus[n]. Quapropter D. Cyprianus in illo anteriore Decretulo à fide orhodoxa lapsus non est, tum quia defuit in eo pertinacia, tum maximè quia non est de se hæresis vocare in dubium aut arbitrari hæreticos recta in baptizando intentione carêre; quia priuatæ cogitationes semper non patent, nec facilè scitur an sint conformes Christo instituenti: adeoq; ipse perplexus, & anceps, dum vereretur mentem aduersarij in errorē magis vèrgere, pio vultu putauit in tutiorē partē de rebaptizatione flectendum pro animorum salute.

k 7. cap. 3.

l libr. 2. Epist. 1. alia à superiore.

m tom. 1. Cōcilior. Mommillus dixit, ibid.

n Aduersus Luciferianos sub finē Dialogi.

Sentētia D. Cypriani de rebaptizandis hæreticis non hæretica.

Tandem igitur ad Nouatianos redeamus. Profectò è contrà verè hæretica visa est ipsorum contumacia, dum crediderunt quemque rebaptizandum sine præcisa moduli apud alios retenti percōtatione. Quo quidem errore probabiliori argumento condemnatus fuit Lugduni Marcianus, quia mox legimus[o] Theoctistum extitisse notorium quinti istius Articuli professorem, quem paulò antè vidimus[p] eiusdem Marciani discipulum fuisse: ex quo facilè docetur præceptorem non longè ab eiusmodi allucinatione recessisse.

o initio huius §.

p §. 2. huius Sectionis & Conc.

Marcianus Lugduni cōdēnatus.

Hinc mox aliquid de Luthero & Caluino cum eorum asseclis circa eiusmodi subiectum dicamus. Etenim non pauca occurrunt rationum firmamenta, quibus nullum fore ipsorum baptismum docere possimus, & quòd ex cōsilio Ecclesiastico non malè forsan se gereret ille Catholicus

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

licus qui Caluinitas conuersos denuò baptizaret: etsi hanc ianuam sibi quoque vsurpent aduersarij pro vno ex suis duobus aut tribus duntaxat sacramentis, at perperam & ex prauo sensu. Istud tantùm subtilioris paulò indaginis gratiâ proponimus: attamẽ non vt tantisper infirmare aut discredere tentemus & audeamus veterum Sanctionum præceptiones atque id anathema quod Tridentinũ Concilium profert in eos qui dixerint nõ esse verè baptismum quem hæretici conferunt in nomine Trinitatis *cum intentione faciendi quod facit Ecclesia* [q]. Nã absit à nobis: quin mors citiùs nostros occupet artus: quandoquidẽ traditio Apostolica & sequentis hactenus Ecclesiæ ista semper docuit, velut ex allatis Euangeliis deprompta. Omnia hæc quæ typis mãdamus summo Pontifici Romano B. Petri successori & reliquæ Ecclesiæ summitti omnino peroptamus. Verùm profectò Aduersariorũ demerita eò nos cogunt, vt quotquot recẽs ad manus deprehẽdere tela possumus, quæ verisimilitudinem habeant, ea in obcœcatos & confusos suos vultus iaculemur & contorqueamus. Dictũ est sæpe, tertium sacramẽto planè necessarium & essentiale, sine quo baptisma nullum creditur, esse intentionem faciendi in ministro quod præstat Ecclesia quodq; instituit fieríne intẽdit Christus Saluator. Circa hanc essentiæ partem quatuor obuiant erroneæ aduersariorum sententiæ, quæ seorsum conceptæ vim Scripturæ tollunt, Christi intentionem apud ministros Ecclesiæ catholicæ & Romanæ susceptam auferunt prorsus, & hæresismum redolent: adeoq; censuram suspiciendi Tridentini Concilij vix incurremus, si ob defectum intẽtionis ea in Synodo repetitæ horũ baptismata infirmauerimus. Prima sentẽtia est quòd Caluinus [r] docet infantes fidelium etiã sine baptismo sanctos esse, & membra Ecclesiæ, adeóque in puerili obitu saluari. Et adiicit [s] puerum factum adultum nondum baptizatum, rectè instructum circa fidem, subitóque tum emorientem sine baptismo, non tamen è cælesti regno excludendum. In cuius rei probationem, citat illud Christi in Euangelio [t]: *Qui verbum meum audit, & credit ei qui misit me, habet vitam æternam, & in iudicium non venit, sed transiet à morte ad vitam.* Bone Deus, quàm fallax est huius authoritatis

Authoris bona mens.

Quatuor erroneæ Caluinitarũ sententiæ circa modos intentionales cõferẽdi ab eis baptismata 1.

q Sess. 7. Can. 4.

r 4. Instit. ca. 16. §. 23. 24. 25.

s §. 26.

t Io. 5. ver. 24

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

thoritatis applicatio? Quippè Seruator alibi dixit: *Qui crediderit & baptiZatus fuerit, saluus erit* [u]. Proptereaq; simul iungit fidem & signum externum quo *saluos nos fecit per lauacrum* (repetit Paulus) neque de horum duorum secretione ad mentem Caluini vspiam loquutus est. Varia ergo Scripturæ loca sunt subalternato & concordi sensu nectenda, cùm motorem habuerint diuinũ spiritum vnionis semper, nec vnquam contrariorum authorem: qui quidem anteà generalem hanc legem tulit, *Nisi quis renatus fuerit ex aqua & Spiritu* [x] *&c.* qua dum nullã exemit ætatem, nec intendit aut dicit expectandum adultam: sanè cunctis necessitatem imposuit [y] recipiendi, & ministri intentionem direxit, vt quam primùm fiat. Hinc sequitur Christum Catholicam in animis fidem postulare, in pueris quidem habitualem, vt pote quæ eis à Deo infundatur vnà cum habitibus spei & charitatis ad instans collati baptismatis (citra actualẽ patrinorũ,) in adultis verò actualem personalem, quæ etiã in ipsis præsupponitur, veluti docet Ecclesia in doctrina cohærens [z]: & pleniores cuius rationes aliunde trahendas hic Epilogus capere nequit. Atque is etiã fuit perennis modus credendi Ecclesiæ Romanæ ab Apostolico seculo, è quo planè discedunt Caluinitæ, qui hoc in peculiari articulos hæreseos crimen perpetrant: dum ipsi vniuersalissimæ Scripturarũ notę ac veteri traditioni aduersantur. Oppositam cui sententiam habere cẽsetur incõstans Lutherus minimè orthodoxam, quando in genere dicit [a], *sacramenta nec vlli prosunt, sed sola fides*, hoc est etiam actualis fides in pueris: simulq; baptismum complectitur tanquam nulli proficuum & absque vi instrumentali gratiam conferendi, quia ibi *per orationem Ecclesiæ offerentis & credentis* (ait ad modum filiarum veteris legis nequaquã circuncisarum) *paruulus fide infusa mutatur, mundatur & renouatur.* Itaque hic textus Lutheri est sufficiens nota fidei actualis, & quidẽ solius. Medio autem itinere gradimur in Ecclesia Romana relictis harũ sectarum extremis: quia & fidem & elementarem baptismũ copulamus. Secunda Caluini sententia est, quòd asserat beneficio primi huius sacramenti non remitti originale peccatum, sed per *non imputationem tantum* [b] *& alibi:*

manet

u Math. vlt.

x Ioan. 3.

y sub pœna anathematis ex Con. Trid. suprà can. 2.

Fides in baptismo qualis.

z Tho. 3. par. qu. 68. art. 8. Bellarmi. de baptismo lib. 1. ca. 4. 10. 11. tom. 2.

a ann 20. lib. de captiuitate Babilon. ca. de Baptismo.

b 4. Inst. cap. 15. §. 10. extremo. & in Antidoto Cõcilij Triden. Sess. 5.

2. Sentẽtia erronea & hæretica.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

manet verè peccatum in nobis (inquit) *&c. sed quia deletur reatus, imputatione nullum est*: ac perinde cōcluditur nullam baptizato conferri gratiam seu charitatem habitualem: cuius tamen collatio semper fuit de tradita intentione Apostolorū & nostræ Ecclesiæ, mutuata ex allatis Christi verbis, *Qui baptizatus fuerit, saluus erit*, &, *Nisi quis renatus* [c], *&c. non potest introire in regnum Dei.* Etenim salutem & cœleste regnū nemo consequitur, nisi diuina mediante gratia, quę hîc primùm baptismo tribuitur. Sic ergo dum nullum supernaturale bonum confertur per baptismum, ex mente Caluini: sanè is Deum instituentem spoliat potiore sua intentione, & ex consequenti non confert Sacramentū, cùm desit potissima essentiæ pars finísque præcipuus, nimirum intentio Christi ac Ecclesiæ. Atque eam ob causam, si hodie vitam degeret pientisimus ille S. Cyprianus, horresceret, & iterum religioso forsan affectu posceret à summo Pontifice, vt dignaretur plenissimam Synodum conuocare, qua baptismus Caluinitarum & Lutheranorum [d] nullus decerneretur, adeoq; repeteretur: quia hæ technæ hæresismo refertæ deteriores sunt hæreticis deceptionibus Nouatianorum aut aliorum secundi seculi. Tertia sententia, est quòd Caluinus defendit aquam à Christo vsurpatam pro baptismi materia, non intelligi elementarem, sed mysticam, eamq; sumi pro mortificatione & epitheto spiritus [e], vt intendat Christus dicere (putat iste) *nisi quis renatus fuerit* ex spiritu qui purget ad modum aquæ. Sed, vnde ergo audimus Caluinitas aqua elementari passim vsos? Profectò, sequitur eos illa vti coactè, vt scandalum vitent, seu ex ciuili tantùm politia, & quia norunt vetustissimum hunc esse vsum (equidem orthodoxum) quem ab hominū mentibus euellere aut abolere nunquā possent: nec aliud est illis aqua, quàm subtilis piscium ratiocinantium hamus & laqueus in humano hoc Oceano. Talia autem in mente non habuit Christus: quia alioqui Philippus discipulus descendens è curru in locum aquæ terrestris, elementarem non accepisset pro Eunuchi baptismo [f]: qui tamen spiritu sancto plenus cum coëtaneis i Apostolis omnes conceptus Antesignain paulò antè in cœlum ascendentis probè nouerat, neque hinc etiam verus aquæ vsus Apostolica tradi-

Recta & orthodoxa intētio baptizātis pro fine sacramēti consequēdo in baptizato.

3. Sententia hæretica, de aqua spirituali in baptismo

Oportere aquā elementarem.

c vers. 5.

d nam idem Lutherus artic. 2. ex iis quos Leo 10. dānauit ann. 20.

e in Antid. Cōcilij ad 6. Sess. c. 5. & 4. Instit. 16. §. 25.

f Actor. 8.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

tione ad nos perueniſſet. Sic docent omnes Patres [g]. Grauiſſimè igitur peccant Caluinitæ in baſi & prima ſubſtantiæ parte: adeoq; eorum baptiſmus tanquam nullus meritò iterandus videretur, propter intrinſecæ materiæ defectum, intelligendæ pro ſacramentali inſtrumento gratiæ, & non pro quodam politico, aut pro externa ac ſimplici cauſa, ſine qua non. Sic rurſum, non ipſi, ſed nos primæ adhæremus Eccleſiæ. Quarta ſeu poſtrema huc ſpectãs Caluinitarum ſententia, eſt quòd licet baptizent (vt autumãt) per ſanctæ Trinitatis inuocationem, quam fatemur ab eis vtcunque proferri ſolitam: tamen ipſam minimè pronunciant eo fine & modo quo Chriſtus ſacramẽtum inſtituit. Notio autem iſtius modi ſeu formæ verbalis concipiendę, eſt aut eſſentialis rei cum ipſa forma, aut ſaltem proprium quarti modi dialectici, quod intrinſecum accidens vni ſoli tali eſſentiæ & ſemper competit. Vnde, dempto eo modo, corruit planè rei conſiſtentia & veritas. Etenim Chriſtus inſtituit verbum efficax, conſecratorium, baptiſmale, in rem efficiendam proximè tendens, ad perſonam & indiuiduam hominis cuiuſque naturã ſimul & ſemel referendum, & cui nihil addere aut detrahere liceat quod ſenſum præciſæ formæ immutet: de cuius expoſitione latè ſatis ſuperioris ætatis authores, [h] quos nec liceret iſto breuiario complecti, nec habemus impræſentiarum quod eorũ ſcriptis adiiciamus, veluti multa ſatis vix exigui ponderis ſuprà paſſim emerſêre, quę iuſtè diuulgaremus. At verò Caluinitæ pro aris vbique tuentur formas ſacramentorum eſſe verbum concionale, è ſuggeſto, è platea & compitis diuulgandum, ſtrictius aut longius ad miniſtri placitum, multis commune, nulli ſuſcipienti ferè proprium, hac iniurioſa Caluini periodo [i]: *Verbum intelligere debemus* (ait) *non quod &c. ſolo ſtrepitu velut magica incantatione conſecrandi elementi vim habeat: ſed quod prædicatum intelligere nos faciat quid viſibile ſignũ ſibi velit*: nimirũ eſt copioſa interpretatio & multiplex additio ad Chriſti verba de immenſo & inexhauſto Trinitatis myſterio. Hoc genus formæ ſi ſolitarium retineant, ſicuti volunt vnicum cõcionis verbum pro forma conficiendæ ſuæ cœnæ ſeu Euchariſtiæ, quam ideo nõ conſecrant: ſanè hoc denuò ſenſu eſſent rebaptizãdi Caluinitæ,

g Baſilius in 3. Ioan. Auguſt. verbum ad elementũ tract. 80. in Ioan. &c.

4. Sententia.

De modo, formæ pronũciãdæ in baptiſmo.

Ioan. 3.

h Bellarmi. infrà.

i 4. Inſt. c. 14. § 4. initio.

uinitæ, quoties & quandiu verba merè historicè profe-
rent more sociorum Lutheranorum [k] in eodẽ baptisma-
te, & citra intentionem aliquid consecrandi. Verùm si
præter vel post concionem instructionis alibi quoque ad-
mittat Caluinus formam seorsum promẽdam & actu sem-
per proficuam super puerum, vt fertur [l], ipsi equidem ba-
ptizant. At pseudopatriarcha Caluinus quem iidem se-
quuntur, sæpiùs de verbo cõcionali loquitur tanquam de
essentiali parte baptismatis: quia postquam fassus est hoc
textu, *Constare Sacramentum verbo & exteriore signo*: subinde
adiicit ea quæ mox præmisimus: *Verbum intelligere debemus, &c. quod prædicatum intelligere nos faciat quid, &c.* Sic disertè
tutiorem vim verbi baptismalis attribuit concionibus de
sanctissima Trinitate. Ex quo sequitur, quòd si deinde mi-
nister verba infanti pronunciet, ea duntaxat sint conse-
quentia extrinsecus ad priora, minùs ad rem pertinentia,
& facto congruere pro humana decentia, proq; solenniis
aut vitando scandalo in illo veteri vsu coram populis per-
trito, vt etiam nõnihil admonent [m] aliqui Catholici. Alio-
qui certè bis è contra baptizant aduersarij, seu rebaptizãt
sub iisdem continuis ceremoniarum actionibus: si seriò &
eodem fine enuncient eadem verba quæ repetũt. Itaque,
quouis se vertant, incidunt in Scyllam, deterioremq; sta-
tum cum Nouato nanciscuntur. Igitur eò demum redit
vnde digressa fuerat peroratio: scilicet nullum putãdum
eorum baptisma, si propiùs synceriúsq; id negotium con-
templemur: quale diutiùs perpendendum & super eo de-
liberandum peteret deuotissimus Cyprianus, si in terris
ageret. Nisi certè quis Catholicorum opponat, quòd cùm
Tridentina Synodus meminerit intentionis faciendi id
quod facit Ecclesia, non dicat *faciendi id quod intendat facere Ecclesia*, aut id quod particulare agens baptizans in ani-
mo reuoluat & cogitat sensibili signo demonstrare, sed po-
tiùs id quod eadem exteriùs efficit: sensilem autem eam
actionem habere Caluinitas perspicimus. En sanè vltima
resolutio, quam passim Doctores Catholici admittere pos-
sint [n], vt molestissimæ curæ solatium nobis afferatur super
hac quæstione, & approbemus Lutheranorum ac Calui-
nitarum baptismata iteratu forsan difficillima. Verùm

Caluinitas in quoque baptismate bis pronunciare formam, seu rebaptizare.

Obiectio.

Solutio.

k Kemnitius 2. parte Examinis pa. 346

l in libello Caluini de formula ministrandi sacramenta.

m Bellarmi. tom. 1. de Sacramentis in genere lib. 1. ca. 19. & 21.

n Apud Bellarm. suprà cap. 27.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

denuò, ad hoc dicere liceret exteriores geſtus debere cum interiore congruere, & eam eſſe fortaſſis mentem Concilij: quam tamen non contuemur ad praxim reuocatam pro Caluinitarum rebaptizatione: multóq; minùs Sanctionem adeò auguſtam interpretari vnquam aggrediemur. Nihilominus cenſetur D. Thomas pro noſtra expoſitione ſapienter præueniſſe Caluinitarum aſtutias & Concilia Eccleſiæ poſtea in eos congregata: quaſi ſe præbeat vatem & fidum interpretem horum omnium. Quippe dicit [o] ſicut & recentiores Theologi [p], quoſdam arbitrari quòd efflagitatur mentalis intentio in miniſtro ad abſolutam ſacramenti perfectionem: & adiiciunt recentiores eam intelligi habitualem ſaltem intentionem (at veram nec fucatam) veriùs quàm actualem continuam, tanquam comparatu ac retentu difficilem. Eiuſmodi autē mentalis intentio ex ipſo requiſita, eſt ea de qua mox ſermonem inſtituimus. Ad quam etſi aliam adiungat magis vulgarem, quam ſuprà dicimus communem, ipſe tamen non dedignatur iſtam ſatis approbare: nec erroneam aut deprauatam nominat, vt neque deinceps ab Eccleſia apparet reiecta. Et reuerà Canones Apoſtolici eum qui hæreticorum baptiſmum ſuſceperit deponi quondam præceperunt [q]. Extremum igitur eſto tandem Romanæ Eccleſiæ iudicium. Aliud nihil concludimus.

Approbatio D. Thomæ.

o 3. par. q. 64 art. 8. ad 2.
p Bellar. cit. cap. 28. & vlt.
q Can. 45.

Paragr. 6.

NOVATIANI hæreſim aliam profeſſi ſunt, quæ ſit hîc ſextus erroneus ipſorū articulus. Etenim ſecundas chriſtianorum laicorum nuptias damnarunt, quas appellarunt adulterium, concubinatum, ſacrilegiū, & ſpadorum ac ſcortorum officium, tanquam diuinis Scripturis aduerſas, vt cenſuerūt. Quæ quidem fallax opinio tribuitur pariter Montaniſtis & Cataphrygis. Omnes verò temerè iudicarunt de diuino vtroque teſtamento, & offenſionem animis valdè periculoſam commiſerunt. Imprimis plenæ ſunt voces, plena Patrum veteris legis teſtimonia [a], apud quos in vſu plerumque fuit digamia atque trigamia, nunquam illis à Deo prohibita. Secundò Chriſtus Seruator tacitè veriùs bigamiā permittit, quàm reiiciat:

6. Articulus de bigamia Nouatianis illicita, in partes diſtributus.

1.
2.

a Abrahæ Gen. 11. 29. & cap. 25. 1. Eſau. 26. 34. & cap. 28. 6. Iacob 29. & 30. Dauidis 1. Reg. 18. & lib. 2. 11.

quia

quia quando Iudæis respondit, *quicunque dimiserit vxorem suam, nisi ob fornicationem, & aliã duxerit, mœchatur* [b]: ex eo innuit, quòd defuncta viri vxore, vir aliam ducere possit, attamen non priùs, quippè cùm viuẽte ipsa non nisi quo ad thorũ diuidi ab ea liceat in allato casu, quia insolubile

b Math. 19.

3. vinculum retinet non obstante fornicationis vitio. Tertiò idem currit affirmans argumentum ex D. Paulo: propterea quòd etsi castitatẽ suadeat *non nuptis & viduis* (inquit [c], vtrasque complectens) tamen consequenter dicit, *quòd si non continent, nubant: melius est enim nubere quàm vri.* En, eodem tenore indulget viduæ mulieri vt ritè ad secundas nuptias conuolare queat, sicut & virgini ad primas. Melius quidem minori bono præfert: at vtrunque, dictitat bonum & honestum. Quos Scripturæ textus luculenter ad hanc etiam mẽtem exponit Tertullianus libro de Monogamia, vbi liberum commendat arbitrium: scripsitq; eodem seculo quo habitum est secundũ prouinciale Concilium Lugdunẽse, de quo istîc disputationem ingerimus.

c 1. Cor. 7. ver. 8.

Bigamia iure diuino permissa.

Tertuliani error à se emẽdatus.

Aduertendũ autem ipsum initio deceptũ quidem fucata pietatis specie Montanistarũ, vnde prefatum librũ & alios quosdã conscripserat [d] aduersus Catholicos, quos Psychicos vocitabat [e], vt ferè videretur hîc accusandus & condemnandus ab orthodoxis Conciliis. Verùm paulò pòst antè pertinaciam fœliciter resipuit, inspecta vi prescriptionis Ecclesiasticæ ab Apostolicis traditionibus oriundæ, adeoq; Montani æmulos in hæreticis annumerauit libro *De præscriptionibus.* Attamen librum ipsîus de Monogamia & cæteros passim recipit Ecclesia: quia tandem nihil nisi orthodoxũ continere visi sunt.

d de cibis Iudaicis, de ieiunio contra Psychicos, de pudicitia, de fuga in persecutione.

e ψυχικὸς animalis homo affectus sequẽs humanos, ex Græco D. Pauli ad Corinth. 1. cap. 2. ver. 14. & ex B. Renano in Tertullianũ in librũ aduers. Praxeã.

4. Iam quartò, pergit vlteriùs affirmatio nostri thematis, ex præfato D. Paulo. Siquidem in perspicatiorem eius rei speculationẽ ac intelligentiam, subdit postpauca [f]: *Quòd si dormierit vir eius, liberata est à lege: cui autem vult nubat.* Ecce depicta etiam trigamia, ne digamiam commemorẽ. Quippè eo loco non dicit Apostolus, quòd dormierit *vir primus, secundus aut quotus*, vt pulchrè

Trigamia iure diuino & Ecclesiastico licita.

f 1. Cor. 7. ver. 39.

5. commẽtatur D. Augustinus, cuius expositio in publicum Ecclesiæ Decretum abiit [g]. Mox pro quintæ theseos seminibus, non est quòd Nouatiani in sui defensionẽ erroris arbitrentur proponendũ esse locum alium D. Pauli, dum

Obiectio Nouatiana.

g causa 31. qu. 1. ca. 13.

h 1. ad Timoth. 5. ver. 11. 12.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

dixit [h]: *Adolescentulas viduas deuita: cùm enim luxuriatæ fuerint, in Christo nubere volunt, habentes damnationem, quia primam fidem irritam fecerunt.* Nam pro quinto instituti propugnaculo ac testimonio, multiplex adest solutio & textus interpretatio. Primùm quidem D. Hieronymus [i] sequẽti seculo post hanc Lugdunensem Synodum, testatus est aduersus Montanum ea quæ sequuntur: *Nos secundas nuptias non tam appetimus, quàm concedimus, Paulo iubente* [k], *vt viduæ adolescentulæ nubant:* illi (Montanistæ [l]) *tantum putant scelerata coniugia iterata, vt quicumque hoc fecerit, adulter habeatur.* Et ad priores D. Pauli contextus adiungit alibi [m] *si labentes per incontinentiam* (mulieres) *ad barathrum stupri viderit peruenire* (Paulus) *digamiæ porrigit manum* tum post breues periodos: *incontinentiæ nostræ tribuit indulgentiam.* Quanuis fateamur Hieronymum ad Saluinam scripsisse *De seruanda viduitate,* quam vtique ex more præfert: vbi non obscurè inculcat *primam fidem irritam factam* (de qua Paulus) concipi de fide Christo semel data per voti castitatis traditionem seu monasticam professionem: quod vitæ genus exercebant Marcella, Saluina, Gerontia & aliæ, ad quas hoc pio fine hortatorio literas passim exarabat. Deinde D. Augustinus ad eum sensum: *non quia nuptiæ damnentur* (ait) *sed fraus propositi & fracta fides voti damnatur* [n]. Et consequenter de eodem castitatis voto in viduis retinendo habentur Decreta SS. Gelasij [o], Martini [p], aliorumq; summorum Pontificum [q] seu Conciliorum Ecclesiæ [r], in cõfirmationem huius sensus textuum Pauli quem ipsi allegant: alijq; extant Canones ex Augustini Operibus deprompti: qui omnes extra id votum plures viduarũ regressus ad nuptias permittunt: [s] ad eúmque modum passim interpretantur sequẽtem textum D. Pauli, *Volo ergo iuniores nubere, filios procreare.* Quem locum Lyranus concipit de viduis mulieribus in iuuenili ætate orbatis suis viris, in quibus viget adhuc caro spiritui continentiæ repugnans, vt castitatem facilè non voueant. Et reuera, nisi totus Apostolicus iste locus irriti voti hoc pacto esset intelligendus, contradiceret ipsi sibi, cùm alibi ex dictis bigamiæ indulserit. Quod sanè non competit authori spiritui sancto. Congruunt ergo subalterni Glossæ & Patrum sensus allati. Adsunt expeditæ solutiones empodisma

Variæ solutiones. 1.

Viduarũ digamia

2. *Canones Ecclesiæ pro bigamia.*

i ad Marcellam contra Montanum tom. 2.
k loco cit.
l cum Nouatianis.
m ad Gerontia de monogamia. to. 1.
n lib. de viduis cap. 8. & 9. de virginit. cap. 33. & in psal 83.
o 27. qu. 1. c. 42. an. 495.
p prim., ibid. ca. 8. ad ann. 650.
q Innocent. 2. 9. & 10.
r Toleta. 4. c. 8. ibid. cap. 7. Carthagin. 4. ca. vlt. ibi. 1.
s illic. cap. 8. 10. & 20.

dismatis Nouatianorum. Montanus verò sectæ dux [t] & paulò antiquior Nouato [u] præcessit hoc Lugdunense Cõcilium vno seculo: & induxit Cataphryges incolas ad eam pseudofidem ex S. Hieronymi interprete: quas gentes historicus Socrates appellat Phrygas & Paphlagones, [x] quibus in prouinciis testatur Nouatianos habitasse, illícq; suas potissimùm sparsisse hæreses, vt sic commixti Montanouatiani facilè eandẽ sectam professi fuerint: quantumuis sępè communem inter eos seditionem commotam legamus [y] præsente Marciano mox Lugduni condemnato, & è Galliis ad Constantinopolitanum Episcopatum in schismate à Nouatianis translato, è qua vrbe breui sectatorio expulit Valens [z] Imperator, in qua tum aderat idem Marcianus, cuius insuper meminit historia Tripartita [a], & quo tẽpore Eustathius in Armenia Episcopus itidem cõdemnatus est in Synodis Cæsariensi & Gangrensi Paphlagoniæ, quòd *nubere prohibuerat, & à dogmatis [b] abstinendũ decreuerat, atque ita multos cui iam nupserant à connubio separauerat.* Pergamus ad exitum articuli.

Marcianus Lugduni cõdẽnatus hic Nouatianorum socius.

[t] ad ann. 180. Euseb. 5. cap. 16. 18. & Genebr. in Chronol. sub Eleuthero PP.
[u] ad an. 250.
[x] 4. ca. 28.
[y] Socra. 5. ca. 21.
[z] 4. cap. 9. & li. 5. cap. 21.
[a] lib. 12. c. 14.
[b] sic exẽplar Socratis 2. ca. 43.

6. pars & ratio Articuli 6.

Sexto demum loco non est quòd Nouatiani existiment omnes insuper homines à bigamia arcendos, sub prætextu quòd ipso iure à sacris Canonib. prædicẽtur irregulares. Quippe id genus irregularitatis sine peccato incurritur [c], atque inuritur duntaxat, vt doceatur eiusmodi viros ad Clerum non esse promouendos, vel mulieres bis nuptas ad quæuis Monasteria ex voto minimè includendas: sed solos ad summum monogamos eò perducendos. Et ratio certè est quòd bigamia sit nota incontinentiæ ad sacros ordines parum aptæ, in quibus emittitur votum perennis castitatis. Nos de irregularitatum distinctionibus alibi [d]. Hæc lex ecclesiastica ab Apostolica traditione profluens, quæq; digamos ex Altari & maioribus Ordinibus longè propulsat, adeò conformis est iuri diuino nouæ legis, vt Lutheranos aut Caluinitas hoc æuo & sexto decimo Ecclesiæ seculo pudere debeat, qui nedum inter suos laïcos permissam habent bigamiam, verùm etiam trigamos ad pseudosacra sua mysteria applicant, ínq; suo Clero ordinant, quos Ministros nuncupant. Horum praxis & vsus in omnium oculis est, velut hausta ex doctrina à Duce Cal-

Bigami irregulares.

[c] est impedimentum canonicum sine culpa. tota distin. 33. & causa 31. q. 1. cap 10.
[d] in nostra summa excõmunicat. Pręfat. 2. partis 2. ex Nauar. in Enchir. ca. 27. num. 195. 198. 201. 205. 246. & Decretis cit.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

uino palam edita, qua nostrorum vota Sacerdotum ac micantem cœlibatum diris exprobrauit *. Id suum assertum est hæreticum, quippe cùm directè sacris paginis aduersetur, quia apud D. [e] Paulum, *Oportet Episcopum &c. esse vnius vxoris virum*; non quòd post adeptum Sacerdotium aut Ecclesiæ mysterium vxorem ducere possit, sicuti asserere audent aduersarij: sed quòd si aliquam antea nactus sit, vnica censeatur quæ obierit; aux ex D. Hieronymo [f], *quia apertè tibi vsum coniugij interdictum esse perpendis* (alloquitur quemlibet Antistitem) *cùm te Episcopum esse cognoscis*: nimirum si ex primæ Ecclesiæ necessitate vxorati quandoque ad Episcopales Cathedras assumi cogerentur, vsus tamen seu consummatio matrimonij talibus Episcopis inhibebatur, adeóq; vxor ab eis quoad thorum separãda erat. Monogamum autem intelligit Author in locum Pauli [g], pariterque Diui Ambrosius atque Chrysostomus [h] ante quartum completum Ecclesiæ seculum, qui omnes habent comites apertiora Ecclesiæ Decreta [i]. Quomodo igitur Caluinitæ iactitant se Scripturarum aut veterum Patrum ad literam sectatores, quos passim approbant, & quorum temporibus Ecclesiam puram fatentur? Ergo nos vni in vero ac legitimo Ecclesiæ Romanæ gremio legem Christi Apostolis inspiratam ac antiquiorũ Patrum Sanctionibus confirmatam tutò sequimur & profitemur. Déque eodem cœlibatu iam suprà diximus [k].

* 4. Inst. cap. 13. §. 23. 24.
e 1. Timoth. 3. ver. 2.
f to. 4. initio, in septimo ordine ad med.
g ex Glossæ conuent. aliter in ipso Hieron. ibid.
h loco cit.
i tota distin. 32. 34. & causa 27. q. 1.
k cap. 1. Sect. 2. §. 6.

Episcopus ritè monogamus.

Hæresis Caluiniana.

Paragr. 7.

IAM adest septimus ac postremus Nouatianorũ error, quo asserunt non vnum esse in Ecclesia Episcopum, videlicet Romanum, è quo reliqui per orbem dispersi pendeant, adeóque Decretales Epistolas Pontificum Romanorum illius seculi floccipendebant omnino: aduersus quod horrendum schisma scripsit D. Cyprianus, lib. *De vnitate Ecclesiæ Catholicæ* [a], *& aliquot Epistolas* [b]. Vt paucis sectæ causas detegamus, seditionis proauthorem ad distinctas duas personas referimus. Antiquiores Ecclesiastici historici hactenus citatis [c] de Nouatiano loqui videntur, modò pro persona cum Nouato discreta; nunc verò & sæpiùs eum confusè pro eadem proq; Nouatianorum secta sumpsere,

7. Articulus.

Nouatianorum schisma, primum in Ecclesia.

a sex paginas
b citatas §. 1. & 2. &c.
c Eusebius ann. 315. Socra. Tripart.

psêre, fortassis propter nominũ viciniam. At D. Hieronymus dubiũ [d] sustulit. Nam ex suo scriptorũ Ecclesiasticorum catalogo [e], *Nouatianus, Romanæ vrbis presbyter*, (ait) *aduersus Cornelium* [f] *Cathedram Sacerdotalē conatus inuadere, Nouatianorũ, quod Græcè* καθαρὸν [g], *dogma constituit, nolens apostatas suscipere pœnitentes: huius author Nouatus Cypriani presbiter fuit*, Igitur Nouatianus & Nouatus duas constituunt personas: vnus est Romanus, alter Carthaginensis (vbi D. Cyprianus erat Archiepiscopus [h] seu Patriarcha) interiecto Mediterraneo: illiq; duo in vnam sectã coiêre, cuius sedem metropolim Constãtinopoli locarunt. Estq; hoc primũ schisma aduersus Ecclesiam à Constantinopolitanis excitatum, & ob allatas sex eorum hæreses [i] fabrefactum, quas primùm inuexerant. Quippè horum vterque, aut alter *dogmatistes* [k] *& Ecclesiasticæ scientiæ hyperaspistes* [l] (inquit Eusebius de Nouato [m]) *cùm Episcopatum è supernis sibi non datum præsumere & surripere conaretur, duos hæresis suæ consortes* [n] *deploratæ salutis homines elegit, quos ad exiguã Italiæ partem mitteret, atque inde tres Episcopos homines agrestes artificioso figmento seduceret, affirmans Romam eos quàm citissimè debere venire, &c.* Hinc is *superbia elatus*, quia ad Ecclesiæ Latinæ culmen suis ambitibus peruenire non potuit, dum *petulantem hanc in se cupiditatem celaret &c. ignorauit vnum esse debere Episcopum in Catholica Ecclesia* (addit Author:) & post pauca: *Ecclesiam Dei egregius hic vir reliquit*: tum de eodem subdit, quòd *quum oblata dispensaret* [o], *miseros homines iurare coëgit, hoc pacto: Iura mihi per corpus & sanguinem Domini nostri Iesu Christi, quòd me nunquam deserere, & ad Cornelium reuerti velis, &c.* His peractis: temporum tractu *Nouatianorum Ecclesiæ, quæ Constantinopoli fuit* posita (narrat [p] Socrates) *annos quadraginta præfuit Agelius*. Eiq; seriatim petente populo successit Marcianus, deindéq; Sisimius [q] & Chrysantus Marciani filius [r]. Probabilitatem verò habet maximam, quòd vel Nouatianus, vel Nouatus, vel vicissim vterque Ageliũ proximè antecesserit in Constantinopolitana cathedra: etsi Authores id disertè non tradant. En forma tetri schismatis, quod forsan causa fuit, quare Nicephorus [f] illos quinque, aux sex Episcopos velut falsos prophetas, tunc non enumeret, quando & vbi primos vigintiquatuor By-

Nouatus & Nouatianus duæ personæ authores sectæ.

Marcianus.

[d] ann. 370.
[e] ca. 80. to. 1. & libr. 2. aduers. Iouinianum tom. 2.
[f] Pontificē.
[g] piorũ, syncerum.
[h] Carthagini
[i] superiorib. 6. articulis §§.
[k] author, præceptor.
[l] protector, propugnator
[m] 7. cap. 43.
[n] forsan Nouatianus & Marcianus.
[o] Eucharistiã populis.
[p] 5. ca. 21.
[q] ibid.
[r] lib. 6. ca. 11.
[f] lib. 8. ca. 6.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

zantios,seu Constantinopolitanos, Antistites ab Andræa Apostolo cum seculo cuiusque describit. Nam alioqui tres postremi [t] quos nominat idem Nicephorus,nimirum Probus,Metrophanes,& Alexander iisdem planè concurrentibus annis sederunt, quibus Nouatus, Nouatianus, Agelius, Marcianus & duo successores Constantinopoli sedem occuparunt:scilicet ab anno salutis 252. (quo cœpit Probus [u])ad annum præcisè 298.sedentibus Romæ SS. Cornelio [x], Lucio,Stephano,Sixto,Dionysio, Fœlice, Eutichiano,Caïo & Marcello Christi martyribus. Attamen de trium orthodoxorum concursibus atque dissidiis cum istis quinque alienigenis nihil legitur.Dūtaxat Socrates de Valente Ariano Imperante in Oriente generatim dixit [y], quòd *Imperator Homousianos* [z] *persequi non destitit, sed expulit eos Constantinopoli,& vnà cum illis etiam Nouatianos, tanquam illis consentientes,& Ecclesias eorum claudi iußit, &c.* Ratióque huius communis exulatus est, quòd Catholici simul in ciuitate degentes assentiebantur cum Nouatianis in articulo sanctissimæ Trinitatis [a], quam homiousiani [b] lacerabant.Ex quo saltem loco manifestum est, Catholicos Episcopos eodem forsan tempore cum Nouatianis, addam & Arianis etiam Episcopis,suas quemque sedes tenuisse.Obiter autem commemoro, quòd catalogus historiæ Theodoriti suffectus,Petrum Alexandro anteposuit, Ioachimo Camerario authore: quem sanè Antistitem Nicephorus præterit,necnon & Demochares [c] succedentium aliorum expressor,etiam aliquot Arianorū.In summa, patet enorme schisma Nouatianorum,quódque inter hos principes fuit Marcianus,fortassis in Lugdunensi Synodo de hoc etiā articulo condemnatus,quia iam tunc apertè fauores præstabat Nouato & Nouatiano,iis iam tunc Constantinopoli aduersus Romanum Pontificem sedentibus, quibus iste Marcianus reipsa successit,ex allegatis.Fautor verò atque defensor omni iure reus est eiusdem criminis cum facinoris authore [d] & pseudopatriarcha. Quod nocentissimū schisma eadem temeritate profitentur sanè Lutherani & Caluinitæ Nouatianorum verè hæredes ac desertores Ecclesiæ Romanæ, quam vnam fatemur colendam cum piis Cornelij Papæ sectatoribus. Hanc manifestam hodie

materiam

Marginal notes:

t inter cit. 24.

u & ex aduerso Nouatus.

x ab an. cit.

y 4.ca.9.

z Catholici Romano addicti.

a ἴμ's similis per æqualitatem.

b ὅμοιος similis substantia, at minor, ex Arianis.

c tom.2.cap. 10.

d causa 11.q. 3. qui cōsentit.Isidor.

Episcopi Nouatiani, Catholici & Ariani simul Cōstantinopoli.

Fautorū pœna.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

materiam dudum in ipsos Caluinitas demonstráuimus [c]. Atque ista pro tota Sectione II. habuimus congerenda.

c Sect. 1, §. 2. &c.

SECTIO III. CAPITIS II. DE GALLICANO PROVINCIALI CONCILIO, quod passim creditur Lugdunense, idque tertium eius Ciuitatis.

Paragr. 1.

HABEMVS quidem ex Bibliotheca Patrum [a] & Baronianis Annalibus duodecim Antistitum nomina, qui subscripsêre Synodo Gallicanæ Prouinciali, coactæ anno sal. 490. inter quos recensetur S. Patiens, quem parte 1. [b] vidimus hoc æuo Lugdunensem Archipræsulem: siue is præfuerit, siue quintus aut sextus ordine sederit illo in cœtu, veluti diuersa passim esse videtur opinio. Synodus autem eo fine habita est, vt hæreticos Fausti Lerinensis [c] Pelagiani errores corrigeret circa liberum hominis arbitrium, & alia pauca. Quæ quidem censetur collecta Lugduni veriùs quàm alibi, dum locum disertè non designarint Authores. Et ratio est, partim quia antiquis illis temporibus nomine Gallicani Concilij Lugdunense frequentiùs indicatum legitur [d], eo quòd Lugdunensis Archiepiscopus reliquæ semper Galliæ primus est habitus, præsertim Celticæ ac Belgicæ: ex parte verò quia aliquot antè annis S. Celestinus Pont. Max. epistolam ad Episcopos Galliæ scripserat, [e] aduersus Pelagij errores. Nisi quis arbitretur, Concilium eiusmodi putandum Arelate tunc celebratum, quam vrbem adnominat Celestinus [f]. Verùm certè S. Cæsarius tum Arelatẽsis Episcopus, minimè fuit ex Patribus huiusce congregationis: etsi librũ *De libero arbitrio* ad Fœlicem Pontificem Max. tunc sedentem eodem prorsus tempore miserit. Quodcunque feratur de loco iudicium, sanè nobis hîc sufficit, quòd S. Patiens Lugdunensis ac reliqui Ecclesię Gallicanę primores consederint, vt nos intentum consequamur de priscis Patribus Gallicanis à secta Ecclesiæ Romanæ aliena vin-

Ann. 490.

S. Patiẽs Archiepiscopus Lugdunẽs. subscribens Concilio.

a Margarini tomo 5.

b nu. 22.

c Abbatis, deinde Regiẽsis Episcopi. Sidon. 9. Epist. 3. & 9.

d vt suprà sub S. Irenęo.

e Epist. 1. ad Venerium, Marinũ, Leõtium, &c. sub ann. 430. & Epist. 2. ad Episcop. Viennensem & Narbon.

f cap. 3. Epist. 2.

Ss 2

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

dicandis,quos mox docebimus eandem retinuisse fidem Catholicam,quam asseruamus, & cui renituntur Caluinitæ per Gallias hodie dispersi. Proptereáque id Concilium iure optimo istuc retulimus.

Paragr. 2.

CONCILII Acta aduersus Faustum contorta, minimè quidem hactenus visa sunt seriatim disposita: sed facilè singula elici possunt ex protoscriptore D. Hieronymo,qui vnico ante eam Synodum seculo Pelagium sectæ pseudopatriarcham luculenter confutarat[a],eiúsque titulos citauerat.Esto autem hic ordo Articulorum, depromptus ex conspersis Hieronymi Tractatulis aduersus Pelagianos Tomo 2.vt pote quales articuli damnati sunt omnes in ista Synodo,quam Fœlix Papa suo cõprobauit calculo.Et cuncti ita versantur circa diuinam gratiam liberúmque arbitrium,vt communi quasi vinculo nectantur, & ab inuicem pendeant,tanquam turpissimi canes caudâ simul irretiti,& capite seu rationis iudicio auersi. Itaque primus hæreticus Pelagianorum articulus,iste est: *Homo potest esse sine peccato,si velit*,id est propriis viribus,sineq; diuino præsidio, veluti conceperunt Pelagiani; etiámque potest esse ἀναμάρτητος, vt de ipsis enarrat idem Hieronymus, [b] hoc est inculpatus, purus, qui non modò haud peccauit,sed ne peccare quidem potest.Cuius thesis falsitas ex eo liquet quòd homo nascitur cũ peccato originis & propensionem habet ad actualia; dicente Scriptura, quam hîc allegat Hieronymus:*Ecce in iniquitatibus conceptus sum*[c] (ait)*&,Non iustificabitur in conspectu tuo omnis viuens,&c.* Secundus *est quòd nostro libero arbitrio poßimus & eligere bona & vitare mala,&c.nec vltrà eius indigemus auxilio*[d], seu diuinâ gratiâ,vt vno verbo dicam.Quod falsum dogma sic abundè refellit D. Hieronymus: quia alioqui *nequaquam vltrà orare deberemus, nec illius clementiam precibus flectere* (inquit) *vt accipiamus quotidiè quod semel acceptum in nostra est potestate:* dum Pelagiani *per liberum arbitrium, non homines propriæ*[e] *voluntatis, sed Dei potentiæ factos se esse iactant, qui nullius ope indigent,&c.Tollantur & ieiunia,omnisque continentia.* Hæc ille. Pro tertio articulo, prætendit Pelagius, *Dei gratiam ad hominis*

Marginalia:

a ad an.390.

b ad Cresiphontem col. 2.& lib. 1. in eund. Pelag. col. 1. ex tit. 100. Pelagij.

c Psal. 50. & 142.

d sunt verba Hieronymi, qui obiit an. 422.

e ad Cresiph. col.4.

Articuli in Cõcilio decisi. 1.

2. *Articul. de lib.arbitrio.*

3. *Articulus.*

minis conditionem referre, & non in singulis operibus auxilium Dei requiri: ne scilicet liberum arbitrium videatur admittere.[f] Ipsissimis verbis articulum digerit idem Hieronymus, quantumuis fusa alia ordinatione. Verùm aduersatur ista hæresis diuinæ authoritati apud Dauidem: *Oculi mei semper ad Dominum, quoniam ipse euellet de laqueo pedes meos*:[g] Hieremiã, *Non est in homine via eius, & à Domino gressus hominis diriguntur*[h]: itémque Paulum, *Siue mãducatis, siue bibitis, siue aliud quid agitis, omnia in nomine Domini agite.*[i] Has Hieronymus rationes in hostem expressit. Alias ad propositum habet Christus: *Capilli capitis vestri* (ait) *omnes numerati sunt; nolite ergo timere*:[k] *Et capillus de capite vestro non peribit.*[l] En Dei de homine sollicitudo per auxilia & oblatam gratiam circa singula. Loca alia inducunt recentiores[m] quæ præterimus. In quos quidem tres articulos iam hactenus reiectos confusè passim lapsi videntur Caluinitæ[n] hoc æuo: adeóque nostris temporibus Concilium Tridentinum disertè in cunctos eiusmodi errorũ professores anathema profert, stractatu *De Iustificatione.*[o] Quarto loco, dixit Pelagius, *facilia Dei esse præcepta.* Pro cuius thematis repulsione, sic eum, simul & futuros Caluinitas alloquitur D. Hieronymus: *tamen nullum proferre potes, qui vniuersa compleuerit: si facilia, cur Dauid in Psalmo canat; Qui fingis laborem in præcepto*[p]*? propter verba labiorũ tuorum ego custodiui vias duras? Et Dominus in Euangelio, intrate per angustam portam? diligite inimicos vestros? &c. Sin autem difficilia* (subdit idem Hieronymus) *cur ausus es dicere, facilia esse Dei mandata, quæ nullus impleuerit? non intelligis, tuas inter se pugnare sententias?* Quintò, Pelagiani *solent & hoc dicere: aut poßibilia esse mandata & rectè à Deo data: aut impoßibilia, & non in his esse culpam qui accepêre mandata, sed in eo qui dedit impoßibilia.* Sic de ipsis Hieronymus[q]: & versus impossibilitatẽ gradum tandem sistere sunt ausi. In hunc verò Pelagianum lapidem obstinata magis voluntate illidit Caluinus cum sociis. Etenim postquàm dixit, quòd si aliud nihil quàm legem conspiciamus, de salute desperemus oportet, vt pote quòd in ea omnes maledicimur & condemnamur[r]: consequẽter subiungit paucis interiectis, à se ostendendum, quare obseruatio legis impossibilis sit: fateturq;[s] illam suam sententiam adeò videri absur-

Marginalia (left): *Auxiliũ Dei in singulis actionibus.* — *4. Articul.* — *Præcepta diuina laboriosa, at satis facilia.* — *5. Articulus.* — *Mandata diuina non impoßibilia.*

Marginalia (right): f col. 5. — g Psal. 24. — h Cap. 10. — i 1. Cor. 10. — k Lucæ 12. ver. 7. — l 21. ver. 18. — m Bellarm. tom. 3. libr. 4. de grat. & lib. arbitr. ca. 4. — n ex §. 2. — o Can. 1. 2. 3. 4. Sess. 6. ann. 1547. — p Psal. 93. 16. — Lucæ 6. Math. 7. — q Col. 6. — r 2. Instit. ca. 7. §. 4. — s §. 5.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

t nempe, cogitur fateri suum errorē.

dam [t], quòd Sanctus Hieronymus eā pro impia (ait) damnare non dubitarit. Deinde vt ipsam defendere tentet, concludit vno verbo se floccipendere rationes quæ D. Hieronymum permouerint, vt eandem paruifaceret, sibiq; sufficere quòd de veritate [u] sit cōscius. Nec vllas vlterius rationes profert. Tantummodò vocat hoc loco impossibile hostis Caluinus, id omne quod vnquam visum non est, áq; Deo constitutum velut nunquam euenturum. Atque videtur pseudopropheta Pelagianos in suū præsidium vocare; quando post vnam aut alteram periodum dicit, ipsos quondam D. Augustinū hoc subtili argumēto fatigasse; nimirum quòd Deo fit iniuria, si plura præcipiat quàm fideles per suam gratiam præstare possint: reliquáque pertrahit in prauum suum commodum. En renatus hodie, atque depictus ad viuum Pelagius. Oberrant verò isti omnes hæretici à recto tramite. Nam propositi veritas, quā nos tuemur Catholici, est vt facilia sint legis præcepta, ipso teste Christo Seruatore: *Iugum enim meum suaue est* (inquit) *& onus meum leue*: & D. Paulo: *non patietur tentari supra id quod potestis: & mandata eius grauia non sunt.* Quam orthodoxam thesim in vsu habuit Ecclesia semper Romana ab Apostolico tempore per medium S. Hieronymi seculum ad hos vsque dies. Vt citrà dubium vna nostra Ecclesia, non Caluinitica, cum veteri rectissimè cohæreat.

u prætensa.

Caluinitæ Pelagiani.

Math. 11. 1. Cor. 10. 1. Ioan. 5. Plura Bellar. 5. de amiss. gratiæ cap. 9. tom. 3.

Mandatorū facilitas.

Sexto ordine Pelagius adiunxit, *gloriam vestium & ornamentorum esse Deo contrariam.* At perfacilè refellimus cum D. Hieronymo hoc inane Pelagianorū Empodisma. *Nam quæ sunt, rogo, inimicitiæ contra Deum* (scribit idem Hieronymus [x]) *si tunicam habuero mundiorem? si Episcopus, presbyter & Diaconus & reliquus ordo ecclesiasticus in administratione sacrificiorum candida veste processerint?* Adest praxis pertrita in prima Ecclesia, quam formam cōmemorat D. Hieronymus, velut perantiquam suo iam tempore: nimirum, vt sacrifici aliis inter sacra vestiantur indumentis, quàm suis domesticis extra locum sacrum. Et reuerà mos ab Apostolica traditione profluxit: Quod multis probatum imus. Imprimis quidem, dum S. Dionysius Areopagita Paulo coëtaneus [y] Ecclesiasticos ritus in Pontificis consecratione obseruari iam tunc solitos describit, tres de more Episcopi consecrantes,

6. Articulus.

x lib. 1. cōtra Pelagian. vltra med. sub tit. 20. Pelagij.

Vestes Sacerdotales perantiquæ.

y ad ann. sal. 90. obiit 120. vel vlterius sub Hadriano Imp.

crantes, iuxta Apostolorum Canones [z], *eum qui initiatur* (inquit Dionysius [a]) *illustribus vestibus amiciunt*. Eadem prima seculari Ecclesiæ reuolutiône frequēti etiam vsu percrebuerant Altaris palla, syndones & vela, distincto iam ritu à laïcis vsibus, Authore D. Clemente 1. Papa [b]. Quæ singula Deo consecrata, *Diaconi cum humilibus ministris intra Sanctuarium lauent* (ait) *non eijcientes foras à Sacrario, & velamina Dominicæ mensæ abluant*: adeoq; plebi vetabatur harum rerum attractus ab Apostolico statim tempore. Secundo æuo, Stephanus 1. Pont. Max. recenset [c] *Vestimenta Ecclesiastica, sacrata, quibus alijs in vsibus non debent frui, quàm in Ecclesiasticis, & Deo dignis officijs, quæ nec ab alijs debent contingi*: quasi hanc praxim suis ipsis diebus satis veterem indicarit. Atque tum Origenes hęc omnia sic clariùs repetit [d]. *Vestimenta, quæ sancta nominantur, non iubentur* [e] *intra domum* [f] *vsui deseruire Pontificis* (infit) *sed in templo esse, & inde nunquam efferri, sed ad hoc tantùm consecrata esse, vt eis Deo ministrans Pontifex induatur: ad cæteros verò vsus communes, vtatur communibus indumentis. Similiter, pateris ac phialis his, quæ sanctæ appellantur, ad communes vsus vti non licet, sed tantùm ad diuina ministeria, &c. Illæ sunt, quæ nunquam iubentur exire de templo, &c.* Tertia ætate S. Eusebius Papa conscripsit *Sacrificium Altaris in puro linteo ab Episcopo consecrato* [g]. Hoc quarto præsentis Concilij seculo, in Epistola [h] de ieiuniis priscorum commendatur à D. Augustino, quòd *Vestis diuersis celebrationibus varietur*. Et ad Monachos: *Vestes vestras* (ait) *in vno loco habete sub vno custode* [i]. Vide vlteriora queque tempora sub Zacharia PP. quòd *Diaconi secularibus vestibus non vtantur* [k]. Hęc istic suffecerint, dum alia pluribus recèns concinnarit Durantus [l], & nos suprà cap. I. Sect. II. * En peruetustæ in tunicis Sacerdotalibus & Altarium tegumentis ceremoniæ, quas omnes denuò immani rabie reprehēdunt passim ac remouent Caluinitæ [m]. Reportant ipsi in domos suas vasa & lintea quibus in suis vtuntur cœnulis: eorumq; ministri alias nullas in pseudosacris vestes superinduunt, quàm solitas simul prophanas, & semper cum reliquis laicis communes. Sic defraudant vndique Apostolicorum temporum mentem & pium vsum: quem certè nos in Ecclesia Romana ad vnguem conseruamus. Hinc verò Pelagiani (ad quos redeundum)

Pallæ & vela Altaris, antiquissima.

Indumēta Ecclesiastica, alia à cōmunibus Sacerdotum.

Error Caluinitarū in eo.

z Can. 1.
a in Eccles. Hierar. ca. 4.
b de cōsecr. dist. 1. ca. 39. 40. ab ann. 103.
c suprà, c. 42. ann. 257. ex Epis. 1. to. 1. Con.
d in Leuit. Homil. 11. ca. 20.
e permittuntur.
f prophanā.
g dist. cit. ca. 46.
h 86. to. 2. vltra medium.
i Epist. 109. med.
k causa 21 q. 4. ca. 3. 4. ann. 742.
l lib. 2. de ritib. toto ca. 9.
* §. 5.
m 4. Instit. ca. 19. §. 29.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

deundum) vlterius processerunt, & exinde septimum inferebant errorem, vt nimirum voluerint Christum strictè patientiam Christiano præcepisse sub reatu culpæ lethalis, quando dixit, *ei qui vult tecum in iudicio contendere & tunicam tuam tollere, dimitte ei & pallium* [n]. Etenim Christus ibidem *non præcipit* [o], velut apertè loquitur D. Hieronymus: ob idq; Seruator consilium Christianis duntaxat ingerit, pro ineundo statu perfectionis Christianæ qui volet. Missos facimus alios tres confusos valdè eorum errores [p], circa inimicorum dilectionem [q], regnum cœlorum etiam *in testamento veteri repromissum* [r], & peccatores absoluendos à pœna in extremo Dei iudicio [s], ab eodem Hieronymo expressos.

7. Articulus.

8. 9. & 10. Articuli.

n Mathæi 5. ver. 40.
o loco cit.
p col. cit.
q ex tit. 161. Pelagij.
r ex tit. 123.
s ex tit. 72.

Paragr. 3.

INSVPER, prætermittimus aliam velut vndecimam Pelagij fallaciam à D. Augustino reprehensam: qua arbitratus est Pelagius, hominē libero spoliari arbitrio, qui necessitate constringitur circa beatitudinem, quam necessitate vult & optat. Hanc enim sententiam apud Pelagium ancipitem, & velut conditionatā perdoctè reuoluit Neotericus [a] Cōtrouersiarum Ecclesiæ peruestigator, vt opus minimè sit hîc moram facere. Sed meritò immorari oporteret in peiore multò Caluinitarum sententia [b], qui docent hominem omni absolutè arbitrio denudatum, misereq; omni malo etiam culpæ addictum: vel in deteriore adhuc Lutheranorum dogmate [c], qui adiiciunt nos solis naturæ viribus nullum morale bonum posse perficere; quinimò omnia quæ in mundo præstantur, esse peccata. Quæ tamen sat fuerit hîc adumbrasse, tum quòd peruia sint cuncta, tum quia præsens scopus potissimùm circa Pelagianos versatur: proptereaq; sufficienter demonstratur concludendum, Ecclesiam Romanā hæreditario credendi iure primis successisse Patribus, non verò Caluinianam emortuæ Pelagianæ assentatricem. Nos alia in nostro Volum. de Atheismo & hæresibus [d].

11. Articulus.

De libero arbitrio.

a Bellarmi. li. 3. de lib. arbit. c. 6. lib. 5. cap. 12. & lib. 6. ca. 4.
b lib. 2. Instit. toto cap. 2. & ca. 4. §. 6.
c Luther. in assertione articuli 6. & 36.
Plura cap. 5. Sect. 4. §. 1.
d Cap. 23. Sect. 5. cōtradict. 19. & 25.

Paragr. 4.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

Paragr. 4.

AD Faustum redeamus. *Is, ex Abbate Lirinensis Monasterij apud Regnum Galliæ* [e] *Episcopus factus* (ait Ado Viennensis [f]) *Pelagianũ dogma destruere conatus, in errorem labitur: vnde qui eius sensus in hac parte Catholicos prædicant, sicuti Gennadius* de viris illustribus scribẽs [g], *omnino errant. Ita enim liberũ hominis arbitriũ docere conatur, vt illuminatio eius, virtus & salus non à Christo, sed naturâ sit.* Dum igitur de ipsîus Fausti errore & secta constat, directa conclusio est eũ aliquandiu saltem extitisse vndecim Articulorum professorem, quos de Pelagianis adduximus: & propterea ipsum ad Gallicanum aut Lugdunense Concilium meritò cõuocatum, in quo sedit nomine Episcopi: ibíque subscribens palinodiam (reor) piè recantauit, damnatis articulis. Contra eius errores scripserat Auitus Viennensis Episcopus, ad Concilium tamen haud vocatus: itẽmque scripserat Cæsarius Arelatensis, quasi in Antidotum libri, *De Gratia*, ab eodem Fausto anteà exarati. Sed aduertendũ huius Fausti extare librum, cui titulus est, *De creaturis*, in quo mira calliditate & astutia S. Hieronymi abutitur testimonio, asserere̊que conatur animas humanas esse corporeas. Quam hæresim subtiliter confutauit Claudianus Presbyter Viennensis [h]: quæ esto hîc duodecimus Fausti articulus. Intereà tãdem Epistolam verè Catholicam misit idem Faustus ad Lucidum magni nominis presbyterum, qui sederat vltimus in præfata Synodo Gallicana suffragator. Quæquidem Epistola versabatur circa diuinam gratiam ac liberum arbitrium, eámque sub id tempus probauit alia quædam Synodus Arelatensis. Ipsam verò non censendam hanc esse cui subscripsit *S. Patiens* Lugdunensis, ex eo apparet quòd Catalogus Antistitum Arelatensium à Demochare [i] concinnatus, nullum recenset ex Patribus huiusce Concilij, inter quos sessores Auxianus Episcopus primus nominatur apud Baronium, siue Cathedræ suæ nuncupatione.

Fausti historia.

Eius cõuersio.

12 Articulus Concilij.

[e] sub Clodoueo I. Christiano.

[f] 6. ætat. ann. 492.

[g] Tom. 1. S. Hieronimi. cap. 85.

[h] frater S. Mamerci Episcopi Viẽn.

[i] tom. 2. cap 32. in quo omittitur S. Cæsarius.

Paragr. 5.

HOc hactenùs capite secundo, proposita sunt Acta & articuli seu Sessiones, pro quibus sententiæ latæ sunt

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

nomine Ecclesiæ seu controuersiæ generalis in tribus primis Lugdunensibus Conciliis prouincialibus: nimirum conuocatis sub præsidibus Diuis *Irenæo, Faustino & Patiente* Archiepiscopis Galliæ Lugdunensis. Quæ Concilia nondum patent congesta in quinque Conciliorum voluminibus; sanè quia Synodorum capita tēporum iniuriâ periêre: quæ tamē ex variis mox collectionibus reuiuiscere forsan iubemus Deo propitio; aut certè quia sub oppressis illis Ecclesiæ primordiis non occurrebat facultas cogēdi in vnum Volumē omnium prouinciarum Synodos quæ tum celebrabantur. Sed Apostolicos duntaxat Canones, & D. Clementis Constitutiones, vel id genus alia perpauca è summis Pontificibus velut è capitibus Ecclesiæ hausta, ex ignibus eripere fas erat, quinimò adhuc multo sudore & tædio, Deinceps verò prouincialia Concilia Lugduni & alibi habita tutiùs paulò è præfatis passim Voluminibus depromere aggredimur. *Authorismens.*

SECTIO IV. CAPITIS II. DE QVARTO PROVINCIALI CONCILIO Lugdunensi.

Paragr. 1.

DE prouincialibus quartæ huius Synodi Actis habet Gregorius Turonensis, & potiora explanat Volumen secundum Conciliorum Ecclesiæ, vbi hoc Concilium nuncupatur primum prouinciale Lugdunense quod tamen nos hîc quartum facimus, ex dictis in ista nostri Operis ordinatione [a] Fertur autem celebrè factum anno sal. 567. vel. 570. ex allatis parte 1.[b] & ipsiûs Acta sex capitibus comprehenduntur in præfato Volumine, etsi Corpus decreti [c] octodecim obiter commemoret: quæ quidē Capita forum exterius, nōn fidem, contuentur. Scilicet decernūt primò, quòd *si diuersæ prouinciæ duo fuerint Sacerdotes, inter quos disceptatio oriatur, conuenientibus in vnum Metropolitanis ipsorum, actio illorum indicio terminetur.*[d] Secundò, *quòd quia multæ tergiuersationes infidelium Ecclesiam quærunt collatis priuare donariis, testamenta quæ Episcopi, presbyteri*

S. Nicetius Lugdun.

Ann. 567. 570.

1. paret Concilij multiplex.

[a] ex superiore §.
[b] nu. 32.
[c] dist. 16. cap. 11. extremo.
[d] hodie possessoriū corā laico iudice, & petitoriū corā Ecclesiastico petiti ac defensoris.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

presbyteri seu Clerici confecerint, quibus aliquid Ecclesiæ aut quibuscunque conferre videantur, omni stabilitate subsistant. Reliqua penè omnia circa pœnitentiæ sacramentum omittimus.

Paragr. 2.

2. Pars. ALTERA Synodi pars seorsum agitata est in historia Francorum Turonensis [a] pro sententia ibidem lata aduersus duos Antistites morum improbitate diffamatos, hisce Authoris periodis: *Contra Salonium Sagittariúmque Episcopos, tumultus exoritur. Hi enim à Sancto Nicetio Lugdunensi Episcopo educati, Diaconatus Officium sunt sortiti: huiúsque tempore, Salonius Ebredunensis vrbis, Sagittariusq; Vapigensis Ecclesiæ Sacerdotes statuuntur. Sed assumpto Episcopatu in proprium elati arbitrium, cœperunt in persuasionibus, cædibus, homicidijs, adulterijs, insano furore grassari, &c. Quod cùm Rex Guntheramnus* [b] *comperisset, congregari Synodum apud vrbem Lugdunẽsem iussit. Coniunctiq; Episcopi cum Patriarcha Nicetio beato, discussis causis, inuenerunt eos de his sceleribus quibus accusabantur, valdè conuictos: præceperuntq; vt qui talia commiserant, Episcopatus honore priuarentur, &c. Qui accedentes coram Papa Ioanne* [c], *exponunt se nullius rationis existentibus causis dimotos. Ille verò epistolas ad Regem dirigit, &c. Tamen Victoris Tricassinorum Episcopi pacem petierũt, traditis hominibus quos in seditionem direxerãt.* Cætera in eam rem à Gregorio enarrata deserimus. Quæ omnis materia duplicis allatæ partis, etsi non contineat in specie rem quæ sit præcisè de fidei Catholicæ articulis: tamen forensium eiusmodi sanctionum opus aut radix manat à monarchica eaq; summa Ecclesiæ potestate in Episcopos deriuari solita: sicuti passim capite 1. monuimus, ex Actis œcumenicorum Conciliorum Lugduni concelebratorum, quæ non in Conciliorum Voluminibus arctantur, sed per corpus iuris refunduntur præsidibus Lugduni Innocentio 4. Gregorio 10. & Bonifacio 8. Pontificibus Maximis. Credere autem id supremum & monarchicum regimen in Ecclesia à Christo sub Petri protopontificis persona institutum, sanè est directè fidei articulus [d]: à quo & in qua parte verè deficit acephala atque prætensa Ecclesia Caluiniana.

Fidei articulus hic.

Sect. 4. 5. 6.

a lib. 5. ca. 20.

b anno 6. sui regni.

c tertio.

d cap. 1. Sect. 1.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

Paragr. 3.

POLITIS forensibus Articulis, pauca meritò dicenda sunt de aliis quibusdam ad fidem proximè pertinentibus, si quæ sint. Quam indaginem priusquam reuoluamus, in album referenda sunt Patrum nomina eo in cœtu adsistentium, quoniam de præside suboriri censetur difficultas & controuersia.

Concilij Patres.

Conciliorum editio has habet subscriptione Episcoporum.

1 Philippus Episcopus Viennensis.
2 Nicetius Episcopus, Lugdunensis.
3 Agricola Episc. Cabilonensis,
4 Vincentius Episcopus Belicensis.
5 Siagrius Episcopus. Heduorum.
6 Acladius Episcopus Niueruensis.
7 Salonius Episcopus Genauensis [a].
8 Cæledonius Episcopus Matescensis [b].
9 Valesius presbyter directus à D. Siagrio Episcopo Gratianopolitano.
10 Vincẽtius presbyter directus à Lucretio Episcopo Diensi.
11 Eusebius presbyter, directus à Victore Episcopo Tricassinorum.
12 Piosus presbyter directus à Tetreco Episcopo Lingonico.
13 Cæsarius presbyter directus à Tetradio Episcopo Visoncensi.
14 Astemius Diaconus directus à Maximo Episcopo Valentino.

a seu Geneuer.
b Sic editio Venetiana Cõciliorũ, tom. 2. par. 2. nu. 4.

Ex isto quidem Episcoporum Catalogo coniicitur Philippum Viennensem in hac Synodo Lugduni habita præfuisse: at crederetur *S. Nicetium* [c] Lugdunensem Archiepiscopum veriùs in eodem Præsidis locum tenuisse, & voces collegisse. Ratioq; est, tum quia ex antiquissimo Authore Turonensi, non obscurè licet inferre *Nicetium*, antecessisse, vt potè quem Rex Burgundionum Galliæq; Lugdunensis hortatus est ad Synodi congressum, adeóq; eum vocat Patriarcham seu principem reliquorum Patrum Episcoporum: tum etiam, quia facilè quis sibi non persuadebit, Philippum in aliena Sede eáq; Patriarchali præfuisse, nisi Pontificius esset Legatus, velut alibi legimus [d] de Alcimo Viennensi

c par. 1. nu. 31.
d par. 1. nu. 28. & ista.

Viennensi in Lugdunēsi prouincia & primatu semel duntaxat antestante: quæ tamen legatio hîc de Philippo minimè aperta est.

Paragr. 4.

HIs absolutis, quicunque præses in Concilio fuerit, sic orditur circa præcipuum finem conuocati cœtus: *Cùm in nomine Domini in Lugdunensi vrbe ad Synodale Concilium venissemus* (inquit Præses) *tam pro renouandis Sanctorum Patrum institutis, quæ præsentis temporis necessariò fecit opportunitas iterari, quàm his, quæ assurgentibus vndecunque querelarum materijs, recentis definitionis ordo poposcit institui: tractantes quid saluti populi vtiliùs competeret, vel quid ecclesiasticus ordo salubriter obseruaret.*

Superiores Articuli de fide hîc iterati, etsi non expressi omnes.

En exordium duplex. Priore notâ agit de renouandis sanctorum Patrum institutis: & posteriore, de querelarū materiis, qui locus tacitè querimonias indicasse videtur de condemnatis duobus Episcopis, quales suprà præfiximus. Ad priorem igitur remeando: profectò nomine renouationis institutorum antiquorum Patrum, perspicuè satis intelliguntur omnes fidei orthodoxæ articuli, quos Apostoli è Christi mente promulgarunt, quíq; ad quintum aut sextum vsque seculum Ecclesiæ in vsu habiti sunt, tanquā de explicita fide & veteri traditione credēdi. Hæc autem sunt ea potissimùm quæ in Gallicana & vniuersali Ecclesia leguntur ante id tempus proposita atque recepta: nimirum de primatu Ecclesiæ [a], sacramentorum ac Ordinum septenario [b], veneratione signi crucis, sacerdotalibus vestibus & vnctionibus, de sacrificio Missæ [c], purgatorio ac officiis defunctorum [d], de festis [e], votis monachalibus [f], atque de libero arbitrio, qualia hactenùs elucidauimus, & de pluribus aliis quorum disputationem in nostrum hoc Opus adserere non occurrit. Quę singula tantò acriùs hodie exhorrescunt Caluinitæ, quantò auidiùs maioríq; cum feruore nos talia in Ecclesia Romana amplectimur. Ista penè omnia, quæ de fide Catholica sunt, implicito ac capaci textu mox renouant Gallicani isti Patres, & maximè mentis aciem coniiciunt in ea quæ proximis octoginta superioribus annis aduersus Pelagianos sancita audierant de libero arbitrio. Quid enim aliud, quæso, illo suo textu con-

a hac par. ca. 1. Sect. 1. §.2.
b §.4.
c §.6.
d §.8.
e ca. 2. Sect. 2. §.5.
f §.6.

cepiſſe potuerũt?Nam ritè chymeram pro reſponſiuncula non effingent Caluinitę Nouatianorum & Pelagianorum ſimiæ. Et certè ſingulares fortè Tractatus aut Capitula de iiſdem aliiſve materiis conſcripsêre Patres, quæ in Conciliorum corpore non extant, ſed veriùs temporum iniuriâ periêre, velut ex ſimili euentu tutiùs coniicitur Sectione ſequenti [g]. Stat ergo vera noſtra de horum Patrum obtutu interpretatio.

g amplius ca. 3. Sect.2. §. 5.

SECTIO V. CAPITIS II. DE QVINTA PROVINCIALI SYNODO Lugdunenſi.

Paragr. 1.

EX ſecundò Cõciliorum Volumine, celebratum eſt Lugduni Concilium prouinciale, quod ibi dictum eſt ſecundum Lugdunenſe: at nos hoc Opere quintum dicimus ac recognoſcimus. Pro cuius chronologia Volumen deſignat annum XXII. Regni glorioſiſſimi Guntrannij Reges, [a] & ſalutis circiter quingenteſimum octuageſimum ſeptimum, Præſide citra controuerſiam Priſco [b] Lugdunenſi Archipræſule, & proximo ſancti Nicetij ſucceſſore: in eóque ſuffragati ſunt quí ſequuntur Patres:

Priſcus Lugdun Archiepiſcopus Præſes Ann. 587.

a & 13. Chilperici Franciæ.
b par. 1 nu. 32.

1 Priſcus in Chriſti nomine Epiſcopus Eccleſiæ Lugdunenſis, Conſtitutionibus noſtris ſubſcripſi.
2 Euantius Epiſcopus Eccleſiæ Viennenſis.
3 Siagrius Epiſcopus Heduorum.
4 Iſicius Epiſc. Gratianopolitanus.
5 Ragnoaldus Epiſcopus Eccleſiæ Valentinæ.
Euſebius Epiſcopus Eccleſiæ Mateſcen [c].
6 Agricola Epiſc. Eccleſiæ Niuernen.
7 Flauius Epiſc. Eccleſiæ Cabilonen.
8
9 Et miſſi Epiſcoporum, qui hos Canones ſubſcripſerunt, duodecim.

c par. 2. nu. 4. & 6.

Patres Concilij.

Conſtat loco cit. eiuſmodi Patres viginti, emiſiſſe ſex omnino Canones: quorum primum hoc textu cum Synodi Prologo

Prologo aggrediuntur. *Multa quidem anterioribus temporibus venerabilium patrum Sanxit authoritas: nunc tamen, quia crescente, Deo propitio, fide opportet in clero vel populò catholico meliora salubri pontificum consilio renouari: idcircò beatissimorum Patrum statuta reminiscentes, huius tituli definitione sancimus, vt nullum*
1. Canon. *clericum, ab ordine Sancto Antistitis vsque ad subdiaconi gradum, mulierem præter matrem, amitam, & sororem in hospitio suo habere liceat. Placuit etiam, vt si quicunque vxoribus iuncti ad diaconatus aut presbyteratus ordinem quoquomodo peruenerint, nõ solùm lecto, sed etiam frequentatione quotidiana debeant de vxoribus suis sequestrari. Quòd si, quòd Deus auertat, de eorum familiari contubernio post acceptam benedictionem infans natus paruerit, ab officij gradu priuetur.* En, Synodus votum castitatis in Clero districtè commendat & renouat etiámq; in Sacerdote vxorato, nuptáque viuenter. Quæ profectò castæ voluntatis exhibitio sequitur formã Ecclesiæ Apostolorum à nobis dudum expressam [d], quámq; pariter nostro seculo ad vnguem tenemus: attamen illi ritui aduersantur Caluinitæ, vt pote quorum Ministri nubunt atque renubunt [e], dum impiè scribunt se in hoc primam Ecclesiam sequutos. Sic nos Ecclesiæ Romanæ cultores rectissimè adhæremus toti primitiuæ Ecclesiæ, nimirum & Apostolico tempori & huic quinto Ecclesiæ seculo, quo habita est presens Synodus. Vno verbo, infima seu extrema duo ritè cum medio quadrant. Quippè primũ Ecclesiæ seculum fuit superius extremun eiusdem Ecclesiæ inchoantis: deinde tempus huiusce Concilij extitit medium, sedente Romæ sancto Pelagio 2. Pont. Max. [f] & aliud extremum est hodiernus ipsius status. Caluinitæ affirmant Ecclesiam Romanam valde puram ad principium vsque sexti seculi, seu vsque ad Gregoriũ 1. cognomine magnũ Pont. Max. cuius sedes initium habuit ab an. sal. 590. & quem proximè antecesserat Pelagius. Itaque, si Lutherani & Caluinitæ essent fidelissimi custodes doctrinæ Patrũ primæ Ecclesiæ ad Gregorianum saltẽ æuum, vt prædicant: sanè hanc votorum obseruationem in suo pseudoclero piè amplecterentur, vt reliquas etiam leges. Hæc autẽ dum minimè præstant, se produnt extra Ecclesiam, atque veterum Patrum imitatores se falsò titulo simulant. Cùm ista potiora sufficere arbitremur:

Votũ castitatis in clero.

Prima Ecclesiæ limites.

d cap. 1 Sect. 2. §. 6.

e cap. 2. Sect. 2. §. 6.

f an. 7 sedis.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

arbitremur: tacemus cæteros *Prisci* Archiepiscopi Canones, velut minoris ad præsens institutum roboris ac energiæ.

Paragr. 2.

VIDE sequentem Sectionẽ in præsidium etiam istius atque sequentis. De hac vxoratorum Sacerdotum perenni castitate nos plura alibi conuenientiùs.[g]

g cap. 3. Sect. 2. §. 4. num. 4. & cap. 5. Sect. 3. §. 4.

SECTIO VI. CAPITIS II. DE SEXTO PROVINCIALI CONCILIO Lugdunensi.

Paragr. 1.

a ex Guil Parad. in Lugd. histor. libr. 2. cap. 13.

b Sect. 5.

Priscus Lugdunensis Præses an. 593.

Patres Concilij.

c ex dist. 16. ca. 11. Prima adnotatio ex tremo.

d cap. 3. Sect. 1. §. 3.

RECENTIORES quidam Scriptores[a] narrant, veteres Christianissimos Galliarum Reges hoc de more habuisse, vt Prælatos sui Regni haud raro conuocarint tum iuuandæ, religionis Christianæ gratiâ, tum pro vrgentibus secularibus controuersiis regij status dirimendis. Vtroque fine, Gontramnus Rex, de quo suprà[b], anno 593. vt ferunt, hortatus est præfatum Priscum Archipræsulem, vt cum cæteris Galliæ Antistitibus quotquot iste nancisci posset, in Lugdunẽsi Ecclesia prouinciale Concilium celebraret. Gesta res est: ac subscripsere Concilio *Priscus* Archiepiscopus Lugdunensis, Euantius Archipræsul Viennensis, Athenius Archiepiscop. Senonensis, Remigius Archiepisc. Bituricensis, Siagrius Antistes Heduensis, & alij quamplures Episcopi, quorum nomina minimè ad nos peruenêre. Legimus hos Patres ibidẽ sanxisse viginti Articulos[c] pro Ecclesiastica, vt loquuntur, reformatione curanda: eoq; sacro instituto religiosè absoluto, allatum est vtile Regi consilium à Patribus, quo se ab hostibus Gondeualo, Sagittario Episcopo & aliis plerisque liberaret & expeditum faceret. Quod ingens negotium quia planè solutum non est ex regio omni voto, idem Gontramnus conatus est eodem tempore & fine parem Synodum Matisconi cogere, de qua suo loco[d]: cæteráque

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

ráque ciuilis huius belli historica prætерimus, tanquam vix quidem istuc spectantia.

Paragr. 2.

SED ad viginti Articulos descendamus, quos Patres priùs ad Ecclesiæ regimen composuêre. In dubiũ vocandum non est, quin fides Catholica latiùs tunc exposita sit, aut quin priscas leges de fide orthodoxa & Ecclesiastica politia inculcarint & approbarint iidem Patres, vt moris est in eiusmodi cœtibus. Verùm, dolemus quòd singulares Canones, nec à Conciliorum Voluminibus, nec aliunde expiscare nobis haud licuerit. Attamen aliquid exinde in aduersum ritè affirmaturi non sunt Caluinitæ, quod eisdem tantisper profuturũ putetur ac nociturum Ecclesiæ Romanæ. Nam taciturnitas magis ex adiunctis in nostri commodum vergit, quàm in suum declinet. Etenim omnes penè Patres qui in præsenti cõsederunt Synodo, iidem sunt ac esse comprobantur, quos in præcedenti Concilio sedes occupasse vidimus: in quo sanè varia Decreta, quæ circa fidei articulos versantur, reuiuiscere iusserunt, qualia ex antecedenti Sectione patent, nimirùm de voto castitatis Clericorum iam allato, de votiua puellarum continentia ex Canone 3. latente in Concilij corpore, de pœnis incestus [a], & de celebri festo Paschali ac Natali die Domini [b], qua de materia nos ab Apostolico tempore verba fecimus [c] aduersus negantem Caluinum. Quod equidem fidei specimen nobis est pignus & arra sufficientissima, vnde feramus de iisdem Patribus iudicium, quod reliquis maiorum suorum articulis fidem Catholicam pariter adhibuerint. Ab his verò cunctis propositis, quæ aspernantur Caluinitæ, credibile non est eiusmodi Patres post sexennium, mutatâ turpiter sententiâ, deflexisse, & positiuè in alienã sectam sese coniecisse: vt neque apparet Ecclesiam Romanã vllum fidei deliquium enorméмq; lapsum passam esse in obitu Pelagij 2. & ingressu S. Gregorij Magni ad Pontificatum [d], ex quo Caluinitæ prudenter demonstrare possint, Pelagium clausisse terminos candidæ primæ Ecclesiæ, ad quam ipse pertinuerit; & præfatũ Gregorium posteriorem Ecclesiam

Articuli fidei in hac Synodo concipiendi.

Primitiuæ Ecclesiæ termini.

a can. 4.
b can. 5.
c ca. 1. sect. 2. §. 5.
d sedit ab an. 590. ad 604.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

camq; adulteram & falsam inchoasse: quam nihilominus prodigiosam thesim & metamorphoseos deformitatem pronunciare audent ipsi Caluinitæ citra omnem probationem. Perstat ergo istud Concilium claruisse pro vna Ecclesiæ Romanæ & nostri defensione.

Nota. Cæterùm, prima fronte videbatur hæc Synodus eadem esse cum superiore [c], propter temporis ac Præsidis & Regis cõformitatem, quasi huius materiam ex professo prætererit editio Concilij, velut ciuilem atque prophanam, quæ terrenos principes non Ecclesiã attinet. Verùm anni & sedentium discrepantia cum inæqualitate Canonum, efficiunt vt aliam esse cõcludendum fuerit, quæ huc seorsum compelleretur.

c Sect. 5.

SECTIO VII. CAPITIS II. DE SEPTIMA ET OCTAVA PROVINCIALIBVS Synodis Lugdunensibus.

Paragr. I.

EXPLICIT hactenùs suprà vniuersus Conciliorum Tractatus, quos tempore primæ Ecclesiæ Lugduni percelebres legimus, & huc collegimus. Sequuntur breuiores Synodi prouinciales in posteriore Ecclesia ibidem coacti. Et primùm hac Sectione duo successimè Concilia propter breuissimam horum quæ extet scripturam perstringimus. Prima Synodus, quæ est septima in vniuerso ordine, est illa quam coëgerunt generosissimi Gallicani principes, filij Ludouici I. cognomine Pij, Regis simul ac Imperatoris Romani: omnes æmuli gloriæ déq; imperio paterno certantes. Nullæ Ecclesiasticæ huius Concilij Sessiones hodie patent: sed ea duntaxat quæ obiter Paulus Æmilius in rebus gestis Francorum palàm edidit [a] hac periodo: *Iam etiam Lotarius in Francia castra aduersus patrem posuerat*, (inquit) *sperans totam Italiam pro eo in partem signa laturam. Sed procul abfuit vt Italici generis proceres filium in patrem armatũ armis iuuarent. Gregorius Pontifex Rauennatium vltrò citróq; commeans peruicit, ne collatis signis*

S. Agobardus Lugdun.

Ann. 834.

7. Concilium.

a sub Ludouic. Pio.

signis pugnaretur. Pacis conditiones conuenêre, quæ in præsentia sanctæ fuêre: Gregorio in Italiam regresso, Lugduni Concilium Episcoporum, quos filij Regos contraxerant, habitum, Imperiumq; Patri abrogatum. Quod Decretũ mox à Gregorio Pontifice Max. rescissum est, &c. Sic certè Gregorius 4. Pont. Max tanquam medius Ecclesiæ parens multo conatu piè enixus est sedare bellicos tumultus inter patrem Ludouicum & Lotharium filium exardescentes. Textus ille docet Papam antiquasse duntaxat odiosam personæ Ludouici viuẽtis abrogationem & disiectionem ex imperio: vt pote quòd inculpata & honorifica senectus non sit sufficiens causa aliquem è regia depellendi administratione. Lothareo tamen post paternum decessum Italiã ac Imperium in sortem pacatè obtigit. Neque verò hinc scitè concluderetur Pontificem Gregorium leges de fide Catholica aut clericales alias exauthorasse, si quas tulerint Patres vnà considentes. Quippè distincti sunt actus atque obiecta. Gesta feruntur ista sub annũ 834. S. Agobardo sedem Archiepiscopalem Lugduni obtinente [b]: cuius sanctitas vitæ satis docet eum nunquam auersum ab orthodoxa fide Patrum Gallicanorum seu antecessorum primæ Ecclesiæ ac Romanorum Pontificum, quos iam extulimus. Nihil ergo in sui commodum istic proficient Caluinitæ.

b parte 1. nu. 52.

Paragr. 2.

8. Concilium circa simoniam.

OCTAVA Synodus depreheditur celebrata Lugduni anno sal. 1055. ad emendandos prauos vsus Ecclesiæ Gallicanæ, causasq; quorundam Episcoporum recognoscendas. Præfuit ibidem Hildebrãdus Archidiaconus, à latere Victoris Papæ secundi Legatus, antea Cluniacensis, at præsentibus Galliarum Archiepiscopis, imprimisq; Lugdunensis, quatenùs Cardinalis Baronius [a] historiam decerpsit ex autographo Vaticani quondam exarato [b]. Adest periodorum anacephalæosis. *Eodem tempore cùm simoniaca hæresis totam Italiam & Burgundiam occupasset, idem Pontifex misit à latere suo Archidiaconum Hildebrandum ad Vltramontanas parteis, cum quibusdam Episcopis. Cùm autem ad Lugdunensem prouinciam peruenisset, in ea Synodum celebrauit, in qua per*
1055. *ipsum Archidiaconum Deus maximum dignatus est operari miracu-*

a tom. 11. col. 289. 290. 291 Moguntiæ 1605.
b per Nicolaum Aragonium Cardinalem.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

lum. Residentibus enim in ea Synodo Archiepiscopis & aliarum Ecclesiarum Prælatis: Archiepiscopus vir quidam literatus & eloquẽs accusatus est de crimine Simoniæ. Qui sequenti nocte omnes suos accusatores pecuniâ corrupit, & sibi amicos fecit. Mane autem facto rediens ad Synodum audacter dixit: vbi sunt qui me accusant? exeat in publicum quicunque me voluerit damnare. Tunc obmutescentibus cunctis, prædictus Archidiaconus[c] *tanquam vir discretus est sapiens, conuertens se ad illum, dixit: Credísne, ô Archiepiscope, spiritum sanctum cum Patre & filio vnam esse substantiam Deitatis? quo respondente: Credo, &c. Celebrata synodo, & aliis rebus rite ordinatis atque compositis, Legati ad vrbem redierunt, &c.* Vocales nonnulli hodie arbitrantur Archipræsulem de simonia cõuictum à Pontificio Legato extitisse *Burchardum* Archiepiscopum Lugdunensem, velut multis in rebus audacem. Verùm censetur fallax eiusmodi sententia, quandoquidẽ anteriore quinquennio sedebat Lugduni *Humbertus* Primus *Burchardi* successor, vt licuit parte prima[d]. Neque insuper præfatus Humbertus hoc loco accusatus censetur, tum quia silet authographus eiúsue scriba Baronius, tum maximè quia nullibi constat Humbertũ aut antecessorem Burchardum è sua sede disiectum fuisse, qualis in rescripto Baroniano notatur depositus ille Archiepiscopus anonymus, quem dicit author simoniaca hæresi infectum. Igitur alius quidam Archipręsul veriùs eo die à sacerdotali & Episcopali officio summotus est. Viderint autem reliqui literati. Cõmemoramus verò hanc Synodum, quia interfuit Archipræsul Lugdunensis, etsi Concilio minimè præfuerit. Cæterùm, hæretica Caluinitarũ secta intuetur hac in parte quanto studio Patres posterioris etiam Ecclesiæ expulerint aut profligare conati sint hęresim simoniacam: & fateri cogitur synceram perpetuò videri Episcoporum curam in subuertẽdis criminum stipitibus, maximeq; hæresim redolentibus, quantùm potest pro viribus.

c postea Creatus est Papa Gregorius 7. successor præfati Victoris.

Tempore Hũberti I. Lugdunensis.

d nu. 66.

In Caluinitas.

SECTIO

SECTIO IIX. CAP. II. DE NONO AC DECIMO PROVINCIALIBVS CONciliis Lugduni habitis.

Paragr. 1.

9. Concilium. ARCTIORES duas Synodos hac octaua lectione percurrimus. Vna tractat causam Manassis Rhemensis Archiepiscopi dudùm antea commotam, sed finem accepit anno sal. 1080. quo Lugdunense Concilium aggregatum est. In eo depositionem è Sacro Throno passus est Manasses, Præside Hugone Lugdunẽsi Primate [a] & Legato Gregorij Septimi Romani Pontificis, qui certè assensum præbuit expulsionis, vt manifestè liquet ex Epistolis Româ missis ad Philippum Regem Christianissimum, & ad Ecclesiam Rhemensem quam funditùs penè euertebat Manasses. Alia sessionum Acta non occurrunt ad manus. Cætera porrexit Baronius. Hæc de nono Lugdunensi Cõcilio. Quo quidem comprobatur denuò hierarchia Ecclesiæ quã exhorrescit æqualitas ministrorum Caluiniticæ sectæ.

Hugo, Lugdun.

1080.

a 1. par. n. 68.

Paragr. 2.

ALTERA Synodus Comprouincialis Lugduni inita, & ad complementum præsentis Sectionis spectans, est eiusmodi. Anno sal. 1449. Carolus septimus Frãcorum Rex hortabatur Galliæ Præsules, vt quisque horum sedulam nauaret operam & eniteretur, quò sepelirentur ac obliuioni traderentur reliquiæ schismatis inter Felicem antea Amadeum Sabaudiæ Ducem, & Nicolaum. V. proximum Eugenij quarti successorem, qui perstitit legitimus Ecclesiæ pastor. Tunc credebatur Lugdunensis Archiepiscopus Ioannes Borbonius Abbas Cluniacensis [a] ac Princeps regiæ stirpis, quantumuis minimè consecratus ex multorum sententia Felix autem se Põtificatu abdicauit, rogatus à Concilij Patribus & Federico 3. Imperatore, [b] vt pax vniuersa daretur Ecclesiæ. Aduertendum autem ipsum Felicem schisma mouere cœpisse aduersus Euge-

10. Cõcilium.

Borbonius Lugdun.

1449.

a part. 1. post nu. 101.

b Ioã. *le Maire*, & Geneb. in Chron.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

c an.1431. nium.4.quem generalis,Synodus Basileensis prçfecerat [c], vt solus atque pacificus sacro frueretur solio,quia iam tũc Felix dignitati cesserat. Alibi verò doctum est [d] agnitionem Romani vnius Pontificis ita de fide esse Catholica,vt oppositum schisma hæresim omnibus exosam inducat. Cùm ergo Gallicani Patres in præsenti Cõcilio schismata hęc propensa animi volũtate extinxerint [e],se sacra veterũ Patrum vnione colligatos & verè catholicos probarunt, vnà cum Christianissimo suo principe.Igitur nullũ rursus habent hîc ansam calũniniandi discipuli erroris & perenni authores teterrimi schismatis, quale ingenerant hodie omnium maximum, si quod vnquam sit visum. Nomina Suffragãtium in vtraque Synodo Patrum ignoramus. Et hoc fertur decimum prouinciale Conciliũ Lugdunense.

d hac par.ca. 1.§ 2.&c.

schisma.

e est schisma 23.in Ecclesia.

SECTIO IX. ET VLTIMA CAPITIS II. DE VNDECIMA ATQVE POSTREma Synodo Lugdunensi:eáque Diœcesana.

Paragr. 1.

D. PETRVS DEPINAC, modernus Archipræsul Lugdunensis & Galliarum Primas anno sal. 1577. Statuta seu ordinationes in Diœcesana sua Synodo edidit ac promulgauit [a] adstantibus primoribus viris sui Cleri Ecclesiarúmq; parœcialium. Quæ omnia complectuntur Capita XXXIIX. & sunt verè insignia pietatis ac traditionis Apostolicæ: quippè cùm comitentur ea ad fidem spectantia, quæ vsu experta est. prima Ecclesia. Etenim primùm normam conferendi baptismũ expressit [b] cum repetito Crucis signo, quale Apostolorum tempore designarat D. Dionysius Areopagita [c], veluti dudũ memoriæ mandauimus [d]. Deinde, sacramentum Confirmationis ex diuina institutione [e], peruium suis Parœcis explanauit [f]. Tertiò, regulas in augustissimo missæ Sacrificio obseruandas ex primario instituto direxit [g]:

Petrus Pinacus Præses an.1577

a impressa apud Ioannẽ Stratium.

b cap.3.

c in Ecclesi. hierar. ca. de baptismo. & hîc c.2. Sect. 2.§.5.

d cap.1. Sect. 2.§.1.

e Actor.8. & 19.

f cap.5. & 6.

g cap.7. & 8. nos hîc. cap. 1. Suct.1.§ 6.

Sacramēta.

pluréſq; in ſacramentũ pœnitẽtiæ animaduertit [h]. Quartò, Caſus ſuæ Sedi reſeruatos ac pendentes è foro pœnitentiæ digeſſit [i], quales nos annis elapſis ſumus interpretati initiò Partis 3. noſtræ Summæ *omnium Excomunicationum & Caſuum reſeruatorum, tam Papalis & Apoſtolicæ, quàm Epiſcopalis abſolutionis*: Volumine edito Pariſiis anno. 1601. Et quintò, Ordinis ſacramentum indixit [k]. Pergamus.

h ca 9. & 10. nos ſuprà §. 5
i cap. 11.
k cap. 12.

Paragr. 2.

Triplex diſcurſus
I. Matrimonium clãdeſtinũ, nullum, initio Eccleſiæ.

SExto loco, ſeorſum commemoramus leges matrimonij, quas idem Archipræſul totaq; Synodus ita latè diſtinxit [a], vt nihil accuratiùs, nihílq; vberiùs dici poſſit circa Paſtorum hac in re officia, aut gradus in omni cognationis genere prohibitos, & innumerat penè alia. Inter plura: materiam potiſſimùm clãdeſtini coniugij impræſentiarum aggredimur: cuius tractatulũ accuratiùs paulò inueſtigamus, ac tres in parteis diſtribuimus. Primò aduertendum veterem Eccleſiam in ſecundo ipſius ſeculo clandeſtinum connubium dixiſſe nullum, teſtibus [b] SS. Anacleto [c], Euariſto [d] atque Sothero [e] Pontificib. Max. ex ſuis quibuſque Decretis. Quippè ideò Anacletus primùm voluit Romæ obſeruari ordinẽm ſacrũ benedicendi deſponſatos, tum quia Chriſtiani malè de coniugio audiebant, tum maximè quia ipſe didicerat hunc fuiſſe in orbe morem tempore Chriſti, qui ſua matrimonium authoritate probarat, & quidem hoc fortaſſis fine ac modo. Itaque expetiuit nupturis cauere, & aſperſam Eccleſiæ labem eluere. Et rurſus idcircò Sother renouator ſanctionis, *inſtituit item ne legitima habeatur vxor, niſi Sacerdos benedixiſſet, quia reiecit multa pericula* (ait Platina [f]) *quæ in nouas nuptias cadere ſolent ex præſtigijs & magicis improborũ artibus*. Verùm ſequentibus ſeculis etſi Eccleſia perſeuerarit dãnare talia coniugia: nõ tamen ea quæ interdũ fiebant irritabat, ſed facta ſinebat. Et propterea tacitè videtur permiſiſſe aut ſine poſita lege rata ſuſcepiſſe clandeſtina eiuſmodi matrimonia, quamuis non ſine contrahentium peccato, dum nuptias publicè celebrandas ſemper iuſſerit: qua de re extãt Capita Euariſti Nicolai Papa [g] & Innocẽtij 3. [h] ſub vndecimo ſeculo [i]. Saltem, poſt antiquiora illa tempora ad promulgationem

a cap. 13.
b in ſuis Epiſtolis tom. 1. Concilior. & cauſ. 30. q. 5. ca. 1.
c ab an. 102.
d ab 112.
e Ab. 172.
f in vita Sotheris.

Poſtea ex permiſſu validũ fuiſſe.

g cauſ. cit. ca. 3.
h 4. Decretal. tit. 2. ca. 3.
i ad an. 1200.

k ann. 1564. mulgationem vsque Tridentini Concilij [k], vsus hic inualuit adeóque Tridentini Patres in proloquio sui Decreti de matrimonij reformatione [l], obiter iuxta formam antiquam dixère *rata & vera esse matrimonia, quandiu Ecclesia ea irrita non fecit* apertiùs. Secundò dicendum quòd Tridentina congregatio inhibet vim & robur eiusmodi nuptiarum. Vt verò publicæ credantur, tres præscribit conditiones. Prima est, vna saltem denunciatio, *antequā matrimonium contrahatur*, si trina in suspitionis casu promulgari nequeat. Altera est, *quòd Parocho & duobus vel tribus testibus præsentibus* (ait locus [m]) *matrimonium celebretur: deinde ante illius consummationem denunciationes in Ecclesia fiant*, quando nullæ publicari anteà potuerunt. Qui omnis textus duplicem habet conditionem, nimirùm personam Parochi seorsum cōcipiendam, & rursus testium distinctè præsentiam. His tribus prælibatis: sequitur ordine textus Decreti Concilij ipsissimis verbis: *Qui aliter* (inquit) *quàm præsente Parocho, vel alio Sacerdote, de ipsius Parochi seu Ordinarij licentia, & duobus vel tribus testibus matrimonium contrahere attentabunt; eos Sancta Synodus ad sic contrahendum omnino inhabiles reddit: & huiusmodi contractus irritos ac nullos esse decernit, prout eos præsenti Decreto irritos facit & annullat.* En: ad validas aut publicas nuptias efficiendas vitandásq; clandestinas, Synodus de tribus allatis conditionibus duas posteriores duntaxat necessariò postulat. Proptereáq;, dum prima subticetur antè vel post celebritatem coniugij, lethale quidem peccatum committitur, at rata est solennitas. Sic enitimur maiorem paulò lucem & seriem afferre Nauarro perdoctè interpretanti [n] Decretum Tridentinum: qui adiicit valere quidē matrimonium coram Parocho & testibus initum, omissáque denunciatione, scilicet citra Episcopalem dispensationem omittendi, nec dici clandestinum *quoad effectum nullitatis*: at monet dicendum tamen clandestinum *quoad alios effectus quàm annullationis matrimonij* (ait) scilicet quoties banna (vt loquitur vulgus) illegitimè prætermittuntur. Adest facilior conceptus. Tertiò, vidēdum de pœna à Synodo irrogata iis qui deficiunt in alterutra duplicis posterioris allatæ conditionis, quæ matrimonij essentiam constituit, quatenùs sacramentum est & esse debet. Eam ita

Patres

Marginal notes:
l Sess. 24 c. 1.
m cit.
n in Enchirid. cap. 22. nu. 70.
2. Discursus.
Solēnitas matrimonij.
Decret ū nullitatis clandestinī.
Hodie rursus unilum.
3. Discursus. u

Pœnæ cõtrahẽtiũ clandestinè, ex Triden. Conc.

Patres edisserunt [o]: *Insuper Parochum, vel aliũ Sacerdotem, qui cũ minore testiũ numero, & testes qui sine Parocho vel Sacerdote huiusmodi contractui interfuerint, necnõ ipsos contrahẽtes grauiter arbitrio Ordinarij puniri præcipit.* Ecce, dum arbitrariam solummodò pœnam comminantur Patres, nihil Ecclesiasticæ pœnæ ipso facto inflictum docent, sed futuras per iudicis sententiam pœnas tantùm pollicentur. Hæc sequentium seges notanda, pro mente capienda Lugdunensis Decreti hinc profluentis & latioris.

o Sess.cit.

Paragr. 3.

Decretũ eiusdem nullitatis, ex Synodo Lugdunensi.

MOx ad legem Synodi Lugdunensis descendendum: quæ ad propositum duos sequentes habet textus. Vnus est de clandestini matrimonij nullitate, pro Lugdunensis Archiepiscopatus ambitu confirmata, eáq; cõformi prorsus cum superiore, hac periodo [a], *Quicũque aggredientur & attentabunt matrimonium contrahere, aliter quàm præsente Parocho, alióue Presbitero de Parochi licentia, aut nostra authoritate* (infit Archiepiscopus) *& duobus testibus, iuxta sanctam Synodum Tridentinam, reddimus eos tanquã inhabiles ad contrahendum illo pacto: & statuimus quòd tales cõtractus inualidi & nulli erũt, &c.* Hac in parte priore, Synodus Diœcesana Lugdunensis sequitur planè Oecumenicam Tridentinã, velut discipula magistram. Vtrobique autem nõ capit testes absque Parochi præsentia, neq; etiam Parochum sine testibus pro ritus solemnitate: sed hos omnes cõiungit, atq; præsentes ad hoc desiderat. Iam alius textus magis ad institutum præsentis Capitis inseruiens, est eiusmodi [b]: *Declaramus eos interdictos & excommunicatos realiter ac de facto, qui vel quæ sponsant & nubunt furtiuè & clandestinè, etiam Sacerdotes illos qui tales recipiunt, aut cæteros qui ibidem adsistunt, vel fauorem præstant.* En egregia omnino lex & nouum ius, in adiecta strictiore pœna supra pœnas Tridentini Concilij indictas propter coniugium secretò initum. Additio hæc in duobus consistit, si rem penitiùs contemplemur. Imprimis pœna per Tridẽtinos Patres imposita nullas complectitur censuras reis personis ipso iure allatas: hæc verò lex Diœcesana illicò Ecclesiasticum interdictum & maiorem excommunicationem interpellat ipso facto. Secundò, lex

a cap.13.§.1. statutorum Lugdun.

Pœnæ addita contrahentibus clãdestinè ex ead. Synodo Lugdun.

b ibid §.16.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

Tridentina quinque duntaxat tangit perſonas minori pœnæ arbitrariæ ſubiectas, videlicet presbyterum, duos vxoratos, totidemq; teſtes: at ſanctio Lugdunenſis omnes inſuper alios fautores ac negotiatores tanti facinoris comprehendit & ligat. Primum repetamus. Duæ cenſuræ per Lugdunenſe Decretum pronunciatæ non deſignant ſolam comminationem vocalis ſententiæ, quæ poſteà ſequatur & proferatur, ex aliquo ſingulari probato crimine: ſed prætereà denotant vinculum è veſtigio appoſitum, quia textus Lugdunenſis dicit *realiter & de facto*: quæ quidem notæ ſunt peculiares & propriæ illi cenſuræ, quæ ampliùs non poſtulat ſententiam iudicis quaſi expectandam, vt pœnalem ſuum effectum conſequatur: veluti de perſimili materia fusè ſcripſimus in *Summa omnium excommunicationum*, [c] & in noſtro Volumine, *De multiplici Anathemate iuris æquipollente ad nominatim.* [d] Eáq; omnis cenſura in vtroque foro cenſetur reſeruata Superiori; hoc eſt Archiepiſcopo, ſeu eius Officiali, quoties quæſtio verſabitur circa forum exterius, aut Vicario in ſpiritualibus generali & Magno pœnitentiario, quando ad vnicum conſcientiæ forum referetur. Videtur, inquam, reſeruata, ſi textum accipere liceat pro mero Superioris mandato & excommunicatione ab homine, quales ſunt monitoriales cenſuræ. At ſi contextus ſumatur pro Epiſcopali Canone ſeu continua lege, qualis certè creditur eſſe, equidem perennis veritatis ac roboris: ſanè eo ſenſu interdictum ſemper reſeruatur, vt alibi docuimus. Verùm citata maior excommunicatio iuris minimè reſeruata putatur, quia vniuerſim conſcribitur ſine vlla reſeruationis nota. Sic enim decernẽdum, vbi conditor Canonis ſibi vel alteri abſolutionem non reſeruat ex Decretali Nuper [e]. pœnæ verò ſic ſunt reſtringẽdæ [f] ad infimum vſque ſenſum textuum. Et quidem hîc articulus verè & propriè eſt annumerãdus tanquam vnus ex Caſibus reſeruatis in Eccleſia ac Diœceſi Lugdunenſi: adeóq; inſerendus venit in Tabula Lugdunenſi parte 3. præfati noſtri Voluminis *Excommunicationum & Caſuum reſeruatorum*: in qua trigeſimusprimus vltimúſque Articulus eſt de falſificantibus ſeu corrumpentibus ſigilla Curiæ Archiepiſcopalis Lugdunenſis: cui iſte proximus

Duplex maior excommunicatio.

An ea hîc reſeruata.

Caſus 32. Lugduni reſeruatus.

c 2. parte Præfatione 2. & in tab. Auxitana art. 6.
d cap. 1. Sect. 3. nota 4.

e de ſent. excom. lib. 5. tit. 39.
f ca. Pœnæ. 33. q. 3. & ca. Odia reſtringi. de regul. iuris lib. 5. tit. 13. in 6. Tabula 1.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

proximus sequens iure subiici debebit [g] velut Articulus trigesimus secundus. Copiosiùs autem eo in libro disseruimus de præfata non reseruatione [h], & de interdicto. [i] Cæterùm, pœna leuior Tridentina ex parte clandestini connubij, meritò vim habet in tota Gallia, seu etiam in vniuerso orbe Christiano, etsi respublica Gallicana non acceptarit Tridentini Concilij promulgationem, ídque ob rationes eo in libro latētes [k], quas aperuimus diximúsque prima parte huius Chronologiæ sacræ [l], quid causæ fuerit cur R. Pinacus Archiantistes operam dederit se lubēs adiungere ad Tridentinos Canones, quantum per tempus licuit: adeò vt viam præmunierit reliquis Galliarum Archiepiscopis simile passim sanciendi, quod & ipsi deinceps præstitère.

g pro altera futura editione.
h Par. 2. Præfat. 1. & ab art. 13.
i in Tab. Auxita. art. 6.
k parte 1. Animaduersione 6.
l nu. 110.

Paragr. 4.

Reliqua sacramēta.

IAM persequamur & absoluamus reliquum ordinem Statutorum Synodi Diœcesanæ Lugdunensis. Septimo loco [a] illic traduntur præcepta sacramenti extremæ Vnctionis ex diuino ab Apostolis promulgato iure, teste Epistola [b] D. Iacobi prima promulgatrice ibidem repetita. Octauò, commendantur [c] Sanctorum reliquiæ & dies festi: quæ anteà docuimus [d] in honore habita sub primitiua Ecclesia. Nonò, Cleri castitas ab hypodiàconis & suprà innouatur [e]. Atque vltimò monachalis status religiosè collaudatur, quem dudum mirificè extulit D. Dionysius coram ipsis Apostolis. Fides circa hæc habenda, non est humana & ciuilis, sed Christiana prorsus & infusa: adeoq; animos obstringit sub æternæ salutis periculo. His autem fidei articulis horrendo clamore detrahunt quãtum possunt Lutherani & Caluinitæ. Verissimè igitur dissident à prima Ecclesia; cui nos Catholici Romani in omnibus adhæremus, dum paria sunt nouissima primis. In maiorem cuius thematis retinendi gratiã, nō verebimur subiicere, à fidelibus credi oportere, quòd explicata solēnitas matrimonij est hodie de explicita fide Catholica: adeoq; opposita propositio, qua quis forsan tueretur, clandestinam desponsationem fide Christiana tenendam, hæretica dicitur. Etenim hæreticum planè est, velle docere id quod

a cap. 14.
b cap. 5. ver. 14.
c cap. 16. & 17.
d hic cap. 1. Sect. 2 §. 6.
e cap. 18. & 19.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 2.3.253

nequaquam habetur pro sacramento, sit reuera sacramentum, taleq; exhibitum. Copula autem duorum clandestinè facta sub prætenso coniugij nomine, quæ ex dictis matrimonium non est, sanè nec pariter esse potest sacramentum. Eam verò fuisse mentem Christi instituentis, iam prælibauimus ex traditione Ecclesiæ peruetusta, ab æuo nimirum S. Anacleti: & propterea Tridentinum Concilium minimè nouum aliquem fidei articulum tam serò condit: sed duntaxat tradit explicitè quæ quondam esse potuerit singularis intentio diuini legislatoris, aut veriùs intermissam paulò Ecclesiæ doctrinã à seculo Anacleti mox restituit pristino splendori, & quidem apertiùs cum adiuncta pœna, ne in posterum vilescat & obliuioni denuò tradatur. Neque tamẽ ideò Ecclesia ante Tridentinã Synodum infidelis putanda est; quia eadem res nondum disertè tunc pro fidei articulo visibili Ecclesiæ innotuerat. Quapropter, si Caluinitæ, sociíve aduersarij defenderent iterum, clandestinam copulam esse veraciter matrimonium, quanquam ipsi coniugium pro ciuili tametsi perenni contractu assumant, nihilominùs in rei natura totum hoc verè hæresim sapit. Itaque quocunque se vertant Caluini asseclæ, deficiunt planè non modò ab hodierno Ecclesiæ statu, verùm etiã ab Ecclesia SS. Anacleti, Euaristi, reliquorúmve Patrum quorum iidem scripta alioqui venerantur.

Esse nũc hæresim credere matrimoniũ clãdestinum esse ratũ.

In congressu præfatæ Synodi orabat D. Antonius Emmanuel Chalom, iuris vtriusque Doctor, in Græcis apprimè versatus, sacræ Theologiæ peritissimus, Regiúsq; Consiliarius: postmodum verò effectus Præses Sacrista Ecclesiæ S. Nicetij Lugdunensis simul & Officialis Metropolitanus, ac tandem hodie Primatialis, tanquam præclarè meritus, & in rebus agendis artéq; oratoria clarissimus. Hîc esto finis totius secundi Capitis.

✠

DE

SEX APPENDICES ANTIQVIORIS ÆTATIS RECENS ACCEPTÆ, ET AD PRIMAM partem ſpectantes.

I.

QVANDO Calcographus abſoluit, præloq; ſubmiſit priora duo huius Operis membra, incidit ad manum vetuſtus libellus, cui titulus eſt, De fundatione Primatialis Eccleſiæ Lugdunenſis, equidem operâ ſtudioſi *Comitis*. Inde nonnulla notatu digna excerpſimus, quæ retulimus ad calcem ſecundi Capitis iſtîus tertiæ partis, veluti prudenter ab aliis optatum eſt. Non enim decentiori iam loco id reponere licuit. Attamen pagellæ exigui illîus voluminis non ſequuntur vbique temporum Chronologiam. Prima eaq; leuior Appendix fuit confirmatio quædam Philippi Archipræſulis ex *oblatis inſcriptis à Decano & Capitulo quibuſdam ſtatutis ſeu conſuetudinibus Eccleſiæ memoratæ:* ſicut Primas in typo loquitur. Quas traditiones cùm *pias & laudabiles* inueniſſet, *ad inſtantiam & requiſitionem dicti Capituli* (ait typus) *eas approbauit* & confirmauit. *Præcipientes inuiolabiliter custodiri* ſub ſuo & Capituli ſigillo. Talia autem complectũtur decem pręcipuos articulos in varias ſectiunculas diſtributos[a]: quæ ſectiones ſimilem materiam deſcribunt, qualem poſteà renouauit arbitraria ſententia lata anno 1536. ſub Franciſco Primate, de quo ſuis locis[b]: vt opus nõ ſit iſta hîc recenſere. Verſantur autem circa diuina officia, & reſidentiam à Canonicis præſtari ſolitam: vbi ſummatim indicantur ſexaginta Canonici, qui tunc in amplo eo numero euehebãtur Lugduni ad Cathedralem Baſilicam. Hęc verò replent ibidem ſex paginas ſub data anni M. CC. LI. menſe Iunio. Qui annus legitur ſextus Philippi huiuſce nominis primi Archi-

Prima Appendix.

Antiquus Canonicorũ Lugdunenſium numerus

a folio 5.6.7.

b num. 104.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

episcopi Lugdunensis, Sabaudianæ familiæ. Reliqua cuius historia habetur suprà.[c] Missum verò facimus quòd anteriore septennio[d] visi sunt septuaginta quatuor Canonici in Ecclesia Lugdunẽsi, nimirum vnus Imperatoris filius[e], nouem Regum filij, quatuordecim Ducum, triginta Comitum, & viginti Baronum, quatenus Parisiis extractum est è Camera Computorum Regiorum, elapso mox seculo. Qua de re plura non dicimus: quia nonnulli recentiores id iam vulgari idiomate tradiderunt.

c parte 1. nu. 84.
d 1245.
e tunc imperabát Fredericus 2. & alij post eum in schismate circa imperiũ.

II.

SECVNDA Appendix est de recensitis quinquaginta octo Canonicis Lugdunensibus in eodem veteri manuscripto[f]: quo tempore pingebatur id paruũ Volumen. Horum est hic ordo in alios potissimùm fines. *Venerabilis in Christo Pater Dominus Ber. de Monte-fauentio Cardinalis, Stephanus de Balma Decanus, Theobaldus de Vassaliaco Archidiaconus, Ioannes de Varenis Præcentor, Guiliel. de Sura Cantor, Ioan. de Villariis Camerarius, Ludouic. de Vassaliaco Sacrista, Hugo de Monte-lupello Custos, Guilier. de Belli-ioco Præpositus Foruerij in Ecclesia Lugdunensi. Item Iac. de Candiaco, Hugo de Marziaco, Aymo de Sabaudia, Philippus de Laya, Guido de Franchelins, Io. de Marziaco senior, Io. de Suyriaco, Io. de Castellario, Guil. de Vassaliaco, Guiffre. de Montaigniaco, Gaufri. de Balma, Hugo de Corgeron, P. de Salurnay, Heimricus de Rupeforti, I. de Lorgo, Pe. de sancto Symphor. Aymo de Saraualle, Laucardus de Solugniaco, Perceuallus de Palude, Drodo de Vallibus, Frater Domini Guidonis de Grolea, I. de Marziaco iunior, Henricus de Villariis, Guiliel. de Telis, Ludo. de Proprieriis, Ludouicus de Sancto Laurentio, Aymo de yllins, Filius Domini P. de Moyriaco, Dominus G. de Claromonte Decanus Viennensis, Dominus Thomas de Sabaudia, Reynaldus filius Comitis Forensis, Amedeus frater Comitis Gebennensis, Humbertus de Belli-joco, Guil. de Rossilione, Dominus Franciscus Guoytam, Dominus Amphulsus de Yspania, Filius Domini de Camera, Filius Domini de Monte-bello, quidam Petrus Vasco, Aymarus de Ancone*, & alij vsque ad completum numerum, quos præterimus. Finis verò præcipuus quorsum ista enumeremus, est duplex. Imprimis dies quidem & annus Capitularis huius descriptionis non apponitur in libro. Sed

2. Appẽdix.
f fol. 2.
Plures quondam Canonici
Duplex illatio.

ſed ex prima parte colligimus, Actum præceſſiſſe annum milleſ. trecenteſ. vigeſimum-ſecundum numero XCII. Sic res demonſtratur. Ibidem namque nominantur plerique Canonici, iidem qui nunc, at maior eſt iſtorum numerus. Inter quos illic præmittitur Guilielmus de Bellijoco Præcentor Eccleſiæ, & Capituli Præſes illa vice. Ipſe autē Guilielmus annotatur Præpoſitus in præſenti chartula. Oportet igitur quòd eiuſmodi Charta aliā tempore præceſſerit: quia præpoſitura Baſilicæ Lugdunenſis eſt nona, ſeu vltima dignitas in eadem Eccleſia: & Præcentor eſt quartus poſt Archiepiſcopum. Adeóque neceſſum fuit, quòd idem Guilielmus Belli-jocenſis primùm adeptus ſit officium Præpoſiti: & deinde aliud excellentius occuparit. Quippè ordo eſt in iiſdem Eccleſiis, vt à minori ad maiorem perueniatur dignitatem, ex perſonę meritis, & loco vacante: non autem è contrà. Properteà cenſendum eſt, eam actionē emicuiſſe circa annum 1308. ſub Ludouico Archiepiſcopo, de quo ſcripſimus ad numerum XCI.[g] Etenim vidimus ibidem Guilielmum & Humbertum Domus Belli-joci adſtitiſſe in Arhiepiſcopi præſentia, velut teſtes feudi ſui conſanguinei; qui certè duo hîc celebrantur Canonici Lugdunenſes. Alter finis allati Catalogi nobilium Canonicorum, eſt quòd in illo perſpicimus Guilielmum de Sura tunc verè Cantorem Eccleſiæ, quando Lugduni ſedebant præfatus Ludouicus & Petrus de Sabaudia Archipræſules: quibus certè ſucceſſit ipſe Guilielmus Cathedræ ſeſſor valdè meritus. Hinc verò adaugetur vis magna docendi, quòd vir iſte ſecularis minimè extitit frater Guilielmus Peraldus Dominicanus, quo pacto ritè inferimus opinandū in poſteriore Appendice primæ partis ad numerum CII. Etenim allucinatus eſt Campegius, dum vtrunque nomen proprium miſcuit & aſſumpſit pro eadem perſona in ſeparata priore ſua editione dudum citata[h]. Non enim penetrauit in perlegendis Eccleſiæ Archiuis, quibus innotuit vox diſtinctionis & officij ad præfatum Cantorem arctata: atque inſuper Homeliarij Index non ita ſimul ligat hæc bina cognomina.[i] Obiter verò commemoramus, quòd Bibliotheca Conradi Geſneri hūc Lugdunenſem Epiſcopum nominat Guilielmum Peralt ſiue

Prior, de tempore veteris numeri Canonicorum.

Poſterior circa diſcrimen Guilielmi de Sura à Guilielmo Peraldo.

g parte 1.

h nu. 1. 1. par. 1.

i dictat tantùm Guilielmum de Sura Archidiaconū Eccleſ. poſt Cantoriam.

ſiue de Petra alta, vbi ſuorum ſcriptorum titulos profert. Attamen ſemper vocatur Peraldus in primariis Operibus & Epiſtoliis fratris Bernardi de Croſo * Doctoris eiuſdem Ordinis Prædicatorum, & Papæ Pœnitentiarij in Auenione. Cæterùm, verſus alia diuertamus. Deſignati libelli ſcriba hæc inſinuat ante Canonicorum enumerationem: *Fuit iſta Eccleſia Lugdunēſis adeò ſanctiſſimè fundata & ordinata, quòd bonæ memoriæ Frater Hugo de ſancto Theodoro de Ordine Prædicatorum, qui, vt dicitur, fuit primus Magiſter in Theologia* [k] *de ordine ipſorum, tunc Cardinalis & Legatus in Alemania, Eccleſiam Leodienſem ſecundùm ritum, modum & ordinationes Eccleſiæ Lugdunenſis ordinauit & reformauit: atque ita ibi hodie obſeruatur.* Sic ille. Attamen Campegius aliter hunc Prędicatorem vocat loco citato. Verùm ſanè antiquior noſter typus tutiorem hominis fidem videtur efficere. Omitto alia pauca ibidem cōſerta, de fundatione Eccleſiæ circa dignitates eiuſdem, & id genus plura. Nam talia exactiùs aliunde renūciamus numeris LXXXIV. & CI.

* Lugd. apud Carol. Peſnot

k hoc eſt doctor Theol. Pariſienſ.

Officium Eccleſiæ Leodiēſis inſtitutū ad formā Lugd.

III.

TERTIA dicendorum Appendix eſt de imminuto & fixo Canonicorum numero in Lugdunenſi Eccleſia, quem deſcribunt ſuccedentes pagellæ, his textibus [l]. *Statutum de certo Canonicorum numero, videlicet* XXXII. *in Eccleſ. Lugdun. ordinatum. Nos Stephanus* * *& Capitulū primæ Lugdun. Eccleſiæ omnibus in perpetuū, &c. Huiuſmodi ſcripturæ teſtimonio duximus commendandum, quòd nos in Capitulo noſtro generali ad ſonum campanæ, more ſolito congregrati, deliberatione diligenti & tractatu ſolenni inter nos & cum pluribus peritis præhabitis & dicuſſis etiam valoribus redituum, prouentuum, & obuentionum præf. Eccleſiæ Lugd. nulla fraude vel malitia ſuffragante, ſed ex pura conſcientia concitati. Cùm propter multitudinem Canonicorum in dicta Eccl. receptorū, & exiguitate reditū ipſius Eccl. & propter guerrarū diſcrimina & preſſiones Baronum & principū vicinorū ipſius Eccleſ. multi ex Canonicis in magna diligentia hoſpitalitatem, eleemoſynas, & alia honeſta conſueta perſequi non poterāt, vt debebāt. Et, quod intolerabilius erat, frequentiſſimè plures ex ipſis Canonicis ob cauſas prædictas oportebat abſentare, ex quo cultus & hoſpitalitas ibidem erāt multipliciter diminuti: attendentes etiam quòd ſecundùm*

l fol. 8. & 9.

* De Balma. fol. 41.

3. Appendix.

Canonicas

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

Canonicas Sanctiones non debent in Ecclesiis institui vltrà quàm facultates Ecclesiar. valeant commodè supportare: idcircò, ex causis prædictis & aliis quæ secundùm Deum & veram conscientiam nos informant nunc suffulti, vnanimi voluntate & consensu facimus & ordinamus certum numerum Canonicorũ in dicta Eccl. Lugdun. perpetuò, firmiter & inuiolabiliter obseruandum, scilicet triginta duorum Canonicorum, & non vltra octo Canonicas dignitates [m] *&c. Statuimus etiam huiusmodi statutum in crastinum festi natiuitatis B. Ioan. Baptistæ quolibet anno ad præsentiam Canonicorum in Capitulo gener. legi, ne prætextu ignorantiæ aliquis se valeat excusare, &c. in quo Canonici illud teneantur iurare, aliàs per Capitulũ puniantur, &c. Item, quicunque de Canonicis nostris cõtradictum Statutum aliquid attentare tacitè vel expressè quocunqne quæsito colore præsumpserit, tanquam periurus & suspensus in Choro, Capitulo, & diuisionibus terrarum habeatur, &c. Item quòd nullus poßit per Capitulum creari in Canonicum, vel etiam literas super futuro Canonicatu habendo infra* [n] *numerum superscriptum concedere, quin priùs citatione legitimè facta per nuncium publicum, & sub sigillo nostri Capituli continente dilationem trium hebdomadarum, citentur omnes Canonici in præsentia existẽtes, &c. Volumus etiam, & ordinamus, quòd ex nunc in anteà nullus recipiatur in Canonicum, nec poßit ascendere Chorũ, donec iurauerit tactis Euangelijs sacro-sanctis, &c. Actum & datum in Capitulo nostro generali secunda die mensis Nouembris, Anno Domini millesimo trecentesimo vigesimoprimo.* Deinde hæc sequuntur. *Et ego Stephanus Poysat* [o] *clericus Lugd. authoritate Apostolica, Imperiali, & Regia publicus Notarius præmißis Statutis, Ordinationibus, & actionib. alijs suprascriptis interfui, præsentiq; instrumento manu propria subscripsi, & signum cum Sigillo dicti Capituli apposui, ab eisdem Dominis Decano & Capitulo requisitus.* Tum sic habet exitus. *Nomina verò Canonicorum Lugdun. qui omnia & singula supradicta ad sancta Dei Euangelia tenere iurauerunt, sunt hæc: videlicet, venerabiles viri Domini Stephanus Decanus, Guilielmus de Belli-joco Præcentor, Guilielmus de Sura Cantor, Ioannes de Siuriaco Sacrista:* & alij plures vsque ad septemdecim Canonicos, quales in vtraque citata actione diximus. Hunc autem Canonicorum numerum posteà confirmauit Clemens Papa sextus: Bullamq; legimus *, datã Auenioni octauo Idus Februarij, Pontificatus anno sexto, hoc est salutis 1347.

Numerus Canonicorũ diminutus & reformatus

Homologatio.

m postea noua fuit addita, nẽpe Præpositura.

n aut supra.

o Aliàs *Poysuel.*

* fol. 42.

IV.

PRo quarta nostra Appendice, Scriba libelli subinde annectit egregium & antiquius Statutum hoc breuiori tenore p: *Anno ab Incarnatione Christi* DCCC. LXXXIIII. *Præsulatus quoque Domini Burchardi anno* VI. *Concio & Collegium Sancti Stephani apud Lugd. degens, omnib. Deo famulantib. pacem & tranquillitatem in Domino. Notum vobis esse volumus, quia peccatis nostris exigentib. qualia ab æuo Patres nostri nunquam aurib. suis perceperunt: Videntes aßiduas desolationes Barbarorum, & continuas deuastationes rerum quæ à sanctis Patrib. Christo Domino & Sanctis eius collatæ sunt, &c. nos qui ad quotidianũ officiũ, diuinumq́; mysterium delegati sumus, mœrore animi atque acerbo dolore admodum addicti, non in clypeo & hasta fiduciam habentes, &c. opponimus auxilium, subsidium à Domino petimus, & à sanctis eius suffragia exposcimus. Videmus etiam terras quæ nostro vsui deputatæ sunt, fluere ac interire: & mutatione aëris ac sterilitate fructus, infecundas existere, &c.* Indéq; pergit Archiantistes enumerare loca in quæ ius haberet Ecclesia Lugdunensis: & multis paginis piè decernit, ne quid subtrahatur fratrum à mensa, non obstante Barbarorum vastatione. Huius quidem historiæ veritatẽ retinemus: verùm arbitramur falsam esse inuectam ab exscribente chronologiam, duplici de causa. Primò quia annus allatus integro seculo præcedit Burchardum vnicum Lugdunẽsem à nobis prima parte constitutum q: adeóque calculus nequit cohærere. Quòd si opponatur, duos Burchardos à quibusdam authoribus in medium collocari pro sede Lugdunensi, proptereáq; superiorem notam de priore intelligi posse: nos vice secundæ satisfactionis respondemus hoc pacto. Id effugium minimè potest dubij nodum resecare. Nam, dum solus catalogus Sarrazini & Homeliarij Ecclesiæ Ireneanæ locat duos Burchardos, certè constituit primum circa annum CIↃ. XIV. quod profectò tempus directè inseruit nostro Burchardo: paritérque is esset secundus: cùm alius multò antè tempore debeat præcellere. At hoc rursus deffendi nequaquam potest. Siquidem, duo illi Authores statuunt suum alterum Burchardum diu post annum CIↃ. XIV. Amblardo Archipræsule interiecto. Ergo censendum est perperam è prototypo collectum videri

p fol. 10. 11. 12.

q nu. 62.

4. Appendix.

Ecclesiæ restitutio à Burchardo enixa.

Falsa Chronologia duplicis Burchardi.

videri exemplum ſubſcribentis. Alioqui Burchardus primus anteïret Aluualonũ, Auſterium, Anchericum, Guidonem I. Bernardum & commemoratum Amblardum Primates ſeſe conſequentes poſt S. Aurelianum proximũ Aluualoni anteſignanum. Rurſus autem dici non poteſt, Burchardum primum occludi oportere inter Aurelianum & Aluualonum: quia illis in locis expreſſimus authẽtica inſtrumenta, quibus apparet, Aurelianum ſediſſe ab anno DCCCLXXV. ad annũ XCII. præciſè, qua ſolari reuolutione legitur pręſens Charta Burchardi, qui ſimul occupare nõ potuit ſacrũ ſoliũ cũ Aureliano. Itemq; Aluualonus rexit Eccleſiã ſequẽte ann. XCV. ex patentiſſimis Actis aliis ibidẽ. Igitur facilè ac ritè decet opinari, Scribam defeciſſe vnico ſaltem elemẽto, & pinxiſſe annũ DCCCLXXXIV. pro an. DCCCCLXXXIV. Quæ litera ſi reſtituatur, ſingula optimè cohærebunt cum allata de noſtro Burchardo ſupputatione. Etenim ſi annus 984. ſit ſextus ſuæ Sedis, vt loquitur membrana: proculdubiò primus inchoatæ illius conſecrationis erit nõgenteſimus ſeptuageſimus nonus: quo etiam anno extat inſtrumentum eius nomine promulgatum, velut primum ſuorum geſtorum à Paradino recenſitum, & à nobis prima parte citatum, equidẽ alium à præſenti negotio * quod eſt circa Barbaros. Hęc verò dictanda fuerant, pro ancipici quæſtione ſoluenda & auferenda de medio, donec fortaſſis maior fides eniteat de altero quodam Burchardo, qui verè extitiſſe putetur.

Solutio, pro vnico Burchardo.

*Circa priuilegium Clodeberto Abbati Inſ. Barbaræ conceſſum.

V.

QVINTA & poſtrema Appendix, eaq; multiplex, eſt de variis iuramẽtorum formis quæ olim præſtabant Eccleſiaſtici ad Lugdunenſem Eccleſiam pertinentes; quæq; perſeuerãt in vſu, aut de iure requiruntur: quatenùs habet libri Reſcriptum. Primum iuramentum eſt Archiepiſcopi: idq; tale: * *Audite Canonici Sancti Stephani, qui impræſentiarum prætitulati & prætitulandi huic noſtræ Eccleſiæ Lugdun. eſtis, Eccleſias & terras cum appenditiis quæ præſentialiter tenetis, ac deinceps Deo donante tenebitis, non tollam de veſtra communi poſſeßione, me ſciẽte, Abbatias* Canonicales *quas nunc Canonici tenent, läicis nullomodo dabo, neque viduas relinquam, &c. Præcepta Regum & Apoſtolicorum, ſeu iſtius Eccleſiæ priuilegia de* *Fol. 13.

5. Appendix.

Iuramẽtũ recepti Archiepiſcopi Lugdun.

mansionibus & Claustra, secundum meum posse custodiam. Malas consuetudines nostris terris & Ecclesiis impositas iniustè, vbi potero, Deo iuuante auferam, & ego non imponam, nec imponere sinam. Ecclesias & terras de nostra posses. ablatas vestræ mensæ restituam, præiudicium nec violentiam vestrorum corporum, siue possessionum nulli vestrum faciam. Neminem vobis ad Canonicalem societatem constituam, nisi quem sentẽtia vestri Capituli sine malo ingenio elegerit. Thesaurum Ecclesiæ vestræ quem nunc possidet & in posterum acquisierit, nullomodo auferam, &c. Terras Canonicorum & monachorum istius Eccles. non tollã, &c. In toto Archiepiscopatu Lugd. nullum Castellum cõstruam, nisi per commune & vtile cõsilium istius Capituli, nisi propter acquisitionem illius mei Castelli, &c. Personas vestras, incorporatorum & Clericorum B. Stephano & Ecclesiæ Lugdun. & vobis seruientes à violentiis & iniuriis vbique pro posse meo deffendam, &c. Priuilegia, libertates, immunitates & iurisdictionem Claustri vestri Lugdun. pertinentiarum, personarum, Canonicorum & Clericorum dictæ Ecclesiæ, ac familiarium vestrorum inuiolabiliter obseruabo & seruari faciam. Inter D. Guichardum Archiep. & Ecclesiam Lugdun. ac Guigonem Comitem Forensem [r]*: Et compositionem seu ordinationem factam inter Beraudum Archiep. Lugd. & vestrum Capitulum per RR. Dominos Girardum Episc. Sabinens. & Benedictum Diaconum Cardinal. inuiolabiliter obseruabo* [f]*. Hæc omnia in hoc pergameno adnotata vobis Canonicis vestrisq; successoribus attendam & seruabo. Sic Deus me adiuuet, & hæc sancta Dei Euangelia.* Nos tale quid paucioribus prima parte adũbramus ex facto Caroli I. Archipræsulis *. Quod genus præstitæ fidei non est inferioris erga superiorem: sed è contrà superioris vel certè æqualis erga æquales, & ius honestatis debitiq; officij. Quale iuramentum proferunt Reges coram Statibus seu generalibus Comitiis sui regni, in sua inauguratione præsentibus. Nunc verò sequuntur iuramenta necessitatis, & inferiorum erga superiores: vt pote Abbatum, ac Priorum vtriusque sexus.

Compositionũ renouatio.

r parte 1. nu. 78.

f nu. 89.

* nu. 98.

Horum verò communis forma inest libello [t], his notis, præter multa singulorum exempla.

t fol. 25.

Ego N. Monasterij N. Abbas, &c. promitto & in conspectu omnipotentis Dei, atque totius Ecclesiæ, quòd ab hac hora in antea fidelis & obediens ero perpetuò B. Stephano, sanctæq; Lugdunensi Ecclesiæ, & vobis Domino meo N. diuina gratia eiusdem Eccl. Lugdunensis

Iuramẽta Abbatũ Ecclesiæ Lugdunensi addictorũ.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

Archiepiscopo, vestrisq́; successoribus canonicè intrantibus, prout est à sanctis Patribus institutum, & à meis prædecessoribus obseruatum, ac Romanorum Pontificum commendat authoritas. Non ero in consilio, aut cōsensu, vel in facto, vt vitam perdatis & membrum, aut capiamini mala captione. Consilium quod mihi per vos, aut per literas, aut per nuncios credituri estis, aut damnum vestrum, me sciente, nulli pandam. Vocatus ad Synodum veniam, nisi præpeditus fuero canonica præpeditione. Vos quoque, atque nūcios vestros ac Ecclesiæ Lugdun. quos certos esse cognouero, ineundo, stando, & redeundo honorificè tractabo, & in suis negotijs ac necessitatib. adiuuabo. Possessiones verò ad mei Monasterij mensam pertinentes non vendam, nec dabo, vel aliquo modo contra ius seu consuetudinem dicti Monasterij mei alienabo, vobis vel vestris successorib. inconsultis. Sic me Deus adiuuet & hæc sancta Dei Euangelia. Sufficiat eiusmodi formula pro cunctis, dummodo dies & nomina Prælatorum qui talia iuramenta præstiterunt è recondito libro palàm innexerimus, Voluminis ordinem sequuti, cuius rei hæc feruntur paradigmata.

Formula cōmunis.

Anno 1312. die Lunæ post festum natiuitatis B. Mariæ frater Ioannes Boisset, Prior Monasterij de Monte-Carmello, *pro se &* Conuentu *suo iurauit in manibus D. Decani Lugdun. in præsentia Euangeliorum esse fidelis Ecclesiæ Lugdu. prout in literis super hoc confectis signo mei Stephani Poysat* (infit locus) *à tergo signatis. Ita est. Poysat.* Ad formam quæ suprà, &c.

Multa persoluta iuramenta.

Anno 1316. die 4. Nouemb. fr. Guilielmus de Erector Prior B. Mariæ de Carmello *promisit,* [u] *&c.*

Ann. 1318. Veneris post fest. omn. Sanctorum D. Guido Calli *Legum Doctor, legens in ciuitate Lugdun. iurauit ad Sancta Dei Euangelia esse fidelis Ecclesiæ Lugdun. & personis ac Canonicis eiusdem* [x] *Eccles.*

1. Carmelitæ. 2. Doctores.

Ann. 1321. in festo Annunciationis B. Mariæ Virgin. D. Hugo Abbas S. Eugendi Iurensis fecit iuramentum, &c. secundùm præceptum S. Benedicti, in præsentia D. Ioannis de Siuryaco Sacristæ Lugd. & Ioannis Militis in Ecclesia Commissariorum D. Archiepiscopi: ac in præsentia D. Decani & Capituli. Ita est. Stephanus Poysat publicus Notarius. *Ego Anselmus electus, postulatus & confirmatus Monasterij S. Ragueberti Iurensis, iuro subiectionem & reuerentiam, &c. sec. præceptum B. Benedicti, &c. in præsentia DD. Ioannis de Castellario Sacristæ, & Aymonis de Saraualle Canonic. Lugd.*

3. Abbas S. Eugēdi.

4. Abbas S. Rагneberti.

u & Gilbertus Pr. 16. Decem. 1333. fo. 44. & Guiliel. Barbam Sabbatho ante f. S. Thomæ 1334.

x Iuxta statutū par. 1. nu. 89. art. 6.

Commissariorum D. Archiepiscopi Lugd. & in præsentia DD. G. de Sura Archidiaconi, G. de Belli-joco Præcentoris, &c. Actum in Capitulo Lugd. An. 1328. *die* 15. *Aprilis.*

Gor. B. Abbas Monasterij Athanatensis Lugdun. iurauit subiectionem, &c. in præsentia R. D. G. [y] Archiepiscopi Lugdun. & N. Decani & Capituli. die 20. Maij 1338. 5. *Ab. Athenatẽsis.*

y Erat Guilielmus de Sura par. 1. nu. 93.

Anno 1336. die 6. Nouemb. Dominus Petrus de Castellione Abbas Monasterij Belleuillæ Ordinis S. Augustini Lugdun. Diœcesis fecit iuramentum Ecclesiæ & Sedi Lugdunensi, &c. in præsentia DD. Ioannis Decani, Ludouici de Villariis Archidiaconi, Guidonis de Franchelins Præpositi, & Guillielmi de Tureyo Canonicis Lugdu. &c. Item anno. 1348. die 8. Ianuarij, D. Hugo Abbas Belleuillæ idem præstitit [z] in Capitulo Eccle. Lugdunensis ad sonum cãpanæ more solito, congregatis in eodem Dominis Bassot Præcentore, Iacobo de Coloniaco Cantore, Humberto de Balma Magistro, Ludouico de S. Laur. Renaudo de Tureyo, Humberto d'Arts, &c. Canonicis Ecclesiæ. Scilicet, *lecto sub iuramento suprascripto per prædecessores præstito consimile fecit iuramentum super sancta Dei Euangelia: Et deinde super Altare maius Ecclesiæ, præsentibus DD. Iacobo Fabri Legum Doctore, Andrea de Villards, Ioanne de Laneul Burgensi Villefranchæ, &c.* 6. *Abbates Belleuillæ.*

z alius Abbas idẽ præstitit an. 1399 ex 1. par. nu. 110. §. nunc.

Anno 1339. *die* 25. *Ianuarij, Pontificatus Benedicti Papæ duodecimi anno* 6. *Religiosa Domina Sibilla de Varenis, Abbatissa S. Petri Monialium* Lugduni, *Ordinis S. Benedicti, comparens personaliter in Ecclesia* Lugdunensi *ante magnum altare pro iuramento infrascripto faciendo* (ait libri conditor) *ante omnia fuit protestata quòd iam Domino Lugdun. Archiepiscopo iuramentum fecit, & per iuramentum huiusmodi non intendit præiudicare vel derogare priori iuramento. Et his præmissis, Ego Petrus de S. Iuliano Clericus Notarius publicus, ipsa Abbatissa præsente, alta voce ibidem legi schedullam infra scriptam, cuius tenor talis est* (infit typus) *Ego Sibilla Abbatissa S. Petri Monialium Lugdun. iuro subiectionem & Reuer. à sanc. Patrib. institutam, & obedientiam sec. præceptum S. Benedicti Sanctæ* Lugdunensi Eccl. *& Sedi, in præsentia DD. Ioannis Decani,* Ludouici *Archidiaconi, Ioannis de Castellario Sacristæ,* (& quinque alior. Lugdu. Canonicor.) *ac promitto & manupropria firmo super Altare istius* Eccl. *& super hæc sancta Dei* Euangelia. Hęc gesta sunt pręsentib. DD. Bonifacio Priore de Plateria Lugdunensi 7. *Abbatissa S. Petri Lugdunensis.*

dunensi Decretorum Doctore, & Guidonis Calli Legum.

8. *Prior s. Irenæi Lugdun.* Pari omnino forma iurauit D. Lancelotus de Cariloco Prior sancti Irenæj Lugdunensis, protestatione tamẽ præmissa *quòd non intendit facere iuramentum, nisi prout eius prædecessores præstare consueuerunt, præsentibus Canonicis qui suprà, & die annoq́; præfato.*

9. *Ab. Insulæ Barbaræ.* *G.P. Abbas Monasterij Insulæ Barbaræ Lugdunens. Diœcesis, in præsentia D. Henrici Archiep. G. Decani & alior. quatuor* Canoni*cor. præstitit iuramentum secundum formam superiùs annotatam* (inquit Notarius) *Datum 20. Maij* 1355.

10. *Priorissa de Caualli.* *Ego Soror Margarita de Villards Monialis & Priorissa Monasterij de* Canalli *Lugduni, iuro subiectionem, &c. secundùm præceptum B. Benedicti, &c. in præsentia Venerabilium & egregiorum virorum DD. G. de Monte-Canuto Decretorum Doctoris Decani, H. de Albone* Cantoris, *& alior. trium Canonicor. Ecclesiæ, die 25. Martij anno 1429.*

11. *Abbas de Iugo Dei.* *Ego Petrus humilis Abbas Monasterij Beatæ Mariæ de Iugo Dei Lugdun. Diœcesis, Ordinis Sancti Benedicti, iuro subiectionem, &c. manu propria firmo super Altare ipsius matris Ecclesiæ. Præsentibus vener. G. Decano & multis Basilicæ* Canonicis: *ac testibus nobilibus Henrico de Varenis, & Guichardo de Verulo militibus, &c. Datum vt suprà.*

12. *Episcopi Suffraganei.* In præfato etiam manuscripto, folio 25. describitur cõmunis forma iuramenti vulgò præstandi à quatuor Episcopis Suffraganeis Archiepiscopatus Lugdunẽsis. Quam certè hîc prætermittimus, quia persimilis adest decenti suo loco, nimirum sub Rodulpho Archipræsule [a], ex facto Eduensis Antistitis.

a 1. par. num. 87.

Hæc verò singula iuramenta possent hodie obseruari, si vtilius esset, aut de Archiepiscopi & Capituli voluntate foret, non obstante vsus cessatione, quatenùs dictum est numero 100. vbi seorsum deprompta est subiectio Abbatis Sauigniaci.

Iuramẽta Canonicorum. In eodem rursus libello prostant formulæ iuramentorum vniuscuiusque Canonici Ecclesiæ Primatialis, deinde Militum, & tandem Capellanorum, idq́; præstandum quando in beneficij possessionem mittuntur [b]. At singulas formas hîc nequaquam describimus, duplici ratione. Vna est,

b fol. 14.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

est, quòd nullus sit anceps, quin omnes clerici, alligati & adstricti vni Ecclesiæ, debeant se eidem sacramento deuouere, ex iuris necessitate, & pertrita vbique consuetudine. At dubium subesse poterat de præfatis Abbatibus, aut de praxi subiectionis eorundem erga Lugdunensem Ecclesiam. Propterea opus valdè fuit ad præsens institutum, vt textum iuramenti huiusmodi Abbatum extulerimus: vt pote qui suis alioqui iuribus aliis seorsum potiuntur, velut planè extranei: incorporati verò sub eodem tecto, non item. Illud enim speciale ius seu priuilegiatũ Ecclesiæ Lugdunensis in prælibatos Abbates, multis ignotũ fuerat: adeoq; eguit præsenti modesta promulgatione. Ius autem circa immatriculatos satis peruium cernitur, tanquam commune. Secunda ratio est, quia Lugdunensis Ecclesia habet hodie in vsu formas alias iuramenti pro Clericis domesticis, quas Gregorius Papa X. composuit, indixit, & præstari voluit, dum generale Concilum Lugduni celebraret: de quo verba fecimus numero CIV. Eius autem Bulla nunc extat impressa cum iisdem iuramentorum periodis, breuioribus quidẽ quàm sint aliæ in libello vetustiores, at simillimis in substantia.

Quare hîc non describãtur.

Commemoramus tamen formas homagiorum quæ à nobilibus feudatariis Lugdunensi Ecclesiæ solent fieri, ex præscripto veteri more. Et vnicũ huius rei argumentum promimus vice omnium, è præfato volumine ereptum: idq; tale: *In nomine Domini, Amen. Anno eiusdem millesimo ducentes. nonagesimo octauo, die Martis post Quasimodo, Guichardus Dominus Bellijoci fecit homagium in Capitulo Lugdunensi Reuerẽdo in Christo Patri Domino Henrico de Villards, Archiepiscopo Lugduni, nomine Ecclesiæ Lugduni, secundùm quòd prædecessores eius fecerant, & sibi promisit fidelitatem iunctis manibus inter manus dicti Domini Archiepiscopi præsentis, & osculatus fuit eum, vt est fieri consuetum. Actum præsentibus Guilliermo Decano, Ludouico Archidiacono, Ioanne Camerario, Humberto Custode, Guichardo præposito Foruerij, & pluribus alijs Canonicis Lugduni, nobilibus viris Dominis Ioanne de* [c] *Guidone Domino Sancti Tonitrui, Ioanne de Sancto Eugendo, Stephano de Vaßiliaco, Petro de Frens, Guidone de Albine, militibus; Humberto de Villards, Guichardo de Lauens, &c. Et ego Ioannes Greci de Amberianis, clericus publicus, auctoritate*

Homagia Feudatariorum Ecclesiæ Lugdun.

c deest cognomen.

Apostolica

Apostolica notarius præsens fui. Pontificatus Domini Bonifacij Papæ octaui anno quarto. Verùm tertio circiter mense sequenti eiusdem anni graues quæstiones excitatæ sunt inter eosdem Archipræsulem & Dynastam Belli-jocẽsem aliunde subortæ, nimirum ex ruralium possessionũ terminis, longè discrepantibus à feudo de quo nunc. Ad quod propositum liber pergit exarare plura hominia verè præstita eidem Ecclesiæ: vt pote Guichardi de Marzen militis an. citato, pro domo forti de Flacheres, acquisita à filio D. Guilielmi Palatim, &c. Dominæ Simondę de Lissieu pro feudo de Pollemieu cum appendiciis an. 1306. &c. ac tandem Dominorum Montagniaci an. 1312. [d] præter cętera eius generis dudum allata. [e]

d 8. Kal. Maij.
e par. 1. num. 81. 91.

VI.

6. Appẽdix.

PRo exitu, & postrema Appendice, obiter recognoscenda sunt ea quæ mox tandem aduertimus in alia veteri papyro Ecclesiæ Lugdun. circa electionem proximi successoris Caroli Borbonij Archipræsulis. Sic habet chartula: *Die Martis sequenti post mortem dicti Domini, quæ fuit decimaseptima mensis Septembris* [f], *omnes DD. Canonici presbyteri de mane confeßi fuerunt, & celebrauerunt Missas* Eucharistiales *humiliter: & alij Canonici non presbyteri post confeßionem receperunt corpus Christi. Item inter septimam & octauam horas de mane, antequàm dicti Domini intrassent Capitulum, fuit celebrata per totum Conuentum vna magna Missa in Choro de S. Spiritu: vt Sanctus Spir. ipsos illuminaret ad eligendum bonum Pastorem Archiepiscopum. Missa finita, proceßionaliter cantando* VENI CREATOR, *cum Cruce præcedente, & dictis Dominis sequentibus, accesserunt ad Capitulum, atque egregium virum D. Hugonem de Talaru Archidiaconum viâ Sãcti-Spiritus illuminati, & ipsum receperunt, & in poßeßionem proceßionaliter in æde Archiepiscopali posuerunt, ac in crastinum terram suam diuiserunt, sicut mos est: me præsente C. Berthodi.* Hæc proposita sunt anno CIↃ.CCCC.XXCVI. vt inde eliciatur conclusio, quòd ille Hugo reuerà sacrum solium Lugduni fortè tenuerit: quem nihilominùs in dubium reuocamus prima parte [g]: quia alioqui eius sedes non stat, nisi directus ei locus restituatur beneficio receptæ de nouo huius chartulæ. Quo supposito, inferre licet

f dieb. 5. post obitũ 1488.

Possesio Hugonis Archiepiscopi.

g in Appendice post nu. 102.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

centum tredecim Archiepiſcopos Lugdunenſem prouinciam hactenus in diuinis rexiſſe. Sed ex Capitularibus libris Eccleſiæ Lugdun. hoc loco ſubobſcuris, videtur paſſim induci quòd effectus piæ huius inaugurationis nō fuit diuturni roboris, quaſi Hugo lubens renunciarit, vt creditur. Id allegamus donec iterū vehemens argumentum prodeat, quod intellectus aciem cogat & vrgeat ad humanam de illo Præſule fidem retinendam, quam denuò exploramus.

Poſtquàm ſic digreſſi ſumus & induximus ſex iſtas additiunculas, velut parentheſes & Appendices primæ partis: mox liberiùs paulò regredimur ad Synodos, & ordimur tertium caput, quod eſt de Prouincialibus Conciliis Matiſconi celebratis.

DE

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

DE PROVINCIALIBVS CONCILIIS MATISCONENSIBVS, CAPVT TERTIVM PARTIS tertiæ.

DE PRIMO.

Sectio I.

Paragr. I.

A Calce ad verticem denuò conſcendimus.
Nam toto capite ſecundo abſolutis Lugdunen-
ſibus Synodis à primis ad noſtrum vſque ſecu-
lum, mox caput tertium in gratiam Synodorum Matiſco-
nenſium ordine operis adſequitur; pro quibus deſcriben-
Ann. dis ad vetuſtiora tempora redeundum nobis eſt. Primum
577. Matiſconenſe Concilium Prouinciale dignoſcitur cele-
bre factum anno 12. Guntranni Burgundiæ, ſalutis 577.
præcisè, & vltimo Ioannis 3. Pont. Max. quem in Romana
Cathedra ſequutus eſt Benedictus I. ante Pelagium ſecun-
Priſcus Lugdu. Archi-epiſc. Præſes. dum. In iſtáq; Synodo præfuit digniſſimè *Priſcus* Lugdu-
nenſis Archipræſul, [a] & ſuffragium ſuum contulit *S. Euſe-* a I. parte I. nu. 32.
bius 6. Matiſconenſis Antiſtes. Ex vndeuiginti autem ca-
pitulis quæ illic aſſerta ſunt, pauca ad fidem Catholicam
ſpectantia hîc breui deducemus, & ex ipſo Concilij exor-
dio vnum generale articulum efficiemus, poſtquàm tex-
tum expreſſerimus, qui eſt eiuſmodi: *Cùm ex euocatione* Tom. 2. Concilior.
glorioſiſsimi D. Guntranni Regis, tam pro cauſis publicis, quàm pro
neceßitatibus pauperum in vrbe Matiſcenſi, noſtra mediocritas con-
ueniſſet, (ait R. Præſes) *Primo in loco nobis viſum eſt, vt in nomine*
Domini non tam noua quàm priſca Patrum inſtituta ſancientes id-
ipſum conſtituamus, quod titulis præſentibus in Canonibus legitur in-
ſertum, &c. En, profitetur Archiantiſtes totaq; Synodus ſe
veriùs inculcare vetera Eccleſię placita, quàm alia recèns

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

inducere, vt præsentes nouemdecim constitutiones magis anteriorum reminiscantur, quàm peculiares primùm excitent. Tempus verò huius Synodi ad primitiuam adhuc Ecclesiã pertinuit, quia antecessit sextum completum seculum: quo de ætatis seculo iam disseruimus [b]. Propterea nouæ eius leges, si quas induxerit, sicuti potuit, nobis hodie possunt loco fundamenti religionis adesse. Attamen Synodus non his contenta, aut illo suo iure, priores etiam interpellat Sanctiones, hoc est Apostolicas lubentiùs & sequentes plures, quàm in ista sua Synodo recẽseant iidem Patres Matisconenses. Quænam autem in specie sint illa Decreta, sanè ea istic in memoriam reuocaremus, nisi satis horum anacephalæosim nuper essemus complexi, ex persimili prologio quo scitè vsus est Præses [c] quartæ Synodi prouincialis Lugdunensis [d], vbi diximus, singula latiùs referenda ad rei cuiusque Tractatus ibidem citatos, & superiùs à fronte huius tertiæ partis emensos. [e] Quapropter minimè frustrà id ipsum hîc repetimus.

b cap. 2. Sect. 5. & 6. §. 2.

c Philippus.

d cap. 2. Sect. 4 §. 4.

e omnib. Sectionib. capitis 1.

Paragr. 2.

SYNODVS, post allatam Præfatiunculam, vt consequenter ex priscis [a] repetat ac doceat quàm casta & cœlebs semper esse debeat vita in Clero, sic primo Titulo edixit: *Episcopi vel presbyteri atque Diaconi sanctæ conscientiæ luce resplendeant:* deinde clariùs pergit hoc pacto: *Fugiatur ab his extranearum mulierum culpanda libertas, & tantùm cum auia, matre, sorore, vel nepte, si necessitas fuerit, habitent.* Et Titulo 3. ad propositum: *Vt nulla mulier in cubiculo Episcopi, absque duobus presbyteris, aut certè Diaconis ingredi permittatur.* Deinde Titulo 11. vsum coniugis in viro vxorato ad Episcopatum vocato arcet. Rursus, seorsum mandat, [b] quòd si *puella religionem professa ad illecebras seculi transgredi præsumpserit, &c. cõmunione priuetur.* Ac postremò, *monacha Agnes* ibidem describitur. Hæc omnia pro secundo Synodi themate. Quo manifestum est, votum castitatis è priscis temporibus ad illos vsque dies etiam antiquos effluxisse vnà cum monachatu, & vtrunque sexum illo viuendi genere semper piè vsum fuisse, aduersus Caluinitarũ deliria, qui dũ omnes homines vxorari iubeãt, cãdorẽ virginitatis & vniuersum casti-

a cap. 1. Sect. 2. §. 6.

De voto castitatis.

b Tit. 12.

Tit. 19.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

tatis votum tanquam impoſſibile obſeruatu fœdo ac impuro ſermone denigrant: perindeq; ab Eccleſiæ & ſalutis meta deſiliunt. De cuius flagitio in hanc materiam ſuprà.[c]

c cap.cit. vbi loca Caluini, & Sect. 3. §. 1.

Paragr. 3.

PRo tertia claſſe ſic ſanciunt[a] Patres: *Vt qui oblationes fidelium defunctorum, quæ Eccleſiis conferuntur, retinent, veluti retentores Eccleſiæ, & necatores egentium, ab Eccleſiæ liminibus arceantur.* Iſte textus duo ambit: prius viuorum preces tacitè & ſufficienter in defunctorum gratiam commendat; quas contra negantes Caluinitas ex antiquiore Eccleſia in vſu haberi dudum monſtrauimus[b]. Poſterius diſertè approbat temporales rerum exteriorum oblationes, ſeu fundationes pro redemptione animarum è corporibus exutarũ à Chriſtianis traditas & derelictas Eccleſiæ. Quæ altera quæſtio hactenùs intacta hîc diſcutienda venit, cùm bona immobilia Eccleſię attributa complectatur. Hęc donariorum conſuetudo, vetuſtior multò eſt hoc quinto ſeculo præſentis Concilij. Nam imprimis *quotquot poſſeſsiones agrorum, aut domorum erant, vendentes, afferebant precia eorum quæ vendebant, & ponebant ante pedes Apoſtolorum*: ex Actis*. En primum ſeculum. Sed ne quis arguat, illa dona eſſe duntaxat rerum mobilium, quæ cum vſu conſumi & diſtrahi aſſolent, vt loquuntur Canoniſtæ de cibis atque pecuniis: tamen audi quid inchoâte ſecundo Eccleſiæ ſeculo ex præclaro illo fundamento geſtum eſt à S. Vrbano 1. Martyre Pont. Max.[c] *Videntes ſummi Sacerdotes plus vtilitatis afferre poſſe* (inquit Papa[d]) *ſi hæreditates & agros quos vendebant, Eccleſiis quibus præſidebant Epiſcopi, traderent, eò quòd ex ſumptibus eorum, tam præſentibus quàm futuris tẽporibus, plurima & elegantiora poſſent miniſtrare fidelibus, quàm ex pretio eorum: cœperunt prædia & agros, quos vendere ſolebant, matricibus Eccleſiis tradere, & ex ſumptibus eorum viuere. Ipſæ verò res in ditione ſingularum parœciarum Epiſcoporum qui locum tenent Apoſtolorum, erant, & ſint vſque adhuc & futuris ſemper temporibus, &c.* Ecce: nõ modò à tempore *Vrbani* cœptum eſt in Clero prædia poſſideri, verùm etiam textus docet haberi iam anteà: propterea altiùs conſcendendo, hic mos perueniet ad Apoſtolicum vſque tempus, corúmve diſcipulorum. Quippe, dum dicit

Temporales Eccleſiarũ fundationes in gratiã dantium defunctorum & precũ pro ipſis largiendarum.

Prædia quõdam Eccleſiæ data.

a Tit. 4.

b cap. 1. Sect. 1. §. 8.

* Apoſtolor. cap. 4. ver. 34

c 18. ann. ſal. 220.

d Vrb. Epiſtola Decretali to. 1. Concilior. & 12. qu. 1. ca. 16. & 26.

Vrbanus; *cœperunt prædia*, &c. loquitur de re præterito tempore & ante suum æuum in vsu posita: quorũ scilicet prædiorum Ecclesia tunc haberet ac retineret omne dominium, nec vsumfructum duntaxat in dispersis quibusque Episcopatibus, qualia nunc asseruat. Quid antiquius? quid clarius? Hinc tertio seculo, ex Melchiade Papa [e], *Constantinus Imperator, primus fidem veritatis adeptus, etiam fabricare Ecclesias & prædia tribuere posse constituit. Donaria immensa contulit, & fabricam primæ Sedis B. Petri, &c. adeò vt sedem imperialem quam Romani Principes possederãt, relinqueret, & Beato Petro, successoribusq; suis, &c.* Neque tunc à communi prædiorũ possessione abhorruit D. Ambrosius, licèt *abdicatio domesticorum* (ait [f]) hoc est voluntarius rerum despectus & proprietatis non appetendæ ab ipso cuique personæ diuino cultui deuotæ suadeatur. Quarto deinde seculo rem totã ampliùs confirmarunt Agathense Concilium in Narbonensi Gallia [g], tum sancti Simplicius [h] & Gelasius I. [i] Põtifices Max. à quo tempore passim distributum est patrimonium Ecclesiæ [k] in Canonias atque præbendas seu perpetuas Capellanias ex eo deinceps institutas: etsi D. Augustinus penè coëtaneus ac senior perstiterit paulò ad vitã in rerum communi de bonis partis seruandam ex Apostolico more [l]; dum volenti proprietatem, eam siuerit, propter crebrescentem Sacerdotum multitudinem. Hęc verò cuncta fidelium sæpiùs laïcorum honoraria Ecclesiis ab Apostolorum æuo largiri cœpta, non alio præsertim fine collata sunt, quàm vt numen pro defunctis collatoribus precaretur: & vt reliqua diurna sacrorum officia benefactorum & beneficorum hominum perpetuò recordarentur, quæ bona in eorum certè decedentium solamen Deo mancipata intelligũtur. Et is quidem est scopus præsentis disputationis. Omnis ista vetus intentio, tanquam lippis nota, alia vix hìc eget demonstratione: quippe cùm eruditus Dominicus Soto easdem Capellanias vocat [m] hoc fine Anniuersaria in Collegio Sacerdotũ seu in Ecclesiis Collegialibus illius etiam temporis. Quinto tandem seculo, quo sedit Romæ S. Symmachus, & quo indictum est hoc Matisconense Concilium, sanè immobiles eiusmodi oblationes Ecclesiis anteà factæ, ita in suo præscriptionis iure

assertæ

Prædia distributa in præbendas.

Quare data vt oretur pro defunctis.

e 12 qu. 1. c. 15. futuram. an. 311. & ca. Cõstantinus. 13. & 14. distinct. 96. an. 315. Tũ Nicepho. 7. cap. 32. 35. ac lib. 8. ca. 3. & 54.

f 12. q. 1. ca. 6. cui. simile Hieron. ca. 5. & 7.

g 13. qu. 2. ca. 11. Clerici. ann. 434.

h 12. qu. 2. c. 28. & 32. an. 470.

i ibid. ca. 23. vobis. ann. 492.

k per Simpliciũ annis 40. post obitum S. Augustini.

l 12. qu. 1. ca. 10. & 11 post Vrbanum ca. 9.

m lib. 10. de Iustit. & iure, qu. 4. art. 3. copiosè.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

aſſertæ & conſtitutæ ſunt, vt bonorum Eccleſiaſticorum detentores variis canonicis pœnis ſint conſtricti ab initio, & deinceps acriùs. Primùm quidẽ ex præfati Vrbani ſanctione, talis à *conſortio fidelium cadat* (inquit [n]) *perpetuâ damnetur infamia* [o]; &, *non communicetis* [*]: deinde ex Agathenſi Synodo [p], omnes *communione priuentur*. Adeſtq; hactenus ſuſpenſio ac eccleſiaſticum interdictũ. Tum ex Symmacho, *honorem perdat, & qui ſubſcripſerit, anathema ſit cum eo qui dedit vel recipit, niſi reſtituatur* [q]: atque ex iſto Matiſconenſi cœtu, *velut necatores egentium à liminibus Eccleſiæ arceantur; vel excommunicentur*: quod verbum cum hac reliqua omnino formula, anteriore iam ſeculo in eoſdem delinearat quartum prouinciale Concilium Carthaginenſe [r], ſubſcribente D. Auguſtino. En tertia Eccleſiæ cẽſura, maior nimirum excommunicatio, ſi non iuris & de facto, ſaltem futura hominis iudicis & comminatoria. Cui leuiori pœnæ grauiorem adiecit Alexander 3. Pont. Max. vndecimo poſtmodũ ſeculo [ſ], quando conſcripſit, quòd omnes hi fures & ſacrilegi *excommunicationi ſe nouerint ſubiacere*. Idemq; vulnus reale latiùs infligit Paulus ſecundus decimaquarta ætate [t], vt alij etiam plures. Quæ quidem ſtatuti forma inuoluit excommunicationem ipſo iure & facto reis confeſtim illabentem: vulgò tamen nulli Prælato reſeruatam, niſi certis in Caſibus Papæ, ex deteriore conditionis additione, per Bullam Cœnæ ſub noſtro ſeculo [u]. De quo duplici genere, nos pluribus in noſtra *Summa excommunicationum* [x].

Pœnæ veteres in detẽtores bonorum Eccleſiæ.

Suſpẽſio.

Duplex maior excommunicatio.

n Epiſt. cit.
o 17. q. 4. ca. 13.
* 11. q. 3. ca. 27. & ſub finem Epiſt.
p 2. cit. & 12. qu. 2. ca. 32.
q 12. q. 2. ca. 20. Non liceat. ab ann. 500. ad 515.
r 13. qu. 2. ca. 9. an. 403.
ſ in Cõc. gener. Lateranẽſi an. 1180. tom. 4. Concilior. ca. 2. & lib. 5. Decretal. tit. 8. ca. 1.
t ann. 1464. Extrauag. vnica. De reb. Eccleſ. non alien.
u parte 1. art. 31. 35. 36. & par. 2. art. 37. 39. 40. 41. 42.
ac Nauar. ca. 27. Enchir. nu. 71. 73.
x nu. 74. Authore Greg. 13. PP. 1583. Non. April.

Iam veniamus ad hæreticos huius ætatis, quorum furor exardeſcit in iſta ſacrarum fundationum donaria. Vuiclefus & Ioãnes Hus voluêre, temporales ab Eccleſia poſſeſſiones auferri, inſtrumentaria petendi iura ignibus tradi, ac Imperatores pro Eccleſia liberales credidêre ſeductos: de quibus nos primo Capite [y]. Secundò Caluinus poſt ducem Lutherum hoc æuo damnat primùm Eccleſiaſticam penitùs iuriſdictionem fori exterioris Epiſcoporum [z], Deinde alteram eorundem temporalem atque forenſem. Tum negat Conſtantini donationem: & Romanos Pontifices audacter proclamat [a] Occidui Imperij vſurpatores. Tertiò, aduerſus ipſam Conſtantini & Caroli Magni munificentiam librum integrum ex profeſſo

Donatio tẽporaliũ Eccleſiæ damnata ab hæreticis.

y Sect. 7. §. 2.
z 4. Inſtit. ca. 11. §. 5. & 7.
a §. 11. 12. 13. 15.

contra

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

contra paruas Datas Romanæ Curię promulgauit impius Carolus Molinæus Caluinita: itémq; sequax Mornęus. Sed nostri Doctores hos canum latratus ita dignissimè [b] represserunt, vt hæc epitome in aperto legitimarum præscriptionum campo mox spatiari non debeat. Ista autem falsissima aduersariorum thesis inter hæreticas passim esse censet Ecclesia. Saltem est appendix hæreseos, & articulorum directè fidei contranitentium. Cuius veritatis probatio vel ex eo pendet, quòd D. Augustinus libro de hęresibus ad *Quod vult Deũ* ex octoginta-octo sectis hæreticis ad suum vsque tempus excitatis, describit [c] sectam Apotacticarum, qui se Apostolicos, *arrogantissimè vocarunt, eo quòd in suam communionem non reciperent res proprias possidentes, quales habet Ecclesia catholica & monachos & Clericos plurimos. Sed ideò isti hæretici sunt* (inquit) *quoniam se ab Ecclesia separantes, nullam spem putant eos habere qui vtuntur his rebus quibus ipsi carent.* Hæc sunt ipsissima sancti Authoris verba. Adeóque Caluini asseclæ sunt superstitionis veterum Apostolicorum pseudodiscipuli. Et reuera malè de fide catholica audiat is necesse est, qui ecclesiasticas eiusmodi possessiones non omni rationi ac religioni consentaneas aut contra ius diuinum esse dixerit, vt etiam perdoctè argumentatur Soto [d]. Etenim præter allatam diuinã Apostolorum Scripturam de receptis agrorum pretiis, ipsum Christi Collegium *loculos habens* [e] *ea quæ mittebantur portabat* per vicos & vrbes proficiscens [f] Euangelicæ prædicationis gratiâ, sinéque certa certo in loco sede ac residentia: quasi seminarium dederit futuræ in sua Ecclesia possessionis, vtpote qua in Ecclesia continuam tandem pastorum in officio & Choro residentiam ac firma monachorum in claustris habitacula per sui spiritus reuelationes, atque decreta fulgere & bono exemplo esse voluerit. Quasi (*inquam*) dixerit, aut ex eo indicarit, quòd ad sacra ministranda per ciuitates obambularet cum mobili rerum ope, vt postquàm fidem in orbe disseminasset, successores suæ Ecclesiæ ministri consisterent paulò, ac tandem immobilia possiderent, quò firmiùs sacris inuigilarent ac cælestia meditarentur. Igitur meritò Patres Cõcilij Constantiensis eam ob causam præter cæteras condemnarunt de hæresi Vuiclefi

b tom. 1. controuers. Bellarm. lib. 1 de Clericis cap. 26. & 28.

c tom. 6. nu. 40. libri cit. Basileæ. Et simile Soto de Iust. & iure cit. loco q. 3. art. 1.

d lib. 10. q. 4. art. 5.

e Ioã. 12. ver. 6.

f Math. 9. ver. 35.

Hæreticum esse, defendere Ecclesiam habere non debere omnino bona tẽporalia.

clesi Opera cum præsentibus Ioanne Hus & Hieronymo Pragensi eius sectatoribus [g]. Sic itaque nos vni Ecclesiæ Romanę tutores obsequimur concordes primę Ecclesiæ, veteribusque Conciliis: nequaquã autẽ eisdẽ assentiuntur præfati sectarij. Quæ quidem omnis secta non arbitretur contradictorium ritè nostris Doctoribus catholicis opponere, dum quidam horum opinati sunt hæreticum esse in iure quod Ecclesiasticus acquirat sibi verum dominium fructuum suæ prebendæ. [h] Nam duplex adsequitur solutio prætensæ contradictionis. Prima est, quòd dum quidã Doctores loquuntur de Ecclesiastico, singularem personam intelligunt: & nomine fructuum vix mobilia solùm perceperunt, verùm immobilia quoque. Singuli autem Ecclesiastici verè non habent nec habere possunt merum dominium fundi Ecclesiastici seu beneficij & agrorum Cappellaniæ quam in titulum nacti sunt, vt immobilia vẽdere possint, aut ea alienis testamento remittere, laïcorum prædiorum more. Est enim patrimonium Christi, seu totíus Ecclesiæ, non priuatorum ad libitum: cuius fundi dominium est penes solum Romanum Pontificem & generale Concilium tanquam caput vniuersalis Ecclesiæ. Atque hoc sensu verè hæreticum est asserere quemque è Clero habere legitimum dominium in res frugiferas suæ particularis Ecclesiæ: quia propositio iuri naturæ & diuino scripto aduersatur. Secundò, si Doctorum sententiam concipere oporteat de puris mobilibus præbendæ fructibus annuatim perceptis, necnon distinctis ex immobili fundo à quo fluunt: sanè non affirmarunt id hæreticũ esse in facto, sed processerunt tum secundùm vetustiorem Ecclesiæ formam de rebus in communi habendis ad vsum, tum etiam iuxta Ecclesiasticum decentioris pietatis consilium. Neque Clerici hinc censendi sunt hæretici: quia certè nullum schisma induxerunt ex eo, sicuti prętant isti Caluinitæ & similes horum proaui [i]: sed nostri vnum semper Põtificem summum ac vniuersorum pastorem agnouerunt. Reuera enim antiquo illo communitatis tempore haud licuit singulis Ecclesiasticis aliquos fructus occultè per venditionem distrahere, cùm fuerint communes & in communi viueretur, quia id nefandum scelus esse

Obiectio ac duplex solutio.

Variæ catholicorum in eo opiniones & sensus.

[g] Cap. 1. Sect. 7.

[h] Alexander de Halea, Richardus, & ferè Archidiaconus Canonista, ac Panorm. cum Thom. Vualdẽsi, ex Soto 1. c. 1. de Iust. qu. 4. art. 3.

[i] Apostolici & Vuiclefistæ,

credebatur, vt nec aliter hodie inter claustrales Cœnobitas moliri licitum est: quale etiam factum authores catholici fortassis appellarunt hæresim in iure, nec vix imprudenter. At verò à tempore diuisionis rerum postmodum factæ in seculari Clero, vt docuimus, maximè post præteritam celebratæ distributionis præscriptionem, clerici dici potuerunt habere fructuum suorum dominia: quam deinceps sententiam velut subinde Catholicam docent Diuus ille Thomas Aquinas [k] percelebris, & plerique alij pro cuiusque portione relicta in partē Episcopo & singulis è reliquo Clero. Firmissimè ergo consistit & permanet orthodoxa praxis Ecclesiæ Romanæ. De qua nos alia in nostris Generalib. Controuersiis [l].

k 2.2.q.185. art.7. in corp. seposita portione fabricę & pauperum. & ad 2.

l ca.23. Sect. 9. contradictorio 26.

Paragr. 4.

QVARTA classis Titulorum Concilij Matisconēsis, eaq; multò breuior, est de Ecclesiasticis ieiuniis & Sacrificio Missæ, his verbis: *Vt Archiepiscopus sine pallio Missas dicere non præsumat.* Et iterum: *Vt à feria Sācti Martini vsque ad Natalem Domini, secunda, quarta, & sexta Sabbati ieiunetur, & sacrificia quadragesimali debeant ordine celebrari, &c.* Qui quidem Canones etsi conditi sint in primitiua adhuc vigente Ecclesia: tamen simillimos ex vetustiore suprà prælibauimus, de festis Christi & Beatæ Virginis [a], præter ieiunia [b] ac Missas [c]. Duntaxat istic monendum, quòd ex hoc Concilio cōstat illâ quintâ Ecclesiæ ætate iam in vsu fuisse festos dies Sanctorum Christi Confessorum, teste festo S. Martini in præfato textu: ex cuius discursu & mente creditur idem festum celebrari solitum anteriore iam seculo, quia de eo loquitur ista Synodus velut de re iam tum antiqua. Et nihilominus obiit D. Martinus centum annis tantùm atque septuaginta sex [d] ante hoc Maticense Concilium. Hæc sufficiant. Supersunt Tituli prohibitionis ne Christiani *Iudæorum conuiuijs intersint* [e], quodq; simul *deambulandi gratia denegetur* [f]. Quæ ciuilis politia, quia fidei articulis annexa minimè sit, ideo non est quòd pluribus eam prosequamur.

Tit.7. & 9.

Ieiunia Ecclesiæ.

a cap.1. Sect. 2. §. 5.
b ca.2. Sect.1.
c cap.1. Sect. 1. §. 6.

Festa SS. Confessorū in prima Ecclesia.

d an. sal. 400.

e tit.15.

f tit.14.

Paragr. 5.

Paragr. 5.

Profana Reipublicæ in Cõcilio deliberata. VNVM obiter desideratur. In sexto prouinciali Concilio Lugdunensi monuimus [a] postremam sententiam à Rege Gontranno & *Prisco* ibidem denuò Præside ad hoc Matisconense Concilium remissam esse, in his quæ spectabant ad Controuersiam Regis cum Gondeualo & aliis eius hostibus cœptam. Fortassis id negotium veriùs in hoc primo quàm in altero sequente peractum est, quia prima Synodi facies præfixa dicit *tam pro causis publicis, quàm pro, &c.* & secundum Maticense nihil tale inuoluit quod index esse possit huius thematis. Præfata autẽ querela ad Regni & Reipublicæ statum pertinens, verè vna est de publicis causis. Ratio tamen quare in Concilij corpore ac Volumine non recensetur, videtur esse quòd res hæc sit merè ciuilis atque prophana, & in nullo sacris *Patres Concilij.* Ecclesiæ mysteriis subnixa. Interea, Patrum nomina, qui huic subscripsère Concilio, hæc sunt.

[a] §.1.

1 Priscus Archiep. Lugdunensis.
2 Annacharius Episc. Autricæ.
3 Arthemius, Senonensis.
4 Agricola, Niuernensis, ex Archiepiscopatu Senonẽsi.
5 Arthemius Vasennens.
6 Esitius Gratianopolitanus, Suffraganeus Archiepiscopi Viennensis.
7 Eraclius Diensis.
8 Eusebius, Matisconensis, [b] ex Lugdun.
9 Euantius Viennensis.
10 Flauius, Cabilonensis, ex Lugdun.
11 Gallomagnus, Trecensis, ex Senonensi.
12 Iconius Maurienens.
13 Martianus Tarentasien.
14 Namantius Aurelianensis, ex Senonensi.
15 Pappus Aptensis.
16 Remigius Bituricensis.
17 Mummolus, Lingonensis, ex Lugdunensi.
18 Ragnoaldus, Valentinensis, ex Viennensi.
19 Siluester Visontinensis.
20 Siagrius, Eduensis, ex Lugdun.

[b] par. 2. nu. 6.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

21 Victor Tricaſſinæ Eccleſiæ. Ex ipſo Conciliorũ tomo.

Ex hoc autem Catalogo manifeſtum eſt Archiepiſcopum Lugdunenſem tunc præfuiſſe Archiepiſcopis Vienneſi, Tarentaſienſi, & Bituricenſi, eorúmve paſſim Suffraganeis: præterquàm ſuis ſolitis, qui ſunt Rothomagenſis, Senonenſis, & Turonenſis: vbique nomine Primatis, niſi fortaſſis etiam ratione ætatis aut antiquioris conſecrationis.

SECTIO II. CAPITIS III. DE ALTERO PROVINCIALI CONCILIO Matiſconenſi.

Paragr. I.

Priſcus Lugd.

SECVNDA prouincialis Synodus Maticenſis coacta eſt an. ſal. 588. præcipua cuius Acta ad fidem ſpectantia ſunt hæc Imprimis, antiquior feſti Paſchalis ſolennitas, de quo nos ſuperiùs [a], ſic à Concilij Patribus ſancita eſt: *Paſcha noſtrum, &c. debemus omnes feſtiuiſſimè colere, &c. vt illis ſanctiſſimis ſex diebus nullus ſeruile opus audeat facere: ſed omnes ſimul coadunati, hymnis Paſchalibus, perſeuerationis noſtræ præſentiã quotidianis ſacrificiis oſtẽdamus* [b], *&c.* Hîc duo animaduerſione digna. Vnum, quòd fide Catholica credere obſtringimur ſanctiſſimam eiuſmodi celebrationem obſeruandam eſſe, quia de Apoſtolica traditione eſt, vt etiam feſtũ Natalis Domini, Pentecoſtes, & alia nõnulla. Quæ autem ſunt de adeo auguſta traditione, ea ſubinde de fide & mente Chriſti in tali ordine creduntur, vt omnes docent Theologi [c] huc vix compellendi. Alterum eſt, quòd ex præmiſſo textu liquet vniuerſam primam Eccleſiam vſque ad quintum hoc ſeculum & infrà, feruentiùs id Paſchatis feſtum citra dubium coluiſſe. In eius nanque cultu ſex continuos dies abſque ſeruili opere ſolenniter complere ſolita eſt. Hodie verò tres ſolùm inſumimus. Segnior tamen noſter iſte mos hæreſim in fidei articulum minimè induxit: quia fides, in hiſce moralibus ſimul ac ceremonialibus euangelicæ Eccleſiæ,

Ann. 588.

De actis Concilij. I.

Celebrationẽ feſti Paſchæ eſſe articulũ fidei.

Diuerſæ eius ſolẽnitas.

[a] cap. 1. Sect. 2. §. 5.

[b] tit. 2.

[c] apud Bellarm. tom. 1. controuerſ. lib. 4. de verb. non ſcrip. ca. 2. 6. 7. & nos in ſumma ex com. in tab. Bituric. art. 28.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL 2.3.253

rem ac ſubſtantiam, non eius quantitatem & accidens, contemplatur & meditatur. Duratio verò temporis & diurnus numerus, quia aduentitia ſunt, iccircò ab Eccleſia immutari facilè potuerunt, relicta re integroq; eius cultu, qui hoc adhuc ſeculo per tres perpetuos dies ſolennes perſeuerat. Et hæc ſint ſatis.

Paragr. 2.

2. ALIVS Concilij locus eſt de Miſſæ Sacrificio & exactiore Dominicæ diei cultu, *quæ nos denuò peperit & à peccatis omnibus liberauit:* inquiunt Patres: *vt nullus litium fomitibus vacet, nemo ſibi talem neceſſitatem exhibeat, quòd iugum ceruicibus iumentorũ imponere cogat*[a]. *Vt omnibus Dominicis diebus* (addunt.) *Altaris oblatio ab omnibus offeratur*[b] *tam panis quàm vini, &c. Tum: vt nullus presbiter confertus cibo, aut crapulatus vino, Sacrificia contrectare aut Miſſas priuatis feſtiſq; diebus concelebrare præſumat, &c. Sacramenta Altaris non niſi à ieiunis hominibus celebrentur, excepto vno die anniuerſario, quo Cœna Domini celebratur.* Pauciores textus extraxit Demochares[c] Interim, ſectatores Caluini duo hîc meritò aduertere coguntur. Vnum eſt, quòd dum ipſi audiunt veteres iſtos Patres & antiquiora Eccleſiæ Concilia vti nomine ſacrificij in ſacramento Euchariſtiæ, optimo iure eò ducuntur, & conuincuntur vt tranſſubſtantiationem oblatæ materiæ in corpus & ſanguinem Chriſti Domini factam credant ac ingenuè fateantur. Etenim nõ abnuunt quin vox ſacrificij, qualem ſuprà legimus,[d] importet de ſe mutationem & conſumptionem rei ipſius appoſitæ in holocauſtum. Quod nomen quando applicant Patres pani & vino ex Chriſti inſtitutione, ſanè realem ſubſtantiarum mutationem in aliam concipiunt. Non intelligunt verò, nec vllus alius, panem & vinum, cuius recordantur, in flammas & cineres conuerti, ad modum Sacrificiorum veteris legis[e]: ergo in verum corpus & ſanguinem Chriſti vi verborum Seruatoris. Quæ ratio, quia plurimùm vrget & premit, ideo admittunt quidem in veteri lege ſacrificium, at negant aliquod in noua conſtitui, vt præſentiam Chriſti in Euchariſtia miſerè & peſtifero ore eludant. Alterũ in memoriam reuocandum, eſt quòd iiſdem Caluinitis val-

Dies Dominicus.

Sacrificiũ Miſſæ aduerſus Caluinitas.

a tit. 1. tom. 2 Concilior.
b tit. 4.
c tom. 2. cap. 1. §. Acriùs.
d in textu.
e Exod. 29. Numer. 5.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

dè diſplicent ſacræ omnes iſtæ leges primæ Eccleſiæ ex Scriptura hauſtæ, vt pote quæ non modò docent nomen & rem Miſſæ in vſu fuiſſe multò ante vetuſtum iam huius Concilij ſeculum, de quo nos alibi [f], verùm etiam quòd vident in tota ſemper Eccleſia ſacrificium ſtomacho ieiuno offerri ſolitum. Ipſi verò ſectarij poſt ientacula ſæpiùs epoti, vt libet, ſine lege & abſque vlla ſynthereſi ad prophanam ſuam cœnulam accedunt. Igitur, ex vtroque allato probationum capite, citra permulta alia, tonſoribus peruium eſt eos pacem fideíque concordiam nullam retinere in ſacramentalibus cum iſtis priſcis & orthodoxis ſuæ gentis Patribus, qualem certè conformitatem indiuiduo fœdere è diametro conſeruat Eccleſia Romana, ex ſingulari Chriſti gratiâ.

f cap. 1. Sect. 1. §. 6.

Paragr. 3.

TERTIVS locus eſt eiuſmodi. *Statuimus vt mos antiquus à fidelibus reparetur, & Decimas Eccleſiaſticis famulantibus ceremoniis populus omnis inferat, quas Sacerdotes aut in pauperum vſum, aut captiuorum redemptionem prærogantes, ſuis orationibus pacem populo ac ſalutem impetrent.* Tum adſequitur pœna: *Si quis contumax noſtris ſtatutis ſaluberrimis fuerit, à membris Eccleſiæ omni tempore ſeparetur.* En: quicunque orbant Eccleſiaſticos aut ſpoliandos defendunt iure percipiendi decimales fructus laïcorum, de quo pertractat iſte textus, non modò in hæreſim collabuntur, ſed & in atheiſmum multò deteriorem. Quippe non modò præcipiũtur decimæ ſcripto ac poſito iure diuino vtriuſque teſtamenti [g], verùm etiam iure naturæ non ſcripto, at mentibus hominum impreſſo: quod quidem eſt ſpirituale ius circa temporalia diuerſans. De illo autem ſceleratorum hominum ac hæreticorum genere, ſat multa diximus ſuperiore Capitis Sectione [h]. Tales verò hoc textu cenſuris vniuerſim plectendi mandãtur, ſine ſpeciali interdicto, aut vocali ſuſpenſione, vel etiam anathemate nominatim facto ad iudicis ſacri arbitrium. Quælibet enim ex hiſce pœnis hominem ſeparat à ſuffragiis, velut aridum Eccleſiæ membrum idoneis vitæ carens meatibus.

Tit. 5.

Hæreſiſmus circa negantes decimarum iura.

g Geneſ. 14. 28. Exod. 22. Leuit. 27. Numer. 18. Deute. 12. Lucæ 18. Hebr. 7.
h §. 3.

Paragr. 4.

Paragr. 4.

Alia huc non spectantia.
1.

CÆTERA, quæ ista Synodus tractat ad Operis nostri institutum non pertinent, attamẽ peroportuna, vtpote imprimis de fugitiuis ad Ecclesiam inde non educendis [a], de illis excommunicandis, qui Episcopos ad secularia iudicia trahunt [b], de Clericis coram suo tantùm Episcopo in lite conuocandis [c]: quæ singula sunt immunitatis Ecclesiasticæ præsidia posteris passim Decretis renouata [d]. Deinde post commendatam religiosè hospitalitatem [e], fertur lex, vt seculares *iudices non priùs viduas & pupillos conueniant, nisi Episcopo nunciarint, cuius sub velamine degunt: Quòd si Episcopus præsens non fuerit, Archidiacono vel Presbytero cuidam eius* (hodie Officiali & generali Vicario) *vt pariter sedentes communi deliberatione causis eorum terminos figant.* [f] faxit Christus vt hodie pius iste vsus sinatur Episcopis. Insuper Synodus hæc statuit. *Volumus quòd Episcopalis domus canes non habeat, &c. Custodienda est habitatio hymnis, non latratibus: operibus bonis, non morsibus venenosis. Monstrum est & dedecoris nota, canes ibi vel accipitres habitare.* Arbitramur hunc esse primum vniuersę Ecclesię Canonem, & verè salutarem, qui canes in domiciliis Ecclesiasticorum prohibeat. Nam antiquiora Decreta in id thema venationem solùm generatim à Clero arcent, quarto pręcedente seculo ac semis, testibus SS. Ambrosio, Hieronymo, & Augustino, qui haud meminerunt canum domi enutriendorum vel non. At, prauo postmodum vsu fortassis percrebrescente, istud Concilium rem in suas species ad cubicula vsque prudenter deduxit. Reliquæ autem Sanctiones in corpore iuris concinnatæ, tribus vt minimum seculis istâ Synodo posteriores sunt, quales perspiciuntur vetationes Concilij prouincialis Moguntini [g], Nicolai I. Pont. Max. [h] ac tandem Tridentini post decem secula. [i] Duntaxat habetur Aurelianensis lex coëtanea ferè huic Matisconensi, etiamq; eidem persimilis [k]. Ad extremum Patres legem pœnalem circa matrimonium ediſſerunt, quæ quia censetur paulò insolita, huc infertur. *Illud quoque rectum nobis visum est disponere* (aiunt [l]) *vt quæ vxor Subdiaconi vel exorcistæ vel acolythi fuerat, mortuo illo, secundo se non audeat sociare matrimonio. Quòd*

2. *De pupillorum iudicibus*

3. *De vetitis canibus in Episcopali domo.*

4. *De matrimonio viduæ clerici.*

a Tit. 8.
b tit. 9. recentiores Canones in nostra summa ex cõmun. part. 2. Præfati. 2. & de multiplici anathe. æqui. cap. 3.
c tit. 10. & loco cit. par. 1. art. 19. 20.
d citata suprà par. 3. art. 4. communi, &c.
e tit. 11.
f tit. 12.
g ann. 813. tom. 3. Concilior. lib. 3. Decretal. tit. 50. cap. 1.
h ad an. 860. dist. 34. ca. 1.
i Mense Nouemb. 1563. Sess. 24. de Reform. cap. 12.
k 5. Decretal. tit. 24.
l tit. 16.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

nio. Quòd si fecerit, separetur, & in Cœnobijs puellarum Dei tradatur, & ibidem vsque ad exitum vitæ permaneat. Insolitus (inquam) est hic vsus: quia quemadmodum acolytho & constituto in minoribus reliquis ordinibus licet vxorem semel ducere, ita eidem æquè facilè permittitur ad secundas aut tertias conuolare nuptias. Pariter verò censetur quòd vxor ab acolytho derelicta ex mutuo consensu, vt ipse Sacerdotium ineat quod appetit, possit ipsa secundo se matrimonio copulare, postquam vir celebs factus decesserit: quanquam viuente eodem id illa præstare non quiuerit. Hic est nostri seculi permissus. Verùm, ecce: Matisconenses vetusti Patres diuino zelo pleni strictiorem legem viderunt tum imponendam; causâ tunc fortassis emergente. Equidem anterioribus eiusdem seculi annis, Concilium prouinciale primum Aurelianense [m] edixit, *Si se cuiquam mulier duplici coniugio, presbyteri vel Diaconi relicta coniunxerit, separentur* [n], nimirum propter castitatem seruandam, si relicta presbyteri secundò nupserit, vt fert Glossa (ratione voti) & sequenti seculo S. Martinus I. Pont. Max. *si qua vidua Episcopi, vel presbyteri aut Diaconi, maritum acceperit, nullus Clericus* (inquit) *nulla religiosa persona cum ea conuiuium sumat, nec vnquam communicet* [o]. Verùm certè apparet ibi eiusmodi prohibitionem desponsandi relictam à Sacerdote, vltra Diaconatus ordinem descensum haud facere. Sicq; tandem permanet semper asperior lex Maticensis. Ex quibus locis omnibus superest inferendum, votum vxoris Sacerdotis extitisse perpetuum seu æquale voto mariti ad sacros ordines euecti. Nam si temporale duntaxat visum esset, quatenus sanè permitti potuisse videtur: viro sacro emortuo, relictæ eius viduæ licuisset ad posteras nuptias conuolare; quod apprimè istic vetatur.

Alia cap. 2. Sect. 5.

m cap. 15. an. 506.

n dist. 28. ca. 11.

Eam viduam nō potuisse defuncto viro ad bigamiā transire.

o cap. 12. an. 650.

Simile ferè ca. 5. Sect. 3. §. 4.

Paragr. 5.

IAM, pro exitu, inseramus exordium simul & epilogum totius Synodi, atque hæc duo extrema coniungamus: quippe ad rem faciunt. Adest initium: *Synodus habita in Ciuitate Matisconensi anno 24. Regni gloriosissimi Guntranni Regis, residentibus Prisco, Euātio* [a], *Prætextato* [b], *Bertechranno* [c], *Artemio* [d], *Sulpitio* [e], *metropolitanis Episcopis, cū omnibus consacerdotibus eorū,*

a Viennensi.
b Epis. Rothomagensi.
c Burdegal.
d Senonensi.
e Bituricen.

Priscus

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

Priscus Episcopus Patriarcha dixit: Gratias agimus Domino Deo nostro, fratres & consacerdotes mei, quòd nos in hac die congregans, alterna nos fecit sospitate gaudere, &c. Finis verò, qui complet Titulum xx. ac vltimum, est eiusmodi: *Vniuersæ fraternitatis deliberatione complacuit, vt antiquorum Patrum iuribus in omnibus custoditis, ad Synodum post triennij tempus omnes conueniant, vt de alterna sospitate exhilarati, causarum exurgentium tam diuinæ religionis, quàm humanæ necessitatis discutiant, & omnibus iustum æquumq; finem imponant: & hoc adimplere, solicitudinis sit metropolitani Lugdunensis Episcopi, vnà cum dispositione magnifici Principis nostri, priùs diffinientis locum mediterraneum, ad quem omnes Episcopi sine labore alacres congregentur. Et si aliquis eorum contumax fuerit, aut excusationem falsæ necessitatis quare non intersit, inuenerit, & posteà publicatum fuerit, quòd inepta erat eius excusatio, volumus, vt vsque ad Concilium vniuersale, communione & charitate fraterna maneat alienus.* En quomodo olim Lugdunensis Archipræsul Primas simul & Patriarcha nuncupatus obtinebat vim cogendi non modò Archiepiscopos suæ Galliæ Celticæ, nimirùm Rothomagensem, Senonensem & Turonensem cum Suffraganeis eorum Episcopis, magna quorum pars hûc accessit, quibus licuit ex allegatis; verùm etiam reliquos Galliarum eò compellere poterat, in cuius signum potestatis reipsa ad præsentem Synodum prouincialem conuenère Archiepiscopi Viennensis, Burdegalensis [f], Nicasius Auxitanus [g], Bituricensis Aquitaniæ Metropolitanus, Ioannes Auenionensis [h], Martianus Tharentasiensis Magnulphus Tolosanus, [i] Pientius Aquensis [k], Sabaudius Arelatensis [l] Archiepiscopus, & Antistites ipsis subditi, cuncti hoc ordine conscripti, inter quos Episcopos S. *Eusebius* Matisconensis sedi decimustertius, eodemq; anno [m] sedit iterum septimus in prouinciali Concilio Valentino Galliæ, qui fuit annus 8. Pelagij 2. Pont. Max. Omnia quorum Præsulum nomina peruenère ad vnum & sexaginta Patres, quos quia recolit Demochares [n] præter Côciliorum prototypon, ideo vidimus singulos hîc denuò conuocandos non esse Aduertendum verò, quòd non hac sola vice præfuit Archiepiscopus seu Primas Lugdunensis aliis omnibus præfatis ac nominatis Galliarum Archiepiscopis, quasi hoc fuerit singulare factum vlteriùs non pro-

Ingressus & exitus Concilij.

Lugdunensem Archiepisc. pû quôdam omnes Archipræsules Galliarû côuocasse ad Côcilia Gallicana.

Concilij Patres.

Ius conuocandi.

f ordine octauus.
g sedens vigesimus-secûdus.
h 48.
i 51.
k 54.
l 57.
m 588.
n tom. 2. c. 1.
Simile Sect. 1. §. 5.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

rogandum & illi aduentitium: Verùm etiam allatus Concilij textus manifestat, ius continuum atque perenne Archiepiscopis Lugdunensibus competere, vt cunctis absolutè præsint, nimirùm etsi is qui pro tempore Lugduni sederit, ætate vel cõsecratione posterior esset reliquis. Etenim cæteri omnes Archiepiscopi quos attulimus, plenum ad hoc consensum præbuêre, ac sanciuerunt, *quòd solicitudinis sit metropolitani Lugdunensis Episcopi priùs definientis locum, ad quem omnes Episcopi congregentur.* Singuli verò isti Suffragatores obligatoriam subiectionem & non liberam pro nutu præsentiam sibi imposuerũt, aut veriùs de veteri iure seu consuetudine satis impositam agnouerunt. Nam ipsi simul pœnam canonicæ suspensionis in contumaces irrogarunt, eamq; à proximo solo generali Concilio mitigandam aut iudicandam. Equidem non legimus, quænam & quando celebrata fuerit illa Synodus prouincialis proximè futura, quam iidem Patres mox suprà sunt polliciti. Sed profectò, ad effectum & demonstrationem obligatoriæ subiectionis aliorũ, quotquot ferè in Galliis sunt Præsules, nos alias plures Synodos prouinciales hoc volumine congerimus [o], quibus patet, Archiepiscopos Lugdunenses præfuisse omnibus passim Galliarum Archiepiscopis.

[o] cap. II. III. & IV.

SECTIO III. CAPITIS III. DE ALIQVOT ALIIS PROVINCIALIBVS Conciliis Matisconi habitis.

Paragr. I.

Alia Synodi Matisconenses.

ABSOLVTO secundi Concilij Tractatulo, aliæ tres Synodi paucis occurrunt connotandæ. Vna est quã Onuphrius & Vignerius in sua Bibliotheca [a] referunt Matisconi ex Gallicana prouincia coactam ann. 590. Verùm ea de re alibi nihil legitur, multóq; minùs patent eius Acta: nec memorant isti Authores, quota fuerit illa Synodus inter plures eius loci. Eapropter affinia temporis, cùm notæ discrepantia sit vnius tantùm anni, videtur ingenuum lectorem eò inducere, vt sibi persuasum habeat,

[a] part. 2.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Biblioteca Nazionale Centrale di Firenze.
CFMAGL. 2.3.253

habeat, istud aliud nihil extitisse, quàm secundum iam explanatum Matisconense Concilium. Vnde sequitur, Calcographum in editione allucinatū esse, vel omnes etiam Authores non semper in Chronologica ratione conuenire, vt sæpe fit. Alterum est quod idem Vignerius recens historicus extollit aliud Matisconense Cōcilium celebre factum ann. 612. fortè quando *S. Decius* sedit Matisconensis Antistes septimus. Sanè annua maior diuersitas efficit quidem, vt credere debeamus hoc aliud esse Concilium, vtpote tertium, potiùs quàm quartum Maticense. Attamen eius Sessiones aut Canones nostrum actenus subterfugerunt aspectum: necdum scimus à quo vetustiore Annalista Vignerius suum Chronicon hauserit. Ea verò de re feruntur [b] sententiæ sub tribus Episcopis parte II.

Tertium Conciliū.

[b] nu. 6. 7. 8.

Paragr. 2.

EXTAT prouincialis alia Synodus Maticensis, quam Genebrardus reponit sub anno præcisè 604. & Baronius anno 618. Fortassis verò eadem fuerit quam obiter medio tempore istis extremis cōcepit Vignerius [a] an. 612. Primarius egregiæ ipsius Concilij materiæ author est venerabilis Beda, qui in vita S. Eustasij [b] coëtaneum Synodo efficit *Chagnoaldum* Lugdunensem Archiepiscopum, à nobis suprà collocatum anno 616. neque tamen Patres suffragatores suis vocat nominibus. Esto autem id Concilium vel tertium vel quartum Matisconense: etenim liberum cuique iudicium relinquimus, ob ancipites calculos. Subiectum saltem thema proponimus, quod præcipuum est, maximè circa res gestas S. Columbani, quem chronica ferunt angelicæ vitæ parētem, adeoq; *Chagnoaldi*, Eustasij, pluriúmq; discipulorum Doctorem eximium. Columbanus & Eustasius habuêre tres Antagonistas in Matisconensi Patrum Celtarum Collegio condemnatos velut hæreticos atq; schismaticos. *Nam exarsit liuidus aduersus Sancti viri* [c] *famam Chelidrus, excitans contra* [d] *eū vnum è subditis, Agrestinum nomine* (ait Beda) *qui quondam Theodorici Regis notarius fuerat, & omnia quæ possederat relinquens ac Luxouium veniens, se & omnia sua eidem venerabili patri tradiderat. Is, religionis speciem in Monasterio gestans, arrogantiâ mentis*

Quartū Maticēse Conciliū.

616.

618.

[a] §. 1.

[b] tom. 3.

[c] Columbani.

[d] ferè testis oculatus.